

ROBERT BLUM

1.

Vedení jedné duše v záhrobí sdělené

Otcem Světla skrze

Jakuba Lorbera

Díl první

Překlad z němčiny podle druhého vydání z r. 1929 ze sbírky
Spisů vydávaných Novosalémskou společností
V Bietigheimu ve Virtembersku;

Prvé vydání. – Dva tisíce výtisků.

1 9 3 5

Nákladem kruhu přátel Novosalémského Světla Brno

Předmluva

I.

Otázka, zda jest po tomto pozemském životě další život a jak se tento život utváří, hýbala co nejhluběji odjakživa srdcem lidským. Mnozí chovali touhu a naději, že obdrží bezprostředním ze záhrobí určitá sdělení. Nejznámější, Písmem zaručený případ takového sdělení jest zážitek krále Saula z ženy z Endor¹). Objevení Mojžíše a Eliáše na hoře proměnění (Mat. 17, 3) smí se sem – v nejbožštějším smyslu – zajisté rovněž počítati. A také v naší době se dožíváme toho, že z duchovního světa dochází lidstvu velký počet bezprostředních poselství, aby je odvedla zpět od neblahých cest. Mnozí tisícové mohli bádáním a výsledky okultismu a spiritismu znovu nalézt ztracenou víru a touto cestou se přesvědčiti zejména též o tom, že po tělesné smrti je další život v říši, jejím Tvůrcem, Vládce jest svatý Bůh lásky a moudrosti.

Okultní a spiritistické zjevy jsou ovšem svou povahou většinou takové, že v nedůvěřivém člověku zanechávají vždy ještě pochybnost. A tak nemůžeme našemu nebeskému Otci ani dosti vřele a vroucně děkovati, že vzdor bibli a církvi daroval lidskému pokolení našich dnů, tak nevýslovně zbloudilému nové, mocné, zjevení věčných božských životních pravd

II.

Toto vylití nového, plného světla poznání se stalo kolem polovice minulého století skrze německého, r.1800 – 1864 ve Štýrském. Hradci žijícího vidce a Božího posla J a k u b a L o r b e r a.²) Ve spisech tohoto vnitřním slovem ducha vnuknutým jest nejvýš jasně a rozsáhle odhaleno též tajemství dalšího života a záhrobí.

Jistou naději v pokračování jistého bytí po smrti probuzení i Lorberovská nauka o stvoření a životě. V ní jest nám znázorněno celé světové dění jako velký duchovní životní vývojový průběh, v němž Tvůrce z nedokonalých a nesamostatných tvorů nekonečně moudrou a láskyplnou školou zkušeností vychová pravé obrazy a děti Boží. V hluboce přesvědčující líčení jest touto vývojovou naukou odhalován vlastní smysl lidského života, jakož i celého stvoření. A již těmito nedostižnými sděleními musí býti a bude každému myslícímu člověku jasné, že smrtí těla se nemůže naše bytí končiti, nýbrž že Boží v nás započaté dílo pokračuje pak na jiném stupni a v jiných životních formách dále, aby se stále a stále přibližovalo vznešenému cíli zdokonalení v Bohu.

Tomuto velkému hledisku odpovídají pak také další výklady, které jsme obdrželi skrze Lorbera o jednotlivostech dalšího záhrobního vzdělání a zdokonalování lidské duše. – Nejdůležitější z toho jest toto:

Při tělesné smrti člověka se duše jako éterický člověk, – duch odlučuje za vedení božské duchovní jiskry (sídlicí v duši jako vůdce a zdokonalovatel života) od své pozemské schrány. Toto odlučování se děje tím obtížněji, čím více lpí člověk svým myšlením a chtěním ještě na pozemském.– Po tomto odloučení duše obyčejně prostorově povznáší do vyššího vzdušného prostoru Země. – Mnozí zesnulí, kteří úplným očištěním v pozemském životě nedosáhli ani přibližně duchovního znovuzrození, dostanou se zde nejprve do zvláštního stavu, který bychom mohli nejlépe přirovnati k velmi čilému životu snu anebo životu fantazie. U Lorbera sluje tento svět nedokonalých duší Střední výše, ježto odtud vedou cesty duševního vývoje buď dolů k bohu vzdáleným strastiplným, pekelným stavům, anebo vzhůru do bohu vnitřních, světla plných blažených stavů rájů a nebí.

V Střední říši jest duším zrak pro vnější skutečnost zpravidla odňat. Nezří a nepostřehují již ničeho z pozemského pod nimi ležícího světa ani z nebeských sfér nad nimi, nýbrž poznávají a cítí jen co je v nich samých „Jejich bytí jest víceméně jakoby jasný sen, v němž duše v krajině anebo v kraji jakoby z ní (to jest z její fantazie) vzešlém žije a jedná zcela tak, jakoby se nacházela ve světě přirozeném.“

¹ I. Samuel, kap. 28. př.

² Blíže o tomto největším novodobém proroku sděluje obraz života „Jakub Lorber“ od štýrského spisovatele a stavovského tajemníka Karla Bohumíra rytíře z Leitnerů. Další vysvětlení podávají spisy Dr. Waltra Lutze „Boží poselství“ Jakuba Lorbera a Pozdravy světla sešit č.1 „Světlo Novosalemské. Veškeré spisy Jakuba Lorbera jakož i spisy právě jmenované vydává Novosalemská společnost z,s, v Bietigheimu ve Virtembersku.

V tomto zvláštním (zakuklení housenky odpovídajícím) zapředení nezůstává bez pomoci zcela sobě samé přenechána. Její ochranní duchové, sluhové Boží, kteří již v pozemském životě usilovali o její očistění a zrání, provádí také nyní láskyplně své dílo dále tím, že vnitřní zření a zážitky duše neporovnatelně ovlivňují a k účinnému duchovnímu životnímu školení utvářejí.

Trvá to tu ovšem často velmi dlouho, nežli duše, následujíc moudrých poučení, odloží své staré myšlenky a choutky svého pozemského já a nežli se konečně pokorně podrobí čistému, svatému řádu lásky Říše Boží. Ano, skrze Lorbera se dovídáme, že pro vlašnou duší jest pokrok v záhrobí mnohem těžší, nežli na Zemi, že den na tomto světě může znamenati více, nežli tisíc let tam, a že tedy třeba časné školy života ve vši vážnosti využití.

Na základě svobody vůle se totiž může tvrdošíjná duše ve svém záhrobním snovém životě také nanejvýš nešťastně vyvíjeti tím, že se ve své nečisté lásce vždy více a rychleji odvrací od božského a přechází do pekelných myšlenek a vášní. Pro takovou duši budou pak následkem tohoto smýšlení také její vnitřní zážitky vždy pekelnější a trýznivější, až konečně, byvši často strašnou zkušeností poučena, pozná svůj falešný směr a přece se ještě obrátí

Odevzdá-li se duše v záhrobí, ať dříve či později, dobře míněnému vedení svých ochranných duchů a vyšších služebníků Božích, dospěje vrzy do světlejších duchovních stavů, které mají v sobě konečně vždy více pravdy, skutečnosti a blaženosti. Neboť v takové duši živené vnikajícím do ní božským životním světlem se pak vyvíjí čistě duchovní Boží jiskra ve věčný život, chovající v sobě vše oblažující moc.

„Když duše“, tak čteme v novosalémských spisech, takovýmto způsobem dopěje jednou tak daleko, že jí její vnitřní duch zcela proniká, nabývá pak také úplného jasnozření a jasného poznávání jakož i vzpomínky na vše, čím byla, jak vznikla, co dělala a jak vypadal svět, v němž žila v těle“. Také potom všechny své milé, kteří jí stáli v pozemském životě blízko opět uvidí a pozná, aby s nimi zůstávala navěky spojena. Ano, taková duše nemůže pak uzříti celé stvoření a svou nyní mocně planoucí boží a bratrskou láskou jest povolána a stává se způsobitou k tomu, aby v blaženém sjednocení se svým Bohem a Otcem a s jinými uzralými dokonalými duchy spolupůsobila na nekonečném díle božského stvoření světů a bytostí.

III.

Toto učení o záhrobí, které jest zde naznačeno jen nejjednoduššími základními liniemi, nalézáme hlavně ve velkém, skrze Jakuba Lorbera daném desetisvazkovém evangeliu a zejména také ve spisech: „Duchovní Slunce“ („Die Geistige Sonne“), „Biskup Martin“, („Bischof Martin“), a v tomto dvousvazkovém díle „Robert Blum“.

Jako veliký příklad jest nám zde v „Robertovi Blumovi“ před oči postaven záhrobní další vývoj vynikajícího muže politických dějin doby. Prožíváme jeho duchovní probuzení v záhrobí, jsme svědky toho, kterak se tomuto v podstatě laskavému člověku přibližuje v jeho duchovním fantastickém světě Pán Sám, aby ho vyvedl z jeho světských omylů a očistěného učinil očistovatelem mnohých jiných duší, které se již v pozemském životě přiblížili jeho sféře působnosti.

Každý čtenář nalezne již skrze vnější, v knize vyličené dění hojnost velkých dojmů a popudů. Dobové obrazy, líčení povah, hluboká malba duší, mnohé a zajímavé názory a rozbory upoutají každého zvláště, když se podivuhodná výstavba tohoto díla šíří od obrazu osaměle probouzející duše až k nejvýš rozsáhlém panoramatu lidstva a stvoření. Nejdůležitější však jest ze všech těchto událostí a jednotlivostí mluvící souborné učení, vpravdě božský, srdce mocně podmaňující duch Lorberova nového poselství. Pryč od časově pomíjejícího! Pryč od pozemsky nedokonalého a lidsky nečistého! Vzhůru z prachu a noci k světlu, k nepomíjející věčné Říši, božské lásky! Takový je významný, nádherný obsah také tohoto spisu zjevené našeho nebeského Otce, jaký byl a jest odjakživa svatý smysl a účel každého pravého slova Božího.

IV.

Toto druhé vydání tohoto spisu obstarávali vydavatelé s veškerou péčí. K docílení úplné originální věrnosti byl také u tohoto Lorberova spisu porovnáván text od slova k slovu s původním rukopisným textem. Odchytky dřívějších vydání byly opraveny, jazykové nejasnosti textu uspořádány. Co do smyslu chybící slova byla tu a tam připojena v hranaté závorce. Rozdělení v kapitoly dřívějšími vydavateli zůstalo. Nadpisy kapitol byly sestaveny kratčeji a přiléhavěji. Rozdělení textů podle čísel a pečlivě vypracovaným seznamem bylo použití knihy čtenářům dále ulehčeno.

Kéž tento spis také v tomto novém vydání požehnáním Toho, Jenž nám jej dal a hojností Svého světla, poslouživ celému světu k dalšímu porozumění a rozšíření velkého poselství lásky našeho Boha!

Milým přátelům, kteří svými ochotnými dary přispěli k tomuto novému vydání, jakož i všem věrným spolupracovníkům při vydávání a rozšiřování tohoto Světla budiž co nejsrdečněji poděkováno.

Bietigheim, na jaře 1929

Vydavatelé:

Novosalemská společnost z.s.,
Bietigheim, Virtembersko.

Kapitola 1.

Pozemská dráha života Roberta Bluma

Započato 27. listopadu 1848

Robert Blum, tento člověk německého jazyka, přišel na tuto Zemi v nanejvýš nuzných poměrech a až na několik posledních svých let bylo mu neustále bojovati s přirozenou, pozemskou nouzí, což mu však bylo údělem z dobrého, světu ovšem zcela bez známého důvodu. Jeho duše a jeho duch pocházel z oné Planety, a níž z odhalení „Přirozeného Slunce“³⁾ víte, že její obyvatelé svou nanejvýš houževnatou vytrvalostí přesazují celé hory a co nedokonají tělesně, to provedou poněmáhlu jako duchové.⁴⁾

2. Tento muž, šílenou odvážlivostí jatý a tímto světem odsouzený, ukazoval již od dětství jak vytrvalého byl ducha. Ačkoliv jsem mu Jí Sám⁵⁾ v zájmu jeho spasení kladl vždy do cesty nejhodnější překážky všude, kdekoli se chtěl povyšovati, – přece top nakonec, zejména pro tento svět, málo pomohlo. Neboť příliš neúnavná a vytrvalá snaha jeho ducha si přece jen nakonec prorazila z veškeré (jemu⁶⁾ stanovené bezvýznamnosti dráhu, na níž dospěl k většímu působení.

3. Na tomto stanovišti působnosti činil ihned na tisíc velkých plánů a také je podle možnosti prováděl. – Především mu leželo na srdci jistě blaho národů, k jehož uskutečnění nelitoval žádné oběti! – Věru, kdyby byl vlastnil všechny poklady Země, všechny by je i se svým životem obětoval⁷⁾ k uskutečnění této pro něj nejvyšší ideje!

4. Za tuto ideji blaha národů vděčil hlavně čisté světové náboženské škole Ronge-ho⁸⁾ a jeho druhů, která však vlastně není a také nikdy vůbec nebude náboženstvím a církví, protože Mne, Pána popírá a činí Mne zcela obyčejným člověkem a učitelem národa dávného věku. Tato domnělá církev zavrhuje tedy také základní kámen, na němž chce postavit svou budovu, staví tedy na písku; a její dům bude tudíž míti špatné trvání.

5. Jako však stavěl Ronge církev svou, tak také stavěl náš muž své ideje o blahu národů, – na písku. Jemu bylo vše, co poskytuje svět nanejvýš malé a bezmocné; pouze ve svém řečnickém daru spatřoval onu velmoc, jíž se jistě podaří zakrátko odsouditi všechny držitele moci.

6. Jeho přesvědčení o tom bylo tak silné, že nebyl schopen téměř žádné pochybnosti o tom. Ač jsem ho při příliš šíleně odvážných podnicích také vnitřně napomínal, přece ho to nemohlo zdržeti od toho, co si jednou umínil uskutečniti. Neboť měl jaksí heslo, že pravý Němec má spíše obětovati vše, než by zanechal jednou pojmuté a promyšlené ideje. Mínil, že němec přestává býti Němcem, jakmile začne vyměňovati ideje.

7. K pevnému podržování jeho jednou pojmutých a k provedení stanovaných idejí, posiloval ho také jejich častější skvělý zdar. A protože se mu podařilo, odstranění několika politických pahorků, kteroužto prací upoutal na sebe také všeobecnou pozornost, – a získal při tom důvěru celého kraje, odvážil se nyní na pohoří Himalájské; leč tato důvěra razila mu potom také cestu k jeho nevyhnutelnému pozemskému zániku.

8. V Německém shromáždění⁹⁾ vyzkoušel častokráte moc svého jazyka a měl potají velkou radost ze svého oslavovaného jazykového vítězství, na němž míval ovšem největší podíl

³ Viz „Přirozené slunce“ („Die natürliche Sonne“) sděleno Jakubem Lorberem, 1. svazek

⁴ Jest to planeta Uran; viz. „Přirozené slunce“, kap. 44,20. -

⁵ V Ježíši vtělený Bůh a Otec. -

⁶ Slova uvedená v této závorce v původním textu chybí a jsou vložena vydavatelem k lepšímu porozumění

⁷ Robert Blum *10. 11. 1807 + 9. 11. 1848) pozn. zpracovatele.

⁸ Spisovatel a zakladatel německého na Římu nezávislého katolicismu, 1813-1887.

⁹ Národní shromáždění ve Frankfurtu n. O. 1848

jeho silný duch. – Opíraje se o tato vítězství a co nejpevněji v ně důvěřuje, spěchal s místa svého určení do jednoho velkého východoněmeckého města, kde lid počal též na denní světlo vynášeti nejvyšší zjevné příznaky jeho idejí. Zde chtěl takřka jednou ranou zabít as třicet tak zvaných knížecích much, nepováživ, že za těmito mouchami mám snad také Já, který jsem mu nebyl ovšem ničím, promluvit pár slovíček nežli se stanou kořistí jeho plácačky!

9. Náš muž vycházel hlavně z ideje, kterou si ovšem vypůjčil z Mého slova, že člověk má býti „dokonalým“ jako Otec v nebesích, a že jest jen jeden Pán, všichni ostatní pak bratři bez rozdílu stavu a rodu. – Leč on sám nevěřil v Toho, kterému se mají lidé v dokonalosti podobati. Za pána považoval však jenom sebe – mocí své řeči; zapomněl však při tom zcela na to, že také knížata jsou lidé mající moc ze Mne; a zapomněl též na onen text Písma, kde se praví: „Dávejte císaři co jest císařovo a Bohu, co jest Božího!“ – jakož i: „Budte poddáni každé vrchnosti, dobré či zlé; neboť neměla by moc, kdyby jí nebyla dána shůry!“ – Proti té moci napomáhá jen modlitba a správný život podle Mého slova, nikoli nějaká tak zvaná politická plácačka na mouchy.

10. Tento muž byl ve svrchu zmíněném městě – kde chtěl své, národy oblažující ideje uskutečňovati mocí zbraní tak jako svými řečmi – zatčen jako státu nebezpečné individuum a po krátkém řízení dopraven do onoho světa ¹⁰⁾)

Kapitola 2.

Příchod popraveného do záhrobí a první dojmy. Uvědomování si pocitu života. Lidský mylný výklad této skutečnosti.

Nyní jest otázka: Jak přišla jeho duše a jeho duch do věčného světa duchů? – Jak se tam má? A co koná? –

2. Zde musí být poznamenáno, že mnozí, kteří trestním soudem ztrácejí násilně svůj pozemský život, přicházejí do světa duchů jako uprchlíci s největším hněvem a pocitem pomsty vůči svým soudcům a po nějakou dobu pobíhají jako úplně šílení, což pochází od jejich velkého hněvu a nesmírné mstivosti. – Z tohoto důvodu bývají tací poběhlíci, jsou-li to skuteční zločinci proti Božím přikázáním tedy v základu zlí, ihned puzeni k peklu, které jest jejich vlastním živlem, aby tam svou pomstu schladili. Jakmile byla jejich pomsta poněkud schlazena, vracejí se opět do vlastního duchovního světa a začínají tu znovu prodělávati, ovšem na nutně omezených cestách, svou zkoušku svobody.

3. Duchové však, jako je duch našeho muže, kteří přicházejí na onen svět světsky odsouzeni pouze jako političtí, tedy čistě světští zločinci proti světským zákonům, které jsou ovšem také ve svazku se zákony Božími, bývají s počátku pouze do beze světlého stavu, v němž se nacházejí jako slepíci, a tedy také nespátřují žádné bytosti, na kterou by vztáhli ruku a schladili svou velkou a slepou pomstu. Neboť velký hněv a velká pomsta způsobují již u lidí na tomto (pozemském) světě, že se hněvem a nejvyšší žhavou zuřivostí msty, stávají skutečně slepí; tím spíše (na onom světě) způsobují tyto zlé vášně, u koho se vynořují a jsou domovem, stav úplné slepoty duše a ducha. V tomto stavu bývají tací duchové ponecháni tak dlouho, až se časem jejich pomsta přemění v pocit bezmocnosti a duše takto hluboce zarmoucená a uražená se dá ve stále více se vynořujícím pocitu bezmocnosti do pláče; tento pláč pochází sice také z hněvu, ale odvádí a oslabuje.

4. Jelikož pro tento svět musel náš muž považovati vše za zcela ztracené nemohl na tomto světě již nic jiného činiti, nežli chrániti co možno svou mužskou čest. Z tohoto důvodu se také při popravě ukázal tak odhodlaným a smrtí pohrdajícím – čemuž však (vpravdě) naprosto nebylo,

---

¹⁰⁾ Robert Blum byl 9. listopadu 1848 na rozkaz císařského vrchního velitele knížete Windischgätze v Brigittenau, ve Vídni podle stanného práva zastřelen.

neboť pociťoval v sobě až příliš silně hrůzy smrti, a to tím více, že jako pevný novokatolík dočista nevěřil v život duše po odpadnutí těla.

5. Ale as za 7 hodin po popravě, když se jeho duše jaksí opět sebrala, přesvědčil se rychle o bezpodstatnosti své pozemské víry a velmi brzy až příliš nepopíratelně zpozoroval, že žije dále. Leč tu se jeho přesvědčení o individuálním dalším trvání po smrti těla přeměnilo v jistou nevíru a to takto: – domníval se a tvrdil nyní u sebe, že byl sice na popraviště vyveden, ale že byl zastřelen na slepo¹¹⁾, aby mu bylo snášeti úplnou smrtelnou úzkost. Jelikož tu však bylo na něho střeleno jen na slepo, pročež mu také dal důstojník zavázati oči, aby nepostřehl prázdné vystřelení do vzduchu – sklesl omámen pouze úzkostí a by odtud ve zcela bezvědomém stavu odnesen do temného žaláře, odkud ho důrazná stížnost občanů Německa přivede jistě brzy na žádoucí svobodu.

6. Ruší ho nyní pouze mocná temnota jeho bydliště se mu jeví jako velmi temné doupě, jež se mu však nezdá býti vlhké a páchnoucí. Také si ohmatává ruce a shledává, že tu nejsou nikde pouta. Ježto se však cítí prost pout, pokouší se vyšetřiti rozsah svého žaláře, a jaká je asi jeho poloha. Zda se snad v jeho blízkosti nenalézají nějaký tajný soud?!

7. Nemálo však žasne, že předně nepozoruje zcela žádné podlahy a rovněž tak žádné žalářní stěny; a za druhé nemůže však také nalézti nižádné visuté rohože, v níž by se snad nacházel visící ve volném prostoru katakomby.

Kapitola 3.

Robert se domnívá že je v narkóze.

Tato věc se mu zdá býti velmi zvláštní a povážlivá. Zkouší také svůj hmat, zda snad není na údech jaksí již polomrtvý. Ale důkladným tlačáním a třením všech částí duševního těla se přesvědčuje, že jeho hmat není nikterak mrtvý, nýbrž naopak jen až příliš živý..

2. Když se nyní, přesně zkoušeje, všestranně přesvědčil, že je úplně živý a neshledává se ze žádné strany nijak uzavřen, leč nanejvýš úplnou nocí a temnotou, – táže se konečně zcela zoufale rozčilený:

3. Kde to tedy ke všem čertům jsem? – Co to ti krvežízniví psi ze mne udělali? – Nezasťřelili mne, jinak bych nežil! Také mne nezavřeli; neboť tu nenacházím ani stěny ani podlahy ani pout na svých údech! – Také mám svůj dokonalý hmat; též oči mám, vypíchnuty mi nejsou a přece nic nevidím! – Co to tedy se mnou udělali! Věru, to je hrozně zvláštní! – Tento nepřítel lidí, jenž mne dal pro forma¹²⁾ zastřeliti, dal mne jistě nějakým chemikem zcela zvláštním způsobem snad nějakým všemu ostatnímu učenému světu neznámým narkotikem¹³⁾ uspati, následkem čehož se nyní nalézám v tomto stavu! – Ale počkej, padouchu, vrahu práva národů, až se z této narkosy proberu a vrátím se do Frankfurtu, pak se těš! – Uvařím ti polévku, – polévku prokletě vřelou!

4. Tento stav věčně nepotrvá. Budou si mne ve Frankfurtě a v celém Sasku naléhavě žádati. A já přijdu, ano musím tam přijíti! A až tam budu pak tisíckrátě běda tobě! Pak poznáš, co je to za zločin vztáhnouti tak bezohledně a nejvýš proti právu národů ruku na předního poslance říšského sněmu! Má celá bytost, celé německo, ano celá Francie nesmí míti dříve pokoje, dokud nebude toto nejvýš hanebné mně, říšskému poslanci, způsobené bezpráví ve vsí úplnosti usmířeno! – a to způsobem, pro který Země a celé světové dějiny nemají ještě příkladu!

---

¹¹⁾ Jen zdánlivě

¹²⁾ Na oko, -

¹³⁾ omamným prostředkem, opojným jedem

5. Jen abych však byl z této zvláštní narkozy brzy probuzen – Hořím nejvůch spravedlivou pomstou, a tento nanejvůch obtížný stav trvá vřdy ještě dále! – To je vřru pravý dřabelský proklatý vynález! – Ale jen strpení, bude, musí být brzy lépe!“

Kapitola 4.

V nesnázi výkřik k Bohu. Odvolávání se na Ježíše. Touha po nebytí. Kupředu do neznáma!

Po těchto slovech se chová dosti dlouhou dobu zcela klidně a tiše a protírá si občas pouze oči, aby se zbavil případného narkotického opojení. Ježto však přes veškerou jeho domnělou trpělivost a přes veškeré tření očí nechce přece jen být jasněji, začíná o znovuzískání zraku zcela pochybovati a proto se také od okamžiku stává rozzlobenějším. Když se pak ani vzdor jeho stále rostoucího rozzlobování nechce u něho dostaviti světlo, tu velmi silně volá:

2. Copak se to se nřmnou stalo? – Co je to za proklatý stav?! – Cožpak již není Boha, který by byl mocnější a spravedlivější nežli z Jeho milosti panovníci Země a jejich modře a zlatem lemovaní náhonči!?

3. Bože! – jsi – li někde jaký, otevři Svou náruč a usmiř mne, kterýž jsem chtěl přivěsti dobrou věc Tvých lidí, Tvých dětí k onomu vznešenému cíli, kterého chtěl kdysi dosáhnouti již vznešený, nepochopený Učitel národů, Ježíš jenž byl však sprostými pochopy jat a z vděčnosti za jeho velké námahy a oběti ku prospěchu veškerého lidstva pověšen na kůl, tehdejší největší hanby lidstva!

4. Jako on, jsem i já syn Tvůj a z Tebe, jsi-li jaký?! – Nejsi-li však a nejsi-li nikde, leč jen ve vědomí lidí, – je-li Tvá síla jen ona síla, již si je (také) člověk vědom, – pak ovšem mluvím jen prázdná a marná slova y jsem se svým celým bytím navěky a to nejhanebněji podveden: Proč jsem se však musel státi živou, sama sebe vědomou bytostí? Proč jsem musela nějaká v nekonečném prostoru sama sebe uchvacující nemotorná idea státi ve mne nejjasnějším výrazem sebe uchvacujícího bytí? Cožpak jsem se stal realistou plnou nejjasnějšího sebevědomí snad proto, abych byl jinou realitou zastřelen? – Prokletá náhoda, která mne kdy uvedla do tak prabídného jsoucná! – jsou-li nad jakoukoli lidskou představivost špatní a zlí dřablové, pak ať navěky zničí každou, jakkoli pojmenovanou sílu, která mi dala vznik!

5. Ó, lidé ! Ó, lidé! Vy oklamání, ubozí lidé, přestaňte se rozmnožovati – Neuvádějte již do proklatého světa na vaše místo živé bytosti pro trápení! – Lidé, kteří nyní ještě žijete, zavražděte své děti a sebe, aby se tato proklatá Země stala liduprázdnou! – Ó, zaduste všechny panovníky, všechny lidi, a rozdělte pak proklatou Zemi mezi sebe, abyste jí sami měli dostatek! – Leč marná, marná jest má horlivost; věčný otroku! Co máte jediná kapka proti všemoci vlnícího moře? – Proto umlkní marnivá řeči mého jazyka! – - Jen vy ruce se pokuste učiniti k o n e c této prabídné – e x i s t e n c i !“

6. po těchto slovech se pokouší z a r d o u s i t i. – Učiní několik velmi důkladných zásahů do hrdla, ale ovšem bez účinku; neboť pokaždé si sáhne jaksí skrz naskrz, aniž by pocítil i jen nejmenší stopy nějakého udušení! – To našeho muže zarazí, a nad tímto svým stavem se stává ve svých pojmech stále pomatenější. Poněvadž to tedy se zardoušením naprosto nejde, rozhodně se, že se bude pohybovati stále přímo vpřed! „Nebot“, praví zcela rozzloben na sebe, „temněji a bezedněji nežli je to zde, nemůžte již být v celém, nekonečném prostoru, proto se také již nemusím obávati žádné propasti a ještě méně nějakého tajného soudu. Proto tedy jen kupředu! Snad přijdu přece někde k nějakému zákmitu světla anebo k nějaké žádoucí úplné smrti?!

7. Ó, jak šťastný musí být stav úplné smrti! – Jak šťastný jsem musel být, – když jsem nebyl, když jsem nepocítoval žádné existence a žádné svobodné vědomí neklamalo mou bytost! –

Ó, kdybych jen mohl býti opět – zničen ! – Ale, buď nyní jak buď, – je-li mně ziskem jen nějaké budoucně možné nastávající nebytí, občerstvením dokonalá smrt, pak také není již ničeho, čeho bych se měl obávat. Proto tedy jen kupředu!“

Kapitola 5.

Pokusy o chůzi a plování v prázdném, temném prostoru. Samomluvy o ničem a o dalším životě. Zlořečení Bohu, připravovateli utrpení!

Tu činí náš muž svýma nohama obyčejné pohyby k chůzi. Ježto však pod nohama nepocituje půdy, zdá se mu, že nohy konají pouze vzájemné, neužitečné kyvadlové pohyby, které způsobují právě tak málo chůzi, jako kdyby někdo seděl na lavici a klátil nohama sem tam ve vzduchu. Proto pomýšlí opět na jiný způsob dalšího pohybu a praví:

2. „Musím začnouti tímto světla prostým vzduchem rukama a nohama zvláštním způsobem plovati; to bude lepší nežli chůze nohama! Neboť má-li se přijíti nohama dále, musí míti člověk pevný podklad, na němž jedna noha tak dlouho spočívá, dokud neučiní druhá noha volný pohyb kupředu. Chybí-li však podklad, pak je tento způsob chůze marný; pak nezbývá nežli buď plovati anebo létati! – k létání však třeba křídel; těch však my nazí dvounožci nemáme. Ale plovati můžeme, a tak se pustím do plování! – Ale zde se nedá nic jiného dělati, nežli dosavadních vnitřních sil co možno dlouho účelně používat, dokud se jich jen používat dá! – Tedy budiž plováno!“

3. Tu začne dělati skutečné pohyby rukama a nohama jako při plování, leč nepozoruje ovšem žádného postupu v pohybu ve vzduchu. Ale to ho nemýlí. Pokračuje ve svých plaveckých pohybech dále. Čím více pracuje, tím více také pocituje, že veškerá jeho námaha jest marná. Neboť pozoruje, že mu tento černý vzduch nedá pociťovati ani nejmenší odpor! – Proto také přeruší tyto plavecké pohyby a praví:

4. Jsem osel a nejhoupější blázen! – Proč se tak marně namáhám?! – Kde nic není, tam nic není! – Jsem nyní v naprostém nic; proč chci toto nic dále sledovati?! – V tom nic jest jistě ten největší klid a nikdy žádná činnost domovem?! – Proto také vejdu do klidu tohoto nic, a abych se v něm stal také ničím! – Ano, ano, tj. již cesta k úplnému zničení! – Hm, hm! Bylo by ovšem správné, kdybych jen věděl, že jsem byl skutečně zastřelen!? – Rachot zdá se mi, jako bych ještě slyšel. Ale pak bych tu přece musel býti přirozeně úplně mrtev, čeho u mne však není? – Také nijaké rozrušení necítím!

5. Či by snad byl po smrti skutečně nějaký další život duše?! Ale vždyť jsem ještě tady i s kůží a vlasy a dokonce se svým oděvem, který dobře pociťuji! – Či snad má duše též kosti, kůži, vlasy a oděv? – Je-li tomu tak, pak tedy musím mít také, kabát duši?! – Ne! Kdyby něco takového předpokládal muž, jakým jsem já, pak by musel celou nekonečnost pohnouti k tomu, aby se mu jasně a hlasitě vysmál!? – Hahahaha! – Nesmrtelnost kabátu by byla ještě mnohem horší nežli zázračná síla, živůtku Kristova v Trieru, vystaveného biskupem Arnoldem! – A přece a přece, přece! – Jsem-li já duší, připutoval sem ten kabát se mnou - ?

6. Ne, ne a tisíckrát ne! – Já nejsem duše ! – Jsem Robert Blum! – jsem poslanec říšského sněmu ve Frankfurtu, k ustavení jednotné Německé Říše! – kteréžto Říši se Rakousko nechce podrobiti. – Zde v sídelním městě ¹⁴⁾ jsem nyní poznal co Rakousko chce. Víím, že veškeré snahy tohoto státu směřují jen k tomu, aby znovu oblékl železný šat starého absolutismu! Bojoval jsem jako obr proti tomu. Ale poněvadž děla odpůrcova byla silnějším nežli má dobrá vůle, musel jsem i se svou nejvyšší spravedlivou věcí přece jen odtáhnouti, – ano, nejen odtáhnouti, nýbrž musel jsem se na cestě svého ústupu dáti dokonce zajmouti a nakonec skutečně, anebo při-

---

¹⁴ Ve Vídni.

nejmenším zdánlivě dáti zastřeliti! – Krásná odměna srdci věrně oddanému pravé vlasti! – Ó, prokletý živote! A proklet ten, kdo mně jej dal!

7. Je-li nějaký Bůh – jakou radost může to působiti jemu, této nejmocnější bytosti, když lidé, kteří by se měli ve všech končinách Země jako praví bratři nanejvýš láskyplně, snášenlivě a plni trpělivosti navzájem chovati vůli trůnu a žezlu a nyní dokonce pro různost mínění se co nejukrutněji rdousí a zabíjí! – Ježto se tedy nyní, tak jako za každé doby, děje na Zemi takové zlo, a toto zlo nemůže zajisté vycházeti od Boha, který logicky a fyzicky nemůže býti nic jiného nežli nejčistší láska, proto buď vůbec Boha není, anebo, je-li jaký Bůh, pak jest to jen arci zlé, tedy jen prokletí hodné fatum, které považuje bytost, která tvoří člověka pro nejuvš mrzutou záhubu!

8. Ale nyní jen klid, ne již brojiti! Neboť chci-li v tomto nic naléztí ono nade vše žádoucí úplné zničení, a mluvím stále sám se sebou, pak se tím probouzím ze zničení, oživuji opět nově vzbuzenými životními silami, a tím mé přání nebude moci být splněno! – Proto tedy jen klid, přísný klid aby přišlo zničení!“

Kapitola 6.

Násilný vnější klid, vnitřní neklid. Co jest život? Kdo jej udržuje? Touha po pokoji ve víře. Myšlenka na ženu a děti vede k modlitbě.

Po těchto slovech náš muž zcela umlkne a ústy se uklidní, ale za to tím čilejší se stává v srdci, což ho již zase zlobí, neboť v této čilosti postřehuje v sobě jen tím více života a tím rozsáhlejší vědomí. Čím se stává klidnějším, tím větší se také stává vnitřní čilost; a čím více ji chce potlačití, tím silněji vystupuje.

2. To ho vhání zase do jakéhosi nového druhu zoufalosti a hněvu a vzteku. Neboť stává se mu vždy jasnějším, že ani tímto způsobem se nemůže zbaviti, jemu již nade vše obtížného života. Proto začne opět mluvití řka:

3. Ale nyní bych rád ke všem čertům věděl, co je tedy o sobě tento více než prasácky hloupý život, že se ho člověk nemůže zbaviti?! – Viděl jsem přece tisíce lidí umírati, – a stali se mrtvými! A nezbylo po nich ani nejmenší známky života! Ztrouchnivění bylo nejuplnějším zakončením jejich bytí! Ti přece nemohou již míti nějakého vědomí a jest tedy po nich veta! Či mají snad mimo tělo také ještě nějaký život a to stejný jako je tento život můj?!

4. Já se nemohu ani mrtvým státi! – Kdo mně tedy udržuje tento obtížný život? – Ó, ty, který jsi mne dal zastřeliti, – tvoji katové musejí být s řemeslem usmrcování ještě velmi špatně obeznámeni! Neboť ty jsi mne nedal střeliti na smrt, nýbrž jen na život! – Jestliže tvoji pomocníci docílí u všech tvých nepřátel takových účinků jako u mne, pak si uspoř námahu. Neboť pravím tobě z této své stygické ¹⁵⁾ noci: Ty svým prachem a olovem teprve náležitě oživíš své nepřátele! – Bezcitný muži, ty jsi na mně vykonal velké bezpráví! Neboť chtěl jsi mně vzíti, co mně na věky vrátiti nemůžeš. Ale jak velice se ti nyní vysmívám! Neboť já, kterého jsi chtěl usmrtiti, žiji; ty však, který se domníváš žíti, jsi nyní desetkrát mrtvější nežli já, tvá prvá oběť!

5. V podstatě bylo by vše v pořádku, kdybych měl aspoň nejmenší záblesk světla!? – Ale tu to úplnou tmu, aby vzal d'as, je-li jaký!

6. A což jestli snad mám v tomto postavení věčně zůstatí?! – Ó, běda! – A což jestli jsem snad přece již nějaký duch? – To by ovšem bylo zatracené nadělení! – Ne tomu nevěřím, – věčný život – přece nemůže býti! – A přece, – se mi to zdá být již hezky dlouho, co trávím v této tmě! To již muselo uplynouti několik roků?! – Jen světlo, světlo ! Pak bude vše v pořádku!

---

¹⁵⁾ podsvětne

7. Musím si otevřeně doznati, že by mně bylo nyní milejší, kdybych byl zcela hloupý chlapec, který věří v Božího Syna, v nebe, vedle toho ovšem také ve věčnou smrt, v d'ábla a v peklo a v takovéto mylné víře s klidným svědomím – ovšem pro jeho nejvyšší omezené pojmy o cti – umírá – nežli nacházeti se tu se svým nejvyšším protřibeným rozumem v nejuplněnější beze světlosti! – Ale nohu já za to? – Hledal jsem vždy pravdu a myslím, že jsem ji také našel! Ale k čemu prospívá, není-li v ní světla? – Nyní je tomu jednou tak, a ať to tak také je a zůstane!

8. Nejlepší u mne jest a zůstává má mužná statečnost a úplná nebojácnost. Neboť kdybych byl, jako tak mnoho tisíc jiných, úzkostlivou a bázlivou bytostí musel bych v tomto stavu přijíti nutně do nejhlubšího zoufalství! – Ale takto jest mi nyní již vše jedno!

9. Má žena a mé děti se začínají v mém srdci ovšem nyní také poněkud hýbati. – Ti chudáci jsou asi ve velké truchlivosti a zármutku kvůli mně. Ale co mohu v tomto postavení pro ně učiniti?! – Nic, zcela nic! – Modlití to bych ovšem mohl a času bych k tomu měl dost! – Ale ke komu a zač a k jakému prospěchu?! – Nejlepší přání co nejhluběji v mém srdci jest pro ně všechny beztoho pravou a nejlepší modlitbou, která jim jistě neškodí, jestliže jim také nemůže nijak pomoci. Jiné modlitby však neznám, – až na dobře známý římský „Otčenáš“, „Ave Maria“ a jak se ještě množství těch jiných omílání ústy a jazykem jmenuje! – A za tyto modlitby by se má dobrá a vzdělaná rodina jistě velmi užaslá poděkovala, kdyby se dozvěděla, že jsem jako nějaký blázen něco takového činil pro jejich štěstí! – Leč (má rodina) se zajisté nemůže nikdy dověděti, co zde činím?!“

Kapitola 7.

Úctyplná vzpomínka na Ježíše vyvolává opětovné silné zablýsknutí. Uleknutí a radostný obdiv Robertův.

Praví Robert dále: „Tak zvaný Otčenáš jest mezi všemi modlitebními formulacemi zajisté nejlepší! Neboť tak učil moudrý učitel Ježíš své žáky modlití. Žel této modlitbě se ještě nikdy zcela neporozumělo, protože se přednášela většinou slepě pro všechny případy a potřeby, zatím co je jen čistě světské, co nejužší shrnuté vypočítávání hlavních potřeb každého člověka, které si má člověk často předříkávat, aby měl vždy jasno o sobě a svých potřebách. Ale římská vkládají do této modlitební formule místo pravdy jen určitou titěrnou agatho - démonickou - magickou sílu ¹⁶⁾ a používají jí jako duchovně - sympatického univerzálního léku proti všem zlům, také proti nemocem zvířat! – A to je mi přece jen nemožné! – Otčenáš o sobě jest jistě velmi důstojná modlitba; ale ovšem jen v pravém smyslu – a jen jako to, čím jest; ale ve způsobu jak jí používají římská a také protestanté, jest zcela holým nesmyslem. Ano, ano, zcela holým nesmyslem!

2. Ó, dobrý učiteli a Mistře Ježíši! Jestliže se tvůj osud snad podobá též osudu mému, pak jsi v takovém trvání po své nanejvýš mrzké popravě také již, jistě hezky často litoval, že jsi zlým lidem tak mnoho dobrého učinil? – Téměř 2000 let v takové noci! – Ó, Přeušlechtilý! to musí býti velmi krušné.

3. Když náš muž vysloví s tak opravdovou účastí a s velkou úctou jméno Ježíš, sjede silný blesk od východu k západu, čehož se náš apoštol svobody velice ulekne, zároveň však také pocítuje velkou radost, neboť tím nabyl přesvědčení, že není slepý.

4. Zároveň však začíná teď přemýšlet, co asi bylo příčinou tohoto velmi jasného blesku? Přemýšlí a přemýšlí a zase přemýšlí. Probírá všechny mu známé základy ke vzbuzení elektřiny. Nenalézá zde však ničeho k dostatečnému vysvětlení tohoto prvního světelného zjevu v tomto jemu ještě vždy nepochopitelném stavu. – „Neboť“, tak si myslí, „ke vzbuzení elektřiny musejí tu býti nutně přirozené podmínky, jako: atmosférický kyslíkem naplněný vzduch – a

---

¹⁶⁾ bílé magie

v něm negativně elektrické těleso, buď tekuté nebo též pevné. Zde v říši nejvyšší čistého a nejvyšší absolutního nic nemůže však být ani řeč o tom, ani o onom. Neboť kde není nic tam je úplné nic, jelikož pojem „nic“ logicky správně zcela vylučuje jakékoliv podstatné bytí!

5. Já se jako sebe samu až příliš jasně vědomá bytost nacházím uprostřed tohoto nic a jsem tedy určitě něco o onom nic. Ale to neruší ono mne obsahující nic, aby ničím nebylo. Neboť „nic“ a „něco“ mohou být velmi dobře vedle sebe myšlenky a tudíž také trvati!?

6. Ale nyní mně vzchází nové myšlenkové světlo! – Ano ano, tak tomu jest! – Ó ty nádherná, ryze německá filozofie, nevysychající zdroji pravé moudrosti! Ty přinášíš pravé světlo každému, kdo tě jako já s veškerým žářem a láskou uchopí a ve všech sebe zvláštějších stavech života jako jediného a nespolehlivějšího rádce a průvodce použije! – Pohled, jak rychle jsem nyní s tvou pomocí rozvázal tento gordický uzel! – Kde se v říši ničeho nachází individuální bytí, tam v témž nic může být ještě mnoho jiných, buď stejně anebo jinak uzpůsobených bytí! A tak mimo toto mé bytí může (zde) ještě být množství všelikých ke vzbuzení elektřiny vhodných věcí, aniž by to vlastně bylo i jen v nejmenším na újmu onomu nás všechny obsahujícímu nic. – Výborně, tak to je dobře! A nyní vím, že mimo mne jsou v této noci onoho nic přece jen ještě nějak uzpůsobení a utváření skuteční sousedé. Nejsem zde tedy tak nikterak zcela samojediný, jak jsem si to žel nyní už velmi dlouhý čas představoval! – Ó, to je dobré, to je velmi dobré!

7. Ó, kdybych se byl jen již dříve vrhl zcela vážně do náruči německé filozofie, stál bych jistě již na zcela jiné půdě, nežli stojím nyní. Ale já hlupák jsem se nakonec pohřížil do malicherné, titěrné kritiky o modlitbě a do prázdného a neužitečného litování onoho velkého, moudrého a nejušlechtlejšího učitele národů Ježíše a pro – –!

8. Tu se opět zableskne a tentokrát ještě silněji nežli dříve. – Náš muž je uleknutím a údivem téměř bez sebe a nemůže se z tohoto, jemu nepochopitelně silného světa, které ovšem potrvalo však jen krátkou dobu, ani vzpamatovati. – Při tom se mu také zdálo, jako by byl spatřil ve velké vzdálenosti určité obrysy všelikých, jemu známých předmětů. Ale jejich osvětlení trvalo příliš krátce, než aby je bylo možno rozeznati a blíže určit.

9. Teprve po dlouhém, němém odpočinku mohl opět postřehovati své myšlenky a začít je také poněkud hlouběji chápati. Jeho prvá, opět poněkud uspořádaná myšlenka byla tato : „Aha, aha, nyní teprve vím na čem jsem! Toto blýskání ukazuje na silnou bouři, která se nyní v noci nad Vídní snese! Nyní se poněkud probouzím ze svého smrtelnou úzkostí způsobeného velkého omámení, vracím se opět zcela zvolna do života. Tento vzduch elektrickým fluidem velmi nabitý mně k tomu bezpochyby napomáhá a já se vracím za blesku, hromu a krupobití opět do života!? Hřmění sice ještě neslyším; ale bouře může také být odtud ještě velmi daleko! Zablýsklo se sice velmi silně a mohla by tu být také bouřka bytí i velmi tlumená!

10. Ale nemůže být, že jsem hluchý?! Své myšlenky ovšem postřehuji jako slova; ale to ještě není důkazem, že jsem v úplném používání svých sluchových ústrojů! – Snad při této příležitosti přijdu také opět k svému sluchu?! – Ovšem, onen zvláštní pocit onoho mne obklopujícího nic si vůbec ještě nedovedu přirozeným způsobem vysvětliti! Ale co na tom záleží?! Jsem jednou zde a viděl jsem nyní dvakrát zablýsknutí, – což je důkazem, že slepý nejsem! Kdo ví, zda to vše není účinek hrozící, nejtěžší bouře?! Proto nechám bouři vybouřiti s přejítí; pak se již také ukáže, zda ještě zůstanu tak, jako jsem nyní!

11. Tento stav trvá již ovšem hezky dlouho. Podle mého pocitu mohlo by to také již být asi 100 let; ale to bude pouhý citový klam! – Ano, ano, pouze citový klam! Neboť, když člověk v určitém omámení – zejména v tak bezpodstatném – úpí, tu se musí stát z minuty rok! – Ano, ano, tak tomu bude! – Ano, tak tomu také jest! – Jen aby zas brzy blýskalo a potom však také trochu hřmělo! – Ale blesky si dávají na čas?

Obnovena láska k životu. Hněv a mstivost se mění podle německého způsobu v myšlenky odpuštění. Nový blesk a vynořující se, zůstávající jas.

Praví **Robert** dále: „Anebo, – anebo, anebo? – Zvláštní nápad! – Neudála se snad tyto dva blesky pouze v mé fantazii a neoznamují snad, že bude se mnou v tomto nic brzy úplně konec?! – Ano, ano, také něco takového může být! – Neboť, jelikož jsem si nyní začal tento ubohý život poněkud oblibovati, tu s ním bude jistě brzy konec! – zajistě již velmi prastarým pravidlem moudrosti, že svůj život ztrácí nejsnáze a nejdříve ten, kdo jej miluje. Jen ať někdo volá smrt a přeje si jí co nejtoužebněji, pak jistě nepříjde; bojíme-li se jí však a přejeme-li si z celého srdce, aby ještě velmi dlouho nepřišla, pak také přijde jistě co nejdříve! – Proto musím již opět po úplné smrti vzdychati a ze všech svých ještě jsoucích sil požadovati své co možno brzké a neúplnějšší zničení, pak budu moci výtí úplně jist, že mne prvá smrt tak příliš vrzy neuchvátí!

2. Opravdu, velmi dobrý, starý výrok zní: „Kdo život miluje, ten jej ztratí; kdo však svým životem pohrdá, ten jej obdrží! „ – U mne je tomu nyní již jednou tak. Neboť jen z neuvěřitelného pohrdání životem z lásky ke všem svým německým bratrům jsem se vydal do největších nebezpečí; byl jsem tu slepými pochopy chycen a nejspíš asi na konec přece jen sem prachem dopraven?! Windischgrätz se jistě domníval, že mne popraví! – Ale já žiji! Já, Robert Blum žiji – žiji tobě k soudu; tobě a tvé dynastii k zániku!

3. Nyní jsem ovšem ještě bezmocný. Ale jakýsi vnitřní pocit mi praví: Roberte, ty se staneš brzy silný a mocný, abys mohl smířiti svou poctivou německou krev na těchto nejprostších vražích a katanech, – Ano, ano, ano, Roberte, ty budeš opět silný, budeš velmi silný! – Když jsi žil na záludné půdě této Země, byl jsi jen prostě v sobě samém domovem; nyní však žiješ v milionech srdcí svých bratrů a žiješ v sobě samém také ještě ve skutečnosti! – Proto neklesej na mysl, Roberte! Staneš se ještě velmi silný a mocný!

4. Bylo by ovšem lépe, kdybych byl silný již nyní, kdy je můj hněv a mstivost v nejplnějším žáru. Neboť nyní bych mohl zajisté s největší chladností za každý vlásek na své hlavě viděti 10000 let co nejstrašněji mučiti své vrahy. Ale kdyby se můj hněv a má pomsta měly poněmhu v této noci utišiti, a já bych měl teprve potom zesílit, pak zůstanu raději ve své nynější slabosti vězeti a na svém místě dám vládnouti fatum.

5. Jest vůbec zvláštní, že nyní nemohu svůj neuvěřitelný hněv a pocit msty držeti! Mnohdy se dokonce proměňuje v jakési velkomyslné odpuštění, což mne velice zlobí, pocit'uji-li, že můj pocit nabývá takovéto povahy. – Ale když o této věci náležitě uvažuji, jest to přece jen vlastně v podstatě opět německé, ano čistě německé to je! Neboť to je příznačné jen Němci, ano, jen velkému Němci! Jen Němec dovede odpustiti! – A to je také velká a nádherná ctnost, která je příznačná jen ušlechtilejším duším! A to jsou německé duše, velké německé duše!

6. Kdo může svému vrahu říci: „Příteli, ty jsi na mně učinil zlo; ale já ti ze základu svého života odpouštím?! – Může jen Němec – to může Robert! Ano, to Robert nejen může, – on to také činí! – Bratře Alfred¹⁷), který jsi mne dal hanebně zavraždit, já ti to odpouštím a nechci se na tobě věčně (nikdy) mstíti, a i kdybych tisícronásobně mohl! – Ano, ať to slyší celé Německo, Robert, váš jedinečný Robert odpustil svému a tedy také tvému nepříteli Alfredovi tu ohavnost!

7. A nyní jest mi pojednou lehčeji! – Hm, ano, nyní sám obdivuji svou velikost a tj. pro mne velké občerstvení! – To sice rovněž báje praví o velikém Učíteli národů, který také odpustil svým nepřátelům na kříži všechnu jejich ohavnost. Ale v něm byla jistě také domovem ryze německá duše, jinak by byl sotva schopen takové velikosti charakteru. Neboť Orientálcům-nebyla taková velkomyslnost jistě nikdy vlastní! – Ano, ano, velký učitel Ježíš byl také Němec!“

---

¹⁷ Windischgrätz

8. Při pojmenování jména Ježíš sjede opět od východu k západu nejvyšší mocný blesk a po svém zániku zanechává slabý, trvalý přísvit zvláštního šedavého osvětlení, což bylo našemu Robertovi velmi divné, jelikož byl ve svém dřívějším očekávání takřka na hlavu poražen!

Kapitola 9.

Veškerá moudrost světa jest marnivá. Ježíš právem klade Svým učedníkům na srdce víru.

S největší pečlivostí pozoruje bedlivě trvajícím přísvitu a neví, co o tom souditi! – Po chvíli se ze svého překvapení jaksi opět vzpomene a začne opět o tomto zjevu střízlivěji přemýšlet a řekne si u sebe:

2. Nakonec je to přece jen bouře, jejíž mračno se nyní po třetím blesku začíná na jedné straně poněkud protrhávat. Jen jednu věc při tom tak zcela nechápu, totiž, že teprve nyní, kdy své okolí poněkud rozeznávám, velmi jasně pozoruji, že se nacházím úplně jako pták, ve volném vzduchu anebo v nejvyšším volném éteru, beze všeho podkladu. Takový stav by byl mohl býti v dřívější, nanejvyšší pusté noci považován ovšem ještě za klam pocitový; ale nyní to již není klam, nýbrž úplná pravda.

3. Nyní se mi aspoň stává zcela jasné, že jsem tělesně skutečně zemřel – neboť nelze z jisté předpokládati, že by se těžké tělo mohlo tak dlouho volně v prostoru vzdušném a éterickém udržeti! – Také však mimo sebe ničeho nevidím. Ani pode mnou ani nade mnou nelze pozorovati nic předmětného. Musím tedy být velmi daleko od nějakého světového tělesa?! – Hm, to je zvláštní, zvláštní!

4. Ó, Hegele, ó Strausi, ó Ronge, ¹⁸⁾! – vaše moudrost, jak se zdá zde velmi silně ztroskotává! – Kde jest ta vaše všeobecná světová duše do níž člověk přijde po rozkladu těla? – Kde jest ten v člověku se vynořující Bůh a kde uvědomování sama sebe v člověku? – Já jsem zemřel, jsem zde nyní zcela v nejvyšší bezmocné osamělosti. Jak jen si lze nějakou nejúplnější osamělost pomyslet a představit. Nelze tu pozorovati ani stopy po nějakém vynořujícím se Božství a rovněž po nějakém přechodu mé bytosti do všeobecného světového dušenství!

5. Ó, vy domýšliví, lidumilní mudrci světa! Váš zrak viděl velmi kalně a ještě kalněji bude viděti. Neboť o takovém stavu po smrti těla jste neměli zajisté ještě nikdy ani nejslabší potuchy. Krátce a dobře, vy jste mne podvedli a podvedete ještě mnohé! Ale budiž vám vše odpuštěno, ježto jste přece také Němci! Kdybyste věděli něco lepšího a pravdě přiměřenějšího, jistě byste to také, jako praví Němci svým učedníkům nezadržovali!? Protože toho však nejste schopni, dáváte co máte, – a to jest aspoň poctivé jednání!

6. Ovšem ta vaše poctivost zde člověku právě pramálo prospívá. Ale to také právě nic nevadí, ježto se v podstatě učiní dost, když se lidstvo udrží pouze pozemsky, po stránce hmotné v jistém řádu. Co se však týče tohoto posmrtného života, o němž se často pochybuje, – předpokládajíc, že se život každého člověka nejvyšší pravděpodobně tvoří podobně jako život můj, – tu jistě již netřeba žádných zákonů. Neboť jaké povinnosti mohl bych ještě nyní míti? Jistě žádné jiné, nežli povinnosti obláčku ve vzduchu, který pohání větry, kam samy jdou! I kdybych nyní měl také moudrost Šalomounovu a sílu Goliášovu – k čemu by mně mohly posloužit?

7. Proto by bylo věru lépe žít a uzavírat v nejtemnější pověře Říma, neboť aspoň by člověk odložil své tělo ve slepé víře, že po jeho odpadnutí bude duše vně buď dobře anebo špatně dále žít, a tím by také mohl patřiti smrti lehčeji v tvář, – nežli když má jako nějaký Rongeovský puritán veškeren život po smrti těla za ztracený a musí se tedy také smrti děsně obávat, kterýž

---

¹⁸ Tři světští mudrci té doby.

přehrozný případ byl blahé paměti u mne! –Ó, nebesa! –Raději věčně v této bezbytné prázdnotě úpěti, nežli ještě jednou takovou smrtelnou úzkost přestáti!

8. Proto, učitelé! Učte své učedníky věřiti! A oni budou šťastnější umíratí nežli jsem zemřel se vsí svou rozumovou silou já! – Nyní se mi také stává jasné, proč onen velký mistrovský Učitel naléhavě kladl Svým učedníkům na srdce vždy jen víru!“

Kapitola 10.

Dobré myšlenky o Ježíšovi. Opětovný blesk objasňuje dále blahodárně stav Robertův. Víra v nesmrtelnost a v jednoho Boha lásky vzrůstá. Nový blesk.

Praví Robert dále: „Tento nejmoudřejší Učitel národů byl jako já zrozen na svět nuzných rodičů a povznesl se jistě asi jen s velkou námahou a za všemožného strádání na stanovisko největší výše mravní moudrosti, při čemž si musel po celý život dáti líbiti také ještě dokonce mnohá pronásledování od nejvyš pokrouceného židovského kněžstva! Ó, bylo to jistě asi pro něho nesmírně těžké povznést se vzhůru k takové moudrosti mezi těmito nejvyš tvrdšíjními mosaisty a arenity, v jejich hlavách a srdcích byla ještě domovem nadstygická noc!

2. Přišel jednou nejspíše jako chudšas do Egypta, buď se svými rovněž chudými rodiči, kteří neměli ve své vlasti majetku a měli jistě také málo práce a výdělku, anebo s nějakou jinou karavanou a svými velkými vrozenými vlohami upoutal tam na sebe pozornost nějakého velkého mudrce, který ho pak vzal do své školy a zasvětil do všech tajemství nejhlubší moudrosti, – pomocí níž a moudrým používáním vzbudil pak u svých nejvyš hloupých krajanů největší rozruch. Anebo přišel do školy Esejců, kteří tehdy měli kvintesenci veškeré moudrosti, která byla kdekoli na tehdy známé Zemi domovem, – čímž tu pak také před slepými Židy stál téměř jako Bůh, ubohému lidstvu k největší útěše, leč přebohatému a přepyšnému kněžstvu k největší zlosti!

3. Ó, ještě nyní se od srdce směji, vzpomenu-li na to, kterak při nejrůznějších příležitostech pokáral mnohdy veškeré vysoké kněžstvo, takže zlostí div nepuklo! – Žel nakonec se stal obětí své příliš velké odvahy a příliš potměšilé podlosti stříbrem, zlatem a drahokamy lemovaných bestii chrámových.

4. Ale, – dařilo se mně snad lépe?! – Ó, nikoli – také já jsem se stal za své nejušlechtlejší snahy mučedníkem. Chtěl jsem osvobodit lidstvo od starých otrockých řetězů, a má odměna za to byla – nejhanebnější smrt v krásném Brigittenau! – Veškeré lidstvo jest opravdu čistě ďábel-ské! Svě největší přátele usmrcuje, a svým nejnižším, nejprohnanějším nepřátelům dělá slávu a vítězoslavné průvody za hudby a pochodů!

5. Ale buď jak buď, – já jsem nyní ode všeho osvobozen, a to svědomí, z veškerých světových dějin přesvědčujícím, že se všem velkým dobrodincům národů nevedlo ani o vlas lépe nežli mně, který vzdor své dobré vůli, přece jen dávno ještě nejsem Ježíšem !“

6. Při vyslovení tohoto jména sjíždí už zase mocný blesk a to tentokrát velmi blízko kolem Roberta a zanechává za sebou nyní již soumrak jakož i směrem k západu poněkud parnatou krajinu, takže náš muž může není velmi dobře poznávati svůj celý tvar, aniž by při tom opustil svůj nejvyš svobodný stav volného vznášení ve vzduchu.

7. Ačkoliv ho však blesk také tentokrát velmi překvapuje, neleká se ho již, nýbrž začíná o něm ihned s významným klidem přemýšletí a praví sám sobě: Věru toť je nanejvýš zvláštní! Nyní projel blesk takřka mým tělem, a nepocítoval jsem při tom nic jiného, nežli převelice blahodárný vánek a cítím se nyní poté neobyčejně posílen! A ježto tento blesk zanechal za sebou ještě silnější světelný lesk nežli dřívější, je to mému srdci a mým očím tím příjemnější! Také smím, jak se mi zdá, spatřovati jistě směrem k západu jakousi zamžnou krajinu, – což mne

tím více přesvědčuje, že se skutečně v úplně volném vzduchu vznáším ! Také nyní mohu zcela dobře rozeznávat své nohy, ruce, a hleďme také šat, který jsem měl na sobě na popravisti!

8. Ó, – kdo na Zemi by se nedal na celé kolo do smíchu, když by se mu řeklo, že po odpadnutí těla je nejen duše pod dřívější pozemskou podobou lidskou nesmrtelná, nýbrž i oděv těla jest nesmrtelný!

9. Velký Shakespeare měl skutečně pravdu, když řekl: „Mezi Měsícem a Sluncem se dějí věci, o nichž se lidské moudrosti ještě nikdy ani nezdálo.“ A, ó, Shakespeare, k těmto věcem patří nesmrtelnost pozemských oděvů těla! – A, – tu se zdá, jakoby při tom zavládalo zcela zvláštní řízení, – totiž můj vítězný šat, nejvyšší hanbu v očích mých nepřátel jest se mnou povýšen k nejvyšší svobodě! – Ano – tak to dovede zařídit jen přelaskavý a nejvyšší spravedlivý Bůh! – Nyní však také k zahanbení Hegela a Strause věřím že jest jeden opravdový Bůh, který věčně nemá zapotřebí, aby se teprve u Hegela a Strause dotazoval zda smí a může býti také bez Hegela a Strause!

10. Něco zvláštního se mi však zdá, že totiž a kolikrát jsem vyslovil jméno onoho velikého východozemce, tolikrát se také ihned zablesklo! – Bylo by tedy snad na jeho více nežli na lidském synovství Božím skutečně něco pravdivého?

11. jsou-li dokonce kabáty nesmrtelné – pak to může s Ježíšem – aha, aha, skutečně, opět zablýsklo a to nyní silněji nežli dříve! Zvláštní! Zvláštní!“

Kapitola 11.

Další myšlenky úcty a touhy po Ježíšovi. Světlá krajina postupuje blíž a blíže.

Praví **Robert** dále: „Což jestli snad on jest jako já někde v této volnosti a stýká se nyní se mnou, jako s mužem přibližně sobě rovným tímto zcela neškodným elektrickým způsobem, který mu ještě zbyl pro tento svět? Ano, ano! Neboť byl prý jedním z nejzkušenějších mužů v oboru egyptské magie, a to zejména co do znalosti nejnvtirnějších přírodních sil – z čehož by se asi také daly velmi dobře vysvětliti jeho časem velmi překroucené tak zvaná zázraky, – zejména kdyby nad všechen dobytek nejvyšší hloupí osmani nebyli spálili velkou knihovnu v Alexandrii!

2. Ano, ano, jako mi zůstala neporušena má Hegelova a Rongeova moudrost, tak také zůstal jemu velký poklad moudrosti, z něhož a s jeho neocenitelnou pomocí mně nyní pomocí blesků sděluje, že jest někde v mé blízkosti a snad má rovněž přání, setkati se v této prázdnotě s nějakou bytostí, které by se mohl oznámiti! Není to věru žádný žert, že nejprobudilejší duch světa se musí spokojovat 1800 a ještě nějakých 40 let pouze se svou nejvyšší vlastní společností, a to jako jeden z největších lidumilů! Ó, nejušlechtilejší, nejlepší a největší lidumile! – nejsem sice vůči tvé velikosti hoden rozvázati tobě řeménku u obuvi – ale co zde prospěje všechna pozemská velikost? Zde věru mizí všechen pozemský lesk a veškerá pozemská proslulost!

3. Tvé jméno a pro další pozemské časy i jméno mé, budou sice ještě dlouho na Zemi dále zaznívati a budou chválena a slavena a obdivována; ale co z toho oba máme?! Zde, v nekonečné prázdnotě můžeme pouze zvláštním způsobem bleskových telegrafů naznačovalo, že jsme oba zde, snad nepřilíš daleko od sebe.

4. Ó, kdyby aspoň bylo možné, abychom se mohli navzájem přiblížiti věru, pak by nám naše společnost postačila navěky – Dvě velké, ve všem nanejvyšší příbuzné duše by neměly věčně nikdy nedostatku té nejnádhernejší látky k rozhovoru a tím by si nejnádhernejším a nejpůvabnejším způsobem velmi zkrátily a co nejrozkošněji okořenily čas aneb také věčnost! – Ale k čemu tu prospívá i to nejlepší přání! Kdo je má, kdo je může uskutečniti?

5. Tak jako my dva vznáší se také snad ještě nescíslné jiné bytosti? – Světová tělesa byla snad původně také to, co jsme nyní my? Po trilionech pozemských let se kolem nich nahromadil nescíslný počet atomů a tak z nich nakonec vznikla celá světová tělesa, v jejichž středu přebývají ještě titíž duchové a duše, kolem nichž se nahromaděním éterických atomů vytvořily celé Světy!

6. Snad jsi se setkal, můj velký příteli, také od téměř 2000 let již takovou malou kometkou a můžeš ze své vlastní sféry výparů již blesky vzbuzovati?! – U mne to bude jistě vyžadovati ještě velmi mnoho trpělivosti, nežli kolem sebe nahromadím jen několik metrů parnaté atmosféry?! – Snad jsi dokonce tam, kde nyní směřem k západu pozoruji jakoby velmi parnatou krajinu?! Snad se stanu jednou, až ty budeš již nějakou zralou Planetou, tvou Družicí!? Anebo staneš-li se snad dokonce Sluncem, ovšem teprve po nekonečně mnohých decilionech pozemských let, pak se snad budu moci také státi tvou nejbližší Planetou, jako je Merkur?

7. To jsou ovšem velmi dalekosáhlé naděje; Ale co lze proti tomu činiti? Nic, nežli vše v trpělivosti vyčkávati. Když se někomu vedlo na Zemi příliš zle musely ho utěšovati časné naděje; zde v říši věčnosti musí se každý naproti tomu utěšovati věčnými nadějemi, nechce-li nejstrašnější dlouhou chvíli přejíti v naprosté zoufalství!

8. Ale pohleď, pohleď mé oko! Ona parnatá, hluboko pode mnou viditelná zvláštní krajina stává se nyní poněkud jasnější a také se zdá, jakoby přicházela ke mně blíže!? – Ó, to by bylo velmi okouzlující! – Už je to tak, jak jsem si to dříve myslel!

9. Můj velký přítel Ježíš – aha, aha! – již opět zablýskl ! – Ale to nic nevádí! – Co jsem tedy vlastně chtěl říci? – Ano, ano, nyní to již opět mám. – Můj velký přítel, který nyní bezpochyby již vyrostl v malý svět komety, uslyšel mé nejtoužebnější přání a vykládá nyní vše na to, aby přišel ke mně, A bude-li moci ke mně přijíti, pak mne jistě přitáhne do středu svého malého Světa, takovým způsobem zesílí přitažlivost vnějších éterických atomů a tak tím spíše a snadněji vzroste v úplný Svět! Ano snad má již také větší množství jemu příbuzných bytostí u sebe a kolem sebe ?! To může snadno býti! Neboť bytostí jako já, bylo již více.

10. Může-li nyní přitáhnouti mne, pak také podobným způsobem přitáhl všechny své následovníky, kteří přede mnou prodělali pravou křížovou cestu ! A tak bych mohl nyní již také kol něho zastihnouti zcela velkou společnost?! – Kdyby tomu tak bylo, ó, jaké potěšení by to pro mne bylo!

11. A hle, z této věci bude konečně jednou, jak se zdá, přece jen skutečně něco!? Ona zvláštní krajina přichází ke mně skutečně stále blíž a blíže a při tom se také stále stává poněkud jasnější a jak se mi zdá, také poněkud zřetelnější ! – Nyní již skutečně rozeznávám něco, co vypadá málem jako nějaká malá hora, obklopená několika malými pahorky! Chvála Bohu! Takovým způsobem přijdu konečně snad přece jen časem a s náležitou trpělivostí na nějaký pevnější základ!“

Kapitola 12.

Jakýsi člověk se objevuje ve světlé krajině. Jest to JEŽÍŠ Sám? Robertova velká radost v očekávání vytouženého.

Praví Robert dále: „Aha, aha, popatř, popatř mé oko! A ty mé srdce se též raduj! Neboť ona krajina přišla již velmi blízko ke mně. A neklame-li mne zrak, pak spatřuji také něco jakoby člověka státi na malé hoře, který jak se zdá na mne kývá.

2. Dokonce je to sám dobrý Ježíš ?! – Ano, ano, je to osobně On! Neboť nyní jsem viděl jasně, kterak při vyslovení jeho jména sjel právě od něho velmi silný blesk ke mně! – Ó, ó, to

bude nekonečně okouzující, že budu ve společnosti ducha, jehož velikost a nepředstížitelnou hloubku moudrosti jsem tak velmi často nade vše obdivoval!

3. Ó, vy ubozí a hloupí lidé na Zemi, kteří se následkem marnivých pozemských statků a následkem nejvyšš hloupého tak zvaného vyššího rodu považujete za lepší, nežli jsou mnozí tisícové chudých bratrů a sester, které znáte jen pod jménem: „kanálie“, – volala k vám všem, že vy všichni dohromady nejste hodni nositi ve své ušlechtilé hlavě na místě svého mozku ani hovno jednoho z chudých bratrů! Kdybyste takové hovno měli ve své nanejvýš jakové mozkovici, pak byste aspoň věděli hovno o tom, co je zde ! Ale poněvadž va svých hlavách nemáte ani ono ušlechtilé hovno, proto jste také rovněž nekonečně hloupí, – než abyste se mohli domnívat, že jste něco mimořádného, zatím co jste však méně nežli nic! Jak by se asi tvářil takový domýšlivý rodový anebo peněžní posel, kdyby se nějaký jinak velmi hodný dělník opovážil ucházeti o ruku jeho ušlechtilé dcery, anebo kdyby měl snad nějakého rozumného syna, který jsa povznesen nad sebeklam rodu anebo nad ničemné peníze, by se tak dalece zapomněl, že by snad pojal za ženu dokonce dceru chudého dělníka? Ó, to by byl opravdový crimen sacrilegi¹⁹).

4. Ale sem, sem pojďte, vy velcí, více než zpola mrtví oslové! Teprve zde poznáte, co jste, co je váš rod, co vaši předkové, co vaše zlato!? Věru, žádný ďábel vás z vašeho nejtemnějšího vyhnanství nevysvobodí. Neboť ty, které vám vyslalo Božství jako ochránce, jste vždy počínajíc Abelem, zajali a co nejkrutěji zavraždili. Ale nyní volám já, snad ze středu všech Světů hlasitě k vám a pravím:

5 „Vaše doba, vaše zlá doba jest u konce! – Brzy budete všichni zde a budete se snad ptáti na své pyšné předky! Ale věčný, prázdný, nejtemnější prostor kolem vás zůstane vám věčně dlužen odpověď! Z vás zbuduje Božství stěží kdy nějakou ulitu, neřku-li Svět?! Ale ať koná Bůh, co On chce! Já pak jsem nyní nadmíru rád, že je mně můj nejmilejší přítel i se stále jasnější krajinou již tak blízko, že bych ho již mohl téměř osloviti ! – Ó, chvála Bohu za toto obdaření!“

Kapitola 13.

Volání Robertovo. Příchod Ježíšův. Duše zemřelého nalézá poprvé opět pevnou půdu u Pána.

Praví Robert dále: „Tato zvláštní krajina přichází ke mně stále blíž a blíže! Hora, na níž stojí Velmistr nejvznešenější morálky jest dosti značná. Mohla by mít několik set stop výšky a na jedné straně jest velmi skalnatá a příkrá. Ale ostatní pahorky kolem ní mnoho asi neznamení; neboť mohly by být snadno považovány pouze jen za poněkud značnější hromádky písku z nichž největší jsou sotva as 30 stop vysoké. Ale také osvětlení této pahorkovité krajiny jest zvláštní. Jest viděti vlastně osvětleny jen pahorky, a to takovým způsobem, jako by byly potaženy fosforem. Ale jejich úpatí a nutně se mezi nimi vyskytující údolí a případných rovin nevidět; nýbrž spatřuje se pouze pára, která má zvláštní tmavošedo zelený vzhled, a nelze naprosto rozeznati, jak asi daleko se prostírá nad touto malou pahorkovitou krajinou?“

2. Myslím, že takto asi vypadají všechna nově se tvořící světová tělesa, dříve nežli započnou jako nepatrné Komety svou dráhu kolem Slunce?! Tyto pahorky mají hlouběji dole asi nějaké spojení. Ale jaké? To bude asi snad nejlépe viděti onen jediný obyvatel, někdejší Velmistr nejčistší a nejlepší morálky?! – Nyní jest již zcela blízko. Snad by mne uslyšel, kdybych na něho hodně zavola? Záleží tu jen na zkoušce. Podaří-li se mi to, bude to ovšem velmi dobré pro mne a snad také pro něho; a zavolám-li nadarmo, ano, pak to zajisté nebude mé prvé ani jistě také ne mé poslední marné volání! ! – Nuže, budiž voláno!“

3. Po těchto slovech udělá si náš muž na ústech oběma rukama tak zvanou pěstní hlásnou troubu, nabere pak co možno zhluboka dechu a křičí poté ze všech svých sil:

---

¹⁹ Zločin zhanobení svatosti.

4. „Ježíši! Velký Mistře, Učiteli všech národů na hloupé Zemi, jsi-li ty ten, kterým tě nyní z této vzdálenosti poznávám, a slyšíš-li můj hlas, přijď je-li ti to možné sem ke mně se svou mladou Zemí! Věřu, ve mně naleznáš svého největšího a nejvřelejšího ctitele! – Neboť předně si tě vážím pro tvou o sobě prostou a při tom však nicméně největší moudrost, kterou nebetyčně převyšuješ všechny své předchůdce, i nástupce. Za druhé si tě vážím proto, že pozemský osud nás obou byl téměř zcela stejný. A konečně za třetí si tě nyní vážím nadmíru vysoce pro nyníšek, proto, že jsi byl a dosud ještě jsi prvý, který mně přinesl do této mé nesnesitelné temnoty náhodou anebo, což by mohlo být značně možné, také vědomě a úmyslně, prvé světlo; za což ti však také věčně zůstanu co nejvděčnějším.

5. Jsi-li ty onen mně tak předražený Ježíš a můžeš-li a chceš-li přijít sem ke mně, a slyšel-li jsi toto mé volání, pak přijď! Ó, přijď ke mně! – a potěšme se navzájem! Já aspoň se vynasnažím, abych tě podle možnosti potěšil. Rovněž jsem však také o tobě jist a jsem již předem co nepevněji přesvědčen, že mi svou velkou moudrostí jistě dáš největší a nejvyšší uklidňující útěchu! – Ó, přijď, přijď, můj nanejvyšší ctěný s též nanejvyšší milovaný příteli a druhu v utrpení!

6. Ty mistře lásky, který jsi učinil lásku jediným a nejvyšším všeobsáhlým zákonem! – Zůstala-li ti tato tvá velká láska, tak jako podle mého pocitu zůstala také dosud ještě zcela neztenčeně mne, budiž této své lásky pamětliv a přijď mně vstříc s onou láskou, které jsi sám učil, a s kteroužto láskou chci i já tobě na věky přicházeti vstříc!“

7. Po tomto velmi silném zvolání se pohybuje onen malý třpytající se pahorkovitý svět rychle pod nohy našeho muže, – a to tak, že se tento muž poprvé po svém násilném přechodu opře svými nohama opět o pevnou půdu na oné nejvyšší hoře přímo po pravém boku Ježíšově!

Kapitola 14.

Robert oslovuje Pána. Odpověď Ježíšova. Důležitá životní otázka.

Když tu stojí nyní Robert pevně přede Mnou, pozoruje Mne od hlavy až k patě a shledává ve mně správně a zjevně Ježíše, kterého se to domníval nalézti, – a to v téměř nuzném oděvu a také se znameními ran, jak si svého Ježíše velmi často maloval ve své fantazii

2. Když Mne byl chvíli zcela mlčky pozoroval, vyronily se mu z očí slzy. A když se po chvíli vzpamatoval, pravil pln nejvroucnějšího soucitu:

3. Ó, milý, největší lidumile, který jsi měl dosti srdce, abys z celého odpustil dokonce i svým nejkřutějším katanům, a jejich pacholkům to nejhanebnější bezpráví, jakého se na tobě dopustili, a to pouze proto, že jsi ve své lidské velikosti přijal jejich zajisté nejúplnější slepotu jako platný důvod k omluvě.

4. Ale jak bezcitné musí při tom být Božství, ten tvůj tak často oslavovaný a nade vše vychvalovaný a nejvyšší zbožňovaný Otec, je-li někde, – že tebe, nejslechetnějšího, nejdokonalejšího za všech lidí nechává nyní téměř již 2000 let takto v této věčné, temné prázdnotě vznášeti v téže nanejvyšší nuzné chudobě, v níž jsi rostl od dětství v nejčistšího a nejslechetnějšího lidumila!?

5. Ó, nejlepší a vši lásky nejhodnější Mistře Ježíši! – Jak velice tě na jedné straně lituji a jak velice tě proto však také na druhé straně miluji, právě pro tuto tvou dosud ještě stejnou chudobu! Neboť hle, kdybys mně byl přišel vstříc ve stavu jen poněkud blaženějším, pak by mně vylo opravdu zlobilo, že duch, jakým jsi ty, nepřijde po odpadnutí těla ihned k nejvyššímu významání, je-li nějaké nejvyšší a vše spravedlivé odměňující Božství!

6. Protože tě zde však zastihují ještě právě takového, jaký jsi opustil Zemi, zdá se býti záležitost bytostí a jejich vztahů zcela jiná, nežli jak si ji představujeme my. – A protože tato záleži-

tost je ještě jistě zcela jiná a musí také být jiná, jeví se nám tento náš stav po odloučení těla jako v sobě a ze sebe podmíněná nutnost, následkem které můžeme ovšem teprve po dalekosáhlých údobích uskutečnit na sobě to, co je dáno v našem poznávání a v našich službách jako základu našeho bytí samo sebou.

7. S tohoto stanoviska jeví se pak ovšem tvé a mí nynější bytí tak dalece ještě vždy velmi politování hodným, že schopnost uskutečnění toho, co jsme z nabytých poznatků v sobě přivedli v jasnou představu, jest nesmírně daleko za moci naší vůle! Leč bychom uskutečnění našich jasných představ, které se má státi, uvedli ve snesitelné vyrovnání se slabosti naší vůle (anebo spíše se slabostí její moci²⁰) máme ovšem ve své mysli na největší štěstí jakýsi druh letargie²¹) Tupost netečnost., kterou v občanském životě nazýváme trpělivost. Tato trpělivost nám činí náš stav sice snesitelný; ale mnohdy ovšem bývá vestavena zkoušce, o níž si my dva dovedeme zajisté leccos věčně vyprávěti!

8. Nejmilejší příteli, nyní jsem ti učinil pokud je mi to v tomto stavu možné, své věrné a pravdivé vyznání. Považuješ-li mne naproti tomu také ty za hodna, sděl také ty mně, co soudíš a myslíš o tomto našem, v každém případě velmi neblahém stavu? Jen vzájemným sdělováním učiníme si, jak se mi zdá dlouho myšlený časový postup příjemnější a snesitelnější, nežli by jinak pomíjel i při naší diamantové trpělivosti! – Buď tedy nejmilejší, nejšlechetnější lidumile, tak dobrý a otevřený přede mnou Svá pro mě jistě nejsvatější ústa!“

9. Pravím Já Ježíš, podáváje ruku Robertovi: „Buď Mně mnohokráté pozdraven, milý, drahý druhu v utrpení! Pravím tobě, buď rád, že jsi Mne našel a o další se vůbec nestarej. Dost na tom, že Mne miluješ, a podle svých poznatků považuješ za nejšlechetnějšího a nejmoudřejšího člověka. Vše ostatní pak přenech od nynějška jen zcela na Mně; a já ti dávám nejsvatější ujištění, že nakonec vše, a kdyby nás jakékoli události ještě potkaly, dopadne zajisté velmi dobře! Neboť Já jsem nyní zde v této osamělosti vše promyslel a prodělal a mohu ti také s největší určitostí říci, že jsem to právě v používání oné moci a vůle, která se ti zdá být nanejvýš slabou, přivedl tak daleko, že nyní, chci-li, mohu uvést ve skutek vše, cokoli si jen pomyslím a představím. – Ale však ti zde přesto připadám jako opuštěný a velmi osamělý, toho důvod, je pouze tvůj pro tento svět ještě poněkud nedokonalý zrak; bude-li tento zrak časem víc a více posilován tvou láskou ke Mně pak také brzy poznáš, jak daleko je sto síla Mé vůle sahati.

10. Ale nehledě nyní k tomu všemu, co jsi před tím mluvil, ty ke Mně a nyní Já k tobě, kladu tvé mysli pouze zcela vážnou a nanejvýš významnou otázku na kterou Mně pak také bez výhrady zcela upřímně odpovíš, a to právě tak, jak je ti u srdce!

11. Tato otázka pak zní takto: „Hle, nejmilejší příteli a bratře, ty jsi měl na Zemi zcela poctivý úmysl, – totiž svoboditi své bratry od přílišného tlaku se strany jejich necitelných a nelidských vládců, ačkoliv jsi k tomu zrovna nevolil nejvhodnější prostředky! Leč Já se tu ovšem dívám toliko na účel a méně na prostředek; je-li prostředek aspoň takový, že jej nelze nazvati ukrutným, pak je přede mnou také již správný a slušný! Ale, pokud je mi známo, byl jsi na poloviční cestě k uskutečnění tvého dobrého účelu svými nepřáteli jat a brzy prachem a olovem popraven. Že tě tato smutná událost musela až do nejhlubšího nitra nejmíň sršícím hněvem a tvé srdce naplniti nejmíň spravedlivou mstivostí, to shledávám tak zcela přirozeným, že se proti tomu nedá přímo zcela nic namítati! – Kdybys však dostal onoho rakouského vojevůdce, který tě dal uchopiti a sám odsoudil k smrti, do svých nyní již velmi mocných rukou a s ním také všechny jeho pomáhače, – řekni Mně tak zcela upřímně co bys asi s nimi učinil?“

---

²⁰ Slova v okrouhlých závorkách jsou v původním textu a byla tam vložena Jakubem Lorberem anebo vydavateli k většímu přehledu textu.

²¹

Kapitola 15.

Dobrá odpověď Robertova. Zbožná přání.

Praví Robert : „Přešlechtilý příteli! – Že jsem se v okamžiku, kdy tento vší lidské lásky prostý zuřivec, vojevůdce anebo at' je cokoliv se mnou jednal jako s nejprohnanějším zločincem, ocitl v zuřivosti hněvu a msty, která se mi nezdála zcela nespravedlivou, – to myslím, jest zajisté tak odpustitelné jak to musí také každý slušně myslící duch o sobě shledávati a pociťovati spravedlivým. Ale nyní u m,ne již dávno nastoupilo ono tempora mutantur, et nos mutamur in illis²²⁾ a proto tomuto slepému nepřěji věru nic jiného, nežli aby se stal vidoucím a poznal, zda se mnou jednal správně anebo nesprávně.

2. Kdyby mne byl mohl opravdu usmrtiti, pak bych ovšem beztoho nemohl nikdy pomýšleti na pomstu. Poněvadž mne však vlastně nezastřelil k smrti, nýbrž doslova jen k životu a dále mně již utrpení způsobiti nemůže, a proto jsem dále vlastně nyní již nescílněkrát šťastnější, nežli on ve všem jeho nejvyšší vládychtivém bludu, – mohu mu vše odpustiti tím snáze, že on měl co do vnějšího zdání vlastně mnohem větší důvod, aby mne, jako předmět zdající se mu nanejvyšší nebezpečný ze své cesty odstranil, nežli měli kdysi za tvých tragických časů převelice zlí velekněži jeruzalémští, aby nanejvyšší hanebně a nad veškerou míru ukrutně se světa odstranili tebe, mého nejšlechtnějšího a nejlaskavějšího přítele!

3. Mohl-li jsi ty, nejšlechtnější příteli odpustiti dokonce s plným pocitem nejhroznějších muk svým mučitelům a vrahům, oč mnohem více já, který jsem až na dvě hodiny aneb minuty (jimiž vlastně mohly býti) z tělesné muky nepocítil v podstatě nic, co bych mohl nazvati skutečnou mučivou bolestí.

4. Proto by se tedy mohl tento můj pozemský velenepřítel také nyní přede mnou objeviti, a já bych mu řekl nic jiného, nežli co jsi řekl Ty, přešlechtný příteli, při zajetí v zahradě getsemanské Petrovi, chtějícímu se hájiti, když usekl ucho pacholku Malchovi.

5. Ale budiž také to pouze jen mým zbožným přáním! Je-li někde ve věčné nezměrném prostoru vše spravedlivá Božská Bytost, pak mu již beztoho dá nalézt onu odměnu, kterou si zasloužil za mne a ještě za mnohé jiné. Kdyby však, čemuž nyní sotva věřím, nebylo takové Božské Bytosti, pak ho odsoudí doba a pozdější dějiny, aniž bych si musel něco takového i jen v nejmenším přát!

6. Mohl-li a smím-li ti však přednésti malé přání svého srdce, a je-li v tvé moci je uskutečniti, pak ti doporučuji především svou rodinu to jest svou milou ženu a své čtyři děti a potom však všechny dobré lidi, poctivého srdce a smýšlení! Čisté sobce však, kteří se domnívají, že učinili vše, když se na účet všech ostatních lidí starali jen o sebe a své potomky aspoň na 1000 let dopředu, nech, kdyby ti to bylo možné dospěti k tomu, aby také ještě na Zemi okusili, jak se daří těm, kteří jsou většinou závislí na takových boháčích, žijí, jak se říká, ode dneška do zítřka! – Leč nebudiž ani to vše, považované za žádnou žádost, nýbrž pouze jen za zbožné mé přání k tobě! – Neboť, co mne se týče, nalézám na tobě dostatečné odškodnění za vše, co jsem na Zemi vytrpěl a ztratil!“

Kapitola 16.

Pán slibuje splnění spravedlivých přání, činí však rozhodnou výtku. Robertova ohnivá řeč proti tyranům.

Pravím Já: „Velice dobře jsi Mně odpověděl na Mou tobě danou velice důležitou životní otázku. A tuto tvou odpověď třeba tím více ceniti, že není hledaná, nýbrž je dána právě tak, jak

---

²²⁾ Časy se mění a my s nimi.

jí lze v tobě živě a pravdivě nalézt. – Naproti tomu ti musím říci jen to, že Já zcela jistě a určitě každému z tvých zde vyslovených přání vždy vyhovím, pokud je to vždy jen v Mé moci a síle.

2. Ale jen v něčem nemohu milý příteli a bratře, s tvým jinak spravedlivým a lidumilným způsobem myšlení a jednání souhlasit. Totiž, že jsi mívával na Zemi přece jen určité zalíbení na tom, když přišel nějaký hodně přehloupilý aristokrat tak zvaným proletariátem o hlavu!

3. Také se pamatuji, že ty sám, bylo to právě v jednom shromáždění ve Vídni jsi hlasitě a za velikého souhlasu zvolal: Že v Rakousku, jakož i také v mnohých jiných zemích nebude dříve lépe, dokud nebude aspoň několik set velkých hlav „latourizováno“²³)! – Řekni Mně také zcela vážně, zda to tak zcela úplně vyšlo z tvé vůle. Anebo bylo to jen tak hozeno, aby byl dán tvé řeči větší důraz?“

4. Práví náš Robert: Příteli, když jsem ještě býval na Zemi a chtěl jsem na její velmi kolísající půdě přinést za obět' svůj život jen za štěstí aneb za možné lepší živobytí ubohého, mnohonásobně potlačovaného lidstva, při tom jsem však mnohonásobnými zkušenostmi na sobě až příliš často na vlastní oči také na ostatních viděl kterak se aristokraté, bohaté lidské bestie krmí potem a krví chudých, a kterak většina trůnů a královských hradů a paláců byla vystavena a opevněna z krve ubohého lidstva; když jsem ze všech hnutí Rakouska až příliš zřejmě poznával, že se z tamní, pozemsky vysoké, dynastické strany započalo opět vynakládati vše na to, aby byl zaveden znovu starý, železný absolutismus a ubohému lidstvu byly dány trojnásobné otrocké řetězy, – příteli, šlechtit' příteli, to bylo příliš mnoho najednou pro lidumila, jakým má tu čest ze všech svých sil býti já. Věřu, pravím tobě, že kdybych měl stotisíc životů, dal bych je všechny za to, kdybych tím mohl lidem pomoci. Tito velcí světa si nedají ani vlásek zešedivět, ani kdyby byli statisíce popraveni, jen když oni získají tím na vážnosti a lesku!

5. Ó, řekni, příteli, musí-li srdce naplněné pravou láskou k bližnímu a láskou bratrskou pohlížeti na takovou chladnou ohavnost, (páchanou) na ubohých bratřích a s nimi cítiti, může se mu pak zazlívati, je-li uchvácen nejvyš' spravedlivou zlobou a tak je dohnáno k leckterému výkřiku, na který by při spravedlivém běhu věcí jistě věčně nikdy nepomyslelo!

6. To vše je snad v nezbadatelném plánu nějaké mně ovšem neznámé věčné Prozřetelnosti, a tudíž musí také vše přijíti a dít se tak, jak se děje. Ale jaký má o tom takový pozemšťan pojem!? Anebo, co mu je do nějakých nanejvyš' tajných nezbadatelných zákonů, na kterých se usnází nějaká božská Bytost někde ve věčné síni nekonečnosti!?

7. My, občané Země známe jen tvé nejvznešenější zákony lásky, které jsme povinni zachovávat i a věrně jich následovat i dokonce za cenu našeho vlastního života! Co je pak pod a nad to, na tom nám věru pramálo zálež'! Mohou sice někde v nějakém Slunečním světě býti v platnosti zcela jiné zákony, která jsou snad moudřejší, ale snadno také hloupější, nežli zákony, které jsi nám dal ty, nejmilejší a pro nás nejmoudřejší lidumile?! Ale bylo by jistě od každého občana této země potěšitelné, kdyby chtěl svůj život zaříditi podle někde jsoucích slunečních zákonů, které mu asi po celou věčnost zůstanou de fakto²⁴) neznáme! My máme a poznáváme jen jeden zákon jako božsky pravdivý a platný, pod kterým může býti podle úsudku každého nepředpojatého čistého rozumu každá lidská společnost jako nejlépe existující myslitelná. Co však mezi to naseje nějaké fatum, to neuznávám za nic jiného nežli za špatný plevel mezi nádhernou pšenicí, kterou jsi zasel na tuto nanejvyš' nevděčnou Zemi jen ty, nejušlechtilejší lidumile! – A tento plevel nezasluhuje nic jiného, nežli aby byl v ohnivé peci spravedlivého hněvu a zcela spravedlivého soudu laturizován!

8. Pravím ti zcela otevřeně, pokud člověk jest a zůstává podle tvých zákonů člověkem, potud jest také hoden každé lidské vysoké váženosti; povyšuje-li se však do fakto nad tvůj zákon a chce-li na účet svých vlastních bratř' býti mnohem více nežli oni a chce-li je k svým nejvyš'

²³ Latour, rakouský generál a ministr vojenství byl t. 1848 ve Vídni zavražděn.

²⁴ V skutku

vlastním výhodám jen podníti a ovládati, pak tím prohlašuje předně tvůj zákon za nulu a za nicotný, a za druhé není pak žádným bratrem, nýbrž pánem bratrům, s jejichž života může nakládati jako každý všivák se svými vešmi a ještě jinakými cizopasnými zvířátky, které mnohdy příliš zaměstnávají lechtivou kůži jeho těla! V této věci zůstanu věčně Robertem Blumem vládcům národů nebudu nikdy zpívat chvalozpěv! A to proto ne že dávno již nejsou tím, čím vlastně býti mají, totiž moudrymi a láskyplnými vůdci ubohých bratrů.

9. Víím dobře, že jsou zejména v nynější době, také v chudé třídě přemnozí, kteří jsou více dobytek nežli lidé a proto také mohou býti udržováni v pořádku jen železnou metlou. Ale tu se táži a pravím: Kdo je toho vinen!? Ti právě ti, kteří národy podmanili, a pak je nejen v původní noci života udržovali, nýbrž ještě ji mnohonásobně rozmnožili, aby na nejbídnějších pilířích úplné neinteligence svých národů tím více upevnili své vladařské hranice! – Příteli, nejšlechetnější příteli, kdo může těmto vládcům provolávat ať žije, ten nesmí ovšem býti Robert Blum a ještě méně Ježíš z Nazaretu!

10. A jsou také ještě panovníci, kteří to míní se svým vladařstvím zcela spravedlivě a vážně; ti jsou svým podřízeným nejopravdovějšími andělskými přáteli. Těmto vládcům na věky tisícronásobně „ať žije“! Ale pro podmanitele národů a vrahy ducha, – příteli, pro tu mně opravdu chybí vhodný výraz! Jsou-li ďáblové, pak oni jsou jimi tělesně!!

11. Myslím, že jsem nyní na tvou otázku tak dosti otevřeně a německy odpověděl a své mínění zcela bez obalu vyslovil. – Nyní však prosím také tebe, abys mně, o tomto mém mínění sdělil mínění své! – Jsem ostatně jistě dost pevný ve všem, co jednou uznám za správné; ale proto nicméně nejsem ztmulý a neohebný, zejména když mně můžeš a dovedeš dáti za to něco lepšího!“

Kapitola 17.

Pán namítá: „Bud'te poddáni vrchnosti!“ Robert o tomto přikázání pochybuje a tuší s ním lidské ohledy. Přeje si poučení o božsko lidské přirozenosti Ježíšově.

Pravím Já: Poslyš, milý příteli a bratře, haněti tvůj způsob myšlení a jednání naprosto nemohou. A kde mezi vládci a jimi ovládanými národy zavládají poměry, o jakých jsi mně právě vypravoval, tehdy máš ovšem úplnou pravdu, mluvíš-li a jednáš-li tak, jak jsi podle svého názoru a přesvědčení mluvil a jednal. – Ale kdyby se ty věci přece jen měli zcela jinak, nežli jak ty jsi je podle svých názorů a pojmů zjistil a pochopil, jak bys potom soudil o rozmanitých poměrech vládců k svým podřízeným národům?!

2. Řekl jsi Mně sice zcela upřímně a otevřeně, že posuzuješ všechny poměry lidí k lidem jen podle Mého zákona lásky a že ti do nadpozemských vlévání nic není. Ale hleď, v této věci nemohu s tebou z velmi mnohých důvodů souhlasiti.

3. Jeden důvod by byl například již ono jedno přikázání ode mne Samého, podle něhož jsem Se pro primo²⁵⁾ Já Sám podroboval každé světské moci, ač bych byl měl zajisté dosti moci, abych mohl každé světské moci co nejstatečněji vzdorovati, a (v jistém případě) jsem Já Sám v chrámu při předložení činžovního groše zvláště přikázal dávatí císaři, což jeho jest, a Bohu co jeho jest! – Rovněž jsem také skrze Pavla pravil, že se má každá vrchnost poslouchati, ať je mírná anebo přísná, neboť žádná nemá moci, mimo moc shora! – Co říkáš k těmto rovněž Mým přikázáním?!

4. Praví Robert Nejšlechetnější lidumile, uvažuje-li se o této věci z moudrých čistě lidských ohledů blíže, pak si asi tehdejší potřeba – k většímu zajištění tvé nauky jakož i někdy tvé osoby samé a rovněž i osoba Pavlovy – tato přikázání vynutila. Neboť kdybys byl horlil jako v Starém

---

²⁵⁾ předně

židovském zákoně ústy Samuelovými Jehova proti králům, pak by se tvá mravouka o sobě dosud tak vznešená a nevyš neposkvrněná stěžela dožila téměř 2 000 let, pod nejpysnějším světovým panstvím Říma, mimo na čistě nadpřirozené cestě, – o níž ovšem temní stoupenci Říma dovedou mnoho vyprávěti; kolik však na tom může být pravdivého, to snad dovedeš nepochybně lépe posouditi nežli já, který jsem nemohl býti tak jako ty svědkem všech hrůz tohoto Babelu!

5. Neboť hle, nejslechetnější příteli, já posuzuji tu věc takto řka: Kdybys to s příkázáním o poslouchání všech světských vrchností ať dobrých či zlých myslel vážně, pak by ses musel kvůli jisté prepotenci (nadmoci) tohoto příkázání již předem zřici své celé ostatní, v nejvyšší míře liberální nauky a jejího rozšíření a to tak nutně jako že 2 krát 2 jsou 4 a připustiti, že aby také pro všechny časy musel býti a zůstati každý temným pohanem – jakmile by člověku anebo národu nějaká i když ne zrovna zlá pohanská vrchnost přikazovala, aby zůstal při nauce otců, uctíval staré bohy a za nic na světě nepopřával sluchu Tvé tehdy klíčící nauce!?

6. Ovšem ty jsi sice jen pravil: „Dávejte císaři, co je císařovo a Bohu, co je Božího.“ Ale Ty jsi tehdy až příliš málo vymezil hranice, co je vlastně v celkovém soujeme císařovo a co vedle toho Božího, – proto pak bylo a dosud jest císaři jaksi bez výčitek svědomí snadné osvojit si výsady, které mají přináležeti dočista jen Bohu, a nechat zcela bez povšimnutí ony (povinnosti) jež on by měl vlastně plniti.

7. Přesto však lze tvůj tehdejší, časovými okolnostmi příkázaný chrámový výrok ještě mnohem spíše obmeziti nežli ono Pavlovo zavánějící až příliš velkou bázní před světskými knížaty, podle něhož přesně vzato musím přestáti člověk býti dokonce křesťanem, jakmile by se takovému světskému knížeti zdálo být z jistých, jeho trůn ohrožujících ohledů nutným považovati tvou nauku, jakou je ve své čistotě za nebezpečnou a nepřijemnou jeho panovačným úmyslem, – jako to také po mnohá staletí ukazovala a také dodnes ukazuje nanejvýš hrubě (zateizovaná²⁶) nauka Říma způsobem více než do nebe volajícím!

8. Byly to asi jen zcela jiné každému rozumu nevypátratelně vyšší ohledy, které přiměly dobrého a jinak velmi moudrého Pavla k tomu, že vydal takový příkaz, což je ovšem možné. Ale uvažuje-li se o věci se zcela přirozenými, zdravými smysly, jeví se to býti přesně vzato zřejmě nesmyslem. Neboť na jedné straně se praví: Vy všichni jste bratři a jeden jest váš Pán!“ Na druhé straně však tu je příkázání, poslouchati přesně, ano ve všem, světské vrchnosti, u nichž de fakto bratrství jest pouhým přeludem!

9. Příteli, to se jistě nutně navzájem ruší! Buď může trvati jedno nebo druhé! Je-li však člověk nucen následovati obé, pak to v podstatě není nic jiného, nežli buď dvěma pánům sloužiti, – což je služba, kterou jsi Sám označil za bezbožnou. Anebo by musel člověk zvlášť studovati na to, aby u sebe uskutečňoval dvojí přirozenost, – následkem které ne zrovna příliš chvalitebné, v nejopravdovějším smyslu licoměrné vlastnosti by pak konal pouze na venek, co chtějí knížata uvnitř by to však musel nicméně proklínati a potají činiti to, co požaduje liberální (svobodomyšlná) část tvé hlavní nauky, – což by ovšem bylo nejen velmi těžké, ale mnohdy dokonce nemožné, anebo aspoň nanejvýš nebezpečné!

10. Věř mně, nejslechetnější příteli, uvážil jsem přesně, jako snad málokterí, každý bod tvé nauky a domnívám se, že je mi dosti jasné to čemu jsi svobodně učil a jaký byl tvůj vlastní smysl, – a co jsi naproti tomu ty, jakož i tvoji učedníci, byl nucen vsunouti pro tehdy hrozící časové okolnosti! Ale přesto vše jsem přece jen tvůj nejvřelejší ctitel a vím, co mám souditi o tobě a o tvé nejčistší nauce! Také jsi ovšem předtím pravil, že přesto, že jsi měl moc podmaňující všechny světské vládce, byl jsi nicméně poslušen též světských vrchností. To ti nechci již z toho důvodu upírati, že ses musel sám nechat zákonem světa na kříž pověsiti!

11. Zda by ses byl mohl neváženější příteli, nadsmyslovou v tobě skrytou mocí vzepřiti zákonům světským, když jsi byl na základě nich skutečně zajmut, to posuzovati je zajisté příliš

---

²⁶ zbezbožštělá

vysoko nad můj dosud ještě velmi přirozený obzor poznávání! Jest možné, a, – jestliže tvé skutky tvé nauky nebyly jako pohanské báje polobohů podstrčeny, – dokonce určitě a jistě, že také tobě, jako největšímu a nejvnitřnějšími silami přírodními jistě velmi obeznamenému mudrci byly také k službám neobyčejné síly. Ale jak bylo řečeno, tvé poslední zajmutí a konečná poprava postavila tuto tvou zázračnou sílu u velmi mnohých jasných myslitelů do velmi křivého světla, a mnozí na to narazili a silně se zlobili. Ale jak bylo řečeno, já a ještě mnozí jiní jsme nakonec vyjmuli jen tvou nejčistší nauku a odstranili z ní vše, co se nám zdálo býti pouze v pozdějších dobách vsunutou pohanskou bajkou.

12. Zda jsme jednali správně anebo nesprávně, to se snad dozvím nyní v úplné pravdě nej-ušlechtlejší příteli od tebe, jako původce této nauky! A rovněž i to, zda je něco a jak je na tvém domnělém Božství, kterému učí zejména nyní ještě v římské církvi a které, zejména jistý Swedenborg v 18. století dokazoval dokonce matematicky?! To ovšem apriori²⁷⁾ nějaký čistý myslitel stěží přijme, protože tato věc co do všeho přirozeného zdání přece jen vypadá trochu příliš burleskně (žertovně).

13. Představ si jen sám nějakou nekonečnou, neomezenou božskou Bytost, jejíž inteligence, moudrost a moc musí být nutně jistě nanejvýš rozsáhlá a všeobecná (Považ, že) je tudíž také dokonce logicky nemožné, aby se toto nekonečné a všeobsáhlé mohlo kdy zkonečnit a na osobu jednoho člověka omezit a vtěsnat / A táží se tě), zda může člověk jen při troše moudřejšího přemýšlení s přesvědčením přijmouti, že ty a nekonečné, všeobsáhlé Božství můžete býti logicky správně totožné? – Ano, jako „Syn Boží“ proti tomu bych nic nenamítal; neboť to může o sobě stejným právem tvrdit každý lepší člověk. Ale Bůh a člověk zároveň – to zabíhá přece jen zřejmě trochu příliš daleko.

14. Ostatně nemám ani tu nic proti tomu, může-li mně být tato věc dokázána. Neboť jak jsem se již dříve jednou sám u sebe zmínil, že mezi Sluncem a měsícem mohou býti ještě věci, o nichž se žádné lidské moudrosti ještě nikdy nic nezдалo – proč by k těmto mimořádným věcem nenáleželo také to, že můžeš býti skutečně zcela snadno onou nejvyšší Božskou Bytostí!? Já aspoň bych proto tomu věčně nic neměl! Snad se podle Hegela poprvé u tebe a tobě probudilo ono dříve jaksi spící Božství a přešlo do jasného vědomí sebe sama?!

15. Anebo snad pocítilo v sobě samém onu starou nutnost, aby se samo vůči svým stvořeným lidem projevilo jako člověk, aby mohlo býti lidmi chápáno a spatřováno, aniž by si tím něco zadalo se své všeobsáhlé, nejvyšší síle vůle!? Jak bylo řečeno, to vše jest možné! Zejména zde, kde vůbec bytí nabývá tak nanejvýš záhadný ráz.

16. Ale jak a proč se pak mohlo dáti v tobě, jako Bohočlověku projevené Božství houfem zlých a pomatených Židů k smrti odsouditi, a to k nejpotupnější smrti na pranýři a ještě k tomu na jedné z nejneúhlednějších Planet – příteli, něco takového se mezi Sluncem a měsícem přihází jistě těžko! Taková zázračná věc by se musela začnout hledati již mezi Hvězdami mlhovin!

17. Já však také myslím, že ty jsi něco takového o sobě, skutečně jistě ani ve snu vážně netvrdil?! Neboť vím, až příliš dobře, co jsi odpověděl na to, když se tě tázali, zda jsi skutečně „Syn Boží!“ Hle, tvá odpověď, jak ji bylo možno očekávati od mudrce jakým jsi Ty, byla totiž: „Ne já, nýbrž vy sami to pravíte!“ – Kdo však v rozhodujícím okamžiku takto mluví, ví také co mluví a proč? Já však myslím, že jsem tuto tvou odpověď náležitě ocenil, a pokud je to lidským silám dovoleno, také pochopil; a seznal jsem z ní, že ty jako nejčistší člověk jsi ve všem nejopravdovější agathodaimon²⁸⁾, ale naprosto žádný pohanský polobůh.

---

²⁷⁾ předem

²⁸⁾ zbožštění.

18. Že však za tvé doby – kdy se ještě věřilo ve věštírnu delfskou a kdy u poněkud jen praktických moudrých lidí příliš snadno to šlo s apotheosou²⁹⁾ kdy prorokovali Thumin a Urin, a kdy se Aronova téměř přes 1000 let stará hůl v truhle zelenala a podobného více. – přisuzovali také zbožštění přednímu mudrci, jakým jsi tehdy byl a téměř po 2000 let jsi nebyl ještě žádným předstížen, to shledávám pochopitelné! – neboť již jinak moudří Římané, kteří potají neměli své bohy zrovna v příliš velké vážnosti, tvrdili a říkali: bon existit vir magnus sine aflatu divino!³⁰⁾. Jestliže tedy oni považovali každého velkého muže za muže Duchem Božím nadchnutého, oč mnohem více, zázraků téměř ještě chtivější krajané tebe, který jsi před jejich přihlouplýma očima konal někdy věci, o nichž jistě z nanejvýš přirozených důvodů neměli již od doby Abrahama ani nejmenšího tušení. Co by řekli lokomotivě – *exempla gratia*³⁰⁾.

19. Příteli, myslím, že jsem nyní na tvou otázku náležitě odpověděl!? Nyní by přišla opět řada na tebe. Já s nejnapjatější pozorností vyslechnu a co nejlouběji ocením každé tvé slovo!“

Kapitola 18.

Velká vysvětlující Ježíšova řeč o nutnosti pozemské vrchnosti. –Žádná lidská společnost není myslitelná bez vedení, pořádku a poslušnosti.

Pravím **Já:** „Milý bratře! Hleď, uvažuje-li (někdo jako ty) ve své dosti obsáhlé odpovědi o této věci s očima světskýma, a rovněž tak se světským rozumem a při tom se spokojí s každým sebe volnějším a až příliš často všechen zdravý smysl postrádajícím překladem. jak oněch čtyř evangelistů tak i dopisů Pavlových a vsrkal pak velkými doušky k tomu ještě ducha světské filozofie několika německých ateistů (neznabohů), – pak nemůže býti zajisté jinak, nežli jak to s tebou jest a dopadá, a jak myslíš a jednáš.

2.Pravím ti, milý příteli, kdyby sis byl dal sám náležitou práci od a až po z a probral přesně Písmo Starého a Nového Zákona, a to podle nějakého dobrého překladu jako jest překlad Martina Luthera aneb také tak zvaná vulgata a také řecká prvotní bible v této době, –pak bys přišel jistě ke zcela jiným úsudkům nežli na své tak zvané „radikální“ cestě, která v pravdě není nikterak radikální, protože mimo Hegela, Strause, Ronge-ho Czerskiho má pramálo kořenů. Neboť kořenů tu vlastně není, protože (nauky oněch světských mudrců) vedle několika jiných se vyskytují jen jako pouhé cizopasně rostliny na velkém stromě poznání. Ty, jako pozemský „pomolog“³¹⁾) zajisté víš, jak vypadají kořeny cizopasných rostlin?! – Protože to víš, pak jistě také víš, jak mnoho v Mých očích záleží na tvých předních vůdčích mužích!

3. Hle, překládá-li někdo bibli, jak ji chce míti především právě pro své zásady, a pak vydvihuje právě jen ty texty, které při libovolném překladu připouští především dvojí smysl, pak také není zcela žádným uměním argumentovati tak, jako jsi nyní o mně argumentoval.

4. Ale hleď, tak tomu není. Neboť předně uvedené texty, jako je Můj známý chrámový výrok týkající se činžovního groše, a zejména výrok Pavlův v listu Římanům kap. 13. a v listu k Titovi nezní tak, jak jsi Mi je uvedl. – A za druhé ani u Mne a také ani u Pavla nemohla býti řeč o nějaké bázni z knížat již proto, že jsem zajisté před Pilátem a Herodesem jakož i předtím před Kai-fášem více nežli makavě dokázal, že jsem Se před všemi těmito tehdejšími nositeli světské moci naprosto nebál?! Neboť kdo se nebojí smrti, protože jest a věčně zůstává jejím pánem, má zajisté mnohem méně důvod se báti marnivých dárců pouze tělesné smrti!

5. Právě tak jako jsem však neměl ani toho nejmenšího důvodu obávati se držitelů moci Země Já, tak také neměl nižádného důvodu k tomu Můj Pavle! – Nero byl mezi všemi držiteli

²⁹⁾ Abychom uvedli příklad.

³⁰⁾ Není velkého muže bez božského vnuknutí! –.

³⁰⁾ Co by řekli lokomotivě

³¹⁾ Znalec pěstování stromů.

moci Říma, jak známo, nejukrutnější; a hle, Pavel hledal u něho ochranu proti pronásledujícím jej temným a duchovně zlým Židům a také ji našel, dokud ji pozemsky potřeboval. Měl však proto strach ze Židů? Ó, nikoli; také z nich strachu neměl. Neboť ačkoliv zcela dobře věděl, jak velice na něho Židé nevraží, šel přece přes zrazování jeho nejdůvěrnějších přátel do Jeruzalému.

6. Z toho můžeš tedy již poněkud seznati, že ani Já ani Pavel jsme nevydali svá stejná příkázání, vlastně spíše „rady,“ co se týče o vrchnosti z nějakého strachu z knížat, nýbrž čistě jen kvůli nejnutnějšímu světskému řádu mezi lidmi, neboť musíš zajisté uznati, že bez vůdců nemůže trvati zcela žádná lidská společnost, a že je tudíž tedy také třeba, aby učitel ukazoval lidem nutnost, aby také tyto vůdce poslouchali!?

7. Anebo jsi snad toho mínění, že by mohly na Zemi existovati celé velké lidské společnosti bez jakéhokoliv vedení? – Hle, to by byla ta největší nemožnost, a bylo by to dokonce proti nejvyšší přirozenému řádu, netoliko člověka, nýbrž také všech pozemských věcí!

8. Abys to však poněkud hlouběji poznal, povedu tě Svými ústy jen poněkud různými říšemi zcela přirozených věcí, a tak mne poslyš dále!

Kapitola 19.

O poslušnosti. Příklady z různých říší přirozeného světa.

Pravím Já: „Představ si, že veškerá světová tělesa jsou k svému určení vybavena potřebnou inteligencí a svobodným poznáním. Hle, tato velká a velmi mocná tělesa se vznášejí v prostoru éterickém, pro tvé dosavadní pojmy zajisté nejvolnějším. Proč jsou tedy tak svéhlavá a po mnohá tisíciletí se pohybují stále ve stejných kruzích, kolem určitého Slunce, které jaksí nechtějí anebo nemohou za žádnou cenu opustiti?

2. Některé doby jejich oběhů jsou pro ně zajisté horší nežli ty ostatní, – což jak se zdá dosti makavě dokazují dobré a špatné roky Planety; je to zejména v oněch údobích, kdy to jde na slunečním tělese mnohdy poněkud bouřlivěji nežli domu jinak bývá obyčejně! O jedné jedinečně (těžké době oběhu, která byla důvodem útěku pro jednu trýzněnou Planetu nebudu však zcela nic podstatného uváděti. Neboť těleso, jakým jest Planeta může si již dáti líbiti nějaký krátký úder se strany Slunce. Ale často mívá světové těleso několik takových nepřetržitých strastiplných oběhů (ovšem tu a tam místně více či méně).

3. Kdyby se pak takovému velkému Poutníku volným éterickým prostorem po mnohdy desíti a více se strany Slunce jaksí macešsky zacházejících vždy stejně pilných obězích, přece jen na konec (věc) omrzela, a vážně si umínil, že ovládající jej Slunce opustí a pak se v nekonečném světovém prostoru učiní nějakým absolutním svobodným tulákem, – jaký by pak byl nejvyšší nevyhnutelný následek, takové planetární, z nejabsolutnější svobody závrať jímající ideje?

4. Hle, předně úplné ztuhnutí následkem až příliš brzy nastavšího nedostatku světla a tedy také tepla; potom nutně úplné vnitřní vznícení příliš mocným tlakem zvenčí dovnitř; a úplný tím způsobený rozklad veškerých částí Planety, a tím také její úplná smrt!

5. To však Planety ve svém nitru cítí. Jejich existence jest jim nejvyšší citelnou potřebou. A tak zůstávají nadále pod správou světla nad nimi ustanoveného Slunce, zůstávají co do pohybu stále v nejvyšší neodsunutelném řádu a nedělají si zu toho nic, bývají-li v některé době oběhu ovládajícím je Sluncem skoupěji obdařeny nežli jindy.

6. Ale tu by mohl mnohý s tebou stejně smýšlející přítel Planet zcela nestranně říci: „Chválím sice tyto ochotné a poslušné Planety; ale kdybych Já byl Tvůrce pak bych takové náladové

Slunce , jako nutného vládce ubohých Planet na jeho vladařské vrtochy přece jen příslušným způsobem potrestal!“

7. Ale tu povstane Slunce a řekne! „Co třeštíš krátkozraký kosmopolito!? Což nevidíš, že já musím zároveň přehlížeti a zaopatřovati nejen jednu, nýbrž dokonce mnohé větší a menší Planety? Což nevíš, že jejich dráhy jsou nerovné, že jsou mně někdy velké jako i malé Planety blíže, někdy dále; že se mnohdy (ve větším počtu) nalézají právě na jedné straně, a velmi se mne dovolávají, a proto některá ojedinelá Planeta, zejména nalézá-li se na opačné straně, přijde při mých jinak hojných darech nutně poněkud zkrátka!? – Je-li však takové Planeta na jedné době oběhu poněkud skoupěji podělena, dostává přece jen vždy tolik, aby mohla trvati. A já mohu od doby triliónu vlastních poutí kolem jiného ještě většího vladařského Slunce dosvědčiti, že ještě nikdy nějaké Planeta nehladověla a nezanikla proto, že se připojila k mému řádu! Jestliže tedy volně se toulající Komety, jimž je jejich volné putování milejší nežli Můj pevný řád. Někde v nekonečném prostoru, kam je zahrnala jejich šílená touha po absolutní svobodě, zaniknou, - za to zajisté nemohu. Neboť bytosti, která se chce čistě jen sama určovati, nechtějíc záviseti na nějakém jiném a mocnějším vedení, neděje se bezpráví; neboť soudila se zajisté sama! – Chceš-li již tedy ty, nejsvobodomyšlnější kosmopolito, mne vládce Planet nadobro potrestati, ze Mé nutně proměnlivé chování ke podřízeným mně Planetám, pak mně vezmi mé světlo a můj lesk a také mou velikost a moc! Hleď však, jak potom budou Planety, které podle tvého mínění tak velice utlačuji a na otrockých řetězech držím, beze mne trvati a prospívati.

8. Hle, příteli, tak se vyslovuje již při prvých, největších, nejsilnějších a svobodných světových tělesech zcela přirozený řád bez něhož by se nedala žádná Planeta jako trvalá myslet! Potřebují-li tedy tyto zcela volně se vznášející, velké bytosti vůdce, oč mnohem více ho potřebují tělem malé a ve svém pohybu již všelikými poměry více vázané a bržděné bytosti, jako jsou zvířata a zejména úplně svobodným duchem nadaní lidé!

9. Zvířata jednoho a téhož druhu mají (zpravidla) mezi sebou jedno, které je jaksi jejich vedoucí a vůdce. Pohne-li se on, pak jsou všechna jako elektrickou ranou rozdmýchána k stejnému pohybu. – Pohleď na stádo skotu, kterak má mezi sebou jednoho vůdce! Pastýř, který to ze zkušenosti ví a také brzy zpozoruje , za kterým kusem z jeho stáda jdou ostatní, zavěšuje tomuto zvířeti na krk rolničku. A když chce k večeru přivésti stádo domů, tu pouze poslouchá, kde zvoní rolnička. Když ji uslyší, tam se odebere a nalezne tam celé stádo shromážděné, Chce-li je zavésti domů, potřebuje jen vésti vůdce opatřeného rolničkou, a všechna zvířata jdou sama s sebou, kam jde vůdce. – Podobný případ nastává dokonce u velmi hloupých vepřů, zejména kde žijí stále ve volné přírodě, rovněž tak je tomu u koz, ovcí koní, oslů a u sta jiných druhů zvířat! – Totéž můžeš až příliš výmluvně objeviti dokonce u nejrozmanitějšího hmyzu, u ptáků a neméně u tupých ryb a jiných vodních zvířat.

10. Ale Já ti chci tuto věc ukázati o velice pohyblivé vodě, která se nechá bez jakéhokoli citelného odporu rozdělití v nesčíslné nejmenší kapičky. Tento nanejvýš důležitý přírodní živel skrývající v sobě veškeré prazárodky zvířecího i rostlinného života, a zároveň jest nabit tobě nikdy nevypočitatelnými silami, – poslouchá ve volném stavu zcela bezpodmínečně jsoucího v něm zákona tíže. Podle tohoto zákona, který postřehuje zvláštní schopností vnímání, dává se ihned, pociťuje-li ten nejmenší svah nějakého území, do pohybu směrem většího snížení a nemá tak dlouho klidu a pokoje, dokud úplně nedosáhl největšího snížení mořského dna. – Tento živel má také ještě tu zvláštní vlastnost, že se úplně zčistí teprve tehdy, když dosáhl mořského snížení, – čímž jaksi naznačuje, že také člověk přichází k jasnému vědomí svého pravého, věčného určení, jestliže se v pozemském životě nesnaží o nejvyšší hodnosti, nýbrž jen o vše to, kde dosahuje nejnižšího stanoviska, to jest: pravé, Mnou tak často doporučované pokory, které však nemůže býti dosaženo nikdy příkazováním, nýbrž jen posloucháním!“

Kapitola 20.

Velehory a jejich nutnost jako další příklad

Pravím dále **Já**: „Tímto ti byl nyní pomocí vody podán doklad, že také tento živel, který se ti zdá být jistě němý, obsahuje v sobě zvláštní inteligenci, na základě níž až do poslední kapky co nejpřesněji poslouchá čistě božské v základu v něm spočívající zákony řádu, přesto, že každá skrývá v sobě mnoho trilionů životů!

2. Ale při zkoumání této věci nezůstaneme při pouhé vodě, nýbrž obrátíme se nejprve k rodišti vody, tedy k horám a uvidíme, zda také na nich nelze zcela podivuhodně pozorovati nějakou vlastní, zcela zvláštní inteligenci a následkem ní také přesné zachovávání zákonů do nich vložených.

3. Hle, příteli, na Zemi nalézáš všeliké hory. Mezi nimi jsou hory velmi vysoké, aneb prahory; pak středně vysoké aneb tak zvaná pohoří sekundární³²⁾ formace; a konečně zcela nízké, to jest spíše pahorky nežli hory, které podle pozemsky učeného odborného označení přináležejí vesměs terciální³³⁾ formaci!? – Ty se nyní jaksi radostně usmíváš, protože ne Mně objevuješ také moderního geologa! Ó, buď jen zcela bez starosti+ neboť v Geologii³⁴⁾ jakož i v kosmologii³⁵⁾ se tak trochu vyznám.

4. Ale nyní dále! – Máme tedy trojí druh hor. Z těchto tří druhů povšimneme si především hor nejvyšších.

5. Proč asi jsou na Zemi hory? – A zde míním obzvláště onen první druh. Hle, jejich účel jest různý. – Předně jsou regulátory³⁶⁾ volných elektromagnetických proudů, aby se náležitě rozdělily po celé půdě zemské. – Z druhé zabraňují tomu, aby vzduch kolem Země nezůstával za jejího denního rychlého otáčení kolem osy státi. Zatím co se povrch země pohybuje, a tím nevyvolával nad veškeré orkány nejvyšší prudký protiproud, následkem kterého by ovšem žádná bytost na povrchu Země nemohla trvati, – Za třetí přitahují k sobě z ovzduší až příliš mocné, kyslíkem a vodíkem uskutečňované vlhké částice (pročež se jejich nejvyšší hrany a vrcholy objevují také většinou obklopené parou a jsou tedy zřídka viditelné). Elektřinou, která je to vždy mocná, se zde přítomné tyto částice spojují a padají potom většinou jako sníh a led na příkré svahy hor. Odtud se po větším nahromadění řítí jako mocné laviny do příkopů, slují a velehorských údolí, kde svým mocným nahromaděním tvoří tak zvané ledovce, které pak myjí opět tu zvláštní vlastnost, že přitahují z ovzduší částice chladu a tím uchovávají níže položené úrodné krajiny před vše ztuhujícími a ničícími mrazy. Zároveň pak také silně oslabují mnohdy až příliš nahromaděnou elektřinu ve vzduchu a uspořádají koloběh vody atmosférou, bez kteréžto činnosti by musely roviny Země snášeti téměř ustavičně nanejvyšší prudké průtrže mračen!

6. Z toho mála vidíš nyní velikou nutnost velehor a říkáš také u sebe: „Ano, tj. jasné a neodvolatelně pravdivé; neboť kdekoli se lidé odvážili až příliš bezohledně něco na původním zřízení hor měniti, tím také byli až příliš brzy za tento svůj zločin živelnými, nikdy předtím tu nebývalými živelními škodami co nejcitelněji potrestáni.“ – Vidíš, příteli, tak tomu také jest! – Ale nyní vlastně přicházíme teprve na to pravé! Proto dej si nyní obzvláště dobrý pozor!

7. Pohleď, aby tedy mohly velehory plniti své důležité určení k udržování celého světového tělesa a všeho toho co jest na jeho rozsáhlém povrchu, – není především nikterak lhostejné. kde se nacházejí; a za druhé – tím, že mají jaksi v sobě a nad sebou duchy anebo (podle tvého způsobu mluvy) síly, – musejí míti nanejvyšší nutně onu zvláštní inteligenci, kterou jsou uváděny do stavu, aby vykonávaly to k čemu jsou určeny.

³²⁾ druhé

³³⁾ třetí

³⁴⁾ věda o zemi

³⁵⁾ věda o vesmíru

³⁶⁾ vyrovnatelské, poradatelské, usměrňovací.

8. Okruh působnosti, který jest jim anebo spíše jejich nepopíratelné určité inteligenci zůsta- ven, jest pro ně právě tak jako pro našince pozitivním zákonem , který svou inteligencí zcela přesně postřehují; to Mně můžeš uvěřiti tím spíše, že jsi přece předtím sám o mně tvrdil, že jsem byl školou Egyptanů do vnitřních sil přírody jistě zasvěcenější nežli všichni učenci nynějš- ka.

9. Poněvadž toto nyní uznáváš, uznej také, že jen nanejvýš přesným následováním zákonů zůstavených inteligencí těchto velkých výrůstků země, může býti uskutečněno udržování celého světového tělesa. – Kdyby se však tyto velehory proti zákonům je určujícím jednou vzeprly a jaksí řekly: „My nechceme již býti vysokými vládci Země, nýbrž také my se chceme smířiti v malé úrodné pahorky!“ – Uvaž, jak nevýslovné neštěstí by konečně vzrostlo v celé Zemi z takové neposlušnosti pohoří?!

10. Pohleď, ač tyto velehory plodů nepřinášejí, zaujímají mnoho set čtverečných mil neú- rodné půdy a tak se jeví obyčejnému rozumu lidskému „Neužitečné“ – bylo by proto snad žá- doucí zbaviti trůnu tato horská knížata a přetvořiti je v domnělé úrodné krajiny? – Ty pravíš: „Tomu ráčíž nebe zabrániti!“

11. Nuže, – řekni k tomu tedy také, aby nebe ráčilo zabrániti, aby velehory lidské společ- nosti nebyly zpustošeny! Jinak to bude na politické Zemi až příliš brzy vypadati tak, jako by to vypadalo na zemi přirozené, kdyby byly přirozené velehory zničeny!

12. Hleď, mají-li králové Země vyhověti svému určení, musejí býti jako ty velehory! – Rozu- míš tomu? – Ty pravíš: „Ano, tomu nyní zcela rozumím a také uznávám, že jsi opravdovým pramudrcem!“

13. Dobrá, pravím tobě věc však není ještě u konce. Máme před sebou ještě dva druhy po- hoří. Také ty nám musí něco vyprávěti!

Kapitola 21.

Střední a malá pohoří, jejich vznik a nutnost v zemském celku.

Pravím dále **Já**: „Když byla Země ještě pustým světovým tělesem a nemusela vyživovati a udržovati ani rostlin ani zvířat – mimo ony pratytypy všech pozdějších tvarů ve vodách (abych s tebou jako s německým učencem mluvil také učeně) – tehdy ovšem stačila ona původní poho- ří konati zeměkouli ještě jaksí zcela hrubé, nevypečené potřebné již zmíněné služby sama. Když se však po náležitém počtu tisíciletí zeměkoule víc a více usazovala, a nad hladinu moř- skou se začínaly zvedati zcela značné skupiny ostrovů a také prazárodky vložené do vody za- čínaly nad vodou ve všelikých druzích trav a rostlin vyrážeti, – tu, měly prazárodky do vody vlo- žené uzrání a k svému vývoji obdržeti také co nejdříve větší území, bylo nutno pečovati o to, aby podzemními ohnivými silami byly uskutečněny nové vyvýšeniny , kterými by pak časem vznika- jící nové plodiny obdržely více prostoru, potravy a ochrany. A tu začalo nad celým okrskem zemským velmi mocně buráceti a zuřiti. Pevné vrstvy pod vodou byly rozraženy a velkými silami v mnohých milionech vysoko nad vodní hladinu vyvýšeny!

2. Bylo ovšem třeba mnohých staletí k tomu, nežli mohla být tato velké práce skončena. Ale to u Boha, milý příteli, nepadá valně na váhu; neboť tisíc anebo milion let této Země, jsou před ním jako jeden den! – Krátce, proto tedy byly utvořeny hory druhého druhu, jak jsem ti právě vylíčil!

3. Tyto hory byly však zpočátku také mnohem vyšší a příkřejší nežli jsou nyní. Ale čas a je- ho přirozené bouře snížily velice jejich hlavy, tím velké prohlubně vedle nich a více vyplnily a tak vytvořily užší a širší údolí. Ježto však tato údolí dopadla tu a tam vyšší a nižší a nedovolovala

tudíž vodě volný průchod, usazovala se voda nutně ve větších prohlubních, čímž se pak musela také zcela přirozeně utvořit větší a menší jezera.

4. Ježto se pak dále tato jezera stálým koloběhem vod, jak póry země tak i vzduchem (cestou deště, sněhu, krupobití a rosy) stále zvětšovala, musela nutně začít přes břehy přetékat a se řídit. Těmito proudy odloučila časem menší a větší části svých přirozených břehů anebo hrází a víc a více jimi vyplňovala dílem nestejně prohlubně údolí a dílem (zejména v dobách větších záplav) vytvořila také řádné pahorky a řady pahorků – což se dokonce dodnes ještě tu a tam na zemi děje, jakož i to, že tu a tam vznikají ohněm hory druhého druhu.

5. Toto nyní posléze zmíněné tvoření pahorků zaplavováním jsou tak zvavé terciální formace³⁷), která jsou ovšem podmíněny druhohorami.

6. Tak jsme nyní přirozeně zcela správně odvodili vznik obou posledních druhů hor a udali také už důvod anebo příčinu také již druhohor. – Proč však vznikl a tu a tam ještě vzniká třetí druh lze zajisté velmi snadno pochopiti, neztrácí-li se ze zřetele zásada, že totiž k dalšímu rozmnožování, udržování a chránění nových bytostí a k šíření již tu jsoucích bytostí jest především potřeba dobré a prostranné půdy!

7. Půda Země jest nyní tak zařízena a uspořádána, že na ní mohou vznikati, bydleti, žít a se šířiti všeliké bytosti. A toto zařízení bylo a bude ještě uskutečňováno oněmi třemi různými druhy hor!

8. Ony dva poslední útvary horské nemají ovšem, jak se na první pohled zdá, žádné podobnosti co do určení s prvním druhem hor. Neboť jako jejich způsobem vzniku, tak také jejich vlastní určení jest zcela jiné. Ale jelikož jednou vstoupily do řady pohoří, tedy horských knížat, musejí se také všeho vzpěčování vzdor svému zvláštnímu určení – podrobiti oněm zákonům, které jim jakoby ze sebe naznačují prahory. To (tedy pro ně) značí: „Nestačí, že v nižší a mladší hory vyplňujete svým nadbytkem údolí, a příkopy, že tam tvoříte úrodnou zemi a zakládáte malé vrchy s krásnými lesíky; Nýbrž musíte od počátku svého bytí převzít také na sebe velkou část našich břemen a ve všem nás podporovati, jinak svého určení naprosto nesplníte a také ho splniti nemůžete, – ježto vašim vznikem by byl naší síle položen příliš velký požadavek, kdybychom měli nyní zcela tak jako dříve, kdy jste ještě nebyly, vše spořádati a řídit!“ – A hle, tyto nové hory konají v důsledku v základu v nich spočívající inteligence přesně to, co jim vkládají horská knížata.

9. Jsou však mezi nimi skutečně také takové, které jaksí nechtějí nejvyššího poslouchati; takové hory pak bývají nejmocnějšími bouřemi tak dlouho štvány, až si konečně dají řád oněch vysokých buď líbiti, anebo v opačném případě, bývají také zcela zničeny. – U starých mudrců sluly takové hory „vzurné“, „nestálé“, „zvětralé“. – Příkladů takových potrestaných (zřícených s zcela zničených hor) jest velké množství jak v staré tak i v nové době.“

Kapitola 22.

Podřízení podle stupňů jest také mezi lidmi nutné.

Pravím dále **Já**: „Milý příteli a bratře, Já myslím, že z tohoto zcela z přírody vzatého vylíčení dokonce věcí pro tebe neživých a tedy inteligence prostých jsi poznal, poměry podřízenosti právě tak, jako jsi je dříve pochopil u zvířat, světových těles a u vod. A proto tedy bude asi sotva třeba, abych ti uváděl, ještě některé doklady z přírody pro tebe němé a jaksí mrtvé. Mohl bych tak ovšem ještě velmi dobře učiniti, zejména kdybych tě uvedl na jiné Planety, kde se jeví řád ve všem mnohem přesněji a přísněji odměřen nežli na Planetě zemské, úmyslně téměř v největším možném nepořádku ponechané, což má ten důvod, aby právě na ní mohli býti tím

---

³⁷ Třetí druh tvoření hor

svobodněji a pro jejich bytí prospěšněji vychovávání nejsvobodnější duchové, jako opravdové „Děti Boží“. – Ty to tedy (nyní vše) po svém nejnvtřnějším přisvědčení uznáváš.

2. Protože však nyní dokonce na přírodě pro tebe němě uznáváš, že v její skladbě jest určitý poslušný řád podřízenosti nevyhnutelně nutný, aby příroda trvala a trvale byla udržována, – nuže, představ si (nyní) člověka, který jest nadán absolutně nejsvobodnějším duchem, který se ve svém myšlení, rozhodování a dychtění nachází v nejvyšší neomezenosti! Představ si hezky pevně, co by na konec vzešlo z toho, kdyby člověk, v důsledku své vnitřní, nejvyšší absolutní svobody bez všeho omezení směl činiti cokoli jen jeho vnitřní duchovní podstata ve své nevysýchající, fantastické životní komoře pod nesčetnými formami čerpá ze svého bohopodobného, nekonečného bohatství idejí!

3. Pravím tobě, tehdy by nebyl žádný člověk před druhým jist. Neboť předně jsou duchové, jejichž vnitřní fantazie aneb výtvořiny se hlavně zaměstnávají tím, a zvláštní rozkoš shledávají v tom, když mohou vše trvajících ničit. Někteří by chtěli neustále nejrůznějšími způsoby lidí usmrcovati, jiní opět chtěli všechny hory zničit; opět jiní by chtěli vykopati Zemi díru, naplnit ji jak dalece možná prachem, aby tím bylo možno celou Zemi roztržiti; opět jiní by chtěli zničit všechnu vodu se Země vyhladit; jiní by chtěli celou zemi utopit; ještě jiná by chtěli celou Zemi spálit; jiní by připojili Měsíc provazem k Zemi a stáhli dolů!

4. Za druhé – je pak opět mnoho nesmírně smyslných duchů, jejichž fantazie se skládá ze samých idejí požitkářských. Kdyby tito duchové nebyli omezeni zákony, nebyla by před jejich velkou chlípností žádná ženská bytost jista, na konec ani žádný chlapec a dokonce již ani dobytek! Neboť znám až příliš mnohé takové přátele přírody druhu Sodomy a Gomory, kteří si učinili dokonce zaměstnání, aby se předně pojímali se všemi možnými ženskými rasami, aby zvěděli, jaké z toho všude vzejdou plody. Když by tato hra plození jejich fantazii nestačila, konali by za druhé pokusy také na nejrůznějších zvířatech, čímž by se také skutečně nezřídka objevily nejpodivnější a nejnepořádnější podoby, což se nezřídka stávalo u rafinovaných pohanů.

5. Nyní si však představ velkou společnost takových smyslných a chlípných požitkářských lidí, mravně jakož i politicky ve zcela nezákonném stavu! – Jakými nejrozmanitějšími tvory a naprostými obludami se to bude mezi nimi hemžiti?! V několika málo stoletích by se to na zemi hemžilo bytostmi, před nimiž by nakonec již nebyl ani jist žádný lidský život! Proto dal Mojžíš také nejvyšší příkazání a dokonce ustanovil trest smrti ohněm pro chlípíka, který by se opovážil něčeho takového, co Mojžíš, jenž byl jako královský adoptovaný syn zasvěcen do všech tehdejších egyptských ohavností, až příliš dobře znal a věděl

6. Také byli a žel ještě tu a tam jsou dnes mezi smyslnými duchy tací, kteří svou, lze říci skutečně ďábelskou touhu po požitku uspokojují teprve tehdy, když dívku během soulože také před ní co nejukrutněji trápili a trýznili. Teprve její poslední nejbolestivější projevy života poskytl jim největší rozkoš! Nemusím ti uváděti množství zvláštních skutků; neboť mnohé jsou takové, že bys jich nemusel ani poslouchati! Dost na tom, že víš, jaké plody vzejdou z toho, když se nějaká lidská společnost nachází v bezzákonném stavu.

7. Za třetí jsou opět duchové, kteří pojmu o sobě nejvyšší mimořádné ideje a shledávají vše nekonečně hluboko pod svou důstojností. Tito duchové jsou pyšní a převelice panovační; před nimi má vše do prachu zalézt a konati jen to, co oni chtějí. – Představ si však nyní celou, velkou společnost samých takových lidí; jak by spolu žili?! – Pravím tobě, svět plný tygrů, lvů a pardálů by žil navzájem v mnohem větším souladu, nežli tací lidé, když by nebyli omezeni mravními jakož i moudrými politickými zákony!

8. A tak jest mezi lidmi ještě mnoho nesčíslných odrůd nejrůznějších duchů, jejichž základní fantazie a hlavní sklony jsou svým způsobem proti všemu nutnému, pozitivnímu řádu tak nanejvyšší mrzce zvráceny, že si o tom nedovedeš učiniti ani nejslabší ponětí!

9. Kdyby pak všichni tito duchové směli neomezeně použít jen milionté části své nejvyšší absolutní vnitřní svobody, – uvaž a řekni Mně, jak by to potom až příliš brzy dopadalo na nějakém světovém tělese?! – Ty pravíš: „Příteli, to by bylo strašné! – to by bylo peklo všech pekla na povrchu Země!“ – Správně, pravím tobě, ty jsi zajisté dobře a správně myslel a mluvil!

10. Já se tě však táži dále a pravím: „Co jest tedy nanejvýš nutné, aby bylo nejuplněnější peklo pokud možno od povrchu zemského zadrženo? – Hle, nyní přicházíme teprve oba k tomu, odkud jsme vyšli a kde jsem tě vlastně chtěl mít!

11. Poznáváš nyní, co jsem tím chtěl říci, když jsem pak **Já**, tak i Pavel, všem opravdovým vyznavačům Mé opravdové nauky doporučoval poslušnost k právní světské vrchnosti! – Vidíš nyní, proč se má dávat císaři, co je císařovo a Bohu, co je Božího.

12. Řekni Mně, jak na tyto věci nyní pohlížíš? Zdají se ti být ještě tak protismyslné, jako se ti zdály dříve? Shledáváš poslušnost a pravou pokoru ještě vždy nedůstojnou svobodného lidského ducha? – Mluv nyní; řada jest opět na tobě! – Já tě budu poslouchati.“

Kapitola 23.

Robertova uznávací odpověď a jeho protiotázka o zneužívání moci knížat.

Praví Robert: „Co mám, nejmilejší příteli, nyní vlastně mluvit? Vidím, chápu a nyní doznávám, že ty, jako ten, který mne ve veškerém vědění a moudrosti nebetyčně předčí, máš ve všem pravdu, protože se věci skutečně mají tak, jak jsi mně je nyní vylíčil. Proti tomu se nedá vesměs nic namítati, jelikož ty, jako mudřec zasvěcený do nejnižších a nejskrytějších sil přírody, můžeš se co nejdůkladněji vyznati a jistě vyznáš, aspoň mnohem důkladněji nežli já! Jak bylo řečeno, vše, co jsi mně nyní co nejdobrotivěji vysvětlil a vyložil poznal jsem ve všech i když někdy mnohdy poněkud barokně³⁸ znějících částech, jako úplně pravdivé, a nevyhnutelně nutné a proto také jsem s tebou zcela srozuměn. – Ale nyní přijde něco jiného!

2. Vše jest pravda, co jsi dosud mluvil; a z tvého líčení absolutně nejsvobodnějšího lidského ducha vysvítá až příliš jasně zejména jaksi železná nutnost zákona, právě tuto svobodu omezujícího, jakož i nutnost moc majícího vykonavatele tohoto zákona. Ale jest při tom otázka: „Smí býti tito jaksi z Boží milosti jmenovaní anebo vyvolení a moc mající vykonavatelé zákona také „z Boží moci“ vyjmutí ze zachování zákona, který obyčejně tvoří a vydávají sami a býti – zejména – zcela libovolnými despoty a tyrany a dávat, kvůli neblahému trůnu popravovati na tisíce ubohých lidí, kteří jsou také přece jejich bratří?! Bylo například mé provinění takové, aby proto nějaký Alfréd W.³⁹) musel dáti ve jménu svého slabého císaře, který ho nanejvýš nelidumilně podělil vši vladařskou mocí zastřelit mne a rovněž i několik jiných mého způsobu myšlení a jednání?

3. Když už se takový držitel moci zprošťuje svého vlastního zákona, jest však otázka, kdo ho potom zprošťuje a kdo mu promíjí tvůj zákon lásky, který má stejně platiti celému světu bez rozdílu stavu a charakteru!? Proč musejí statisícové v největší chudobě úpěti, a když se dopustí i jen nejmenší, velmi často až příliš velkou nouzí vynucené zpronevěry musejí si pak také dáti líbiti veškerou bezohlednou přísnost zákona, – zatím co mohou velcí v nejpohodlnější nesvědomitosti konati co chtějí, a žádný soudce je nesmí volati k zodpovědnosti?!

4. Pro moudré a dobré vladaře jsem zajisté v nejvyšší míře nadšen. Ale vladaři, kteří často sotva vědí, co jsou a ještě méně, co vlastně mají býti; pravím, vladaři, kteří jen consumentis gratis⁴⁰ sedí na trůně a jako upíři vysávají nejubožejší krev svým poddaným, místo, aby je vedli

³⁸ podivně

³⁹ Windischbrätz

⁴⁰ kvůli požívání

moudrými zákony, – řekni mně, příteli, nemá tu míti ubohý, nanejvýš potlačovaný lid práva takové skvoucí se ničemy a nesvědomitě a necitelné zaháleče zahnutí a na jejich místo dosaditi moudré a schopné muže, mající hlavu a srdce na pravém místě?! Což se musí stolice vladařova tak lesknouti, musí být jeho příbytek ohromný a přenádherný palác a musejí jeho vladařské příjmy jíti do mnoha milionů?! – což vše ,musí ovšem býti opatřeno z krvavých kapek potu poddaných! – „Ten chudšas nemá na Zemi nic dobrého. Od narození až k hrobu zůstává hříčkou v rukou mocných, musí za ně položit majetek a krev, za to se jim však místo povinného díku pohrdá, spílá se mu lůza, a kdyby si nedal všechny ty ničemnosti velkých třeba jen potají líbiti a přišel by do zповědnice k popovi, aby svému srdci ulehčil, bývá pak k tomu ještě utěšován věčným zatracením! S takovou útěchou se pak vrací domů a koná studie v oboru zoufalství! – Řekni, je to také už někde v přírodě tak uspořádáno a odůvodněno?! – Příteli! Já, Robert, míním tu a tvrdím pevně: Tj. peklo a jeho vždy nejčilejší úsilí zploditi z ubohých andělů této Země ještě ubožejší a bídňější ďábly!

5. Ostatně jest jistě pravdivě a jak to nyní, po smrti těla dále žijící, poznávám, také jisté, že pozemský život jest pouhý zkušební život k dosažení čistě duchovních, nejvyšších dokonalostí , a že tudíž také právem nelze od něho očekávati žádných příliš skvělých blažeností. Neboť studující, dokud je studujícím, zůstává vždy více méně otrokem těch, kteří jsou mu představeni jako mistři. – Jestliže však tyraní lid ovládající, vychovávající a dokonce tak příliš krutě zkoušející příliš napínají výchovné struny a takovýmto způsobem se pak tvoří v národě místo pravých lidí jen naprostá zvířata anebo dokonce ďábové, – co tomu potom říká nějaký prabožský světový řád?!

6. Jest také tu ještě Božství jediný Pán a Mistr (jsou také tu ještě) jeho věřící vyznavači a ctitelé pouhými bratry? – Neplatí také ještě ono: „Milovati Boha nade všecko a bližního jako sebe samého?!“

7. Či jest i od vše spravedlivého Božství snad správné nechávati národy špatnými vladaři tělesně a mravně klesnouti pod psa? A když pak národové svými pode vši kritiku co nejhanebněji špatně ustanovenými vladaři klesli tělesně i mravně na nejnižší stupeň vši bídy, pak přicházejí ještě shora to jest od nejspravedlivějšího Božství, všemožně tresty a důtky , ovšem většínou na ubohé národy, protože se museli nutně státi špatnými a to většinou z „Boží milosti“! neboť i nejhanebnější a nejnesvědomitější vladaři mají titul: „Z Boží milosti“! pak potom přichází obyčejně chudoba, hlad, všelijaké nejošklivější, nevyčísitelné nemoci, jako mor, cholera a mnoho jiných nakažlivých nemocí a války, – rozumí se samo sebou: vše „z Boží milosti“!

8. Vedle těchto nejkrásnějších nadělení (přichází) pak konečně také ještě nejsladší zoufalost a – jako finis coronat opus ⁴¹⁾ – ono příjemné, věčné zatracení palčivém močálu! – A hle, to vše !z Boží milosti“! – Výborně! Jen tak dále! Tak v kalu, mám to rád! – Ó, život jest krásný!! – Kdo jej vynalezl, jakým jest, má jistě sám z něho šílenou radost!

9. Tím však nechci zrovna kritizovati a haněti nějakou nejvyšší někde jsoucí Božskou Bytost, protože se život na Zemi musí tak ohavně vytvářeti. Neboť taková Božská Bytost musí jistě činiti něco většího, než aby se obírala těmito hovnivými červy tohoto zemského prachu. Ale nejsvízelnější při této věci jest to, že tito zemští hovniví červi mají přece jen také pocit a žel také jednotný rozum a nakonec nemohou býti přece jen úplně zničeni, jak figura u mne de-facto ukazuje!

10. Mají tedy lidé této země, kteří mají být „dětmi Božími“ míti snad ze zvláštní přízně nejmilostivějšího a nejlaskavějšího božství tvého „svatého Otce“, který tě dal (bezpochyby také z lásky) pověsiti na kříž, tu čest a štěstí, býti těmi neproklatějšími?!

---

⁴¹⁾ doslova: konec korunuje dílo.

11. Věru, čím déle tu přemýšlím a mluvím, tím povážlivější se mi zdá ta věc být. – proto mluv jen raději opět ty! Snad se ti podaří, lepším světlem tuto věc osvítiti. Já už zde jednou myslím tak.“

Kapitola 24.

Zevrubná a útěšná odpověď na Robertovu pochybnost. Bůh netrestá. Zlomyslnost lidí a duchů se sama trestá. /Poučení z dějin.

Pravím **Já:** „Milý příteli, tato tvá kritika má podle usuzování tvého krátkozrakého rozumu co do vnějšího zdání mnoho pro sebe. A kdyby tomu tak se všim skutečně bylo, jak jsi to nyní přede Mnou vylíčil a přísně posoudil, pak by to s veškerým lidstvem vypadalo skutečně nanejvýš, ano nesmírně špatně. – Ale k největšímu štěstí pro lidstvo jsi tu se všemi svými pojmy a poznatky a tedy také se všemi svými sebevíce ostřejšími úsudky naprosto, jak říkají někteří lidé na zemi zcela na holičkách?

2. Neboť hle – předně Božství pečuje právě o lidi této Země tak neobyčejně, jako by v celé nekonečnosti nemělo téměř již žádných jiných bytostí, které by potřebovaly Jeho péče, a vede je za všech poměrů jejich zkušebního života tak, že musejí téměř všichni – vzdor veškerým proti se stavícím obtížím – dosáhnouti svého vysokého určení, pro které byli Božstvím jen a jedině v život povoláni a postaveni!

3. Jsou ovšem dosti mnozí, kteří přes všechny pro ně použité prostředky k oblomení jejich vůle, přece jen nechtějí sklopiti svou vůli pod nejlepší (vůli) a Božství! – Jestliže pro takové duchy musí pak Božství použití také vážnějších a ostřejších prostředků, aby je bez újmy na jejich svobodné vůli, přece jen nakonec přivedlo na pravou cestu, – myslím, že se proto Božství s tvé strany přece jen poněkud mělce posuzuje a že se Jeho starostlivému řízení přisuzují následky, jichž příčiny by se měly hledati a zcela snadno by se našly jedině ve svobodné (zvrácené) a pyšné vůli lidí!?

4. Ty jsi mluvil sice mnoho o jistém milostivém dopuštění špatných vládců. Ale neřekl jsi nic o tom, že jsou také špatní národové, kteří se nestali špatnými případnými politickými opatřeními špatných vládců, – nýbrž jen sami sebou špatnějšími nežli než-li velmi špatnými, – což bych ti mohl více než makavě ukázati a později také dokázi nescetnými příklady.

5. Ale nyní přihlédni za druhé k otázce svého domnělého věčného zatracení, které by se mělo po smrti těla státi údělem lidem, kteří se zkazili Bohem dopuštěnými špatnými vládci a stali se tedy špatní bez vlastního zavinění! Tu ti musím Já, který zajisté jako ne tak snadno jiný, co nejpřesněji zná veškeré poměry duchovního světa, otevřeně dosvědčiti, že se Mně podobné případy ještě nikdy nepříhodily. Ano, – ani celá věčnost ti nemůže v pravdě ukázati ani jeden případ, kde by i jen jediný duch byl Bohem zatracen! – Ale mohu ti uvést nescíslné případy, kde si duchové jen následkem své neúplnější svobody Božství oškliví a Je proklínají a za žádnou cenu nechtějí na jeho přenekonečné lásce záviseti, protože se domnívají být sami pány dokonce nad Božstvím.

6. Ježto však Božství může dáti přenekonečnou hojnost Své lásky požívati nejpnějšími doušky jen těm, kteří ji míti a požívati chtějí, pak jest nepochybně jasné, že ti, kdož Božství i s Jeho přenekonečnou láskou co nejpevněji a nejurčitěji nade všecko nenávidí a jím opovrhují a hrubý posměch si z Něho dělají, nemohou býti této lásky účastni právě proto, že se jí co nejrozhodněji účastnými státi nechtějí!

7. Takové bytosti milují jedině sebe samé a nenávidí vše, co neshledávají pro své sobecké já úplně vhodné a do nehlouběji mu oddané. Láska k Bohu a bližnímu jest jim ošklivostí způsobení kletbou v jejich srdci! Bůh jest jim pouhou nudou zeloticky (přemrštěně) znetvořené myslí,

pošetilosti v nejvyšší míře zhlouplého a znetvořeného rozumu a bližní luzou, která není hodna ani pokálení!

8. Když však nejvýš svobodní duchové při tom skutečně co nejtvrdošijněji setrvávají a nelze jich zcela žádným, jejich svobodě daným svobodným prostředkem, tedy naprosto ne skrze ně samé , z jejich nejzáhubnějšího bludu vyléčiti, chtějí se spíše ne věky podrobiti veškeré hořkosti a trpkosti, kterou si sami připravují, nežli aby si dali od Božství líbiti i jen nejmírnější příkázání – řekni, může tu Božství býti viníkem takového sebe-zatracování?!

9. Když však potom božství z nejčistší lásky Svou všemohoucností, láskou a moudrostí takové odpadlíky odloučí a na odloučených, jejich stavu přiměřených místech jim pak nicméně ponechá nejuplnějši svobodu, může Mu pak býti spíláno jako bezstarostnému, krutému, necitelnému?!

10. Ale ty pravíš: Stanou-li se lidé a národové tak zlí, – za to přece nemohou, neboť tím je vinna špatná výchova a špatné vyučování; že však výchova a vyučování jsou špatné, toho jsou vinni špatní, sobečtí a vládychtiví vládcové; a konečně špatnými vládci je vino Božství samo! – Ó, nechci ti naprosto popíratí říkáje, že by nebylo špatných vládců, a že by ještě nikdy nebyl národ zkažen špatnými vládci! Ó, jsem dalek toho, abych chtěl něco takového vůči tobě tvrditi!

11. Ale právě tak nebudeš moci také ty vůči Mně tvrditi, že by nejvýš spravedlivé Božství ještě nikdy nepotrestalo nějakého špatného vládce! Projdi světové dějiny od počátku lidského pokolení a ony ti předvedou mnohé tisíce vládců, kteří byli za špatné vedení jim svěřených národů co nejcitelněji potrestáni.

12. Ale nicméně ve všech dobách Země se shledala vždy být osvědčenou stará zkušenost že právě za krutých a tyransky špatných vladařů byl národ v celku vždy lepší, poslušnější a povolnější , nežli za vladařů dobrých a jemných. Božství tedy nechává špatné vladaře nad národy ustanovovati také většinou proto, aby národové měli, jestliže se stali zlí, ve svých vladařích výchovnou metlu a tím se přinutí obléci náležitý šat pokání se polepšiti, načež jim pak Božství již zcela nepochybně dá a také vždy ještě dalo opět lepší vladaře!“

Kapitola 25.

Smysl a účel pozemské školy života. Časná nebo věčná blaženost? Co sis přinesl do věčnosti?

Pravím dále **Já**: „Když se však nějaký národ stane, pod dobrými a mírnými vládci za mírumilovných a pozeňnaných let příliš mdlý, chlípny a přirozeně zcela smyslný a už na nic jiného nemyslí, nežli jak by si mohl opatřiti na Zemi nebe nebí – pro své tělo, – hle, něco takového nemůže a nesmí dobré, jen čistě duchovní blaho každého člověka nade vše pečující Božství nikdy trpěti aniž tak ponechat, protože pozemské tělesné nebe přivádí a obsahuje v sobě podle věčného, nejvýš nutného prařádu Božího vždy jen smrt ducha. Jako chlapec, který se již od kolébky nachází v největším blahobytu nebude míti pro duchovní vývoj a pokrok pramálo smyslu, – tak také národ, kterému by se pozemsky příliš dobře dařilo.

2. Jdi do paláců boháčů a ptej se na pravé, Bohem přikázané vzdělání a většinou shledáš, že je zřídka domovem vzdělání (srdce, jak tomu chce Bůh). Jdi však potom do chatrče chudého rolníka a najdeš jej uprostřed svých (příslušníků) modlícího a skrovný chléb žehnajícího! – řekni, co se ti lépe líbí? –Ty pravíš: chudý rolník ve své chudé chatrči! – A Já ti pravím: Mně také! Neboť tento rolník se modlí ze svého ducha, tím vychovává své děti duchovně a povznáší je k Bohu. Bohem bohatého jest však jen tělo, kterému se všemožnými zážitky koří a které vysoce uctívá. A tak také vychovává své děti, také jen tělesně pro tělo, kvůli tělu. Taková výchova se však nemůže Bohu líbiti, protože touto výchovou se nemůže věčně nikdy dosáhnouti onoho svatého účelu, pro který Bůh stvořil lidi.

3. A hle, týž případ jest také s celým národem. Stává-li se pozemsky příliš zámožný, stává se vždy a víc a více smyslný. – A ježto se mu vede příliš dobře, nepotřebuje také již žádného Boha, na konec na pravého Boha zcela zapomíná a za to činí Bohem sama sebe, anebo to, co se jeho smyslu nejvíce zamlouvá. A to bylo ještě vždy původem modlářství!

4. Ty pravíš ovšem u sebe: „K čemu jest pak tedy Božství nejvyšší moudré a všemohoucí, nemůže-li něčemu takovému zabrániti?“ – Já ti však pravím: Kdyby Božství Svou všemohoucností soudilo duchy, kteří se mají státi absolutně svobodní, pak se svobodou byla na věky veta! Neboť pak by všemohoucnost tvořila místo nejsvobodnějších duchů jen souzené loutky, ale věčně nikdy Božství zcela svobodně a nezávisle sebe samé určující duchy, kteří se ve svém zdokonalení sami mají státi bohy!

5. Co se pak týče působení božské moudrosti, dopouští tato nad zvrhlými lidmi právě takové stavy, jimiž mohou býti přivedeni opět na cestu k pravému cíli. – To je sice také soud a jakési donucování, ale dotýká se jen vnějšího člověka, aby se vnitřní člověk tím spíše a snáze probudil a mohl a byl sto se opět chopiti svého pravého určení. Všemohoucnost by však celého člověka soudila a usmrtila!

6. Uvažuj tedy, máš-li ještě nyní pravdu obviňovati Božství, že pro lidi nic nečiní, anebo činí-li něco, že je to jen něco krutého, necitelného a tudíž také naprosto špatného

7. Shledáváš nyní stále ještě pozemský život tak opovržením hodný? – Jest jeho vynálezce v tvé kritice ještě jaksi Bytostí, která by se takovým vynálezem nemohla nikterak chlubití?

8. Já myslím, že máš-li jen jiskérku vlastního a „hegelovského“ světla, musíš zajisté a to z nekonečně mnohých zkušeností poznati, že na Zemi, kde musí býti vše pomíjející, přece jen nelze nikdy hledati a nalézti pravou blaženost a to, jak bylo řečeno, právě proto, že Země podle nejvyšší přirozeného řádu všech věcí vnějšího světa musí býti časem nutně proměnlivá a nakonec zcela pomíjející.

9. Jedině ten kdo si shromažďuje podle Mé nauky poklady, které rez nežere a moli neničí, může mluviti o pravé blaženosti. Neboť co trvá na věky, jest zajisté zřejmě lepší nežli co podléhá ostrému zubu času?

10. Co vlastně ty sám máš nyní ze všeho svého čistě pozemského úsilí o blaženost? – hle, čtvrt lotu prachu a právě tolik olova učinilo na věky úplný konec všem tvým námahám o pozemskou blaženost. Zda jsi si to zrovna zasloužil anebo nezasloužil, to dejme nyní stranou. Neboť Já jsem musel snášeti podobný osud, jenže s tímto rozdílem: Já – pro Boha a ducha; ty však – pro svět a pro jeho domnělou hmotnou blaženost; Já – pro věčné, a ty, – pro časné blaho lidí.

11. Jako Já, můžeš také ty nyní říci: „Pane, odpusť jim; neboť co učinili, učinili ze své slepé horlivosti domnívající se, že učinili něco opravdu správného!“ – O tom tedy nelze již o mnoho více mluvit. – Ale – co jsi nyní přinesl sem pro onu jistou věčnost?! – Hle, příteli to je zcela jiná otázka! – Bude ti sto onen pro tebe navždy uplynulý svět něco dáti? – Přemýšlej jen o tom a řekni Mně, jak to nyní zde začneš?!”

Kapitola 26.

**Odpověď Robertova: Holý život, vracím zpět tomu.
od něhož jsem jej obdržel. Jest nějaký Bůh lásky –
který jedná se svými tvory tak bezcitně?**

Po chvíli přemýšlení praví Robert opět řka: „Nejváženější, nejmilejší příteli a bratře! Co se týče tvého nadmíru důkladného vyvrácení mé potupy Božství a jeho jednou stanoveného životního řádu, jsem nyní také v této věci s tebou zcela srozuměn a pravím a doznávám hlasitě před tebou, že jsem milému Božství učinil velké bezpráví, – předpokládaje, že skutečně jest takové

Božství, takový nejlaskavější Otec, jakým jsi o Něm chtěl učit Svě učedníky, ale jakým Ho však nicméně nikdy nepoznali.

2. Proto, když jednou od tebe žádali, abys jim toho svého Otce ukázal, a ty jsi této žádosti nemohl vyhověti jinak, nežli že jsi, používaje lehkověrnosti Svých učedníků, představil sebe sama jako Otce, – nechtěl jsi tím podle mého soudu říci nic jiného, nežli: „Ó, vy židovští hlupáci! Cožpak nevíte, že mimo člověka nikdy Boha není? Vidíte-li Mne, anebo také nějakého jiného člověka, vidíte přece také to, co si přejete viděti. Cožpak nevíte, a nemůžete pochopiti, že Otec jest v nás a my v Otcí; aneb jinými slovy řečeno, že nikde není Boha mimo v člověku!“

3. Ačkoliv já toto chápu nutně jen tak, a téměř sotva jinak mohu pochopiti, proto přece tím nejsem tvrdošijně posedlý a přijmu rád nějaké Božství, můžeš-li mně je dokázati a ukázati, – Ale chtěl bych, kdybych to měl. Také zde ti přinést do zástavy celý svět plný největších drahocenností, kdybys byl sto, mimo ono „Hegelovské“ Božství v sobě dokázati a ukázati někde ještě nějaké jiné božství! Jestliže jsem tupil Božství, které není nikde jinde nežli jen v nás (což by je mohlo, kdyby někde bylo, uraziti), – pak mohu tvé skutečně nejdůkladnější, vyvrácení také tím snáze a co nejpravdivěji přijmouti, protože se vztahuje jen na náš nejvlastnější vnitřní řád, který chce být zcela chápán a pochopen, nežli se bude moci dobře zdůvodněný vydati na pospas nějakému příliš mělce pojatému kritickému posuzování. Anebo jinými slovy řečeno: Člověče, poznej napřed zcela sebe, a teprve pak posuzuj své bytí a všechny různé, nutné poměry, které s sebou přivádí pevná určitost tvého bytí!“

4. Za toto tvé nynější vpravdě velké poučení mohu ze všech svých sil poděkovati jen tobě; neboť na mé nejvyšší nicotné a hubené půdě by se takové plody jistě asi ještě velmi dlouho neobjevily.

5. Ale přesto, že nyní shledávám moudrá omezení absolutní svobody, která jest podstatou lidského ducha, nadmíru nutná, a přirozenosti lidského řádu a jeho k opravdovému životu potřebných věcí a nanejvýš přiměřená, musím však vedle toho jen vždy ještě a žel otevřeně doznati, že nauku – podle které jest Bůh nejčistší láska, kterou máme nade všecko milovati, bližního pak jako sebe samé. Nemohu naprosto spojit se vším tím, co jsi mně doposud řekl, a dříve již vůbec ne, dokud mne nepřesvědčíš o jsoucnu nějakého skutečného Božství!

6. Především tu musí definitivně býti úplně znám Bůh a jeho povaha a jeho vůle, – teprve pak se může mluvit o nutnostech. Je-li však Bůh bytost jen slepou vírou přijatá, nikdy však bytost čistým rozumem kvalitativně dokazatelná, pak se musí nutně každá dříve či později na Boha se vztahující nauka i kdyby zněla sebe osudněji metafyzicky⁴² a ultra teozoficky⁴³ sama sebou rozplynouti v pouhé nic.

7. Tímto tvému nyní mi danému poučení naprosto neodporuji; neboť až příliš jasně poznávám jeho realitu. Ale to se rozumí také jen v případě, je-li nějaké Božství, které ustanovilo takový řád jako nevyhnutelně nutný ke vzdělávání člověka ve vyšší nejvyšší svobodnou bytost. – Není-li však žádného Božství, pak ti také nepotřebuji vůbec odporovati. Neboť tu si odporuje věc sama s sebou a i kdyby její základní myšlenky byly sebe správněji vysloveny.

8. V zodpovězení anebo spíše ve vysvětlení má tobě dané otázky: „Jakým právem mne Windishgrätz dal zastřeliti?“ – přešel jsi zcela krátce, k omluvnému důvodu, že nyní není jaksi ani čas mluvit příliš o tom, zda se to stalo právem či neprávem; neboť také tobě se stal údělem podobný osud, jenž s tímto rozdílem: Tobě – pro Boha a pro věčné duchovní blaho lidí; mně pak – pro svět a jeho pomíjející blaženost! – A nyní ti mám oznámiti, co jsem vzal s sebou sem na věčnost ze světa pro mne na věky uplynulého? – Příteli, já myslím, že odpověď na tuto otázku mně příliš mnoho lámání hlavy dělati nebude!

---

⁴² nadsmyslově

⁴³ sebe moudřeji božsky

9. Je-li tedy přece jen nějaké přelaskavé Božství, jak nás učí několik tisíc let stará zkušenosť, že právě toto Božství nedává s sebou lidem, když je posílá na svět do domnělé školy svobody absolutně nic jiného, nežli jen nanejvýš nahý, nejpoměrnostný, pojmů prostý a tedy také nanejvýš hloupý život. Tedy nanejvýš jedinečné a naproste nic si přináší člověk na bídny svět! Ze všech světských pokladů nenáleží mu přesně vzato nic, protože je musí na konci svého života ex officio aeterno et naturali ⁴⁴ na věky opustiti!

10. Co bych tu měl anebo mohl pro věčnost s sebou vzíti, mimo – bez své žádosti a beze své vůle – sebe zcela samého ! Jenže s tím nepatrným rozdílem, že jsem vstoupil do tohoto světa nyní jako myslící, a tedy duchovně poněkud vzdělanější bytost, kdežto můj vstup do hmotného světa byl nanejvýš nejasný a bídný; a přece bych tomuto vstupu dal přednost tímto druhým vstupem do tohoto nejsvětějšího světa. Neboť ve světě hmotném jsem necítil jako kojeneček ničeho, leda snad jako nějaký polyp němý hlad anebo rovněž tak němou bolest. Ale obě tato muka jakoby tu vůbec pro mne nebyla; neboť tehdy jsem neměl žádného vědomí a žádného usuzování. Kdyby mne má chudá pozemská matka v této době nebyla věnovala nejvyšší skrovnou péči, byly by mne mohly následkem jakési Božské laskavé péče sežrati všechny myši a krysy; Božství by tomu nebylo jistě zabránilo.

11. Ano, Božství v prsou Mé matky pečovalo o mně. Ale velké všemohoucí, někde nade všemi Hvězdami jsoucí Božství, – to snad v tomto okamžiku ještě nic neví o ubožáku Robertu Blumovi!

12. Jsem-li však jen snad politování hodný tohoto velkého Božství, které mně z nečistší lásky poslalo tak přebohatě vybaveného do zkušebního světa, – může snad nyní ode mne žádati více zpět , nežli mě na cestu světem dalo s sebou?! Já myslím, kde nic není, tam zajisté každé právo samo sebou přestává!? Či je snad zde v duchovním světě nějaké takové právní zřízení, podle něhož by se mohl někdo státi také za pouhé nic někomu dlužníkem?!

13. Holý život, ano, ten není můj, – protože jsem si jej nedal. Tento život obohacený dokonce jakousi inteligencí a k tomu ještě špatným kabátem, jsem si opět přenesl sem a vracím jej s největším potěšením tomu, jenž mi jej dal, – ale s prosbou, abych já, jako bídný Robert, na věky věků přestal úplně býti! – Neboť nyní poznávám dokonce také z tvých, zajisté velmi moudrých řečí, že se života vůbec a obzvláště ze života mého nelze asi na věky získati žádné šťastné stránky. A tak je tedy nekonečně lépe, věčně již nebýti, nežli býti tak ničemný, jako jsem stále ještě měl tu velkou čest býti!

14. K dovršení mého štěstí zde chybí jen ještě to, abys milý příteli mluvil ke mně takto: „Ustup ode mne, zlořečený, do věčného ohně Božího hněvu, a spaluj se tam věčně za nejděsnějších trýzní a bolestí“, – tak by tím byla životu a jeho nádheře vpravdě posazena koruna všech korun prabožské lásky! – Příteli, vnukl-li tvůj nejlaskavější Otec také tento tak nepochopitelný, necitelný a vší lásky prostý výrok – věru, tu by nebylo možno od jeho nekonečné lásky mnoho očekávati! Ale já myslím že takový přehnaně krutý výrok by asi sotva přešel přes tvé rty a že byl asi bezpochyby v pozdější době vsunut nanejvýš láskyplnými římskými? Ono proč nebylo by nesnadno uhodnouti! – Mluv nyní opět ty, neboť já jsem se svou odpovědí u konce.

Kapitola 27.

Další výklad o výchově člověka k samostatnosti. Ve zdánlivě tvrdé škole se projevuje nejvyšší božská moudrost Lásky.

Pravím **Já**: „Poslyš, milý příteli! S tebou budou ještě některé nesnáze nežli dospěješ k jasnějším duchovním pojmům! – Lpíš ještě příliš na hmotě a jejich vztazích a na vyplývajících

---

⁴⁴ z věčného a přirozeného důvodu

z ní jevech. Proto také posuzuješ vše podle hmoty, která je souzena a tudíž pomíjející, a nemůžeš ono čistě božské duchovní pochopiti.

2. Cožpak jako přední filozof stále ještě nechápeš, že: Propouští-li Božství ze Sebe život, musí jej přece propustiti úplně. A ne souzeně, – až na to, co musí být nanejvýš nutně souzeno, jako vlastní tělesný život, který jest souzen, aby měl pevnost k přijetí životního ducha z Boha. Dosáhl-li tento životní duch náležitě pevnosti anebo chce-li Bůh nějakého o sobě (ještě) velmi slabého ducha jiným způsobem k věčnému životu posílit, aniž by takový duch měl zapotřebí prodělávati úplnou zkoušku těla, – odnímá Bůh sám ono souzené od nanejvýš svobodného ducha a pak je také duch zcela svobodný, a nestane se mu a nemůže se mu tak nic jiného státi, nežli to, co chce absolutně sám svobodně ze sebe. – Co tu chceš ještě více?

3. Cožpak myslíš, že ti bude Bůh přikazovati, abys snad jel do pekla anebo vešel do nebe?! – Ó, takovými ideami se nemusíš navěky zabývati, neboť pravím tobě, jsi tu úplně svoboden; co tvá vlastní láska chce, to se ti také stane! – Bůh může a také chce ti býti k lepšímu nápomocen, ale jen, chceš-li tomu ty. Jestliže však takové pomoci nechceš, pak ti ji také Bůh na záda házeti nebude, a to proto ne, že máš zcela svobodný a od Boha nezávislý život, který se může zcela svobodně jak chce určovati, a jest mu tudíž také zcela neodvisle od Boha se svou výživu a posilu starati, jinak by to věru nebyl svobodný život.

4. Nechává-li však Bůh roditi člověka na svět zcela nahého a v každém ohledu úplně nemotorného děje se tak proto, aby lidskému životu bylo již tu pozůstaveno zvykati si již od narození ne přenechání sama sobě. Tento postup životní odloučenosti musí také začíti od narození, kdy dítě ještě není schopné žádné představy, žádného pojmu a tedy také žádné vlastní ⁴⁵ bolesti, protože kdyby se takové životní odloučení stalo člověku ve stavu, kdy je schopen pojmů, pak by bol a příliš velký smutek vůbec nesnesl. Truchlí zajisté člověk, je-li smrti těla od životního svazku jednoho ze svých nejlepších přátel jaksi odloučen; oč mnohem více by teprve truchlil člověk, kdyby se s úplným vědomím odloučil os svého nejvyššího vlastního Otce života ⁴⁶, – což by se nakonec přece jen muselo státi, protože bez tohoto o sobě sebe bolestnějšího aktu by nemohl býti žádný život vedle Boha svobodně postaven.

5. Přeložila-li však nejvyšší moudrost a láska Páně takové nejvyšší nutné odloučení do téměř zcela pocitu prostého stavu člověka, dává-li mu (s počátku zcela vázanému duchovnímu životu) vnější přirozený život, který na neurčitý čas skrývá před duchem někdejší s Bohem spojený život, aby si duch tím snáze navykal takovému odloučení a mohl se do svého příštího absolutně svobodného života tím nerušeněji vžítí, – řekni, může pak proto člověk Božství haněti anebo dokonce popíratí, koná-li, co mu jeho vlastní nejvyšší láska, moudrost a řád přikazuje?!

6. Věř Mně, že kdyby k svobodnému vytváření života ze sebe byla nějaká jiná cesta možná, která by byla méně bolestná, - pak by jí bylo množství také jistě přijalo do Svého řádu. Ale za poměrů životních věcí, tak jak jsou a nutně býti musí, není možné žádné lepší a méně bolestná cesta, – protože to je již ta nejlepší a nejméně bolestná. A tak jest tedy také dobrá a zcela účelná. –A protože je tomu tak, a ne jinak, jest tato věc sama již největším důkazem pro viditelnou, pochopitelnou jsoucnost Boha, bez něhož nemůže nic vznikati, býti a trvati.

7. Je-li tedy tím jsoucnost Boha (až příliš) určitě a zřejmě dokázána, proč zasluhuje, aby byla jedním z tak moudrých mužů, jakým ty aspoň chceš býti opovrhována? – Hle, hle, milý příteli, jak velice křivdíš velkému, svatému Otcí!“

Kapitola 28.

⁴⁵ t. j. plně a jasně vědomé;

⁴⁶ Boha

Také tělesná smrt jest lékem lásky Boží. O utrpení při smrti ve staré a nynější době.

Pravím dále **Já**: „Hle, umírání lidí na zemi jest také pro vnější smysly zjev velmi smutný a většinou s velmi různými bolestmi spojený. Pouhý světský rozum jej shledává velmi tvrdým a krutým zařízením všemohoucího Božství, které má přece být naplněno tou nejvyšší láskou a slitováním! Jak často již bylo dobré Božství od lidí a duchů za to tupeno anebo také zcela popíráno!

2. Avšak hle, také tu nastupuje opět táž nutnost jako při zrození. A přece svobodný duch v člověku nemůže být od všelikého jeho pravou svobodu brzdícího soudu oproštěn jinak, leč odejmutím jeho souzeného dočasného obalu, který smí být duchu ponechán jen po tak dlouho, dokud nebyl duch od Praživota Božího ve všech částech úplně izolován (osamotněn), – při čemž ovšem jen Bůh, jako Utvářitel života, může vědět, kdy takový duch dospěl k úplné samostatnosti. Nastala-li taková zralost, pak je také čas, aby bylo duchu odňato břímě, které jest mu na překážku v jeho svobodě.

3. Ty ovšem řekneš, jako mnozí tobě rovní: „Proč se však potom toto odnětí neděje bezbolestně?! – Já ti však pravím: Kdyby každý člověk žil podle učení Božího, byla by mu smrt jeho těla jen rozkoší, anebo by byla aspoň úplně bezbolestná. Protože se však lidé následkem své svobody až příliš ubírají do řádu hmoty, svého ducha upevňují na ní železnými řetězy a přitahují ho k lásce světské, pak ovšem musí-li nastati toto odloučení, musí být spojeno s tím většími bolestmi, čím pevněji svobodný duch přilnul k souzenému světu.

4. Nicméně však ani tato bolest není krutost, nýbrž jen nejčistší láska Boží. Neboť kdyby tu Božství nepoužilo malého násilí, které ovšem nemůže nikdy působiti libě, pak by přešel duch zcela v úplný soud a tedy ve věčnou, nejvyšš strastiplnou smrt, kteráž jest ono vlastní peklo. Ale, aby Božství nejvyš ušlechtilého ducha od tohoto pekla pokud možné zachránilo, musí provésti tento nutný kousek násilí. A koná-li to, řekni, zasluhuje proto, aby bylo tupeno anebo dokonce popíráno?! – Žel, nyní jest příliš velké množství duchů, kteří dosáhnou své svobody, nechtějí o Bohu již ani slyšet. Ale nicméně Bůh nikdy nepřestává vésti a řídit je na nejlepších cestách k pravému a nejdokonalejšímu cíli.

5. Hle, v pravěku bývali lidé v celku tělem mnohem starší a nakonec umírali velmi tichou a bezbolestnou smrtí. To se však stávalo právě proto, že ve svém duchu nemohli býti tak snadno od Boha odloučeni jako lidé této doby – a to proto ne, že Země jim mohla poskytnouti příliš málo půvabů a tím byli obráceni více do sebe a také s Bohem ve svazku nesnadněji odloučitelném.

6. Ale když lidé začali časem získávati od Země vždy více půvabů, a nastávalo tudíž také spíše odlučování od života Božího, tu se stávalo také údobí pozemského života vždy kratší a kratší.

7. Když pak konečně začali lidé pro samou světskost a její půvaby zapomínati zcela úplně na svého Původce, dospěli pak také k opačné krajnosti vůči veškerému Božímu řádu, v níž by se jich musela státi údělem věčná smrt. Hle, tehdy pak bylo se strany Boha nutné, aby se ji opět více přiblížil a tu a tam se zjevil, aby věčnému zániku blízké lidi zachránil. – Mnozí se zachrániti dali. – Mnozí však – z vlastní a nejvyš svobodné vůle nikoli! Mělo je snad Božství, když nechtěli Jeho lásce věnovati sluchu Svou všemohoucností uchopiti? Hle, to by opak znamenalo: všechny takové duchy na věky zahubiti!

8. Co jiného tu může věčná láska učiniti nežli ze Své lásky a moudrosti říci: Odstupte ode Mne vy, kteří jste příliš a zcela ode Mne uprchli aneb se odloučili, a jděte do jiné školy k zachování, která je vám a všem vám rovným připravena k vašemu znovu osvobození. Jest to oheň soudu světa! Ten vás musí od světa odloučiti, jinak bude po vás veta!

9. Když Božství, chtějíc tomuto zlu pokud možno zabrániti, dopustí na Zemi vnější souzení, řekni, není tu Božství? Anebo je-li (skutečně tu) jest kruté a necitelné, – činí-li to, co shledává

nanejvýš nutným činitel? – Jak můžeš tedy i jen ve snu připustiti, že by Božství své tvory, které ze sebe plodí a tvoří, zaklínalo, zatracovalo a na věky bědnými činilo! Co by z toho mělo?!

10. Ale chce-li učiniti tvory na věky svobodné, zda se nemusí jeho největší starost upírat k tomu, aby se tito tvorové nedostali nějak opět do rukou jeho všemohoucnosti, kde by musela být v každém případě veta po svobodě; je tomu právě tak, jako kdybys měl děti a chtěl bys je v jejich něžnosti veškerou svou mužskou silou přitisknouti na svou hrud', což by je ovšem stálo něžný život; kdybys je pak svou silou k smrti umačkal a měl ještě jiné děti, – řekni, varoval bys je před tvou nevázanou silou anebo bys tuto sílu zkusil ještě na některých? Zajisté by tě ona zkušenost před tím varovala.

11. Božství však zkušenosti ovšem nepotřebuje, jelikož má přenekonečnou moudrost. Ono jest jediným pravým dobrým Pastýřem všech Svých oveček a může co nejlépe chrániti před Svou všemohoucností, které používá jen k utváření souzených věcí veškerého tělesného světa, nikdy však ne k svobodnému utváření a vzdělávání z Něho svobodných duchů ! Tito duchové musejí vycházeti jediné ze své lásky a moudrosti, jinak nelze na nich věčně žádné svobody a tedy také žádného života uskutečnit! Neboť Boží všemohoucnost neplodí nic jiného nežli jen samý soud!"

Kapitola 29.

Pravý smysl textu: „Odstupte ode Mne, zlořečení!“ není to Božství, které zlořečí, nýbrž zlovolný duch sám sobě. – Hřích proti Duchu svatému.

Pravím dále **Já**: „Kdybys byl onen výrok z evangelia, který se ti zdál tak strašný jen jednou jako kritický myslitel pouze mluvnický probral, pak bys již z pouhého uvedení slov musel na prvý pohled poznati a uznati, že tím Božství nikdy nemohlo a ještě méně kdy chtělo ze své všemohoucnosti vysloviti nějaký skutečný na věky působící soudcovský rozsudek zatracení nad tak zvanými zatvrzelými, smrtelné hříchy páchajícími hříšníky!

2. Neboť hle, praví se tu: „Odstupte ode mne zlořečení!“ Jsou tedy již zlořečení ti, jimž byl dán tento příkaz. Neboť jinak by se muselo říci: Poněvadž jste přede mnou vždy nanejvýš hrubě a nepolepšitelně hřešili, proklínám vás jako Bůh nyní na věky do pekla do věčného trýznivého ohně!

3. Jsou-li však prokleti ti, nad nimiž vynáší Božství tento výrok, plyne z toho již předně, že Božství zde naprosto nevystupuje jako soudce, nýbrž jen jako vše pořádající Pastýř, a že musí duchům, kteří se od něho z moci své vlastní vůle žel zcela odloučili, vykázati přísně jinou cestu, protože by se jinak, prosti veškerého svazku s Láskou Božství museli nezbytně dostat do rukou všemohoucnosti, kde by pak skutečně byla po nich veta!

4. Za druhé, ježto dotyční jsou již prokleti, jest tedy otázka, – kdo je proklet? – Božství rozhodně ne! Neboť kdyby Božství někoho proklelo, pak by v božství nebylo lásky a také žádné moudrosti. Neboť každý duch jest, jako vše ostatní, z božství. Kdyby však Božství takto vytáhlo do pole proti svým dílům, které jsou z něho, nevytáhlo by tu vlastně proti Sobě Samému, aby se zahubilo, – místo aby se vždy víc a více od věčnosti do věčnosti stále vzrůstajícím zdokonalováním Svých děl, svých dětí potěšovalo?!

5. Jestliže se tedy podle tohoto Božství nemůže (ze Své všemohoucnosti) objevovati jako soudce, nýbrž jediné ze Své lásky a moudrosti (jako pořádající Pastýř) – jest tedy jasné, že tací duchové museli býti napřed někým jiným souzen! – Kým však? – Na tuto otázku lze velmi snadno odpověděti, má-li jen někdo tolik sebepoznání, aby uznal, že bystrost, která má na jedné straně úplně svobodného ducha a vůli, což pochází vlastně jen z lásky a moudrosti Boží, a na druhé straně (aby mohla býti oproštěna od všemohoucnosti, a tak se stala opravdu svobodnou bytostí), musí míti také po jistou dobu (budiž chápáno) všemohoucností souzené tělo a

vnější, souzený svět s vlastními rovněž souzenými půvaby, – nemůže být nikým jiným nežli jedině sebou samou souzena a určována. Anebo což jest totéž: (Taková svobodná bytost) se může jen sama „prokleti“, aneb zcela od Božství oddělití a odloučití!

6. Božství, které tedy nemůže a nechce ani takové bytosti vzítí proto svobodu, nemůže tedy nic jiného učiniti, nežli takové zbloudilé bytosti podle jejich povahy zavolati a ze Svě nejvyšší moudré vážnosti v lásce jim oznámiti cestu, na níž je pro ně možná záchrana a oni mohou opět vstoupiti ve svazek s láskou a moudrostí Boží. (Neboť) mimo tento svazek není myslitelná žádná absolutní svoboda a tedy ani žádný duchovní, věčný život, ježto mimo tento svazek působí jaksi jedině všemohoucnost Božství, – v níž jedině může síla lásky a moudrosti Boží jako jedna podstata s všemohoucností (a) jako Praživot všeho života trvati a ji ⁴⁷) řídití. Každý jiný od tohoto Praživota odloučený život musí v ní zaniknouti a na věky ztrnouti, protože nemůže o sobě přenekonečné síle tíže klásti ani ten nejslabší odpor!

7. Proto se také praví: Bůh přebývá ve věčně nepřístupném světle! To značí tolik, jako: Boží všemohoucnost, jako vlastní Duch Boží moci, jenž naplňuje nekonečnost, jest pro bytí každé stvořené bytosti, má-li trvati ⁴⁸) na věky nepřístupna. Neboť každý konflikt (spor) s pouhou všemohoucností Boží jest smrt bytosti! – Proto se také hřích proti tomuto Duchu moci označuje za nanejvyšší záhubný, neboť bytost, která, oddělivši se napřed úplně od lásky Boží, chce se s touto mocí měřiti, musí býti nutně touto všesilou zcela pohlcena a lze ji jen nanejvyšší těžko ačli již vůbec z ní vyprostiti – podobně jako kdyby byl nějaký roztoč pohřben pod sutinami takového pohorí Himalaje! Jak bys ho od těchto sutin osvobodil?!

Kapitola 30.

Bohatý hýřil a chudý Lazar v záhrobí. Kdo učinil peklo? – jen zloba duchů.

Pravím dále **Já**: „Ty nyní u sebe pravíš: Ano, ano, to vše jest správné, mluví-li takto Božství k těm, kteří se od Něho následkem své nejvyšší úplné svobody oddělili podle stavu v jakém skrze sebe v sobě jsou. V tomto zdánlivém výroku hrůzy nemůže tedy býti ono nanejvyšší nelidsky hrozné, jak by se někdo na prvý okamžik nutně domníval. – Ale co je potom s onou parabolou (podobenstvím) o chudém Lazarovi a bohatém hýřilovi, který se spatřuje beze vší milosti a odpuštění v nejprudším a nejstrašnějším pekelném ohni, který tu prosí a vyslyšení svých proseb nedochází, – mezi nímž a láskou a milostí Boží se udává nepřekonatelná propast, přes kterou se na věky žádný přechodný most nenachází!? – Co tomu zde říká božská láska, moudrost, slitování a milost?“

2. Milý příteli, věděl jsem dobře, že Mně přijdeš s touto otázkou. Naproti tomu se tě však táži též Já, zda Mně můžeš říci, kdo vlastně uvrhl tohoto prostopášníka do pekla? – Učinilo to snad Božství? Mně je něco takového opravdu neznámé!

3. Anebo obrátil se snad ve své nutné trýzni na Božství a Jeho lásku a milost, aby byl od své trýzně osvobozen? – Já jen vím, že se obrátil na Abrahama a ne na Božství! – Ačkoliv duch Abrahamův jest jako stvořený duch velice dokonalý, přece jen to na věky není Božství, které jedině může pomoci a také v takových případech jest jedinou, nepřekročitelnou propastí, přes kterou si duchové nejrůznějších druhů nemohou a nesmí nikdy podati ruce, – neboť tu působí jedině Boží, nejtajnější a nejhlubší moudrost a láska!

4. Nalézá-li se však tento hýřil ve veliké bídě, může Božství za to, že se do ní co nejmocněji uvrhl sám? – Co soudíš nyní opět o této věci? – Může se chtějícímu dítěti bezpráví, děje-li se mu, co on chce? – Pověz Mně nyní opět své mínění!“

---

⁴⁷ všemohoucnost

⁴⁸ zůstatí na živu

5. Praví Robert : „Ano, ano, tj. opět zcela správné! Volenti non fit injuria! ⁴⁹⁾ Ale je-li Božství plno nejvyšší lásky, a jak to nyní víc a více poznávám, také asi jest, –pak vzniká sama s sebou otázka: Jak mohlo Božství zařídit tak strastiplné místo anebo stav, v němž musí duch napřed snášeti nepopsatelné bolesti, nežli se může přiblížiti nějakému zdokonalování a jím přejíti do stavu poněkud mírnějšího? – Cožpak musí peklo býti? – Nemohlo by to vše býti zařízeno jiným ukrutným způsobem?“

6. Pravím **Já**: – „Poslyš příteli, cožpak ty myslíš, že Božství zřídilo peklo?! Ó, pak jsi na velkém omylu! – Hle, to za starých pradávných časů učinili zlí duchové sami. Božství jim to jen dopustilo, aby jim v jejich svobodě ani v nejmenším nepřekáželo. Ale že by bylo kdy stvořilo peklo, to si nedovede žádná bytost všech nebí ani v nejvzdálenějším smyslu představití. Neboť kdyby bylo Božství mohlo stvořiti peklo, pak by v Božství musel také býti hřích a tedy zlo, což by však bylo u Božství holou nemožností. Neboť není možné, aby Božství jednalo proti Svému věčnému řádu. – A tak je také nemyslitelné, že by Božství mohlo ze Sebe stvořiti v nejvlastnějším smyslu peklo. Ale Božství může a musí nanejvyš svobodným duchům dopustiti připravují-li si oni sami ze svého zcela zvráceného původního Božího řádu stavy které jsou ovšem velmi zlé a špatné!

7. V celé nekonečnosti však nenajdeš nikde místa, které by již Božství Samo vytvářelo jako naprosté peklo. Neboť není nikde pekla – leda jen v člověku samém. Když však člověk úplným nezachováním Božího slova neustále zcela dobrovolně utváří a vytváří v sobě peklo a nikdy se k lehkému zachování Božích přikázání neobrací, může pak Božství za to, když takový duch před Ním dobrovolně prchá, Jemu se posmívá a rouhá!

8. Jelikož však jediné Božství jest pravý život a také Světlo všeho světla a tudíž také jediná, pravá nejúplnější blaženost všech bytostí, – jest také zajisté zcela dobře vysvětlitelné, že bohaprázdný stav nemůže míti v sobě naprosto nic příjemného, jelikož bez Boha nemůže býti život, světlo, nic pravého a dobrého!

9. Člověk pak, který opouští Božství a ze sebe Je odstraňuje a nechce již přijmouti, musí pak v sobě vytvářeti pravé peklo, které musí býti ve všem zlé, špatné, protože odstraňuje ze sebe dobrovolně Božství! – jestliže se pak takovému bohaprázdnému lidskému duchu musí velmi špatně dařiti, a čím déle setrvává v bohaprázdném stavu, tím hůře, – pak za to Božství nemůže. Neboť kdyby Se Božství Svou mocí nějaké bytosti zmocnilo, ač se Mu tato bytost ze své vlastní nanejvyš svobodné vůle staví co nejtvrdošijněji a nejrozhodněji na odpor, pak by to takovou bytost okamžitě zcela zničilo, což by bylo proti všemu božskému řádu.

10. Neboť kdyby Božství zničilo i jen nejmenší bytost, která byla jednou z něho svobodně vystavena, pak by to byl počátek úplného zničení všech bytostí. Protože však Božství na věky stanovilo Svůj řád tak, že (následkem tohoto řádu) žádná bytost, kdyby se příště jakkoli vytvářela, nemůže býti nikdy zničena, – jest tím zajištěno všem bytostem věčné další trvání a zároveň také každé bytosti dána svobodná možnost, aby se mohl státi přešťastnou, ale také ovšem zůstávati tak dlouho nešťastnou, dokud tomu sama chce!

11. Je-li někdo majitelem vinice, v níž jsou vysázeny samé ušlechtilé révy, z nichž je také oprávněn očekávati nejlepší plody, ale tento majitel pak dobrovolně přichází a nejen že ušlechtilé révy nepěstuje, nýbrž dokonce je vypleňuje a na jejich místo sází trní a bodláčí, protože ho takový divoký porost více těší nežli prostý vinný keř, – řekni, jest také tu Božství vinno, když tento hloupý majitel vinice žádné jiné sklizně neučiní a tím se stane žebrákem a nemajetným, nuzným člověkem?

12. Hle, tak je tomu také se všemi duchy, kteří si nechtějí dáti líbit Boží řád a nechtějí v sobě pěstovati nádhernou Boží vinici! – Budou-li pak místo nádherných hroznů sklízeti trní a

---

⁴⁹⁾ Chtějícímu se neděje bezpráví!

bodláčí a stanou-li se chudáky, řekni Mně, může snad Božství za to? Může být Božství obviňováno jako tvůrce takového neštěstí? – Řekni Mně, co o tom soudíš?“

Kapitola 31.

Robertův radostný souhlas, a další otázka: Kde a jak se vytváří pravé Božství?

Praví Robert: „Velectěný příteli! Co mám o této věci ještě více myslet, nežli co jsi nyní myslil a vyslovil ty. Vždyť vše, co mi vysvětluješ jest jasné, zcela srozumitelné a zároveň nezvratně pravdivé. Věřu, Božství nemůže jinaké být a jinak jednati nežli tak, jak jsi mně to vylíčil. Neboť o vlas nad to anebo pod to, muselo by Božství přestati být Božstvím, anebo, kdyby pak zůstalo, pak by bylo při nejmenším se všemi svými stvořeními úplně u konce.

2. Nyní také poznávám sám od sebe, že každý duch, má-li být vpravdě blažený, musí mít pro nejvyšší slast a pro všechny půvaby blaženosti vnímavost nejvyšší jemný cit a příjemné citění a postřehování, – takže mu nemohou a nesmí uniknouti ani ty nejsubtilnější dojmy. A tak také jako živý duch musí být sto s toužou vnímavostí naopak také a to se stejnou pocitovou ostrostí postřehovati i zlé dojmy, jinak by musel být buď zpola mrtvý anebo duchovně narkotizován, – což by se však nemohlo srovnávat s jeho stále stejně nejvyšší svobodnou silou vůle a s její činností!

3. Hle, to nyní zcela jasně poznávám. A proto se může Božství jako věčně trvajícím myslet jen tak, jak ty jsi mi je v nejjasnějším a nejlepší poměru k jeho tvorbě laskavě vylíčil. Proto tedy také nemohu o tom již dále přemýšlet, neboť jsem se v nejopravdovější nutnosti tvých myšlenek úplně vyznal.

4. Ale nyní přijde jiná hlavní otázka a to tato: Kde tedy je Božství? Kde jest jeho věčný hrad? V které oblasti nekonečnosti zbudovalo tedy na věky svůj příbytek? Neboť někde přece musí vlastně být ve vší plnosti domovem? – Má nějakou podobu? – Jakou asi? – Anebo jest bez podoby a jeho Bytí jest konečné, bez tvaru, – aby právě proto mohlo být soujemem všech tvarů? – Hle, příteli, jelikož nyní co nejjasněji poznáváme nutnost nejvyššího Bohobytí, má pro nás ono kde a jak tu největší důležitost!

5. Především však ti musím doznati, že by mně přece jen bylo mnohem milejší, kdyby Božství existovalo možno-li v nějakém tvaru, a to právě v lidském. Neboť nějaké svou podstatou buď plně nekonečné Božství, anebo Božství pod nějakou formou našim lidským pojmům zcela cizí, nemohl bych ani já aniž kdo jiný ze všech svých sil milovati!

6. Neboť bytost, které nelze nikdy uchopiti a ohledati, jakož i bytost ve tvaru našemu lidskému tvaru zcela cizí, který pro nás může být jen více méně odstrašující, nemůže být nikdy milována! – Matematicky jest ovšem podoba dokonalé koule ta nejdokonalejší! – Velké nebeské světelné koule se sice velmi krásně vnímají, ale to činí světlo. Mohl by však také někdo takovou světelnou kouli milovati? Věřu, na tuto otázku by musel můj cit zřejmě oněmět!

7. Proto, nejmilejší příteli, jelikož jsi, jak se zdá, s Božstvím skutečně mnohem blíže obeznámen nežli já, netaj se přede mnou a vytaš se už jednou zcela vážně s oním Božstvím, a to s oním, kde a jak!

8. Neboť od nynějška nemusíš se mnou již s tak důkladnými důkazy mluvit jako dosud. Já jsem o tvé přehluboké moudrosti dokonale přesvědčen a chci ti, rovnou řečeno, uvěřiti na slovo, cokoli mně jen řekneš. Proto tě prosím, abys mne o tom nenechával v pochybnosti, neboť jsem zajisté již v jiných na toto hlavní téma se vztahujících věcech obdržel od tebe věru nejvyšší dostatečné vysvětlení!“

Nemůžeš-li milovati Boha, pak miluj Mne, Ježíše, V Kristu přebývá plnost Božství tělesně. Robert pochybuje o Božství Ježíšově, chce v ně však konečně slepě věřit.

Pravím **Já**: „Poslyš, nejmilejší příteli a bratře! Dokud není hrozen na keři úplně zralý, nemá se od něho oddělit! Neboť hrozen ještě nezralý jest kyselý, a jeho životní šťáva vydala by pak ještě kyselejší víno, které by mělo velmi málo lihu; a kdyby jej mělo, pak by byl jistě neušlechtilý.

2. Hle, ty jsi nyní také jako ne úplně zralý hrozen, a pro tebou žádané odhalení nejsi ještě zralý. Proč však, to ti ukáže nejbližší budoucnost! – Až budeš však zralý, pak už ti tvůj vlastní duch řekne, co bys nyní chtěl mítí přímo ode Mne.

3. Nyní však musíme napřed projednati spolu ještě jednu velmi důležitou kapitolu. Půjde-li toto jednání úspěšně, pak se staneš zralým dříve než-li si dovedeš představit. Nedopadne-li však toto jednání tak, jak to vyžaduje Boží řád, pak budeš k své zralosti potřebovati ještě dlouhý čas.

4. Věz však nicméně předem, že jako hrozen dozrává jen teplem Slunce, tak také každý lidský duch dozrává pravou láskou k Bohu. – Nemůžeš-li však milovati Boha, ježto se ještě tážeš, kde a jaký jest, – miluj tedy Mne, a to ze všech svých sil, jelikož o Mém Bytí nemůžeš mítí nyní jistě žádnou pochybnost. Tím se již přiblížíš k žádoucí zralosti! Neboť láska k bližnímu jest jako láska k Bohu. Že však Já jsem zde nepochybně tvůj bližní, o tom nyní zajisté nepochybuješ?

5. Čiň to tedy, tak se začneš k Božství velmi přibližovati. – Ale nyní přejdeme k naší kapitole, kterou jest nám projednati!

6. Milý příteli, řekni Mně, jelikož ti nejsou listy Pavlovy neznámy, co mínil tento učitel slovy, když pravil: „**V Kristu přebývá plnost Božství tělesně.**“ – Mínil snad, že se v Kristu, tedy ve mně nachází veškeré Božství? – anebo chtěl těmito Mou Bytostí zbožňujícími slovy označiti pouze mimořádnou znamenitost Ducha Mé nauky, – a to podle tehdejšího zvyku, kdy, podle tvého vlastního doznání, bylo až příliš snadné vše mimořádné zbožňovati?! – Řekni Mně o tom svůj vlastní úsudek! Rád bych jej od tebe slyšel!“

7. Praví Robert: „Ano, nejmilejší příteli, poslyš, to je zcela zvláštní choulostivá otázka! Neboť jak by se dalo uhádnouti, co tím vlastně dobrý Pavel mínil! – Bylo by nanejvýš odvážné, pevně tvrditi a říkati: To a nic jiného tím nemínil tento ostatně nanejvýš úctyhodný učitel pohánů! – Považuji vůbec za velkou domýšlivost leckterých učenců, tvrdí-li s určitostí, že úplně pochopili a pojmulí pravého ducha nějakého geniálního autora! Jsem tu mnohem skromnější a říkám si v takových případech velmi rád ono proslulé sutor ne ultra crepidam⁵⁰) a nech tu souditi ostatní. Líbí-li se mně jejich úsudek, pak s nimi souhlasím; a nelíbí-li se mně, pak si poslechnu ještě jiné o tom souditi a tím jedním podle Pavla, jenž praví: „Zkoušejte vše, ale jen to dobré podržte!“ – Dobrým však mohu uznati a přijmouti jen to, co se blíží nejvíce mému nejnvtitnějšímu přesvědčení. Vše ostatní patří mezi ona kopyta ševcova! – Kdyby byl mínil Pavel to prvé, což je také možné, pak nemohl mínití to druhé. To je matematicky a logicky správné! – Mínil-li však to druhé, což ovšem já nemohu věděti, co (však) on zajisté také mohl mínití, pak nemohl mínití to prvé, což je opět matematicky a logicky správné!

8. Z této mé definice zajisté také poznáváš, že ti na tvou jinak mně velmi drahou otázku musím zůstatí dlužen postačující odpověď, a že já musím očekávati od tebe, co ty jsi chtěl mítí ode mne! – Že ti budu naslouchati s největší pozorností, o tom můžeš býti úplně ujištěn! Prosím tě tedy, abys o této kapitole promluvil podle své moudrosti sám!“

⁵⁰ Ševče zůstaň při svém kopytě!

9. Pravím **JÁ**: „Odpověď, příteli, jakou jsi Mně nyní dal, jsem očekával. Musela rovněž tak přirozeně moudře dopadnouti, jak jsi v sobě přirozeně moudrým mužem. Ale nic z nadpřirozené moudrosti nelze v ní ještě objeviti. Podle nejvnitřnější, nadpřirozené, tedy čistě duchovní moudrosti mohl však Pavel míniti jen něco určitého a čistě výrazného, což se musí zcela přesně dáti určití z postavení jeho slov, aby při sledování této nejvyš důležité věci nemohl nikdy nikdo přijíti do pochybností, zda mínil toto, či ono; nýbrž že špatně mínil, jak předpokládám zcela určitě, nutně jen to prvé. Jak to však nejvnitřnější, nadpřirozenou moudrostí seznati, to ovšem nemůžeš věděti. Neboť Hegel a Straus jakož i starší Rousseau a Voltaire sami to ještě nikdy nepochopili a tudíž tomu také nemohli nikdy učití. A ty, jako jeden z nejhorlivějších citelů těchto světských mudrců nemůžeš tudíž také znáti ony cesty které byly tvým učitelům a vůdcům ještě neznámější nežli starým Římanům Amerika, Austrálie, a Nový Zéland.

10. Kdybys byl jako Němec, místo svých dříve jmenovaných vůdců prostudoval raději pilně německou bibli, Swedenborga a jiné podobné mudrce německého původu, pak bys nyní zcela dokonale věděl, jak třeba Pavlovi rozuměti. Ale jako Hegelián jsi zajisté od toho ještě velmi vzdálen, a bude třeba ještě dosti mnohého, nežli dospěješ k nejvnitřnější moudrosti! Dej však nyní pozor! Něco ti řeknu! Přijmeš-li to, přiblížíš se značně k cíli!

11. Hle, Pavel považoval Krista, tedy (vlastně) Mne, za Samu nejvyšší božskou Bytost, ačkoliv byl předtím Mým největším odpůrcem. – Řekni Mně, co soudíš nyní o víře a moudrosti Pavlově?“

12. Praví Robert: „Nejmilejší příteli, na tuto otázku jest opět nanejvýš těžko dáti nějakou postačující odpověď. Neboť za prvé by bylo k tomu jistě také třeba nadpřirozené moudrosti, které se mně však nedostává. A za druhé beze všech bližších kritických důkazů nelze tak zcela jistě předpokládati, že by sám jinak velmi moudrý Pavel s celou vážností uvěřil tomu, co chtěl, aby věřili ostatní lidé. Neboť všichni čestní, dobří, staří mudrci snad i s Pavlem, jistě u sebe velmi dobře poznali, na jak sympké a neudržitelné půdě stojí všechny metafyzické a teozofické teorie, a podle své přesné znalosti lidí velmi dobře vypočítali, jak velice nešťastné by se v krátké době musilo veškeré lidské pokolení státi, kdyby cestou vyšší osvěty dospělo k úplnému poznání své nicotné a pomíjející bytosti. Proto se mocnými řečmi a průpověďmi mnohdy po způsobu delfské věštírny – snažili přivésti národy zpět k jisté mystické víře, kterou by se dala vypěstovati, živiti a pro budoucnost udržeti aspoň zlatá naděje na nějaký příští život. Zda však skutečně také sami zcela v této naději žili anebo zda měli pevné a tedy úplně pravdivé presvědčení, o všem tom, čemu učili, to musím ponechatí v pochybnosti, dokud nebudu poučen o něčem jiném buď nejvnitřnější cestou moudrosti anebo bezprostřední konfrontací s duchy, kteří něčemu učí!

13. Ostatně já se pro svou osobu, nehledě zcela k Pavlovi a Petrovi, ano v nejmenším nerozpakuji považovati tebe, svého nejmilejšího přítele, ze Boha, dokud nenaleznu někde jiného! Kdyby se však na věky žádný jiný Bůh nedal nalézti, pak zůstaneš ty mým jediným Bohem a Pánem také na věky! Neboť, je-li jím někdo mezi námi, pak jsi to zřejmě ty! Neboť na mně nelze vzdor vší mé hegelovské moudrosti, znamenati ani nejmenší kapku nějakého Božství. – Ale na nějaký důkladný důkaz, proč tomu velmi rád věřím a proč to přijímám se nesmíš tázati; neboť tu bych ti musel opět zůstatí odpověď dlužen!

14. Neboť čemu se věří, tomu se věří bez důkazu, protože víra o sobě není nic jiného, nežli buď lenost anebo mnohdy ovšem také jistá poslušnost rozumu. Žádá-li však nějaký činnější rozum pro předmět víry důkazy, a mohou-li býti důkazy dostatečně rozumu podány, pak beztoho přestává víra býti vírou neboť tehdy se stává názorným presvědčením!

15. Toto názorné presvědčení nemohu zde však o tvém Božství naprosto nabýti. Proto budu prozatím jen věřiti, že jsi Bůh ty. Kdyby však bylo v budoucnu nějak možné, tuto mou víru průkazně až k určité evidenci ⁵¹) stupňovati, tedy má víra přestane být vírou, a stane se nazíra-

---

⁵¹ zřejmosti

nou pravdou! Zda však tato má víra bude moci býti snadno přetvořena, v nazíranou pravdu, – to patří ovšem opět do jiné kapitoly!

16. Neboť hle, já jsem – zejména v této věci – velmi silný Tomáš a žádám napřed zcela zvláštní důkazy, nežli přijmu něco za určitou pravdu.

17. Ty jsi mi sice radil bibli a teozofa Swedenborga. Ale co zde dospěje taková pomůcka, kde jí nelze míti. A i kdyby ji také člověk měl, dalo by se o tom jistě říci a dokázati právě tolik proti, jako pro. Proto zůstaňme jen při zcela prosté víře. A je-li ti možné, učiň mne trochu hloupějším, nežli od přirozenosti jsem, abych se stal tím silnějším v pouhé víře. A nyní již předem poznávám, že pak budu mnohem šťastnější, nežli jsem!

18. Neboť takový pytlem praštěný chlap, jest co do šťastnějšího bytí ve veliké výhodě před nějakým osvíceným duchem. Zatím co tento duch jaksi v potu tváře neustále bádá a bádá, aby se jen svatě pravdě víc a více přiblížil a tím učinil sebe a mnohé tisíce co možno nejvíce šťastnými, - modlí se takový čistý věřící člověk svůj „pater noster“ a ukládá se pak zcela pohodlně, nestaraje se již dále o nic, na svou pravou medvědí kůži a spí bezstarostně, sladce a klidně jako nějaký svišť! – Přejde-li pak poslední hodina, pak si z ní zrovna příliš mnoho nedělá. Jen když mu nějaký kněz za několik dobře zaplacených mší opatří dispens (prominutí) od pekla a odpuštění časných trestů v očistci! Jeho slepá víra to bere vše za bernou minci, a on umírá v nejjistější naději, že pojede hned rovnou vzhůru do nebe! – To nazývám přece jen – šťastnou hloupost! – A pravím také ještě k tomu:

19. Velký blázen a osel jest ten, kdo se po celý svůj život obírá myšlením a bádáním. Neboť to nezvětšuje jeho štěstí ani na světě tělesném a ještě méně v tomto světě duchovním parnatém. Naopak ho činí jen nešťastnějším, čím více žízni po světle a pravdě, ale při tom také vždy víc a více dochází k nejjasnějšímu poznání, že ono někde jsoucí Božství nikde nestvořilo občerstvující pramen k utišení této žízně.

20 Tak tedy chci nyní tuto cestu zcela opustiti a vrhnouti se za to do měkké náruče tupé a lenivé víry. Snad tu přijdu spíše k něčemu, co by se mohlo právem nazvati opravdovým štěstím lidské bytosti?!

21. Jak šťastný jest například takový klášterní prelát! Nemyslí nic, nevynalézá nic; nýbrž žije pouze své čistě římsko – katolické víry v sladkém řádu svého epikurejského a stoického řádového zakladatele, pochutnává si denně na svém vybraném jídle a když se večer po několika požitych sklenkách nejlepšího vína dostaví první návštěvy sladkého spánku, zamumlá opět zcela beztakově a bezmyšlenkovitě svůj „pater noster“ a pak němé „Gloria in excelsis“ a pak se dá svými sluhy donést do měkké postýlky. Sotvaže do ní zapadne, přijdou již milí andílkové (ovšem ex spiritu vini⁵²) a přitlačí mu očka! – Tu pak spí co nejklidněji až do příštího jitra, kdy ho budí obyčejně zvon k ranní modlitbě. Pociťuje-li ještě spáneček, může se ještě jednou obrátiti. Nepociťuje-li však spánečku, zazvoní na služebné a tito služební duchové pak rychlostí větru přicházejí a tohoto božího muže odívají. Je-li oděn, pak na měkce vycpaném klekátku zamumlá několik „Praeces matutinae“ z latinského breviáře, potom vykoná tichou a krátkou malou mši a pak požije ihned dobré snídaníčko, a to vše tak dále až do posledního dechu. – Věru, hled' příteli, to je šťastný život! A takový život poskytuje ta nejslepější a nejtupější víra?!

22. Jak hloupý jest naproti tomu našinec! – Proto se také nyní chci čistě jen zcela bezmyšlenkovitě vrhnouti do rukou víry. Snad se tím stanu šťastnější? Věřím tedy nyní v tvé Božství! – Řekni mně, zda tím jedním správně a dobře? Ó, mluv, nejmilejší příteli!“

Kapitola 33.

Pravá a falešná víra. Nebezpečí labužnictví. O vykrmeném otroku. Trpké následky péče o tělo.

⁵² z ducha vína

Pravím **Já**: „Poslyš, nejmilejší příteli! Mezi tím, co ty nazýváš vírou a co jest pravá víra, jest nekonečný rozdíl! – Tvá víra jest zajisté jen naprostá lenost rozumu, kdežto pravá víra si vyžaduje nejúplnější činnosti všech tělesných, duševních i duchovních sil. Tvá jest žabí víra; neboť jako se spokojuje žába s jakoukoli nejšpatnější kaluží, tak se také takový tupě věřící spokojuje s každým neřádem a nakonec nedovede rozeznati co jest v nauce, kterou v tupé víře slepě následuje, nebeského anebo pekelného.

2. Jak můžeš nazvati šťastným preláta, který se pomocí své tupé víry pod privilegovaným protektorátem Říma krmí ve svém klášteře na účet hlouposti svých poddaných a zcela dobře se má? Jest tento pozemsky šťastný život také stejně šťastný v tomto světě duchů? – Ó, nikoli, pravím tobě!

3. Neboť čím více někdo na světě sloužil svému tělu, kteréž jest žalářem ducha, čím více je pěstoval a živil, a čím více tomuto žaláři co nejochotněji poskytoval po čem se mu zachtělo, – tím více a tím pevněji se s ním také spojil!

4. Když pak dojde ke konečnému odloučení od tohoto žaláře, - jak krušné a bolestné bývá?! Zda nemusí se pak, jako při špatném porodu, kdy tělesný plod je na několik místech srostlý s dělohou, také duše a duch vší mocí takřka po kusech od příliš vykrmeného tělesného žaláře odtrhávati, aby bylo možno, tyto navzájem srostlé věci co nejnuteněji oddělití!?. Způsobí takovýto výkon tělu, duši a ducha snad příjemný pocit?! Ó, hle, to způsobí již především muka, která se nedají přirovnati se žádnými mukami čistě pozemskými, což Já až příliš dobře znám! – Protože tedy tento trpký následek po takovém pozemsky šťastném životě se musí vždy až příliš určitě očekávati a vydržeti, pravím – může se takový život nazvati opravdu šťastný?

5. Hle, v Asii, když Mohamed založil svou nauku a svou pozemskou říši, byla zvláštní krutá pověra, zejména mezi mohamedány, která prýštic většinou z nenávisti ke křesťanům, záležela v tomto: Ženy osmanů musely požívati usušenou a práškovou krev mladých a velmi tučných křesťanů, jestliže chtěly přinést na svět velmi krásná děvčata. Následkem této nanejvýš kruté pověry bývali pak mladí křesťanští mužové nezřídká osmany zajímáni, aniž by ovšem tušili k jakému účelu. S těmito zajatci se jednalo s největší zdvořilostí a po několik let měli ten nejlepší život. Dostávali nejlepší a nejvýživnější pokrmy a nápoje a byli tedy skutečně vykrmováni. Když pak náležitě ztloustli, přišli řezníci, svlékli z takového dobře vykrmeného křesťana veškerý oděv a dali ho pak do lázně, kde byl zbaven veškeré nečistoty. Když pak byl takto umyt, nevěda ještě co se s ním stane, byl na rukou a nohou pevně svázán a takto položen a pevně přivázán na děrované silné a široké prkno, které bylo upevněno nad čistou vanou. Když byla učiněna tato opatření, vytáhli řezníci z pochev předtím skrytých jemná a ostré dýky a jali se bodati do tučného masa vykrmeného křesťana, aby pak z tisícových ran stékala krásná a tučná krev do vany. A aby krev tím hojněji stékala, bylo tělo takto zabíjeného poněnáhu pokrýváno těžkými závažími. Jak zoufalé bolesti však při tom onen zabíjený ubožák pociťoval, a to mnohdy po dobu několika hodin nežli zemřel, – dovedeš si snadno bez dalšího popisu představit!

6. Táže se tě však a pravím: Bylo možno jeho dřívější nejlepší život vzhledem na takový nejvyšší bídny konec nazvati snad šťastným? Kdyby se byl takový křesťan nedal tak slepě a bezstarostně vykrmovati byl by zůstal pěkně hubeným; osmané by ho byli velmi brzy nechali opět utéci, protože se nechtěl státi nikdy tučným. Ale ježto se nechával zcela bezstarostně jako vepř vykrmovati na špek, musel si pak také žel až příliš trpce dáti líbiti následky svého ztučnění.

7. Ale k takovéto konečné trpkosti netřeba věru žádných pověřivých osmanů. Nýbrž špek sám přináší a způsobuje něco ještě mnohem horšího! Věř Mně, takový bezstarostní a egoističtí tuční bachráči, jakož i všichni svým vlastním tělem souzení a prokletí smilníci a nevěstkáři se budou muset převelice podivovati, jak podivuhodné bolesti jim připraví smrt těla! Věřu, ona osmanská smrt, byla by naproti tomu (v porovnání s tímto zuřícím vichrem) sotva chladným větérkem.

8. S těmito bolestmi počíná teprve náležitě vlastní „štěstí“ takového tupě věřícího! Přijde-li však potom taková „šťastná bytost jakoby zcela roztrhaná a rozpíchaná do tohoto světa (duchů), kde se citlivost vůči každému dojmu stupňuje až do bezměrna, protože duše dříve hrubým tělem chráněná je zde zcela obnažena, – tu teprve začíná ono vlastní bolestné štěstí, které připraví tvá tupá víra.

9. Chceš-li tedy skutečně takové „štěstí“, pak čin se tedy domníváš státi šťastným, a ručím ti za to, že budeš až příliš brzy zcela jinak souditi a myslet!

10. Učil-li jsem však Já Sám: „Buďte dokonalými, jako Otec váš v nebesích dokonalý jest!“ – A žádal-li Pavel, aby každý vše přesně zkoušel, a to dobré z toho podržel, – řekni, byla tím přikazována tupá víra, která žádnou vírou není, anebo pravá živá víra, která jest nebetyčně povznesena nad veškeré vědění?! Sud' nyní sám, zda to, co nazýváš vírou, vírou jest!? – Teprve potom ti řeknu a přesně vysvětlím, co vlastně to znamená vpravdě věřiti! – Mluv nyní, neboť řada jest opět na tobě!“

Kapitola 34.

Robertova pojmy o víře a pravém uctívání Boha.

Praví Robert: „Příteli, věru, ty mně činíš celého perplex, anebo jinými slovy řečeno, zcela hloupého! Poslyš, nenazývá-li se vírou to, co, považuji za víru Já, pak mně můžeš třeba ihned hlavu od trupu odtrhnouti, a přece nebudu sto ti říci, co se vlastně má za pravou víru považovati.“

2. Čisté vědění nemůže přece býti vírou! Zření a slyšení a dokonce ohmatávání ještě méně!? Mimo vědění a neklamné vnímání našimi smyslovými ústroji neznám však opravdu ničeho, co by mohl člověk pojmuti do svého poznávání a posuzování. A nazýváš-li vědění a zření, slyšení, chutnání a hmatání vírou, co jest tedy potom to, co já jsem dosud vírou nazýval?

3. Věřiti znamená u mne považovati jednou provždy za pravdivé to, co také o sobě může býti pravdivým, není-li to v rozporu se zákony čistého rozumu, i když takové poučky nemohou býti dokázány jako nějaká matematická zásada. – Mohou-li býti jednou rovněž matematicky dokázány, pak je také nutně s vírou konec, – tak jako naděje, která je dcerou víry, musí právě svého žádoucího konce dosáhnouti tam, kde se konečně jednou ve vši skutečnosti dosáhlo v co se doufalo!

4. Pod vírou nedovedu si podle toho nic jiného představit, nežli ochotné přijetí pouček a dějinných údajů na tak dlouho, dokud nemohou být lidskému rozumu dokázány. – Nemá-li však slouti vírou, pak bych rád věděl, co tedy má být vírou nazýváno!

5. Ty jsi zajisté několikrát mluvil k svým učedníkům zázračné síle víry, víš, když jsi něco říkal o přenášení hor, však bezpochyby také oni o vlas lépe nerozuměli, nežli já! Podle toho jsi asi mínil jen tuto báječnou víru? Tu by ovšem byla má víra spíše všechno jiné nežli víra. Neboť před mou vírou by neustoupilo ani nejmenší zrnko písku, neřkuli hora!

6. Ano, poslyš, přítelíčku! Kdybych byl mohl býti účasten někde na zemi takové víry, pak by se dobrému Alfredovi ⁵³ zpropadeně zle dařilo! Aj, toho bych byl zcela zvláště přenesl! – Ale kde jsem já a kde taková víra? – Ach já, moci přenášeti hory pouze vírou, to je převeliká a krásná myšlenka! Ale žel jen pouze velká a nádherná myšlenka!

7. Pavlovu poučku vše zkoušeti a z toho jen nejlepší přijmouti, jsem si ovšem také vždy zvolil za svou vůdčí zásadu. A velká idea, státi se Bohu podobným (i když už tedy nedokona-

---

⁵³ Windischgrätzovi.

lým jako on sám) byla nejmocnější vzpruhou ke všem mým úsilím. Ale čeho jsem tím dosáhl?! Můj nynější stav ti sám s sebou podává odpověď na tuto otázku!

8 Ani ty nemáš, asi také ještě zrovna nějaké Slunce po svýma nohama. – Myslím tím a pravím: Tvá zázračná víra nepřinesla dosud ještě ani tobě ani mně někde zlaté hory!? – Ale kdož ví, co tu ještě může později přijít?!

9. Přijímám – li tedy nyní například zcela ochotně bez jakéhokoli odporu, že jsi Syn živého Boha, anebo dokonce výhradně nejvyšší Bytost sama, předpokládá, že takové přijetí ode mne požaduješ, – pak věřím, že jsi buď Filius Dei ⁵⁴ anebo Numen supremum ⁵⁵ sám. Neboť já si nemohu opatřit důkaz, že také skutečně jsi to, co o tobě věřím a to proto, že v tom můj vytříbený rozum nenachází aspoň žádnou logickou nemožnost, a to hlavně pro tvá nejvyšší důkladná vysvětlení, kterými jsem se učil velmi jasně poznávat, že Božství ve všem svém všemohoucím počínání zcela nerušeně zůstává skutečným Božstvím, i když také vůči svým tvorům přijímá ohledatelný tvar tvora. Ale kdybych snad časem přece jen obdržel hmatatelné důkazy, že jsi skutečně tím, čemu nyní pouze věřím, opak by zajisté přestala víra být vírou, a na její místo by pak nastoupilo jasné vědění ze zkušenosti.

10. Ty bys ovšem mohl nyní říci: „Hle, všichni vpravdě věřící klekají na kolena při vyslovení mého jména a modlí se ke mně. Pravíš-li tedy, že věříš, že jsem Božství samo, proč nečiníš, co činí všichni v pravdě věřící?“

11. Tato námitka jest ovšem velmi povšimnutí hodná, a něco na ní jest. Ale já toto Božství příslušné vzdávání úcty považuji za jakousi slabost rozumu. Neboť co se rozumu nedostává, to nahrazuje jisté fanatické zakládání na víře. Kdo se však nechává zakládati na nějaké víře, nežli mohl být skutečnými důkazy přesvědčen o pravdivosti toho, co slepě věří, – ten jest, aspoň v mých očích, blázen!

12. A ty, i kdybys také byl skutečně samo Božství, musel bys to zajisté také považovati za něco zcela podobného, jinak bys byl ctižádostivým a tedy nadměrně slabým Božstvím, kterému by se musel každý spíše vysmáti, nežli se mu klanět! – Ale já vím, že tě takové slabosti netrápí a nikdy netrápily, ať už jsi Bůh anebo ne! Proto také ani já před tebou neklekám na kolena! Neboť až příliš dobře vím, že by tě takový mnou vykonaný akt lidské rozumové slabosti jistě jen zlobil.

13. Proto něco takového bych nečinil dokonce ani tehdy, i kdybych nabyl přesvědčení, že jsi skutečně Bůh. Neboť nemohu vůbec předpokládati, že by mohlo být nějaké nanejvýš moudré Božství lačné po klanění, neboť takové zbožné plazení, kdyby bylo prokazováno, muselo by dokonce již mně, jako jen poněkud nad lidskou hloupost vyšinutému mysliteli, připadat nesmyslné a ve vysoké míře hloupé. Jak by něco takového mohlo přijímat nejmoudřejší Božství!?

14. Já považuji svědomité zachovávání zákonů Božích za pravé a Božství jedině libé vzývání. Neboť to vyžaduje věčně nezměnitelný řád Božství samého, bez něhož by nebyla žádná bytost myslitelná. Ale vše, co jde nad to, patří do říše nejvyšší slepého pohanství a jest tedy také nejopravdovějším bláznovstvím!

15. Tvou nauku, zejména o hanebnosti dlouhých židovských retních modliteb jsem velmi často, obdivoval a vpravdě vysoce velebil; naproti tomu jsem musel ono Pavlovské „Modlete se bez ustání“ považovati za největší oslovství, – předpokládá, že jinak moudrý a osvětlený Pavel nerozuměl modlitbou nic jiného nežli tak zvané zbožné retní mumlání, což asi sotva lze předpokládati o muži jinak tak moudrém!

---

⁵⁴ Syn Boží.

⁵⁵ Nejvyšší Bytost.

16. Já tedy nyní věřím, že ty jsi Bůh, –anebo aspoň pravý Syn Boží, predikát (titul), který jsi ty sám přislíbil všem lidem, kteří zachovávají Boží přikázání a tím Boha nade všechno milují. – Také jsem pevně odhodlám učiniti vše, co ode mne moudře požádáš. Ale kdybys ode mne považoval klekání na kolena a růžencovou modlitbu, pak buď předem ujištěn, že něco takového bych nikdy neučinil, a to proto, že bych v tom musel shledávat jen urážení nikdy však neuctívání tvého nade vše mi drahého jména!– Řekni mně opět co nejdobrotivější, zda jsi s tímto mým vysvětlením spokojen anebo ne.

Kapitola 35.

Dvojí poznávání člověka. Jen světlo ducha zjednává pravou víru. Vyžaduje však cvičení a mravní čistotu.

Pravím **Já** : „Milý příteli, dokud člověk tvoří definice ⁵⁶ pouze ze svého rozumu, nemůže také mít o víře a o modlitbě jiné mínění, nežli jaké jsi mně nyní zcela bez obalu sdělil ty. Neboť rozum hlavy člověka nemá žádné jiné cesty, nežli cestu hmotného nazírání a smyslového ohmatávání. A duchovní, života plná víra nemůže ve smyslové mysli zapustiti kořeny právě tak jako pšeničné zrno na žulové skále, kde má zajisté pevný podklad; ale ježto tvrdá skála nemá vlhkosti, která by pšeničné zrno rozložila a zárodek uvolnila, zůstává také zrno na tvrdé skále po jistou dobu tím čím v bylo; průměrem doby pak úplně odumírá, jelikož nemá potravu! – Co ti prospívá všechno tvé vědění a poslušnost tvého rozumu, kterou nazýváš „vírou“, nebere li na tom tvůj duch žádného podílu?!

2. Hle, každý člověk má dvojí poznávání: vnější, jímž jest rozum hlavy neboli vlastní vnější rozum duševní. Tímto poznáváním nelze nikdy božskou podstatu vystihnouti a pochopiti, protože ono bylo dáno duši právě jen proto, aby v ní prozatím odloučilo ducha od Božství, a aby mu Je jaksi na nějakou dobu ztratilo! Chce-li pak člověk anebo spíše duše touto jedinou negativní schopností Boha hledati a nalézati, tu se vždy jen od cíle vzdaluje a to tím dále, čím tvrději duše na této cestě tento cíl sleduje!

3. Ale duše má ještě jinou schopnost, která přebývá nikoli v její hlavě, nýbrž v jejím srdci. Tato schopnost sluje vnitřní mysl a záleží ve zcela vlastní vůli v lásce a v představivosti přiměřené oběma těmito žvlům myslí. – Přijala-li jednou tato představivost pojem o jsoucnu Boha, nezbývá pak tento pojem ihned obejmout láskou a pevně podržován její vůlí, – a toto pevné podržování sluje pak teprve „věřiti.“

4. Touto vírou, která jest živá, bývá pak pravý duch probouzen, a ohledává pak svého budiče; ihned ho pak také poznává a uchvacuje, povstává pak jako mocné světlo z Boha a proniká pak duši a přeměňuje v ní vše na světlo. A toto světlo jest pak ona vlastní víra skrze kterou se může každá duše státi blaženou!

5. Slyšel jsi někdy něco o této jediné pravé víře? – Ty pravíš v sobě: „Ne tento druh víry jest mi úplně cizí; neboť myšlení v srdci se mi zdá být úplně nemožné!“ – Ano, ano, tak tomu také jest! Tato věc se ti musí zdáti nemožnou.

6. Neboť, aby mohl někdo v srdci myslet, k tomu musí konati zvláštní cvičení; a toto cvičení záleží ve stále obnovovaném probouzení lásky k Bohu. Tímto probouzením se srdce posiluje a rozšiřuje, čímž se pak pouta ducha uvolňují, takže se jeho světlo (jest každý duch světlem z Boha) může poněmhu vždy víc a více a svobodněji a svobodněji vyvíjeti. Začíná-li pak světlo ducha osvětlovati zvláštní životní komoru srdce, pak se také stále zřetelněji a zřetelněji vyráží v čistě duchovních tvarech nespočetné pratypy na rovněž bezpočetných stěnách životní komůrky a duši se stávají ohledatelnými. A hle, toto ohledávání duše v jejím srdci jest pak nové myšlení; duše tu dochází, k novým pojmům, k velkým a jasným představám; okruh jejího vidění se kaž-

⁵⁶ Vyjmenování pojmů

dým tempem rozšiřuje; kameny úrazu mizí tou měrou, s jakou umlká rozum hlavy. – Tu pak již není dotazování po důkazech. Neboť světlo ducha osvětluje ony vnitřní tvary tak, že na žádnou stranu nevrhají stín; také vše, co by se mohlo jen v nejslabším nádechu podobati pochybnosti, je navěky vyobcováno!

7. A tak lze tedy také víru, která jsouc takto utvářená, má sídlo v srdci a nikoli v hlavě, nazvat pravou a živou; „pravou“, protože pochází z neklamného světla ducha, a „živou“, protože v člověku v nejpravdějším smyslu jest živý jen duch!

8. V této víře, spočívá pak také ona mimořádná síla, o níž jest dvakrát řeč v evangeliích.

9. Aby se však dospělo k této samospasitelné víře, nutno ovšem přikročiti k předem míněnému cvičení a co nejdříve usilovati o to, aby se v něm co nejdříve docílilo náležité hbitosti. Neboť jestliže člověk příliš mnoho a příliš dlouho pečoval jen o výcvik rozumu hlavy a jím čistě jen o pozemské cíle a pozemský blahobyť, tedy se ovšem takovému člověku zdá dovednost myslet v srdci úplně nemožnou, zejména nosí-li v hlavě celého Hegela, Strause a Rongeho a některé podobné.

10. Dále musí také míti úplný důvod těšiti se z evangelické mravní čistoty. Nesmí býti hýřilem a zejména ne tělesným smilníkem. Neboť smilstvo a nevěstkářství usmrcuje buď téměř zcela ducha, anebo nemůže-li již usmrtiti ducha, překáží na všechny časy volnému vývoji jeho světla, – z čehož pak také pochází to, že tací smilníci, zejména v pokročilejších letech, se stávají zcela tupomyslní a svému mdlému životu uštípnou jen tehdy ještě veselý ohníček, když si trochu zahýřili a na nějaké děvče se zakoukali a je ohmatali.’

11. „Nebylo toto snad dokonce v pozdějším čase u tebe? –, kdy jsi pohlížel na ženské pohlaví beztoho jen jako na pohlaví určené k jedinému cíli rozkoše. Nalézal jsi podle Rongeho také ty v takových nejvyšších nečistých požitcích zvláštní pozemskou blaženost, pro kterou jsi zápasil a zemřel? A nyní kdy máš přejíti k blaženosti čistě duchovní, není v tobě téměř žádného základu, na němž by se mohlo něco postavit. Neboť hle, kolem tebe jest vše prázdné, tak prázdné, jako v tvém srdci a rovněž tak bezpodstatné jako v životních komorách tvého srdce!

12. Řekni, odkud vezmeme nyní látku, aby byl v tobě vybudován zcela nový člověk?! – Mluv nyní opět a porad!’“

Kapitola 36.

Robert jest rozmrzlý vzpomínkou na pozemské slabosti. Přeje si jiné rozhovory na příjemnějším místěčku.

Praví Robert: „Nejmilejší a předražený příteli! Jak pozoruji, stáváš se tu tak poněkud štiplavý a někdy také trochu urážíš! To je zajisté vlastnost, která lpí téměř na všech učitelích, ať velkých či malých. Neboť všichni venkoncem jsou při jisté příležitosti poněkud hrubí a svým chovancům aspoň per circumstantias varias ambagesue⁵⁷ naznačují mnohdy zcela tiše, že přináležejí rodu onoho mírného a trpělivého druhu zvířat, která (co do mírnosti a trpělivosti) mají leccos podobného s velkými světskými mudrci! Světové dějiny nemohou aspoň vykázati příkladu, že by kdy takové zvíře roztrhalo nějaké jehně! Po krvi tato zvířata nikdy neprahnou, za to však po seně a slámě! – Tato velmi hubená strava přispívá ovšem jen nepatrně ke vzdělávání rozumu, proto také tato zvířata mají vesměs v hlavě proklatě málo oné kašovitě bělavé látky, již hlava Sokratova měla překypující hojnost!

2. A ježto jsi mně tedy také ne zrovna příliš těžko srozumitelně naznačil, jak je tu kolem mě, jakož i na mně a ve mně jaksi prázdné, jako snad v hlavě onoho čtyřnožce, který svůj životní

⁵⁷ všelikými okolnostmi a okolky

éter bere ze sena a slámy, – pak mně nic jiného nezbyvá, než abych tě pro příště poprosil, jsem-li tedy již veskrze osel, abys mně to zcela bez předchozího opisování přímo řekl! Neboť nenalézáš-li ve mně skutečně ničeho, co by se hodilo k jakékoli další výstavbě mých poznatků, – není-li ve mně žádné jiné látky nežli jaká je snad v hlavě takového osla, pak mně to bez výčitek řekni a já se proto nikterak rmoutiti nebudu; neboť kde nic není, tam nic není!

3. Poznávám dobře, že vnitřní tebou mně nyní důkladně vysvětlená víra nebyla ve mně, jak jsem ti to již jednou poznamenal, nikdy domovem. Ale mohu za to, když mně věc pravé víry nikdo dosud nevysvětlil?! – Kdyby byl na místě Hegela někdo vystoupil a dal mně tvým způsobem poučení, pak bych se byl také nestal hegelianem a ještě straussianem, nýbrž stál bych před tebou jako takový Pavel.

4. Poněvadž tomu však vesměs tak nebylo a pokud vím, nikdy nikomu jediná myšlenka mozkiem neprolétla, že by člověk mohl také v srdci, ba dokonce snad také v kolenách a v patách mysleti, – musel jsem tedy své myšlenky bráti a spořádati tam, kam je ve mně milá matka příroda přisoudila. – Na světě se myslí v hlavě takto: Každý úd a každá součást lidské bytosti má své vlastní určení a účelné zřízení. Nohy nemohou nahraditi ruce, zadnice hlavu, obsah žaludku obsah hlavy, ucho ne službu oka a srdce ne jazyk. Proto tedy také myslel jen v hlavě při tom jsem ponechával srdci zcela nerušeně jako zřízení a to proto, že mně ani ve snu nenapadlo, že by člověk mohl myslet také v srdci! Jestliže jsem tedy proto sem přišel prázdný, mohu za to?

5. Kdybys však nyní žádal ode mne věci, kterých jsem na světě nemohl být nikdy účasten, pak bys byl zřejmě, – vzdor vši své moudrosti – tisíckrát hloupější nežli já a budoucně bys mně mohl pramálo prospěti!

6. Také jest od tebe velice malicherné, jestliže vycinkáváš mé pozemské věru jen řídké hýření a sloužení Venuši a že je uvádíš zároveň jako důvod, pro který se zde nacházím nyní před tebou, jak jsi tvrdil, tak prázdný. Jsou-li takovéto požitky, vložené do přirozenosti člověka jako zárodek do semene, před tebou hříchem, proč byly tedy do člověka vloženy?

7. O lvu se praví, že není lapačem komárů; neboť vědomé jeho velké síly mu praví; Mistře, není chvalitebné, aby ses zabýval takovými maličkostmi! Jestliže jsi tedy nejen jedním z největších mudrců, které kdy Země nosila, nýbrž dokonce samo velké, všemohoucí Božství, jak jsi mně průběhem tohoto našeho případného spolubytí již několikrát právě příliš zřetelně dal na srozuměnou, – pak je mně věru nepochopitelné, jak se můžeš zmiňovati o takových maličkostech, které jsem měl, jako pouhý člověk v době, kdy jsem se nacházel na okamžiky v jejich politování hodném požitku, sotva záhodna nějakého bližšího přemýšlení!

8. Člověk jest svým tělem zvíře a má tedy také žel zvířecké potřeby, jejichž ukájení mu často žalostně železnou rukou diktuje nešťastná příroda. Shledává-li v sobě neodolatelný pud, proti němuž nemohou nic spraviti ani všechny duchovní představy, pak jest tedy nevyhnutelnou po-vinností v těle přebývajícího ducha, aby nechal tělu ukojiti jeho pud, aby se pak mohl opět ve vlastní čistě duchovní sféře svobodněji pohybovati!

9. Jestliže tedy d u c h následuje nutnosti ve svém těle, a to v jeho údobí pudu; jestliže střevním kanálem vyháň ze sebe lejno, nechává-li močiti tělo, požívá-li podle chuti těla pokrm a nápoj, ukájí-li dále podle možnosti též obtížný pud pohlavní, vyžaduje-li jeho oběť, aby pak měl na několik hodin od něho pokoj, - řekni, může to kdy býti prohlášeno za hřích? A obzvláště zde, kde nepochybně zůstaneme oba na věky takové hrubé přírodní malichernosti ušetřeni; neboť bez těla budeme ve službě těla zajisté dělati zpropadeně špatná obchod!?

10. Mluvme tedy o n ě ě m j i n ě m a nechme všechny ty minulé přírodní hadry býti tím a tam, čím a kde jsou! – Mluvme například něco o h v ě z d n ě o b l o z e! To mne více povznese nežli ohřívání mé někdejší přírodní hadroviny!

11. Hleď, nejmilejší a nanejvýš ctěný příteli a Bože a vše, čímkoli jen chceš býti vůči mně! Já si sice na svůj nynější stav nemohu naprosto naříkati; neboť nejsem ani žíznivý ani hladový; celou mou bytost nesouží žádný bol a tvá společnost mě na věky postačí. Ale kdybychom k naším vzájemným poučným debatám našli někde jen o poznání lepší místečko, to by nebylo skutečně špatné! Neboť zde to již vypadá jednou pro vždy poněkud příliš vzduchové, ano, mohlo by se dokonce říci, příliš nicotné! Mimo těch pahrbeků, na nichž nyní již dlouhý čas pospolu stojíme, nelze nikde objeviti ani stopy po nějaké bytosti. – Kdybychom tak mohli někde objeviti aspoň trávníček s nějakou zcela prostou venkovskou chatkou a mohli si ji trvale přivlastniti, mohli bychom tam své, pro mne aspoň nanejvýš zajímavé debaty s mnohem větším animo⁵⁸)předsevzítí a konati!

12. Zejména zajímavé, velkého významu by tu byly rozhovory o Sluncích a různých jiných světových tělesech!? – Ale jen již nic o – chválabohu někdejších pozemských poměrech životních! Neboť by mne naplnili nenávisť a odporem, a to tak, že bych nakonec nebyl již ani sto o něčem jiném mluvit! – Kdyby ti tedy bylo možné nalézt pro nás oba nějaké takové místečko, pak nadmíru prosím, aby ses o to pečlivě a moudře náležitě postaral!“

Kapitola 37.

Nebezpečí chvály pro duši. I andělský kníže potřebuje pro svůj duchovní pokrok pokory. Doznej pokorně svou vinu pro spásu!

Pravím **Já:** „Poslyš, milý příteli a bratře! To zde nyní nelze učiniti, poněvadž zde ve světě duchů se může skutečně objeviti jen to, co sem přináší lidská duše v s r d c i. Je-li však srdce duchovně zcela prázdné, jak je tomu žel u tebe přesto, že proti tomu protestuješ, – nemůže se z toho objeviti ani nejmenší trávníček!

2, Řekl jsi také, že ti mám raději sdělit něco o hvězdnatém nebo, nežli ti vyškubávati tvé pozemské chyby. To ti velmi rád věřím, neboť každé duši jest již od prvopočátku jejího bytí nejlepší, je-li chválena, nežli aby byla byt' i nanejvýš odůvodněně haněna!

3. Ale věř Mi, dokonce i zasloužená chvála jest jed pro duši a proto také pro ducha škodlivá. Kdybych ti byl, anebo mohl býti nepřitelem, pak bych tě chválil, abych tě tím zkazil. Ježto jsem ti však jistě největším přítelem, musím tedy již proto mluvit s tebou otevřeně a upřímně, neboť mrzký lichotník jest každému nanejvýš zřejmým a nebezpečným nepřitelem, proto, že pod maskou přátelství skrývá obyčejně jen dravého vlka. Ano, pravím tobě, nemůžeš si nic horšího učiniti, nežli když se s á m c h v á l í š a máš opravdovou radost ze své vlastní znamenitosti. Neboť tím si sám zasahuješ zcela zřejmě smrtelnou ránu do svého vlastního srdce.

4. Proto jsem také v š e m s v ý m u č e d n í k ů m přísně nařídil, aby se dokonce ani tehdy nechválili anebo chváliti nedali, když také činí vše cokoli jen chce Bůh od nich míti. Také tehdy mají o sobě nicméně vždy zcela vážně říkati a tvrditi, že nejsou ničím jiným nežli jen neužitečnými sluhy.

5. Proč však jsem toto požadoval od učedníků? – Hle, proto že jedině Já až příliš jasně vidím, co musí duše činiti, aby se sama osvobozením svého ducha vpravdě osvobodila. V celé nekonečnosti jest jen jeden účinný prostředek k dosažení tohoto cíle, a tento jediný prostředek sluje v celém rozsahu svého významu pokora srdce!

6. Avšak opravdová, dokonalá pokora, která jedině může duši vpravdě prospěti, vylučuje také i tu nejslabší, nejtíšší a nejskromnější sebechválu – protože skrze ni dostává potravu sebeláska, kteráž jest odvrácením od Božství a tudíž v sobě pravou smrtí, tato sebeláska dostává tedy potravu k záhubě ducha, kterou jest opravdová smrt duše.

---

⁵⁸ srdečností

7. Kdybych tě nyní k tomu také ještě chválil, kdy předně všechny tvé pozemské skutky zaslужují vlastně jen Mou spravedlivou hanu a kdy za druhé je v sobě ještě velká touha po chvále, z níž by ses chtěl až příliš rád přede Mnou vyvyšovati anebo Mne aspoň přiměti k tomu, abych uznal tvou moudrost a z bystrosti tvého rozumu dostal možný respekt – co by se tu z tebe stalo!?

8. Předpokládám-li však, že by bylo možné, něco takového u Mne způsobiti – co bys pak z toho měl? – Hle, nic jiného, nežli že bych musel jako poražený od tebe ustoupiti, jelikož by Mne tvá větší síla podrobila, což však v duchovním světě značí tolik, jako svého odpůrce pohltiti a tak způsobiti jeho vystoupení z jevového bytí. Následek toho byl ten, že bys tu stál předně opět zcela sám a za druhé by pak šlo asi nanejvýš těžko, abys kdy opět přišel k nějaké společnosti. Neboť kdybych opustil někoho Já, byl by pak také na věky opuštěn, a věčným údělem jeho duše musela by býti a zůstávati věčná smrt!

9. Ale něco takového je ovšem zhola nemožné. S Mou moudrostí se nemůže nikdo potýkati. I největší mudřec ze všech Hvězd se musí před Mou moudrostí až do nejvnitřnějšího vlákna svého života skloniti. A to jest prospěšné dokonce největšímu a nejdůmyslnějšímu andělskému duchu. Neboť také největší andělé musejí býti pokorní, chtějí-li býti zcela blažení, ač jejich lesk moudrosti by musel přetvořiti každé Slunce v temnou hroudu, kdyby přišlo do sféry jejich světla.

10. Oč mnohem nutnější jest tedy opravdové pokoření tobě, který jsi ještě zcela prázdný, nemaje nic, co by tě mohlo aspoň jen nejslabším leskem skutečného bytí naplniti. – Proto posuzuj příště vše, co ti vytknu přesněji a nezlob se proto, nýbrž – doznej svou vinu přede Mnou a pokor se, tak přijdeš za okamžiky dále, nežli jinak za tisíciletí

11. Dobře o tom uvažuj a řekni mně přesně, co učiníš. – A Já Se podle toho od nynějška zařídím.“

Kapitola 38.

Robert se diví, že není ještě dost upokořený. Pohled na pozemské osudy. Vše vzato. Potrestej mne, ale neopouštěj mne

Praví Robert: „Příteli, tvá slova jsou zajisté naplněna vážností, a chceš to, jak se zdá, bráti se mnou vážně, za což ti musím býti ze všech svých životních sil jen vděčný. Ale že mne můžeš považovati ještě za příliš málo upokořeného, to je mně úplně nepochopitelné! – Cožpak jsem nebyl již od svého bídného zrození všelikými možnými nejprotivnějšími zkušenostmi beztoho do poslední kapky krve pokořován?

2. Když jsem se přes veškeré překážky časem ze svého vrozeného prachu alespoň poněkud sebral, vypukly v mém státě nepokoje, a hle, já jsem je svou jistě nepoctivější vůlí a rozumem tlumil, aniž bych se pak za to dal státem povýšiti a uctívati! Když potom povstala takřka celá Evropa, byl jsem vyslán jako poslanec ze svého státu do Frankfurtu a zastupoval jsem tam svůj stát podle svého nejlepšího názoru a poznání, veden mně povědomou dobrou vůlí. Neboť vpravdě nebylo nikdy ani v nejvzdálenějším smyslu mým úmyslem někomu škoditi, nýbrž jedině prospěti, to jest ovšem jen způsobem, jaký jsem já podle svého tehdejšího přesvědčení považoval pro národy, za prospěšný; zda by jim však skutečně ku prospěchu kdyby byly moje projekty pro sebe uskutečnily, – tj. ovšem jiná otázka. Ale tehdy jsem nicméně nemohl mluvíti a jednati jinak, nežli jak jsem to poctivě se svým vědomím a svědomím shledával slušným, dobrým a správným! A myslím, že každá řeč a jednání, které pochází ze zcela poctivé myšli, musí býti před Bohem a před veškerým světem uznáváno jako řádné. Neboť se domnívám, že také Bůh pohlíží jen na počestnost vůle a nikoliv na výsledek, který spočívá beztoho vždy v ruce čistě božské moci!

3. Když vypukly v Rakousku nejzuřivější nepokoje, myslel jsem na to, jak by se mně v mém státě podařilo tlumiti lidové povstání proti králi a také jsem se pak domníval, že se mně snad něco takového podaří také v Rakousku! I rozhodl jsem se přispěchat tam.

4. Když jsem tam však přišel, shledal jsem věci mnohem jinak, nežli jak jsem si je představoval ve Frankfurtu. Lid byl potlačován a nařikal hlasitě na věrolomnost svého vládce. Nejčernější a po penězích nejlačnější reakcí⁵⁹ bylo možno čísti bez brýlí na nose všem dynastům a všem aristokratům, kupcům a zlatým a stříbrným Židům. Chudému lidu říkali a spílali jen potvořa a lůza. A každý kdo držel s chudým, nade vši míru duchovně a tělesně potlačeným lidem a chtěl mu pomoci statkem, krví a skutkem, byl napadán jako pobuřovatel lidu a zbojník a byl, jak známé, bez milosti a pardonu připraven o pozemský život, kteréžto „ctí“ se co nejhanebněji dostalo také mně, – což však (v pravdě) nebude nikdo považovati za čest?! Neboť je-li někdo, jako jinak vším lepším a vzdělanějším světem ctěný a vážený muž, vyveden jako nejsprostší zločinec před očima velmi mnohých lidí na popraviště a tam jako nejsprostší šelma zastřelen, pak přece myslím, že tím byl pro každou čest, které se mu někde dostalo, dostatečně pokořen!

5. Či jest ti také to ještě příliš málo pokory? Mám snad ještě, anebo mohu snad ještě býti více pokořen?! – Já shledávám zejména v tomto svém stavu, že něco takového je přímo nemožné. Neboť býti méně a bídňější nežli jsem nyní já, jest sotva někde nějaké bytosti souzeno!

6. Nic nemám nežli jen tebe, svého nejmilejšího zcela jediného přítele. Ty jsi mi vše, má útěcha, mé největší bohatství, mé jediné odškodnění za všechna pozemská utrpení a velká pokoření! – A ty, místo abys mne potěšil, probouzíš ve mně svými, moudrostmi naplněnými řečmi ještě množství nových strastiplných pochybností, které mohou mou velkou bídu jen zvětšiti, nikdy však zmenšiti! – Ó, hle, můj nemilejší příteli, to je od tebe trochu tvrdé!

7. Jest možné, že přes to vše máš se mnou ty nejlepší úmysly. A bude-li mi možné učiniti co mně radíš, může to také snadno býti mým největším a věčným štěstím. Ale jen jedno při tom považ, že jsem ta nejbídňější a nad veškeré lidské pojmy nešťastná bytost, která je co nejpravdivěji úplně prosta všeho, co by mohlo smysl povzbuditi – a tedy své ostatně nejmoudřejší nauky podaš aspoň tak, aby mne příliš neděsily a do úzkostí nepřiváděly!

8. Budoucně se také již vůbec nebudu ani nejslabší myšlenkou chválit Veškerým mým skutkům na věky bude a zůstane vpálená nejvýš nezahladitelná pečeť nejúplnější špatnosti a opovržení. Rád budu před tebou, žádáš-li to, poslední a nejbezpečnější bytostí celé nekonečnosti.

9. Ale jen mne neopouštěj! A nečiň mne tím tak nesmírně bědným! Nevyhrožuj mně již svým vzdálením, nýbrž posiluj mne ujištěním že mne věčně nikdy neopustíš – a já ti dávám nejvěrnější ujištění, že učiním vše, začkoli mne jen požádáš!

10. Jestliže jsem na světě někdy a jakkoli zhřešil, potrestej mne za to a pokoř mne co nejhlouběji a já tě nepřestanu nikdy milovati. Ale jen již nemluv o opuštění! Neboť to by bylo to nejstrašnější, co bys mně mohl učiniti!“

Kapitola 39.

Dobry obrat u Roberta. Poučení Pánem. Jan Křitel jako připravovateli cesty Ježíšovy. V Robertovi nadchází světlo.

Pravím **Já**: „No, no, nejmilejší příteli a bratře! To Já také neučiním. My již zůstaneme pospolu! Ale ovšem tak, jak nyní, jsme pospolu, nemohl bych to ovšem pro příští trvání zcela snadno dáti uskutečnit! Neboť tím by se tobě i Mně málo pomohlo.

---

⁵⁹ potlačování

2. Ale Já nyní objevuji v tobě skutečně dobry obrat a proto tě také mohu předem ujistiti, že s tebou bude co nejdříve lépe. Ale jen musíš to, co ti nyní povím a odhalím, zcela přesně podle Mého poučení pochopiti a podle toho svým srdcem jednati, tak začneš ihned jasněji viděti, a věci, o jejichž podstatě jsi nyní ještě ve tmách, se ti stanou zcela zřejmé a jasné. A tak Mně tedy poslyš!

3. Hle, v evangeliích, kde se mluví o Janu Křtiteli se mezi jiným praví: Já jsem jen hlas volajícího na poušti a připravuji cestu Páně. Nejsem hoden rozvázati řeménky u obuvi Tomu, jenž přijde po mně. Já křtím jen vodou; ale On bude křtíti duchem pravdy, Duchem Božím k životu věčnému! Tento můj nejvznešenější Nástupce bude vzrůstati mezi vámi a ve vás; Mne, Jana, bude však ubývat! – Co myslíš, co tím chtěl říci tento největší ze všech proroků?“

4. Praví Robert: „Ano, nejlepší, vši lásky nejhojnější příteli! Kdybych tomu rozuměl, nebyl bych věru nikdy stál na tomto smutném místě, na kterém stojím nyní!“

5. Věřu, tyto mnou nikdy nepochopené texty, právě nejvíce zavinily, že jsem o tvém Božství začal pochybovati a nikdy jsem se nemohl z těchto pochybností dostati – což tedy bylo také hlavním důvodem, že jsem se stal novokatolíkem.

6. Proto buď tak dobrý a vysvětli mně ihned tyto nanejvýš mysticky znějící texty. Neboť i kdybych se úplně od a až po z obrátil, nikdy bych nerozřešil vlastní význam těchto jakož i velmi mnohých jiných textů!“

7. Pravím Já: „Nuže, poslyš tedy! – Jan (Křtitel) jest v těle církve to, co je u každého člověka vnější světský rozum. A rozum každého člověka měl by býti tak uzpůsoben, jako byl uzpůsoben rozum Janův. Jako připravoval Jan cestu přede Mnou, tak má také správný vnější rozum raziti cestu k rozumu srdce kterýž se rovná Mně Samému; neboť Já Sám беру tento rozum (srdce) ze Svého Ducha a vkládám jej jako dobrý Rozsévač do půdy srdce, kterouž jest pravá láska, jež se co nejlépe hnojí pokorou a mírností.

8. Jan jest také hlas volajícího na poušti; a tím musí také býti řádný vnější rozum. Neboť svět, z něhož čerpá rozum své prvě pojmy, jest poušť a to je nutné proto, že by jinak žádný člověk nemohl býti od Božství úplně oddělen a svobodně postaven, což, jsem ti již dříve jednou ukázal. – Ježto však svět je nutně poušť, jest vnější rozum, – který čerpá své pojmy, ideje a (z nich vzešlé) úsudky dílem právě z této poušti, dílem však také prostředními a bezprostředními zjeveními z nebí právě přijímáním zjevených pravd z nebí, – také „hlasem volajícího na poušti a připravuje vírou cesty k rozumnosti srdce.

9. Tento pravý vnější rozum křtí tedy duši vodou pokory a ochotné poslušnosti, zatím co rozum srdce, v němž přebývá Duch z Boha musí probouzením právě tohoto Ducha nutně křtíti tímto Duchem, protože tento Duch z Boha jest ono pravé Světlo, nejúplnější a nejjasnější Pravda, Láska a tedy Život věčný sám.

10. Rozumí se tedy také již samo sebou, že vnějšího rozumu (tu) musí nutně ubývati, ano musí býti dokonce uvězněn a hlava mu sřata, přibývá-li v srdci každého člověka pravého rozumu srdce, který představuje Mne Samého a vzrůstá v nejnádhernější strom pravého věčného života, v němž je veškeré dokonalé poznání. A že tedy vnější rozum také opravdu není hoden rozvázati řeménky obuvi rozumu srdce – to se ti asi stane rovněž tak jasné, jako ti musí býti jasné, že světlo noční lampy je přece jen mnohem nepatrnější nežli je světlo Slunce za nejjasnějšího poledne.

11. Nyní se také již nebudu zmiňovati o tom, zda tvé pozemské skutky byly správné anebo nesprávné. Vždyť beztoho všechny plynuly z tvého vnějšího rozumu, do něhož hlas volajícího na poušti naprosto nemohl proniknout, protože příliš velký hluk pouště, kteráž jest vlastní „svět bez Jana“, přehlušoval zajisté vlastního Jana, jímž tu jest Má zjevená nauka! Neboť zuří-li

pouští velké vichřice a rachotí hromy a hučí mocné bystřiny, pak hlas volajícího až příliš snadno zaniká a soud a smrt koná pak nerušeně své obžinky!

12. Ale Já přicházím tedy také (tam), abych zachránil, co se ještě zachrániti dá. Jenže ovšem ne tak, jako na cestě připravované Janem, nýbrž jako blesk, který svítí od východu k západu, jak je tomu právě nyní patrně u tebe! – Kdo světlo toho blesku přijímá, bude zachráněn. Kdo však tohoto světla nepřijímá, kráčí vstříc záhubě; to jest ubírá se pak na cestu, na které bude velmi těžko dosáhnout cíle, který mu vytýčil Bůh!

13. Ty jsi však zajisté světlo onoho blesku pochopil. Proto také přišel k tobě Sám Záchránce a vede tě nyní po pravé cestě. – Ale musíš nyní také Záchránce ochotně následovati, a nesmíš mu svým vnějším rozumem klásti do cesty překážky, jinak si jen sám protahuješ dosažení onoho cíle, který ti právě vytýčil Sám Záchránce.

14. Co tedy nyní učiníš, po tomto tobě učiněném vysvětlení oněch textů, které ti podle vlastního doznání skrývali Toho, kterého jsi měl co nejjasněji poznati a spatřiti?!”

15. Praví Robert po chvíli přemýšlení: „Ó, příteli! Ano, ano, nekonečně více nežli jen příteli! Teprve nyní začíná ve mně pojednou – zcela mocně svítati! – Ó, Pane! Ó, Pane! Ó, Pane Jak můžeš Ty u mne prodlévati!? – Vždyť jsem hříšník!!

16. Co drželo mé oči (zavázané), že jsem tě nepoznal?! – Má silná láska k Tobě mně sice pravila, že musíš být více, nežli zač tě můj bídný rozum považoval! Ale ďábel, či (snad) někdo jiný, mně postrčil vždy pokryvku před oči! Ale nyní, nyní, nyní poznávám nekonečnou propast mezi mnou a Tebou! A nemohu nyní nic jiného říci, nežli: Ó, můj velký Pane a Bože Buď milostivý a milosrdný mně nejubožejšímu a zároveň nejpošetilejšímu hříšníku před Tebou!”

Kapitola 40.

Nový život z Božského ducha začíná. Nové zkoušky svobody vyššího poznání. Pokyny o chování k tomu.

Pravím **Já:** „Nejmilejší bratře a příteli! Pravím tobě: Hříchové tvoji jsou ti odpuštěny, neboť ses tak pokořil, že ses hodnoty vnějšího rozumu zcela vzdal, a za to přijal rozum srdce. Proto také od nynějška nebude již věčně řeči o žádné z tvých pozemských vad.

2. Ty jsi tedy od nynějška začal zcela nové údobí života, v němž musíš přestáti opětnou zkoušku svobody. V této zkoušce ti bude poskytnuta příležitost, abys se sebe svlékl zcela svého starého a pozemského člověka a za to dal úplně vynořiti člověku vnitřnímu, jenž je ze Mne.

3. Dosud jsi byl zcela bez společnosti a také jsi neměl žádné půdy, na níž bys byl mohl své nohy postaviti. Hubená půda, na níž se oba dosud nacházíme, odpovídá přesně oněm tebou přijatým a také podle tvého doznání uplatňovaným poučkám, které jsi vzal jako novokatolík z Mého evangelia. A Já Sám přišel jsem ti také vstříc právě tak, jak sis Mne na zemi za pomoci svého rozumu ve své mysli vytvořil, totiž: jako jen velmi moudrý učitel dávnověku. Ale takto jsem ovšem nemohl zůstat, nýbrž musel jsem tě všelikým poučováním přivést k tomu, abys Mne konečně ze sebe sama poznati musel jako takového, jakým od věčnosti jsem a také nadále věčně budu!

4. Ale toto poznání ještě daleko nestačí. Máš-li dosáhnouti pravé nebeské Říše, musíš toto poznání též oživit pravou láskou k bližnímu a z ní veškerou láskou ke Mně

5. Proto tě nyní ihned přivedu na místo, kde nebudeš nikterak postrádati rozmanitých společností. Dostaneš velmi slušný pozemek s velkou dobře zařízenou obytnou budovou, a to při

hlavní silnici a ve velmi půvabné krajině. Také bude postaráno o četné služebnictvo, které tě bude na nejslabší pokyn poslouchati.

6. Mnozí cestující se Země do tohoto (duchovního) světa půjdou kolem tvého příbytku a hospodářství a mnozí se u tebe zastaví. Mezi nimi budou přátelé a nepřátelé. Ale hled', abys všechny s pravou láskou přijal, a poskytl jim, čeho budou potřebovati, – a to vše proto, že jsou všichni Mé děti a tedy také tvoji bratři. Tak opět mnohonásobně vše napravíš, co jsi na Zemi ne svou vůlí nýbrž jen svým duchovním nerozumem, pokazil. A Já Sám pak přijdu opět k tobě a řeknu; Protože jsi na tomto malém hospodářství tak dobře hospodařil, budeš nyní postaven nad věci velké!

7. Především si však dej pozor na hněv a pomstu, jakož i na nečistou lásku, k čemuž ti nebude chyběti příležitostí, tak bude proto tvůj životní úkol co nejdříve rozřešen, a odtud se teprve co nejjasněji započne tvé pravé, věčné štěstí života.

8. Také se střež zvědavosti! Neboť zvědavost nečiní žádného ducha lepším a jasnějším, nýbrž jen až příliš snadno horším a temnějším! – Kde by nestačily tvé síly, tam to přenech jen vždy Mně, a dostane se ti pak ihned náležitá pomoci.

9. Nyní víš vše. Proto Mně nyní řekni, jak jsi s tímto Mým návrhem spokojen? Potom se budeme také ihned nacházeti na ustanoveném místě!“

Kapitola 41.

Robert: „Tvá vůle budiž mým životem – jen mne neopouštěj!“

Pán: „Láska za lásku! – Zůstanu u tebe!“

Praví Robert: „Ó, Pane! Ó, Ty, má nyní a věčně zcela jediná láska! Vše, vše, jest mně ne-
výslovně nanejvýš vhod, cokoli hodláš se mnou ubohým hříšníkem učiniti. Neboť na to vše mo-
hu pohlížeti jen jako na Tvou přezeměrnou milost a slitování! – Co jsem já před tebou?! – Co
jest prach proti tomu, který svou jedinečnou mocí věčně nekonečný prostor rozestřel a přene-
sčíslnými divy Své věčné lásky a moudrosti naplnil?! – Jsem jen Tvou milostí oživený prach
před Tebou! Tvá svatá vůle jest mým životem! Jak by mně tu mělo dokonce býti něco nevhod,
co Ty se mnou určuješ?! – Ó, Pane! Tvé jméno budiž posvěceno, a Tvá vůle budiž mým živo-
tem!“

2. Cokoli jen budu moci, to jistě také s nejradostnějším srdcem učiním! Neboť vždyť Ty, Ty, ó, můj Bože a můj Pane a má jediná láska, jsi mně to sám přikázal! A jak by mně nemělo býti to, co Ty, ó, Pane, ó, Otče, mně přikazuješ, nade vše, vše, vše svaté, předrahá a ve vší Mé lásce k Tobě v nejvyšším stupni příjemné!?

3. Leč, že Ty mne, jak jsem z Tvého svatého poučení seznal, viditelně opět opustíš, to se mně ovšem velmi bolestně dotýká! Ale jest to zajisté také Tvá svatá vůle, a ta mně Tebe Samého opět vrátí, až mé srdce bude tebe snad jednou více hodno nežli nyní, kdy, jsouc příliš nesvaté, mohlo by před Tvou přenekonečnou svatostí, spravedlivou hanbou téměř zahynouti, – neboť mohlo býti dokonce tak dlouho nepochopitelně slepé a tupé, že Tě na prvý okamžik nepoznalo, a že se dokonce ostře a urputně proti Tobě stavělo!

4. Ó, Pane! Ó, Pane! Můj příliš velký nesmysl ochromuje mně nyní vpravdě vždy hloupý ja-
zyk, takže téměř nejsem sto, abych Ti mohl ještě dále, ó, Nejsvatější, odpovídati. – Proto staniž se jen co nejdříve Tvá nejsvatější vůle!“

5. Pravím **Já** : „No, no, přemilovaný bratře!“

6.. V tom prosí Robert : „Ó, Pane! Nazývej mne „prachem“ a „ničím“ před Tebou – jen ne však „bratrem“! Neboť jak by mělo to, co je nic, býti Tobě bratrem?!“

7. Pravím **Já**: „Z toho si nic nedělej! Neboť já nejlépe vím, zda a jak jsi Mně pravým bratrem. Proto si z toho nyní příliš mnoho nedělej! Neboť Já spatřuji v tobě právě něco, to v tvém srdci, co se nyní náhle utvořilo! A tak při tvé nejbližší zkoušce svobody života nebudeme státi od sebe tak daleko, jak si to představuješ! – Neboť začíná-li někdo s takovou láskou vzkvétati, jako se tu nyní náhle začíná utvářeti láska tvá, ten bude míti cestu napříště velmi málo kameny úrazu pokrytou!

8. Hleď, hleď, milý Roberte, všechny tvé hříchy jsou pryč, a Já tě zcela nepopsatelně miluji, protože ty Mne nyní začínáš tak velice milovati! A protože tě tak velice miluji, jak bych tě tedy mohl opustiti!? – Ó, ne! Ó, ne! Neboj se!

9. Poněvadž Mne tak velice miluješ, neopustím tebe, nýbrž přistěhuji se s tebou do Tvého domu a budu s tebou pracovati! Neboť ježto Mne začínáš tak velice milovati, prominu ti také mnoho, co bys jinak nutně musel zakusiti! – Neboť, kdo má mnoho lásky, tomu také bude mnoho odpuštěno!

10. Ty sice uvidíš a zkusíš vše, co jsem ti předtím přislíbil, ale po mém boku! – Řekni Mně nyní, nejmilejší bratře, zda je ti tento návrh milejší, nežli onen dřívější?“

Kapitola 42.

Pravý bratr. Podobenství o střílení do terče. Podle lásky k Pánu se vše určuje.

„Ó, Pane“, praví po chvíli Robert, „jen kdybys mne, hříšníka před tebou, aspoň nenazýval „bratrem“ ! Neboť tak přenesmírné milosti přece jen nejsem navěky hodem!“

2. Pravím **Já**: „Jen toho nech! Vždyť nyní v tobě žije Můj obraz! Svou láskou ke Mně jsi přece ve Mně jako Já v tobě, a tak jsme v lásce jedno. A hle, tato jednota jest pravým bratrem. I když také jsme každý o sobě dokonalým jednotlivcem, přece to nevádí nejužšímu sbratření, kterýmž jest pravé sjednocení skrze lásku. Neboť jest jen jedna pravá láska a jedno pravé dobro; a tato láska a toto dobro jest stejně a tudíž jedno ve všech andělech a ve všech blažených duchách, a jest úplně stejné Mou láskou a se vším dobrem z ní. A hle, tato úplná rovnost sluje vpravdě „bratr“!

3. A tak ty jsi Mně – podle tvé nyní pravé lásky ke Mně – také pravým bratrem, tak jako jsem kdysi nazýval na Zemi všechny, kteří Mne účinnivě následovali, bratry, nikoli snad z nějaké vlídné zdvořilosti, nýbrž z nejuvš odůvodněné, úplné pravdy. – Nedělej si tedy budoucně již z toho nic, nazývám-li tě bratrem; neboť nyní už víš, proč!?

4. Nyní však Mně také řekni, zda je ti tento druhý návrh milejší nežli prvý?“

5. Praví **Robert**: „Ó, Pane, předobry svatý Otče všech lidí a andělů, tu již nelze naprosto ničeho říci, a každé přirovnání tu samo sebou odpadá. Neboť co tu ustanovuješ, ať je to utvářeno tak či onak, jest již vždy to nejlepší – protože jsi to ty, jako přenekonečná dobrota Sama tak ustanovil. Že mně tedy druhý návrh musí být zřejmě milejší, nežli prvý, rozumí se již od věčnosti samo sebou. Neboť postrádati Tebe, ó, přelaskavý Otče, i když také jen co do jevu, nebude jistě žádné bytosti, která tě tak nepopsatelně miluje, jako já tak příjemné a oblažující jako když Tě, – jako své všecko, všecko, všecko, – má také o sobě viditelně po svém boku!

6. Ale ježto jsi ke mně mluvil tak nekonečně milostivý a milosrdný, prosím Tě také ze vši hlubokosti svého srdce, abys mně co nejmilostivěji oznámil co tedy mám činiti, abych byl takovéto Tvé milosti a lásky o poznání hodnější nežli jsem žel dosud byl? – Ó, Pane! Oznam. oznam mně to nejmilostivěji!“

7. Pravím **Já**: „Poslyš, přemilovaný bratře! Ty jsi na Zemi zajisté častokrát viděl hru, pod jménem „střílení do terče anebo o ceny?“ – Ty pravíš v sobě: „Ó, ano, také sám jsem častěji střílil a dokonce jsem mnohdy i prvou cenu obdržel! – Dobrá, pak Mi řekni, jak a skrze jakou zásluhu jsi na výplatci cen onu cenu vydobyl? Vždyť zajisté všichni, kteří se podobně jako ty ucházeli střílením o ceny, dávali stejné peněžité vklady, a ty jsi přece dobyl první ceny!

8. Pravíš nyní v sobě: „Protože jsem na štěstí trefil do středu terče! Výplatce cen neměl ovšem v podstatě žádného prospěchu z toho, že jsem získal prvou cenu já; neboť srážky ze sázek by zůstaly výplatci cen k dobru i tehdy, kdyby nikdo nedobyl první cenu trefou do středu. Ale nicméně měl přece velkou radost se mnou, že jsem trefil do středu. –

9. „Dobrá, nejmilejší bratře (pravím dále k Robertovi) hle, takové je to také u Mne! Já jsem věčný výplatce cen všem svým tvorům a zejména z nich vycházejícím dětem! Terčem jest Mé Otcovské srdce, střelci jsou Mé děti, jejich puškami jsou jejich vlastní srdce, a prvou cenou jsem opět Já Sám a nejuplnějším věčný život se Mnou a ze Mne!

10. Co tedy mají děti konati, jaké zásluhy si mají vydobýti, aby získali pro ně určenou cenu?! Hle, nic jiného nežli hodně ostře nabítí svá srdce a stříletí jimi na střed Mého srdce. A když je velmi snadno trefí, pak mají také již v kapse cenou svého života. A u mě to jde tím snáze, protože já vůbec řádných vkladů nepotřebuji protože dávám každému stříletí úplně zdarma.

11. A jako jsi byl podle svého vlastního doznání na zemi mnohdy hlavním střelcem, tak se ti také zde podařilo trefiti rovněž střed Mého srdce svým srdcem, a tak máš nyní, již také vše, čeho od tebe žádám, totiž pravou lásku. Jediná ona tě činí hodným vsí Mé opěťované lásky, ježto jediné ona jest přede Mou považována a uznávána za pravou zásluhu. – K čemu tu ještě třeba nějakých jiných zásluh o Mou milost? Proto buď tedy také klidný: neboť jsem-li s tebou spokojen Já, co bys měl vedle toho ještě chytiti? Hle Já neznám ničeho! A neznám-li, ničeho, dalšího Já, pak bych tedy přece jen rád věděl, jak bys tu mohl ty, ještě něco dalšího, většího, a Mne hodnějšího učiniti!?

12. Ach – jak budeš však tuto Mou lásku v sobě také ostatním svým rozmanitým spolubratrům sdělovati, to si teprve osvojiš svým příštím postavením, což se ti však nebude za žádnou vyšší zásluhu počítati. Neboť tohoto většího zdokonalení tvé bytosti dostane se ti jen proto, že se tím budeš moci sám stáhati blaženějším – což bude tedy jen výhodou pro tebe! – Ale o tom, že by ses stával Mé milosti hodnějším nemůže býti na věky již ani řeči, protože nemůžeš naprosto učiniti více, nežli Mne nade všecko milovati, což také od tebe, jakož i od každého jiného jediné žádám.

13. Buď tedy nyní zcela bez starosti co se týče větších zásluh, jichž Já na věky nepotřebuji. A dávej nyní pozor, co se bude před tvými očima odehrávati!

14. Hleď, nyní jsme ještě pospolu na našem nanejvýš nuzném, malém světě, a mimo tento svět, který nám poskytuje skrovné stanovisko nespátřuješ jistě nic. Ty jsi myslel, že tento svět jest malá nastávající Kometa, z níž by mohla, snad po trilionech pozemských letech na všecken způsob vzniknouti a snad následkem přitažlivosti Mé Bytosti, kterou by se kolem Mne nashromáždily atomy z nekonečného prostoru, vytvořila Planeta. Leč není tomu tak, nýbrž zcela jinak!

15. Hle tento malý, velmi nahá a nutný svět jest z tebe a odpovídá úplně tvému dosavadnímu vnitřnímu stavu, v němž a na němž ovšem Já jsem to nejlepší. – Takové tedy, jako tento svět, a jakým jsi Mne na něm zprvu spatřil – bylo tvé nitro : malý a slabý základ a Já na tomto základě jen jako pouhý člověk!

16. Nyní však, když Mne tvé srdce poznalo a ve vsí lásce ke mně zahořelo, vzejde z tohoto malého a velmi nuzného světa ihned svět větší, pevnější a bohatší!

17. Nyní ještě držím v tobě vnitřní clonu, aby se silné světlo tvého ducha nemohlo ještě do duše vlévat. Ale až nyní v tobě tuto clonu roztrhnu jako kdysi chrámovou oponu, čímž bylo ono nejsvatější uvolněno – pak užíš ihned zcela jiný svět a budeš se nade vše obdivovati! – A tak tedy dej nyní dobrý pozor!“

Kapitola 43.

Robertův nový, nádherný svět. Slova žasnoucího díku a nejrůznější lásky. „Uklidni se, tento svět jest z tebe Div plazení dětí,

Nyní se Robert pln největší pozornosti rozhlíží, aby ušel brzy někde kolem sebe lepší a větší svět. Ale nicméně se žádný svět nechce tak rychle ukázat, jak on jej nyní po Mých slovech očekává. Namáhá oči ještě více a pohlíží vzhůru zda nesestoupí shora, jakoby s nebi, onen jeho ideje zaslíbený, nový lepší svět?! – Ale také odtud nic nepřichází!

2. Po chvíli nejvyš napjatého a v jistém ohledu marného očekávání se obrátí Robert opět ke Mně a praví : „Vele vznešený, věčný Mistře a Tvůrče nekonečnosti, přesvatý, přelaskavý Otče! – Hle, já mám oči téměř na stopkách a přece se ještě žádný jiný svět neobjevuje! – V čem to asi spočívá? – To bude nejspíše míti u mne asi nějaký háček. – Ale kde? – Na to vůbec nepřijdu! – Proto bych Tě prosil, abys mně ukázal důvod toho!“

3. Ó, Pane, Kdyby Ti to bylo milé, sejmi mně konečně pokrývku s očí!“

4. Pravím **Já**: „Nuže bratře, pravím tobě, otevři se! – Co říkáš nyní? Odkud přišla tato krajina? A jak se ti líbí?“

5. Robert se radostí téměř celý bez sebe nad míru užaslý rozhlíží na všechny strany kolem sebe. Neboť nyní spatřuje kolem sebe v největší jasnosti přenádherné nivy. Také nejkrásnější a nejmělejší horské skupiny omezují tento rozsáhlý obzor. Ze středu nádherných niv ční také malé. Jarně zelené pahorky na jejichž úpatích přistavené velmi ladné obytné domy vybízejí žasnoucí oko Robertovo k obhlídce. A v blízkosti stojí velká nádherná budova, kol níž se prostírá velmi bujná zahrada s hojným ovocem a květy. Nad touto nádhernou krajinou se klene nejvyš čistá, jasně modrá obloha na níž nelze sice ještě zřítí Slunce, ale za to tím více překrásná Souhvězdí, z jejichž jednotlivých Hvězd se nejmenší hvězda leskne jasněji nežli na zemi ve svém nejjasnějším světle Venuše; proto také tato krajina jest nejkrásnějším světlem těchto mnohých tisíců Hvězd téměř silněji osvětlena nežli Země poledním Slunce,.

6. Robert se pohledem na tuto pro něho více než kouzelně překrásnou krajinu nemůže téměř nasytiti. – Po dlouhé chvíli dívání a žasnutí padne přede Mnou na kolena, pohlíží chvíli cele opojen láskou upřeně na Mne a pak vyrazí přímo z prsou slova:

7. Ó, Bože, ó Otče! Ó, všemohoucí Stvořiteli nikdy netušených divů! Jak Tě mám já, před Tebou naprosté nic, začít chváliti a velebiti a kde s nejvyš věčnou chválou skončiti? – Ach, ach, jak nekonečně velká musí býti Tvá moudrost a moc, že můžeš nejslabším pokynem takové stvoření uskutečniti?!

8. A přece tu u mne stojíš jako jiný zcela obyčejný člověk! – Ano, teprve to Tě činí nekonečně větším, milování a klanění hodnějším, že se vnějšně nezdáš býti více, nežli je tu zcela obyčejný člověk; ale když mluvíš a přikazuješ, proudí z Tvých úst nesčíslné světy, Slunce, andělé a myriády jiných bytostí nikdy netušené divuplné nádhery a velebnosti!

9. Ó, Pane! Kdo Tě dovede kdy pojmouti a kdo Tvou lásku, moudrost a velikost všemohoucnosti pochopí! – Ó, Bože, ó, Bože! Já jsem jen nejvyš ubohý hříšník před tebou a nemohu nic, nežli Tebe milovati, milovati a milovati! Jsem nyní do Tebe tak zamilován, že si samou lás-

kou nevím rady! – Ó, přemilý, převznešený Ježíši! Kdo na Zemi pochopí, že Ty a právě Ty, a jinak věčně nikde řádná jiná bytost jsi nejvyšší, nejvyš pravěčná Boží Bytost Sama!?

10. A Ty, Ty, Ty jsi zde u mne ubohého hříšníka, u mne, jako jednoho, kterého svět proklel a odsoudil!? Ó, Lásko lásky! Ach, ach! Ó, Pane, ó, Otče, ó, Bože ! A Ty nazýváš mne světem prokletého – bratrem! – Ne, ne! Ty jsi příliš velký a Tvá láska jest až přehrozně veliká! – Jak může být vedle Tebe prokletý!? Jak to, že ho nazýváš bratrem!? – Ó, vytvoř, vytvoř ve mně síly, abych tě mohl za tuto Tvou až příliš nekonečnou dobrotivost a blahosklonnost žářem všech Sluncí které obsahuje přenekonečný prostor, milovati !“

11. Pravím **Já:** „Nejmilejší bratře! Mé srdce převelice těší, že Mne takto ve svém srdci velebíš za to, že jsem ti nyní sejmul jaksi s očí pokrývku, a že nyní zříš opět krajinu, která je nádhernější nežli nejkrásnější krajina na Zemi a jasnější nežli nejčistší poledne zaslíbené země!

12. Právem chválíš Mou lásku, moudrost, moc a velikost skutků. Neboť věru, i kdybys Mne také chválil jazykem všech andělů, přece bys nebyl na věky sto jak se sluší velebiti ani nejmenší část Mé, božské velikosti a dokonalosti!

13. Že Mne ze všech sil miluješ, to je Mi zajisté tou nejpříjemnější chválou! Neboť jedině láskou jsem jako Otec dosažitelný oněm tvorům, které jsou Mými dětmi; moudrostí však věčně ne. Neboť všechna moudrost všech Mých bez počtu a konce jsoucích andělů a duchů jest vůči Mé věčné moudrosti sotva tím, čím je rosná kapka vůči věčnému moři éteru, který naplňuje nekonečný prostor!

14. Protože ty Mne však miluješ tak, jak to chce Můj věčný řád a z této lásky Mne chválíš, jest také tvá chvála správná, ač zde ne zrovna nutná. Neboť hle, to vše, co nyní vidíš je vlastně tvé dílo. Jest to ovšem také dílo Mé potud, pokud ty sám jsi dílem Mým. Ale vlastně je to vše jen tvým dílem právě tak, jako bylo na Zemi dílem Tvým, co ty jsi učinil.

15. Ovšem, ty se nyní zajisté v sobě otážeš: „Ó, Pane! Jak je to možné!? Kdyby to bylo mé dílo, pak bych tedy přece musel mít v sobě nějaké vědomí, které by mně povědělo, jak jsem začal takové nádhery a takové velikosti tvořiti? Ale já o tom v sobě nemám ani nejmenší tušení!“

16. „To je ovšem zajisté pravda, že si ještě nedovedeš uvědomiti, jak je něco takového možné! Ale to nevadí. – Vždyť jsi na zemi také plodil lidi z nichž je každý nekonečněkrát větším divem nežli vše, co zde vidíš. Věděl jsi snad proto, že uskutečňuješ zcela prostým a němým plozením takové tobě ještě dávno ne úplně pochopitelné divy, a jak a podle kterého předsevzatého plánu?

17. A přece jsi to byl ty, a ne Já, který jsi se svou ženou zplodil takové divy. Jsem tu ovšem Já Prapůvodce a jediný Budovatel plánu a řádu a zařídil jsem věc tak, že aktem plození se musí státi člověk. Ale přesto vše musí k tomu také ještě přistoupiti akt plození se strany lidí, má-li býti utvářen člověk nový!

18. Proto se také nyní tak příliš nediv, pravím-li tobě: Hle, to vše jest tvé vlastní dílo proto jest také vše tvé, na cokoli se zde podíváš! Neboť i když také tuto věc nyní ještě úplně nepoznááš, přijde také ještě duchovní doba, v níž to poznáš. – Nyní však k něčemu jinému!“

Kapitola 44.

Robertův nový úkol v novém domově. Společnost padlých přátel z Vídně. Robertovo ponaučení bouřlivým hostům.

Pravím dále **Já:** „Zde před námi v naší nejbližší blízkosti vidíš převelikou a nádhernou obytnou budovu! Hle, budeš ji nyní obývat. A Já budu občas u tebe – z čehož si však nemusíš

zrovna nic dělati. Neboť Já budu u tebe a budu ti pomáhati vždy a pokaždé, kdykoli Mne jen ve svém srdci zavoláš; což však vlastně znamená právě tolik, jako: jako: Já zůstanu vždy u tebe!

2. Nebudeš však nikdy sám, i když se také tu a tam na několik okamžiků od tebe viditelně vzdálím, Neboť v tomto svém domě nalezneš mnohem větší společnost, nežli by ses kdy domníval někde nalézt! Rovněž tato celá krajina pokud jen sahá tvůj zrak, jest úplně obydlena. Proto od nynějška se ti nebude stýskati po nějaké společnosti.

3. Ale pravím tobě, že tyto společnosti jsou velmi radikální. Proto bude tvým hlavním úkolem přivést všechny tyto radikály na tutéž cestu, na kterou jsem tě přivedl nyní Já. Podaří-li se ti toto dílo, začneš pak objevovati ještě zcela jiné divy, nežli jaké jsi nyní dosud po mém boku objevil! Neboť teprve právě tím vejdeš náležitě do své vlastní komory pokladů a divů, v níž se ti budou zjevovati věci, o nichž se ti dosud ještě nikdy ani nezdálo!

4. Především však musíš dbáti toho, abys mne zcela žádnému ze všech těch, kteří ti vbrzku přijdou vstříc, neprozradil! Neboť ti všichni Mne neznají neboť s jejich vírou je to ještě chatrnější, nežli to vypadalo s vírou tvou! A kdybys Mne jim předčasně prozradil, pak bys jim tím mnohem více uškodil nežli prospěl! – Proto buď opatrný!

5. Nyní však Mne následuj do svého domu zahradou! U předsíně domu přijme nás velká společnost.“

6. Jdu nyní napřed a Robert Mně v patách v největší lásce a pokoře následuje.

7. Když docházíme zahradou opřed nádherně vytvořenou předsíní, proudí z ní spousty lidí, obého pohlaví a křičí zvučně: „Vivat, sláva!“ Ať žije náš velectěný Robert Blum, největší přítel národů Evropy! Vivat, sláva tobě, prvý největší Němče 19. století! Buď vítán, tisíceronásobně vítán, náš největší příteli a přestatečný vůdce svých mnoha tisíců přátel proti zavilým nepřátelům svobody lidí! Pojď, pojď do středu svých bratrů! Jak dlouho jsme zde již na tebe čekali, a ty ses nechtěl objeviti, ačkoliv velmi dobře víme, že jsi velmi mnohé z nás předešel! Jak velice nás pudí nejvyšší a nejspravedlivější touha, bychom pomstili tvou a naši krev na oněch hrdých barbarech, kteří nás dali z naprosté a nejvyšší absolutní panovačnosti jako nejsprostší psy ihned zastřelili! Ale chyběl nám vůdce. Nyní však jsi zde jako onen muž, který je velmi dobře obeznámen se všemi zákony světa přírodního a duchovního. Proto uspořádej nás nejprve podle našich schopností, a veď nás tam, kde se budeme moci (co nejpalčivěji) pomstíti! A tito pozemsky veleskvoucí dravci v lidské podobě zažijí divy nejhroznější pomsty, kterou na nich chceme vykonati a také vykonáme!“

8. Praví Robert: „Přátelé! Dočkejte času a uvidíme! – Především přijměte můj dík za váš nejsrdečnější pozdrav, a budiž Pánu Bohu všechna chvála, že mi dal zde s vámi všemi vespolek se setkati! – Zatím pravím vám pouze toto: Jako na zemi, tak také zde má vše svůj čas! Dokud není jablko zralé, nepadne se stromu, je-li však zralé, pak pořídí malý vánek, který zcela tiše zašelestí haluzemi, více nežli předtím víchřice. – Proč si tedy máme zde nyní předčasně dělati mimořádné námahy, bychom se pomstili na oněch zuřivcích, kteří se domnívají býti na Zemi pány nad veškerými lidmi?! Jen jim ponechme tuto bídnou radost ještě několik týdnů anebo měsíců; pak nám přijdou už sami sebou. A budeme-li je míti jednou zde, pak si s nimi přátelé, pár slovíček pohovoříme! Snad mi rozumíte, co tím chci říci?!“

9. Všichni volají: „Ano, ano, rozumíme ti! Ty jsi byl zajisté vždy od základu chytrý muž a jsi jím jistě také ještě zde v tomto světě, v němž se vlastně ještě zcela nevyznáme a také vůbec nevíme, jak jsme sem přišli a kde vlastně jsme?“

10. Tato krajina jest sice velmi krásná, ano, jest tak krásná, jako opravdový ráj. Ale my se zde dále vůbec nevyznáme (a víme jen), co nám bylo ihned příchodu sem několika vlídně vypadajícími muži řečeno, totiž že: Tento dům patří Robertu Blumovi se vším, co zde naše oči spatří. – „Tedy dokonce i Hvězdy na obloze?“ otázali jsme se, – „Ano, také Hvězdy.“ Odpově-

děli dva muži. – Poté nám přikázali. Abychom se zde zcela klidně chovali dokud nepřijdeš ty sám jako jediný vlastník veškeré této nádhery ještě s jedním velkým a dobrým přítelem. Pak již ty sám se svým přítelem nám určíš, co v této krajině začneme.

11. A tak jsme se tedy také dosud v tvém domě a jeho pokojích zcela tiše a klidně chovali. Jen když jsme tě spatřili přicházeti s tímto tvým přítelem, přerušili jsme onen klid, pospíšili ti vstříc, a sdělili ti také ihned svou hlavní prosbu; načež jsi byl také tak laskav a dal nám všem ihned náležitou informaci, kterou jsme také všichni s největší radostí přijali.

12. Ale nyní buď tak dobrý a sděl nám všem co nejlaskavěji, co tedy máme podniknouti a učiniti? Neboť nějakým zcela lenivým a nesmyslným lelkováním se nám stane také tento nejkrásnější čas i krajina velmi nudná! – Krátce a dobře, od tvého moudrého názoru a od tvého nejpoctivějšího bratrského smýšlení očekáváme vše nejlepší! Neboť takový Robert Blum nebude budoucně míti již v ničem nezdaru! – Vivat! Ať žije!“

13. Praví Robert: „Zcela správně a dobře! Dostane se vám všeho, čeho si přejete. A neobyčejně mne těší, že se zde všichni ukazujete neméně poslušní, nežli jste byli skutečně na zemi, což vám zde však také ponese jistě lepší plody nežli kdysi na Zemi, – Ale nyní mně dovolu, abych především vstoupil do tohoto domu, jenž má býti můj, abych si jej mohl jako vlastník prohlédnouti.

14. Především musím vás upozorniti na to, abyste mně od nynějška již neprovolávali žádné „Vivat sláva“ – což by bylo čistou hloupostí zde, kde začínáme žítí věčným, neporušitelným životem, po kterém již na věky nebude následovat žádná smrt. Proč si tedy máme navzájem provolávat ať žije tam, kde jsme mimořádnou dobrotou a milostí Boží obdrželi skutečný, nejvyšší život?!

15. Vaše budoucí zvolání budiž tedy zcela jinaké a nechť zní takto: Vysoce chválen a nade všecko milován a veleben budiž Pán Bůh v Ježíši Kristu kterého jsme považovali za pouhého člověka, který však nicméně od věčnosti do věčnosti jest jediné Bůh a tedy Tvůrce nekonečnosti a všeho toho, co v ní jest! – Budete-li takto volati, pak budete míti co nejdříve naprostý důvod, těšiti se z dokonalého života kdežto vzdávání post, které mně prokazujete, nepřivede vás ani o chlup dále!

16. Také toto si zapamatujte a uvažte, že Blum není blázen a že má svůj dobrý důvod, aby vám všem zde hned zpočátku sdělil, o čem on sám na Zemi žel ve velké míře pochyboval! A to koná Blum zde, tak jako na zemi, jako vás všech nejlepší a nejpřímnější přítel. A jestliže to dobře uvážíte, pak vám bude také zajisté snadným, abyste na slovo svého přítele přijmuli, co by vám jinak bylo dosti za těžko! Neníliž pravda, přátelé! Co vám pravím, tomu také chtějte uvěřiti a také uvěřte, jelikož přece víte, že já nic tak lehce nepřijmu zejména ve věcech víry a náboženství!“

17. Volají všichni: „Ano, ano, co ty nám nyní říkáš a čemu ty učíš to všichni bezpodmínečně přijímáme! Neboť víme všichni, že náš Robert nikdy, ani za nejtmařejší noci, neměl bílou krávu za černou. Co nám tu říkáš, to je jistě pravda; neboť ty jsi, nám také na zemi a to ve Vídni, řekl pravdu a radil jsi nám bychom ustoupili od boje, protože nepřítel je příliš silný a soudržnost a odvaha obhájců Vídně je příliš vratká! Ale my jsme ti to nevěřili a říkali: „Cožpak se nyní i Blum stal zbabělcem?! – Tu jsi zvolal mužným hlasem: „Blum, který nepovažoval život nikdy za nejvyšší statek, se nebojí ani sta tisíce ďáblů, neřku-li těchto drzých najatců! Proto znovu do zbraně, kdo má odvahu, po mém bohu zemřít. Tu jsme se chopili zbraní a žel, až příliš pozdě shledali, že jsi předtím mluvil pravdu!

18. Nyní však ti budeme tedy všemu na slovo věřiti, a nikdy ti v ničem nebudeme odmlouvat. Ale jen zůstaň stále naším vůdcem a učitelem! Neboť ty jsi v jednom prstu moudřejší, my všichni dohromady v celém těle! – Nyní však jdi nerušeně do svého domu a prohlédni si jej! A dej nám brzy nějaké našim silám přiměřené zaměstnání!“

Kapitola 45.

Robertovo mocné priznání ke Kristu – a vídeňská společnost.

Praví Robert „Těší mne, těší mne, od vás milí přátelé a stateční spolubojovníci velice, že nyní tak ochotně přijímáte vše, co vám radím! Dávám vám všem však naproti tomu také nejvěrnější ujištění, že – dokud bude vpravdě tento můj a také váš největší přítel státi vždy při mně a bude mi pomáhati, – budu vám také dávati ta nejpomyšlenější a nejurčitější poučení, kterým musíte co nejnepochybněji dospěti k nejopravdovějším blahu věčného nerozborného života, v němž se nyní po odložení těžkých těl nacházíte.

2. Bude ovšem ještě velmi mnohého třeba a bude vám ještě leckteré zkoušky přestáti, nežli se stanete zralými pro ony velké cíle, které velký, svatý, věčný Původce všech věcí a všeho bytí vytýčil nám pozemským lidem, které si vyvolil za děti!

3. Ale mějte jen odvahu a vytrvalost a opravdovou dokonalou lásku k Němu, našemu věčnému, svatému Otcí! Tím přečkáme snadno všechny události, které by nás chtěly mýlití a dosáhneme co nejdříve oné zralosti, pomocí níž se Mu co nejopravdověji v duchu a v nejúplnější pravdě budete moci přiblížiti!

4. Ó, bratři! Já, váš nejvěrnější přítel Robert, pravím vám: Co jsem já sám nebyl sto na zemi ani tušiti, to se rozvíjí zde před mýma, jakož i také před vašima očima nyní již tak obdivuhodně nádherně, že ani nejvzdělanější jazyk nedovedl vylíčiti, co Bůh připravuje těm, kteří Ho milují! Ale vše, co nyní vidíte, není ani rosnou kapkou proti moři! Neboť nevýslovné věci nás teprve očekávají!

5. Poslyšte, kterýsi mudřec na zemi, který s hluboko promyšleným oceňováním zkoumal po celá léta říši lidských fantazií, pravil ve velikém vzrušení: „Jaké bohatství, jaký to nevysychající zdroj nesčíslných nebi jest vložen do malého srdce toho, jenž na dvou vadných nohou chodí po Zemi, a kráčeje mezi všemi zvířaty vzpřímený, nazývá se člověk! Kdyby tento člověk mohl božským „staň se“ uskutečniti všechny své ideje, – Ó, co velkého by to tu bylo býti člověkem! A přece veškeré toto bohatství idejí a fantazií člověka jest sotva jen nejvyšší mdlý a nejslabší záblesk oné nekonečné hojnosti, hloubky a jasu, kterou musí poznání každého hluboce myslícího člověka v Bohu předpokládati!“

6. Jestliže však tento mudřec, který, pokud vím, byl pohan, pojal už tehdy, kdy byl na Zemi ještě oděn prachem pomíjejícínosti, tak vznešenou ideu o člověku a skrze nejneklamnější přízraky v člověku, ještě nekonečně vznešenější ideu o Božství oč mnohem více máme my nyní, nejúplnější právo těmto idejím se cel oddávati, kdy se předně velkou milostí Boží nacházíme nad prachem tlení, a za druhé se také nazýváme „křesťany“, kteří jsou povoláni vejíti do velké Říše Boží!

7. Ovšem a žel jsme křesťany sotva jen podle jména a mnozí z nás se dokonce styděli nazývati křesťany, na čemž má ovšem hlavní vinu Řím a naše vlastní hloupost! – Ale od nynějška tomu nikdy nebude! Největší ctí našeho srdce nyní bude náležitě úplně Kristu.

8. Pravím vám: Kristus jest vše ve všem! On jest ono věčné Alfa a Omega, Prvý a Poslední počátek a konec! Jediný On jest život, Pravda, Cesta – všem bytostem, lidem, duchům a andělům! V Jeho rukou spočívají všechna nebe všechny světy a vše, co na nich a v nich jest, dýše, žije, hýbe se a usiluje! Skrze něho a skrze Jeho svaté, věčné slovo se můžeme státi dětmi Jeho věčného otcovského Srdce a s Ním a v Něm býti vše ve všem. Bez Něho není však na věky žádného bytí, žádného života a tedy také žádné blaženosti! –Věříte mně to, moji milí přátelé?“

9. Volají všichni : „Ano, ano, věříme tomu! I když také ještě úplně nepoznáváme, co jsi nám nyní tak nádherně zvěstoval, nicméně tomu neobyčejně pevně věříme! Neboť víme, že ty nám nic zvěstovati nedoveš a také nic zvěstovati nechceš, co sám napřed co nejjasněji nepozná-
váš. Co ty však jednou poznáš, to poznáš ze základu. A tak ti také věříme vše, co nám zvěstovati můžeš a dovedeš! – Čest budiž za to na výsostech Bohu, který tě obdařil tak velkým porozuměním a hlubokým poznáním!

10. Co jsi nám nyní tak překrásně říkal o Kristu , to nás všechny zvláště potěšilo! Neboť věz, že my jsme si Ho skrytě vždy velice vážili; ale ovšem, jak Ho římský popové, zejména jistí mniši, až příliš často zkreslovali, nedovolující Mu konati nic jiného, nežli bez pardonu přímo do pekla odsuzovati všechny lidi, kteří by podle jejich písťalky netančili; tu se ovšem musel člověk nakon-
nec na toto jinak nejvznešenější Jméno věru – aspoň veřejně stydět. Neboť tak náladového, hněvivého a nanejvýš svéhlavého Boha, jakým tito mnichové učinili jinak tak nadlidsky dobrého Krista Ježíše, nemohl přece přijati žádný, jen poněkud rozumem nadaný člověk! Růžencové modlení, nejvýš nudné litanie, všechny ty modlitby k svatým, exercie, uctívání relikvii, zpovídání bez míry, placení mší, toto a ještě více nescísných podobných hloupostí vyznačuje prý Kristus k získání nebe! – víš, bratře, to by se v 19. století již nemohlo přijmouti, zejména když člověk, jako chudý dělník měl až příliš často příležitost vidět, kterak tito boží sluhové, se pro samý špek jistě ze samého pokání, stěží mohli při D o m i n u s v o b i s c u m otočili u oltáře, kde odemílali své mše.

11. Ale toho Krista, o němž jsi nyní mluvil ty, přijímáme zajisté s největší ochotou a máme z Něho velikou radost! Ten zajisté může také býti Bůh Sám! Neboť On jest podle našeho rozumu dobrý, moudrý a dosti mocný k tomu, – zejména nejsou-li Jeho zázraky pohádky, čemuž však také asi není a býti nemůže; neboť pravý Kristus byl jistě zcela jiný nežli jak Ho černí popové římský za peníze hlásali ubohým hříšníkům!

12. A, co soudíš ty, bratře, a co asi soudí tvůj přítel , který se nám zdá býti velmi, láskyplný a který dosud ještě nic neřekl. – budeme také my shledání jednou hodnými té milosti, bychom mohli někdy aspoň jen z dálky spatřiti toho Krista, kterého jsi nám zvěstoval, tedy Toho pravého, staneme-li se jednou snad hodnější?! Bratře, kdyby to bylo možné, kdyby se nám dostalo spatřiti Krista třeba jako Magdalena anebo jako oněm dvěma do Emaus krácejícím učedníkům, ó, pak bychom byli už nade všechny pojmy blaženými! – Neboť nemohli bychom zajisté nikdy žádati, aby se Kristus, jak jsi nám Ho nyní zvěstoval, příliš častěji ukazoval tak bídácky spros-
tým lidem, jakými jsme my zde vesměs mužové i ženy téměř bez výjimky! – Bratře, kdyby bylo něco takového možné, pak se zříkáme každé jiné blaženosti na věky! Mnoho vědět a mnoho poznati a pochopiti jest sice velmi krásné; ale my po tom věru tak velice netoužíme, jako po tom, kdyby bylo možné – víš už co?!”

13. Praví Robert: „Milí přátelé, ujišťuji vás vším, čímkoli jen chcete, že : Pravý Kristus , ačkoliv je to nejvyšší a nejsvatější božská Bytost Sama, jest ještě vždy Týž , jakým byl jako člověk na Zemi ! Pohlíží jen na to, co bylo na světě nízke a opovrhované , a ti, kdož jsou světem pro-
následování jsou Jeho přáteli a bratry. Vše pak, co svět nazývá velkým a nádherným, a čemu dává přednost, jest před Ním ošklivostí!

14. Proto se radujte, milí přátelé a bratři, že nevidíte Krista jen jednou nýbrž budete Ho vídati a milovati – bez míry a bez konce! Neboť pravím vám, a věřte mně to na slovo, Kristus jest vám nyní již blíže, nežli byste se kdy mohli domnívati! Ano, kdybych směl, mohl bych vás všechny vzítí za vlasy a otočiti vaše hlavy tam, kde Se nachází a museli byste Ho tu také beze všeho dalšího spatřiti. Ale to k vašemu prospěchu nyní ještě nesmím. Proto mějte jen ještě přiměřenou chvíli strpení, až budete o poznání zralejší. – Pak se vám i toto dostane, věřte mně na slovo! – Chci býti před vámi na věky nejopovrhovanějším darebákem, je-li jen jediná slabika ze všeho nepravdivá, co jsem vám nyní pověděl! – Jste s tím spokojeni?!”

15. Volají všichni : „Ano, ano, jsme s tím všichni co nejúplněji spokojeni! Nyní bychom si Ho také ještě ani nepřáli vidět! Neboť až příliš víme, že dávno ještě nejsme Jeho pohledu hodni. Ale proto také chceme učiniti vše, abychom se stali jen poněkud Jeho pohledu hodnějšími!

16. Neboť víš, my jsme byli ve Vídni: přece jen pěkní darebové! Á, nechceme na to vůbec ani myslet, co jsme vše, zejména v poslední době vyváděli. A tak ani nemůžeme snad brzo žádati – ty víš už co! Neboť kdyby římská popová ve svých kázáních o pekle předložili posluchačům jen setinu pravdy, pak bychom byli přímo zralí pro střed pekla! Je-li však milost Boha, Krista nicméně větší nežli ji tito kazatelé zvěstovali, pak smíme také ještě doufat, že se nám dostane milosti, kterou jsi nás ujstil! Ale k tomu je třeba ještě velmi mnoho času a trpělivosti! Tak tedy jsme nyní přece jen velmi spokojeni a děkujeme tobě a tvému příteli za tuto přípověď! – A tak se tedy nyní můžeš odebrat do domu a prohlédnout si jej!

Kapitola 46.

Robertův dotaz na tři vůdčí pozemské spolubojovníky. Duševní obraz těchto „přátel lidu“. Robertovo napomínání k pokojnému odpouštění.

Praví Robert : „Věděl jsem, že s vámi bude jednání snadné, a to mně opravdu působí velkou radost! – Zůstávejte stále takovými, jakými jste nyní a mějte měkké a ohebné srdce, tak vás dosažení Bohem vytčeného cíle bude stát malou námahu!

2. Ale nyní, ještě něco, milí přátelé! – Řekněte Mně, můžete-li, – kam se poděli naši tři pozemští spolubojovníci : Messenhauser, Jellinek a dr. Becher? – Už jsem si vás několikrát muže za mužem prohlédl a nalezl jsem již velmi mnohé z Vídně mně dobře známé a ctihodné přátele; ale z oněch tří žel nemohu žádného objevit! Vy jste je také v tomto světě ještě neviděli? Či snad jste je někde zanechali? – Řekněte mi o tom něco, můžete-li! – Pak s tím svým nejmilejším Přítelem se ihned odeberu do tohoto domu.“

3, Praví někteří ze zástupu: „Ó, příteli ! Proč se ptáš na tyto tři arcidareby! Ti mezi námi nejsou! Také bychom jim ani vůbec neradili, aby se někde mezi námi ukázali! No, poslyš! Těm bychom chtěli velmi podivně popsat, jak to zde v duchovním světě vypadá.

4. Myslíš, že to s námi také tak poctivě mínili jako ty?! Ó, pak bys byl velice na omylu! Hle, tito tři, kteří se dělali tak důležitými a nezřídka se tvářili ta, jako by mohli malíčkem celou zemi podmanit, činili to jen kvůli pozemskému zisku. Kdyby si byli mohli nacpat kapsy a s těmito svými jedinými miláčky mohli pak zcela nepozorovaně prchnouti snad do milých Švýcar nebo někam jinam, – pak nás mohli ve Vídni třebas všechny kočky psi a vepři sežrati, a oni by si z toho jistě velmi málo dělali! A tento jejich plán se jim nezdařil, a tak tedy platilo na konec: „Spolu kradli, spolu pověšeni“⁶⁰

5. O posledních dvou to zrovna nechceme určitě tvrdit. Ale Messenhauser, to byl vykutálená pták!⁶¹ A vyznal se v umění nadělati mnoho slepého povyku a za to si naplnit kapsy. Nezapřel-li nám střelivo, poslal udatné obránce Vídně právě tam, kde bylo nebezpečí nejmenší. Kam však přišli nepřátelé, tam jim nechal dvířka otevřená. Ó , to byl povedený darebák! – Bezpochyby si při tom potají myslel.: Ty hloupé Vídeňáky mám nyní na provázku! Považují mne za svého ochránce a za to špatně pochodí! Zradím je a vydám je všechny do rukou Windischgätzových, a on mi zajisté také dopřeje přemiloučké sumičky za udavačství – Ale ouha! Nic tady! – Chyba lávky, pane Messenhausere! – Jiní byli rychlejší a dříve nežli Messenhauser našli cestu k polnímu maršálkovi – Ten hned již s počátku nerozuměl vůbec žertu, nedělal s Messenhauserem mnoho okolků a zvláštní rychlou poštou ho poslal do tohoto světa. – Nyní je jistě také někde zde v tomto světě ustanoven. – Ale kde? – To budou andělé Boží jistě lépe vědět, nežli my! – Chvála Bohu, mezi námi není.

⁶⁰ „Mit 'gstohlen, mit 'ghängt!“

⁶¹ „ein Sechzehnlötiger!“

6. A také Jellinek a dr. Becher nejsou mezi námi. Bůh mějž je blažený, kde jsou! Ale my jsme velmi rádi, že mezi námi nejsou! Nevíme sice o nich zrovna nic zvláštního, leč to, že se oháněli husími brky ještě hůře, nežli polní maršálek i se všemi svými děly a že oba byli pravými umělci jazyka, čímž přivedli mnohé tak daleko, že se s nimi muselo nakonec také ex officio odioso⁶² odebrati na cestu za objevy do tohoto světa duchů. To, je asi vše, co o nich víme! – Někteří, kteří svou sociální horlivostí, tj. horlivostí Jellínkovou a Becherovou museli podniknouti cestu do tohoto světa, jsou ovšem zde mezi námi. Avšak o svém Cookovi a Beringovi vědí právě tolik jako my.

7. Nyní nám to sice již tak nevádí, protože žijeme skutečně po smrti dále, a to, upřímně řečeno, ne zrovna špatným životem! Ale kdybychom se někde s tímto darebáckým trojlístkem setkali, přečetli bychom jim pouze několik zcela nevinných levit čistě po vídeňsku! Nyní jest to ovšem dobré, a jsme nyní velmi rádi, že jsme ten všivý a smilný život, kterého věru nemusí žádný poctivý chlap želeť, na věky věků překonal! Ale víš, přece jen nás to mnohdy dráždí, vzpomeneme-li si na nesvědomitost oněch darebáků, kteří tak hanebně zneužili naší dobré důvěry!

8. Ale ve jménu Božím, nyní jest nám vše již úplně jedno. Však už jim Bůh dá, čeho si zasloužili! – Nyní víš tolik jako my, kde tito tři v tomto světě (jsou). Jakými však byli na zemi, to víš, asi beztoho lépe nežli my, protože jsi měl častěji příležitost zejména s Messenhauserem si promluvit nežli my ubožáci, kteří jsme byli považováni pouze za potravu pro děla! – A tak jsme ti nyní řekli vše, co jsme věděli.“

9. Praví Robert : „Milí přátelé, především je mi opravdu líto, že nejsou mezi vámi oni tři, na které jsem se vás dotazoval. – Za druhé pak pravím vám: Zdržujte se zde v říši věčného pokoje jemnosti a lásky jakéhokoli úsudku, ať o kterémkoli! Neboť my jsme nikdy nikomu nic nedali a dáti nemůžeme, co bychom napřed sami neobdrželi. Jestliže jsme však vše, cokoli jsme tu dali, ať statek, krev anebo život, sami obdrželi, pak nemůžeme také bráče posuzovati tak, jakoby nás zbavili našeho odkrytého majetku, nýbrž jen tak, jakoby si byli od nás vypůjčili, co jsme my sami měli jen jako dočasnou půjčku! Zda se chytilo či ne, že nás oloupili o tuto půjčku, to přenecháme velkému Vlastníku, který jedině jest pravým Soudcem nade vším, co jedině Jemu přináleží. Ten pronese úsudek nejsprávnější.

10. My pak budeme od nynějška jednati, jak učil Kristus Pán! Totiž – naším nepřátelům budeme konati dobro, a těm, kteří nám klnou, budeme žehnati, a těm, kteří nás nenávidí půjdeme s láskou vstříc – tak se budeme jeviti před Pánem Bohem jako Jemu milé děti, a jeho milost bude s vámi na věky!

11. Vždyť se přece často modlíme: Pane! Odpusť nám naše viny, jakož i my odpouštíme svým viníkům! – Učiníme-li to tak, pak nám také Pán vše odpustí, ať jsme sebečastěji a jakkoli zhřešili! Když my všem vše odpustíme, tehdy bude také nám vše odpuštěno. Jste s tímto mým návrhem srozumění a spokojeni?“

12. Všichni volají: „Ano, ano, ano, jsme s tebou zcela srozumění!“

13. Praví Robert: „Nuže, pojďme tedy do domu!“

Kapitola 47.

Vstup do domu Robertova. Duchovní podobenství pater. Napomenutí k opatrnosti vídeňských hostů. Tichý styk srdce s Pánem.

⁶² z hanebného důvodu, ve jménu ďábla.

Poté se ubírá Robert se Mnou do domu, majícího tři vysoká patra vedle velmi vznešeně krásného přízemí. Každé patro má však jinou barvu a přízemí rovněž jinou – a to v tomto pořádku a způsobu: Přízemí jest jasně šavnatě zelené a bílé a červeně rozmanitě ozdobené. Prvé patro jest úplně bílé a světležlutě a modře zdobené. Druhé patro jest světle modré a fialově a růžově zdobené. A třetí patro jest červené jako ranní červánky a ozdob vůbec nemá.

2. Robertovi byly tato různá zbarvení a výzdoby veškerého domu nápadné i otázel se Mne potají stranou: „Ó, Pane, musejí tato zbarvení a ozdoby býti takové, jaké jsou, anebo jest to pouhá věc vkusu zdejších stavitelů? Neboť na zemi, jako třeba ve Vídni, v Drážďanech, v Berlíně anebo ve Frankfurtu a ještě na velmi mnohých místech Evropy by asi považovali takovýto stavební sloh, jenž se zde ovšem nádherně vyjímá, buď za čínský anebo také dokonce za bláznovský! Proto bych rád obdržel o tom od Tebe vysvětlení. Kdyby to byla Tvá svatá vůle, mohl bys mne o tom co nejmilostivěji dáti ze Svých nejsvětějších úst několik slovíček!“

3. Pravím Já: „Předně, nejmilejší bratře, mluvíš-li se Mnou v přítomnosti těchto svých mnohých přátel a hostů, musíš mluvit pouze jen ve svém srdci, abys Mne u nich před časem neprozradil! Neboť kdyby Mne všichni nyní jako ty poznali, pak bych musel zřejmě ustoupiti, protože mají všichni ještě příliš málo pevnosti, aby mohli snést úplně Mou přítomnost.– Chceš-li však již v přítomnosti těchto všech něco se Mnou (slyšitelně) promluvit, abys je tím uvedl na vyšší stupeň poznání, pak Mne nazývej jen rovnou přítelem a bratrem ale nikoli Pánem tak přijdeš s těmito svými hosty a přáteli za krátkou dobu velmi daleko, což je právě Mým nejtoužebnějším přáním.

4. Za druhé pak, co se týče tvé vlastní otázky, jsi beztoho obeznalý v řeči barev a květin a víš tudíž přesně, co tato zbarvení tohoto tvého domu znamenají. Víš-li to však, hle, pak jest tvá otázka zbytečná, zejména zde v přítomnosti těchto mnohých, kteří ještě hezky dlouho nesmějí věděti, kdo Já jsem!

5. Dávej si tedy budoucně jen velmi dobrý pozor, zejména při řeči o Mně; jinak bys mohl při své vpravdě nejlepší vůli způsobiti nicméně více škody nežli užitku! Neboť nesmíš se o řeči a ujišťování těchto svých přátel opírat, domnívaje se, že je-li jim vše vhod, co jim povídáš, že tím jsou již velmi blízko zdokonalení. Pravím tobě: tu jest často přímo opak toho, co se domníváš.

6. Hle znám lidi zde a ještě mnoho jich na Zemi, kteří Mne po všech stránkách mnohem lépe znají nežli nyní ty. A pravím tobě, že jsem jim tak pěkně lhostejný, jako nějaký starý, obnošený kabát a že jejich láska ke Mně jest tak silná, že ji může děvče, vybavené jen trochu smyslnými vnadami, do poslední kapky strávit! A mám pak co dělati, abych u takovýchto Svých vyznavačů neupadl úplně v nejrásnější zapomenutí!

7. A hle, právě to by se mohlo státi také u těchto tvých přátel. Jsou to vesměs „Vídeňáci“, tedy mužové požitku a hrdinové pro podívanou. Kdybychom jim ukázali vždy hodně divů, snad na způsob eskamoterů⁶³, při tom je dobře pohostili a také jim přivedli hodně velmi švarných, kulatolících a bujných panenek, s nimiž by se mohli zcela nerušeně bavit, jak by se jen jejich dosud silné smyslnosti co nejvíce zamlouvalo, pak by se také vždy stali našimi nejlepšími přáteli, a mohli bychom se jim státi dokonce nepostradatelnými. Ale kdybychom časem z největší nutnosti začali přece jen poněkud vážněji mluvit, pak by ses velice podivil, jak by se k nám jeden po druhém velmi pěkně obraceli zády! Mezi těmito bytostmi jest několik tak zlých kozlů, že by se zřekli všech nebi, kdyby mohli smyslně obcovati s nějakým takovým velmi bujným děvčetem. My se s nimi ještě blíže seznámíme a budeme s nimi míti také ještě velmi těžkou práci! – Ale náležitě moudrým vedením mohou býti nicméně přece jen získáni! – Ano, pravím ti potají: Někteří budou muset okusiti dokonce prvý stupeň pekla, aby je bylo možno zbaviti jejich příliš velké touhy po ženě! Zkusíme ovšem dříve ještě vše, co se jen snáší a jejich svobodou; ale kdyby snad to vše nakonec přece nic nepomohlo, pak se ovšem přikročí žel k nejkrásnějšímu prostředku! Buď tudíž velmi opatrný, a zcela žádným posunkem Mne neprozrazuj, a snaž se je

---

⁶³ kejklířů

především upozorniti na jejich smyslnost a její následky, tak s nimi ještě nejsnáze pochodíme. Já už je budu také zpracovávat; jen se však nesmějí, jak bylo řečeno, ještě dlouho dověděti, kdo Já jsem.

8. Nyní také ještě zcela krátce poslyš, co znamenají ona různě zbarvená patra tohoto tvého domu, – Hle, šťavnatě zelené přízemí představuje duchovně přirozený stav, jehož hlavní rys života se vyznačuje nadějí, kterážto naděje jest přioděna vírou a láskou.– Prvé patro představuje čistou a opravdovou víru, která je oděna sladkým klidem a stálostí.– Druhé patro představuje činnost lásky, která prýští z čisté víry, odpovídající pozemské modři oblohy, kterou se rovněž přiměřeně a dobře poznatelně zvěstuje rovněž nejvyšší stálá činnost světla z lásky všem, kteří jsou rozumného srdce. Proto také jest toto patro ozdobeno aneb přioděno hlubokou nebeskou moudrostí (fialovou) a nejčistší láskou k bližnímu (růžovou). – Třetí patro svou panensky nejvyšší vznešenou barvou ranních červánků značí nejvyšší nebe nevinnosti a nejčistší lásky, která je vlastně oním pravým nebem, v němž přebývám se všemi těmi, kteří Mne nade všecko milují. Toto nebe jest tudíž také beze vsí ozdoby, protože v podstatě svého zbarvení obsahuje v sobě beztoho všemožné dokonalosti a za svou ozdobu má jedině Mne.

9. Nyní máš zcela krátce správný význam zvláštního barevného utváření svého domu. Nyní se však dále ne nic netaž; neboť (v té míře), jak budeš v tomto svém (tří) patrovém domě ty sám od patra k patru přicházeti výše, bude se ti také beztoho stávat jasným vše, co bys nyní ještě nemohl pochopiti.

10. Nyní se však nastěhujeme do přízemí, kde se budeme připravovati na první patro! – A tak tedy půjdeme napřed dovnitř a necháme také všechny ostatní jíti za námi, budou-li chtít.– Kteří však nebudou chtít, ať činí co chtějí! – Rozuměl jsi tomu všemu dobře?“

11. Praví Robert: „Ano, bratře, a také toho budu co nejvěrněji dbáti! Ale je přece jen zvláštní to, že mezi těmito dobromyslnými lidmi mohou býti tak zatvrzelé a lehkomyslné bytosti; věru, to je mi záhadou záhad.

12. Pravím Já: „Ano, nejmilejší bratře, až budeš míti co činiti s některými povahami duchů tohoto světa, to se teprve budeš podívat! Shledáš se s těmi nejkrásnějšími sněhobílou vlnou vnějšně oděnými, a uvnitř to budou samí draví vlci, lvi, hyeny, medvědi a tygři!

13. Ale pohleď nyní jsme již v tvém domě a to v prvých vstupních pokojích jeho přízemí. – Jak se ti to líbí?“

Kapitola 48.

Divuplné nitro domu. Robertův hněv při pohledu do zahrady. Skandální scény vídeňské společnosti. Duševní léčení zlých (lidí).

Praví Robert: „Ó, příteli, ó, bratře! Přenádherné, přenádherné! Zvenčí tohoto domu nevidět, že má vnitřek tak nádherné a tak prostranné komnaty! A jak nádherný jest výhled nejkrásnějšími, vysokými okny! A jak nádherně se vyjímá jen ona zahrada! A ty nejkrásnější horské skupiny v dáli! A jak milé jsou ony mnohé čisté domky, které zdobí okolní malé pahorky! – Ach, příteli, ach bratře, tj. více nežli nebeské!

2. Ale vyhlédni, vyhlédni z prvního okna! Jaká to pravá holota? Á, á, ne, s takovou opravdovou holotou jsem se ještě nikdy nesešel! – Hle, hle! Ó, jaká nejvyšší drzá nestydatost. Hle, hle, kopečka veselých holek táhne nejvyšší lumpácké mužské obrazy – – Á, á, to je příliš zlé – Ty musíme přece jen ze zahrady dostatí!“

3. Pravím Já: „Pohleď, to je již těch několik „vídeňských výlupků“! Jsou to titíž, kteří ti venku ke všemu přisvědčovali. Poněvadž jsme však vešli nyní do domu, zůstali raději venku nežli by

tě byli následovali - a nyní se baví svým zamilovaným způsobem – Pohlédni jen kolem a spočítej ty, kteří nás následovali do domu; a nenajdeš ani jednoho! Neboť několik záletných děvčat jest jim více nežli jsme my i se všemi tvými naukami! – A zůstanou jim ještě dlouho více nežli my dva!

4. Jdi však nyní ven a udělej jim kázání, a oni budou na oko opět s napjatýma ušima poslouchati! Pravím tobě, jest sotva nějaký druh hříšníků, které by bylo nesnadněji obrátiti nežli jsou právě tělesní hříšní kozlové; a to proto, že navenek se zdají býti zcela ohební a vše přijímají, jen když se necítí ve své vnitřní touze po rozkoši zkrácení. Pokus se však zcela vážně jim zapověděti tuto rozkoš a zažiješ divy všemožné urputnosti a hrubosti. – Nechme je však nyní jen vybouřiti a jejich rozkoš ukojiti. – Pak opět vyjdeme ven a otážeme se jich, proč nás nenásledovali do domu. A nevyjdeš ani z údivu, s jakými omluvami nám půjdou vstříc!

5. Dříve však nežli vyjdeme, dopustím, aby se k nim připojilo několik velmi bujných dívek. Tu teprve uziš podivné věci smilstva! – A tak tedy dej pozor!“.

6. V tomto okamžiku přichází zahradou ke společnosti dvanáct velmi hezkých dívek. Ihned povstává huronský jásot, a kde jaký muž se vrhá jako tygr na svou kořist, na tyto dívky.

7. Robert div nepukne zlostí nad touto nezverností a chce se jako hrom a blesk vyřítiti ven. Ale Já ho moudře od toho zadržím a on pln spravedlivého vzteku zůstane v domě se mnou a jen časem pohlédne oknem ven!

8. Po chvíli, když se Robert až po uši nabažil zlostí nad nejrozmanitějšími skandály smilstva svých vídeňských přátel, praví Mně: „Ó, Pane, nyní jsem se věru dosyta nazlobil! Ale při vši Tvé svatosti, co je pravda, to je pravda, tito praví lumpové se však proto nestanou ani o chlup lepší. A tak nyní opět u sebe poznávám, že to byla ode mne samého velká hloupost, že jsem se proto zlobil!“

9. Ty bys mohl tuto věc ovšem ihned změnit, kdybys chtěl, a kdyby to Tvá moudrost shledala dobrým a správným. Ale Ty, který jsi jen až příliš hmatatelně přenesmírná trpělivost, láska a jemnost sama, přihlížíš k této nejopravdovější podívané s klidem, jakoby Tě něco takového nemohlo na věky nikdy ani jen do zdánlivé zlosti uvésti. Proč bych se tedy zlobil, já tam, kde Ty tak klidně přihlížíš! Ó, tu se ani budoucně nebude zlobiti a kdyby tito darebáci páchali i tisíckrát horší věci, nežli nyní již spáchali a ještě spáchají!

10. Jen nechápu, jak se může státi člověku jinak vzdělanému takové svinstvo všech svinstev vášni!? – Byl jsem přece také člověk pevného těla a velmi horkokrevný a také jsem tu a tam sloužil tělu. Ale za celého mého života nedospěl u mne tento actus bestialis nikdy až k vášni! Neboť věru, vždy jsem se při tom styděl jak zcela sprostý poscávač. Neboť až příliš jsem si při tom myslel a také jsem si často silně do ucha říkal: „Roberte! Co jsi nyní? – Máš býti ve všem řádný muž a hle, ty jsi zvíře! Styď se, Roberte, jenž máš býti muž, veskrze muž, a jsi zvíře a hloupé jako osel! Roberte! Ty nejsi muž, ty jsi zástěrkář. Kulatá a hladká tvář, dvojice po smilstvu vyvalených očí buclaté dívky, plná ňadra a podobných hloupostí více dovedou tě snížiti pod zvíře a můžeš tím zeslábnouti! Fuj, a ještě tisíckrát fuj tobě! Neboť takto nejsi muž, nýbrž pouze jen ošklivé zvíře! Zvíře však nemůže jednat, nýbrž pouze jen jako vůl, osel anebo vepř, beze všech myšlenek požívati zaměstnání to jehož je schopen každý polyp!“

11. Hle, takové a často ještě horší lekce jsem si sám dával, když jsem tu a tam zeslábl, zejména když jsem se časem při jistých slavnostních příležitostech příliš hluboko zakoukával do sklínky. Ale při mém ubohém životě až k vášni to u mne nikdy nepřišlo!

12. Ale tito prasprostí chlapi pášou tyto věci s tak vášnivou chtivostí, že by se skutečně všichni psi, opice a vrabci museli nanejvýš zastydět, kdyby tyto darebáky pozorovali! – Nejvíce se však divím tomu, že to právě staří paprikové a oslové provozují nejhůře! – Pohled jen ven, tamto pod fíkem mají tři, ku podivu velmi staří chlapi děvče a dělají s ní podívanou! – Ach je -! Aby do toho hrom uhodil! – Cožpak toto svinstvo nebude míti konce?!”

13. Pravím **Já**: „Měj jen ještě trochu strpení! Hle, Já jim sem přitáhnu ještě více děvčat! Nově přitažená děvčata budou ještě bujnější nežli ta dřívější, ale za to poněkud upejpavější a cudnější. A uvidíme, co s nimi tvoji přátelé učiní!

14. Praví **Robert**: „Ó, Pane, já myslím, že k tomu, aby se to předem určilo, netřeba býti nikterak vševědoucím! Tu to budou tito chlapové prováděti ještě tisíckrát hůře. Ach já – to bude krásná štvanice!?: Až ta hloupá štvanice započne, nebude ani možné vyhlédnouti! – Ale řekni mně nejmilostivěji, Pane, Ty jediný Pane, nade všemi nebi a světy, co z toho nakonec vyjde? Cožpak se tito darebáci té věci vůbec nenasytí? Cožpak místo aby se stali duchy, přemění se jen v pravá zvířata? – Můj ubohý živote, dočkáme se ještě asi arcihloupé události?!“

15. Pravím **Já**: „Buď jen klidný, dostane se ti ve všem tom velmi brzy pravého světla! Jen musíš, jako Já, dělati zcela klidného diváka! Až ti však budu víc a více otvírati oči, pak teprve úplně poznáš, jak se zde musí přikročiti k dílu, aby se, možno-li tito vepři přetvořili v lidi! – Co však zde nezmůže láska, to bude zůstaveno pecku aneb vlastnímu v každé duši přebývajícím trestnému soudu! – Ale jen klid! Neboť hle, – dívky už přicházejí!

16. Tu **Robert** vyhlédne z okna, poohlídá se po nově přicházejících dívkách a po chvíli praví: „Na mou věru – skutečně, tyto holky, počtem as dvacet nevypadají nijak špatně, posuzují-li se čistě pozemským měřítkem! Tisíc láter a u všech všudy, ty přední jsou oděny jako prvé pařížské baletní tanečnice! Ty dají těmto Vídeňským zvířecím lidem k lepšímu jistě nějaký pas de trois⁶⁴, aby je učinily tím dychtivější pro actu bestiali. Chtěl bych jim říci, aby se kvůli tomu zrovna; nenamáhalo neboť ti zvířecí lidé mají k podobným výkonům beztoho. Až příliš mnoho žádostivosti, takže není zapotřebí dávat se k tomu všelijakým vytržením ženských nohou zvláště dráždit!

17. Podle mého ovšem lidsky nedokonalého mínění by bylo opravdu lépe, kdyby místo těchto lepších choreografek⁶⁵ nastoupily dva tucty medvědů. Tito velmi silní a žádnému žertu nerozumné lesní a horští choreografové by měli lepší a snad také prospěšnější užitek, nežli tyto buclaté tanečnice s okrouhlýma nohama a s plnýma prsama objevení! Nejspíše jim asi tyto hvězdy krásy příliš imponují, takže se k nim neodvažují.?

Kapitola 49.

Zástup tanečnic, vstupuje do domu. Zakusily v duchovním světě mnoho bídy a prosí pokorně o chléb a přístřeší.

Sotvaže to Robert vyslovil, přicházejí k nám oběma do pokoje, ony dva tucty ženských krás a to jedna po druhé, učiní nám mistrovskou taneční poklonu a táží se nás, zda v tomto nádherném paláci není snad též divadlo, na kterém by mohly pořádati několik představení ve vysoké choreografii.

2. Praví **Robert**: „Zde, vedle mne stojí vlastní Pán, Toho se zeptejte! Já jsem teprve několik okamžiků mrzutým obyvatelem tohoto domu a mimo tuto místnost, v níž se nyní nacházíte, neznám ještě jiné. Připadá mi vůbec velmi zvláštní, jak se můžete zabývati takovým čistě pozemským nejvyšším hmotným pohoršlivým uměním zde v duchovním světě, kde by měl každý jedině Pána Boha – hledati a ve vši lásce k němu se cvičiti, aby se stal dokonalým duchem?! – Ale mně jest to jedno! – Je-li to Pánu tohoto domu příjemné a příhodné, pak čiňte co chcete! – Zde, vedle mne, jak jsem vám již ukázal, jest právě Pán Sám!“

⁶⁴ trojtanec,

⁶⁵ tanečních umělkyně

3. Praví prvé tři: „Jak je to tedy?! Tam venku nám pravil jeden, který nás následoval ke dveřím, že ty jsi majitelem a tedy také pánem tohoto paláce! – A ty nyní praviš, že je to tento tvůj přítel!“

4. Praví Robert: „Ano, a ještě tisíckrát ano – Ten jest vlastní Pán tohoto domu! – A kdo vám řekl, že jsem pánem já, ten byl hloupý člověk a slepější nežli deset tisíc krtků! – Tažte se tedy jeho, anebo hleďte, abyste byly brzy odtud!“

5. Poté se ony tři obrátí ke Mně a táží se Mne, zda tedy Já jsem pánem tohoto paláce?

6. Pravím **Já**: Ve světě duchů jest každý pánem, to jest: vlastníkem toho což jeho jest. A je-li tedy tento Mým přítelem a bratrem, pak ho také vlastním jako to, čím Mně jest, a jsem tedy také jeho Pánem a také Pánem toho, což jeho jest naproti tomu může však také on před vámi vypovídati totéž o Mně.

7. Že však Já znám tento dům, jakým jest, lépe nežli on, to má své jisté důvody, mezi nimiž jest také ten důvod, že Já jsem zde, ve světě duchů, podle pozemského počítání již o velmi mnoho let dále, nežli tento přítel!

8. Proto vám mohu s největší jistotou říci, že v tomto celém velkém domě není divadla vůbec a rovněž také ne nějakého sálu k tanci anebo skákání – až na zcela nejzevnější stranu severní tohoto domu, kde jest jakási řečnická komora s propadlištěm, kterou nečistí duchové, kteří si nechtějí naprosto nikdy dáti líbiti Boží řád, mohou býti zcela pohodlně a neporušeně spouštěni do pekla! Chcete-li předváděti své produkce oněm hostům venku, může vám býti dána k libovolnému použití tato komora k řečnění anebo lépe k hašteření! – Ale musíte dáti veliký pozor, abyste se při provádění své choreografie nezřítily do oné prohlubně. Neboť padnete-li do ní, pak najdete stěží opět cestu zpět! – Porozuměly jste tomu?

9. Praví ony tři prvé výtečnice: „Poslyš, milý příteli, to je trochu osudné! Takové místnosti nemůžeme naprosto potřebovati! – Nemůžeš však dovoliti, abychom své vysoké umění předváděly venku v zahradě?“

10. Pravím **Já**: „Ano, ano, venku můžete tancovati a skákati jak jen chcete, proti tomu zatím nic nemáme, – Jděte tedy jen opět ven a dělejte venku, co chcete! Neboť zde v domě to s vaší věcí již nepůjde!“

11. Praví jedna u oněch tří: „Ó, milý příteli, když jsme byly ještě na zemi, dařilo se nám dobře. Neboť jsme byly modly největších měst. Všichni, kdož, měli příležitost nás, obdivovati, byli uchvázeni. Vedle přízně největších korunovaných hlav, vydělaly jsme si také mnoho peněz a jiných pokladů, čímž jsme se viděly na tisíc let co nejlépe zaopatřené. A když jsme se odebraly na odpočinek, abychom požívaly zlaté plody svých námah, přišla náhle na naše nejkrásnější těla osudná nemoc; chřadly jsme a zemřely!“

12. Nyní jsme již as 30 let zde v tomto nejubožejším duchovním světě, či co snad jiného je, a daří se nám hrozně špatně! Nikde není pro nás výdělků! Kdekoli zaklepáme, býváme podobně jako zde vykázány. A –, přátelé – hlad nám působí hroznou bolest! Nějakým příliš sprostým způsobem si přece jen nechceme chleba vydělávati, neboť k tomu jsme přece jen příliš dobré. Zejména bychom nerady měli co činiti s takovou lumpáckou holotou jako je tam venku, neboť na Zemi jsme nezřídka ani princům neposkytly, co tak velmi často u nás hledali. A jinak nám zde však žádný člověk anebo duch ani kapky nepodá! – Z toho seznáváš, že jsme zde ve velké bídě a strašné chudobě!

13. Nemohl anebo nechtěl bys nám za jakoukoli i tu poslední službu poskytnouti zde v tomto domě přístřeší a jen tolik chleba, abychom konečně mohly trochu utišiti nanejvýš palčivý hlad?! – Ó, já Tě o to za všechny co nejvřeleji prosím!“

14. Pravím **Já**: „Ano, milé taneční umělkyně to zde nezávisí na mně. neboť skutečným vlastníkem tohoto domu, jakož i všeho toho, co spatřují vaše oči v této rozsáhlé krajině, jest přece jen tento Můj přítel a bratr. Chce-li on vám dáti co byste rády, nebudu míti nic proti tomu, naopak budu u toho mít jen velkou radost. Ale přemlouvati aneb dokonce ho k tomu za vlasy přitahovati nebudu! – Obráťte se tedy na něho!“

15. Mluvčí se chce nyní v této věci obrátiti na Roberta.

16. Robert ji však předejde a praví: „Milá taneční umělkyně a vy dva tucty téhož řemesla! Věděl jsem dosud od vás rovných jen to, že vaše nohy jsou mnohem pružnější nežli nohy ostatních počestných lidí. Že by však taneční umělkyně měly také jako liška jemné nosy to, jsem dosud nevěděl! Věru, vaše nosy vám dělají nyní větší čest nežli vaše sebe jemněji vycvičené nohy! Kdybych, já sám měl s vámi co dělati, vyhodil bych vás ihned ze dveří. Ale protože tomuto mému Příteli působí radost, vyslyším-li vaši prosbu, proto vás také ve jménu Božím přijmu! – A tak tedy zůstaňte! – Tamto v pozadí a to v jednom rohu tohoto pokoje jest malý stůl s trochou chleba a vína! Jděte tam a posilněte se! – Potom přijďte opět a my vám pak již poukážeme zaměstnáníčko, kterému se budete horlivě věnovati. – Nuže jděte, kam jsem vám poukázal!“ – A tanečnice ihned poslechly tohoto rozkazu

Kapitola 50.

Vídeňská společnost před domem si přeje část tanečnic. Robertovo hromové kázání. Záchrana duší u propasti. „Rozpálení duchem vína“ na duchovní cestě.

Těchto čtyřadvacet krásných tanečnic zůstává však nyní po chtivé vídeňské přátele Robertovy příliš dlouho v domě. Proto jdou přede dveře Robertova pokoje a praví hlasitě křičíce: „Nuže, jak dlouho ještě budou tyto pařížské a londýnské rychlonožky u vás prodlévati?! – Dokonce se domníváme, že by sis je rád podržel pro sebe a pro svého přítele!? – Nebylo by špatné, kdybys podržel to nejlepší pro sebe a my jako tvoji přátelé bychom se mohli spokojiti venku hubenějšími, hnědými a ošklivými cáry! – Hleď, hleď, to bys nám byl vzácným přítelem, aby sis nejlepší podržel a to špatné poskytl nám! – Za takovéto čisté přátelství se ti co nejposlušněji poděkujeme! – Poslyš, my chceme býti slušnými, protože jsi Blum; jeden tucet můžeš podržeti pro sebe; ale druhý tucet těchto krásných Angličanek anebo Francouzek musíš nám ihned vydati, jinak začneme podívanou za podívanou! Ano, dokonce nejkrásnější kočičí muzikou budeš zde v duchovní říši obsloužen! A kdyby ani ta tě neměla naladiti k splnění našich přání, pak zde vše na padrť rozbijeme!“

2. Praví Robert: „Ale ouha! Říká jistý druh obyvatelů Vídně! – Pravím vám: Jako opravdu žije věčný Bůh, a jako opravdu doposud mám ještě pozemské jméno Robert Blum, tak také opravdu nepřijde žádná z těchto tanečnic k vašemu nejhanebnějšímu potěšení z tohoto hradu, v němž přebývá pravý Bůh a dává každému, jak si to zasloužil!“

3. Přijal jsem je do tohoto svého domu jako hladové bédné bytosti; jsou nyní mými hosty a jako takoví požívají také veškeré bezpečnosti a oné úcty, jaké má nejúplnějším právem požadovati můj dům od každého dobře a čestně smýšlejícího ducha! Máte-li však skutečně v úmyslu toto svaté právo každého domu na tomto mém domě zhanobiti, pak to zkuste a uvidíme, kdo při tom špatně pochodí?!

4. Myslím a podle toho, co jsem u vás tímto oknem viděl jsem toho mínění, že jste se venku v mé zahradě už dosti nasmilnili? Neboť věru, neznám na Zemi, které by kdy projevilo někde tak hanebný instinktivní pud, jaký jste vy jako rozumní lidští duchové dali dokonce co nejčinněji najevo zde v duchovní říši! Ale je dosti na tom, že jste se svými hříchy dostali až do středu nejspodnějšího pekla a že jste se stali ďáblům podobní; nedosti na tom, že vaše hanebná chtivost, místo, aby oněm nejubožejším ženským bytostem pomohla, učinila je ještě tisíckrát bédnější nežli byly před tím; nedosti na tom pravím, že jste nejhanebnější slinou čistě pekelného smilstva

a nevěstkářství co nejhanebněji poskvrnili tuto čistou duchovní Boží Zemi! Ne, to vše je vaší nenasytné chtivosti po rozkoši ještě příliš málo!

5. Také tyto ubohé bytosti , kterým bylo podle úradku Nejvyššího po třicet let (podle pozemského počítání) snášeti hlad, žízeň a tisíce jiné strasti a které Bůh Sám nyní přijal, a které tamto v koutě tohoto pokoje požívají snad po třiceti dlouhých letech prvý kousek výživného chleba, děkující se slzami za to Bohu, kterého žel ještě sotva znají – také je chcete ještě strhnouti s sebou do pekla! – Ó, jaká to bezmezná bohaprázdnost!

6. A víte, kdo jsou tyto ubohé bytosti venku, které jste právě co nejnesvědomitěji a nejnemilostivěji zhanobili, které nyní plny bolesti bědují a nařikají ležíce jako polomrtvé? – Hledte, to byly vaše vlastní dcery na Zemi! Přišly o svůj pozemský život dílem přirozenými nemocemi, jaké se ve veselé Vídni žel až příliš často vyskytují, a dílem odstřelováním Vídne. Postrádajíce jakéhokoli duchovního vzdělání přišly do tohoto duchovního světa a nevěděly kudy kam. Tu se doerotivým řízením Božím dověděly, že se nacházíte vy , jako jejich pozemští otcové, v této krajině, která jim byla oznámena. Naplněny radostí, v naději, že si zlepší svůj smutně vypadající osud, pospíšily sem. Když sem došly a vás spatřily a poznaly a chtěly vám svým dětským zvoláním „otče“ Přitisknouti na svá dětská srdce, tu jste na ně jako zuřící hyeny skočili a začali jste ihned – jako otcové s vlastními dcerami – páchatí nejhanebnější smilstvo a nevěstkářství. Marně ubožačky křičely: „Pro boha! Vždyť jsme vaše dcery! Co s námi činíte? Ježíši, Ježíši! Co činíte!“ Ale vy jste to vůbec neslyšeli! Neboť vaše prokletá chlípnost a ďábelský žár učinil vás slepějšími a němějšími, nežli tetřev v době tokání! Ve své chlípné divokosti jste ty ubožačky přímo roztrhali! Ó, zlořečení pachatelé zla! Pohledte ven na své krásné dílo – jak je pojmenovati?! Věřu, můj jazyk nenalézá pro to výrazu!!

7. Když jsem přišel sem s tímto svým velkým Přítelem a všechny vás právě zde ve svém domě zastihl, měl jsem z vás opravdovou radost; a zejména mne potěšilo, když jsem po několika slovech, která jsem k vám promluvil, uslyšel od vás nádhemou žádost, podle níž by bylo v tomto světě vaší největší radostí, kdybyste aspoň jednou z dálky užíli Pána Krista ! Poté jsem vám dal ujištění, že Ho, co nejvroucněji milujete, přijmete do svého srdce a touto láskou očistíte svá srdce, že Ho Pána věčnosti, nejen jednou, nýbrž vždy a věčně budete viděti! Na to jste byli velmi radostně dojata a co nejpokorněji jste doznali, že tak příliš veliké milosti nejste dávno hodni! To se mi tak velice zalíbilo, že bych byl radostí plakal.

8. Ale inkridibile dictu ⁶⁶ – Když jsem s tímto svým Přítelem vstoupil do tohoto domu a vyslovil jsem nad tím radost, tu pravila Jeho přemoudrá ústa: „Příliš jim nedůvěřuj; jsou to samo hrubohmotní požitkářští lidé! Pravím tobě, že někteří z nich budou museti dolů do pekla, a zlepšení všech bude tvrdým dílem!“ – Ó, ta velká pravda! – Pravím vám, vy nyní již nebudete museti jíti dolů do pekla – jste již úplně v něm! Neboť tuto zlou nenasytnou lačnost vašich nejvyš zaneřáděných a zapáchajících srdcí nemůže Bůh ve vás již napravit, leda soudem pekla, jelikož vy sami jste zcela peklo!

9. Nyní jsem vám to řekl, jak mi to Bůh vložil do srdce! Nyní víte, co jste učinili, a co ještě činiti chcete, a jaký bude toho nejvyš nevyhnutelný následek! Čiňte tedy, co chcete! Ještě jste svobodni; ale brzy, až příliš brzy vás uchopí Boží soud a dá vám vaši odměnu! – Ale nejen vám, nýbrž všem, kteří chodí ještě v těle na Zemi v této době a nechtějí si sáti líbiti napomínání Boha, jichž je tento čas tak plný!

10. Kdybych sám byl otevřel na Zemi ucho a srdce raději leckterému zjevnému Božímu napomenutí, nebyl bych vůbec přišel do soudu. Jelikož jsem však následoval jen toho, co mně vnukal můj přepjatý a slávychtivý rozum, musel jsem si tedy také dáti líbiti neblahý soud! – Já jsem však chtěl podle svého úsudku (vždy) dobro a tím jsem se nicméně učinil vinen soudem a byl jsem také odsouzen! Co však bude s vámi, když chcete jen zlo, ač zcela dobře poznáváte , co je to zlo?!”

---

⁶⁶ neuvěřitelné říci!

11. Po této velmi důtklivé řeči Robertově se nanejvýš postižení posluchači zcela mocně zarazí a jeden po druhém se stáhne zpět. Žádný nemá odvalu, aby Robertovi i jen slovíčko odpovéděl. Jen mezi sebou mumlají, že nechápou změny Robertovy, a že jeho vážnost jest jako velké hřmění a jeho řeč jako vše pustošící bouřlivý přívál.

12. Někteří mezi nimi však začínají vcházeti do sebe, a jejich celou bytost uchvacuje mocná bázeň a velice litují toho, co učinili.

13. Poté se Robert obrátí ke Mně a praví: „Ó, Pane, můj největší a věčně nejpravdivější a nejlepší Otče! Odpusť mně, měl-li jsem k těmto svým vídeňským přátelům snad přece jen příliš tvrdou a ostrou řeč!? Ty jistě vidíš do mého nitra, že jim vše to nejlepší a že ostrostí své řeči bych nechtěl uskutečniti nic jiného, nežli abych jim, možno-li ušetřil největší smutný soud pekla. neboť já myslím, že sebe ostřejší slovo napomenutí je přece jen nesmírně mírnější, nežli nejmenší jiskérka pekelného soudu! A tak jsem tedy také zahřměl do těchto veškerého vyššího vzdělání postrádajících bratří vši silou, kterou jsem byl sto ze všech koutů a rohů své bytosti sehnati a docílil jsem, jak se aspoň zdá, u některých velmi viditelného účinku!

14. Ó, Otče, požehnej tato má slova v nich, kdož ví, snad u nich způsobí přece jen to, co jsem jimi vlastně chtěl způsobiti!“

15. Pravím Já: „Milý příteli, bratře a nyní také synu. Pravím tobě: Ani o jediné slovo více a ani o jediné slovo méně jsi neřekl, nežli co Já Sám jsem vložil do tvého srdce! Neboť co jsi mluvil ty, to jsem ve svém srdci myslel a chtěl Já. Proto si také nemusíš dělati naprosto žádné výčitky, že bys byl snad ze sebe příliš tvrdý vůči těmto všeho duchovního životního vzdělání prostým lidem. Ó, proto buď nyní zcela klidný.

16. Neboť hle, duchové, kteří stojí na okraji propasti a již se nahýbají tak, že se mohou v nejbližším okamžiku do ní zřítiti, musejí býti vši silou uchopeni a tak od kraje propasti zpět odtrženi. Jen tak je možné bez pekla na lepší cestu je přivésti.

17. Brzy se přesvědčíš, jak dobrý účinek vyvolala u nich hromová řeč tvých úst! Budou ovšem všichni hledati ještě všeliké vytáčky a budou se chtít dělati krásnějšími nežli jsou. Ale to nic nevadí, jen když půjde aspoň větší část do sebe, pak už je to dobré. Ménší část jako přirozeně zcela slabší, bude časem přece jen donucena, aby se nakonec dobrovolně podala, jelikož jinak nikde žádného východiska nenajde.

18. Ale nechme je nyní poněkud odpočinouti a v tomto odpočinku zároveň poněkud vykvasiti! – Až budou náležitou měrou vykvašeni jako kvasí na Zemi nežli se dá k získání vinného lihu do destilačního kotle pak je dáme též do destilačního kotle pod nímž hoří vždy stejně mocný oheň naší lásky. A pak bude snadné odloučiti jejich pravé duchovno od hrubého, pozemského bláta. – Nyní však zatím o něčem jiném!“

Kapitola 51.

Tři spolubojovníci Robertovi před okem Páně. Jejich náprava. Vděčné tanečnice jako ochotné nástroje.

Pravím dále Já: „Byla již předtím jednou řeč o tvých třech ostatních přátelích, totiž o Messenhauserovi, Jellinkovi a Bechrovi. Bylo dotazováno, kde jsou tito kteří s tebou sdíleli osud? Tvoji přátelé nevydali o nich zrovna příliš skvělé svědectví. Pravím tobě, že jakkoli toto svědectví bylo o sobě tak neohrabané a hrubé, přece jen na něm skutečně něco bylo. Neboť ti tři byli potají puzeni zcela jiným duchem nežli ty. Ty jsi měl podle svého rozumu a poznání jen jeden pozemsky vzato dobrý cíl před sebou, kterého ses snažil právě tak dosáhnouti, jako jsi stejného cíle také skutečně ve své zemi dosáhl. Ale o takový, pozemsky ovšem úctyhodný účel a cíl se

oni tři dříve jmenovaní přátelé nesnažili. Zatím co ty jsi jednal a působil jako pravý lidumil, jednali a působili oni tři, až na nepatrné rozdíly ve smýšlení, jen o dosažení buď nejvyššího nevázaného lidového absolutismu, anebo kdyby se to nepodařilo, tedy aspoň o dosažení bohatě napěchované tobolky, s níž by se pak mohli, při nějaké příznivé příležitosti za noční mlhovitě temnoty odporučiti!

2. Ale kluzká Fortuna⁶⁷ jim příznivě nebyla. – Prvému postavila sice nějakou dobu k nohám pořádný roh hojnosti. Leč on nepozoroval, že se pod tímto rohem hojnosti nacházela ona osudná kulka, která tak velice vhodně upomíná na nestálost všeho pozemského štěstí. A tak se tedy také stalo, že se pozemské štěstím Messenhauserovo až příliš brzy zvrátilo.

3. Ostatním dvěma nebyla ovšem tato Fortuna zřejmě tak příznivá, ačkoli s pomocí brkových per vynakládali vše, aby si tuto pohanskou bohyni naklonili. Šerموvali jako nějaký Simson zbraněmi, které jim dodávaly husy a bili jimi po nějakou dobu velmi statečně a bez jakéhokoliv šetření do hlav tak zvaných reakcionářských šosáků. Leč po ranách, které husími meči zasazovali svým nepřátelům, nechtěl nikdo zemřít. A Fortuna byla také tak vzdorovitá a svéhlavá, že jim nechtěla ukázat vlídnou tvář. To je velmi mocně zlobilo, takže proto první druh zbraní odhodili a za to si vypůjčili u Marta zbraně jiné, jimiž hodlali vážně uskutečnit Simsonské, šosácké pobíjení, a to z toho důvodu, aby se jim tím mohla státi pro ně jediné nejvyšší božská Fortuna ochotnější, nežli byla dříve, kdy používali pouze lehčího druhu zbraní. Ale to s oběma dopadlo brzy ještě hůře. Fortuna se rozzlobila a vrhla jim na konec, mnoho kulí pod nohy a učinila půdu, na níž chtěli pevně státi, tak hladkou a kluzkou, že se jim stalo nemožným, ještě dále se zpříma udržeti, nýbrž (museli), jako ona jinak dobromyslná zvířata, která se mnohdy také pokouší o, tanec na ledě, upadnouti. A tím se také úplně skončila jejich písnička o Fortuně.

4. Tímto pádem ustoupili však také tito tři hrdinové s jeviště a zkušebního místa vnějšího světa; a nyní přešli, jako ty, do tohoto věčně stejně dále trvajícího nového světa, ovšem za nesčíslného proklínání oněch mocných světa, kteří je sem dopravili pravou zvláštní rychlou poštou. Nyní jsou tedy také beze vsí pochyby zde v duchovním světě, a to jistě ne příliš daleko odtud.

5. Ty pravíš o sobě: „To je jisté a pravdivé; ale kde vlastně jsou? Vznášejí se snad také jako já ještě někde mezi nebem a Zemí v éteru? Anebo jsou snad dokonce zde někde v koutě v blízkosti tohoto domu ukryti?“

6. Pravím tobě: „Ani v éteru ani v nějaké skrýši, snad v blízkosti tohoto tvého domu, který se podobá nitru tvého srdce, Nýbrž jako jsou přítomni v tvém srdci láskyplným vzpomínáním a ně, tak jsou také ve skutečnosti přítomni v tomto domě! Jediné dveře je dělí ještě od tebe a ode Mne. Otevřeme-li tyto dveře, pak se s nimi setkáš ještě zcela tak, jak byli opustili Zemi.

7. Ale, otevru-li tyto dveře, nesmíš je ihned osloviti, nýbrž musíš jim po nějakou dobu po mém boku naslouchati, co vše mezi sebou budou projednávat a na čem se usnesou. Teprve až se úplně rozhodnou, tehdy bude pravý čas, abys je oslovil a jim se ukázal. – Zaříd se tedy podle toho!

8. Zatím však si ještě promluvíme pár slovíček s našimi tanečnicemi a poněkud je připravíme pro naše příští opatření. Neboť těchto tanečnic budeme moci příště tak dobře potřebovat, že si to nyní ještě nedovedeš vůbec představit! – Pustíme se tedy nyní do tohoto potřebného předchozího díla!“

9. Po tomto předběžném poučení se pak také ihned odebereme k našim tanečnicím, které nás oba co nejvlídněji přijímají a velmi srdečně děkují především za tak nadměrnou dobrou pohostitost a za druhé pak také za energickou záchranu vůči těm, kteří měli takové zlé úmysly s jejich beztoho velmi nešťastnými a bědnými osobami! Také prosí Roberta tisíckrát za odpuštění, že

---

⁶⁷ Štěstěna

ho považovaly, jak to zajisté mohl považovati, za tvrdou bytost, zatím co jim nyní vskutku dokázal jaký je to nadmíru láskyplný a poctivý muž.

10. Robert, který tuto chválu sice ne zrovna nerad slyšel, ihned se však vzchopil a pravil svým obyčejným, poněkud hrubě vážným tónem: „Poslyšte, milé, ubohé sestry! Neukvapujte se svou chválou a díkem! Neboť ještě nevíte kdo je zde vlastním Dárcem všech dobrých darů!

11. Pravím vám, a můžete mně to na slovo věřiti, že já naprosto nejsem dárcem, nýbrž někdo zcela jiný. Já jsem zde jen abych tak řekl hodně drsným a hrubým domovníkem, ale bohu díky veskrze poctivým! Ale nyní jest vše jedno, zda děkujete mně, anebo vlastnímu Pánu tohoto domu; neboť co mně nenáleží, to také nepřijímám, nýbrž vracím to zcela věrně svému jedinému Pánu!

12. Ale nyní o něčem jiném! – Řekněte nám oběma, zda trváte ještě na uspořádání taneční produkce v tomto domě? Anebo zda jste nyní snad od této pošetilé ideje skutečně ustoupily?“

13. Práví tanečnice: „Ó, přemilení a přelaskaví přátelé ubohého lidstva! Taková žádost by byla nyní s naší strany opravdu největší pošetilostí! Vždyť jsme chtěly prováděti zde nyní naše nejubožejší umění jen proto, abychom si jím vydělaly možno-li tolik, bychom tímto výdělkem mohly utišiti aspoň ten nejpálčivější hlad! Jelikož jsme však nyní, díky vám oběma, našly u vás co nejsrdečnější přijetí také bez našeho zamýšleného předvedené, bylo by zajisté s naší strany jednou z největších pošetilostí, kdybychom nyní myslely na něco takového jako je naše dosti bídné pozemské umění, o němž jsme až příliš přesvědčeny, že jest ve vašich zajisté nebesky čistých očích ošklivostí! Ó, budete-li nám oba vždy tak jen milostivi, jako dosud, pak nechceme o našem umění také na věky již nic slyšeti a věděti! O tom můžete býti úplně ujisti!“

14. Práví Robert: „To nás těší, a je to hezké a milé od vás! – Ale, kdybychom my dva snad později od vás žádali, abyste z jistého dobrého účelu při nejbližší příležitosti, přece jen provedly nějaký ten taneček – zůstaly byste také věrny onomu velmi chvalitebnému rozhodnutí, že nebudete nikdy tančiti?“

15. Práví tanečnice : „Ó, Přátelé, cokoli chcete, to také učiníme, neboť až příliš dobře víme, že vy můžete chtít jen něco dobrého . A tak, budete-li si přát, budeme také tančiti. Neboť vaše vůle bude budoucně vždy také vůlí naší!“

16. Práví Robert: „Nuže dobře, buďte na to připraveny! Neboť zanedlouho se naskytne k tomu příležitost.“

Kapitola 52.

Dobré dílo v Robertovi. Blahoslouňnost Páně otřásá Robertovým srdcem. Jeho soucit přichází milost Páně tanečnicím k dobru.

Právím Já Robertovi: „Nejmilejší příteli, bratře a synu! Máš opravdu velmi vláčné srdce, a to Mně působí velikou radost! Neboť hle, mluvíš jako ze sebe a přece nemluvíš ze sebe ty, nýbrž Já! A správné jest zde v říši duchů to, že ústa přítelova oznamují nahlas, co se řádného a pravdivého děje v srdci jeho bližního. Tvé srdce slyší přesně Mé myšlenky, a Má vůle mu není cizí! A hle, vše jest dílo Mého v tobě již silně probuzeného Ducha.

2. Tento Duch, jelikož je dočista ze Mne, může tudíž také do Mých hlubin vnikati a tam spatřovati a bádati Mé myšlenky a Mou vůli. A tomu jest nyní již ve značné míře u tebe; poroto nyní již tak hbitě ve svém srdci slyšíš co myslím a chci, jako bys byl již tisíc let zde do svatých záležitostí úplně zasvěcen! Jen pokračuje tak dále a zakrátko se Mi staneš zcela zdatným nástrojem.

3. A nyní, ježto naše tanečnice jsou již poučeny a vědí, co mají činiti, přikročíme ihned k otevření dveří, za nimiž se setkáme s oním spolucestujícím „vídeňským trojlístkem hrdinů.“ Jen se tě musím ještě napřed otázati, zda jsou naše tanečnice dosti krásné, jak je nyní vidíš – anebo je máme snad učiniti hodně „non plus ultra“⁶⁸ krásnými?“

4. Praví Robert poněkud se usmívaje: „Ó, Pane, jak jsi nade všechny pojmy dobry, něžný a blahosklonný! Ty se mnou věru nemluvíš jako věčný Pán nekonečnosti; nýbrž přímo jako pozemský přítel k pozemskému příteli, a jako bys skutečně mé rady potřeboval! Ano, to Tě činí v mé mysli nekonečněkrát větším, nežli kdybys před mými zraky stvořil množství nových světů a nebi. – Že Ty, jako Bůh a Pán v Sobě Samém nekonečný mocný, můžeš stvořiti také nekonečno, hle, to shledává mé srdce nyní zcela přirozeným; ale že se mnou, Svým tvorem, mluvíš a jednáš zcela důvěrně jako pravý bratr s bratrem – to způsobuje, že mé srdce úplně trne před Tvou velikostí!

6. Ale budiž tomu nyní jakkoli! – Co se týče ještě většího zkrášlení těchto tanečnic, to ovšem ponechávám, jako vše ostatní, zcela jen Tobě! Ty přednější ostatně nevypadají podle mého úsudku zrovna špatně; neboť nic jim, jak se na Zemi říkává, neschází. Jejich oděv jim jak se říká sluší; jejich tvářím, ňadrům, pažím a nohám se žádné nevyrovnají. Ale ty ostatní zejména několik tamto v pozadí, vypadají ovšem velmi špičaté a jejich oděv mně velmi připomíná oděv tak zvaných potulných tlup komediantů, kteří se prohánějí v tržištích a ve vesnicích jako nikdy příliš bohatí a geniální skokani na trampolíně, metači kotrmelců a tanečníci na laně! Kdybys je tak trochu postavil do poněkud lepšího světla, to by myslím zrovna škoditi nemohlo – za předpokladu, že by se tím snad nestaly ještěitnější, nežli se nyní zdají býti; neboť nyní je jak se zdá ještěitnost zrovna příliš nesouží, proto jsou také bezpochyby v pozadí.

7. Pravím Já: „Zcela dobře, nejmilejší Roberte, jak sis to přál, tak se to také stane! Pohled tamto u stěny, právě kde stojí ty špičatější jest skříň. Jdi a otevři ji a ukaž to pak oněm tanečnicím, které považuješ za nutné okrášlit! V této skříni jest množství šatů, které jim zcela dobře padnou; ať je obléknou!“

8. Robert učiní ihned, jak jsem mu byl poradil. A tanečnice z toho mají radost a co nejhbitěji se oblékají.

9. Když tu pak v nejkratší době několika okamžiků stojí velmi nádherně oděny, nemůže se Robert těmto nádherným postavám ani dost vynadiviti. Přichází rychle a pravá: „Ale to je přece jen vše, co si jen kdo může pomyslet a říci! Hle, nejen že jim tento čistě nebeský překrásný šat padne jako ulitý, nýbrž působí také na jejich postavu! Jaké to jsou nyní nádherné přemilé obličej! Jeden svým způsobem zajímavější nežli druhý! – A jak krásně zbělela a se zaoblila dříve tak velice zašpičatělá rámě! Jak buclatá a vzdouvající ta jejich prsa! A což teprve nohy! Hrome! Ne, slyš, něco takového ubohý hříšník na Zemi nikdy nevidí! Ale je to také dobře; neboť za takovou nohou bych býval na zemi pádil třeba na Kamčatku! Zde však po tvém boku je mi to hloupostí!

10. Ale nyní se přece jen příliš silně odlišují od oněch dříve krásnějších tanečních mistryň! – Budeš muset nyní také tato lapačky oněch dříve krásnějších tanečních mistryň! – poněkud lépe vybavit!“

11. Pravím Já: „Zcela dobře a správně! Jdi jen opět tam a otevři známou skříň a najde se také pro ně ještě dosti šatů“

12. Robert to oznámí ihned oněm prvním tanečnicím, které radostně přiskočí a v několika okamžicích se také zcela mimořádně nebesky skvěle obléknou.

13. A nyní se zalíbí Robertovi ještě více nežli ty prvnější, takže se nemůže ani dosyta vynadivati a na tyto podle jeho pojmu nebesky krásné postavy. I vrací se ihned ke Mně a praví:

---

⁶⁸ v nejvyšší míře

„Ó, Pane, vše je Tobě tak snadno možné, to nevystihne ani nejhlubší mysl sebedokonalejšího ducha! – Ne, jak krásně tu nyní tito andílkové stojí a jaká vpravdě nebeská spanilost, svěžest a veselost vyzařuje nyní z jejich překrásných očí, toho nelze vůbec ani popsati! Při mé velké blaženosti, ty by mohly, kdyby ke mně přišly příliš vlídně, dokonce i po – – ! ne přece ne! Také to musí býti pro takového Bluma jednou a touž hloupostí! – Ale krásné jsou to je pravda! – No, dobrou noc, moji milí „Vídeňáci“ venku! Až ty uvidíte, pak se ďábla u vás přece trochu zbavíte? – Nyní bychom však mohli snad už jíti k oněm třem hrdinům!“

14. Pravím **Já**: „Nyní pojd' jen se mnou!“

Kapitola 53.

Tři vídeňští vůdcové lidu Messenhauser, Jellinek a Becher v záhrobí. Jejich názory o Bohu, pekle a osudu.

Nyní přicházíme my dva ke dveřím, které se ihned jakoby samy od sebe otevrou.

2. Otevřenými dveřmi spatřujeme ony tři, sedící zcela pohřížené kolem okrouhlého stolu a prohrabující se v různých spisech a aktech, jako by hledali nějaký důležitý dokument

3 Po chvíli tohoto jakoby marného hledání praví dosti rozrušen Messenhauser. „Ale vždyť já stále říkám: tento nejdůležitější dokument pro naši nevinu se při těch posledních nejnešťastnějších záležitostech zcela ztratil, anebo byl snad dokonce úplně zničen! Co nám nyní prospěje všechno naše hledání? Ztraceno jest ztraceno! Nezachráni-li nás z tohoto vězení snad za noci a mlhy nějaký dobrý genius, pak jsme beze všeho ztraceni! Neboť očekávati milost u těchto soudců bylo by ještě větší šíleností, nežli kdyby se někdo domníval, že by celé stádo tygrů nic neudělalo člověku, který by velmi zmužile kráčel mezi nimi! – Nyní jsme již jednou v rukou pravých ďáblů a tu není ani milosti ani slitování! Neboť kde sedí u soudu Minos, Zakus a Rhadamanthus⁶⁹ tam obchází hrůza samého satana, neřkuli nás tři ubohé hříšníky! – Uvidíte, že za nepříliš dlouho přijde sem k nám mírný pan auditor⁷⁰ s profousem⁷¹ a bude nám předčítati co nejmilejší rozsudek smrti a to s takovou stoickou lhostejností, jakoby měl před sebou místo lidí jen pár žížalek, které mají býti rozšlapány! – Pravím vám, budeme zastřeleni!“

4. Praví poté Jellinek : „Příteli Messenhauere, ujišťuji tě čímkoli jen chceš, že to, čeho ty se vždy ještě obáváš, bylo na nás již dávno do písmena vykonáno! – Tato věc vypadá téměř tak jako nějaký horečný sen; přece to žádný sen není! Neboť vím až příliš dobře, a vznáší se mi to ještě jen až příliš jasně před očima, že jsem byl vyveden do strašného příkopu a tam in optima forma⁷² zastřelen, že jsem se pak ihned na to nacházel v tomto druhém, pozemském ne zcela nepodobném žaláři a že jsem tebe, Messenhausere, zastihl již zde a také přítel Becher. Jenže opravdu nevím, zda tu byl dříve on anebo já, to jediné je mi při celé věci nevysvětlitelné! – My tedy zcela určitě žijeme zde po smrti našeho těla jakýmsi duchovním životem duše dále, a náš strach před opětovným zastřelením jest zbytečný – o tom vás vším, čímkoli chcete, ujišťuji!“

5. Ale mne zde v tomto zvláštním stavu tísní něco zcela jiného, a to jest. velká nejistota předně o tom, kde nyní jsem, – za druhé, co máme k očekávání – a za třetí, co se z nás v budoucnu stane!? – Kdyby po čertech přece jen nakonec něco bylo na těch mnohých kázáních o pekle liguriánů⁷³ a společníků – pak by náš osud nebyl věru závidění hodný! Takový rozsudek zatracení se strany nějaké všemohoucí Bytosti by k dovršení našeho štěstí ještě zrovna scházel! Ale já se dosud vždy ještě těším tím, že je-li někde ona Božská Bytost, musí býti jistě nekonečně lepší, nežli všichni nejlepší lidé na zemi dohromady. A i kdyby také snad

⁶⁹ soudcové v podsvětí

⁷⁰ vojenský soudce

⁷¹ strážce věznice.

⁷² Doslovně: v nejlepší formě, to jest řádně

⁷³ mnišský řád s úkolem církevní reformy a rozšíření mariánského kultu.

nebyla tak vůbec nadlidsky dobrá, jest přece jen jistě lepší nežli polní maršál Windischgätz, který nás dal s tak nevyslovitelným klidem popraviti, jako když orel požírá zdechlinu. Ó, kdyby tu byl jen nějaký prostředek a to co nejukrutněji vymyšlený, jak se na tomto tygru pomstíti, to by bylo, aspoň pro mne, tou největší blažeností, kterou bych si kdy jen mohl pomysleti a přát! – nebyli byste s tím srozuměni?!”

6. Práví Becher: „Ano, ano, bratře, zdá se, že máš ve všem pravdu! Přítel Messenhauser jest tu ještě v jistém ohledu jakoby pozemsky zajat a domnívá se, že úpí ještě ve Vídni v žaláři a má k očekávání rozsudek smrti! – Ale v tomto ohledu souhlasím zcela s přítelem Jellinkem. není to skutečně sen, nýbrž žel zcela nahá pravda, že my všichni tři jsme byli úplně zastřeleni, a (to), nemýlím-li se, asi kolem listopadu anebo prosince?! Nemohl bych však s jistotou určit, kterého dne. Neboť zde, kde není ani zcela den ani zcela noc, jsem úplně mimo veškeré počítání času! Na tom však zde také nic nezáleží! Jsme pozemsky vzato jednou pro vždy mrtví, a tu nemůže žádné myšlení a žádné mluvení. Ale já se zde táž, jako ty ses předtím bratře Jellinku, zcela správně tázal.

7. Ale v nějaké peklo naprosto nevěřím. Neboť je-li nějaký Bůh, tu pak nemůže býti pekla! není-li však Boha, pak tím méně může býti peklo! Neboť vlastní pojem o Bohu jest příliš čistý, příliš svatý, příliš vznešený a velký a příliš dobrý, nežli aby si někdo mohl vedle něho a vlastně z něho myslet peklo jako pojem ve všem nejuplnějši nedokonalosti. Není-li však Boha, nýbrž jsou-li pouze čistě mechanické nevědomé síly, pak jest otázkou, jak mohly tyto síly vytvořiti soustavné peklo?“

8. Práví Jellinek : „Ó, to si dovedu velmi snadno představit a to takto: Je-li Bůh, o čemž nelze pochybovati, pak jest otázkou: Jak mohla tato nejdokonalejši nejlepší Bytost stvořiti také například takového Windischgrätze. Tento tygr – člověk představuje zajisté asi dosti přesně peklo na zemi, a jest přece jako každý chřestýš dílo nejdokonalejšiho Božství!? Kdyby však snad žádné Božství nebylo, pak jest zase opět otázkou, jak se mohly němé síly přírodní ocitnouti v tak špatné náladě a vymodelovat jaksi náhodou takového Windischgrätze!? Nyní vidíte, že pod nějakým Bohem, tak také pod zcela žádným Bohem se vyskytuje zlo právě tak dobře jako dobro , a většinou ještě hojněji a silněji, z čehož se však potom za obou podmínek dá zcela dobře odvoditi peklo.. A proto je také dokonce velmi snadno možné dostat se tedy zcela nevinně do něho, jako jsme se kdysi pozemsky dostali do rukou Windischgrätzových. —Co soudíte v tomto ohledu?“

9. Práví Messenhauser: „Ano, ano, bratře, zdá se, že máš zcela pravdu Mně se nyní zdá býti také již zcela zřejmé, že jsem byl skutečně zastřelen a to brzy po ubohém dobrosrdečném Blumovi. Ostatně já jsem již učinil také leckterá pozorování, leč nechtěl jsem vás rušiti ve vašich rozmluvách. Jelikož však jste s nimi u konce, mohu vám to zajisté sdělit!

10. Pohledte na stůl, na němž ležely naše důležité papíry – tyto papíry se staly najednou načisto neviditelné! Tj. již zvláštní záležející okolnost, které si bez Döblera a Bosky ⁷⁴ nelze dobře vysvětliti!? – A také pozoruji tamto k východu pojednou otevřené dveře, ač jsme ještě krátce předtím všichni tři dohromady neměli potuchy, na které straně stěny by se mohly nalézt nějaké dveře?! – Konečně ne s nemalým úžasem pozoruji, že se tento náš žalář začíná na způsob Döblerových mlhavých obrazů přeměňovati ve zcela čistě vypadající pokoje. Rovněž začínám nyní také objevovati v tomto pokoji skutečná okna a zcela přesně pozoruji, že nyní přibývá víc a více světla. Předtím sice bylo v tomto našem žaláři také jakési zvláštní šero; ale při tomto světle jsme nemohli zcela určitě rozeznati, zda jsme obklopeni bytostmi či mechanickými předměty? Nyní však již všechno velmi zřetelně rozeznávám a vidím všeliké velmi ozdobné předměty!

---

⁷⁴ Döbler a Bosko dva slavní kouzelníci

11. Všechny tyto zjevy mne vždy více a více utvrzují v tom, že jsme nyní skutečně v nějakém snovém aneb duchovním světě. – Ale co tu v tomto zvláštním světě z nás napříště bude, to je ovšem zcela jiná otázka, na kterou téměř žádný z nás tak zcela snadno nezodpoví!

12. Ty jsi, bratře Jellinku, předtím také trochu utahoval, že by ses rád pomstil na Windischgrätzovi a že by se ti tato pomsta stala blažeností. – Hle, v tomto ohledu s tebou opět nesouhlasím; neboť hle, nejsem naprosto nějaký fatalista. Fatum⁷⁵ rozlilo na zemi stejnou měrou jed jako balzám. – Cožpak může tygr za to, že je tygr!? – Jest chřestýš zatracený proto, že je chřestýš!? – A může rulík zlomocný za to, že jeho plod je životu lidskému nebezpečný!? – A právě tak se to může říci o Windischgrätzovi. Jest slepý nástroj osudu, který jej tak utvořil a uzpůsobil, jakým jest. A svým, způsobem jest právě tak k politování jako my, kteří jsme se mu stali krvavou obětí.

13. My jsme to chvála Bohu, jak se říkává, ovšem přečkali. Jeho to však ještě čeká. A kdož ví, zda to nakonec bude míti lepší nežli jsme to měli my, kteří jsme také jako ubohé nástroje osudu padli právě proto, že nás onen nemilý osud k tomu vyvolil. Dnes mně, zítra tobě! A na konec jest to jedno, zda někdo šlapal prach a bláto Země sto či deset let. Anebo zda odevzdal tělo za potravu červům na popravišti, či v měkkém lůžku. Mně je to nyní zcela jedno!

14. Život mám opět!! Messenhauser jsem také ještě! Nemám bolesti, ani hladu ani žízně! Vy, moji milí přátelé, jste mi také zůstali a náš pokoj se stává stále jasnější a krásnější! Co tu ještě chceme více?! O nějakém zhoršování nezdá se tu již vůbec ani řeči. A půjde-li to tak dále, budeme si moci vzájemně jen velice gratulovati. Neboť lépe a bezstarostněji se nám na milé Zemi také nikdy nedařilo! Kdož ví, jak se to zde ještě budoucně utváří! Já myslím, že vždy lépe a lépe! A kdyby mělo býti časem zase jednou hůře, nuže, to nám zajisté také nebude nic nového? Jak velmi často námi osud na Zemi mezi dobrým a špatným sem a tam zmítal.

15. Zůstane tedy, aspoň u mne, při tom, že přijmu vše, jak to vždy jen přijde. Neboť měnit tu věc nemohu. A tak je tedy nejmoudřejší bráti všechny věci jaké jsou a jak přicházejí, a při tom všechna přání pověsiti však čistě na prvý nejlepší hřebík. Neboť nenesla nám ještě nikdy úroky a také nám nejspíše nikdy nějakého užitku nepřinesou! – Nejste v tom se mnou zcela úplně zajedno?

Kapitola 54.

Jellinek o vládě Boží z knihy přírody. Podrobnější zprávy o Božství nemůže však člověk nikdy pojmout a pochopit.

Praví Jellinek: „Až na tvé fatum jsem ve všem zcela úplně srozuměn! Ale s tvým fatum, víš, zdá se, že to má, jak Vídeňáci říkají, háček, a to velmi značný!“

2. Praví Messenhauser tázaje se: „Jak to? Vyslov se o tom zřetelněji!“

3. Praví Jellinek: „Jen malé strpení, milý bratře Messenhausere! Neboť víš, takového se nedá ihned jen tak zhora vytřepati z rukávu! Ale nicméně se pokusím, abych ti tvé mrzuté fatum trochu vyhnal z hlavy.“

4. Hleď, ty jsi byl po celý život jen člověk, který se nikdy vyšší sférou věd neobíral. Byl jsi takřka spokojen již s násobilkou, a pramálo jsi se staral o „vyšší matematiku“! – Ty již víš, co chci touto narážkou říci? – Krátce a dobře, byl jsi jako beletrista učencem skořápek a slupek, a staral ses málo o jádro věd. Proto se ti tedy také stalo, že ti vnitřní podstata věcí musela zůstati uzavřena., nemohl jsi také nikdy dospěti k onomu náležitě odůvodněnému úsudku, v němž by se ti ve všech věcech a jejich účincích a protiúčincích velmi podivuhodně vypočítaný řád. A tak

⁷⁵ osud

jsi ulpěl jen na vnější kůže, která ovšem na prvý pohled vypadá tak, jakoby to bylo dílo jen mrzuté náhody. – Ale tak tomu není, nýbrž zcela jinak!

5. Řekni, mně, bratře, zažil jsi už někdy, aby povstal někde dům s veškerým zařízením z pouhé náhody ? – Ty pravíš: „Ne, něco takového se ještě nikdy nestalo!“ – Dobrá, pravím já! nemůže-li tedy náhoda vytvořit ani hloupý dům, jak by potom mohla stvořit celou zemi, na níž se jistě setkáváme s nesmírným počtem předobře vypočítaných věcí, z nichž i ta nejjednodušší vykazuje až příliš hluboko promyšlenou a nanejvýš moudrou konstrukci, než aby mohl někdo i jen zdaleka, dokonce se zavázanýma očima přijít na domněnku, tvrdit a říci: To jest. dílo němeho a takřka nejvyšš slepého fatum. Bratře, dávaš mně za pravdu a to mně těší! – Ale poslyš mne jen ještě trochu déle!

6. Pozoruj nejprve ta nejpodivuhodnější zařízení rostlinu! Jak přísně a přesně se po celé tisíciletí objevují ve své jedné stanovené formě jako tytéž a svůj rod a svou způsobilost ani o atom nemění. Jak nevypočitatelně umělé jest jistě již jen ono mechanické utváření semenného zrna, následkem něhož toto zrno přitahuje ze země jen jemu libé části, jimiž se pak opět a to vždy zmnohonásobněné rozšiřuje! O nadsmyslové podstatě semene nebudu: vůbec ani mluvit! Neboť kdo chápe onen čistě božský výpočet, následkem něhož jediné seménko obsahuje v sobě nesčetné myriády sobě rovných, a to nejen ve tvaru semene, nýbrž i ve tvaru rostliny, na níž semeno dozrává!

7. Vezmi jen takový žalud ! Vlož jej do půdy a zakrátko se objeví celý dub, a ten ti pak bude poskytovat po mnoho let nesčíslné množství žaludů. Vložíš-li všechny tyto žaludy opět do země, budeš mít již les mnoha milionů dubů, které ti vydají stejné plody v množství, které nikdy nespočítáš! – A hle, to vše jest co nejpodivuhodněji před našimi pohledy skryto v každém žaludu a přece je to nepopíratelně zde! – Je-li však tomu tak, ó řekni mně pak, zda může nějaké fatum tak dobře žalud zaříditi.

8. Praví Messenhauser : „Bratře Jellinku, opravdu, musím ti říci, že ty jsi celý filozof. Tvůj celý prostý důkaz se žaludem mně pověděl více, nežli všechna ta učená rčení, jimiž jsem kdy na Zemi zatěžoval svou mozkovic! – Nyní jsem zcela a s nečistším poznáním přesvědčen o úplné nicotnosti nějakého fatum, a díle již vůbec ničeho nepotřebuji. Neboť tvůj důkaz mne porazil. – Ale nyní přichází něco jiného:

9. Bůh naplněný nejvyšší pramocí a moudrostí musí tedy býti – to má mysl a veškeren můj rozum nemůže věčně nikdy popírat! Ale kde a kdo jest tato božská Bytosť? Může kdy býti nějakým tvorem spatřena a pochopena?! – Mohu se ještě zcela dobře upamatovati, kterak jsem ještě jako student v páté třídě gymnasia musel studovati tak zvané biblické dějiny, a tu jsem našel, nemýlím-li se, bylo to v jedné z pěti knih Mojžíšových, text, který zněl takto: Boha nemůže nikdo vidět a zároveň žít! – tento významný text byl prý zvolán k Mojžíšovi z ohnivého oblaku, když vyslovil k Božství k němu mluvícímu nejvřelejší touhu, aby Je nejen slyšel, nýbrž také uzřel. Musím se ti upřímně doznati, že to byl právě tento text, následkem něhož jsem si zachoval ještě vždy na jedné straně jakousi poloviční víru v Božství. Ale co se týče víry, že by onen známý Ježíš obsahoval v sobě plnost Božství, tu vám musím svým oběma nejmilejším přátelům zcela otevřeně doznati, že v tom jsem byl a ještě jsem naprostým atheistou.

10. Čisté učení Ježíšovo, odloučené ovšem od k němu přimíšených pohádek o zázracích, má sice opravdu ty nejušlechtilejší a nejsprávnější s přirozeností lidskou úplně souhlasící , zásady, proti nimž nelze naprosto ničeho namítati! Uměti stanoviti takové nanejvýš všeobecné praktické zásady, předpokládá nejdokonalejšího antropologa ⁷⁶ ! Ale že by vynálezce těchto zásad, měl také býti Bohem proto, že z jasně tu daných potřeb lidí odvodil, sestavil a konečně učil mravním zásadám, které se nejlépe snáší se všeobecnou přirozeností lidstva, to jde nad veškeren obor mého vědění a víry!

---

⁷⁶ znalec lidí

11. Toto učení o sobě může zcela dobře jen lidský původ a žádné božské Bytosti nepotřebuje. Neboť kdyby původce každé správné nauky musel být Bohem, pak by se to nyní muselo na zemi samými bohy již téměř hemžiti! Euklid, jako vynálezce geometrických obrazů (jednoho z nejdůležitějších vynálezů!) byl by bohem! Vynálezce rolnického náradí, jež je nevypočitatelné důležitosti, byl by již jakýsi bůh – otec! Vynálezce čísel dtto (taktéž)! Vynálezce lodí by byl rovněž bohem! A tak je to ještě s desítkami a více jinými všelikými vynálezy nejrůznějších nejužitečnějších věcí! – Jako si však celé množství všelikých vynálezů stejně velkých, důležitých a užitečných věcí nečinilo nikdy nároku na zbožštění, tak se domnívám, že by se takového nároku mohl také zříci vynálezce nejlepší a nejprostší morálky. A pokud vím on si nikdy nečinil nároku na takové směšné zbožšťování. Jestliže však v oné době krátkozrací a velmi pověřiví lidé udělali z něho Boha, protože byl tisíckrát chytřejší nežli oni, nemá nás to nyní již mýlit, abychom považovali Ježíše směšně za Boha, nýbrž jen za to, co skutečně byl! Neboť já myslím že by nynější lidstvo mělo již konečně poznati, že se nekonečno nemůže nikdy státi konečným a že Bůh zůstane věčně Bohem a omezený člověk jen omezeným člověkem!

12. Leč nestojí zde věru za námahu mluvit mnoho slov o tom, co se nyní u všech opravdových učenců považuje za věc odbytou. – Ale, jak jsem dříve poznamenal, totiž: Kdo a kde jest vlastně ono Božství, o jehož jsoucnu nemohu nyní vůbec nikdy pochybovati – o tom mně, oba moji milí přátelé, něco povězte.

13. Praví Jellinek: „Ano, nejmilejší Messenhausere, tj. zpropadeně choulostivá věc! Ono kde a ono kdo se nepochybně asi právě tak nedovíme, jako jsi právě ty sám velmi znamenitě uvedl jako protidůkaz pro Božství Ježíše, že se totiž nekonečné nemůže nikdy státi konečným! Neboť kdybychom my, konečné bytosti, chtěli počopiti nekonečnou podstatu Božství, pak bychom museli být sto učiniti ji napřed konečnou, což je ovšem úplně nemožné! A právě proto, zdá se mi být také úplně nemožné věděti a počopiti z konečné podstaty Boží více, nežli co jsem ti dříve ukázal na příkladě o žaludu! – Jsem toho mínění, že bychom měli nyní začít se obírat něčím jiným. Neboť v otázce Božství rozřešíme toho všichni dohromady zpropadeně málo.

14. Praví Becher: „Ano, ano máš úplně pravdu! Neboť chtěti vystihnouti Božství, značí opravdu, jak praví jedna stará, ale velmi zdařilá církevní bajka: chtěti vměstnati moře do prázdného ořechu! – Opusťme tedy tato pole, které nemá konce ani zvonce, a začneme mluvit o něčem jiném, například : co asi v tomto světě dělá náš přítel Blum, anebo co si nyní na Zemi dělá náš úhlavní nepřítel Windishgrätz, a zda snad také nepřijde brzy sem k nám, kde bychom ho jak náležitě přijali!“

15. Pravé Jellinek: „Bratři, co se týče našeho jako my ubohého přítele Bluma, ano, jsem ihned při tom! Ale s Alfredem Windischgrätzem mne ušetřete; neboť tohoto tygra si nepřeji věčně nikdy uzříti! – Ale poslyšte, poslyšte! – Mně se zdá, jako bych slyšel za dveřmi, které jsou nyní otevřeny, již několik lidských hlasů ! – Zvedněte se od tohoto našeho disputačního stolu a pojďme ke dveřím, abychom viděli, co je snad za nimi.“

Kapitola 55.

Odchod na výzkumné cesty. Bázlíví hrdinové. Jellinek jde napřed. Pán a Robert vystupují.

Všichni tři konečně nyní povstanou od stolu a ubírají se pomalým a velmi ostražitým krokem k otevřeným dveřím. Když přijdou ke dveřím, objevují, jako při probuzení ze spánku, že mimo jejich obytný pokoj, je tu ještě jeden pokoj mnohem větší a nádhernější. Několik kroků přede dveřmi pokukují, zda neobjeví něco pro ně pamětihodného. Neboť zcela ke dveřím se přece jen ještě neodvažují, protože nevědí, kde a co by je tu snad mohlo potkati.

2. Když byli dosti dlouhou chvílí náležitě proslídili (pokud se svého stanoviska byli sto) pokoj – v němž se Já, poněkud od dveří vzdálen s Robertem nacházím, i s oněmi čtyřicetěmi ta-

nečnicemi, nastrčenými pospolu více v pozadí – a nepozorují v pokoji nic povážlivého a nebezpečného praví Jellinek poněkud tišším hlasem:

3. „Milí přátelé, v tomto našem předpokoji neobjevuji naprosto nic nebezpečného. Naopak tamto právě v pravém koutě spatřuji stůl, na němž jest v jedné křišťálové, jistě dvoumázové lahvi, velmi dobře vypadající víno a několik vybraných kusů chleba, pečeného jistě z nejjemnější pšeničné mouky. Nehrozí-li nám jinak žádné nebezpečí, nežli jen to, že se zde v říší duchů seznámíme s chlebem a jistě s nejlepším vínem, pak myslím, že bychom tu neměli tak velice bázlivě a nadmíru váhavě jíti v ústrety tomu, co se zdá býti zřejmě určeno jen k tomu, aby nám o tomto našem duchovním bytí vstúpilo lepší pojmy a ideje, nežli ty, na kterých jsme dosud jezdili asi tak, jako donští kozáci na svých jezdeckých, téměř veškerého masa a tuku zbavených koních, v jednom polním tažení proti kavkazanům! – Po mém zdání, by nám tudíž trochu více odvahy naprosto neuškodilo! – Co soudíte v tom ohledu vy?“

4. Praví Messenhauser: „Bratře Jellinku, tu s tebou úplně souhlasím! Jen se však tobě jakož i bratrovi Becherovi musím k své vlastní hanbě doznati, že při záležitostech týkajících se bádání přírody jsem vždy nejraději posledním ! Neboť kdyby tu nakonec přece jen snad došlo k ústupu, byl bych tu pak ovšem ten prvý.

5. Praví Jellinek: „Ale milý bratře! Hleďme, hleďme! Ty jsi, jak se mi zdá, přece jen velký strašpytel! Jak jsi mohl s takovou odvahou dělati velitele armády?! – Ó bratře, nyní se mi stává leccos jasné! Hleď, kdybys nebyl býval prodchnut tak příliš velkým strašpytlovským nadšením a kdybys byl rozkazoval své vojenské moci ze svého dobře střežené velitelské kanceláře v otevřeném poli před nepřítelem, kdož ví, zda by byla Vídeň nezvítězila? Kdyby byl na tvém místě ovšem Napoleon, pak by ovšem císařská děla a bomby dostaly jistě velmi skromnější tón. Ale nyní dejme vše stranou. Příteli! Prosím tě kvůli tvé vlastní cti, nebuď nyní strašpytlem!“

6. Praví Messenhauser: „Ale přešlechtný, nejmilejší příteli a bratře, protože již takový skutečný napoleonský hrdina, což abys tedy dělal mně a bratru Becherovi nejodvážnější předvoj?! Neboť nyní již vidím, že ty z nás máš největší odvalu! Proto buď tak dobrý a dělej nám vůdce! Ó, nepozastavuj se nikterak nad tím, že jsi právě tak trochu protřepával mou odvalu. Neboť věru pravá rekovnost mou mysl nikdy neoživovala! Ale co je pravda, to je pravda: Přes tvou nepatrnou rekovnost jsem přece jen nikdy neměl velký strach před smrtí! A tak je tomu také nyní. Naprosto se nebojím, že by mně mohlo anebo mělo něco zlého potkati; ale z tohoto našeho předpokojie nám jakýsi zcela zvláštní strach, podobný asi strachu, jaký mají strašidel se bojící děti, z mnohých pokojů, které jim jejich kojné označili za strašidelné! Na tomto mém strachu je skutečně něco zcela zvláštního! Tak mně to připadá tak, jako někomu, kdo má nezapláštělné tušení před velkými událostmi, které se ho velice dotýkají a brzy a jistě ho postihnou! – Věřu, já za tuto svou zvláštní předtuchu nemohu! Ale jednou je tu a až překročíme práh, uvidíte, zda mne můj pocit klamal. Mně to tu připadá právě tak, jako kdybychom tu měli ihned naraziti na neočekávané velké věci a události. A to, snad přece jen, nejmilejší bratře Jellinku, mou zvláštní nestatečnost u tebe poněkud omluví?“

7. Praví Jellinek: „Ano, ano, příteli, tj. však také něco zcela jiného! Neboť hle, také mne mučí podobná předtucha. Ale řeknu ti, že to nesmí nikdy velkému duchu překážeti! – Pohlédnu-li jak se patří na onu krásnou láhev vína a vedle toho na onen krásný pšeničný chléb a začne-li můj nyní sice duchovní, ale nicméně chuti plný žaludek dávatí najevo také velmi značnou touhu a jaksi řekne: „To by přišlo tvým místnostem jistě k duhu!“ Ó, tu bych chtěl býti již raději venku u tohoto stolu, nežli zde ve vaší ustrašené společnosti! – A co mně zde má vlastně ještě déle zdržovati? – Čas platí, čas trátí! – Proto tedy kupředu, hurá!“

8. Tu přistoupí Jellinek zmužile ke dveřím a chce rovněž tak zmužila projíti dveřmi k onomu pokrytému stolu, – Ale v okamžiku, kdy vstupuje na práh, zastoupíme mu Robert a Já dveře. Robert praví svým obyčejně poněkud příkrým tónem: „Stůj! Kdo tu?! – Dříve ani o krok dále, dokud se vedle svých dvou ostatních průvodců nebudeš legitimovati, kdo vlastně jste a co zde chcete?!“

9. Při tom neočekávaném setkání ustoupí Jellinek zpočátku poněkud zpět, brzy se však vzchopí, protože v onom zkoušejícím poznává ihned Bluma, a celý užaslý praví: „Ó, ó, ó. Blume! – Roberte! Ano, kde – kdepak jsi byl? - Á, to je přece jen trochu příliš silné! – Pojď a dej se tisíckrát obejmouti a bez míry líbatí! – Cožpak ty nás skutečně snad neznáš? – – Messenhausera, Bechera a mne, svého Jellinka?!“

10. Praví Robert: „Ano, znám, znám! Vždyť jste přece moji druhové v utrpení a v osudu – osobně zcela titíž, jako jste byli na zemi! Já jsem již dlouho věděl, že jste zde mými hosty. Vy jste však nevěděli, že jste v mém domě. Dali jste se zajmouti pošetilou bází, proto jsem nyní, vystoupil proti vám příkře, abych vám vzal silným otřesem jako shnilé jablko se stromu váš pošetilý strach. – Pojdte nyní jen všichni zcela dobromyslně ven, a potěšíme a obveselíme se tamto u onoho stolu, na který si, příteli Jellinku, vrhl již několik významných pohledů! – Bratře Messenhausere a ty, bratře Bechere, ani nyní se ještě neodvažujete přes práh?“

11. Messenhauser a Becher praví zároveň: „Budiž nám na tisíckrát pozdraven, jako náš nejmávanější bratr a přítel! S tebou půjdeme, kamkoli nás jen povedeš – zejména však k onomu stolu, který přináší nyní naše ještě úplně prázdné žaludky velmi hojně požehnání!“

12. S těmito slovy vyrazí také plni radosti ven k Robertovi, objímají a líbají je a opak se ubírají ke stolu.

Kapitola 56.

Dobré tušení Jellinkovo. Jeho srdce zahoří láskou k Robertovu příteli. Nebeské víno. Jellinkův přípitek. Vše překonávající odpověď Páně.

Jellinek pohlíží upřeně a velmi vlídně na Mne a táže se Mne řka: „Milý, přespanilý příteli, našeho přítele a bratra Bluma, směl bych tě prositi, aby ses také ty nám dal blíže poznati? Neboť jistě jsi nejvyšš ušlechtilý a dobrý člověk, jinak bys nemohl býti ve společnosti našeho nejušlechtlejšího přítele!“

2. Pravím Já: „To, co bude následovati, odhalí ti vše, co je ti nyní ještě temné! Pojď jen však nyní se Mnou také ke stolu Páně a napřed se tam posilni, pak budeš mnohem schopnější pochopiti, co ti dosud ještě muselo býti záhadou. – Pojď tedy, milý příteli a bratře Jellinku!“

3. Praví Jellinek: „Ó, příteli, tvůj hlas zní podivuhodně vlídně! Každé z tvých slov naplnilo mé srdce způsobem dosud nikdy nepocitovatelným! Nejsi-li anděl z nebí Božích, pak se odříkám navěky svého lidství! Ano, ano jsi a musíš býti anděl. Poslyš, u Tebe zůstanu a budu se (výlučně) jen Tebe pevně držeti! Neboť musím Ti otevřeně doznati, že jakkoli mám dobrého přítele Bluma také rád, nyní mám Tebe, od té doby, co jsi se mnou mluvil, nicméně zcela nepochopitelně mnohem raději! – Ale nyní ke stolu a vypijeme společně sklenku na věčné přátelství! Neboť myslím, že zde snad nebude nějaký Windischgrätz, Jellačič a Radecký, kteří by mohli vyhlásiti nad tímto domem stanné právo!“

4. Pravím Já: „Ó, nikoli! Tento strach odlož navěky! Nyní tedy jen ke stolu; neboť ostatní nám přijdí na zdraví!“

5 Messenhauser jde ihned vstříc Jellinkovi a velmi krásným křišťálovým pohárech, naplněným nejlepším vínem a praví „Ó, bratře Jellinku, to je pravá tisícová trest' všech nejlepších vín, které jsme kdy a kde na Zemi okusili! – Tu máš, vypij pohár – -“Také Windischgätz ať žije! Vypij jej na zdraví všech našich přátel i nepřátel! – Také Windischgrätz ať žije! Tento slepý nástroj pozemských vládců národů přijde snad přece také jednou k lepšímu náhledu!“

6. Jellinek vezme s radostnou myslí pohár a praví: „Milí přátelé! Tak se mi líbíte lépe, nežli během našich bezvýznamných debat tamto v té vězeňské komůrce, kde jsi bratře Messenhause, v zřejmém úplném zoufalství čekal ještě stále na rozsudek smrti!“

7. Ale poslyšte, já jsem si zde zvolil přítele našeho bratra Bluma za svého srdečního přítele. A tak mně musíte odpustiti, že nedám na jazyk jediné kapky této prebožsky vonné šťávy, dokud on se napřed z tohoto nyní mně podávaného poháru nenapije!“

8. Všichni s přeradostnou myslí souhlasí s přáním Jellinkovým. A Jellinek podává Mně ihned se zřejmě nejrůznější přátelskou láskou pohár a praví: „Ó, milý, božský, vznešený příteli! neopovrhuj přijmouti tento pohár z rukou ubohého hříšníka, z ruky pozemského zrádce státu! – Věru, kdybych zde měl něco lepšího, jak rád bych Ti to podal na znamení své nejrůznější úcty a nejúplnější vysoké vážnosti! Ale takto tedy musím také já zde jako kdysi apoštol Petr k onomu chorému u dveří chrámových říci: „Ó, milý příteli! Hle, zlata a stříbra nemám!“ – Ale co nyní mám, totiž mně poskytnutý pohár a potom teplé, Tebe jako nejcennějšího přítele uchvacující a pozdravující srdce, to Ti dám! – Ó, přijmi to, tak, jak Ti to podávám! Je to zajisté velká drzost ode mne, že se dovažuji já v očích anděla jistě pro peklo zcela zralý hříšník nabídnouti Tobě, kterýž jsi jistě anděl, tento pohár a své špatné srdce jako zástavu přátelství. Ale už Tě jednou také tímto svým špatným srdcem miluji, protože jsem předtím shledal v Tvých nemnohých slovech, která jsi ke mně laskavě promluvil, tolik vlídného, milého a moudrého! – A i když jsem také zcela nečistý duch anebo člověk, zavři poněkud své tak velmi nebesky mírné oči a pomysli sobě: ten chlap to lépe nedovede! – Víš, já jsem zcela pozemsky založen a dávno se ještě nevyznám ve způsobech, jak s duchy Tvého druhu obcovati. Ale můžeš býti ujištěn o tom, že mně jsou srdce a jazyk pevně spolu srostlé! Poslyš tedy, příteličku, nemáš mně tuto mou drzou smělost za zlé!“

9. **Já** vezmu velmi vlídně pohár z ruky Jellinkovy, piji z něho a pravím pak Robertovi: „Bratře, jdi, ve špižníku stojí ještě jedna láhev plná Mého vlastního tělesného vína! Přines ji sem, abych tomuto Mému novému, nejvěřejšímu srdečnému příteli ukázal, jak velmi drahým se Mi nyní stalo jeho přátelství!“

10. Robert rychle přiskočí a přináší pravou diamantovou láhev naplněnou nejvzácnějším vínem a podává Mi ji zřejmě dojat.?!“

11. **Já** pak vezmu láhev a naplním týž pohár. Potom vezmu pohár a pravím: „Zde, milý příteli a bratře, přijmi tento pohár pij z něho s nejúplnějším přesvědčením, že je mi tvé přátelství nadmíru milé, cenné a drahé! – Proč mluvíš o svých hříších“ - Který člověk by kdy mohl považovati srdce naplněné nejzřetelnější láskou ze srdce stíženého hříchy!? – Bratře, pravím tobě, přede Mnou jsi čistý. Neboť tvá láska ke Mně pokrývá množství tvých pozemských hříchů! Byl-li jsi světu ještě nějak dlužen – víš, musel bych ti být špatným přítelem, kdybych však ti tento dluh neodňal a za tebe nezapravil! – Pij tedy nyní, bratře Jellinku – na naše věčné přátelství!“

12. Jellinek zcela dojat k slzám praví: „Ó božský příteli! Jak milý jsi a dobrý! Ó, kdybych si tak mohl nyní srdce z těla vyrvat a do Tvých prsou vložit – Ale dej nyní pohár sem!“

13. Jellinek vezme křišťál, pije z něho a praví: „Ne, ó nebeský andělský bratře! Je-li tvé přátelství a ovšem především ty sám jako tato šťáva, pak, pak, pak, nejsi andělem, nýbrž – nejčistší Bůh Samý! Neboť něčím božštějším co do chuti a ducha se nemůže celá nekonečnost již nikde vykáztí!! – Bratři, ochutnejte z toho také vy a řekněte, zda jsem nyní zcela správně soudil, či ne!“

Kapitola 57.

Účinek nebeského vína. Toužebná otázka po Kristovi a Jeho Božství. Odpověď Robertova. Jelínkovo heslo lásky.

1. Robert Messenhauser a Becher z něho pijí a nade vši míru se podivují nevýslovné dobrotě tohoto skutečně zcela pravého nebeského vína.

2. Messenhauser se chápe slova a praví „Ano, opravdu tvá narážka jest skutečně téměř tak znamenitá, jako toto víno zde! Ó, Pane, to je ale víno. Bratře Blume, víš v tomto domě je dobře býti; já myslím, že bychom se zde měli přímo na věky ubytovati! Neboť kde v domě, ať v hmotném či duchovním světě jest takový chléb a takové víno, tam je již jednou pro vždy non plus ultra dobře býti! Proto, je-li to možné, zůstaňme zde v tomto domě od nyníška pospolu navěky! A vyskytne-li se snad tu a tam nějaký ubohý hříšník, jako jsme byli a vlastně ještě jsme my (ovšem s výjimkou tohoto našeho jménem dosud neznámého přítele) – pak ho přijmeme a připravíme mu zde, jak se říká. Dobrý den, a i kdyby to také byl jeden z našich nejhorších nepřátel! – Co soudíte o této věci?

3. Praví Robert: „Příteli Messenhausere, to bylo od tebe velmi krásné a důstojně řečeno a to, proto, že jsi tato slova čerpal skutečně ze svého srdce a nikoli ze svého rozumu. Pravím vám: Kdyby sem nyní přišel Windischgrätz, jako potřebný a nutný duch, věru, dostane se mu u nás jistě lepšího přijetí, nežli se dostalo nám u něho na Zemi.“

4. Všichni tři volají: „Bravo; to je správné! – Má-li být někdo pravým křesťanem, musí uměti za svého nehlubšího základu života spláceti zlo dobrem! Neboť kdo pociťuje ještě v sobě pomstu, ten dávno ještě není dokonalý duch a má ještě velmi velký nedostatek jakékoliv svobodné životní velikosti. Ale kdo je sto, jako onen největší a nejmoudřejší Učitel Židů ještě na popravišti říci: „Pane Odpuť jim neboť jsou plni nerozumu a nevědí co činí!“ ten má v sobě jistě největší životní svobodu! Ano, mohli bychom dokonce tvrditi a říci: Ten jest Bůh! – A to mluví také nejvíce pro přijetí jinak ještě velmi do temna postaveného **K r i s t o v a B o ž s t v í**,

5. Kde se asi nyní v tomto duchovním světě nachází tento někdejší Ježíš, o Jehož pozemské existenci nelze vůbec pochybovati? – Věru, to byl zajisté největší Přítel lidí! – Příteli Blume, neměl jsi dosud ještě nikde příležitost dozvěděti se zde o tomto nejvyšším pamětihodném muži něco bližšího velmi žádoucího?“

6. Praví Robert: „Ó, nejmilejší přátelé, mohu vás svým celým životem ujistiti, že právě On byl mou pravou skutečnou známostí v tomto světě!“

7. Tážou se všichni co nejradostněji překvapení: „Jak to? – Jak se to stalo! V které krajině se to událo? Co k tobě mluvil?! – Pojď bratře, pojď a pověz nám o tom něco pěkného!“

8. Praví Robert: „Milí přátelé, jelikož nyní jest nám činiti něco zcela jiného, odložíme to na nějakou příznivější příležitost. – Ale mohu vás již ve vsi stručnosti předem ujistiti, že mne velmi brzy opět navštíví a při této příležitosti Ho pak také jistě uvidíte a blíže poznáte!“

9. Praví Jellinek: „Ale můžeš nám přece jen také předem říci, zda jsi s Ním nemluvil o jeho Božství, v Něž věří velmi mnozí lehkověrní? A zda tuto víru schvaloval či ne?“

10. Praví Robert: „Ano, milí přátelé, říkám vám zcela krátce, že jsme o tom mluvili velmi mnoho. A musím vám k tomu nyní ovšem podle pravdy pro vás sotva ještě pochopitelně říci: Kristus jest jedině nejopravdovější Bůh od věčnosti! On jest Stvořitelem všech nebí a všech světů! – Více vám nyní říci nemohu. Až přijde však On, pak se již dovíte vše bližší od něho Samého!“

11. Praví Jellinek: „Příteli Blume, toho věru není třeba kvůli důkazu, za to však aspoň – k vůli mému srdci. Neboť musím vám otevřeně doznati, že kdyby sem nyní přišel a pokynul mně, abych Ho následoval, stal bych se vám všem okamžitě nevěrným! Neboť nyní Ho miluji jako nejdokonalejšího, nejlepšího člověka více nežli všechny lidi na zemi dohromady; neboť všichni lidé dohromady nemohli mu dosud podati ani kapku vody. Oč mnohem více budu Ho však teprve milovati a vlastně Ho již miluji, jeli to také skutečně Bůh! – A to: jak může býti Bohem, se

nebudu vůbec starati. Neboť četl jsem jednou v jedné knize heslo, které zní: „Bůh jest láska! Bývá-li tvé srdce někde a někdy jato mocnou láskou, pak považ, že Bůh jest v této lásce!“ – A hleďte, tento výrok jest mým barometrem pro jsoucnost Boha v člověku, jakož i v celém národě! – Pociťuji-li tedy nyní v srdci nejvýš mocnou lásku ke Kristu, pak mně právě tato láska praví: Kristus, kterého si tak nadmíru vážím, a miluji, jest a musí býti Bůh; neboť jak jinak bych Ho mohl tak mocně milovati! – A tohoto nebeského bratra miluji nyní tak velice proto, že jistě v sobě chová velmi mnoho Boží lásky! – Mám pravdu anebo ne?“

12. Praví Robert: „Úplně! Jen srdce může Boha pochopiti, rozum věčně nikdy! – Ale nyní milí přátelé, k něčemu jinému! Ježto jsme již přímo u kapitoly lásky, můžete s ní zcela snadno spojit tuto domněle jinou (kapitolu).

13. Poslyšte! – Láska jest ovšem jediným průkazným barometrem pro Božství a jeho nepopíratelnou jsoucnost. Ale také víme, že vedle nás existuje něžné ženské pohlaví, které se až příliš často dovolávalo našeho srdce tak, že jsme tím nebyli vůbec nikdy ani schopni nějaké vyšší a čistší lásky k Bohu! – Nuže myslíte, že také v této, většinou čistě jen smyslné lásce přebývá Bůh?“

14. Praví Jellinek: „Ovšem“ Kdyby nebyla v ženě Boží něha, kdo by ji mohl milovati? Že se však přesto může tato láska zvrhnouti, o tom nelze naprosto pochybovati.“

15. Praví Robert: „Vystoupí-li zde na zkoušku několik zcela znamenitých ženských krás třebaš v nejkrásnějších baletních úborech, a to s největší vlídností k vám – a vedle toho však také přísný, byť také jinak předobrá Bohočlověk Ježíš – řekni mně, zejména ty Jellinku, jak by se k tomu tvé srdce tvářilo? – Neboť já vím, že tak zvané taneční umělkyně bývaly ti vždy nejvíce nebezpečné!“

16. Praví Jellinek: „Bratře, dotkl jsi se zde sice jedné z mých žel nejslabších stránek. Ale naproti tomu ti mohu jaksí slavně dokázati, že přes veškeré své slabosti nicméně mohu, když by na to přišlo, za jediný pravý vlas Kristův nechati na místě seděti aneb tancovati 10000 tanečnických umělkyní! – Neboť víš, láska k Bohu jest přece jen poněkud mocnější, nežli láska k nějaké lepé tanečnici. Láska k ženám může oslabovati lásku k Bohu jen tehdy, když člověk v Boha buď sotva věří, anebo je donucován věřiti v Boha, který vězí nějak v hostii, jako rytíř v houští!? Je-li však Božství skutečně a to v osobě Kristově tady, takže Je každý vidí, jako takové poznává, a může s Ním dokonce mluvit, bratře, pak odpal i s 10000 takovými Fany Elster a Cerittos⁷⁷. – Ale ovšem bez Krista by mne mohlo několik velmi bujně obdařených Fanynek zploditi v prsou trochu více tepla, nežli když jich tu není.“

17. Praví Robert: „Bratře, chtěl bys jich několik viděti?“

18. Praví Jellinek: „Máš-li také takové duchy zde, nech je viděti, abychom na sobě zkusili, jak dalece by nám mohly býti nebezpečné! – Experientia docet⁷⁸“

Kapitola 58.

Zkouška lásky k ženám pro tři přátele Robertovi. Dobré odpovědi Jellinkovy a Messenhauserovy.

⁷⁷ slavné divadelní hvězdy a tanečnice.

⁷⁸ Zkušenost učí.

Po této Jellinkově řeči se odebeře Robert ihned do známé již zadní části tohoto pokoje, kde se nyní nachází oněch čtyřadvacet tanečnic za velkou záclonou, která byla zřízena teprve po ošacení těchto tanečnic, na jejich prosbu a to nejlacinějším způsobem, totiž Mou vůlí. – Přejde, tam odhrne záclonu, a praví tanečnicím zcela v klidu zde shromážděným: „Nuže moje milé, jest již na čas! Předstupte tedy a učiňte před oněmi třemi hosty několik velmi způsobných pohybů! Ale provedte svou věc dobře a neudělejte tomuto domu žádným způsobem hanbu!“

2. Tanečnice ihned učiní, co od nich Robert požaduje. Předstoupí nežli ještě učiní tak zvaný pas⁷⁹, praví prvá tanečnice Robertovi: Jen tě prosíme o tom, abys nám nepřičítal za chybu, stane-li se snad svou zde zvláštní bujnou postavou nebezpečné?! Neboť za to bychom opravdu nemohly! – Můžeš-li se však něco takového předem domnívat, pak by nám bylo všem zajisté milejší, kdybys nás nenechal před oněmi tvými třemi hosty vystupovati! Neboť bylo by nám opravdu velmi líto, kdybychom způsobily zlo, ježto bychom chtěly konati jen zcela vážně dobro!“

3. Praví Robert „Milé sestry, tento váš projev velice potěšuje mé srdce! Neboť jasně z něho vyrozumívám, že máte všechny úplně dobrou a čistou mys! Ale ani v nejmenším se nebojte! Neboť můj nejmilejší Přítel tamto a též i já se co nejlépe postaráme o to, abyste ani vy oněm hostům, ani hosté vám nezpůsobili nejmenší škody! – Vystupte tedy jen zmužile a neohroženě; neboť nic zlého anebo aspoň nebezpečného, nýbrž jen dobré a užitečné vykonáte svým tancem na oněch třech hostech!“

4. Když tanečnice uslyší toto ujištění, vstoupí zcela rychle do velmi jasného popředí pokoje a s nejlídnějšími tvářemi a všelikými uměleckými pohyby začnou ihned rozvíjeti své umění. – Robert, který se nachází nyní již opět u oněch tří přátel, ihned se táže Jellinka: „Nuže, bratře Jellinku, jak se ti líbí naše domácí tanečnice? Viděl jsi na Zemi kdy něco toho druhu dokonalejšího?!“

5. Jellinek pozoruje chvíli s velkým zájmem tanečnice a praví pak jakoby s hlubokým povzdechem: „Ach, milý bratře, nemohu si pomoci, ale můj pocit při pohledu na takové produkce si zůstává vždy stejný! Musím ti zcela prostosrdečně říci, že jsem na tom nenalézal nikdy opravdové potěšení; naopak, býval jsem při tom naplněn vždy jen jakýmsi bolem a opouštěl jsem takový komediantský dům ve zcela zvláštní náladě! Velmi často jsem na Zemi přemýšlel o tomto zvláštním jevu anebo spíše o zvláštním dění ve své mysli. Ale byl jsem vždy neschopen náležitě vysvětliti důvod toho. Nyní však začínám o tom dostávat náležitě světélko, a to mně těší více, nežli celý tento skutečně nejvyšší znamenitý taneční výkon. – Důvod spočívá v úplně bezúčelnosti tohoto uměleckého vyvrtávání údů! Řekni mně, jaký užitek může toto umění kdy posloužiti?! Hle, podle mého mínění ani nejmenší! Veškerá ostatní umění, jako hudba, básnictví, malířství a sochařství mohou býti svým pravým a důstojným postojem lidské mysli zajisté k velmi podstatnému prospěchu tím, že umírňují a zušlechťují srdce a tak nezřídka zcela hrubého člověka vychovávají v člověka mírného a srdečného a nezřídka v prsou probouzí a oživují pravou lásku. Ponecháme-li však tomuto tanečnímu umění zaujmouti sebe čistší a důstojnější postoj, budou se jím probouzeti v duši jen nejvyšší nečisté pocity a přirozenost téměř každého muže bude po takovém předvedení vždy mnohonásobně smyslnější a žádostivější. Kdo je mezi diváky boháčem, tomu pak nebude záležeti na tisících, aby dosáhl toho, po čem již za tohoto předvedení co nejtoužebněji zatoužil! Chudší ubožák, jehož pokladna jest až příliš omezena, než aby si mohl po takovém nejvyšším stupni všechny smysly vydražďujícím předvedení opatřiti také ještě známou kvintesenci smyslného požitku, odchází však vždy, když to dobře jde s bolem domů, – a kraje si na filozofa; jde-li to však poněkud hůře, pak si vyhledá nejbližší prodejné děvče a provádí s ní za několik grošů požitkářské taxy to, co by prováděl, kdyby to bylo možné ovšem o milion raději s taneční primadonou!

6. Myslím, nejmilejší bratře, že tento mnou nyní zcela prostosrdečně uvedený důvod mé ne-libosti při pohledu na takovéto produkce je ovšem povšimnutí hodný, ačkoliv nebyl vlastně pra-

---

⁷⁹ Taneční krok

menem mého bolu , který jak již bylo řečeno, byl vždy mým průvodcem po takových představeních, – která jsem sice vždy velmi horlivě navštěvoval, ale při nich jsem si vždy odnášel stejnou odměnu. Vlastním pramenem mého významného žalu při a hlavně po takových uměleckých výkonech byla, jak to nyní velmi patrně pociťuji dobrá myšlenka , s jakou jsem jakoby nějakými magickými brýlemi pohlížel na takovou sličnou tanečnici jako by na padlého anděla!

7. Ó, jak často jsem si myslel a řekl u sebe takto: „Co bys mohla mému srdci býti, kdyby tvé srdce mohlo kdy pochopiti, čím by ti chtělo býti srdce mé! Ale ty jsi padlý anděl a nepoznáváš nikdy hodnotu srdce, které by tě chtělo tak rádo povznést z bezedného bahna tvé pokleslosti opět na skutečného anděla. Tvým bohem jest nyní mamon světa. A své vlastní srdce pošlapáváš, slepče, nohama, jimiž ty, která bys mohla obývat sluneční pláň, kdybys poznala hodnotu svého srdce, podněcuješ nejprostší smilstvo a trestáš mnohého chudého, své přirozenosti vědomého diváka za několik zlatých, které ti obětoval, dvěma tucty bezesných nocí, ano ještě něčím mnohem horším! Ale co je ti do tisíce chudásů, kteří ti zaplatili, tebe obdivovali, tobě tleskali a často u tvého vozu dokonce služby zvířete konali!? Tvé srdce jest vůči nim němé, jako mramorové poprsí! Ty jich neznáš a také je znáti nechceš! Neboť přijala jsi tisíce a k tomu si ještě soukromě učinila poplatnými kapsy bohatých chlípíků! Co je ti do srdcí, do nichž tvé kouzelné nohy vrhly každým pas jedovaté šipy, když si tě dokonce snad hrozně mocně žádala před tvým hotelem par excellence ještě jednou spatřiti!? Tehdy vrhneš na jejich hlavy zcela vlastnoručně pantofel, s nímž mohou býti uspokojeni, poté se opět vrátíš do své nádherné komnaty!

8. Hle příteli Blume, takové myšlenky byly vždy mými průvodci a uváděly mou duši do zvláště špatné nálady. – A neměl jsem však pravdu, když jsem myslel tak, jak má vlastně vždy myslet lepší srdce vůči svému bližnímu?! – Jelikož jsem tedy z dobrého důvodu při takovýchto příležitostech vždy tak myslel a nyní (také zde) právě tak myslím – táži se tě ihned sám, zda by mně podle tvého případného domnění mohly kdy býti nebezpečny tyto tanečnice, které nyní na štěstí skončily své předvedení a nyní nás jak se zdá poslouchají? – Snad mým dvěma milým bratřím, Messenhauserovi a Becherovi? – což bych však též nemohl tvrditi! – Mně jsou v této situaci nejméně nebezpečny, jako též tomuto mému nyní zajisté nejmilejšímu příteli, který vyslechl tuto mou řeč se zřejmým pohnutím, – Musím ti tedy nejmilejší příteli Blume, dáti nejúplnější ujištění, že všech těchto čtyřadvacet umělekyn i se svými osmačtyřiceti nejkrásnějšíma nohama nebylo na újmu mé lásce k Ježíšovi! Naopak – tuto mou nyní nejsvatější lásku jen zvýšily! Neboť hle, nyní mám pravý soucít s těmito ubohými padlými anděly! A kdyby mně bylo možné pozvednouti je z této jejich nízkosti k opravdovým lidem, dal bych za to polovičku svého života! – Ale nechme toho! Na Zemi se stala velmi mnohá má přání vodou, ano nakonec i krví; proč nemůže býti podobný případ i zde? – Ale nyní řekněte také vy oba Messenhausere a Bechere, jak se vám tato podivaná líbila?“

9. Praví oba „No, no, tak tak – naprosto ne špatně! – Ale připadá nám ta věc poněkud komická! Na Zemi se takové výstřednosti lidské hlouposti zdají býti člověku zcela snesitelné. Ale zde v říši duchovní – musíme se ti, bratře Blume, otevřeně doznati, nebudeš nám zazlívati, připadá nám taková pohlouznění lidského snažení přece jen poněkud příliš zvláštní! – Představ si, že bychom tě nyní mohli vrátiti opět na Zemi a mohli tam svým přátelům vyprávěti, že jsme byli právě přítomni nebeskému baletu! No, chtěli bychom slyšeti ten smích! – Ale řekni nyní jen to jediné, jak jsi vlastně přišel na pošetilou myšlenku, pořádati zde v říši ducha hotový serail, hned jen s dvěma tucty nejšvarnějších baletních tanečnic? Najmul jsi je skutečně, či co? Anebo je to snad nebe novokatolíků? – Jdi, jdi pryč s těmito tvými novokatolickými andílky! Přines nám raději ještě nějakou butelku toho posledního! Kapka z ní má více ceny, nežli všech těch osmačtyřicet nožiček!“ – Robert se tomu usměje a přináší druhou láhev.

Kapitola 59.

Pán o často zneužívané větě: „Účel posvěcuje prostředky.“ – Příklady k tomu.

1. Jellinek se obrátí nyní také na Mne a táže se, jak se asi tento zvláštní umělecký výkon líbil Mně?

2. **Já** však mu pravím: „Milý příteli, musím ti zde otevřeně doznati, že Já při takových příležitostech obracím Svou pozornost mnohem méně na prostředek jako spíše jen a jedině na účel. Neboť prostředek o sobě může vypadati často jako sebe zvláštnější a přece to nic nevadí, jen když se jím v každém směru dosáhlo ušlechtilého a dobrého účelu. Neboť zde, v říši duchovní nejlepší dosažený účel posvěcuje vždy každý prostředek, kterým se jedině mohlo tohoto účelu dosáhnouti! Zde opravdu zcela nic nezáleží na tomto tanečním předvedení; ale ve spojení s nejušlechtlejším a nejlepším účelem, které se jedině jim mohlo dosáhnouti, záleží na něm nekonečně mnoho.

3. Tuto jezuitsky sice znějící zásadu ti však osvětlím napřed pozemsky, aby se ti pak její duchovní obsah stal tím jasnější, a tak Mne poslyš! Hle, tato zásad zní krátce takto: **Dobry účel posvěcuje každý prostředek, kterým se ho může dosáhnouti.** –Zda je však tato zásad také správná, uvidíme nyní na několika příkladech. A tak dej jen dobrý pozor:

4. Syn má na Zemi otce, kterého při práci potkalo neštěstí; zlomil si nohu tak, že může býti opět zahojena a dočasněmu a přirozenému životu ostatních částí těla učiněna neškodnou jen obratnou operací. Co by tento dobrý, svého otce nade všecko milující syn učinil zlému člověku, který by ostrou seberou uťal jeho otci nohu čistě jen z hněvu anebo ze zlé svévole? Hle, tento syn by provinilce uchoпил a po celý život trestal – a přece by jeho otec při této rychlé operaci mnohem méně trpěl, ježto by byla střelhitě na zcela zdravé noze vykonána nežli když pak musí býti vykonána (lékařem) na noze v nejvyšším stupni trpící. – Hle, vezme-li se této prostředek o sobě, bez spoje s účelem právě tímto prostředkem dosažitelný, byl by ohavností. Ale ve spojení s dobrým účelem jest štěstí. A syn se jistě ukáže v nejvyšší míře vděčným obratnému operatérovi, který zachrání život jeho nejmilejšímu otci. Neboť bez něho by byl otec zemřel zánětem. – Jděme však dále!

5. Co bys učinil tomu, kdo by ti pěstí vyrazil zub? – Hle, pohnal bys tohoto zuřivce před soud a žádal bys od něho malé bolestné. Máš-li však nemocný zub, který ti způsobuje mnoho bolestí, pak sám jdeš k zubnímu lékaři a zaplatíš rád za to, když ti onen špatný zub vytrhne. Kdo by mohl chváliti vytrhávače zubů, který by kdykoli a kdekoli vyrážel a vytrhával lidem zuby pouze k svému potěšení? – Ale zcela jinak se věc má v rukou skutečného zubního lékaře, a to proto, že on často sebe bolestněji operací dosahuje dobrého účelu. A nemůžeš popřít, že zde o sobě velmi krutý prostředek jest dosaženým dobrým účelem posvěcen! – Proto tedy jen dále!

6. Hle, smrtná rána jest jedním z největších hříchů, jakého se může člověk na člověku dopustiti. – Ale dejme tomu, že kráčí otec se synem lesem. Tu nějaký zlý člověk, který větrí u otce mnoho peněz, vyskočí pojednou jako tygr z houštiny, uchoпí otce za hrdlo a chce ho zardousiti (to je vrahům nejmilejší způsob usmrcování, protože když přijdou před soud, nemůže jim tak snadno býti ukázán úmysl ke skutečně z plné vůle vykonané vraždě). Syn spatřiv velké nebezpečí svého otce, uchoпí ihned pušku a vraha usmrtí! – Hle, smrtná rána jest jak známo jeden z největších hříchů, kterých se může člověk na člověku dopustiti. Jest však smrtná rána, kterou se dopustil sny na vrahovi který chtěl zardousiti jeho otce, též hřichem? – Ó, nikoli! Již pouhý rozum ti praví: Smrtná rána jest o sobě, jakož i tím spíše jako prostředek k dosažení špatného účelu jedním z největších hříchů. Ale zde, ve spojení s nejlepším účelem jest právě tak svatá, jako účel sám, a zejména tehdy, ukáže-li se jako jedině možný účinný prostředek.

7. A hle, jako je to s těmito třemi příklady, tak je to vždy s každým jednáním, kterého jest člověk anebo duch schopen. Jeví-li se toto jednání po přesné a moudré rozvaze jedině možným

a účinným prostředkem k dosažení dobrého účelu, pak jest také dobré, spravedlivé a dosaženým dobrým účelem posvěcené⁸⁰

8. A tak milý příteli, budeš museti také u těchto ubohých tanečnic zavřítí oči. Neboť tančí k dosažení mnohonásobně dobrého účelu. A tohoto účelu se nyní také, jak velmi brzy poznáš, skutečně dosáhlo. Řekni, máme se proto na tyto taneční umělkyně hněvati, anebo jim máme dáti za to snad také z „druhé butelky“ též několik slinek okusiti?“

9. Praví Jellinek: „Ó, je-li tomu tak, ovšem, ovšem! – Přistupte jen, milá srdéčka, jen přistupte! I vy budete mítí dobrý den!“

Kapitola 60.

Tanečnice naplněny pokorou přejí si poučení o Bohu. Robert je poučuje: Jen v sobě hledej světlo!“ – Nebezpečí čistě vnějšího bádání.

1. Po tomto zvolání se tanečnice co nejuctivěji pokloní, a prvé tři praví: „Ó, milí , vznešení přátelé, vy jste k nám příliš dobří a shovívaví! Neboť naše velmi špatné a bídné umění jest až příliš nejnižší ze všech umění, než aby si mohlo zasloužiti od duchů, jakými jste vy, i jen nejmenší vážnosti. A tak naprosto nechápeme a také nemůžeme pochopiti, jak a proč můžete býti k nám ubohým hříšnicím tak velice dobří? Opravdu, kdybychom byli na zemi ještě v těle a mohli se tam setkati také s tak přesrdečně dobrými lidmi, jakými jste tu nyní vy, pak by mohli obdržeti nad námi velkou moc. Neboť pravému přátelství a ryzí nezištné lásce lze zajisté nejsnáze přinéstí ty největší oběti ! Ale my jsme nyní zde zcela chudobné, jak co do ducha tak i co do naší celkové osobnosti a nemáme nic jiného, nežli co nám vaše velká dobrotivost uštedří. Proto se také za tuto vaši až příliš velkou dobrotu nemůžeme odměniti jinak, nežli si vás budeme vážiti a milovati a to tak silně a mocně, jak jen je to vždy našim srdcím možno. Smíme-li se k vám s takovouto láskou přiblížiti, pak se k vám všem také převelice rády odebereme a budeme s vámi veselí. Není-li však tato naše snad příliš málo čistá láska vašim osobám příjemná a nejsme-li snad dokonce ani vůbec hodny vás milovati – ó, pak nás nechte opět odejítí a oplakávati naše hříchy, které nás učinily vaší lásky snad na věky nehodnými.“

2. Praví Jellinek: „Prosím vás, nejmilejší srdéčka, jen nebudte tak římsko-katolicky slabá! Kde je Bůh, který by kdy považoval lásku za zločin? Pravím vám, kdyby mne začal sám ďábel opravdu milovati, miloval bych ho za to opět já! Jak bychom mohli vámi opovrhovati proto, že nás milujete, když přece jistě nejste žádnými ďábly a také věčně jimi nebudete! Přistupte tedy jen všechny sem a napijte se tohoto pravého vína života! Neostýchejte se před námi; neboť my všichni nosíme svá srdce na jazyku a nesmýšlíme aspoň pro tuto naši sféru působnosti vnitřně, ani o vlas jinak, nežli jak mluvíme a vnějšně jednáme. Nás všech pět nežádá od vás nic jiného, nežli jen vaši lásku, které nám zajisté také rády popřejete. – A tak doufám, že je vám nyní zcela jasné, co vy máte v nás a co my si přejeme mítí od vás, - totiž nic jiného nežli vaši čistou lásku a přátelství!“

3. Když toto tanečnice od Jellinka uslyším pokloní se ještě vlídněji a hlouběji a odeberou se pak s tváří nanejvýš přívětivou k nám, pozdraví nás co nejvlídněji a praví: „Jsme vaše děvečky! Vaše čistá, dobrá a přeušlechtilá vůle vůči nám budiž věčně naším nejsvětějším zákonem! – Jednu prosbu se však nicméně odvažujeme přednésti, totiž: Na hloupém světě jsme měly málo příležitosti a také jsme ji vlastně málo hledaly, abychom nejvyšší Bohobytnost blíže a opravdu poznaly a přišly jsme sem tedy v tomto nejprvnějším oboru každého lidského vědění a víry jako úplně slepé.“

---

⁸⁰ Jest zde ovšem třeba opravdu „moudré“ rozvahy na základě božských čistých hledisek opravdové lásky k Bohu a bližnímu. Při moudrém uvážení zůstává prostředek o sobě špatný vždy špatným. Srovnej Velké evangelium Janovo svazek 6 kapitola 39, verš 1.

4. Byly jsme sice tak zvané římské křesťanky a účastnily jsme se vnějšně všeho, co tato církev předpisuje zachovávat, ačkoliv jsme byly tanečnice. Ale co nám to vše prospěje pro tento svět?! Veškeré naše posty, zpovědi a přijímání žádnou z nás ani o vlas nepřiblížilo k pravému poznání Boha. Během as deseti až patnácti let jsme všechny, jak ti jsme zemřely a shledaly jsme se tu opět jako by náhodou. Ale v témž stavu, v jakém jsme do tohoto světa vstoupily, se nacházíme ještě doposud, to jest Boha jsme nikdy neznaly tak jak se vlastně znáti má a neznáme ho doposud! A přece nám jen tuto existenci Bůh, ano nadmíru dobrý, nanejvýš moudrý a všemohoucí Bůh mohl dáti.

5. Kdybyste neshledali milí přátelé, příliš pod vaši důstojnost podati také nám, ubohým ženským stvořením, při vhodných příležitostech jen poněkud lepší představu o Bohu, nežli jak nám byla dána na zemi, pak byste nám učinily prevelikou radost

6. Na světě nám představovali Božství vždy takovým způsobem, že právě tato představa o Bohu nám vzala každou (správnou) představu o Bohu. Bůh se prý skládá ze tří osob, z nichž každá osoba jest zcela dokonalým Bohem, což by tedy dávalo zřejmě tři bohy. Ale tito tři bohové nicméně nejsou tři bozi, nýbrž jedině jeden Bůh! Každý z těchto tří bohů má sice svou vlastní působnost, závisí však jako například Bůh – Syn velice od Boha Otce a smí konati a učiniti jen to, co chce Otec. A přece se opět praví: Syn a Otec jsou úplně jedno! – Se svatým Duchem si pak vlastně zcela nevědí rady! Jen více či méně nežli Otec anebo nežli Syn? Vychází prý z obou a znázorňuje se nad oběma jako holubice! – Nyní přijde však ještě miliardy hostíí, z nichž je prý také úplně Bohem! – Přátelé! Může z toho člověk nabýti kdy jasného poznání o Bohobytosti?! – Proto nebudiž vám naše prosba protivná. Neboť jejího vyslyšení jest nám více třeba nežli, nyní tohoto vína!“

7. Praví Robert podávaje pohár nejlepšího vína: „Milé sestry, ve jménu Boha, Pána a Tvůrce nekonečnosti, vezměte si jen směle toto víno a napijte se ho! Neboť duch tohoto vína není jako duch pozemských vín, v němž podle Pavla, moudrého učitele pohanů, přebývají duchové smilstva a nevěstkářství. Nýbrž duch, který přebývá v tomto víně, sluje duch věčné nejčistší lásky v Bohu; tento duch jest pak zároveň také svatý Plamen plný světla, jasu a čistoty. V tomto světě naleznete velmi brzy od sebe a v sobě to, co byste chtěli míti od nás

8. Vaše přání jest vznešené a žádný Boží anděl nemůže na něm objeviti poskvny. Ale nehledejte jeho splnění mimo sebe nýbrž v sobě, tak vám bude prospěšné a užitečné navěky! Kdybychom vám je dali my, pak byste měly cizí vlastnictví v sobě, které vám může sice vnějšně poskytnouti dočasnou výhodu, ale vnitřně by nepřineslo nikdy žádného užitku, nýbrž časem by vám muselo přinést naprostou, ne snadno napravitelnou škodu.

9. Neboť hledte, pouhá vnější nauka se může sdělovati především také jen pouze vnějším duchům, jejichž mysl jest hmotná. V těchto duchách způsobuje ovšem revoluci a tu a tam je nutí, aby tuto nauku přijali. Vnitřní duch toto také velmi brzo způsobuje a vzchopí se a jde ven mezi přírodní duchy aneb (do) vlastní přírodní duše každého člověka a zpozoruje tu dobrou setbu a má z toho velkou radost. Těší se tím více z nádherné žně, která může z této setby vzejíti. Ale hledte, právě tu se pak téměř většinou stává nevyhnutelné neštěstí že totiž zatím co vlastní životní duch člověka pozoruje vnější setbu a těší se vně svého pokoje mezi svými přírodními duchy na nejvýš brzkou a bohatou žeň, vzchopí se nejhorší a nejčistější přírodní duchové, kteří byli v duši ještě přítomni, vniknou do pokoje pravého ducha a zabraňují mu, ba velmi často znemožňují ústup! Ztratí-li však pravý duch toto své sídlo života, pak se ovšem zpočátku snaží zřídit si nové sídlo mezi svými nejlepšími duševními přírodními duchy a přebývá tu mezi nimi jako nájemník v domě jiného majitele. Ježto pak, oloupen o svůj majetek, nemůže nakonec zapraviti činži, zabaví ho vlastní domácí pán a vezme mu vše, co ještě měl, a učiní ho mimo to ještě zajatcem anebo dokonce otrokem své vládychtivosti – v kterémžto stavu se pak pravý vnitřní duch spojí s nejčistšími přírodními duchy a musí táhnouti v témž jařmu za hanebný provaz nepravosti. A to pak značí tolik jako duchovní smrt člověka. Neboť v takovém člověku zřídil pak svůj trůn satan a vlastního Pána života v člověku učinil otrokem pekelných choutek a pudů!

10. Proto si dejte provždy raditi, abyste neusilovali příliš dychtivě o vnější poučování. Neboť se nehodí k ničemu, nepřijímá-li je duch v největší pokoře a nezařídí-li ihned úplně podle něho celý svůj život což je ovšem pro každého ducha velmi těžký úkol. Hledte, Šalamoun, nejmoudřejší král izraelský, padl přes svou velkou moudrost, protože jeho vnitřní duch, cítící se dosti silným, se jednou odvážil své nejvnitřnější sídlo opustiti a vystoupiti mezi své přírodní duchy a podle své moudrosti je uspořádávati. Ale jelikož to učinil před dobou své úplně zralosti, která musí se díti vždy z nitra navenek a nikdy dovnitř byl svými nečistými přírodními duchy jat a nebyl již puštěn do svého domu, který až příliš brzy přetvořil v příbytek veškeré nepravosti, nevěstkářství, smilstva a modlářství! – Tak také zradil Jidáš svého mistra, svého Pána a Boha, protože nauku spásy přijímal jen do svých vnějších duchů, kteří mají své sídlo v rozumu a z něho ve všelikých žádostech, tím vylákal životního ducha života z jeho nejvnitřnějšího příbytku, který tím otevřel k volnému vstupu satanovi. Následek toho jest až příliš známý, než abych vám jej zde znovu sděloval!

11. Proto pijte nyní toto víno! Probudí ve vás pravou lásku k Bohu. A tato láska posílí vašeho ducha a způsobí jeho vzrůst. Když pak duch pronikne svým vzrůstem všechny své vnější přírodní duchy, neopustiv své původní sídlo, pak také již nalezne v sobě vše, co by nyní chtěl obdržeti zvenčí. Porozuměly jste mně dobře?

Kapitola 61.

Dík a porozumění tanečnic. Robert o boji proti nečistým přírodním duchům v člověku. Zdokonalování. Robertova skromnost. Nejvyšší.

Praví tanečnice: „Ó, milý, přemoudrý, vpravdě do nejvnitřnější bytosti lidského života zasvěcený příteli! Velmi dobře jsme ti porozuměly! Ty jsi nám jasně vyložil to, co jsme často temně tušily. Ó, jak ti za to budeme sto patřičně poděkovati!?”

2. Jak často jsme viděly na světě lidi a měly jsme nezdědky s nimi co činiti, jejich duch měl všemožné nejlepší vzdělání. Pravíme ti, lidi, kteří následkem svého vnitřního vzdělání a zejména v oboru náboženství, měli pověst svatosti, a které každý ctil a velebil; Ano, ještě více: Lidi, kteří slovem i skutkem projevovali nepopíratelné stopy vyššího osvětlení. Tito lidé přicházeli k nám a činili nám návrhy k nejošklivějším zábavám, které jsme jim žel nemohly poskytnouti, protože většinou byli již velmi zlým způsobem nakaženi! Ne, pomyslely jsme si, jsou-li následky oné, znamenité křesťanské ctnosti takové, pal o ni již více nestojíme! Tedy nám byly takové zjevy nezbadatelnou záhadou. Ale nyní jest nám vše zřejmé a jasné! – Ó, díky tobě za toto vysvětlení! Neboť nyní teprve víme, odkud pocházejí ta mnohá zla. – Podej sem tedy onoho vína života, a my všechny vyprázdníme tento pohár pokory až do poslední kapky!“

3. Robert podává jim nyní pohár a všechny z něho pijí a jsou při tom plny radosti.

4. Jellinek a s ním i Messenhauser a Becher se mocně podivují moudrosti Robertově a Jellinek po malé chvíli praví: „Bratře! Toho je od tebe najednou příliš mnoho k poslouchání! Víš, že jsem tě měl vždy za velmi moudrého muže a ducha a o tom jistě nebudeš pochybovati; Ale že jsi v základu tak velice moudrý muž, věru, o tom jsem neměl nikdy ani toho nejmenšího tušení! Bratře, nesmíš mně však zablýskati, že se nyní bezděčně zdá, že to, co jsi nyní mluvil k těmto milým sestrám nevyrostlo na tvé vlastní půdě?! Ale to nic nevádí, neboť také mě jsi tím rozžehl tak zvláštní světélko, že nyní začínám zcela jinak věci zřítí a posuzovati, nežli tomu tak bylo dříve! Připadá mi to nyní tak, jakoby takové všechny ty nynější, politické rejdy na Zemi a ještě tisíc jiných zel měly právě v tom svůj nanejvýš politování hodný původ.

5. nyní mně také poněkud svítá, proč tyto tanečnice před námi tančily?! – Nevylákaly snad tím naše nečisté duchy z uchváceného příbytku našeho pravého Já, které pak rychle opět zaujalo svůj pravý příbytek!“

6. Práví Robert: „Ano, ano, bratře Jellinku, málem bys byl tuto záležitost tance téměř podle pravdy vyřídil a vyložil. Ale pohlédl jsi ještě poněkud mělce do sebe myslíš-li, že tvoji nečistí, příbytku tvého ducha se zmocnivší přírodní duchové byli tancem vylákáni ven, a ty, aneb tvé pravé já jaksi skončilo pak letem do svého původního pravého příbytku, který se nachází v srdci života? Ale milý příteli, jak jsi mohl tak o sobě a o nás všech myslet?”

7. Pravím tobě; že u nás jest tomu právě naopak! – Naši a nyní zejména vaši duchové jsou na štěstí ve svém pravém příbytku života, jinak byste nebyli v tomto příbytku nýbrž v příbytku, do kterého věčně žádné světlo a žádné teplo života nepřichází.

8. Ale vaši duchové byli až příliš obleženi přírodními duchy, takže se mohli sotva pohnouti a těmito duchy přirozenosti prohlédnouti – a z toho důvodu jste se také předtím mohli v onom pokoji sotva pohnouti a ještě méně někam viděti. Jen mimořádnou pomocí shora vystoupili oblehatele vašeho ducha navenek. A hleďte, váš duch se pak mohl již více pohybovati, mohl také ihned více světla ze sebe vyvíjeti a tím svůj předtím nejvyšší obmezený obzor rozšiřovati. Pak jste také ihned objevili otevřené dveře a tento stůl s vínem života.

9. Ale přesto zůstalo kolem pravého příbytku vašeho ducha takové množství obléhajících přírodních duchů, žen skrze jejich vždy ještě velký počet nemohl váš duch zříti v plném jasu, nýbrž jakoby skrze lehkou mlhu. – Jelikož však tito duchové, kteří stále co nejtvrdošijněji obléhají pravého ducha, chtějíce ho vylákati do své sféry, pocházejí většinou z tak zvané smyslné tělesné lásky, podobají se také v jistém ohledu převelice pravému duchu čisté Boží lásky v našich srdcích a dají se nejtíže od tohoto příbytku života odstraniti, protože lpí, jako žádný jiný druh přírodních duchů, až příliš na životě a jejich největším strachem jest poraziti život, který jim poskytuje tak mnohé sladké požitky.

10. Jen mimořádným vnějším lákáním mohou býti tito tvrdošijní přírodní duchové z příbytku vlastního ducha poněkud vychvázeni, při kteréžto příležitosti může pak pravý duch své území opět poněkud rozšířiti a tím se státi svobodnějším a jasnějším. A hle, takové vnější lákání bylo také uspořádáno zde těmito tanečnicemi. A vaše pravá já se tím nyní také stala mnohem svobodnější a jasnější. Proto ti také předtím tento můj vznešený Přítel, když jsi zde bratře Jellinku, shledával tančení poněkud zvláštní, řekl, že zde máš hleděti ne tak velice na prostředek jako spíše jen na dobrý účel! Nyní máš jasně osvětlený, nejlepší účel před sebou. A tak tedy myslím, aspoň já, že nebudeš nyní také již nic proti tomuto prostředku namítati?

11. Že však tyto tanečnice nejsou také ještě čistými anděly proto, že bylo jimi dosaženo pro vás dobrého účelu, to vám asi nebudu museti blíže vykládati a vysvětlovati. Ale učiním vše, aby se staly tím, čím ani ony, ani my, ještě nejsme!

12. Já jsem jen o jediný stupeň před vámi a to jest před vámi (také) má celá výhoda. Ale žebřík našeho věčného učení jest nekonečný a tu se zajisté co nejdříve velmi snadno stává, že se tyto naše nynější rozdíly tak úplně vyrovnají, že z nás nebude nikdo před druhým v ničem ve výhodě – mimo onoho Přitele a Bratra vedle tebe, bratře Jellinku, který jest před námi všemi ovšem až příliš nesmírně vpředu, než abychom ho kdy mohli dohoniti! – Proč? To vám velmi jasně ukáže a více než dostatečně přesně vám na to odpoví budoucnost a blížší známost s Ním.

13. Nyní však máme před sebou jinou velmi významnou práci, která musí přijíti co nejdříve do pořádku, jinak bychom se nemohli v tomto domě podle své svobodné a čisté chuti a libosti pohybovati.

U lehkomyšlné vídeňské společnosti v zahradě. Trpké, ale prospěšné léčení těchto hrdinů těla. Robert je povzbuzuje ke vstupu do domu.

Praví Robert dále: „Vyhlédněte tímto oknem do nádherné zahrady, obklopující daleko a široko tento dům a řekněte mně, co tu vidíte?“

2. Oni tři přistoupí ihned k oknu a pohlédnou ven. Ale sotva vyhlédnou, přímo se poděsí. A Jellinek se ujme slova a praví: „Ale bratři! Pro pána Noha, copak to je? – Jsou to lidé, zvířata anebo d'áblové? Zdá se to býti vše navzájem pomíjeno! – Ne něco takového bych v blízkosti tohoto domu věčně netušil! Opravdu, vidíme jednu pohromadě všechny ošklivosti staré, nejšpinavější mytologie – plasticky a skutečně! – Prosím tě, milý bratře, uzavři pevně bránu domu a dveře tohoto pokoje – jinak přijdeme do nebezpečí, že tyto šelmy vniknou sem k nám a že nás všechny nadobro sežerou!“

3. Praví Robert: „Ó, nebojte se toho! Nevypadají v podstatě tak odstrašující, jak vám na prvý pohled odtud připadá. Že se vám však zdají býti tak odstrašující, pochází z toho, že vás mají ještě z Vídně v žaludku, protože se domnívají, že jste je zradili Windischgrätzovi! Budou-li jednou usvědčeni o opaku, pak vám budou také, ihned připadati poněkud lidštěji. Neboť vězte, jsou to všelijací jednotlivci, kteří padli v oněch osudných dnech říjnovými zbraněmi císařských vojáků jako bojovníci za pozemskou svobodu. Nyní se domnívají, že tento pád by nebyl býval nikdy možný, kdyby je byl zejména bratr Messenhauser tajně nezradil! Až budou však přesvědčeni o opaku, bude možné s pomocí Boží také s nimi něco udělati! A budou-li snad mezi nimi také někteří, kteří se nedají nikdy o něčem lepším poučiti, nuže již Pán dovede Svou mocí takové, kozly od lepších ovcí oddělit, aby nemohli býti nebezpečni ani nám ani ostatnímu lepšímu stádu!“

4. Proto je tedy také pustíme a podle vůle Páně vezmeme do práce! Neboť ježto také my jsme měli velmi mnoho viny na tom, že našimi řečmi a zákony přišli tam, kde se nyní dost bídne nacházejí, jest nyní také především naší povinností přivést je na lepší cestu! – A tak tedy mne nyní ve jménu Páně následujte ven k nim!“

5. Robert se nyní ubírá uprostřed mezi Messenhauserem a Becherem do zahrady, kde jsou dosud známí již Vídeňáci vedle svých zcela zemdlených děvčat a svých znásilněných dcer. – Já pak ihned následuji tyto tři předchůdce s Jellinkem po boku do zahrady, kde zastihneme zástup ve stavu zřejmě velmi nepřijemném.

6. A když se jich Robert ihned ptá, jak se jim daří, volají téměř všichni zároveň: „Mizerně, bídne a špatně!“ – pomozte nám, anebo nás zbavte tohoto bídneho svinského života – to je nám docela vuřt! Není to k čertu!? – Nyní si představ jaké to krásné a pozoruhodné zkušenosti jsme zde v této pokažené, shnilými pomeranči zapáchající duchovní říši učinili! Je pravda, s tím děvkařstvím jsme to prováděli trochu příliš zle. Ale jsme zhovadilci a nebyli jsme nikdy nic jiného, protože jsme nebyli nikdy k ničemu lepšímu vychováni, – na čem nemáme ovšem viny my, nýbrž jedině naši moudří a mírní vládcové. A tak jsme se bavili tedy také zde oním oblíbeným způsobem – jako otec Adam s Evou, čímž pak obdržel život ten prvý bratrovrah Kain jakých je nyní na miliony! Ale nyní poslyš, co je zde v říši duchů na věci obzvláště a zároveň také zcela hanebně proklaté pamětihodné, – my jsme se zde, což je sotva uvěřitelné, skoro všichni nakazili! Ó, to je přece jen proklaté býti zde, v duchovní říši, nakažen! A to jak? Poslyš bratříčku, to by tak byl ráječek, jen kdyby tu byla nějaké pomoc. Ale tu není nikde nic, kamkoli se jen pohlédne! – Nyní tedy vidíš, jak se nám daří! Proto buď tak dobrý a opatři nám nějakou pomoc, nebo nás všechny, je-li ti to možné, usmrť. Neboť jest přece jen deset tisícrát lépe vůbec nebyti, než-li býti za tak ošklivě trpkých a šeredných okolností!“

7. Apropos, ještě něco! – Řekni nám také, kdo jsou ti tvoji průvodci? Jednoho již známe; jest to tak zvaný vlastní domácí pán tohoto domu opravdu vzácný Boží muž! – Ale ostatní tři neznáme! Jdi a řekni nám, kdo oni jsou!“

8. Práví Robert: „Ubozí, nemocní přátelé, cožpak jste tak zcela slepí, že již nemůžete poznati Messenhausera, Bechera a Jellinka?“

9. Volají někteří: „Tisíc láter a fix Laudon! Cože?! To jsou ti tři arci-lumpové! No spíše bychom se smrti nadáli, nežli že spatříme ještě jednou zejména onoho hlavního taškáře Messenhausera! Ale má štěstí, že jsme na tom nyní všichni tak bídne! Jinak bychom mu byli zde ušetřili krátké zcela podivné poděkování za jeho vrchní velení ve Vídni! Poněvadž jsme však k silnému osvědčení díky příliš slabí, může se zatím těšiti pouze tím, že ho všichni považujeme a vpravdě uznáváme za velmi vykutáleného darebáka a taškáře a přejeme mu to, čeho si zde zcela jistě nepřeje! – Tedy Messenhauser, Becher a Jellinek! – No to tu ale přichází všechna holota dohromady! – Skutečně pěkný ráječek!“

10. Práví Robert: Řekněte mně, je vám nyní lehčeji, že jste těmto mým přátelům vynadali!“ – Práví Vídeňáci : „No, to zrovna ne! Ale my jsme jim to museli říci, protože to skutečně zasloužili! Ty přece sám víš, jak a proč!“

11. Práví Robert: „Poslyšte, nechme toho nyní, co je pryč, to je pryč! Žádný z nás všech vyjma mého dřívějšího Přítele, který nyní promlouvá s Jellinkem, nemůže o sobě žíci a tvrditi, že nikdy nechybil! Spíše myslím, že každý z nás prodělal nejednou, nýbrž až příliš častokrát škálu všech smrtelných hříchů – jenže s tím rozdílem, že jeden se hned v tom a druhý hned v ono prokázal býti znamenitým! A bylo by ode mne velice hloupé, kdybych chtěl nyní tyto tři vámi obviňované stavěti před vámi jako nevinné. Dopustili se náležité dávky hříchů; ale my jsme jich se své strany nikterak nešetřili. Kdo by z nás byl před soudcovskou stolicí Boží opravdu pro peklo zralější, to by věčného Mistra života asi nestálo mnoho lámání hlavy a přemýšlení! Ale myslím, že jsme vesměs všichni před Bohem sotva hodni toho, jak vysoce nám v městském příkopu a na palouku dobrý kníže Windischgrätz ocenil, neměli bychom se zde tedy již více obviňovati a obžalovávat, nýbrž měli bychom si za nejvšeobecnější amnestie ruku podati, vzájemně si vše odpustiti a tak zde v této nové říši a v tomto novém životě také novou osadu svých přátel a bratrů založiti! A myslím, že nám to ponese příště mnohem lepší ovoce, nežli kdybychom se chtěli také ještě souditi zde, kde beztoho každý z nás musí nésti na zádech příslušnou plně naměřenou míru soudu! – Co myslíte, jak se vám líbí tento můj jistě co nejlépe míněný návrh?!

12. Všichni volají: „Ano, ano, máš úplně pravdu, a tvůj návrh se nám neobyčejně líbí! Ale jen zdraví, zdraví je nám třeba! Neboť ty víš, že trpící člověk aneb duch nemůže tak snadno přijíti k zdravému rozhodnutí a takový Vídeňák již zcela ne! Neboť nemocný Vídeňák je i pro svini příliš špatný!“

13. Práví Robert: „No, no, zanechte toho! – Povstaňte a pojdte všichni ke mně do domu! Tam se již naleznou prostředky, které by vás opět uzdravily! Zde venku, neznám ani lékaře ani lékárnou.– Neboť zde v duchovní říši se pro zevnějšek se žádným lékařem nic nepořídí, protože má-li se zde nějakému nemocnému pomoci, musí být veškerá zla léčena z nitra. A k tomu jest třeba, abyste se nacházeli v domě, a to zde v tomto mém domě, který jest vším možným co nejbohatěji zařízen a co nejlépe opatřen! – Proto tedy povstaňte a následujte mne!“

14. Po těchto Robertových slovech všichni povstanou, také ony ženské bytosti a následují nás, pokud to jde do domu, a to do známého již pokoje, který je dosti velký, aby mohl pojmouti mnoho tisíc hostů.

Hosté při pohledu na tanečnice. Lidová řeč ve vídeňském nářečí. Hrdinka barikád. Pathetik.

1. Když jsou všichni pospolu v pokoji, tu upozoruje jeden tanečnice a praví: „No těch nám tu bylo také ještě zapotřebí! Náš stav a ony zde, to se hodí, pěkně dohromady!“ – Praví druhý vedle něho: „Ale potz Seppel Laudon fix Element! Sabbat mirzl (nářky na sobotu)! Švarné by byly! A ty krásné nohy, kdyby byly zdviženy, to by bylo žrádélko na Boží hod velikonoční! – Sarment, jen kdybych byl zdrav na mou duši, té prostřední z oněch třech předních – něco bych řekl!“

2. Napomíná ho jeho soused: „Ale prosím tě, Franc, buď jen nyní moudrý! Cožpak nevíš, že už nejsme na světě?“ – Praví prvý: „To vím dobře! Ale svět sem, svět tam – jsou holt krásné! A to bychom nesměli míti zcela žádný pocit, kdybychom mohli při tom zůstatí lhostejní!“

3. Praví třetí: „Ale kdyby holt potom Franc přišel se svou nelhostejností do pekla, jak by mu potom bylo? – Praví Franc: „E, vem to čert! Ty už holt jsi a zůstaneš hloupá potvora! Cožpak jsme snad nyní v nebi?! Anebo viděl jsi už jedno peklo, abys mohl říci, že jsi ještě nebyl v pekle?! Věříš, že my dva bychom byli snad až příliš dobří pro peklo?!“ – Praví oslovený: „To už vím, ale napřed bychom museli býti odsouzeni, a pak bychom teprve viděli pekelný oheň! A myslím, že to nyní s námi přece jen takové není! Pálí mne sice zcela fix sakryš – ty už víš co a proč! Ale to přece není peklo! Protože jsme nebyli ještě odsouzeni a protože také nevidíme žádný oheň! Ale já holt myslím, že kdybychom my nyní ještě nezanechali těch zpropadených děvek, když už jsme v duchovním světě, mohli bychom ho mnohem snáze přijati do pekla, nežli na světě! – Ha, co myslíš, nemám snad pravdu?!“

4. Praví prvý: „Ano, ano, máš ovšem pravdu! Ale mohu přece mysletí jak mně hlava narostla?! – Proto tedy nebudu nic dělatí!“ – Praví jiný: „Ano, ano, nic dělatí. nic dělatí! Přijdou však vždy nejprve myšlenky; po myšlenkách přicházejí skutky a po skutcích přichází peklo a potom je konec! Rozumíš mi? Potom jest konec! – Myslím holt nyní takto: Asi jsme zemřeli a jsme nyní v duchovním světě. Tu je třeba nyní holt býti hezky klidný a poslušný a nemysletí a nemluvíti a nedělatí ni jiného, nežli co nám řekne Blum – a pak to s námi může být lepší!“ – Praví Franc: „No, ano, to je také správné; nejsi nikterak tak hloupý, jak vypadáš.“

5. Praví po boku (obou) jedna barikádová hrdinka: „Podívejte se na ty dva lerchenfeldské šňupáky! Chtějí se navzájem vymluvíti anebo namluvíti peklo! Hahaha! To je legrace! Jeden byl větší šňupák, nežli druhý – a čekají ještě na odsouzení – jakoby nebyli už dávno odsouzeni! – Hahaha! To je přece jednou legrace!“ – Praví Franc: „Zadrž svou šibenici páchnoucí chlebáru! Ty březnová haupflaxno všech vídeňských studentů! Ty prašivá barikádová sluko! No, počkej, tobě jich ještě před Kristovým nebeským královstvím naměřím, že při tom i nejblaženější panna bude volat! Ouvej! Podívejte se na tu jako kukačku strakatou hnojnicí! Chtěla by nás všechny dohromady míti odsouzené v pekle! – Koukej, abys ty tam se svýma jako netopýří křídla vypadajícíma první nevletěla!“

6. Přistoupí k tomu jiný a pathetickým tónem praví: Přátelé, považte kde jste! To přece není nějaký Frater aneb Brigitenau, kde se surový vídeňský lid tváří desetkrát surověji, nežli jinde! Považte, zde jest vážná říše duchovní, kde musí být člověk zcela řádný a vážný, aby nebyl okamžitě navěky ztracen! Neboť u Boha není v tomto světě žádné milosti a žádného pardonu!“ – Praví ona hrdinka: „Ó, ó, ó, nerozhorlujte se tak příliš všemohoucně, vy ramenatý blbče! Že náš milý Pán Bůh nemůže míti slitování s takovými chlastouny věder piva, jako jste vy, to je přece snad zcela přirozené! Praví onen Pathetik otvíraje velmi široce oči: „Co to praví blocbergská čarodějnice? Ó, na tuto sekýru se najde zajisté i zde v duchovním světě také topůrko! Není tu žádný sprostý chlap, kterému by nebylo líto rukou, aby této nejneucudnější děvce zakroutil krkem?“ Praví hrdinka: „Ó, s tím si námahy nedělejte! Neboť kdyby tu šlo o nejsprostšího chlapa, který by mně zakroutil krkem, pak vy se k tomuto zaměstnáníčku nikdo lépe nehodil

nežli vy! Ale tu myslím, že takováto práce by byla pro vás ještě až příliš dobrá! Co si myslíte, kdo jste, že jste živý denní čtyřvědrový soudek piva. Poslyšte, pivečko a vaše volatá Mierl – to vám zde v duchovním světě chybí, proto jste tak vážný!? Ale jen se těšte, snad přijde i ta vaše Mierl také brzy za vámi. A pak bude milý Pánbůh ihned milosrdnější, nežli jest nyní!“

7. Praví Pathetik: „Přátelé, nechme této zapáchající zdechliny! Neboť kráva se zamazaným ocasem znečistí vše, co ji obklopuje!“ – Praví hrdinka: „No, bylo by to hanba, kdybyste nebyl čistší nežli já, však jste se za celý svůj život několik tisíci vědry piva vymyl a propláchl! A to bude snad přece jen něco zcela jiného nežli sto generálních zpovědí u všech jezuitů? Kdybych já tak byla trochu od milého Pánaboha, věděla bych, jak vás učiniti blaženým! Hledte, udělala bych z Dunaje samý Linsingský ležák a někdy k tomu trochu míchaného a posadila bych vás právě tam, kde se vlévá Dunaj do Černého moře a volatou Mierl vedle vás. – A pak byste byl jistě nejblaženějším člověkem!“

Kapitola 64.

Robert kárá Pathetika, jenž si zakládá na cti. Dobrosrdečná hrdinka marně mu domlouvá.

Pathetik opouští nyní hrdinku a ubírá se k Robertovi a co nejuctivěji mu oznamuje, jaké to necudné bytosti znečišťují zde v duchovním světě jeho nejvyšší vznešený dům! On by takové bytosti vykázal někam jinam!

2. Praví Robert: „Vážený příteli, to zde naprosto nejde! Hledte, my jsme nechtěli na zemi dosáhnouti nic jiného, nežli úplnou rovnost mezi lidmi a v každém ohledu a vztahu jejich neúplnější rovnoprávnost. Čeho však nebylo možno dosáhnouti na Zemi, toho se nám všem v nejúplnější míře dostává nyní (zde!) A tj. pravý dar nejvyššího Vládce všech nebi a všech světů. Chcete-li tedy býti pod touto nejsvobodnější konstitucí, kterou nám zde dává Bůh Sám vpravdě šťastni, pak nepřeceňujte nikdy svou lidskou hodnotu, a svědomitě uvažte, že všichni lidé obého pohlaví, které zde vidíte. Mají zcela stejného Boha svým Stvořitelem a Otcem a pak budete tyto lidi vpravdě milovati a naleznete zato pravou (opětovanou) lásku, která zde jedině způsobuje štěstí všech. A tak budoucně nebudete také nikdy museti jako je tomu na světě bráti útočiště, čestným soudcům, abyste byli ospravedlněni před těmi, kdož vás uráží; nýbrž vaše vlastní srdce vám zjedná nejlepší a nejnepatrnější ospravedlnění v srdcích vašich bratrů a sester! – Ostatně vám netřeba se vůbec starati o to, zda bude můj dům těmito ubohými bytostmi znečištěn anebo ne; neboť o tj. už postaráno! – Také se vám musím otevřeně přiznati, že ona povídává hrdinka jest mně milejší nežli vy! Jest, jakou jest, Vídeňáčkou, a má dobré srdce! Vy však jste tak zvaný c.k. penzionovaný filozof bomb a kartáčů, který se dává titulovat jen „vy“ aniž by povážil, že jsme zde všichni bratři a sestry! – Řekněte sám, kdo mně zde má býti dražší, vy anebo ona Vídeňáčky ve své úplné pravosti?

3. Pathetik se Robertovi ukloní a praví: „Jestliže se zde k čestným mužům, takto mluvím, pak prosím, abyste mně ráčil dovoliti, abych se směl opět odebrati ven na čerstvý vzduch; neboť zde to páchne sprostotou a holotou!“

4. Praví Robert: „Příteli, v tomto domě není ani žaláře, ani nějakého pouta, – mimo pouto lásky! Nechcete-li si je dáti líbiti, pak můžete právě tak svobodně opět odejít, jak jste sem přišel! Jen to vám musím žel k tomu poznamenati, že kdybyste snad zase dostal chuť a chtěl se vrátiti do tohoto domu lásky, šlo by vám to poněkud těžko! Neboť mohlo by se velmi snadno státi, že jakmile byste učinil prvý krok do vnější svobody, ihned byste s očí ztratil tento dům! – Nyní víte, na čem jste a co máte správně činiti. Jste však svoboden a můžete činiti, co chcete!“

5. Pathetik se nyní zarazí a neví co by učinil. – Ale naše hrdinka rychle přistoupí a praví: „Ale jděte, zůstaňte tu! Jen tak nespěchejte! – Hledte, já se už dávno nehněvám! Mně hol zamrzelo, že jste chtěl milému Pánu Bohu upříti dokonce všechnu milost a milosrdenství! No, a tak jsem vám holt řekla jen své mínění, při tom jsem však byla zcela dobrosrdečná. Ale vy byste

mně byl zlostí hned sežral, kdyby vám to bylo možné! – Potom jste na mně šel ještě žalovati a rád byste mně byl viděl potrestanou. Ale pan Blum je holt trochu chytřejší, nežli my dva a tak jste nic nepořídil a to vás nyní mrzí!– Ale zanechte té mrzutosti! Nehněvejte se a zůstaňte tady! Potom bude zase všecko dobré!! Jsme vesměs vadní lidé a proto už musíme holt míti navzájem trochu té trpělivosti! Co by to bylo, kdybychom jako duchové byli ještě i zde unáhlení! – Pojdte jen opět k nám! Však vám starý Franc, který byl dlouho vaším cídičem bot již zase hlavu napraví! – No, už se na mne nehněváte?“

6. Práví Pathetik: „Ne, nehněvám se už na tebe! Neboť věru, neposloužilo, by mně ke cti, abych se na tebe hněval, protože ty proti mně přece jen takřka nic nejsi! Ale do vašeho středu, kde vládne ta největší sprostota se také již nemohu odebrati; Nýbrž budu se zde zdržovati v kruhu vzácnějších. – A tak tedy ustoupila zpět!“ – Práví hrdinka: Ale dejte pozor, aby se té honoraci neudělalo vedle váš špatně, vy domýšlivý hlupáku! Co vlastně myslíte, že jste zde? Já jsem sice velmi veselá vídeňská děvče; ale špatná zrovna nejsem. Jsem-li však pro vás příliš špatná, pak si holt vyhledejte nějakou lepší! Tamto jich stojí hned dva tucty! Jděte tam a zkuste holt štěstí. Ony vám už řeknou, zač stojíte!“

7. Hrdinka se ubírá opět mezi své. – Pathetik však ohrne nos a dělá jakoby povídavé hrdinky naprosto nedbal.

Kapitola 65.

Vídeňáci a nepříjemný Čech. Hrdinka se obrací k Jellinkovi. Jellinek ji odkazuje na Pána.

Když jest naše hrdinka opět mezi svými, tj. mezi oněmi, s nimiž měla dříve poněkud kousavou rozmluvu, praví ji známý již Franc: „No, ty obrácená Lecemburská akátová Mierl, jak se ti dařilo s oním ramenatým hrdinou kalafunového ohně?! Pověděla jsi mu to důkladně a čistě po vídeňsku?“ – Prává hrdinka: „No, jistě tomu porozuměl! Ten mezulán si nyní myslí, že je i zde ještě milostpánem! – No ten se brzy se špatnou potáže! Však jsem mu to řekla! Ale kdybyste byli slyšeli, jak mu pan Blum pověděl, protože šel na mne žalovat, z toho byste teprve měli šílenou radost! – Nepřeji žádnému člověku nic špatného, ani tomuto hlupáku ne; ale protože je to holt mimo to takový nafoukanec, mám opravdovou radost, když mu ti dobří páni tamto přistříhnou trochu křídla. Ó, to se mu stane již po právu!“ – Práví Franc: „No Mierl, teď se mně již zase líbíš a nehněvám se už na tebe! Ale to ti povídám, jestli mne zase jednou tak napadneš jako jsi to předtím udělal, pak koukej, jak bys přišla dále! Ale nyní jest vše zase dobré; rozumíš mi? Vše zase dobré!“

2. Práví hrdinka: „No, no, nejsme přece Češi, abychom se sedm let na sebe škorpili! Vídeňáci, i když dělají jako by se chtěli navzájem sežrati, když se pak jednou otočí, jsou ihned zase nejlepšími přáteli! – Ale s Čechy je to přece jen kříž! Jednou jsem jednoho takového Honzu poškorpila, a myslím, že by mně ještě po třech ročkách ze samé lásky roztrhal, kdyby mě byl mohl někde dostat!“ – Práví Franc: „Mierl! Povídám ti, nemluv tak hlasitě! Neboť nemůže se věděti, kdo tady všechno poslouchá. Cožpak nevíš, že Češi mají nejdelsí prsty a nejdelsí ušiska, a proto byli vždy nejlepšími udáváči a policejními sluhy?!“

3. Po těchto Francových slovech se zvedne ihned silná obtloustlá mužská postava (Čech), nabere zhluboka dechu a praví pak hlavně k Francovi: „Poslyš mně, ty zatracený chlape“ Kdo má dlouhá ušiska a kdo má dlouhé prsty? A , řekneš-li mi ještě jednou něco takového, pak uvidíš! I když jsem duch; však já ti už povím, kdo má dlouhá ušiska! A, rozuměl jsi mi zatracený chlape!“ – Práví hrdinka: „Ó, já, ó, já Franc! Nyní hle dme, abychom přišli dále! Když člověk vlka volá, vlk ze humny! – Tu byl již zrovna jeden takový, že si lepšího nemůžeme v celém životě přát! No, když ten se rozzlobí, pak myslím, že jednoho zabije ještě za sto let! Mně se zdá, že už pil na bratrství se všemi Rusy“ – Práví Čech drž svou nevymáchanou hubu! Nebo ti jednu dám a budeš mít dost! Či myslíš, že Češi jsou ďáblové?! Ty jsi zatracená kurva, ale Češi jsou dobří, lidé! Rozumíš mně, velká nevymáchaná kušno!? – Práví hrdinka: „Slyšíte to, milí Vídeňáci, to

je jeden! Kdybychom nebyli v tak čestném domě, musel by být vyhozen ven a kdyby to mělo stát život mé matky! Ale zde se nedá nic dělat! Pojdme tedy jen ihned odtud, jinak bude podívaná!“

4. Po těchto slovech se ubírá hrdinka s několika Vídeňáky rychle přímo k Jellinkovi a ke Mně a začíná s Jellinkem ihned následující rozhovor řkouc: „No, no, pane doktore, málem bych vás tu byla ani nepoznala! Pozdrav Bůh! Jak se vám daří a co tu děláte?“

5. Práví Jellinek „Hled’, mně se vede velmi dobře, mnohem lépe nežli kdy na světě! Mým nejtoužebnějším přáním však jest, aby se brzy i vám všem tak dobře vedlo, jako nyní mně, a pak se již nebudete tak hádati jako dosud! Zde to musíte zcela odložit, jinak se vám všem asi stěží lépe povede! Učte se od nás, jako může a musí míti člověk trpělivost se slabostmi svých bratří a pak také si ihned lépe porozumíte, a to vám ponese zlaté ovoce! Ale budete-li se navzájem stále kritizovati, nadávati a ranami ohrožovati, pak se ještě dlouho nezačne mezi vámi zdržovati ona křesťanská nebeská láska, která jest jediné podmínkou pravé blaženosti všech duchů a lidí.

6. Proto se staňte nyní rozumnější! Zanechte hloupého hašteření a staňte se v srdcích mírní, tak vám bude také možno snadno a brzy pomoci! Ale budete-li se stále mezi sebou tak hádati, budete muset ještě dlouho trpěti. A i když se vám také bude pomáhati, bude tato pomoc nicméně rovněž tak skoupě vyměřena, jak skoupá jest vaše vzájemná láska a přátelství! – Považte přece, že před Bohem jsme si všichni rovni a že nikdo nemá jiné přednosti, nežli jediné, jak je co nejvíce pokory a chová v srdci nejsilnější lásku k Bohu a ke všem svým bratrům! Tu si ihned snáze porozumíte! – Rozuměla jsi těmto slovům dobře?!

7. Práví hrdinka: „Ó, ano, porozuměla jsem hned dobře, že to je jen správné! Ale naše Vídeňské huby nedovedou holt nikdy býti potichu, když se jim někde povolí! Tu by bylo holt takové zázračné léčení dobré! A nebylo by to tedy možné zde, v říši duchovní? Víte srdce nebyla zrovna tak špatná; ale ta huba, ta huba, ta je holt čertova!“

8. Práví Jellinek: „No, no, uvidíme již, co se tu dá dělati! Ale musíte se přece jen také trochu sami snažiti držeti jazyky na uzdě, pak se dá leccos dělati. – Popros tohoto pána zde vedle mne, ten může velmi mnoho! Když on vám pomůže, pak vám bude vpravdě pomoženo! – Rozuměla jsi mně hrdinko?“

9. Práví hrdinka „Pane Jellinku, řekněte mně, rozumí ten pán také naší vídeňštině? – Dobrý obličej ovšem má a dokonce vypadá tak dobrosrdečně! – K tomu bych se již odvážila promluvit; ale jen jestli rozumí vídeňsky!“

10. Práví Jellinek: „Ó, a jak! Rozumí a mluví všemi možnými jazyky! Ano, opravím tobě, že rozumí zcela dokonce i řeči srdce a vyčte takřka z nosu cokoli si jen někdo i jen potají pomyslí! – Zkus to jen jednou a ihned se přesvědčíš, že mám pravdu!“

11. Práví hrdinka: „Aj, tisíc láter, co mi to tu říkáte!? Dovede-li to, pak musí býti tak trochu spřízněn s naším milým pánem Bohem? To ale bude žertovné mluvení, ví-li vše již dříve, nežli by mu to chtěl člověk říci! – Ale já ho požádám, a pak ať už si řekne cokoli? Ale jen mi ještě řekněte, jak se jmenuje – pak již více nepotřebuji.“

12. Práví Jellinek: „Ano, milá přítelkyně, pak klepáš u mne na místě, pod kterým je také u mne dosti prázdno! Tuším a domnívám se, že je to velmi velký a mocný andělský duch Boží že jest k nám vyslán, aby nás poučil a ukázal pravou cestu k Bohu. To je však také vše, co ti mohu říci. Jak se vlastně jmenuje, a jak vysoké postavení před Bohem zaujímá, vím právě tak málo jako ty! – Ale je jisto, že zde jediné on sám může vpravdě pomoci protože má k tomu dostatečnou moc.

13. Praví hrdinka: „Aha, aha, nyní se mně již tak trochu rozbřeskuje! Poslyšte, pane Jellinku, já myslím, že by to mohl býti zcela dobře dokonce nějaký apoštol?! Naposled snad Petr anebo Pavel – Hle, co myslíte, – mám pravdu anebo ne?“

14. Praví Jellinek : Má milá! To vše může zcela snadno být. Obrat' se tedy jen přímo k němu a dozvíš se brzy, jak jsi s ním na tom. Na takového Petra a Pavla mně mluví až příliš samostatně! A proto se domnívám, že musí býti jistě ještě něčím znamenitějším. Snad je to nějaký archanděl!? –Ale mluv jen sama s ním, pak se ti věc nejspíše vyjasní!“

Kapitola 66.

Hrdinka se obrací o pomoc pro sebe a pro všechny na jí neznámého pána. Rada Spasitelova: Vyznej otevřeně, své chyby! – Příhody jedné padlé

Po tomto poučení Jellinkem pohlíží hrdinka chvíli na mne, poté přistoupí ke mně blíže, jelikož jsem za její rozmluvy s Jellinkem poněkud ustoupil a praví mně: „Odpustíte mně, předobry pane, jestliže vás nyní obtěžuji, prosbou! – Pohleďte, pan Jellinek mne odkázal na Vás a řekl mně, že jste dokonce tak všemohoucí, že můžete pomoci všude, kde se jen čehokoli nedostává. Pohleďte, předobry a přelaskavý pane. Mně se toho nedostává velmi mnoho! A tak se tedy také dalo mnoho pomáhati! Bud'te tak dobrý a pomozte mně a nám všem Vídeňákům, je-li vám to jen trochu možné! Hleďte, my jsme na světě vyrostli jako ten milý dobytek a jako dobytčata jsme přišli sem a jsme nyní všude nemocní, kamkoli jen pohlédnete, a k tomu jsme ještě hloupí, jako taková třicetiletá náboženská válka, Bud'te tak dobrý a uzdravte nás trochu a učiňte nás trochu moudřejšími nežli jinak jsme – a pak už to budeme všichni již lépe prováděti než dosud!“

2. Pravím **Já**: „Ano, ano, pomoci vám ovšem mohu a tobě nejprve! Ale napřed se mně musíš zcela otevřeně přiznati a doznati, co ti nyní obzvláště chybí? Jsi-li nemocna, pak Mně musíš říci, kde, jak a čím sis tu nemoc přivodila. A domníváš-li se býti hloupá, musíš Mně také hezky upřímně sdělit, co ti vlastně na tobě připadá tak hloupé? A Já pak již uvidím jak bude možno tobě a tvým krajanům pomoci ! Přemýšlej jen nyní s náležitou svědomitostí o všech svých stavech a potom mně řekni, jakou ses shledala býti! – To ostatní pak již ovšem učiním Já!“

3. Praví hrdinka: „Ó, jemináčku, ó jemináčku! – Já toho na sobě mám! – Byl byste ještě na takového liguoriána kdybych vám to vše měla říci! Podívejte se, jednou jsem byla u takového (liguoriána) se zpovídati; no, poslyšte, co ten se mne všecko vyptával a vyzvídal – nemáte ani ponětí! – No, nejhorší štábní kanálie by se musela okamžitě až k prstům u nohy hanbou začervenati, A hleďte, kdybych vám nyní musela říci, co vše jsem za svého života činila, – ó, jemináčku, no! – To byste otvíral oči jako kdybyste měl před sebou takovou pravou šibeničnici! Kdyby tu nebylo tolik lidí, pak by to ještě šlo, ale opřed tolika lidmi by mně studem přímo přecházel zrak! Co tedy myslíte? Poslechněte, to snad byl žert! – Cožpak nemůžete tak poznati, co mně chybí, – Bud'te tak dobrý a zkuste se mnou štěstí, snad to půjde bez hanby?“

4. Pravím **Já**: „Ale poslyš, Má milá, jak to tedy přišlo, že ses nehanbila tehdy, když jsi hřešila? Byla jsi přece při svých příležitostech k hříchu také většinou ve společnostech a málo ses styděla, když tě v nočních hodinách tučet jinochů, před nimiž ses postavila zcela svlečená a dělala všeliké posušky, okukovalo, ohmatávalo a pak – obyčejně ještě něco činilo?! Proč bys měla býti právě tak stydlivá?! Hled', Já vím, že ses jednou, když sis tak trochu přihnula, chovala tak nesmírně prasácky, že ses při tom dokonce nejrozpuštěnějšímu smyslnému kurvaři zošklivěla! Řekni Mně, kde byla tehdy tvá stydlivost? A tak vím o tobě ještě mnoho horších kousků, které jsi bez nejmenšího studu jako pravá hrdinka konala. – A tak myslím, že také zde nebude tvá čest co do cudnosti dotčena, řekneš-li Mně otevřeně, kde ti co chybí, a jak jsi k těmto svým nedostatkům v nouzi a bídě přišla!“

5. Praví hrdinka poněkud zaražena: „No, vy byste mně byl ten pravý! Vy víte, jak se druzí chytají! Cítil jste něco? – Vy byste to mohl rozkřičeti, že by člověk toho měl na celý život dost! –

Hledíte, kdybyste nevypadal tak dobromyslně, mohla bych na mou duši být na vás hrubá! Jelikož však z vašeho dobráckého obličejce poznávám, že to se mnou špatně nemíníte, nebudu si z toho také nic dělati! Upřímně řečeno, stydím se vlastně jen před vámi. Co se týče této vídeňské chásky, z té si zrovna mnoho nedělám! – Dovolíte-li mně však, abych se trochu rozpovídala, pak už vám budu moci dáti leckterou věcičku k lepšímu!“

6. Pravím **Já**: „to už můžeš učiniti. Ale jen nic nezatajovati, rozumíš, jen nic nezatajovati!“

7. Praví hrdinka napřed si poněkud odkašláváje: „No, ve jménu Božím, když to tedy již musí býti, pak, mne tedy dobromyslně vyslechněte! – Hledíte, bylo to právě o svátcích svatodušních, když jsem tehdy čtrnáctiletá ztratila panenství a nemýlím-li se, byl to jistý Toník Praterhuber. To vám byl sakryš hezký kluk! A jelikož mně tak domlouval a na mne doléhal, myslela jsem si: No, věčně pannou nemůžeš zůstat a jednou musíš zkusit, jaké to jest.? A tak jsem ho tedy hezky připustila! – A jelikož mně to tak velice zachutnalo a jemu také, zkoušeli jsme to potom ještě častěji. A nebyla bych se stala tak špatnou, kdybych jen byla mohla jednou obtěžkati! Ale ať jsem dělala co chtěla přece z toho nic nebylo! A hledíte, Toník by si mně potom vzal, ale ježto se domníval, že jsem neplodná, nechal mně ten arcíšejdř seděti, a vzal si jinou! A tak jsem byla celá zoufalá a pomyslíla si: Teď už je vše jedno o pár tuctů milovníků víc a nebo míň! Peklo tě beztoho nemine, je-li jaké! A začala jsem velmi fidélně žít jak to jen šlo! – Otce jsem předtím nikdy neviděla, a má matka Bůh ji potěš, nebyla sama o nic lepší nežli já! – A hledíte, při takovém životě jsem byla častěji nakažena, a ostatní pak ode mne. A pak mne jeden homeopatický doktor pomohl; ale zato jsem pak musela jít k němu do služby, no, že se potom se mnou různé nec nemodlil, dovedete si představit, jestli jste něco pocítil.“

8. Když pak vypukly ve Vídni ty věci, byl také můj pan doktor při tom a pomáhal všude dělat revoluci. A jelikož jsem vyla velmi odvážné děvče dala jsem se do služeb revoluce a našla jsem tu smrt. A zde jsem jako ubohá duše a musím trpěti za to, že jsem byla ne světě příliš veselá! – A nyní jsem vám také řekla vše, co vím. A nyní také víte, jak jsem na tom a také víte, co mně schází a jak jsem k tomu přišla. A tak prosím vás pro nebeského Ježíše můžete-li mně pomoci, pomozte mně!“

9. Pravím **Já**: „Nuže, s tvou prostosrdečností jsem spokojen! A nyní také budu hleděti, zda a jak by se ti dalo pomoci. Zároveň však se ti musím naproti tomu rovněž otevřeně přiznati, tak jak ty jsi Mně své hlavní hříchy zcela otevřeně doznala, že tě od pekla zachrání jen tvé dobré srdce a tvá špatná výchova, která se ti nemůže přičítati za vinu! Kdybys měla buď jen poněkud špatnější srdce, anebo kdybys byly ve své výchově jen poněkud méně zanedbána, byla bys zřejmě v pekle a tam bys nejstrašnější trýzeň trpěla! Neboť hle, psáno jest že: Smilníci a cizoložníci do Říše nebeské nevejdu!“ – Ale z uvedených důvodů nebudu s tebou bráti věc tak přesně a uvidím, jak ti buse možné pomoci! – Dřív mně však řekni, co soudíš o Spasiteli Ježíši?“

10. Praví hrdinka : „Ó, toho mám k smrti ráda! Vždyť zachránil cizoložnici a nezapudil Magdalenu, ač také ona byla veliká hříšnice A ze samaritánky hrůzu nedostal! – A tak tedy myslím, že kdyby mně uviděl, a já Ho velmi pěkně poprosila, že by mne zrovna hned nezabil!?”

11. Pravím **Já**: „No dobrá, má milá, Já s Ním potají promluví! Neboť není odtud daleko. Snad to s tebou také učiní jako s Magdalenou? – A tak jen zde trochu posečkej – ale zcela klidně!“

Kapitola 67.

Důležitá zvláštní poznámka Páně o účelu tohoto sdělení, které se zdá býti pohoršlivým.

K náležitému povšimnutí, – Že tato scéna je zde podána zcela doslovně tak, jako se to v duchovním světě ve skutečnosti děje, a také nemůže díti jinak, nežli jak to s sebou nutně při-

náší mrav, řeč, vášně a různé stupně vzdělání u lidu – děje se proto, aby byl věřícímu čtenáři a vyznáváči tohoto zjevení podán tím názornější důkaz, že člověk po odložení těla je zcela takový člověk s kůží a chlupy, se svou řečí, se svými názory a zvyky, mravy, obyčeji, náklonnostmi, vášněmi a z toho vycházející skutky, jakým byl za svého tělesného života na světě to jest dokud nedosáhl úplného znovuzrození ducha.

2. Proto tedy také takový prvý stav ihned po přestoupení sluje přirozená duchovnost, kdežto duch úplně znovuzrozený se nachází ve stavu čisté duchovnosti.

3. Rozdíl mezi životem tohoto světa a životem v duchovním světě jest u přirozených duchů, – jsou-li to více prostí duchové – jen v účelném zjevu místní povahy, který jest více méně vývěsným štítem toho, jací jsou duchové větším dílem vnitřně. Ale jak bylo řečeno, tato jevitelnost velice podporující zde v duchovním světě zanedbané znovuzrození, prospívá většinou jen oněm chudým duchům, kteří strávili svůj život v opravdové přirozené a duchovní chudobě.– Ale duchové bohatých vlastníků všelikých pozemských statků, na nichž jejich srdce lpí jako polyp na dně mořském, nalézají vše opět to, co zde opustili, a mohou tu v takovém hrubě přirozeném stavu i několik set let podle pozemského počítání pobývat, aniž by z něho byli vyvedeni dříve, nežli začnou sami pociťovati v sobě potřeby po něčem vyšším a dokonalejším.

4. nyní víte, proč se tato důležitá scéna doslovně a podrobně uveřejňuje!– A přejdeme tedy opět ke scéně samé! – Neboť naše hrdinka se stává již neklidnou a s největší touhou očekává zprávu, kterou jsem jí slíbil o Ježíši Kristu opět podati! – Při tom musíte však také vzít v úvahu ještě tu důležitou okolnost, že se tato velmi významná scéna děje právě nyní v duchovním světě a že tedy má velký vliv na události této pozemské doby! Ze všech těchto u sebe všedněji znějících rozhovorů můžete při trochu rozumové bystrosti velmi snadno poznati celkový stav a pohyb věcí, jaké jsou nyní na Zemi a rovněž také i následky těchto pohybů, které velmi zřetelně a jasně vyplynou zejména z pozdějšího průběhu této významné scény. –Ale klopýtati nesmíte o nic! Neboť zde musí přijíti vše tak, jak to přichází. – A nyní opět k oné scéně!

Kapitola 68.

Toužebně čekající hrdinka a hrdý Pathetik. Pán napomíná Pathetika. Zázrak lásky na hrdince Heleně.

Hrdinka nyní již zcela netrpělivá, přiblíží se poněkud ostýchavě ke Mně a táže se Mne, zda jsem snad zcela potají již nemluvil kvůli ní určitými znameními s Pánem Ježíšem?

2.Pathetik, který nyní poznal ve společnosti několik svých druhů, jest již velmi rozezlen, že tato – podle jeho mínění – ničemná lerchen feldka⁸¹ je tak drzá, že Mne, vzácnou osobu tohoto domu, tak velice obtěžuje! – Proto přistoupí ještě s několika jinými k ní a praví: „No lerchenfeldská sloto, jak dlouho ještě ráčíte svým psím štěkáním obtěžovati nanejvýš úctyhodného pána tohoto domu?! Cožpak nemáte zcela žádných způsobů?!“

3. Praví hrdinka: „Noooo, vy ramenatý ťulpase! – Co je vám do toho? Hleďte abyste přišel dále, Vy protipřirozené tělesné pouzdro všech šlechtických vídeňských umazaných sviní! Jinak vám řeknu, jak se to čistě po Německu říká! – Podívejte se na toho „gallpitzelfabrikanta“⁸². Ted mu to není dokonce vhod, že našinec s takovým pánem hovoří! Co myslíte, že jste!? Myslíte, že když jste na světě nosil jako penzionovaný vojenský sluha císařskou šavli, že jste proto v tomto světě lepší nežli našinec? Ó vy pitomý ťulpase, tady vám budou hned péci nějaké extravuřty! Jest dobře, že Pán Kristus není u nás; ten by musel míti šílenou radost, když by viděl před sebou takového hrubého mamlasa, jako jste vy! – Nyní jen koukejte, abyste se svýma krokodýlíma očima a kozlíma nohama přišel dále, jinak se Vám stane něco jiného!“

⁸¹ Hanlivý výraz pro lehkou holku (poběhlice)

⁸² výrobce žlučových kaménků.

4. Poté se pathetik obrací ke Mně a praví: „Ale milý, předobry přáteli, prosím vás pro Boha, abyste tomuto stvoření zapověděli, aby budoucně neměla k mužům úcty a reputace tak uvolněnou hubu; neboť ona člověka zřídí, jako by byl ten nejsprostší ševcovský příštipkář! Jest sice pravda, že jsme zde ve světě duchovním, kde rozdíl, stavu přestal na věky. Ale rozdíl inteligence a jemnějšího vzdělání nemůže přestati do té doby, dokud tyto na zemi zanedbané a nejvyšší zpustlé lidské potence nedosáhnou onoho stupně vzdělání a humanity, kterým se mohou lepší společnosti jedině státi příjemné a zajímavé! Prosím Vás, milý příteli, dejte to na vědomí této pravé ženské lerchenfeldské kreatuře!“

5. Pravím **Já**: „Milý příteli, je mi líto, že zde vaši žádosti nemohu nikterak vyhověti, a to z toho starého důvodu, že před Bohem je ošklivostí vše, co tak zvaný lepší svět nazývá velké, skvělé, vznešené a krásné a jako takové velebí! Neboť Bůh si zůstává stále stejný a nemá nikdy zalíbení na oněch čestných mužích, kteří lidskou hodnotu určují jen podle počtu šlechtických předků anebo podle úřední hodnosti anebo podle množství peněz, všechny ostatní pak, kteří jsou ze šlechty, od úřadu, anebo nejsou bohatí, nazývají luzou. Ale vše, co jest před světem malým, nepatrným a často velmi opovrhovaným jest opět u Boha ve velké úctě! A tak se vám zde musím zcela otevřeně přiznati, že tato vámi velmi opovrhovaná lerchenfeldka je Mně, jako nejdůvěrnějšímu Božím příteli, právě milionkrát milejší, nežli vy, vysoce urození přátelé, smím-li vás totiž Svými přáteli nazývati! – Vy jste však této ubožačce jen velmi prospěli; neboť od nynějška si ji k Sobě teprve hodně přitáhnou a dám ji vzdělání, před kterým budou míti úcty i samí andělé. Ona bude brzy státi velmi vysoko nahoře a bude ozdobou tohoto domu! Kde se však budete směti nacházeti vbrzku vy, čestní mužové, to ukáže mrzutá budoucnost! Žádám vás pro vaši spásu, abyste tuto ubožačku již neobtěžovali, neboť patří nyní zcela Mně! – obraceje se k hrdince: A co ty, Má milá „Magdaleno“, jsi s tím spokojena?!“

6. Praví hrdinka: „Ó, Ježíši, ano, jak by ne?! – Vy jste mne desetmilionkrát milejší, nežli zde tyto vysokomyslné mrvy, kteří považují chudého člověka přímo za dobytek! Nejsm na ně hrubá; ale přece mne to jen otravuje, když s člověkem tak bagatelně jednají. Pánbůh jim odpusť, neboť jistě nevědí, co činí!“

7. Praví pathetik: „No, již dobře, již dobře! – Poslyšte, kamarádi, jde-li to ve světě duchů všude tak fádne, jako zde, pak je tento svět čistým naděním za ta peprné přípravy na zemi právě k tomuto mnoho vychvalovanému životu duše po smrti těla! Na Zemi se mohl vzdělaný poctivec svým postavením svým státním úřadem a svou zámožností před útoky takové nejsprostší havěti chrániti! Zde však tato holota přerůstá člověku zcela drze přes hlavu, a nakonec se snad bude muset dokonce ještě považovat za milost, že se nějak takové nabubřelé děvče na našince podívá. A k úplnému dovršení všech společenských nud musí se tento, jinak ctihodně vypadající muž také ještě o tento shnilý pomeranč, jakým je taková lerchenfeldka jímati a nám na vzdor přímo linea recta až do nebe ji povýšiti! – To by nám zde právě ještě k úplnému zoufání scházelo! On pravil, že je nejdůvěrnějším přítelem Božím! Soudě podle této jeho náklonnosti k oné lerchenfeldce s nafouklými tvářemi, plných ňader a okázalé a osudné tlusté zadnice, musí býti spřátelené s ním Božství superlativem veškeré sprostoty a nejvelkolepější nudy! – Tato prodejná děvka zapáchá smilstvem, a on ji chce vzdělati a povýšiti na ozdobu tohoto domu! – Poslyšte, to bude krásná ozdoba! Hahaha, anebo co?“

8. Praví Mně hrdinka : „Ale poslyšte, poslyšte, jak mně nadává! No tomu byste měl něco říci! – Ale tak, any tomu rozumě!“

9. Pravím **Já**: „Nic si z toho nedělej! Ať jen nadávají, jak se jim líbí! Však přijde ještě čas, že se ukáže, kolik úroků jim jejich vysokomyslné nadávání vynese! Aby však jejich vysokomyslnost našla na nás dvou ještě více kamenů úrazu, musíš Mně od nynějška jako Má milenka tykati a zároveň se také pokusiti mluvit pěkně německy. Až oni toto uslyší, pak teprve uvidíš, jak jim naroste hřebínek! – Pokus se, zda nebudeš sto mluviti ihned zcela čistě německy!“

10. Hrdinka zpozoruje v sobě změnu a celou její bytost projde pocit blaženosti, což také učiní příznivý dojem na její podobu. Cele blaženě užaslá nad takovou náhlou změnou své bytosti, na níž a v níž již nepocituje ani té nejslabší bolesti, pohlédne na Mne plna radosti a praví:

Ó, vznešený příteli z nebí, jak dobře mně nyní bude po tvém boku! Vše hrubé spadlo se mne jako šupinatý pancíř! Mé hrubé myšlení a má hrubá řeč se proměnily jako ošklivá housenka v nejnádhernějšího motýla ! A všechny mé bolesti zmizely jako sníh před žárem Slunce. Ó, jak je mně nyní dobře! – A komu za to vděčím? – Ó, tobě, tobě! velký svatý příteli Nejvyššího!

11. Jelikož jsi tedy mně, nejubožejší hříšnici, prokázal tak nekonečně velkou milost, které věčně nikdy ani v neměnné míře nemohou býti hodna, ó, řekni mně nyní tedy také, co mám konati a jak se chovati, abych ti aspoň poněkud mohla svou nejvyšší náležitou vděčnost projevit!“

12. Pravím Já: „Ó, má nejmilejší Heleno (to jest nebeské jméno) my dva jsme spolu již vyrovnáni! Ty se Mně nyní znamenitě líbíš a máš srdce , které velice miluje mne, jako srdce Mé tebe! – Čeho tu ještě více třeba?! – Podej Mně nyní také svou ruku jako zástavu své lásky ke mně a dej Mně vpravdě nejvřelejší polibek na čelo! – O vše ostatní se již postarám Já.

13. Helena, uslyševše to ode Mne, láskou se téměř celá rozpálí podá Mně ihned ruku a dá Mně také žádaný polibek na čelo s nepopsatelnou vroucností lásky.

14. Tento výjev vyloudil Robertovi, Messenhauserovi, Becherovi a zejména Jellinkovi slzy z očí. – A Helena hned po polibku na Mé čelo vypadá jako proměněná a její postava se stává tak ušlechtilou a krásnou, jako nějaké již nebeské bytosti, až na její oděv, který však nicméně vypadá nyní velmi očištěný a pěkný – Robert pak ihned přichází a táže se Mne, zde také pro tuto krásnou květinu má přinésti nový šat? – Já mu pravím: „Za krátkou chvíli, až o to požádám!“

Kapitola 69.

Pathetik a přátelé o této zázračné proměně Heleny. Rozdíl života snu a životem skutečným. Olafovo podobenství o namlouvání nevěsty.

Tuto proměnu zpozoruje však také náš Pathetik a jeho společnost. A jeden ze společnosti praví pathetikovi: „Příteli, nepozoruješ nic? Ona lerchnfeldská, dřívější špinavá nádoba, plná smilstva, sazí a lejna z polovice Vídně, jest nyní zcela proměněná! Je trapné na takovou škádlivou věčičku pohlížeti! – Byl by tedy onen neznámý přítel Blumův přece jen nějaký opravdový mág?!“

2. Praví Pathetik „Ano, ano, pozoruji také něco podobného. Ale víš, že ženština není ostatně zlá, a je-li taková ženština silně zamilovaná a láskou se jí červenají líce a zvednou ňadra, pak taková figurka vypadá ihned zcela slušně! Ó, viděl jsem na zemi nezřídka ženštiny, které ve svém obyčejném špinavém domácím úboru vypadaly, mohlo by se říci hrozně; když si však vyšly v neděli se svým milencem na procházku, ano tu nebyly vůbec již k poznání! – Sám jsem měl jednou ve službách takovou velmi zamilovanou kuchyňskou vílu! V týdnu vypadala mnohdy tak šoufl, že se musela každému, kdo na ni pohlédl, zřejmě ošklivěti; celá zamaštěná, černá a umazaná jako olejová modla stála v kuchyni u ohniště! Ale měl jsi ji viděti, když přišla milá neděle, a ona měla svou odpolední vycházku! Povídám ti, vypadala jako nějaká parádní kasírka! – A s touto ženštinou to zde bude něco podobného! Jest to pouze láska která zde jako na Zemi nezřídka způsobuje taková divu podobná zkrášlení ženského pohlaví! Vezmi ji lásku a bude tu státi ihned se zcela jinou tvář!“

3. Praví jiný: „Víš, v jednom ohledu máš zajisté pravdu; ale zde se ta věc zdá býti přece jen poněkud jiná! Neboť předně tato bytost se stala skutečně najednou příliš krásná a za druhé mluví nyní také nejčistší a nejušlechtilejší němčinou a nelze u ní objeviti ani stopy vídeňského dialektu! Říkám ti, to nějaká zcela obyčejná láska nezpůsobí! Tu musí spolupůsobiti něco vyššího nám nepochopitelného! Jen si pořádně povšimni oné nesmírně jemné pleti, kostí jejích paží a šíje, překrásné plavosti jejího vlasu, nejvyššího zajímavého tvaru jejího obličejce, pravé nebeské červeně, jejích lící, a jaká to přenádherná nožka vykukuje z pod jejího šatu! A co je prav-

da, to je pravda! V každém případě mně budeš muset dáti za pravdu, že: Ex trunco non fit Merkurius.⁸³

4. Pathetik se zde zcela vážně zarazí, jelikož shledává poznámku svého přítele zcela odůvodněnou. – Ale třetí ve společnosti povstane a praví: „Milí, drazí přátelé, musím vám tu již z toho snu pomoci! Vy oba chápete tuto věc zcela mylně! – Hledte, tato proměna má v mých očích zcela přirozený důvod a to tento: My všichni jsme nyní v čistém duchovním světě. Náš život není nic jiného, nežli plný sen, a co nyní vidíme, jest hra naší fantazie, na níž není nic pravé ho a pravdivého, nežli ona sama, jako to, co ona jest, totiž prázdná fantazie. – Této fantazii se nyní ráčí provozovati nám všeliká představení, která se našim smyslům snu jeví jako objektivní skutečnosti, na nichž však ovšem právě tak málo záleží jako na obrazech, které jsme uskutečnili na zemi pomocí tak zvané kouzelné komory! – Hledte a slyšet, tak je to zde s touto věcí! – Chápete to?!“

5. Praví první ze společnosti: „Příteli, s tímto vysvětlením má to zde zcela zřejmý háček. Neboť kdyby to vše bylo jen jakýsi sen, pak by muselo býti snem i to tvé právě podávané vysvětlení, na které by se pak nedalo právě tak stavěti jako na všech ostatních zjevech, které se zde před našima očima rozvíjí jako zcela souvislé?! Či mohl bys s trochou důslednosti tvrditi, že tvé nám dávané poučení činí od tvého názoru výjimku? Sníval jsem ma zemi velmi často a velmi živě; ale jaký to rozdíl mezi snem a mezi touto a příliš zřejmě přejasnou skutečností!“

6. Ve svých snech jsem se choval vždy úplně trpně, a zde jsem ve svém celém nejjasnějším vědomí úplně činný! Ve snu jsem nikdy neměl rozpomenutí; a když mně již tak něco připadalo, jakoby to bylo nějaké rozpomenutí, bylo nicméně tak tupé a neúplné, jak jen si lze něco takového nedokonalého pomysleti. Zde je však rozpomenutí tak jasné, že se dokonce i nejnepatrnější zjevy mého pozemského života přede mnou od A až po Z vznášejí jako nejdokonalejší obrazy nějaké kamery lucidy! – Řekni příteli, lze toto nazývati snem?

7. Ve snu jsem nikdy úplně nepocítoval bolest anebo hlad a žízeň. A podoby bytostí ve snu se mně vyskytujících byly velmi nestálé, prchavé a měnivé, a zatlačovaly se ve velmi rychlém pořadí tak, že z předcházejících postav obyčejně již nic nebylo, když nastoupily do řady jevů postavy následující. A po nějakém logickém uspořádání mezi tím co přicházelo a tím co následovalo nebylo možno nikdy objeviti ani nejmenší stopy. Zde však naproti tomu jde vše, i když v sobě nepopíratelně má ráz něčeho zázračného, svou nanejvyšší určitou cestou v takové logické důslednosti, že se tomu nelze ani dost podívat, zejména činí-li někdo tak jako já tichého pozorovatele.

8. Jaká moudrá logika provívá každou řečí, kterou má k někomu nud' Blum anebo jeho přátelé! Jak co do formy trvale a architektonicky správně jest zbudován tento sál! A jak zde vypadá vše tak významně!

9. A to vše příteli, že má býti snem?! – Ne, ne, přátelé, to není žádný sen, žádná fantazie; nýbrž to jest velká, svatá skutečnost! A učiníme velmi dobře, začneme-li všechny tyto jevy více oceňovati, nežli jsme to činili dosud! – A tak mně ono zkrášlení naší lerchenfeldky připadá nyní také trochu významnější, nežli předtím, kdy ještě nebylo tak jasně viditelné! – Co myslíte nyní o tomto mém názoru a o posouzení této věci?!“

10. Praví pathetik: „Ano, ano, příteli, máš pravdu, já s tebou úplně souhlasím. A nemohu opravdu pochopiti, jak také zde může někdo býti pro něco anebo proti něčemu tak vášnivě zaujat?! Hle, já se dosud zlobím, že mne předtím právě tato nyní vpravdě tak nepochopitelně zkrášlená lerchenfeldka tak všivácky zřídila; a když jsem pak právě u tohoto jejího přítele a milence hledal ochrany a ospravedlnění, dostal jsem také od něho, co jsem jistě nehledal! Krátce bylo mi až do nejvnitřnějšího vlákna mého života ublíženo a byl jsem uražen, což jako muž, povždy bezúhonné cti, přece jen nemohu tak beze všeho lhostejně přijmouti! A hle, právě to, že

---

⁸³ Z pařezu se Bůh nestane!

může být člověku také zde v říši duchů , v říši nejvyššího pořádku a důslednosti ublíženo a že může být uražen, ano dokonce notně rozhněvám, to je mi záhadou?! – Vysvětli mně, jak je to možné, a já se pak připojím zcela úplně k tvému názoru!“

11. Praví osloven Max Olaf: „Příteli, tato věc je přece zcela prostá, snadno viditelná a jasná! – Co jest to vlastně ublížení a urážka – Hle, tento nemilý zjev není ničím jiným nežli odmítnutím naší zcela přirozené hrdosti. Hrdost o sobě zdá se mi však být pocitem v duši, podle kterého duše pohlíží na svůj vznešený božský původ pouze jakoby pro sebe uzavřený a považuje jej za takový, jakoby jej ona jediná měl přednost, kdežto vše ostatní by bylo buď o mnoho méně anebo dokonce nulou! Postaví-li se pak této zamilované ideji něco velmi příkře napříč, a chce vedle ní uhájiti také aspoň stejnou hodnotu, pak taková duše pociťuje tuto opozici jako bolestnou, jí tísnící a tím ubližující, protože z toho nutně poznává, že jiní nechtějí o ní souditi , co ona sama soudí o sobě! Takový stav duše se mi však zdá být také dokonce v sobě samém velmi nelogický a nedůsledný; a tento stav se musí dáti zcela opačným směrem, má-li z něho pro duši vznésti pravé štěstí!“

12. Na Zemi ti, kdož se domnívají být lepšími nežli ostatní, mají všelijaké prostředky, aby tomuto nepořádnému zdání zjednali platnost. Ale zde, kde není peněz, šlechty, vojska, bajonetů ani děl, vypadá to s takovým nelogickým domněním duše také nutně poněkud osudně! Neboť předně je to v podstatě předně nesprávné, chce-li se jeden tvor před druhým zcela stejným tvorem povyšovati. A za druhé, taková snaha, je také dokonce naprostým bláznovstvím

13. Neboť praví-li mně logika a zkušenost, že v podstatě je přece jen vždy nejšťastnější ten člověk, který pro sebe klade svým spolublížním nejmenší požadavky, pak je skutečně na druhé straně pošetilostí chtít dosáhnouti štěstí duše, v něčem, v čem je logicky správně věcně nedosažitelné! – Řekni mně, co považuješ za lepší a účelnější – snahu o splnění všech nescíselných potřeb, které se v duši jako bující plevel vynořují anebo modré omezení potřeb na možné minimum?“

14. Pravé Pathetik: „zřejmě to druhé. Neboť čím méně kdo potřebuje, aby byl anebo se stal šťastným, tím snáze a také opravdověji se šťastným stává!“

15. Praví Max Olaf: „Správně! Tak tomu jest a zůstane na věky! – Co prospívá ženichovi, uchází-li se o ruku dcery, jejíž rodiče si příliš mnoho na sobě a také ne své dceři zakládají!? Ten svého cíle těžko anebo ještě pravděpodobněji nikdy nedosáhne; a dosáhne-li ho, pak bude teprve zcela na konci svých snů a štěstí! – Obrátí-li se však na dceru skromnějších rodičů, kteří se považují za mnohem méně nežli se před nim jeví její ženich, pak bude mít snadnou námahu, aby svého štěstí dosáhl, a tím bude také na tom lépe, nežli se svou dřívější vysokou volbou!“

16. Učiňme tedy rovněž tak! – A pak nám žádná lerchenfeldka nebude již překážeti! – Co myslíš, mám pravdu anebo ne?!“

Kapitola 70.

Manželství Pathetikovo a jeho osvětlení. Přátelsky pomáhající generál.

Praví Pathetik: „Bratře Maxi, ty jsi nyní mluvil úplně dobře, a ze života zato správně! – Mou Kunhutu, Bůh ji dej věčnou blaženost jsi znal! – Byl jsem rodem venkovan, jak víš. Moji rodiče nenáleželi nikdy k třídě zámožných a nemohli mně tudíž také dáti žádné jiné výchovy, nežli jakou měli sami. Náhoda tomu chtěla, že jsem přišel k vojsku. Byl jsem řádný chlapec a měl jsem to štěstí, že se můj plukovník o mne zajímal. Dal mne do vojenské školy, aneb vlastně do školy plukovní, v níž jsem se za krátkou dobu naučil velmi dobře čísti, psáti a počítati. V ostatních vojenských věcech jsem bylo velmi brzy jedním z nejdovednějších u celého pluku. Zcela přirozený následek toho byl ten, že jsem byl povyšován, stal jsem se svobodníkem, kaprálem, šikovatelem a konečně již po sedmi letech důstojníkem! Mladým, švarným, veselým a dovedným

důstojníkem! Považ, že jsem při takových vlastnostech nezůstal pozadu, také co se týče krásného pohlaví.

2. Na neštěstí jsem se u jednoho arciaristokrata seznámil s jednou z jeho dcer, a to u příležitosti plesu, který dával celému důstojnickému plesu, Byla rodem baronesa; a její otec, pořadatel plesu, byl mimo to nesmírně bohatý muž. Děvče se mně líbilo, a já, vůbec známý nejkrásnější muž u pluku, jsem se bezpochyby líbil ještě více jí. Zkrátka zahořela a dala mně nepochybně na srozuměnou, co pro mně cítí! Jsa rodem venkovan a vůči baronovi chudý jako kostelní myš, důstojníkem jen svými přednostmi těla a nikoli zásluhami, to šlo ovšem špatně dohromady! Ale pravá láska se na rod a bohatství neptá! Jelikož jsem viděl, že mně děvče skutečně milovalo, nebylo mi opravdu také zatěžko, abych se i já do ní, po uši zamiloval.

3. Byli jsme tedy oba navzájem až po uši zamilováni a naším přáním na život a na smrt nebylo pak ovšem nic jiného, nežli abychom se co nejdříve vzali! Ale jak? Jak obdržeti svolení arciaristokratického, bohatého otce, který se při každé příležitosti vychloubal svými nejméně čtyřadvaceti předky a pohnouti ho k složení předepsané kauce?! A proto jsem využíval všeho, co by mne jen mohlo u otce protěžovati! A výsledkem toho bylo, že mně byl jeho dům, ovšem zcela zdvořile zakázán. Co nyní? To byla otázka má i mé milé.

4. Můj plukovník, který mně miloval jako svého syna, byl sám nad touto záležitostí rozmrzelý a radil mně abych kvitoval⁸⁴, opatřil si pasy, odcestoval do Anglie a tam si ihned zakoupil význačné vojenské postavení, a k tomu účelu mi chtěl on sám, jako nadmíru bohatý kavalír, založiti bez jakékoli výhrady potřebnými penězi! Pochopil jsem, čeho tím chtěl plukovník dosáhnouti a následoval jsem co nejpřesněji jeho otcovské rady. Krátce, ommissis omitendis⁸⁵ za půl roku jsem byl, ježto jsem se dal k námořnictvu, prvním kapitánem válečné lodi, která po krátké době obdržela určení plouti do Východní Indie. Opravdové statečnosti u mně nescházelo, nautiku⁸⁶ jsem si brzy osvojil. A neméně z způsobu bytí na moři vojenský hrdinou!

5. Až příliš brzy se mně naskytlo na tisíc příležitostí, abych se vyznamenal jako vojevůdce. Veškeré výkony, které mně byly svěřeny jsem skvěle provedl, a tak také nechybělo skvělých vyznamenání. Asi po čtyřech letech jsem se vrátil do Anglie, ovšem jako šlechtic a také nesmírně bohat. Předstíral jsem důvody, abych se mohl dáti penzionovati; leč nebyly přijaty. Zato jsem však obdržel půlroční dovolenou, které jsem použil k tomu, abych mohl aspoň nyní zdárně uskutečniti svou záležitost sňatkovou?!

6. Když jsem přišel, opatřen mnoha penězi, dovolenou a pasy, do své vlasti a bohudíky našel rodiče a sourozence naživu všechny jsem je také co nejvhodněji obdaroval, vedla má první cesta do, onoho města, v němž jsem byl odveden a kde byl můj dobrý otec plukovník již generálmajorem. Zda byla má či jeho radost nad tímto shledáním větší, ví Bůh! Krátce – dobrou čtvrt hodinu jsme si leželi v náručí a vzájemně se na tisíckrát líbali! Mou první starostí bylo, vyrovnati jemu velkou dlužnou hotovost a to s největšími úroky. Jak rád bych byl tomuto čestnému muži dal trojnásobek toho, co mně zapůjčil! Ale on ničeho nepřijal a když jsme mu položilo lesknoucí se zlato na stůl, pravil: „Nejmilejší příteli, vy víte, že jsem nikdy nebyl ženatý a že tedy nemám děti. Vy jste můj jediný syn, kterého jsem si oblíbil, a jste tedy také dědicem veškerého jmění po mně. Tuto maličkost považujte tedy pouze jako předběžný otcovský dar a dále se mně o tom již nezmiňujte!“

7. Rozumí se samo sebou, že mne takové prohlášení pohnulo až k slzám. Neboť kdo by, a i kdyby měl jako válečný hrdina deset tisíc dáblů v těle, zůstal vůči takovému šlechtnému a čestnému muži nedojet?! Krátce, když jsme se jak náleží čacky pomilovali, otázal se mne, zda mně baronesa nepsávala anebo já jí. Řekl jsem podle pravdy, že jsem jí třikrát psal, ale že jsem žel na žádný z těchto dopisů nedostal odpovědi! Rozumí se, že jsem jí pak po čtvrté již

⁸⁴ Z důstojnické služby vystoupil

⁸⁵ s vynecháním nepodstatných okolností, to jest krátce a dobře

⁸⁶ nauka o vedení lodí, určování polohy, stanovení rychlosti a směru plavby

nepsal, snadno si lze představit. Že by však nyní s touto návštěvou, kterou jsem byl dlužen své vlasti a zejména jemu, jako svému největšímu příteli, také ještě rád spojil zcela vážnou žádost k baronovi a ruku jeho dcery, dá se velmi snadno mysliti.

8. Pan generálmajor byl s tím velice spokojen a chválil nade vsí míru pevnost mého charakteru, ačkoliv se mně netajil tím, že baron dělá nyní se svou dcerou, tj. mou jedinou oblíbenou, třebaže je nyní o několik let starší, ještě větší drahoty nežli předtím. Nedá se navnaditi ani bohatstvím, ani zásluhou někoho, kdo není rodem šlechtic. U tohoto objeveného aristokrata má nějakou cenu jen rod a vysoká šlechta. Také se vzdal hraběcího císařem mu propůjčeného titulu proto, že by se stal nejmladším hrabětem, zatím co jest jinak nejstarším baronem!

9. Že toto prohlášení neučinilo na mou mysl zrovna velmi příznivý dojem, lze snadno pochopiti, zejména, pováží-li se co vše našinec k získání přízně takového domu podnikl a se odvážil!? Byl jsem sice nyní také gentleman⁸⁷, ale kde by se u mě bylo našlo oněch žádaných aspoň šestnáct předků, když rodokmen začíná teprve mnou!? – Ale pan generálmajor mínil, abych tam přece jen šel a učinil otci poklonu a abych mu při této příležitosti vypravoval velmi mnoho dobrodružného o mořských bouřích, mořských hadech a námořních bitvách, čehož je baron velkým přítelem; snad se mi podaří srdce tohoto starého kulicha získati!?

10. Následoval jsem rady svého přítele, který mne tam sám zavedl, byl jsem předpuštěn a otcem s velkým vyznamenáním přijat, což jsem považoval za dobrou předzvěst; leč to, co následovalo, poučilo mne že až příliš brzy o něčem jiném!

11. Nejlepší na věci bylo to, že mne má Ema dosud s týmž žárem milovala jako předtím, a že mé dopisy obdržela, ale musela na ně odpovídati jen mlčky a za mnohých slz jen v srdci. Nyní jsem ovšem vynaložil vše, abych si otce ve věci jeho dcery naklonil. Leč veškeré úsilí bylo marné! Krátce, za čtvrt roku jsem s ní byl na témž bodě jako prvního dne za své jemu učiněné návštěvy!

12. Co tu dělati? Tázal jsem se svého přítele. A on pokrčil rameny, a já s ním. Po chvíli generálmajor pravil: „Nechci vám zajisté nikterak zle raditi; ale chcete-li zde dospěti k cíli, čehož bych si potají velmi přál, musíte se ještě odhodlati k dvěma odvážným kouskům, z nichž jeden musíte provésti. Děvčeti bude už nyní pět anebo šestadvacet let, jest tedy úplně zletilá a může se svým srdcem a se svou rukou naložiti jak chce. Má-li odvalu se vdáti také bez svolení svého otce, pak se s Emou jen ihned ožeňte! Neboť voják nesmí nikdy dělati mnoho okolků! Musíte se tu ovšem připravit na vydědění a snad také na řádnou otcovskou kletbu, jak je to u aristokratů zvykem – z čehož si ovšem nesmíte nic dělati. Zda však vaše Ema bude také tak silně mysliti, to by se muselo ovšem dříve vypátrati! Ale já myslím, že když vám děvče teprve nedávno dalo návrh na únos, pak tím spíše přistoupí na tento můj návrh, protože se nachází na zákonité půdě. Kdyby však měl tento návrh ztroskotati na chytrosti starého lišáka tím, že by si snad najal k tomu posly a Vy byste sňatku nedosáhli, pak byste musel ovšem rychle a s náležitým uvážením provésti druhý násilný kousek, totiž prostý únos a pak se dáti oddati v Anglii. Tento druhý smělý čin se ovšem již nepohybuje na zákonité půdě! Ale jelikož tu k dosažení cíle není žádného jiného prostředku, kterého byste mohl za každou cenu cíle dosáhnouti, nezbude vám nako nec přece jen nic jiného!? Budete jistě pronásledován! Ale to přenechejte jen mně! Já již zařídím toto pronásledování tak, abyste jistě nebyl dopaden. A budete-li jednou na své fregatě, pak adieu barone! To další si pak již dovedete zaříditi sám?!“

13. Tato rada se mně ovšem nade všecko líbila, a již druhého týdne jsem provedl tento druhý násilný čin, protože k provedení prvního se postavilo do cesty příliš mnoho nepřekonatelných obtíží. Jak mně potom při jedné vhodné příležitosti můj největší přítel sdělil, byl jsem také pronásledován, ale poněvadž zaprvé můj přítel dovedl zaříditi i pronásledování a zadruhé moře nemá žádných trámů, vyšel jsem z toho dobře. Vstoupiv na fregatu, dal jsem se také ihned na-

---

⁸⁷ šlechtic

ším katolickým lodním kaplanem oddati a sňatek náležitě dokumentovati, a co se týče takřka pouhé svatby, byl jsem tak dalece v pořádku.“

Kapitola 71.

Patheticko manželské nebe se zachmuřuje. Pravá tvářnost manželky Emy.

Praví dále Pathetik: „Nyní jsem neviděl před sebou nic, nežli ráj za rájem, jelikož jsem konečně dosáhl toho, kvůli čemuž jsem se podvolil k největším obětem! Leč žel, kol mého ráje vystoupily až příliš brzy nejtemnější mraky.

2. Má Ema, trýzněna od týdne k týdnu vždy víc a více výčitkami svědomí, že opustila svého otce, a že jí bude snad ještě v hrobě proklínati, stávala se den ze dne nevrlejší, litovala kroku, který se mnou učinila, proklínala den i hodinu v níž se, se mnou seznámila! Den ze dne vzrůstala u ní také touha po domově, takže jsem měl vážnou obavu, že tím nade vše mně drahý život až příliš brzy dospěje k povážlivé krizi! – Co tu učiniti? – Po nějakou dobu jsem se všemožně přičiňoval, abych jí vštípl o životě jiné pojmy. Leč veškerá moje námaha byla marná! A tak mně na konec, a to již po uplynutí jednoho roku, nezbývalo nic jiného, nežli abych se služby v Anglii vzdal a pak se jako velmi zámožný soukromník uchýlil se svou nejdražší polovicí do Vídně.

3. Když jsme přibyli do Vídně, chtěli jsme jíti k otci Emy a požádati jej možno-li za odpuštění. Leč on bezpochyby více z hoře, nežli z nervové horečky byl žel již mrtev!

4. Nyní bylo u mé Emy teprve úplně po všem! Její hrdí sourozenci činili jí nejtrpčí výčitky a učinili ji takřka vražednicí jejího otce, který ještě umíraje vztahoval ruce po své jediné Emě! Tyto zprávy ji připravily jek je snadno pochopitelné, o zdraví a mne o několik tisíc. Uzdravila se opět a žádala ode mne nezřídka oběti, které jsem byl sotva sto přinést, které jsem však nicméně se vši něžností přinášel, ačkoliv jsem od ní nemohl očekávati ani peněz, ani opět prvou lásku. Ale náhoda tomu chtěla, že její sourozenci po dvou letech zemřeli na ošemetný tyf, čímž se má žena, matka dvou dcer, stala jedinou dědičkou velikého jmění! Člověk by si myslel, že to učiní mou Emu veselejší a mně příznivější, neboť dříve udávala za hlavní důvod své truchlivosti to, že se stala jako dcera jednoho z nejbohatších kavalírů zcela zámožnou ženou – přesto však dovedla mé pokladny nicméně náležitě používat, šlo-li o to aby se ukázala dcerou bohatého barona.

5. Ale teprve po dědictví jsem se dověděl, kdo je ona a kdo jsem byl já! – Její dřívější duševní choroba as za rok po přijetí jejího dědictví sice ustala; ale na její místo nastoupila choroba jiná, totiž – nenasytná touha po lesku, nádheře, po jí milých společnostech a po všelikých zábovách. A já jsem byl blahé paměti ku posměchu všech posmívaných.

6. Když jsem jí jednou největší mírností a něžností rozložil, že takový život není v pořádku, a že mne vlastně učinila mnohem nešťastnějším nežli já ji, kterýž jsem ji přece unesl jen kvůli ní a hlavně na její vůli a radu, a že jsem nyní mohl býti v Anglii už admirálem, kdybych tam byl kvůli ní nebyl prodal své důstojnické postavení a se neodstěhoval do Vídně! Když jsem jí toto se slzami v očích říkal, tu se teprve ďábel zcela uvolnil! Neodpověděvši mi ani slova běžela kvapně do svého pokoje a za půl hodiny mně přinesla papíry v ceně dvakrát stotísic zlatých a pravila: „Zde, můj choti, rodem venkovane, přijměte, co jsem Vás snad stále! Opusťte můj příbytek a poohlédněte se po jiné! Také je vám ponecháno na vůli, chcete-li si vzíti s sebou ty dva dětské spratky; neboť nemohu se zabývat tvory, které mně ve velkém zaslepení zplodil žel selský hoch. – Adieu, jsme vyrovnáni!“

7. S těmito slovy přirazila za sebou dveře; a já tu stál se dvěma plačícími, milými dceruškami jako zkamenělý. Pak jsem čekal plnou hodinu v domnění, že Ema svou chybu nahlédne a že se ke mně vrátí. Ale nic takového! Šel jsem po dvou hodinách sám k ní, ale nebyl jsem připuštěn. Komorník mně řekl, že si milostivá baronka přeje, abych byl ihned z domu, jinak by byla

nucena tento dům navždy opustiti! – Přemožen až příliš bolem, mohl jsem sotva promluvit. Nicméně naznačil jsem však komorníkovi, aby milostivé ohlásil, že nepotřebuji ani jejich peněz ani jejího domu, a že proto jsem si ji nikdy nevzal za ženu! – Ježto jí však nyní začínám zapáchat, že ji přeji dobrou noc! A že se již se svým vlastním, poctivě nabytým jménem s dvěma dítkami protluku!

8. Poté jsem pospíšil ihned do svého pokoje, kde jsem zastihl obě děti s jejich vychovatelkou ještě vzlykající, zazvonil jsem na služebnictvo, které ihned přispěchalo, aby vyslechlo mé rozkazy. Když se mně komorník tázal, co si přeji, pravil jsem: Martine! Šel a obstaral mně aspoň na měsíc byt, ať stojí cokoliv! Nejdéle však za dvě hodiny se vrátil! – Vy ostatní pak sbalte ihned všechny mé věci, neboť musíme býti ještě dnes z domu, jelikož mně to má vznešená choť přikázala! Jeden z vás jděte však také ještě pro druhé dělníky, aby se věc hbitěji vyřídila! – Mé služebnictvo vyvalovalo oči a dělalo velmi dlouhé obličejy; ale podrobilo se co nejhorlivěji mým rozkazům.

9. A právě když jsem byl co nejhorlivěji zaměstnán balením, zaklepal někdo na dveře. – Dále! – Kdo to byl?! – Můj dobrý pan generálmajor, který právě toho dne přišel za jistou záležitostí do Vídně! Anděl s nebe nebyl by mně mohl v této hodině přijíti více vhod nežli právě tento můj jediný nejlepší přítel! – „Co vidím, co děláte? Vy se stěhujete? Či co to má znamenat?, to byla jeho slova. Vše jsem mu ovšem na vlas vypravoval, co se v mém domě přihodilo a to vše, bez mé nejmenší viny, a jak jsem byl svou zbožňovanou Emou obsloužen!

10. Generál spráskl rukama nad hlavou a z počátku nevěděl, zda se má smáti či zlobiti. Teprve po chvíli se zcela vzpamatoval a pravil: „Ubohý nejmilejší příteli, uklidněte se! Je-li vaše choť taková, jak jsem se to nyní k svému velmi mrzutému úžasu z vašich úst dověděl, pak budete jen za srdce rád, že jste se této šlechtické rakalie zbavil tak čestným způsobem! Ale tyto cenné papíry podržujte pro své děti, to vám povídám! Neboť nebyl byste zajisté moudrý, kdybyste jí tento značný obnos pro nic za nic zanechal!“

11. Když mne generál takto potěšoval a poučoval, vstoupil komorník milostivé zhurta do pokoje a pravil: „Milostivá vám vzkazuje, že to, co vám dala jako odškodnění, za zcela žádnou podmínkou nechce a nevezme zpět! Kdyby to však bylo snad příliš málo, jest ochotna dáti vám ještě více!“ – Zlostí jsem se kousl do rtů a nemohl jsem opravdu promluvit. Ale za to se ujal za mne slova generál a pravil: „Řekněte milostivé, že těchto 200.000 zlatých není za oběti, které jí tento muž přinesl, nic jiného – nežli nejvšivější veteš! Na jeho místě by byl milion příliš málo! Neboť čest důstojníka, jakým byl on, se takovou větší nezaplatí! Proto ať jen nejmilostivější sáhne do velké pokladny a ať tomuto čestnému muži jemuž není rovno nahradí čest, kterou mu nohama pošlapala! Rozuměl jste mně?! Řekněte však milostivé, že to od ní požaduji já kníže N.N., otec tohoto mého nejmilejšího syna! A také ji řekněte, aby si pro budoucnost nedělala naději, že bude tímto mým jediným synem kdy opět přijata; a aby se také nikdy neopovažovala nositi jeho jméno! Rozuměl všemu?! – Ano, vaše Jasnosti!“ „Tak ať už zmizí!“, zahřměl generál! – Komorník se poklonil až k zemi a odešel.

12. Za chvíli se otevřely dveře a baronka se vrhla jako posedlá před generála a lomíc rukama prosila jeho i mne za odpuštění a mluvila mnoho o chorobném rozmaru a jím způsobeném ukvapení, a bůhví co vše štěbetala!?

13. Generál jí nechal vymluvit a pravil pak ve svém jedině takřka vášně prostém klidu: Madame, znal jsem Vašeho omezeného otce a znám vás! Jablko nepadne nikdy daleko od stromu, a tak nejste také Vy rozmilá mnohem lepší nežli byl váš otec! Já a můj sny jsme knížata; ale nás by nikdy dokonce ani ve snu nenapadlo, abychom si ve stu letech na knížecím titulu zakládali tolik, jako vy v jedné hodině na titulu baronském. Tento váš bývalý muž není sice můj tělesný syn, ale ježto děti nemám, přivedl jsem to u svého dobrého císaře tak daleko, že ho uznal zatím tajně ze mého právoplatně adoptovaného syna s titulem hraběte. Zemru-li však dnes anebo zítra, bude knížetem! Rozumíte mně? A kdyby se okolnosti změnily anebo kdyby to jiní vysocí šlechticové přivedli u císaře tak daleko, že by mu knížecí titul nebyl ani potají dovolen,

zůstává přece jen mým synem a jediným dědicem všech mých statků! Rozumíte mně?! Tento můj syn jest bohat, velmi bohat, a nepotřebuje ani vašeho domu, ani vašeho jmění, Ale vy jako žena, kterou zbožňoval, jste zhanobila jako baronka jeho čest a za to já, jako jeho otec žádám zadostiučinění půl milionu! Rozumíte mně, madam? – Praví baronka: „Nejjasnější pane tcháne! Nejen půl milionu, nýbrž celé své jmění dám, jen když mně odpustíte a mého milovaného chotě mně nevezmete!“

14. Poté pravil generál: „Ano, ano, spanilá dcero, nyní, když jste se poprvé dozvěděla, že tento „pěstitel vepřů“, jak jste ho byla zvyklá nazývat, jest mým synem, pociťujete opět lásku k němu! Kdybyste ji byla také dříve pociťovala pro „pěstitele vepřů“, pak bychom se nyní velmi snadno dorozuměli; ale takto to půjde asi těžko! Vraťte se tedy do svého pokoje; neboť já musím synovi sdělit důležité věci, při čemž vás jako svědkyni naprosto nemohu potřebovat! – Ema prosí nyní jen ještě usilovněji za odpuštění a při všem, co je jí svaté slibuje, že bude po celý svůj život se mnou raději pastýřkou vepřů, nežli aby mne i jen na minutu opustila! – „Dobrá“, pravil poté generál, Já si nyní dovolím zkoumati vaše šlechtictví a uvidím, jak ve zkoušce obstojíte?! Praví Ema: Čiňte se mnou, co chcete; jen jako mrtvola se nechám od svého chotě oddělit!“ – Praví generál: „No, no, to se ihned ukáže, nejmilejší baronko! Nečekejte na žádnou novou zkoušku ode mne; neboť já jsem s vámi zkoušku již provedl, a vy jste v této zkoušce špatně obstála. Kdo ví, zda druhá polovice nedopadne ještě hůře!? Vy milujete nyní tohoto mého syna proto, že podle mého doznání máte nepochybně za to, že je to můj syn. Ale tomu tak není! Řekl jsem vám to jen proto, abych vás zkoušel a tím pádněji vás o hanebnosti vaší aristokratické vysokomyslnosti přesvědčil! Když tím vaše lehkověrnost spatřovala ve vašem choti ne již zapáchajícího pěstitele vepřů, nýbrž knížete, začla jste lézt ke kříži! Ale co učiníte nyní, když to vše, co jsem vám řekl jen k vaší zkoušce, pevně odvolám a řeknu: Váš mně nade vše vážený pán jest a zůstává jen synem sedláka!?“

15. Když to Ema uslyšela, tu náhle vyskočila a pravila: „Cože!! Tak se nakládá s dcerou bohatého barona N.N.!?– Můj choť tedy není kníže, nýbrž jen selský syn a v Anglii novopečený gentleman!? Ó, to je hanebné, to je nevýslovně podlé! Mne baronku prvního řádu, snížit na nejsprostší husu! – Komorníku! – „praví komorník: „Co si přeje milostivá paní baronka?“ – Praví Ema: Šel rychle do mého pokoje a přinesl mně papíry, které leží na mém stole, abych tohoto sedláka zde (ukazuje na mne) odškodnila za jeho uraženou čest!“ – Pravil generál: „Není třeba, milostivá! Vždyť jsem řekl, že druhá polovice zkoušky dopadne hůře nežli první! Vy jste a zůstanete čím jste; snad mně rozumíte!? – A tento můj skutečný syn zůstává však také přes své sedláctví tím, jak jsem vám to byl dříve sdělil! – A nyní jděte po svém!“

16. Po těchto slovech se Ema ještě jednou obrátí a praví: „Vaše Jasnosti Vy jste mne vystavil zkoušce a laskavě jste mi právě poznamenal, že jsem v této zkoušce špatně obstála! To může být při nejmenším tak, jak to bere vaše Jasnost! Ale při tom vaše Jasnost nepovází, že snad tento celý dnešní, mnou velmi dobře a chytře vypočtený a provedený výstup nebyl ničím jiným, nežli energickou otázkou danou mému panu choti, zda mne ještě miluje? – Neboť musím nyní otevřeně doznati, že můj pan choť se ke mně již téměř půldruhého roku choval se sotva mně pochopitelným chladem a lhostejností, která, čím déle trvala, tím nesnesitelněji nešťastnou mne činila. Často jsem mu dala na srozuměnou, že nyní již nejsem tím, čím jsem mu byla kdysi! Ale tu měl knížecí pan choť vždy na tisíc výmluv. Celovala jsem ho tahala často za kadeře; ale on zůstával přede mnou nezřídka nepohnut jako socha a na mou na něm promrhanou něžnost nedovedl zcela ničím odpovědět. Tu jsem si při tom myslívala: Cožpak jsem se ti stala tak obyčejnou bytostí? Můj otec byl velmi zámožný baron a miloval mne jako svůj život, a přece jsem tohoto svého chotě milovala tak velice, že jsem se dopustila zločinu na svaté lásce svého otce! A za tuto velkou lásku k němu má být nyní od něho odměnou nepochopitelný chlad!? Ó, v tom je jistě nějaký háček!

17. Já jsem nyní velmi bohatá a mohu leccos učiniti, abych tím zkoumala srdce svého chotě, jak je to jeho láskou ke mně. Pořádala jsem společnosti a plesy a přijímala dvoření kavalírů, abych viděla, co tomu asi řekne můj pán choť – zda se přece snad jednou objeví s něčím co se podobá žárlivosti!? Ale tu byla všechna moje námaha marná! Zůstával při tom vždy nejevš

stejně myslí, a dokonce se zdálo, že je mu velmi vhod, když jsem mu ukázala, že jsem se s jinými lépe bavila nežli s ním! Jak bylo řečeno, půl druhého roku jsem snášela tuto pravou potupu svého srdce. Ježto však mnoho chladu ke mně spíše přibývalo, nežli ubývalo, a on také, jak se zdálo téměř již ani nezná můj pokoj a mou ložnici, pojala jsem rozhodnutí, které jsem dnes provedla, abych jeho srdci položila poslední, vážnou otázku!

18. Ale jako dosud každé, tak i toto mé poslední úsilí zůstalo bez nejmenšího mým osiřelým srdcem tak přetoužebně žádoucího úspěchu! Protože jsem tedy také bez svého zavinění ztratila jeho lásku, budiž tedy ve jménu Božím také ztracena.

19. Opravdu, Vaše jasnosti, nyní mluvím úplnou pravdu, dokud jsem stále po jeho boku jako chudá, miloval mě silou, kterou jsem mohla stěží pochopiti. Když jsem se však smutnou náhodou stala jedinou dědičkou velkého jmění a nutně věřila, že mne můj pan choť bude nyní dvojnásobně více milovati, protože jsem nyní také sto oplatiti mu nejen srdcem, nýbrž také veškerým skutkem mnohé oběti, kterou mně přinesl, – tu byl u něho se vším koncem! Nejen že mně neukázal žádnou radost z toho, nýbrž vždy se nad tím zlobil a řekl mi často do očí: „Tvé peníze přinesou tomu domu kletbu, nikdy však požehnání!“ Když jsem ukázala velké hromady cenných papírů a jiné velké poklady, pohlédl na ně s opovržením, jako by byly sotva povšimnutí hodným neřádem! – Uvažte, Vaše Jasnosti nyní zcela střízlivě toto mé postavení a pak teprve sudte o mně, zda jsem zde skutečně tak velkou a hanebnou hříšnicí, za jakou máte vy a váš adoptovaný pan syn!“

Kapitola 72.

Požadavky choť Emy. Generál zprostředkovatelem. Manželská bouře!

Při tomto líčení tísně jejího srdce museli jsme ovšem oba opět otvírati oči a říci: Ano, mají-li se věci tak, pak nám ovšem nezbyvá nic jiného nežli říci: Ano, mají-li se věci tak, pak nám ovšem nezbyvá nic jiného, nežli říci: „Mea culpa, mea culpa, mea guam maxima culpa!“⁸⁸

2. A generál pravil poté Emě: „poslyšte, milá paní snacho! Je-li tomu tak, pak nabývá náš spor ovšem zcela jiné tvárnosti, a já tím budu nucen, abych vám ovšem především co nejoddaňji poprosil za odpuštění a pak svému panu synovi přečetl několik starých levit!“

3. Praví Ema: „Vaše jasnosti já nežádám nic jiného nežli naši prvou lásku! Je-li tato zde, pak mu vše odpustím a učiním vše, čeho si jen jeho srdce přeje! Ale jen jeho prvou lásku chci opět mít!“ – Pan generál se nyní obrátil ke mně a pravil: „Poslyš synu, je-li to tedy na tobě, že tvá choť ti nyní činí jaksi nouzi přinucena takové opravdu politování hodné výstupy, pak musíš nyní především hleděti, abys opět napravil svou chybu! Ema si přeje tvou první lásku! Tak jí ji nezadržuj!“

Poté jsem odpověděl: „Nejvyš opravdový, nejvyš ctěný a milovaný otče! Má láska k mé nebeské Emě se ještě nikdy nezměnila a také ještě nikdy nezeslábla a se nezmenšila, nežli jaká byla při naší prvé známosti. Ale když dobrá, nejmilejší Ema viděla stíny a strašidla tam, kde jich nebylo a také nebude, pak za to opravdu nemohu. Že jsem se neukázal býti žárlivým, anebo že jsem jí nečinil výtek, pořádala-li společenské zábavy, to lze připsati jediné mému až příliš něžně cítícímu srdci. Že jsem u sebe nicméně počítával leccos, co naprosto nemohu počítati k nejpříjemnějším pocitům svého života, to vím ovšem jenom já sám. Co se však týče jejího velikého jmění, tu musím žel sám doznati, že jsem mu nikdy nepřikládal hodnoty, neboť jsem si myslel: Co potřebuješ, abys mohl slušně žítí to máš; život v přepychu však jest a zůstane vždy ošklivostí před Bohem a před opravdu lepším světem! – A tak musím otevřeně doznati, že se mne pohled na strašně velké jmění mé Emy dotklo nanejvyš nepříjemně. Neboť čím je nějaký dům bohatší, tím poskytuje více příležitosti k všelikým hříšným výstřednostem! – (obraceje se k Emě): Hleď kdybys byla dala ty tisíce, které tě stály tvé společnosti chudým, jak šťastni by

⁸⁸ Má vina, má vina, má zcela vlastní, velká vina!

bývali, a jak šťastní bychom byli my dva! Ale ty jsi mne chtěla tím jen škádliti, a hle, to nebylo od tebe chvalitebné a myslím, že jsem si takový citelný trest od tebe naprosto nezasloužil! Neboť něžnější a nevyš ohleduplně trpělivější manžel sotva kde asi ještě je nežli jsem a vždy jsem byl já!?

4. Ema nevěděla co, by na to odpověděla, nicméně asi čekala s netrpělivostí na komorníka, kterého předtím poslala pro cenné papíry. Jelikož jí příliš dlouho nepřicházel, prosila za omluvu a šla se co nejrychleji podívat, co komorník tak dlouho dělá. Ale v okamžiku, kdy chce odejít, přichází jí už také vstříc komorník s těžkým balíkem. Hned mu potají poručila, aby položil tento balík na můj stůl. Já jsem se jí však otázel, co se má nyní s ním státi. Jelikož se přece domnívá, že jsem se s ní nyní úplně smířil?! – Ema na mne pohlédla poněkud posměšně a pravila! „Musím přece napravit napřed tobě učiněnou urážku a tak splnit zadostiučinění, nežli budeš moci býti ke mně opět dobrý!“ – Načež já jsem jí odpověděl: Milá předrahá Emo! Miluji tě příliš, než abych mohl proti tobě mít i jen nejmenší zášť; nebyl jsem to také já, nýbrž můj nejmilovanější pak otec, který v odpustitelném návalu ti učinil tento požadavek, který mu zajisté odpouštíš, jako já ti vše z celého srdce odpouštím! Uschovej si tudíž všechny tyto své papíry a buď mně opět zcela touž Emou – která mně před několika léty následovala do Anglie, a za kterou jsem dával svůj život na pospas tisícovým nebezpečím!

5. Zde se Ema zarazila, nevědouc co by nyní učinila. Po chvíli pravila s klidnomyslností vpravdě stoickou: „Miluješ-li mne, jak pravíš, pak učiň mně tedy tu laskavost a vezmi tyto papíry v uschování a péči, nebo zajisté víš, že žena neumí s penězi zacházeti!“ – Poté jsem pravil já: To je něco zcela jiného! S největším potěšením vyhovím v tomto ohledu tvé mně nejdražší žádosti! Ale nyní mně musíš také podati ruku na znamení, že se na mne již nehneváš a že se také nebudeš brániti mnou již tak dlouho postrádanému polibku! Pojď Emičko a učiň mně opět šťastným! – Ona praví: „No, na to je ještě čas, pane choti! Ženuška nesmí býti s nejlepším co má tak příliš štědrá, chce-li udržeti kurs lásky. Rozumíš tomu?! – Pak ti musím poznamenati ještě něco zvláštního, co bude sice pro tebe sotva povšimnutí hodnou maličností, ale naprosto však ne pro mne! Již jsem ti několikrát pravila, že se nejmenuji Ema, nýbrž že podle svého prvního křestního jména se vlastně nazývám Kunhuta! Proč mne tedy vždy nazýváš Emou, a proč ne Kunhutou, čistě šlechtickým jménem, kterým byly křtěny má matka a babička?!

6. Tato podmínka lásky je mně a ovšem též panu generálovi k smíchu, a to jak myslím pro jeden Nestroiský divadelní kus, v němž jsou právě dobrá Kunhuta se svým Eduardem jistou lakonickou písní velmi profanováni! – Proto také pravím Emě: „Ale má milá, přenežná manželko, to jsem činil jen z pouhé úcty k tobě. Znáš přece onen známý kus, v němž se k obveselení publika zpívá nejvyš nečestně píseň o Eduardovi a Kunhutě! Kdykoli jsem tě volal, napadla mě také vždy též ona hloupá píseň, při níž jsem se sám již leckdy zasmál, což jsem ti také sdělil, načež jsi byla se mnou zcela srozuměna. Neboť jméno Ema mně zní přece jen estetičtější nežli Kunhuta. Chceš-li však od nynějška slouiti již vůbec Kunhuta, nuže, ve jménu Božím, budu tě také velmi rád nazývati Kunhutou! – Praví poté ona poněkud jízlivě: „Ano, ano, co člověk nemůže, to se snaží na každý způsob zesměšňovati!“ – Ale ženuško, pravím, co tě to napadá: Nebudu přece snad chtít zesměšňovati tebe, která jsi mně tak nekonečně milá, cenná a drahá! Chtěl jsem tě krásným jménem Ema právě zprostiti vši směšnosti, a nikoliv zesměšnit! Zesměšnilo-li se však jméno Kunhuta divadelním kusem, známým právě tak tobě jako mně, bez našeho vědění a chtění řekni, mohu já za to? Doufám však, že se snad nad to povzneseš a budeš a budeš tento spor považovati za skončený a že mně nyní podáš ruku k úplnému usmíření a mimo to mně dáš nejvyš toužebně očekávaný polibek? Či máš snad ještě něco za lubem?

7. Pravila ona: „Ó, toho až dost!“ – Kýho výra! Odpovím já. Co vše ještě máš, smím-li se tázati, má nejmilovanější Em – málem bych byl řekl - , prosím tisíckrát za odpuštění! – Kunhuto jsem chtěl říci! – Jen ven s tím Kundl, co tě ještě tlačí!

8. Po této mé, poněkud lakonické něžně projevené otázce zvedla nohu a dupla jí hněvem tak mocně na podlahu, že sklínky v mé skříni na likéry zadrncely. A po tomto mocném dupnutí následovalo řezavé „nikoli!“ – provázené ovšem všelikými slzami. Po tomto významném „nikoli

následovala němá přestávka v hněvu, po ní lehká mdloba a po této krátké a lehké mdlobě celá spousta nejnádhernějších jmen mé osobě, které by věru nedělaly hanbu ani té nejhrubší ovocnáře! – Když byla s tímto rejstříkem hotova, tu mne nakonec oslovila ještě takto: „Jsme vyrovnání! Nechci o tobě již nic vědět, slyšeti ani tě vidět! Zapláceno máš a tak jsme na věky vyrovnání! – Ještě si mne dobíráti?! To by mně ještě scházelo od takového hulváta, který se nenarodil, nýbrž byl vržen nějakou selskou krávou! Můžeš být třeba tisíckrát samým císařem povýšen na knížete, pro mne, baronku prastarého rodu, přece nejsi ničím, rozumíš tomu?! Zcela ničím nejsi proti mně! – Hleď, abys mně přišel co nejdříve s očí!“

9. „S tou nic nepořídíme“, pravil generál, neboť ta je hotový blázen! Nech jí jíti, synu, a již se o ni nestarej! Snad jí čas spíše polepší než my oba! Ale papíry vezmi jen sebou, neboť může přijít velmi brzy čas, kdy jí dokonce poskytnou dobré služby, jestliže při jejím nynějším domácím systému snad až příliš brzy své poklady a bohatství promrhá!“

10. V tomto okamžiku vstoupí také můj komorník a hlásí mně, že našel krásný byt ihned k obývání a že také dal naň závdavek. – „Dobrá“, pravil generál, tak nyní jen rychle zabalit a naložit! Mnoho rukou udělá každé práci brzy konec!“ – Praví komorník: „Pane, až na tento pokoj jest již vše v pořádku! – Nyní přijdou nosiči sem!“

Kapitola 73.

Pokračování Pathetikova manželského případu. Nervová krize Emina a obrat.

Pathetik: „No, dobře, dobře; velmi dobře jsi to učinil, pravil jsem. Ale s těmito třemi velkými těžkými skříněmi to půjde asi těžko? – Praví komorník: „Nestarejte se vaše milosti, ty druhé skříně nebyly zajisté také o mnoho menší a přece jsou již v pořádku. Ó, Vaše milost, bude míti z bytu opravdovou radost! Není sice v městě, nýbrž v jednom předměstí. Ale je to opravdu nádherný byt, opatřený vším možným pohodlím a stojí skutečně nepatrný peníz! Osm pokojů pro panstvo, tři pokoje pro služebné, stáj pro šest koní, kolny pro povozy, pro dříví, krásná anglicky zařízená kuchyně, spižárna, značně velký sklep a celá půda. Co myslíte Vaše milosti, že to stojí?“

2. Pravím: „No, asi kolem tří až čtyř tisíc zlatých! – Ó, ó, podivuje se komorník a praví: „Ani ne dva tisíce, jen šestnáct set to vše stojí! No, je to laciné anebo ne?! – Pravím: Velmi laciné, opravdu velmi laciné! – Praví také generál: „Ano, opravdu velmi laciné! Ale v kterém předměstí je to a v kolikátém patře?“ – Praví komorník: Toto předměstí z dobrých důvodů (při tom ukazuje na mou ženu) nejmenuji! Patro jest to však druhé! – Neboť když někdo od nepřítele odtáhne, nesmí mu věšeti na nos, kam se uchyluje! Mám pravdu anebo ne?! – „Zcela úplně“, pravil generál: „Vy jste již jistě také sloužil před nepřítelem, že to tak dobře víte?“ – Praví komorník: „Dvakrát, vaše Excelence! Jednou jako strážmistr před skutečným nepřítelem, kde bomby, granáty a kartáče jen pršely; a brzy na to před neskutečným nepřítelem, totiž mou ženou. Tu sice bomby, granáty a kartáče nepršely, ale za to celá kobylková záplava rouhavých jazyků! Pět let a tři měsíce jsem to vydržel a jednal jsem s tou rakalií se vší trpělivostí a něžností. Ale vše to bylo nadarmo! Neboť čím jsem byl k této pečené vráně něžnější, tím více stoupala její pýcha a to již do takové výše, že by Štěpánská věž byla oproti ní pouhým kašpárkem! Krátce nebylo to s ní již za žádnou cenu k vydržení. Proto jsem také před tímto svým druhým nepřítelem ustoupil, vyhledal jsem si a také brzy našel službu – totiž zde! – Můj manželský nepřítel mne zde sice již vyhledal a již několikrát přišel ke mně s mírovými návrhy. Ale byl jsem vždy tak smělý a zároveň drzý, že jsem kopl tu pacifistku do zadku – málem bych byl řekl – a jednou jsem ji dokonce dal pořádný políček. A hleďte vaše milosti, nyní jest dobře! Neboť bohudíky, uplynulo nyní již sedm měsíců, co jsem svého druhého nepřítele nespáčil, leda někdy v noční době zcela na zapřenou v Zámečnické uličce⁸⁹ známá tahu sluk⁹⁰! Dobré chutnání jsem si pomyslel, kdo tu

⁸⁹ Schlossergasse

⁹⁰ Schnepffernstrich

má štěstí, ten může mnoho užít! Kdyby si snad paní choť vaší milosti přála, aby se jí dostalo u mé přeroztomilé choti ve všech potřebných věcech důkladného vyučování, pak bych jí nemohl vhodnějšího individua doporučit!?”

3. Má Ema, která ze vzteku stále u nejvzdálenějšího okna tohoto pokoje a prsty drhla na okenici zcela slušné „čepobití“, pojednou obrátí, přiběhne se zakousnutými rty k mému komorníkovi a napřáhne jaksí s chutí svou něžnou ruku k velmi energickému políčku. Ale komorník ji odrazí a praví: „Ale, ouha! Pro takové žrádlo si již mohu jít sám k nějaké ovocnáře! Má tvář není tak nóbl, aby se dávala k holení namydliti vysoce urozenou rukou! Jen tři kroky od mého četného šikovatelského těla, jinak bych mohl připadnouti na myšlenku dáti se milostivou paní baronkou do pravého štrasburského (tance); a z toho by pak mohly povstati zcela zvláštní pokroucené příhody, rozumíte?! – Ema vztekem téměř pukala a křičela: „Jdi mně s očí, holoto! Jdi mně s očí bestie! Podlý kujóne! Jak si mně dovoluje říkati takové urážky do očí, mně, baronce nejstaršího šlechtického rodu?! Klidil se nyní okamžitě s mých očí, jinak ho dám odvésti policií.“

4. Praví komorník: „Toho není třeba, vaše milosti paní baronko! Za půl hodiny přijdeme bohudíky z dohledu vašich krásných očí. Nyní se nehněvejte; neboť by to mohlo mít na vaše přeněžné nervy zlý vliv! Co vše by si vaši páni společníci již včera na dnešní večer pozvaní mohli pomyslet, kdyby je milostivá paní baronka tak rozrušena přijala? – Mlčel, hanebný hulváte jinak ihned pocítí co to znamená urážeti takto baronku! Jsem sto hoditi mu do jeho ošklivého opičího obličejce co mě přijde do rukou!“ – Praví druhý sloužící komorníkovi: „Ano, nyní už máš, držet hubu, jinak ještě zařijeme nějakou malou předeheru k soudnému dni! Hled“, abychom přišli dále!“ Praví já: „Ano, ano, pospěšte si; neboť nyní bych sám již raději vylétl nežli šel!“

5. Sotva jsem to vyslovil, přiskočí ke mně Ema a křičí: „Ne, ne! Zasloužila jsem si od tebe, abys mne nyní skutečně opustil a mimo to mně ještě vydal na pospas výsměchu svého nanejvyššího drzého služebnictva? Myslela jsem, že mně nebudeš tak zazlívati mou nynější mrzutou špatnou náladu, nýbrž, že s ní budeš mít svou starou trpělivost? Ale ne tvé srdce zkamenělo, a tvé oko nevidí nikdy onu jedinou nemoc své ubohé Emy! Nepřinesla jsem ti, když jsem byla ještě mladší a zdravější nežli nyní, za oběť vše, co jsem ti jen v srdci viděla; nyní však, kdy jsem nemocná, ano velmi nemocná, ano velmi nemocná, když mne zachvacuje mrzutý paroxysmus, nemáš se mnou již trpělivost! Ó, tvrdé mužské srdce, které již není sto obměkčiti ani nejněžnější slova nemocné choti! Proč mně nyní opouštíš, co jsem ti učinila?! Hleď octla jsem se ve špatné náladě, jak a proč, ví asi jen Bůh; krátce, onemocněla jsem a v takovém stavu svého utrpení přišla jsem ti hrubě a ostře vstříc. Ale nyní to se mne zase spadlo jako šupiny z očí; temně poznávám, že jsem tebe jakož i pana generála asi velmi urazila, snad jsem tě dokonce z domova vyháněla?! A ty jsi nepoznal, že to učinila jen tvá, ubohá, nemocná Ema, která nebyla mocna svých zdravých smyslů! Ó, nejdražší manželi! Učiň se mnou, co chceš; potrestej mne, zasloužila jsem trest! Ale jen mne neopouštěj!“

6. S těmito slovy padne mně s pláčem a vzlykotem na prsa a křečovitě mne objímá. – Služebnictvo pohlíží udiveně a táže se mne, co dělati – zda se dále stěhovati anebo se opět vrátiti?! – praví Ema: Okamžitě se na můj účet stěhovati zpět a nájemné na půl roku zaplatiti!“

7. Praví poté generál: „Ano, mají-li se věci tak, pak lituji tebe a ještě více tvou choť, která se také mně zdá býti skutečně velmi nemocná. Za takových okolností nemůžeš ovšem jako kavalír, člověk a manžel v žádném případě svou Emu opustiti! Já pak učiním nutnou pochůzku a v několika hodinách budu opět u vás. Zařídte mně jeden pokoj, neboť několik dní strávím u vás.“ – Generál se nyní poroučí. Sluhové přikročují k práci a zpětném stěhování, což je jim poněkud mrzuté. A Ema jest jako vyměněna a sotva si dovede vzpomenouti na to, co se předtím mezi námi přihodilo! Já jsem potají žasnul; ale věc byla nyní taková, jaká byla! Ema krátce předtím ještě dábela se stala nyní andělem.“

Velké překvapení Pathetiko. Staří známí. Dobrá rada Olafova.

Praví konečně opět Max Olaf řka: „Velectěný příteli, tvůj manželský případ se začíná silně roztahovati! Proto zanechme dalšího jeho pokračování, a to proto, že je mně tak dobře známý jako tobě. Neboť věz, já, zde pod jménem Max Olaf, který ti zde stojím jako pravý přítel většinou stále po boku, jsem právě tyž plukovník a generál, který tě na světě takřka z ničeho něčím učinil. A tento přítel zde, který všechny tyto zjevy i s proměněním lerchenfeldky považuje ze sen, jest onen baron, jehož dcera se stala bez jeho vůle tvou ženou. Chceš-li zde však poznati také svou ženu, s níž ses na zemi téměř po dvacet let přel a hádal, pak pohleď na onu přeuboze vypadající bytost, která téměř polonahá a strašně hubená stojí za baronem a na tebe pohlíží – a pak máš skutečně finále svého celého životního příběhu pohromadě! – Jsi spokojen s řešením tohoto svého hezky rozvláčně nám vypravovaného životního příběhu?“

2. Praví Pathetik: „Ó, proklatě! No, no, no, z toho bude pěkná věc! Myslím, že se tu opět započne nanejvýš neblahé pokračování, jako druhé jednání drama mého životního příběhu?! Co Myslíš, můj jediný, nejpřimněší příteli?!“

3. Praví Max Olaf: „Milý příteli, mně to zde velmi silně připadá tak, že budeme-li se chtít dočkati lepšího pokračování našeho životního dramatu, budeme se muset téměř bez výhrady držeti onoho Muže! Neboť hle, konal jsem nyní stále němeého pozorovatele a mému vojevůdcovskému oku neušlo nic, co vše zde v tomto pokoji deset k kroků od nás vzdáleného pro mé myslící srdce nanejvýš důležitého událo za vyprávění z tvého života! Lerchenfeldka byla nově oděna a vypadá nyní jako nejčistší anděl. A čím větší láskou je onomu zvláštnímu muži oddána, tím se stává krásnější a moudřejší! Ale není jediné ona tak šťastná. Vidím již mnohé, kteří tu byli dříve jako my velmi zbědovaní; jakmile se však začali k onomu Muži víc a více přibližovati, dostávali také ihned lepší vzhled, a jejich oděv se proměňoval téměř jako jejich duše!

4. Příteli, to jsou v doslovném smyslu a významu zázraky na zázraky!

5. Tamto více v pozadí, na velmi prostorné tribuně spatřuješ as čtyřiaadvacet bytostí v baletním úboru. Vypadají již zcela čistě nebesky! A tamto u stolu, co nejhojněji chlebem a vínem pokrytého, stojí známý demokrat Blum dále nám až příliš známý Messenhauser, doktor Becher, a doktor a redaktor Jellinek! Jaká to mohlo by se říci, vpravdě svaté důstojnost vyzařuje z jejich tváří! Jakou hloubkou moudrosti jest každá jejich řeč naplněna. Jak vlídně a při tom přece tak vznešeně vážné jest jejich chování!

6. A přece onen prostý Muž, který se nyní krásné Lerchenfeldce přímo dvoří o ničem jiném než-li o lásce s ní hovoří, se zdá býti vše ve všem! Neboť se ho ptají na všechno. On pořádá vše. On přikazuje; a jest tu a tam, co chce a přikáže! Při tom však jeho celé chování jest tak nenáročné a mohlo by se říci tak nadlidské aneb čistě nebesky přívětivé, že jsem si ho nyní pouhým přihlížením a pozorováním již tak zamiloval, jak jen si lze nejlepšího přítele zamilovati!

7. Rád bych nyní sám k němu přispěchal tak se s ním polaskal, jako se laská velmi stísněný vojevůdce s dobytým nepřátelským hlavním praporem, na jehož dobytí závisí úplné vítězství obtížného polního tažení! – Řekni mně příteli, necítíš také ty v sobě podobnou potřebu? A ty pozemský baronský vykladači snů se svou dcerou Kunhutou – Emou?!!

8. Praví Pathetik: „Co se mne týče, jsem nyní s tebou zcela srozuměn také něco podobného pociťovati. Ale zda to také tak pociťuje můj pan tchán a má Ema, to je ovšem zcela jiná otázka? Snad Ema, u níž jsem poslední dobou objevil jakési stopy náboženskosti! Ale co se týče pana barona, toho znám příliš málo, než bych mohl tvrditi a, říci, jak on v sobě myslí a cítí! Zde by se mohlo při nejmenším předpokládati, že se svými pozemskými výsostnými pojmy o šestnácti předcích neučiní příliš velké skoky, jestliže je – jako já svůj pocit o počestném muži – jako hřebem přibité převzal sem!?“

9. Práví baron: „Milý únosci mé dcery, zametejte jen hezky pilně před vaším prahem! Neboť kdybych se chtěl s Vámi přítí, byl by z toho řádný proces! Ale já jsem vám na světě vše odpustil a tak jsme v naší sporné věci vyrovnáni. Jste-li však zde, v tomto světě, který mně stále ještě připadá jako sen, v něčem prospěšném ve výhodě, pak mně zde oplatte svým přátelstvím to, oč jste mne na Zemi zřejmě dosti nepřátelsky připravil, totiž můj život! Neboť má Ema tam byla mým životem, který jste mně uloupil. Ale já jsem vám tuto loupež odpustil! Proto se tedy netažte, jak zde smýšlím, anebo zda se svými případně sem přenesenými pojmy o šestnácti předcích budu dělati krátké či dlouhé kroky, pomozte mně a ubohé Emě, můžete-li nám nějak pomoci! – Ať, vám tento váš přítel poví, zda jsem nyní mluvil správně?“

10. Práví Max Olaf: „Úplně správně, takřka mně ze srdce, milý příteli! Zeť to zajisté učiní. Neboť dobré vůle mu nikdy nechybělo; a kdo ji má od toho se lze nadíti jen to nejlepší. Jen nám zde všem ještě chybí dovést to. Ale doufám v Boha, že aspoň jednomu z nás bude brzy pomozeno, a ten pak také nenechá své milé přátele vězeti v nesnází!“

11. Práví baron: „Děkuji vám za to co nejsrdečněji! Nějaké pomoci by bylo mně i Emě nadmíru zapotřebí. Neboť úpím již as dvacet let, které se zde staly dvěma tisíci, v největší opuštěnosti! Dosud, co tu jsme v tomto nádherném pokoji, nepřišla žádná pomoc, žádná útěcha a žádné světlo. A vy jste první, který mně začal z mého dlouhého snu pomáhati! Ó, příteli, jen také dokončete, co jste započal! Má-li mé srdce a můj život pro vás nějakou cenu, bude a zůstane za odměnu a chválu zcela Vám zasvěcen!“

12. Práví Max Olaf: „Milí přátelé, a taky vy, ubohá Emo, následujte mne ochotně a směla k onomu vznešenému Muži, který nyní tamto rozmlouvá s doktorem Jellinkem. Padnu před ním na kolena k vašemu a snad také k svému prospěchu! Jestliže nás přijme, a podá nám svou zářačně pomocnou ruku, bude nám také pomozeno; o tom jsem úplně přesvědčen! – Ale že se musí člověk před ním vzítí nesmírně dohromady, to jsem již tak mimochodem pozoroval. Neboť jakkoli je nevýslovně dobrý, má vedle své neomezené dobroty nicméně také nesmírnou moudrost, před nímž se každá naše nejhlubší myšlenka roztaje jako máslo na Slunci. Jak myslíme a cítíme, tak musíme před ním mluvit! Neboť před jeho přísným pohledem nelze nic zatajiti! – Pojdte tudíž se mnou! Snad dojdeme u něho milosti!“

13. Práví Pathetik: „Bratře, což abys ty sám šel ty sám bez nás k němu a přimluvil se za nás? Neboť na mou věru, já mám před ním potají zcela zvláštní strach!“

14. Také baron a Ema prosí o to generála Max Olafa. A generál praví: „Nejmilejší přátelé, co já budu moci pro vás učiniti, to také učiním. Ale zatím se seberte! Neboť já tuším, že se co nejdříve vrátím s dobrou odpovědí, zatím se mějte dobře!“

Kapitola 75.

Olaf prosí Pána za blaho přátel. Jeho svědectví a zaslíbení Páně. Rybolov lidských duší. Slepě zaslepený Pathetik.

S těmito slovy se ubírá Max Olaf také ihned ke Mně hluboce se Mně pokloní a praví: „Vznešený přemoudrý a jistě také nejvyšší láskyplný příteli! Ze všeho, co se nyní za mé přítomnosti zde přihodilo a zázračně událo, nic mým zrakům neušlo. Ale při všech těch divuplných událostech jsem také zpozoroval, že se všechny opírají jedině o tebe! Jsi, jak se zdá zcela jediný, aspoň zde, v tomto domě, všeho základ!? Mimo to se mi také ještě zdá, že zde v tomto domě záleží vlastně jen na tobě, zda se má někdo státi šťastný anebo nešťastný! Kdo získal tebe ten, jak aspoň mně se zdá, získal již vše!“ Opíraje se o tato svá nejneklamnější pozorování a důvěřuje tvé až příliš zřejmé dobrotě, dovolil jsem si já, snad nejnehodnější ze všech, které uzavírá prostor této komnaty, prositi tě z nejvnitřnějšího základu svého srdce, abys ráčil svou milost, lásku a přátelství uštědřiti tamto těm třem totiž dvěma mužům a jedné velmi ubohé ženě! Lpí na nich, jako na mně ještě snad leckterá pozemská hrouda, kterou by tento duchovní svět sotva

asi mohl potřebovati. Ale všichni jsme u živého Boha jistě nejlepší vůlí prodchnuti a budeme se ze všech svých sil snažiti, abychom doplnili to, co nám ještě chybí, bychom se tím prokázali hodnějšími milosti, kterou nyní od tebe doufáme!“

2. Pravím Já: Nejmilejší příteli a bratře! Pravím tobě, jdi a přiveď je ke Mně! Neboť kde jest otec , který by zavíral ucho a srdce tomu, kdo ho snažně prosí o milost pro jeho děti!? Hle, to by neučinil ani nejtvrdší otec na Zemi; oč mnohem méně Já, když ve Mně přebývá tělesně veškerá úplnost lásky Otce nebeského!– Proto jen pospěš a přiveď sem všechny, kteří touží po Mně!“

3. Praví Max Olaf pln nejhlubší radosti: „Ó, příteli, já jsem věděl, že mé kroky k Tobě nebudou nadarmo! Ó, děkuji ti již předem za všechny; neboť nyní je již vidím ve štěstí plakati radostí! Ó, děkuji ti, děkuji ti!“

4. Pravím Já: „Ale nejmilejší příteli a bratře! Stále jsem čekal, že budeš prositi o něco též pro sebe; ale nic takového se nestalo! Cožpak ty nechceš býti také trochu šťastnější nežli jsi nyní?!“

5. Praví Max Olaf: „Ó, nebeský, milý, dobrý příteli! Hle, já jsem již takový, že vidím-li ostatní šťastné, pak jsem také již šťasten při pohledu na štěstí těch, kteří mně leží na srdci! Vždyť jsem také na světě nebyl ani o chlup jiný. Zapomínal jsem se starati vždy o sebe právě proto, že mně leželo štěstí ostatních na srdci! Proto jsem to se svými vlastními okolnostmi štěstí nemohl ovšem nikdy přivésti dále, neboť vše, co jsem měl, měl jsem jen pro druhé a co jsem konal, konal jsem pro druhé! Proto mně nesmíš, nejmilejší, nejlepší příteli, míti zde za zlé, prosím-li tě o tvou milost jen pro druhé a při tom jsem zapomněl na sebe skoro tak, jako bych té milosti potřeboval snad méně nežli ti, za které jsem prosil! Ó, já ji potřebuji zajisté velice; ale rád na ni počkám, mohu-li jen druhé viděti šťastné!“

6. Pravím Já: „Poslyš nejmilejší příteli a bratře! Já jsem se tě proto nadarmo netázal, neboť dobře jsem věděl, jaké je tvé srdce a že je v největším souladu se srdcem Mým. Netázal jsem se tě však proto, že bych to nevěděl nýbrž abych připravil tvé srdce pro něco, co bys ještě nebyl schopen pochopiti. Ale Já Sám tě učiním brzy schopným! – Nyní však jdi a přiveď sem ty, kteří ti leží v srdci! Nech však ještě některými své srdce obtížiti; a pravím tobě: Všechny, které mně přivedeš budou přijati! – Rozumíš tomu? – Ano, ty tomu rozumíš! – Proto jdi a přiveď Mně všechny sem bez výjimky!“

7. Max Olaf se mně nyní hluboce opět pokloní a vrátí se k svým (známým). – Když se tam toužebně očekáván vrátí, táže se ho baron ihned, jak byl u Mne přijat a jak jeho prosba?

8. Praví Max Olaf : „Milí drazí vespolek, pravím vám: Co nejlépe! Ne toliko vy, nýbrž kolik se jich k nám připojí, budou u něho přijati! – Proto se v tomto zástupu poněkud poohlédněte, zde by se nevyskytl někdo, kdo by se k nám připojil?!“

9. Praví baron: „Ó, milý příteli, pohleďte hned za Emou jsou ještě dvě ženské bytosti, jsou to mé dvě starší dcery a za nimi jejich mužové, a vedle toho ještě dva věrní služebníci – snad budou také přijati, půjdou-li tam s námi?“ Praví Max Olaf: „Jen sem s nimi! Kdo jde s námi bude přijat, neboť na to mám jeho božské slovo! – Ale nyní se musíme poohlédnouti ještě po některých.“

10. Praví Pathetik: „Poslyšte, nejvřelejší příteli! Víím radu: půjdem mezi známý nám zástup a učiníme mu všeobecné provolání. Kdo se bude chtít připojiti, bude nás následovat. Kdo se však nebude chtít připojiti, nuže, ať zůstane. Nutiti myslím, neměli bychom nikoho.“

11. Praví Max Olaf : „Ó, o nucení není tu vůbec beztoho ani řeči! Ale musíme jim přece vysvětliti, proč si od nich něco takového nanejvýš vlastnímu blahu přejeme A takové vysvětlení nucením snad nebude? – Praví Pathetik: „Podle toho, jak se věc vezme, a podle toho, jak je vysvětlené podáno. Vysvětlení příliš sporé udělá malý účinek. Vysvětlení promyšlené a dobře

odůvodněné jest však právě tak nucením jako ostatně nějaká jiná moc, a vůle takto přemluveného není již svobodnou.“

12. Praví Max Olaf: „Příteli, Jdete tu příliš daleko! Kdyby se nucením nazývalo vše to, čím lidé bývají přiváděni na jiné ideje, pojmy a tím na jiná rozhodnutí – pak by muselo býti také vymýceno veškeré vyučování! Neboť vyučováním přichází žáci, kteří jsou přece také zcela svobodným duchem nadaní lidé, ke zcela jiným ideám, pojmům a rozhodnutím, kterým jejich prvé, původně čistě smyslové chtění dostává zcela opačný směr! A já myslím, že to je něco velmi dobrého. Jestliže však nucením při vyučování může býti lidskému duchu jen prospěšné, a tento duch právě teprve jím může dospěti k pravé svobodě, pak vůbec nenahlížím, proč by zde, ve vlastní říši ducha, nemělo anebo mohlo poučující vysvětlování ohrožovati svobodu vůle nějakého člověka?! Budte tedy, milý příteli, jen zcela bez starosti! Kdyby se v tom mělo v něčem pochybiti, pak si to už odpovím sám před Tím, který mně k tomu dal své božské slovo! – Zůstaňte zde všichni ještě malou chvíli klidni, dám se ihned sám do tohoto díla a ponořím svou věrnou slovní síť pod tyto ryby. Vytím-li něco, bude dobře, a nechytím-li náhodou nic, nuže, bude muset býti také dobře!“

13. S těmito slovy se odebere náš Max Olaf mezi onen zástup a má k němu přiléhavou řeč. A počtem as dvacet se jich k němu připojí, kdežto ostatní reptajíce praví: „No budeme-li chtít tam jíti, najdeme zajisté cestu sami! Nepotřebujeme k tomu žádného extra povýšence!“

14. Když to Max Olaf uslyší, vrací se ihned se svým lovem ze zástupu ke svým známým a pln radosti praví: „Nuže, hleďme, milí přátelé, můj rybolov dopadl velmi dobře a jsem z toho pln radosti! – Nyní půjdeme však také ihned k Němu; který nám všem může jedině pomoci a také pomůže! Neboť na to a k tomu mám Jeho božské slovo!“

15. Praví Pathetik: „Ale já nechápu, proč, nejdražší příteli, mluvíte vždy o jeho božském slovu! Jak může lidský i když také zcela dokonalý duch míti a dáti božské slovo? – Či považujete ho snad skutečně za nějakého Apolona?!!“

16. Praví Max Olaf: „Ano, pravím vám bez ostychu: Aut Cäsar aut nihil⁹¹ Bud' On anebo jinak žádný! – Jeho neskonale velká slova, která je mně promluvil, nepadla u mne nikterak na písek a pijavý papír, nýbrž do vši hlubiny mého života! A toto mně nyní stále říká: „On a jinak věčně žádný! – Rozumíš této síle? Tak se mne táže mé srdce. – A můj duch odpovídá: Ano, srdce! Ten kterého miluješ to jest, a mimo Něj již žádný! Ale nyní nic o tom dále, nýbrž vzhůru a k Němu! Blaze tomu, kdo mne následuje!“

17. Praví v rychlosti Pathetik: „Musím opravdu prositi za odpuštění, můj jinak nanejvýš vážený příteli! Pod takovou egidou nemohu vás následovati! – Považovati člověka dokonce za jediného Boha!? – Věru, to je více nežli příliš mnoho a příliš silné! – Proti jeho, Vám tak nápadné moudrosti a vnitřní síle vůle nemám co namítati, a rovněž také ne proto jeho dobrotě. Neboť ona Lerchenfeldka se pod jeho dobrotou stává pověstnou! Ale proti jeho, Vámi nám oznámenému Božství musím dělati protestanta! – V Mojžíšovi se praví: „Jedině v jednoho Boha budeš věřiti!“ A poslyšte dále, co na jiném místě praví Mojžíš, vlastně Bůh k Mojžíšovi, když si Ho Mojžíš žádal spatřiti: „Boha nemůže nikdo viděti a žíti, neboť Bůh jest oheň stravující!“ – A poslyšte dále, co nám moudrý Žid Ježíš, kterého také Vy opovažujete za Boha, na jednom místě, myslím v Janovi, praví řka: Božství zajisté nikdy nikdo neviděl, ale kdyby jeho slovo slyšel, přijal a podle něho jednal, přijal by tím Ducha Božího a tento Duch by přebýval v něm. Hleďte, já jsem také trochu ortodoxní (pravověrný) a s Biblí dosti obeznámen. Ale nikde tam není psáno, že by byl člověk anebo také jeho duch, i když je také z Boha a může se těšiti z božských dokonalostí, proto také již sama nejvyšší, ve věčně nepřístupném světle přebývající Božská Bytost! A jelikož vy, který jste mně jinak stále stejně nejvýš váženým přítelem, jak se zdá, tvrdíte právě o onom zkrašlovateli Lerchenfeldky, nemohu skutečně s Vámi jíti!“

---

⁹¹ Bud' Cäsar, to jest Nejvyšší – anebo nic!

18. Praví Max Olaf: „Milý příteli, čiňte nyní co chcete! Vy jste již dříve protestoval proti nucení a tak Vás tedy již nebudu budoucně vůbec k ničemu nutiti!“

Kapitola 76.

Upřímný cídič bot, nevíтанá Mierl a duševní slabost Pathetikova. Uražený duch pýchy opouští svou nebeskou společnost.

Poté přistoupí k Pathetikovi známý už Franc, který byl kdysi na světě jeho věrným cídičem bot a praví: „Jsme si zde sice všichni rovni, ale říkám vám nicméně Vaše milosti! Poslyšte, Vy jste holt akorát takový, jaký jste byl na světě. AS mně to holt připadá tak, jakoby Vám to nebylo vhod, rozumíte mi! Na světě jste byl ovšem hodně velký pán a k tomu jste prach secsakramentsky bohatý, ke kterémuž bohatství vám ovšem většinou pomohla vaše milostivá. Ale po tom všem jest nyní veta. Neboť nyní jsme ve světě duchovním, rozumíte mu?! A tu nyní neplatí býti unáhlený; zde musí býti každý hezky pokorný, jinak jsou španělská muka a luxemburský chřest! – ten dobrá pán to myslí s námi dobře a udělá nám holt trochu světe. A proto holt myslím, že bychom to nesměli tak lehce nechat přejíti, jako nějaký španělský vítr? – Pojdte jen s námi myslím, že vám to na škodu nebude! – A hleďte, vaše milé Mierl jest také zde! Víte ta holt byla vedla vaší milostivé povýšena, rozumíte mi!? – A tak holt myslím, že kde je vaše Mierl, neměl byste chyběti ani Vy! Co soudíte?“

2. Praví zcela rozhořčeně Pathetik: „Ó, proklatý darebo! Zde jest jak se zdá již očistec, a tak asi také peklo nebude příliš daleko! Aby to vzal čert! Nyní jest ta mrcha Mierl také zde, a má nebožka žena k tomu! No, no, to bude pěkně dopadat! Má žena šla přece dva ročky přede mnou na procházku do věčnosti, a já jsem myslel, že ježto v poslední době tak liguriánsky zbožně vzdychal a tedy blaženě v pánu zesnula, dávno se již někde vznáší na nebeském oblaku! Ale ne, ona jest zde a je ještě stokrát hůře na tom nežli těsně před svou smrtí na světě! Avšak to by mně pramálo vadilo. Ale nyní k dovršení všeho přichází také ještě ta mrcha, která má hubu jako meč! No, to by ještě člověku scházelo, aby šel s takovou společností k muži, který mně již předtím dal zcela nedvojsmyslně na srozuměnou, že mám býti ještě velmi pokořen! Ale nyní cítím odkud vítr fouká a budu se moudře střežiti hrnouti se s touto společností před onoho mága a před onu proměněnou Lerchenfeldku! Že se musí člověk v tomto svinském světě setkávati také se všemi mrzutostmi! I z toho dřívějšího Max Olafa se musel vysoustruhovati můj dřívější pozemský plukovník a přítel, který byl také do všech mých tajností zasvěcen! A vykladač snů můj pan tchán se svým celým příbuzenstvem v pozadí! Ó, krucifix hrom do toho! Nejsou-li toto non plus ultra nehody, pak už nevím, co by se ještě mělo nazývati nehodou!? Snad se objeví ještě moji ostatní amorkové a všelijaká skupení, která jsem s nimi mnohdy pro švandu prováděl!?“

3. Toto mluvil Pathetik jakoby pro sebe. Ale také okolostojící slyšeli jeho slova a jeho žena předstoupila a pravila mu velmi mírně: „Jene, já jsem přece věděla na světě jaký byl tvůj život. A to byl také důvod nesouladu, který s nepatrnými přestávkami mezi námi v poslední době zavládal. Ale odpustila jsem ti na konec nicméně vše! Učiň nyní tedy ty zde před Bohem (vše) dobré mně své pozemské ženě, která ti z čisté lásky obětovala vše, ano dokonce lásku svého otce! Neboj se mě, neboť nebudu ti na věky již žádných výčitek dělati! Nyní však následuj také Toho, jehož jedině následovati jsi mě na světě předstíral! Jak často jsi mě a můj dům obviňoval z nejvyšší páchnoucí staroaristokratické hrdosti, a hle, nyní zde, v říši pokořování, jsi stokrát hrdější nežli já a všichni moji příbuzní! Jak to přijde?“

4. Pathetik Jan se zarazí, něco pro sebe zamručí a na toto něžné oslovení své ženy neříká nic.

5. Tu však předstoupí Mierl a praví Emě: „Prosím Vaši milost tisíckrát za odpuštění, že jsem s vaším mužem držela! Byla jsem jinak dobré a hodné děvče. Ale jednou jsem u Šperla poznala vašeho pána, protože na mě dotíral a dokonce mně na smrt a na život písemně slíbil, že si mně vezme, a tu jsem holt myslela, že by to mohlo býti přece jen možné! A ta sakra svině mě vodil rok od roku pěkně za nos; a o vdavkách nebylo pak již vůbec ani řeči. Ale tehdy jsem nic nevě-

děla o tom, že ta sakra svině byl ženatý! Hle, to jsem uslyšela teprve nyní! - Ale nyní se také těšte, jak já té sakra svini řeknu své mínění; no, ten bude na svou tisíckrát zklamanou Annu Mierl pamatovati!“

6. Poté se Mierl obrátí k Pathetikovi a praví: „No, Vy poloanglická vodní fiakrovská sakra svině a pak zde, myslím ve Vídni, jak jsme byli ještě na světě takový penzionovaný vojenský sluha anebo co jste byl! Co si myslíte, že jste! Už byste mohl odpovědět vaši milostivé, kterou jste na světě tak pitomě napaloval!? Mluvte nyní máte-li kuráž, vy pitomá sakra svině! Víte co vše jste mně říkal, a že jste svobodný pán a pak že máte hojně peněz! – Ó, vy pitomá sakra svině, hleďte kdybyste byl takový velký pán jak jste mně nalhával, a kdybyste měl tolik cti v těle, pak byste nebyl tak pitomá sakra svině! Víte, kdybych se nemusela tak z čista jasna stydět, řekla bych Vaší milostivé paní vše, co jste vše se mnou páchal. – vy pitomá sakra svině! Neukázal jste nikdy své paní nikdy ty krásné šaty, které jste dal zvlášť pro mě zhotoviti, kdy jsem se musela u vás objeviti hned jako Turkyně, hned jako Španělka, hned jako Francouzka, hned jako Švýcarka a hned jako bůhví co vše – a co jste pak vy pitomá sakra svině, se mnou tropil?! – A neřekl jste Své milostivé, jak jste každý týden k sobě sezval celou spoustou všelijakých holek, které se pak musely jako všelijaké lehké holky obléci a dělati pak před vámi jako před tureckým pašou všelijaké kejkle špymprnágle abyste se mohl státi hodně smyslným, vy pitomá sakra svině! Poslyšte, to jste své milostivé paní jistě neřekl?! No, počkejte ještě trochu, řeknu toho Vaší milostivé paní ještě více! neboť teprve nyní dostávám pořádný vztek na vás, protože vím, že jste měl, vy pitomá sakra svině, tak počestnou dobrou ženušku!“

7. Když to Max Olaf uslyší, předstoupí k Pathetikovi: „No, no, milý příteli, to přichází napovrch o vašem pozemském životě chvalitebné historyky! Věřu, o tom jsem sám od vás nikdy nic neslyšel! To je krásné, to je skutečně velmi hanebně krásné! Ano, nyní chápu leccos, čemu bych byl jinak nikdy neporozuměl! Tady takovou věrnost a lásku jste prokazoval své dobré ženě?! Ó, vy jeden arciprasečí čestný muž! Hinc ergo illae lacrimae?⁹² Ano, nyní vím, proč se té Heleně (Ierchenfeldce) tak vyhýbáte! Nejspíše se asi také několikrát účastnila vašich čistých pašovských slavností?! A proto Vám zde nemůže býti vůbec příjemné, odebrati se nyní se mnou tam, kde vás asi lépe znají, nežli jsem vás kdy poznal já?! Ano, nyní jest mi leccos jasné! Například, že jste v sobotu odpoledne nebyl nikdy volný. A když jste byl tázán, co vlastně v sobotu děláte, odpovídal jste vždy, že toho dne musíte dělati důležité účty a zanášeti je do protokolu! Tak to tedy bylo vlastně Vaše chvalitebné sobotní zaměstnáníčko!? Pěkné, pěkné, Ó, to je opravdu velmi pěkné! – Příteli, jsou-li vaše manželské akcie takové, a chcete tu státi ještě jako počestný muž, pak Vás musím nyní skutečně prositi, abyste se mnou k onomu nejčistšímu a nejsvětějšímu Lidumilovi nechodil! Neboť s takovým počestným mužstvem nechci věru zejména před oním Světcem tamto, nic míti do činění! Také bych musel míti proklaté malou účtu k onomu Světcovi, kdybych Mu přivedl takového prasáka! – Čiňte nyní, co chcete; co se mně týče, budu se však moudře vyhýbati dále se s vámi ještě stýkati.“

8, Ubohá Emo! Kdybych byl na světě věděl, že jsi měla za muže takového prasáka, jistě bych ti byl nediktoval trest za urážku na cti – ty víš, při jaké příležitosti?! – Pojdte však nyní všichni se mnou k onomu velikému a svatému Lidumilovi! Tam se vám dostane zadostiučinění za jakékoli bezpráví, které jste kdy i v nejbližším smyslu ode mě utrpěli! Ale tento prasák ať si jde kam chce!“

9. Praví baron: „Ne, to bych byl o tomto člověku také nikdy nemyslel! Zůstává tedy přece jen vždy pravda, co jsem svým dětem na světě často říkával: Co je sprosté, zůstane sprostým a pozvedne se jen zřídka, ačli vůbec nad bahno vrozené hanebnosti! Ovšem není pravidla bez výjimky! – Ale co je pryč, je pryč! Nebudeme ho sice souditi, ale pro naši společnost se ani zde v tomto světě již nehodí! – (obraceje se k Pathetikovi) Jděte od nás a stěste se naší společností! Tamto mezi nejsprostším proletariátem je pro vás nejvhodnější místo! Snad tam najdete ještě nějaké bohyně, které vám poskytnou nektaru k vašim čistým pašovským slavnostem!“

---

⁹² Proto tedy ty slzy?!

10. Praví Pathetik zcela popuzen: „Takové domněnky a opovržlivosti si zakázati bude míti zajisté právo i zde?! Cožpak nepořádala také má čistá žena každou sobotu společnosti? Zda při tom konala úvahy ala Ignacius z Loyoly to věru nevím! – Ostatně nikdo mně zde nemá co přikázovati, co mám anebo nemám činiti! Neboť já myslím, že nyní již žádného poručníka nepotřebuji! Pro budoucnost si však také zapovídám veškeré v nejvyšší míře nedelikátní poznámky! Neboť budu již sám věděti, co mám dělati! Ostatně nemusíte mně dávatí najevo, že bych byl nyní pro vaši vysoce šlechtickou společnost příliš sprostý, a tedy vůbec ne již hodný býti jejím členem! Neboť sám nyní děkuji svému Bohu, že jsem se tak pěkně zbavil takové pakáže! Na štěstí vidím tamto více v pozadí několik dobrých známých; a s těmi budu na tom jistě čestněji nežli s vámi, vy domýšlivá vysoce šlechtická holoto!“

11. S těmito slovy opouští Pathetik tuto společnost a ubírá se ihned k svým známým. – Ema ho chce zadržeti, ale on ji odstrčí a spěchá odtud.

12. Max Olaf však praví: „Nechte ho odejítí! Snad jde k svému povznesení – anebo k svému pádu! My však budeme Pána tamto prositi, aby mu udělil milost za právo! A tak se tedy odebereme k Němu, zachránci lidí!“

Kapitola 77.

Olafova přímluva u Pána. Vyznání o Božství Ježíšově a odevzdanost do vůle Páně. Nasycení chudých duší.

Počtem as dvacet jich kráčí po boku Maxe Olafa ke Mně. A vůdce, přijde ke mně a hluboce se klaně praví: Pane můj a nejvyšší Příteli můj! Podle Tvého nejmilostivějšího příkazu, přivedl jsem, jak zde vidíš, malý úlovek, který provedlo mé srdce!

2. Jeden sice nechtěl jíti s sebou, protože mu příliš vadilo několik jednotlivců pro příliš velkou obezralost s jeho pozemskými životními poměry. Ale myslím, že proto přece již nebude úplně ztracen? Neboť Ty jsi přece vlastní Pán tohoto domu; a kdo jednou smí do Tvého domu vstoupiti, ten, myslím, nemůže přece býti ztracen! On nebyl na světě v základu nikdy zlý člověk. Jeho hlavní slabostí bylo jeho tělo. A jelikož měl žel velké množství pozemských prostředků, upadl při tom do spousty všelikých žádostí, které také brzy a snadno uváděl ve skutek. Musím otevřeně dosvědčiti, že se mně nelíbí a že jeho duchu nedělají žádnou čest. Ale co tu nyní dělati? Vykonány jednou jsou! A tak myslím, že by zajisté mohl přijíti do stavů, které by mu mohly pomoci k polepšení a k pravé pokoře; ale proto ho snad souditi a trestati zdálo by se aspoň mně přece jen trochu kruté?

3. Ostatně toto jsou jen mé ideje a má mínění, v nimiž bych nechtěl Tebe, ó, Pane ani v nejmenším předbíhati! Neboť vůči Tobě pravím pouze: „Ó, Pane, ó Příteli, staniž se, co Ty chceš!“

4. Pravím Já: „Já ti však pravím, že tato tvá mínění a tyto tvé ideje jsou velmi dobré a proto také jich lze velmi upotřebiti! – Ale s oním duchem se bude muset ještě leccos státi, nežli dospěje k pravému poznání a polepšení! Nebudu právě také nic říkati o jeho pozemském, nejvyšším necudném životě, ačkoliv byl velmi způsobilý k tomu, aby ho připravil o život věčný. Ale tento duch jest také zároveň pln páchnoucí pýchy a nejvyšší záhubné zpupnosti! A hle, tu to pro tohoto ducha vypadá mnohem horší, nežli jak ses domníval. Smyslůstí může vhodný prostředek brzy učiniti přítrž; ale pýše a zpupnosti lze cestou nevázané svobody jen velmi těžko, ačli vůbec pomoci! – Ale uvidíme, co se tu dá dělati.

5. Co však mám nyní dělati s těmi, které jsi s sebou přivedl? – Řekni Mně to zcela nepokrytě!“

6. Praví Max Olaf: „Pane! Co Ty, v důsledku Své, jak se mi zdá neomezené dobroty, chceš! Neboť Tvá moudrost jde nade všechno, Tvá dobrota nezná hranic, a před Tvou vůlí se obrací světy v prach!“

7. Pravím **Já**: „Ale milý příteli, jak z tvých slov pozoruji, ty Mne považuješ dokonce za nejvyšší Bohobytost!? – Řekni Mně, odkud přicházíš k takové víře?! Copak nevíš, že Boha nemůže nikdo vidět a žít?!“

8. Praví Max Olaf: „Pane! K tomuto náležitě odůvodněnému názoru jsem předtím dospěl právě skrze Tvé svaté božské slovo! Neboť slova, jako jsou Tvá, tak plná pravdy, tak plná nejvyšší síly, moudrosti a lásky nevyslovuje jazyk žádného stvořeného ducha! Že Božství Sami v Jeho nejvnitřnější prabytosti nemůže nikdo zřít a zároveň žít, to vím velmi dobře! Neboť který nekonečný duch by mohl kdy nekonečnou Bohobytost zřít – a zároveň žít?! – Ale Božství, které mluvilo skrze Mojžíše učilo po několika stoletích ve vši Své plnosti ze Syna člověka Ježíše. A Ten pravil „Já a Otec jedno jsme, kdo vidí Mne, vidí také Otce! – Jestliže však tomu Ježíš učil a Jeho učedníci Ho směli zcela dobře vidět a slyšet, aniž by tím život ztratili, pak věru naprosto nechápu, jak by si někdo měl anebo mohl představovat Boha ve věčně nepřístupném světle?! A ještě k tomu všemu, jak se mi nyní zcela neklamně zdá, jsi právě Ty týž Pán Ježíš, který nám dal všem tak nejvyšší vznešenou nauku!? A tak jsem bez nejmenšího zklamání svého srdce a své víry a v nejneklamnějším domnění jistě zcela již v pravém místě! A já myslím, že čím více se na Tebe budu srdcem a očima dívat, nejen že nikdy život neztratím, nýbrž budu jej vždy víc a více získávat!? – Mám pravdu anebo ne?“

9. Pravím **JÁ**: „Vidím, že jsi ve svých tvrzeních pevný a neochvějný! A tak ti musím zatím již nechat platit to, co a jak o Mně nejmimořádnějšího a nejvyššího soudíš. Avšak teprve co bude následovat ti zcela ujasní, v čem bys nyní ještě mohl mít jakoukoli pochybnost. – Ostatně, však o Mé lásce a o mém přátelsky buď navěky ujištěn!“

10. Řekněte Mně, nemáte hlad a žízeň!?“

11. Praví všichni: „Ó, nejlepší, nebeský, nebeský příteli! Větší, nežli by nám stačilo k tomu, abychom na světě hladem, a tomu, abychom, na světě hladem a žízní zahynuli. Kéž bychom mohli mít malé posílení!? Ó, jak by se naše srdce pozdvihla! – Buď tedy tak dobrý a poskytni nám něco podle Tvé nejlepší vůle!“

12. Tu pokynu Robertovi, Jellinkovi a Becherovi, aby těmto ubožákům podali chleba a vína, což se pak také hned stane,

13. S velkým obdivováním a tisícerým děkováním a chválením jedí a pijí tito Max Olafští přivedenci. A když se velmi brzy řádně nasýtí a posílí, praví Max Olaf: „Ó, Pane! Nyní dosvědčuji zde o Tobě beze vši pochybnosti, že Ty jsi to, a jinak věčně již žádný jiný. Tobě jedinému budiž všechno naše uctívání, vzývání a láska!“

14. Tato slova Olafova opakují všichni ti, které s sebou přivedl. – Robert se radostí nad tak rychlou nápravou světem jinak velmi zmatených myslí jen usmívá. Také doktor Becher a Messenhauser se nyní velmi mocně podivují, že je Max Olaf se svou společností předstihl (v jasném poznání Ježíšova Božství. – Také naše Helena (Lerchenfeldka) kleká přede Mnou na kolena.

Napomenutí k opatrnosti s poloslepými. Nebeská porada o osudu Země. O velikosti, prostotě a dobrotě Páně. Výjev lásky.

Já je však z dobrých důvodů napomínám, aby nyní nedávali nic najevo z toho, co jsem jim ze zvláštní milosti odhalil! A oni mně pochopí a mlčí, zatím co jejich srdce se začínají vždy víc a více rozpalovati.

2. Ale Heleně jde to však nejhůře, aby mlčela. – Ale Jellinek jí praví: „Nejmilejší sestro, hoř si vnitřně jak chceš a dovedeš; ale navenek se mírní – kvůli těm, kteří zde jsou ještě slepého srdce, aby jim z toho pokud možno nevzešel žádný soud! – My pak budeme nyní konati velkou radu, jak mně potají svěřil Pán. A při tom se musíme chovati co možno klidně, aby nepozorovali ničeho to, kdož ještě nepoznávají, že Pán všeho života jest jim tak nadmíru blízko! – Proto buď tedy klidná!“

3. Praví Helena: „Co jsi pravil o tajné poradě? O čem to bude rada? „ Ó, Bože, ó Bože! Za tím vězí jistě něco veledůležitého!“

4. Praví Jellinek: „Ano, ano, něco veledůležitého! Pravím tobě: „Běda vše, vysokomyslným, vládychtivým, všem vrahům a zabíječům lidí, a běda těm, kdož sedí na trůnu! Já jsem viděl předtím nesmírné množství hněvivých andělů s plamennými meči vrhnout se na Zem a za nimi zněl hromový hlas: „všechna má trpělivost jest u konce! Proto již nebude šetření! Neboť velcí nehledají pomoc u Boha, nýbrž ve mnohých zbraních. A malí vyjí a skřípají zuby a také oni se neobrací k Bohu, od Něhož všechna pomoc přichází. Proto již nebude šetření!“ – A hle, o tom se bude konati teď porada, protože jsou nyní uvedeny v pohyb všechny nebeské mocnosti! Proto musíš tedy býti dvojnásob klidná!“

5. Praví Helena: „Ano, ano, jsem již klidná! Ale co z toho vyjde?! Ó, hrůzo, ó hrůzo!“

6. Praví Jellinek: „Ano, má převzácná sestro Heleno, tu to jde nyní podivně jinak než ve Vídni, když jsme byli ještě oba za blahé paměti v těle mezi bojovníky za svobodu! Neboť zde platí v nejuplnějším smyslu nejneochvějnější pravdy buď život anebo smrt – nebe anebo peklo! Pán nekonečnosti, všemohoucí Tvůrce nebe a všech světů jest zde mezi námi. A nesčíslné miriády jeho nemocnějších i když také nám ještě neviditelných sluhů čeká jistě nedaleko odtud na Jeho nejsvatější pokyny! A tak si můžeš předem učiniti malý pojem o tom, jak nevýslovně svatý a veledůležitý jest nyní tento velký pokoj, kde Pán nebe a všech světů učiní nyní mezi námi, Svými nejmladšími přáteli rozhodnutí, na nichž budou záviseti všechny budoucí časy a věčnosti! Nuže, co si myslíš, uvažuješ-li o této věci náležitě v pravém světle?!“

7. Praví Helena : „Ó, ó, milý příteli! Nemohu onu přehroznou přenekonečnou důležitost tohoto místa naprosto pochopiti! Jest mně nepochopitelné, že v Něm ač nestaví na odiv nic z nějaké zvláštní bohovševědoucí znamenitosti, může býti pohotově tak nejvýš nepochopitelná, Nejvyšší síla a moc, a že může jediným pohledem tak nevýslovně bystře od největšího po nejmenší přehlédnouti celou věčnou nekonečnost!? Stojí tu mezi námi, jako bychom byli jediní, jimiž Se nyní obírá! Tak nenáročné, tak dobré, ochotné a tak nepopíratelně milé jest jeho chování! Ó, příteli! Jak nekonečná blahosklonnost tj.!

8. A poslyš. – jaký to rozdíl mezi Ním, všemohoucím, věčným Pánem nekonečností a držiteli moci naší páchnoucí Země!? – On, jsa vše ve všem, jest pln pokory a nikdy se před svými tvory nepovyšuje! Ale mocní této Země, ty je znáš, nechtějí o nějaké blahosklonnosti a pokoření již vůbec ani slyšeti; chtějí sami býti vším a míti vše; všechny ostatní však ať si vezme ďas, jak a kdykoli chce! Věru, za takovýchto vládnoucích poměrů se musí tato jinak tak krásná Země státi v nejkratší době naprostým peklem, z něhož nakonec nebude moci býti žádný smrtelný člověk pro věčný život získán!?!

9. Praví Jellinek: „Ano, ano, máš pravdu a soudíš dobře bystře! Ale při tom také uvaž, že u Boha jsou nekonečně mnohé věci možné, které si ani nejmoudřejší duch nedovede nikdy jako možné představit – tak budeš sto na vše co přichází s mnohem klidnější myslí pohlížeti. – neboť hle, veškerá nekonečná velikost moci spočívá podle Jeho nejvyššího vlastního poučení, které mně dal, právě v nezměrné velikosti Jeho Lásky. Jestliže však vznešenost, moc a velikost nejvyššího vězí v Jeho Lásce, pak nám nemusí být úzko při Jeho sebe větších předsevzetích a rozhodnutích. Neboť co ona nejvyšší a nejmocnější Láska koná, nemůže být zajisté jiné nežli jen nejvyšší dobré, a i kdyby to vnějšně vypadalo sebe hrozivěji!“

10. Praví Helena: „Děkuji ti, milý příteli, za toto tvé poučení! Věru, ty jsi mi nyní odvalil největší kámen ze srdce! Ale řekni mi ještě: Kdy vlastně započne nejvyšší rada, o níž ses mi předtím zmínil?“

11. Praví Jellinek: „Ihned, nejmilejší sestro! Hleď ona velká společnost vídeňských proletářů, která, jak se zdá nemá ještě, žádného světla, bude tamto právě Blumem vyzvána, aby vstoupila do postranního pokoje! – Jen oněch čtyřadvacet tanečnic, Blum, Messenhauser, Becher, já a ty a Max Olaf se svou společností dvaceti, jakož i onen poloangličan rovněž se dvěma tucty pravých aristokratů zaujímajících místo zcela v pozadí tohoto sálu, budou přítomní poradě!

12. Hle, tamto z jiného pokoje přichází právě také dvanáct svým vzhledem velmi moudrých mužů a za nimi ještě sedm jiných! Nejspíše se též zúčastní velké rady. A také velký stůl se již nachází uprostřed tohoto jakoby stále se zvětšujícího sálu! Jest tu tedy již vše připraveno. A těš se, že tato porada bude nyní míti neprodleně svatý začátek!“

13. Po tomto Jellinkově poučení se Helena obrátí ke Mně zcela zkroušeně a téměř až k zemi skloněna a pro samý strach nemůže ze sebe téměř ani slovo vypravit. – Já ji však uchopím za ruce a pravím jí: „Ale, Má nejmilejší dcero Heleno. Jak se to nyní tváříš Čeho anebo koho se nyní tak velice bojíš? – hle, hle, Já jsem přece u tebe! Jak se tedy můžeš po mém boku báti?!“

14. Praví Helena: „Ó, můj Bože a můj Pane! Ano., tady se ovšem může-li býti a také zůstávat ke mně dobrý, nemusí člověk báti! Ale když člověku hned poté napadne Tvé jedinečné, nekonečné nejsvětější Božství, k němuž se zajisté žádný hříšník nesmí a také nemá přibližovati – pak se mi přece jen zdá, že bys mohl našince až příliš rychle odsouditi! Zejména kdyby Se snad tak trochu pohněval! Dříve jsem se Tě ovšem tak velice nebála, protože jsem ještě nevěděla, Kdo vlastně jsi. Považovala jsem Tě jen za nějakého staršího Svatého a tím také, jak jsi Sám pravil, za důvěrného Božího přítele, který by se mohl ze mne u Boha účinně přimluvit. – Ale nyní, ó, ó – jaké to strašné zklamání – Ty jsi všemohoucí Bůh! Ó, běda, ó, běda, kdo by se všemohoucího Boha nebál!? A nyní budeš míti také ještě poradu nejspíše k poslednímu soudu? Ó, jemine, ó, jemine! A tu se nemám jako tak velká hříšnice před tebou báti?!“

15. Pravím Já: ovšem tónem nejvyšší dobrosrdečným: „Tedy, to tě nyní tak velice tísní! Nuže, máš-li nyní ze mne již tak nesmírný strach, pak mne také asi nebudeš sto již milovati? A co si tedy potom počnu, když Mně snad vypovíš lásku proto, že jsem již jednou onen strašný Všemohoucí?! Pojď, Helenko a řekni Mně, zda Mne také nyní máš ještě tak ráda jako dříve, když jsi Mne snad považovala za nějakého svatého Josefa anebo Petra?!“

16. Praví Helena poněkud uklidněnější: „Ó, můj Bože a můj Pane! No to je ale otázka! – Pokud přijde na mou lásku k Tobě, můžeš beztoho nahlédnouti do mého srdcem a tu se musíš přece ihned ukázat, zda by vedle Tebe měl ještě někdo jiný místo v mém srdci!“ Miluji přece jen Tebe zcela jediného, a onoho domnělého Josefa anebo Petra jsem dříve milovala jen kvůli Tobě! O mou lásku k Tobě se nemusíš nikdy bát. Ale já se musím zajisté báti o Tvou lásku ke mně, když jsem tak velká hříšnice!

17. Pravím **Já:** „No, no, Má milá Helenko! Hle, nyní budeme my dva již brzy v pořádku! – Což kdybys nyní zkusila opět Mne obejmouti a dokonce políbíti?!!“

18. Tu se Helena zcela zarazí, mne si oči a konečně hlasem zcela rozehvělým praví: „Hm, - hm, - něco takového by ovšem bylo nekonečně sladké! – Hm nekonečně ráda bych Tě ovšem políbila! – Jen kdybys nebyl tak hrozně svatý a všemohoucí“

19. Pravím **Já:** „A, to nic nedělá! Učiň jen, co chce tvé srdce, a ihned se přesvědčíš, že ti má svatost a má všemohoucnost špičku tvého nosíku neukousne!“

20. Když Mne Helena spatří před sebou tak blahosklonného, ztratí konečně veškerou bázeň, padne na Má prsa a líbajíc je po malé chvíli praví: „Ó, Bože, ó, Bože. To by bylo ovšem dobré! Jen kdybys tak mohla setrvati po celou milou věčnost!“ – Konečně povstane s mých prsou a praví: „Ale, ale, je to možné, abys mohl býti ó, můj Bože a Pane, tak nepochopitelně blahosklonný!? – Ne, ne, to bych se byla za celý svůj život na světě nikdy neodvážila ani pomyslit! Ale jak jsi předobry, pokorný a milý! – Ne, kdo samou láskou k Tobě zcela nezahyne, ten není vůbec člověk!“

21. Pravím **Já:** „No, vidíš, nyní jsme my dva již opět v nejkrásnějším pořádku, a to mne těší! – A nyní pojď jen také se Mnou k poradnímu stolu! Tam budeš seděti hned vedle Mne a někdy nám také poradíš, co se má nyní s tím velmi špatným světem na zemi státí?!“

22. Praví Helena: „Ne, ne, to nejde! Já – a udílet radu!? Ne – to by byla pěkná rada! – Já – a radu udílet!? Ne, to by to pěkně dopadalo!“

23. Pravím **Já:** „No, no, milá Helenko, my přece nebudeme od tebe tu věc tak přísně požadovati. Jen když tě snad tak něco hodně chytrého napadne, řekneš Mi to; a Já to pak již, když ty si netroufáš, místo tebe poradní společnosti přednesu!“

24. Praví Helena: „Ó, můj nejmilejší Bože a Pane! Když se tak člověk na tebe podívá a slyší Tě – mohlo by se říci – tak prostě mluvíti, nezdá se našinci také nikterak, že bys byl náš nejmilejší Pán a Bůh. A přece jsi to ty, a to vidím nyní jasně! Ale proto také nyní budu do Tebe tak šíleně zamilována, že bych se samou láskou přímo rozplynula!! Ráda bych však také znala toho, jenž by si Tě co nejmocněji nezamíloval, když Tě jen jednou poznal! Ale nebudeš mně to zajisté míti za zlé, že jsem nyní do Tebe tak velice zamilována?! Já přece za to nemohu! Proč jsi tak nadlidsky milý, srdečně dobrý, a tak pokorný, skromný a blahobytný“

25. Pravím **Já:** „No, no, buď si jen zamilovaná pokud dovedeš a můžeš, to je mi vhod! Ale i kdybys byla do Mne sebe zamilovanější, přece jen Má láska km tobě jest mnohem silnější, nežli tvá láska ke mně! Ale to také opět nic nedělá, neboť Já, jako Bůh, musím býti sto silněji milovati nežli ty a to z toho důvodu, že Já jsem ostatně také silnější nežli ty, má nejmilejší Heleno! Věříš tomu?!“

26. Praví Helena: Ne, ne, prosím Tě jen nebuď na mne tak příliš dobrý! Já samou láskou k Tobě jistě již zcela zahynu!“

27. Pravím **Já:** „Ó, jen se o to nestarej, Můj miláčku! I když také někdy trochu zeslábneš, to nic nevadí. Neboť Já mám u Sebe mnoho všelikých posílnění, ty tě již zase pozdvihnou! Ó, proto tedy nebuď naprosto nijak zneklidněna! – Ale nyní třeba odebrati se k poradnímu stolu. Pojď tedy jen s sebou a posad' se zde hned vedle Mne!“

28. Helena Mně nyní zcela skromně následuje a u stolu, k němuž si nyní sedají také ostatní, se samým ostýcháním celá začervená. – Ale po malé chvíli se začíná v této společnosti cítiti již jako doma a stává se zcela pozorná na prvou přednášku, kterou má odněkud něco začítí.

**Ctihodné poradní shromáždění. Co se má státi se Zemí!
Adam, Noe, Abraham, Izák Abraham a Jakub mluví na otázku Páně.**

Po chvíli všeobecného mlčení otázce se Mne potichu Helena: „Pane, kdo je to onen tak důstojně vedle mne sedící muž?“

2. A **Já**: jí také zcela potichu odpovídám: „Moje nejmilejší, mluvit začnu Já Sám, jakmile se mysle všech zde přítomných náležitě uklidní. Věz, muž vedle tebe sedící jest sám otec Adam, jak tělesně žil as před šesti tisíci léty na zemi jako prvý stvořený člověk. – Vedle něho vidíš Noeho a pak otce Abrahama pak Izáka a Jakuba. A vidíš ještě dva: prvý je Mojžíša druhý David. – Dvanáct po těchto sedmi nyní následujících velmi vážně vypadajících mužů jest tobě známých dvanáct apoštolů⁹³. Za nimi stojí také ještě dvojice! Hle, to jsou také ještě dva apoštolové: Ten přednější jest Pavel a poněkud za ním stojící jest Jidáš, víš ten, který Mne zradil! – Ty ostatní beztoho znáš. A tak nyní víš, v jaké to zajisté velmi pozoruhodné společnosti se nacházíš!

3. A co bude těmto všem zde při této poradě činiti, bude ti na konci této porady úplně jasné. – Dávej jen pozor! Mysl společnosti se nyní náležitě uklidnila a tak tedy nyní také začnu ihned mluvit. – Ale nesmíš se snad poděsiti, budu-li někdy mluvit poněkud ostře a budou-li zde kolem nás míjeti lecjaké zjevy, které ti ovšem příjemného pohledu neposkytnou! – Ale tu se drž jen pevně Mne, a tak budeš ihned opět posílena!“

4. Poté Se obracím ke společnosti a mluvím takto se tázaje: „Dětičky! Přátelé! Já, vás všech pravý Otec, Bůh a Pán a Tvůrce nekonečnosti se vás táži: Jak se vám všem nyní líbí Země? – co chcete, abych jí učinil?“

5. Práví Adam: „Pane, věčná Lásko! Nikdy nebyla Země horší nežli je nyní; ale také Tvá Lásko nebyla nikdy větší nežli je nyní! Učiň jí podle Své Lásky! Neboť hle, moře, daleko vidoucí oko Země osleplo. Vlož do něho mocný ohněň a učiň, aby mocným plamenem nastalo světlo v propastech, aby se jím všichni netvorové poděsili a zahynuli hanbou, která má býti jejich konečnou odměnou za jejich černé skutky! – Tak jsem to poznal a tak jsem to viděl a vidím, jako prvý člověk Země.“

6. Poté praví Noe: „Pane, k Němuž jsem se vždy modlil a Jemuž jsem věrně víru a lásku zachoval! Když se as před čtyřmi tisíci léty zachtělo mému bratru Mahalovi skloniti své pohledy se svatých výšin do nížiny a podniknouti cestu do Hanochu, kde Drohuit a Fungar Hellan tropili neplechy a když se jedna dcera Mahalova stala královnou v nížině, hle, tehdy jsi mne povolal a oznámil, abych postavil mocný koráb k záchraně své malé rodiny a mnohých zvířat, které Tvá moc hnala ze všech krajin Země do onoho rozsáhlého korábu.“

7. Učinil jsem, jak jsi ó, Pane, chtěl. A budoucnost poučila mne i můj dům, jak to bylo dobré, že jsem Tě bezpodmínečně poslechl! Tehdy bylo lidstvo špatné a zlé a podporovalo na půdě zemské zlo a znesvěcovalo děsně dílo rukou Tvých. Ale nicméně vše, co se tu děje, dělo se v jakémsi určitém, ostře ohraničeném řádu, a lež, pýcha a satanská vládychtivost nenadýmala hrudť téměř každého smrtelníka tak, jako je tomu nyní v této době na zemi.

8. Lidé byli tehdy ovšem také ukrutní, a jednotlivé skutky naleznou sotva sobě rovné! Ale nyní se stali hyenami a tygry a dopouští se ukrutností, jichž se děsí celá nekonečnost! – Tehdy jsi poslal strašlivé vodstvo na smrtelníky a utopil jsi všechny pachatele zla. – Co asi učiníš nyní, ó Pane? – Já však znám velikost Tvé lásky. Také vím, že jsi tehdy želel utopeného lidstva; neboť byly tu také mnohé děti, které sály ještě prsy matek! Budeš také nyní želeť, abys mocným ohněm očistil tisíckrát špinavější Zemi, by se stala opět hodnou přijmouti šlépěje nohou Tvých?!”

⁹³ Počítajíc v to podle skutků apoštolských zvoleného k nim Matouše.

9. Poté Noé umlká. A starý otec Abraham povstává a prosí o dovolení, aby směl mluvit! – **Já** mu však pravím: „Mluv, neboť tobě se dostalo zaslíbení, které musí být splněno!“

10. Praví Abraham: „Pane, tisíc anebo deset tisíc let je před tebou jako jediný den! Neboť z tebe vzešel čas a prostor, ale Ty Se přenášíš nad obé. A nejbližší minulost jakož i nejbližší budoucnost jsou Tobě jako příběh jednoho dne! Láska jest podstata Tvá, a nejvyšší dobrotivost moudrost Tvá. Měkká jak vlna jest mysl Tvá a sladký jako večerní vánek vesny jest srdce Tvé! Všechny cesty Tvé slují slitování a vedení Tvá jsou spravedlností srdce Tvého!“

11. Když jsem se přel v zemi kanaanské se svým bratrem o část země, tehdy jsi pohlédl na mé srdce a shledal jsi je ochotné povolnosti! A hle, dotkl ses duše mé, a ona pravila Lotovi: „Bratře, vol svobodně! Hle, velká jest půda daleké země! Proč se tedy máme přítí o její pomíjející majetek? Jdi, anebo zůstaň! Půjdeš-li ty na západ, půjdu na východ, aby pokoj a jednota vládla mezi námi a mezi všemi těmi, kteří přijdou po nás. Chceš-li však zůstat, pak mávni holí směrem, kam chceš, abych odešel. A hle, učiním podle tvé vůle! Ale zde pospolu nemůžeme nikdy bydlet, ježto ty nemůžeš kráčet po cestách pokoje!“

12. A Lot pochopil má slova a vzal si je k srdci a pravil: „Bratře, zvolil sem si západ; tam chci odejít. Tobě však je volno, zda zůstaneš či půjdeš buď na sever nebo na jih nebo na východ! Avšak ať půjdeš kamkoli, nezapomeň nicméně na Lota!“ – A žehnali jsme si a šli – on na západ a já na východ.

13. Ale Lotův lid se na svých bohatých nivách brzy mocně pozdvihl a vystavěl Sodomu a Gomoru a stával se zběsilejším a zběsilejším. I vyslal jsem k Lotovi posly, avšak nic nepořídili! Mnozí byli usmrceni, a nemnozí, kteří se navrátili, přinesli vždy nejhorší zvěst. A hle, časem jsi opět zkoušel mé srdce a shledal jsi je spravedlivé před Sebou, a poslal jsi s výšin sluhy ke mně, a oni mně sdělili, co zamýšlíš se Sodomou a Gomorou! Avšak já jsem se toho ulekl a prosil jsem Tě za ušetření a předkládal jsem Ti možné spravedlivé. Ale oko Tvé je nenalezlo až na jediného Lota! A hle, toho jsi zachránil, ó, Pane! Ale Sodomu a Gomoru jsi dal ohněm shora zpusťšiti!

14. Když pak byla obě města i s lidmi a dobyt看em v močálu pohřbena, tu pohlédlo Tvé srdce k oněm městům. A hle, opět jsi želel krutého, soudu ad Sodomou a Gomorou, a učinil jsi se mnou smlouvu a k splnění Tvých velkých slitování dal jsi mně velká zaslíbení.

15. A jak jsi mně slíbil, tak jsi také vše až do této doby splnil. Ale Tvá zaslíbení sahají ještě nekonečně daleko nad tuto dobu. Ó, Pane! Pamatuj nyní, kdy se všichni národové Země dostali opět, a to do největšího kvašení, na Svou se mnou učiněnou smlouvu. Ty znáš nepřátele Svých dětí! Znáš jejich hrabivost, jejich nepoddajnou vůli! Což nevidíš mnohé vlky, hyeny a tygry jak se nesevdomitě a nestoudně v útrobách Tvých jehňat rypají a ohnivými dračími zuby je rozsápávají?! – Ó, Pane! Mohl-li jsi potrestati Sodomu a Gomoru, ó, pak uchop nyní také vlky, hyeny a tygry a zabij je jako smírnou oběť za všechny ty křivdy, kterých se dopouštějí na tvých dětech! – Ale ušetři krve spravedlivých a krve dětí Svých!“

16. Poté povstává Izák a praví: „Ó, velký Pane! Já jsem prvý list, který se začal ukazovati na velkém stromu života tvého zaslíbení, které jsi učinil mému otci Abrahamovi. Velmi stár a téměř celý vyschlý stál v téže době strom života Tvých dětí v zahradě lásky, zatím co had velmi plodně naplňoval svým plemenem všechny nivy Země! Ale Ty jsi, ó, Pane, ohledal celou suchost stromu života Svých dětí a oživil jej od kořene až k nejvyššímu vrcholu a dal jsi mu novou svatou hnací sílu! A hle, já jsem byl prvý živý list na větvích tohoto svatého stromu“

17. Abraham mělo velkou radost při pohledu na tento prvý, tak nadějně zelený list. Ale Tobě Se, ó, Pane, zalíbilo zkaliti jeho radost a zkoušeti jeho víru. Příklad jsi mu, aby mne zabil a na hořící hranici obětoval. To jsi učinil, abys hadovi ukázal, jak silná byla víra Tvého syna Abrahama! Když pak Abraham poslušností osvědčil moc své víry, tu vedl jsi houštím hory kozla, živý to obraz satana a jeho vládychtivosti! Houští se opletlo téměř k samému okraji rohů kozla, jež byly

znamením jeho urputnosti, jeho neposlušnosti, jeho pýchy a jeho dychtivé vlády dychtivosti, podobně jako je houští případným obrazem veškeré světskosti. Tohoto kozla musel pak můj otec uchopiti, zabíti a místo mne na hořící obětní oltář položit.

18. Ó, Pane, mohl-li jsi tehdy hnáti světského kozla do houští a k zabití a na znamení spravedlivého usmíření položit na stravující oheň oltáře, ó, pak učiň nyní také totéž ve skutečnosti! Neboť byl-li tehdy kozel jen symbolem, podobně jako já sám předzvěstí Tvého příchodu na svět a druhého stvoření skrze Tvé velké vykupitelské dílo, – stal se však nyní tento kozel nejuplněnější skutečností ve světě tak velký, že jeho parohy dosahují nyní až do Tvých nebes. Zbuduj tedy nyní konečně již také velký obětní oltář nad celou Zemí! Uchop toto hanebné zvíře, které se svými mohutnými rohy přemocně skrz na skrz zapletlo do nejhlubšího houští světa, zab je, a uvrhni do mocného ohně velkého obětního oltáře!

19. Ó. Pane, neváhej již, nenechávej mnohé zelené listé na stromu života ožirati nejhříšnější žravostí tohoto zvířete, nýbrž čiň podle Svého zaslíbení! Neboť hle, doba dospěla k úplné zralosti, a Tvé děti nyní přehlasitě volají: „Otče, otevři Se! Ukaž Svá práva! Uchop sekýru Své spravedlnosti a zab ono zvíře, jež svými rohy začíná nyní již dokonce na pevnosti nebeské narážeti! Amen!“

20. Práví poté Jakob: „Ó, Pane, ty jsi se mnou zápasil a nenechal mne dále jíti, a když jsem tě uchopil, dal jsi mně ránu do boku, takže jsem pak po celý svůj život kulhal! Ale tato rána mne nebolela, neboť zápasil jsem s tebou z lásky. Ale nicméně zůstala všem příštím dětem a ty ovšem pociťovaly také bolest. A hle, rána o bolest dosáhly nyní nejvyššího stupně! Ó, osvoboď nyní konečně děti od rány a jejího bolu!“

21. Čtrnáct let jsem sloužil pro nebeskou Ráchel a hle, Ty jsi mi dal světsky ošklivou Leu. Já jsem si ji vzal a nereptal. A ještě jednou čtrnáct let jsem musel sloužiti a trpěti pro nebeskou Ráchel pronásledování. Pak jsi mi ji sice dal ale musela být neplodnou, takže jsem do jejího lůna musel vložit jiné lůno, abych dal život mému semeni! – Ó, Pane, hle to bylo od tebe kruté opatření.

22. Vezmi však nyní již konečně zpět Svou krutost! Vezmi plodnost Lee a dej ji v plné míře nebeské Ráchel, aby byla Země už jednou zlé havěti hadovy zbavena; a aby na její půdu mohly vstoupiti jen děti nebeské Ráchel! Ó, dej už, aby se Josef a Benjamin stali skutečnými dětmi z lůna nebeské Ráchel a nech vyschnouti pramen Lay!“

Kapitola 80.

Pokračování schůze rady. Netrpělivost Heleny se uklidňuje. Mojžíš a David mluví. Helenina meziřeč a Davidova dodatečná řeč.

Tu se **Mne** skrytě táže Helena řkouc: „Ale Pane, nejsladší Ježíši, Ty jsi mně přece řekl, že budeš mluvit nejprve a že se nemám lekati, budeš-li tu a tam mluvíti velmi přísně a objeví-li se zvláštní zjevy! A hle nyní mluví vždy ti ostatní a ty vlastně k tomu neříkáš zcela nic, a také se žádné zjevy neobjevují!? Jak se to tedy má bráti a jak tomu rozuměti? Prosím Tě, vysvětli mně tuto věc poněkud blíže!“

2. Pravím **Já**: „Nejmilejší Heleno, měj jen trochu strpení, později tu bude vše jasné Vždyť jsem beztoho mluvil nejprve Já tím, že jsem položil všem těmto zde shromážděným u velkého poradního stolu nadmíru veledůležitou otázku. A nyní se musejí na tuto Mou jim danou otázku vysloviti. A jakmile se brzy všichni vysloví, začnu mluvíti Já.“

3. A hle, Já mohu začít mluvíti kdykoliv chci a přece jsem vždy Prvý, který tu mluví; a Má řeč je rovněž vždy prvá, jako jsem prvý Já Sám! – Rozumíš tomu? – No, no, vždyť ty tomu rozumíš! Proto nuď nyní tedy jen opět klidná a poslouvej velmi přesně, co bude nyní mluvíti Moj-

žíš! Ony zjevy pak již přijdou, až budu mluvití Já! – Nuže hle, Mojžíš již povstává. A tak ho tedy budeme poslouchati.

4. Helena jest nyní opět zcela klidná. – A Mojžíš s velkou vážností praví: „Pane, když Tvůj národ úpěl pod egyptskou tyraní, tehdy jsi mne probudil a učinil zachráncem Svého národa. Žil jsem na dvoře Faraónově a byl jsem zasvěcován do všelikých hanebností a zlých plánů, jichž tento zuřivec měl v úmyslu s Tvým národem. Neboť jeho zločin nebyl utopením všech prvorozenců Tvého národa dávno ještě vyčerpán! Často jsem se I Tobě potají modlil, abys Svůj lid konečně už jednou osvobodil od strašného jha. Ale ty jsi tehdy mnohem více nedoslýchchal nežli nyní!

5. Když jsem viděl, že zuřivost králova od hodiny k hodině stoupala a k tomu se ještě stalo, že jeden bídný egyptský dvořenín velmi nemilosrdně ztloukl jednoho Izraelitu, tu jsem se rozhněval, uchopil toho bídníka, zabil jej a zahrabal pak do písku. Faraón, jenž se to brzy dověděl, dal mne hledati, aby mne zardousil. Ale já jsem ještě v pravý čas uprchl do Midiamu. Přišel tam ke knězi Reguelovi, který měl sedm dcer, jejichž ovce jsem při svém příchodu napájel – obdržel jsem brzy jednu z těchto dcer, která slula Zippora za ženu a stal jsem se poté pastýřem ovčí knězova bratra Jetro!

6. A hle, ó, Pane, teprve když jsem na úpatí hory Horebu pásal Jetrový ovce, přišel ke mně od tebe anděl, vyzval m,ne, abych šel s ním tam, kde velmi prudce hořel ohnivý keř. Zde mně přikázal Tvůj hlas, abych zul obuv, jelikož místo, na kterém jsem stál bylo svaté. Pak jsi mi dal svatý příkaz, abych šel do Egypta a vysvobodil Tvůj klid a dal jsi mi hůl, abych jí sedmkrát udeřil faraóna jehož srdce jsi zatvrdil, neboť Tě nechtěl poznati.

7. Hle, ó, Pane, nyní přišla do srdcí mnohých velkých i malých držitelů moci více nežli krutost Faraonova! Neobětují nyní již jen pro čest svých trůnů prvence svých národů. Nýbrž posílají mnohé tisíce na bojiště a nechávají je mezi sebou bojovati a hubiti hůře nežli tomu kdysi bylo mezi nejtemnějšími pohany! Všichni jsou pokřtěni na Tvé slovo a na Tvé jméno a mají Tvůj zákon. Nezabiješ! – Ale nicméně vraždí neustále a stali se hluší a němí a slepí a neslyší hlasu svých ubohých bratří, nedávají tázajícímu již žádné odpovědi a nevidí velkou bídu bědných!

8. Ó, Pane, jak dlouho budeš ještě přihlížeti k této bídě a k takovým ohavnostem zrušování. Ó, Pane, povstaň už jednou, jak jsi to zaslíbil! Dej mi opět onu hůl, s kterou jsi v mé ruce tloukl krutého faraóna a zachránil svůj národ! Já, tvůj starý, věrný Mojžíš, jsem nyní opět připraven, abych se na Tvůj pokyn odebral dolů k zemi, abych tam tloukl všechny kruté a ztuhlé a zachránil Tvé děti z jejich příliš velkých nesnází. – Ó, Pane, vyslyš Svého starého sluhu Mojžíše, a vyslyš také prosby Svých krvácejících dětí! – Tvé jméno budiž posvěceno, a jedině Tvá svatá vůle se staň nyní jakož i vždy a věčně na zemi, i na nebesích!“

9. Po Mojžíšovi povstává ihned David a praví: „Pane, takto pravil kdysi Tvůj Duch ke m,ně, Tvému sluhovi: „Posaď se po Mé pravici, dokud všechny tvé nepřátele nepoložím k nohám tvým!“ – Pane, vše, co mně Tvůj Duch zjevil, co nejpřesněji se splnilo. Jen úplné přemožení Tvých nepřátel konečné zničení pýchy a všeho toho, co z ní pochází, což mně Tvůj Duch též zjevil, se nechce splnit. Lidé jsou dosud jakými byli: z devíti desetin špatní a sotva jedna desatina zpola dobrá!

10. Ve Svém hněvu, Pane, jsi dal Svému národu krále, – když hromadil hřích na hřích a ke všem hříchům žádal také ještě krále. A hle, tento Tvůj hněv trvá nyní stále a nechce vzítí konec! Neboť všichni národové mají nyní stále a stále krále a dokonce podle pohanského způsobu císaře, kteří slouží národům vždy za vzor nejvyšší pýchy a nenasytné vysokomyslnosti!

11. Ó, Pane, kdy, kdy tedy konečně sejmeš se Země nejvyšší soužení Svých lidí a zavedeš opět Své staré, svaté patriarchální zřízení?! Ó, Pane, Ty jistě vidíš, že nyní tak jako za všech časů, se točí kolem králů zbabělí a nesvědomití patolízalové a jím kvůli nejvyšší znišujícímu výtěžku podkuřující kadidlo sypají a ihned k smrti odsuzují každého poctivého člověka, který by se i jen

odvážil říci králi pravdu, která by mu byla přece jen mnohem nutnější, nežli světlo jeho očí? Každá, k poblázněnému králi řízená nejlépe míněná pravda se prohlásí za velezradu, její hlasatel bývá mrzce odstraněn ze světa!

12. Ó, Pane! Za mé vlády byly věci sice také zlé, ale tak zlé věčně ne! Neboť jsem chválival každého mudrce, který mi řekl pravdu; jen patolízaly jsem vypovídal ze země a lháře trestal smrtí. Nyní však je to vše zvrácené! Moudrý bývá pronásledován, jako dravé zvíře; ale žhář, lichotník a patolízal bývá zdoben všelikými čestnými odznaky!

13. Pane, ta věc již nemůže zůstat! Peklo ať je peklem, kde jest ve své prapůvodnosti! Ale zřizovati jeho vládu tak zcela úplně na zemi nemělo by být nikdy dovoleno! – Pane, prosíme Tě všichni, abys už jednou učinil konec vládě pekla na zemi! – Nech tedy krále, musejí-li již králové býti. Ale ať jsou takoví, jaký jsem byl já, aby se lidé nestávali ďábly, a Tvé jméno nebylo tak děsně znesvěcováno! Neboť kdo Tě bude v pekle velebiti a který ďábel Tě bude chváliti?! Proto, povstaň, ó, Pane, a znič všechny naše odpůrce! – Tvá vůle se staň! Amen!“

14. Proniknuta zcela souhlasem s řečí Davidovou nemůže se naše Helena již zdržeti, nýbrž zcela potěšena se vzchopí a praví řečníkovi: „Výborně, výborně, pane Davide! Vy jste byl správný král na Zemi! Kdyby byli tací králové, ó, pak by bylo pravou blažeností býti takovým králům oddaný. Ale naši králové v této nejnovější době přestali již dávno býti lidmi, a proto také vůbec již nevědí, co je člověk a jakou má hodnotu – proto také jsou buď „bohy“, kteří žádají od všech svých poddaných vedle často závratně velkých daní také opravdové klanění, a to jsou ještě ti nejlepší; anebo se ve svém jednání podobají dokonce oněm dravým zvířatům, která obyčejně mívajíc jako vývěsné štíty na svých erbech. A jak se pod takovými vládci poddaným daří můžete si, pane Davide, velmi snadno představit! Psi na řetězu mají jistě svobodnější život, nežli lidé pod takovými králi! – Já bych byly z celého srdce proto, aby náš nejmilejší, nejlepší a nejmocnější Pán a Otec Ježíš důrazným způsobem ukázal vládcům kteří považují jen sebe za vše své národy však za zcela nic, jak mnoho je nyní asi na čase a jakou cenu mají oni a jejich národové, a jak dalece mají právo omezovati svobodu člověka! – Co myslíte, pane králi Davide, mám pravdu, anebo ne?“

15. Praví David s velmi vlídnou tváří: „Milá Heleno, mladý potomku mého národa, máš zcela pravdu, já musím tvou moudrost pochváliti; neboť nepřiješ si, jako já, nic přehnaného, nýbrž jen věc slušnou a spravedlivou.“

16. Ať jsou a zůstanou králi ti, kteří jsou již pomazáni; ale ať nyní sestoupí se svých příliš vysoko postavených trůnu k svým národům a jsou s nimi lidmi a také jim poskytnou, co je správné a slušné. Ale také národové ať kladou svým králům jen požadavky správné a proveditelné. – Ale nyní jsou na obou stranách struny příliš vysoko napjaty, a tu asi nebude snadno dříve lépe, dokud se na obou stranách struny úplně nepřetrhnou! – Králové budou bít své národy a národové pak své krále!

17. Ale nicméně stojí mezi králem a národem ještě vždy jediný Jehova Cebaot, který může již vše způsobem vám zcela neznámým uvést do nejlepšího pořádku! – Proto je tu také jen na nás abychom se vyslovili. Velké dílo jest však jedině Páně! – Tak se má, má milá, tato věc!“

18. Praví Helena: „Ano, ano, vy jste zajisté moudrý král. Máte pravdu!“

Kapitola 81.

Pokračování rady shromáždění. Petrova ostrá řeč soudu nad Římem. Naproti tomu Pavlova světla plná řeč o milosti.

Poté povstává Petr a jménem všech apoštolů praví řka: „Ó, Pane, má Lásko, můj živote! Pohled na Řím – staré hlavní pohanské město, které začalo poněmáhle vznikat brzy poté, když

bylo staré hadí hnízdo Trója proměněno v hromadu sutin a Bábel a Tyrus dostali trhliny ke zřícení – již as tisíc let vládce tam z pohanství, židovství, jakož i také z Tvé velmi okleštěné nauky složený hierarcha! Nazývá se papežem a zástupcem Boha na zemi! Svůj trůn nazývá mou stolicí a sebe mým zástupcem! – Není teď v podstatě nic jiného nežli pohanský vládce malé země, ale nicméně předstírá, že má veškerou moc a sílu tvého nejsvětějšího Ducha, a je-li ve světské, jakož i ve své domnělé duchovní vládě světskými odboji utiskován, nehledá nikdy pomoci ve své domnělé síle Svatého Ducha, nýbrž jen u větších držitelů moci světa. Tento papež je nyní ve velké tísní a volá veřejně Marii jako svou domnělou jedinou pomocnici o ochranu a brzké znovuzřízení své říše. Ježto však u sebe v takovou pomoc naprosto nevěří a také ještě nikdy nevěřil, nechává přicházeti vedle vzývané pomoc Marie ještě jinou pomoc, proti níž ovšem veřejně zcela prchavě zdánlivé protesty, aby světu jaksi ukázal, že mu postačí pomoc z nebe a že tedy žádné skutečné pomoci nepotřebuje, Ale nedají-li si to světští držitelé moci přes veškerá jeho protestování vzítí, aby mu pomáhali, pak je tedy také jasno, že tito pomocníci jsou neviditelně a tajně nejmocnější nebeskou královnou povzbuzování, aby církvi Boží na Zemi pomáhali, hrozí-li jí přemoci brány pekelné! – Co říkáš, ó, Pane této církvi?

2. Ale bratr Pavel ji založil pravou a čistou; a ona se po několik století více méně čistou udržela. Ale, jak bylo poznamenáno, tato církev přešla téměř před tisíci lety v nejspínavější a často dokonce ve velmi zlé pohanské, nedychtíc po ničem jiném nežli po zlatě, stříbře, vládcovské velikosti a po nejvyšším absolutním panství nade všemi národy Země a k dosažení tohoto cíle vysílá do všech krajín nejprohnanější misionáře! – Řekni, ó, Pane, neučiníš-li tomuto nad veškerou míru zlému počínání nikdy nějakou přítrž? –

3. Pohled' ó Pane, národové, kteří se touto předstíranou nebeskou dcerou dlouho dávali zcela trpělivě voditi za noc se konečně jednou osmělili strhnouti této domnělé dceři nejvyššího nebe skvělou masku. A jak nyní zcela rozzlobeni žasnou, když místo nebeské dcery spatřují zcela něco jiného! – Ona nyní vynakládá vše možné na to aby silné trhliny své staré masky zalátala a učinila možno-li nepostradatelné? – Pane, staniž se Tvá vůle ! Ale nicméně také myslím, že jsi viděl této bídné kreatuře dosti dlouho na prsty. Bylo by tedy nyní konečně jednou na čase, abys ji zcela vyškrtl z knihy živých a zanesli její jméno do knihy mrtvých!

4. Neboť necháš-li ji opět zesílit, pak se nejen nepolepší a pokání neučiní, nýbrž bude své nevěstkářství jen ještě skvěleji zřizovati, táže i ti, kteří se nyní drželi Tebe, začnou se s ní, jejím bujným klínem zlákáni, v nejsmyslnější plné míře milkovati. A Tobě pak nakonec, a to vbrzku , nezbude nic jiného, nežli učiniti s ní to, co jsi byl kdysi nucen učiniti se Sodomou a Gomorou!

5. Jest ovšem pravda, že nám tato arci nevěstka zrodila hojnost překrásných dětí a proto také as tisíc let téměř neustále více méně nezkaleně požívala Tvé velké trpělivosti a ohledu. A měl jsem z toho převelikou radost já i všichni moji bratři.

6. Ale nyní se stala pro svou příliš velkou zvrhlost neplodnou a bude nám již málo krásných dětí dodávati. Proto myslím, že by tedy bylo konečně již jednou na čase dáti jí zaslouženou odměnu! – Ostatně staniž se nicméně vždy, jako věčně jedině Tvá svatá vůle!“

7. Pravím **Já** Pavlovi: „Bratře Pavle, pověz nyní také ty, jako učitel pohanů, zda jsi se všemi těmito přednesy a návrhy srozuměn? Neboť co se týče pohanů, máš hlavní slovo ty, a tak se tedy vyslov! Neboť na vás jest, jak jsem vám to Já Sám zaslíbil, abyste soudili pokolení na zemi!“

8. Pavel se pokloní, a praví: „Ó, Pane, já jsem mnohokrát pozoroval pohany a kázal jim Tvé slovo, které přijímali s velkou dychtivostí a radostí, čímž jsem je učinil účastnými Tvé milosti. A přece to byli děti otce lži a pýchy! Děti Abrahamovy však ukřižovaly vysokého Vyslance od Boha a nepoznaly Ho! – Táži se: Kdo jest tu chvalitebnější, pohan, anebo potomek Abrahama? Jakou tedy tu mají Židé přednost před pohany! Anebo k čemu jest jejich obřizka? Žid sice praví: Ó, obřizka jest něco velkého; neboť se jí označuje, že Bůh mluví jen s tímto národem. Táže se však, je to zásluha toho národa? Či není to spíše jen milost Boží?! Či věří snad každý

Žid, že Bůh mluvil s jeho otci? Co však také na tom záleží, měla by snad jejich nevěra rušiti víru? Já myslím, že do toho je jen přece daleko! Neboť nenalézám mezi Židy a pohany ničeho, co bych mohl nazývati spravedlností a zásluhou. Proto je tedy lépe, že jedině Bůh, náš Pán a Otec jest spravedlivý a pravdivý! Všichni lidé pak ať Židé či pohané, jako nynější křesťané jsou falešní a před Bohem neužiteční!

9. Jestliže však nespravedlnost pohanů velebí nicméně spravedlnost Boží, co tu tedy chceme potom ještě souditi?! Můžeš se ty, ó, Pane, proto hněvati? Ó nikoli, toho jsi dalek! – Neboť kdyby Ses proto mohl hněvati, pak bys musel býti nespravedlivý, a toho jsi věčně dalek! Neboť kdo by svět udržoval, kdyby Bůh mluvil tak, jakoby byl člověk?!

10. Budu však nyní mluvit zcela podle svého starého lidského způsobu: jestliže se však potom pravda Boží mými lžemi stane k Jeho chvále a velebení nádhernější, řekněte, proč by mne za to Bůh jako hříšníka soudil?! Ó, to On neučiní! Ví-li však ze zákona, že to a ono, konám-li to, jest zlem; pak také vím, že dopouštím-li se zla, musí z toho povstati jistě něco dobrého; kdybych však potom byl odsouzen pro takový zlý čin, kterého jsem se dopustil kvůli dobrému následku, řekněte, bylo by toto odsouzení snad spravedlivé? Co však chceme říci, anebo jakou máme výhodu z toho, když voláme: „Pane, pohlédni konečně na nespravedlivost Svých národů! – Pravím vám: Pražádný prospěch z toho nemáme! Neboť my víme až příliš přesně, že před Bohem jsou všichni lidé tak či onak hříšníci – jak je to tedy také psáno: „Není tu ani jediného, jenž by byl spravedlivý před Bohem!“ Víme-li však to, jak můžeme vyzývati k soudu Boha, jako bychom my byli bez hříchu?!

11. Řekněte mně, jakou slávou se může ona krásná žena tamto po boku Božím honositi? Jaká zásluha ji před Ním ospravedlnila? A přece sedí vedle Něho – pouze z Jeho milosti! – A jakou zásluhu jsem měl před Ním já, který jsem pronásledoval ty, kteří v Něho věřili! Hledte, byl jsem pachatel zla a nespravedlnost sama. Ale Bůh nedbal mých hříchů, nýbrž povolal mne, jako bych byl spravedlivá. A já jsem následoval volání hlasu Jeho. A byl jsem ihned ospravedlněn – Jeho milostí! A chcete tedy viniti Boha z nespravedlnosti za to, že mně byl milostiv

12. Kdo z vás může před Bohem říci, že je rozumný a moudrý!? Pravím vám: ani jeden - A přece Ho chceme nutiti k soudu? – Kdo se z nás kdy tázal, kdo jest Bůh a co jest!? – A přece bychom chtěli dávat Bohu radu! – Kdo z nás může říci: Nikdy jsem se od Boha neodchýlil a nikdy jsem se před Ním nestal neřádný!? Pravím vám, není tu z vás všech ani jeden o chlup lepší nežli druhý, a přece voláme: „Ó, Pane, shlédni konečně jednou na velkou zlobu lidí na Zemi a potrestej!“

13. Což kdyby Pán nakonec povstal a promluvil jeho tehdy v chrámu jeruzalémském k židům, kteří Mu předvedli cizoložnici – zda bychom se pak také my nerozprášili?! – Pravím vám: není ani jednoho mezi námi, který by mohl říci: „Pane, já jsem konal jen dobro a žádného hříchu si nejsem vědom!“ – Ano, jen blázen z nás to může říci, podobně jako onen farizeus v chrámu, který také velebil Boha za to, že ho nechal státi se tak velice spravedlivým! Ale, jak všichni dobře víme, Pán zavrhl jeho ospravedlňování a přijal ospravedlnění hříšného celníka!

14. Jelikož my tedy známe vše to, co má cenu před Pánem, proč Ho tedy prosíme, aby jednal podle našeho uvážení, jako bychom byli moudřejší nežli On?! Ó, hledte, to není od nás všech pěkné! – Cožpak máme něco, co bychom nebyli obdrželi od Něho? Jestliže jsme však vše bez naší zásluhy zdarma přijali od Něho, proč se tedy chlubíme, jako bychom toho neobdrželi a křičíme mu úplně do uší, říkájice: „Hle, hle, ó, Pane!“ – jako by byl hluchý a slepý a jako by měl slabý rozum a rovněž tak slabou vůli?! – Ó, řekněte mně přátelé, jaké cesty jsme my založili, aniž by nám On byl dříve Svým prstem nenakreslil nejvyšší neměnitelný plán?!

15. Ježto tedy máme vše od Něho a vše, co jsme byli a co nyní jsme, jen skrze Něho a v Něm jsme – jak potom můžeme říkati: „Pane, splň konečně, co jsi zaslíbil, a zahlad' pachatele zla na Zemi!“ – Myslím, že bychom tu vyli velmi prostořecí!

16. Hledte, ústa lidí byla vždy otevřeným hrobem! Jejich jazyky mluvily vždy lží a jed zmije byl mezi jejich rty! Jejich nohy pospíchaly v každé době prolévati krev! A všechny jejich cesty byly vždy plny nehod, svízelnů, utrpení srdce a všelikého útisku. Pravou cestu pokoje však ještě žádný smrtelník v její hloubce nepoznal! Neboť bázeň před Bohem byla jim vždy ještě jako sen!

17. Víme však že, co praví zákon, praví to těm, kdož jsou pod zákonem, nikoli však také těm, kdo jsou buď nad zákony, aneb o zákonu nikdy nic neslyšeli, aby byla konečně jednou ucpána ústa všemu světu a svět konečně poznal, že my a veškeren svět jsme a zůstáváme věčnými dlužníky Boha – Pochopte to přece jednou žádné tělo nemůže nikdy býti před Bohem ospravedlněným zákonem, i kdyby jej naplnilo do posledního písmene! Neboť skrze zákon přichází poznávání hříchů! Kdo však hřích poznává, ten jest z hřichu, a hřích jest v něm.

18. My jsme však obdrželi Nové zjevení, v něm se nám, jako již před časy skrze proroky a jejich zákony ukazuje, že lidé mohou dospěti také bez přidávání Zákona k oné pravé spravedlnosti, která jedině platí před Bohem! Proč tedy voláme přesto: „Pane, sud' je a dej jim zaslouženou odměnu, a vymaž jejich jméno z knihy života, a odevzdej je smrti!“ Ó, přátelé, to od vás není hezké! Říkáváte sice vždy na konec; Ale, jen Tvá vůle!“ – Ale to vaše srdce neomlouvá! – Věru, raději bych chtěl vejíti ve smrt, nežli abych řekl Pánu: „Pane, učiň to a ono!“ – Cožpak jsme dali my Pánu smysl, aneb máme spíše všechny smysly od Něho? A přece mluvíme, jakoby On potřeboval naší rady!/? Když děti žvatlají, dokud jsou ještě nedospělé, pak něco takového zajisté ještě ujde; ale staří občané nebe míním já, Pavel – měli by přec již věděti, co jsou oni, a co jest Pán?

19. Myslíte, že před Bohem hřích něco platí? Všichni se mýlíte! Hřích byl před Bohem beze vsí ceny, tak anebo tak! – Kdo chce hřích odsuzovati a nebo kdo chce hřích souditi, musí býti sám beze hřichu! Neboť je nemožné, aby hříšník soudil hříšníka! Soudí-li ho však, pak soudí jako nespravedlivý soudce. Neboť v hřichu spravedlnosti není!! Jsou-li však před Bohem všichni lidé hříšníky účastňující se hřichu a nespravedlivosti jakým právem chtějí tu potom soudit. A jakou spravedlnost mají tedy jako hříšníci?!

20. Ano, máme zajisté spravedlnost, která má plnost před Bohem. Ale ta nepřichází z našeho poznání hřichu a nehřichu a také ne ze Zákona a ze skutků podle Zákona – nýbrž z víry v Boha, a z čisté lásky k Němu! A tato spravedlnost sluje milost a slitování!“

21. Před Bohem není rozdílů mezi lidmi a lidmi, neboť lidé jsou venkoncem tak či onak hříšníci a nedostává se jim přiměřené slávy, kterou mají před Bohem míti! Bývají-li však podle své víry Bohem přijati, stávají se bez zásluhy spravedliví, pouze Jeho milostí, která vychází z jeho nejvyššího vlastního díla vykoupení, na ně vlastně žádného záslužného podílu míti nemohou?! Neboť jako jsme nepomáhali Bohu stvořiti svět a všechna nebe, tak jsme mu také nemohli býti nápomocni při ještě větším díle jakým je vykoupení! Jestliže tedy nemůžeme míti žádného záslužného podílu na tomto druhém, největším stvoření a přetváření všech věcí, ježto právě my sami jsme vykoupeni, jak bychom se tedy mohli chtít účastniti soudcovského jedině Bohu příslušícího úřadu jsouce sami jako omilostnění vykoupení?!

22. A znáte tu pravou soudcovskou stolicí Boží hledte, jest jí Kristus, v Němž na věky přebývá tělesně úplnost Božství! A tato soudcovská Stolič Boží Se stala skrze Jeho nejvyššího vlastní díla Stolicí milosti, a může být milostivou komu chcem a milosrdnou komu milosrdnou býti chce!

23. Kde tedy potom zůstává naše sláva? – Pravím vám, s tou je konec! Neboť kterými skutky zákona má býti tato sláva naše?! Zda existuje Zákon bez hřichu a hřích bez Zákona?

24. A přece jen máme slávu a spravedlnost! Ale to nepřichází ze Zákona, ani ze skutků podle něho, nýbrž pouze z Jeho milosti, již jsme se stali účastni skrze víru v něho a na dílech vykoupení! Leč tato spravedlnost nedává nám však před Bohem právo, abychom s Ním zasedali u soudu, neboť i když také jsme zde jako již vysoce omilostnění, jsme opřed Ním nicméně týmiž hříšníky, jakými jsme byli vždycky.

25. Jelikož jsme byli Bohem učiněni spravedlivými jen z víry a nikoli po splnění Zákona – měla by tedy víra Zákona rušit? – Ó, ani zdaleka ne! Neboť teprve víra pozdvihuje Zákona a činí jej živým! Ale zákon nebuduje víru, nýbrž usmrcuje ji, nestala-li se napřed skrze Zákona živou.

26. Život víry jest však láska – A živý zákon jest řád lásky! – Je-li tedy víra správná, pak je vše správné. Jeli však víra falešná, je také lásky falešná a její řád je tolik jako žádný řád!

27. Ale kdo může za to, dospěje-li někdo k falešné víře z falešné nauky? Já však pravím: Kdo věří, jak byl vyučován, toho víra jest pak také bez falše u toho, kdo tu věří, a ten dojde milosti! Ale běda učitelům falešné nauky! Neboť jest pachatelem zla a rušitelem Řádu Božského! – Ale nikoli my, nýbrž jedině Pán ho může soudit!

28. Když největší a nejčistší ze všech stvořených duchů zápasil se satanem na Sinai o tělo Mojžíšovo, což je tobě bratře Mojžíši, známo – tu onen mocný duch přece jen satana nesoudil, nýbrž řekl jemu: „Pán tě bude soudit!“ – Jestliže si tedy takový Michael nedovolil satana soudit, jak bychom měli chtít soudit své bratry my anebo mít vliv na Pána aby soudil?! – Ó, toho buďme daleci!

29. Já však pravím: Pán již dávno jedná a soudí a na naši radu nečekal! Proto považuje také tuto nynější radu za marnivou! – Ale řekne-li vám Pán, učiňte to a ono, pak budiž vaše celá bytost sám skutek podle slova Páně! Neboť slovo Páně jest již nejuplnějším skutkem ve vašich srdcích!

30. Tobě pak ó, Pane, děkuji, že jsi toto slovo vložil do mých úst! Kéž by neslo na Zemi i ve všech nebiích plody nejlepší! – Jedině Tobě všechna čest a sláva na věky! – Amen!“

31. Pravím Já: „Pavle! Ty jsi jako Mé pravé rámě a Mé pravé oko! Tebe jsem vyvolil za svou výzbroj a zůstaneš jí také na věky. Mluvil jsi ve všem správně a jest tomu tak a má se tomu tak!

32. Ale přesto se otážeme nyní také ještě těchto nově přišedších, jaké oni mají mínění? – A poté učiníme vhodné rozhodnutí.

33. A tak tedy mluv nyní Roberte Blume ty! – Řekni, co máme nyní Zemi učiniti za to, že nasála tolik nespravedlivé krve! Jaké odpykání žádáš od ní a jejich mocných, kteří tě odsoudili!“

Kapitola 82.

Robert Blum a Jellinek byvše vyzváni vyslovují se. Odpověď Páně.

Praví Robert: „Ó Pane, kdyby přišlo na mne a co se týče, nemám nyní již žádného účtu se Zemí, jako nositelkou lidí spíše slepých nežli v podstatě zlých. A kdybych ti již přišel s prosbou, bude znít takto: Pane, odpusť jim, neboť nevědí, co činí! Ale vnoř do jejich srdcí pokoj, pokoru a lásku! Pak bude ostatně krásná Země opět jako libá matka milující líbati své děti a všem dá přehojně žít skrze Tvou milost a slitování! – Hle, ó, Pane, toť také vše, co bych chtěl od tebe pro zemi vyprositi.

2. Ale do této své případné prosby, aneb spíše do tohoto svého přání nekládám také žádnou určitou a pevnou žádost, neboť musím právem předpokládati, že před tebou, ó, Pane, jsou mé prosby a přání jistě asi v téže míře nezralé, jako jsem já sám jako prosebník a žadatel před Tebou, ó, Pane, jistě ještě velmi nezralý? Ale myslím si v srdci: špatný šibal ten, kdo svou hřivnu zakopává! Jestliže však (někdo) to, co s nejlepšími smysly svého srdce shledává dobré a žádoucí přeje také všem svým bratřím a pokud možno se snaží své dobré přání také na svých bližních a bratrech uskutečniti, pak považují takové přání a jednání (k uskutečnění onoho dobrého přání) za dobré a správné, neboť dobré přání jakož i jednání podle něho nemůže pocházet

ti odnikud jinud nežli jen od nejvyšší vlastní a nejopravdovější lásky k bližnímu, kterou jsi Ty ó, Pane Sám lidem dal jako první zákon!

3. Ovšem co já nepoznávám a nepovažuji naprosto za jinaké, nežli za dobré, může být mému bližnímu právě opakem. Například, kdybych viděl nemocného, který trpí nějakým zlem, a já bych znal ono zlo a také měl pro ně dobrý lék, který u velmi mnohých tímž zlem stížených vyvolal vždy nejlepší účinek – co učiním, jestliže trpící prosí přede mnou snažně o pomoc! Jsem-li o účinku onoho léku mnohonásobně přesvědčen, tu mně láska k trpícímu bratru velí, abych mu pomohl! Dám mu onen lék, a hle, bude mu potí hůře! Měl jsem mu tento lék odepřít proto, že potom vyvolal místo dobrého jen špatný účinek? Ó, nikoli! Nesmí mne nikdy nic odstrašit, abych svým bratrům nepřál a neučinil vše to, co podle svých nejlepších poznatků se svým nejlepším věděním a svědomím poznávám jako dobré? Vždyť výsledek nespočívá již v mé, nýbrž v Tvé moci, ó, Pane. Proto také vydati počet z něho nemohu! – Tak jsem chtěl ve Vídni podle svého tehdejšího nejlepšího vědění a svědomí prokázat utiskovaným Vídeňákům také jen dobro. Ale výsledek mé námahy dopadl žel jinak. Nicméně však myslím, že jsem tím nechybil; neboť chtěl jsem přece jen to, co jsem poznal jako dobré

4. A tak myslím, že je nyní mnoho takových, kteří podle svých poznatků jistě přejí všem jen ono dobro, které jako dobro poznávají. Mají být za to souzeni? Aní pomyšlení na to! Ale ty ó Pane, dej jim pravé světlo a umírní jejich srdce a budou ode všeho zla vysvobozeni!

5. Je ovšem také velké množství ztrnulých lidí, kteří se nechali určitými zásadami, které uznávají jedině za správné, tak velice zatvrdití, že by spíše mohli vidět celý svět zahynouti, nežli by za svých ztrnulých zásad slevili o jen jedno písmenko. U těch platí, jako kdysi staří Římané říkali: *pereat mundus, fiat jus!*⁹⁴ Ale Ty ó Pane, máš zajisté ještě množství ohně, který s velkou lehkostí roztaví i nejsilnější skála jako vosk! Jiskérka takového ohně, do srdcí ztrnulých vnořená, učiní je ihned mírnějšími a povolnějšími!

6. Takové je moje zcela prostoduché mínění a také moje co nejlepší přání! Pokud je však také v Tvých očích, ó Pane, dobré, o tom nemám ve svém srdci ještě spolehlivé měřítko! Proto budiž také vše další zůstaveno jedině Tobě, ó Pane!

7. Pravím **Já**: „Milý příteli a bratře, také ty jsi uhodil na pravé! Nejúplnější a nejpřesnější pravda plynula z tvých úst! Proto však také Mně budeš napříště zdatným nástrojem! Znamenitý, pravdivý a ušlechtilý byl tvůj návrh a musím tě již předem ujistit, že budu podle něho velmi mocně jednat a vlastně jsem také vždy podle něho jednal! – Ale nicméně ať nyní také Můj Jellinek poví několik slovíček ze sebe a uvidíme, pokud s tebou je srozuměn. – A tak otevři tedy nyní také ty, milý bratře Jellinku ústa!“

8. Práví Jellinek: „Ó Pane! Bratr Robert Blum mluvil nyní skutečně zcela z mé duše, jako také předtím nedostížitelný, velký Pavel, jehož řeč byla veskrze mořem plným pravdy a ohně! Co bych tu mohl ještě více mluvit já! Proto pouze pravím: Pane! Staniž se jedině svatá vůle Tvá – a nejnádhernější řád bude opět líbat ubohou Zemi! – Co však předtím mluvili velcí otcové Země, bylo v jistém ohledu, abych tak řekl, příliš vysoko nad obzorem mého poznávání. Oni to snad myslí také dobře, a to jistě zcela jiným způsobem, nežli já a bratr Robert Blum. Ale jedna věc mně přece jen přichází poněkud zvláštní, a to, že od tebe požadují stále splnění jakéhosi zaslíbení a že Tě obviňují z jistého váhání? – Ale jak bylo řečeno, já té věci nerozumím. – Ostatně mám velkou radost z toho, že se nyní jako pozdní potomek konečně jednou seznamuji s těmi, o jejichž existenci jsem dokonce tak často pochyboval! V jejich tvářích spočívá skutečně něco svatě vážného! – Tím již se svým návrhem končím!“

9. Pravím **Já**: „Poslyš, milý bratře Jellinku: Vy všichni zde více méně v Říši velké slasti můžete nyní ovšem snadno říci: „Pane! Tvá vůle se staň“ – Ale na Zemi to nyní vypadá zcela jinak, nežli zde v Říši svobodného života! – V tělech lidí přebývají tíž svobodní duchové a nesmrtel-

⁹⁴ Ať zhyne svět, jen když se stane po právu.

né duše, jakými jste vy zde v nejsvobodnější skutečnosti. Oni by chtěli, aby se mohli konečně jednou svobodně vyvíjet a chtějí tudíž pravou svobodu a nikoli otročení pod železným žezlem králů. Proto všude povstávají a usilují o to, aby zlomili moc králů. Ale králové shromažďují rovněž vše, co je jim otrocky poddáno k velké bojovné moci, přísahají každému odpůrci smrt a zabíjejí také mnoho tisíc lidí beze vší milosti, šetření a slitování. Tim kteří se chtějí státí nyní svobodnými volají ke Mně o pomstu proti svým nemilosrdným a nepolepšitelným králům. A králové Mne volají o přispění a o vítězství proti svým vzbouřeným národům!

10. Co mám nyní činit? Obou stran právo nestojí ze mnoho podle nynějšího utváření věcí. Neboť králové chtějí za každou cenu vládnout a lid chtějí se státí svobodným, chce nyní také vládnouti. Ale poslouchati a poddanými býti nechce již nikdo!

11. Jest nyní velmi velkou otázkou, co tedy mám nyní vlastně učinit? – Pomohu-li králům, rozprostřou nad svými národy opět starou temnotu, v níž žádnému duchu nebude snadno možné svobodněji se vyvíjeti. A nenávisť proti potlačovatelům ducha poroste. – Pomohu-li však lidu, bude se všem velkým a někdejšími držitelům moci mocně mstíti a Mou nauku, kterou učinil Řím často velmi podezřelou, z níž prý vzešla tak mnohá zla, nakonec zcela vyhostí a dá za to národům čistě světskou nauku stříhu Rongeho!

12. Vidíte, milí přátelé, že věci na Zemi jsou nyní takové, že zatím nemohu zcela dokonale pomoci ani jedné ani druhé straně. Neboť pomohu-li straně jedné, stane se chyba, a pomohu-li straně druhé, stane se také chyba! – Je zde tedy nyní zcela vážná otázka: Co tu činit? – Necháám-li tu věc takto jíti dále, pak ani dva na smrt zapřísáhlí nepřátelé nebudou pospolu nikdy hotovi; neboť vzájemné nevraživost jest až příliš velká! Pomohu-li však, pak je zde zcela vážnou otázkou: Komu! – Učiním-li něco chybí se tak či onak! – Co tedy dělat?

13. Ano, nejmilejší bratře Jellinku, snadno se řekne: „Pane, Tvá vůle se staň!? – Ale jak za takovýchto poměrů, to je zcela jiná otázka!? – Robert ovšem míní, že bych mohl vložit do srdcí knížat jiskěrku nebeské jemnosti. A že by se pak stali jemnějšími, lepší a moudřejší! To je sice opravdivé a správné. Ale budou jim ti mnozí a přes míru rozčilení a roztrpčení národové důvěřovati? Ó nikoli, to neučiní; neboť popálené dítě nikdy ohni nedůvěřuje. A vše se dá snáze opět naléztí nežli ztracení důvěra!

14. Ty ovšem míníš, že by se taková jiskěrka mohla vložití také do srdce národů, a že by pak bylo vše získáno! To by byl ovšem velmi snadný prostředek! Ale kdybych to učinil, přestali by býti králové a národové svobodnými lidmi! Byli by tím souzeni a přetvořeni v ušlechtilá, lidem podobná zvířata, u nichž by se již nemohlo mluvití o nějakém svobodném duchovním hnutí. – Dokud chceme zachovat lidi jako lidi, nesmíme se dopouštět naprosto žádného násilí, které je nám k službám! Neboť kdybychom tak učinili, bylo by v tom okamžiku po vlastním lidstvu veta; lidé by se stali zvířaty a souzenými otroky naší věčně nejvyšší nepřemožitelné moci! – Vidíš tedy, že to tímto způsobem nepůjde!

15. Budeme tedy muset pomýšletí na zcela jiné prostředky! – Řekni, Můj milý Bechere, co ty bys radil, aby to přineslo opravdovou pomoc utiskovaným národům Země?“

Kapitola 83.

Radikální návrhy Becherovy. Poučení Pánem. Přirozenost pokolení lidského je podmíněna Zemí a jejím účelným postavením v celkovém stvoření.

1. Praví Becher, potřásaje poněkud hlavou a krče rameny: „Ó Pane, když při těchto zmatcích na Zemi dochází jaksí nit i Tobě, jenž jsi přece, jak jsi nám právě řekl, všemohoucí a nejvyšší moudrý, – co by mohl našinec ještě vynaléztí, čím by bylo národům této Země pomozeno!? Ó Pane, to by tak byl kousek práce pro našince!? Nepořídí-li se tu, jak to nyní zcela jasně poznávám, nějakým násilným prostředkem vnitřním, ať se tedy použije násilných prostředků vnějších.

Jako je například hlad, mor a podobně, mimo to několik překvapujících zjevů na obloze a lidé velcí i malá začnou pak již lézt ke kříži! A nemůže-li anebo nesmí-li se snad pro svobodu lidského ducha ani toho použití – nuže, pak je nechme tak dlouho mezi sebou se prát a rdousit, až toho budou mít dost! Myslím, že se o tu zlou lidskou holotu na zemi vůbec až přespříliš staráme! Není od A až po Z hodna ani střelného prachu! Podle mého mínění by bylo nejlépe celou tu holotu se Země vyhubiti a na její místo dáti lid lepší a ušlechtilejší! Neboť lid, který nyní obývá Zemi se nikdy nepolepší ; musí být, jak již bylo poznamenáno, vydán na pospas té největší přirozené bídě! Neboť nyní jsou všichni králové i se svými národy již učiněnými ďábly! Čím však možno onu velkou zlomyslnost ďáblův úspěšně zkrotit? Já myslím, že to bude tak či onak marná námaha?! – Tedy pryč s tou holotou a místo ní ať nastoupí jiné pokolení! – Tak bude jedním rázem všem nyní zlým lidem a jistém ohledu i všem ďáblům pomozeno! Takové je tedy mé nerozhodující mínění! Ale to je jen, jak bylo řečeno, mé mínění!“

2. Pravím **Já:** „Milý příteli, Bechere! – Hle, kdybych chtěl národům Země takto pomoci a kdyby jim bylo možno takovýmto způsobem pomoci, pak by to ovšem bylo něco zcela pohodlného! Ale hleď, to se ovšem již žádným způsobem nedělá a teprve ne již všeobecně. To se sice může státi místně, a ani tu nikdy ne příliš prudce! Ale všeobecně a úplně, jak ty to míníš, bylo by nejen největším neštěstím pro zemi, nýbrž také pro celý vesmír!“

3. Lidské pokolení Země není ze sebe sama jaké jest, nýbrž jest ze Země a má ve všem její přirozenost a vlastnosti! – Podle toho by se celkovým vyhubením všech nyní na zemi žijících lidí nepořádku jednou navyklému velmi málo odpomohlo! Neboť pak bychom museli dáti z hmoty Země vzniknouti opět jiným lidem, kteří by se po krátké době dnešním lidem opět tak podobali, jako se asi podobají na zemi plody jednoho a téhož stromu minulého roku plodům, které by nesl týž strom teprve v roce následujícím anebo ještě později.

4. Musela by se tedy také celá Země odstranit ze jsoucna a na její místo dosadit Země jiná, což by však byla ještě mnohem větší rána veškerému Mému řádu! – Nese-li nějaký strom špatné ovoce shnilé, lze mu sice odejmout kůru a leckteré větve a haluze, načež pak ponese hned zase velmi dobré a čerstvé ovoce – ale dřeň a kořeny se zničit nesmí. Neboť kdyby to někdo učinil, pak ba ihned celý strom uschl a věčně by nenesl ani dobré ani špatné ovoce. – Země však je právě jádro života pro veškerý strom života a jako hlavní kořen celého stvoření! Kdybychom na ni provedli dílo zničení, dali bychom tím na pospas konečnému rozkladu nejen Zemi, nýbrž i celé viditelné stvoření, což by se však stalo o několik decilionů pozemských let před časem!

5. Tvé rady, Můj milý příteli, Bechere, nemohu tedy naprosto potřebovat! Uvidíme však, zda si snad zatím náš přítel Messenhauser vymyslel něco opravdu potřebného. A tak ať tedy promluví on! – Nuže, příteli Messenhausere, řekni, našel-li jsi ty v sobě něco opravdu vhodného!“

6. Praví Messenhauser: „Ó Pane Ty mne přivádíš do převelikých rozpaků. Co tu mohu říci a raditi já, kde nyní již pozvedli svůj hlas první duchové Země a víceméně s ním propadli?! Ó Pane, ó Pane! No z toho by jistě vyšla ještě větší hloupost, nežli je hloupost domu rakouského, který nepřijal dědičnou německou císařskou korunu proto, že v něm někteří slepí Slované spatřovali znehodnocení velké dynastie (nejspíše ve snu, když byli den předtím požili asi příliš mnoho vína a vepřového)! Ale teď to bude pro tuto dynastii snad přece více znehodnocující, bude-li se muset se muset, aby se mohla jen zpola potkati s úspěchem, formálně podříditi ruské moci, anebo se bude muset dáti šířiti rakovinou, která pustošivě řádí v jejich útrobach a nelze ji již ani vyléčiti!“

7. A hle, ó Pane, právě tak hloupé by bylo nyní ode mne, kdybych chtěl radit Tvé přeneokněné moudrosti, co máš nyní činiti, abys na zemi opět urovnal ony velké zmatky! □ Víím až příliš dobře, že Tobě je co nejjasněji známo více těch nejlepších a nejúčinnějších prostředků nežli je hvězd ve věčném nezměrném vesmíru; ráčíž jen co nejmilostivěji užití toho nejmenšího prostředku, a přes noc bude vše opět v nejkrásnějším pořádku! Dej, Ó Pane, vládcům právě

světlo a poddaným jemnost a trpělivost v nošení kříže a mimoto tak trochu malou Kalifornii⁹⁵ a bude tu vše opět přes noc v nejkrásnějším pořádku! A jestliže snad pánu ze satany narostly příliš vysoko roky, zkrat' mu je o několik loktů několika pořádnými blesky! Tehdy se podle mého náhledu také tak trochu ulehčí pýše velkých na zemi, jako je snad Windischgrätz – což mu bude velice prospěšné!

8. Jest ještě velmi mnoho dobrých lidí na zemi, kteří to míní zcela dobře a poctivě. Proč ti mají být spolu trestáni, zkrátíš-li poněkud rohy pyšným, což jak pozoruji, vlastně již činíš!? Já pravím: Štěstí a požehnání na zemi všem, kdož jsou dobrého srdce a dobré vůle! Ale za to dobře živené pokoření všem, u nichž začíná člověk teprve baronem. Tímto jim však nepřeji snad nic zlého; ó nikoli, ani pomyšlení na to! Ale velkým přeji jen to poznání, aby konečně jednou náležitě prakticky uznali, že jsou také lidmi ti, které oni považují nyní jen za sprostou potravu pro děla!

9. Vládcové zajisté musí být; neboť bez vládců a moudrých zákonů by stěží mohla trvati lidská společnost! – Ale tito vládcové mají uznat, že tu jsou pro národy a nikoli národy pro ně jako nějaké zboží s kterým mohou jako kupci libovolně nakládati! Také mají mít a nosit meč spravedlnosti. Ale mají ho používat jen tehdy, jsou-li jejich národové ohroženi vnějšími nebezpečími; ale proti svým vlastním národům nemají ho nikdy používat, neboť zbraní, která sluje láska, porídí u nich mnohem více nežli mečem majestátu, který brzy již nebude žádným majestátem, nýbrž hrůzou!

10. Ale víš, ó Pane, to jsou jen tak má zbožná přání! Ty však jsi Pán, jehož skryté úradky jsou nezbadatelné a Jehož cesty jsou nevyzpytatelné! Ty již učiníš náležité opatření, toho jsem si více nežli jist! Neboť vše již jde tak, jak to vlastně jít musí, aby se z paštiky nestaly vdolky. Jednou musí být vším pořádně zamícháno a struny musejí být ještě trochu více napjaty, aby se pak tím jistěji přetrhly! Někaké přetřnutí se však musí stát, protože Ty tomu chceš. Neboť bez přetřnutí už to dlouho na Zemi nepůjde dobře, jak to tak poznávám! – Ale nicméně budiž vše tak, jak Ty tomu chceš! Amen!“

11. Pravím **Já:** „Nuže, viz a slyš, tak zcela bezcenná jak ty si to představuješ, tvá přání nejsou! Něco by se z toho již dalo udělat; ale jen s tím dáváním náležitého světla vládcům a rovněž s dáváním trpělivosti a jemnosti národům – hle, to se nyní nedá tak zcela dobře učiniti! Neboť za tím účelem je již všem národům Země hlásáno evangelium, je jim dávana stará studnice Jakobova plná živé vody! Chtějí-li světlo a poznání a nejplnější pravdu, mohou to vše čerpati z této studnice. Nechtějí-li to však, nemůžeme jim to naprosto žádným způsobem nižádnou mocí vnucovati; a i kdybychom to také učinili, pak by jim to nejen málo prospělo, nýbrž jen velmi silně uškodilo! To tedy podle vašeho nejvlastnějšího popudu nemůžeme na naší lásku ke všemu životu ukládati!

12. Ale něco zcela jiného by bylo, kdyby to králové i se svými národy ode Mne s prosbou žádali! Tu by jim mohlo býti dáno vše, začkoli by prosili ve jménu Mém – Ale hle, něco takového Mé uši pramálo slyší! Slyším sice ze zvyku tu a tam volání: „Pane, chraň naše trůny, žezla a koruny a dej nám statečně zvítěziti nade všemi, kteří povstanou proti nám!“ – Na druhé straně, to jest z úst národů není však obecně nyní téměř již nic slyšet o nějaké prosbě a jednotlivci neplatí za celé národy. –

13. Každému jednotlivci je dáno zač prosí; ale národům nemůže být dáno, zač prosí nemnozí jednotlivci!“

14. Proto tedy, Můj milý Messenhausere, budeme zde muset nakonec přece jen natáhnout zcela jiné struny, aby se docílilo lepšího souladu mezi národy Země! Struny jsou sice již přepjaty; ale jak jsi sám dříve poznamenal, ještě příliš málo. Ale nyní byli probuzeni noví ladiči, ti již

---

⁹⁵ To jest přirozeně požehnanou zemi.

svou věc učiní! – Věru, zde bude muset nastat silné prosívání, nežli se oddělí veškeré plevy od pšenice!

15. Ale ještě jsme neslyšeli naši Helenu; ta musí přece také vysloviti své mínění! – Nuže, má nejmilejší Heleno, copak ty myslíš, že by se tu mělo nyní stát, aby to mohlo na Zemi opět obstáti? Kdo ví, zda ty nám snad nejlépe neporadíš? – Proto mluv a vyslov zcela bez ostychu své mínění!“

Kapitola 84.

Helena se vzpěčuje, ale přece jen se musí odhodlat k řeči. Názor o cestě ke spáse lidstva.

1. Praví Helena: „Ó Pane, Ty nejkrásnější květina mého srdce, Ty můj života, Ty mé vše! Pohleď do mého jedině Tebe nade vše milujícího srdce a Tvé svaté vševidoucí oko nalezne v něm vše, co mám a jak to míním! Ó můj nejsladší, nejmilejší, nejlepší a nejmoudřejší, nejmocnější a také ach! – můj vši lásky nejhodnější a nejkrásnější Pane Ježíši! Pohleď, jsem až příliš zamilována do tebe a pro samou lásku nedovedu nic říci! Ale zde za námi sedí a stojí jich ještě množství, jako generál Max Olaf, jistý baron, jeho žena a jeho dcery, mezi jinými Ema, která byla na světě ubohou ženou nevěrného muže a někteří z jejího služebnictva, také cídič bot a proslulá Anna – Mierl. Snad také oni by nám mohli povědět také něco? Se mnou to však již na žádný způsob nepůjde; neboť hle, Ty mé srdéčko, Ty můj nejmilejší, nejkrásnější Pane Ježíši, já jsem nyní skutečně samou láskou k Tobě příliš slabá! Považ si jen – já ubohý vídeňský človíček – a sedím zde u Tebe!, který jsi jedině věčný Pán nebes a Země; a hned vedle mne Adam a ostatní otcové Země! To pro mou ubohou duši, jakou jsem já, přece jen není snad žádný žertík –Proto Tě prosím, nech dříve mluvit ty ostatní! Snad mi potom něco tak hodně moudrého napadne?!

2. Pravím Já: Ano, Má nejmilejší Heleno, Já již vím, že mne nyní náramně mocně miluješ, což je Mou největší radostí! Ale co se týče hostů za námi, pravím ti pouze toto: Kdo dříve přijde, ten také dříve mele! – Hle, však oni budou potom také ještě mluvit; Ó, oni nebudou opomenuti! Ale dříve musíš mluvit ty, protože ty jsi byla dříve u Mne a protože Mne tak velice miluješ! Mimo to ses také velmi účastnila boje ve Vídni a přišla jsi při tom o svůj pozemský život, což ti tedy bylo velice nemilé! A tak tedy musíš také ty promluvit do věci, která krutě postihla také tebe samu! – Proto se jen náležitě vzchop a mluv, jak ti jazyk narostl! Já již dovedu vybrat z toho to nejlepší.“

3. Praví Helena: „Ójé, ójé! Ó můj nejsladší Pane Ježíši! To je u Tebe už správné, že, co jednou chceš mít, musí se stát, a i kdyby při tom, jak se říkává, nebe i Země měly zaniknouti! Ale hleď, teď Tě však přece již chytím. Právě mne nyní napadá, kterak kdysi apoštol Pavel, kterému jsi vkládal slova do úst, učil, že žádná žena nesmí v radě obce nic mluvit, nýbrž toliko mužové! Já však jsem přece žena; jak bych se zde v této nejvznešenější společnosti samých mužů směla opovážit také něco mluvit!? Ó Ty jsi mne chtěl jen zkouseti, protože znáš mou lásku k tlachání! Ale hle. Helena, která Tě tak nade všecko miluje, nyní již poněkud zmoudřela a nenalítne! – Ó, buď jen má kušničko pěkně potichu a nemluv mnoho, jinak dnes, to jest zde v tomto domě, dostaneš od Pavla výprask!“

4. Pavel se této poněkud humoristické omluvě Heleny usměje.

5. Já však pravím: „Poslyš, Má nejmilejší Heleno, ty se ovšem domníváš, že Já bych tě nyní nemohl chytit! Ale Já jsem tě vlastně již chytl a nyní Mně již nebudeš sto uniknouti a budeš muset dokonce podle výslovného příkazu Pavlova mluvit; a podle Mého příkazu, který jde ještě nad příkaz Pavlův, pak již zcela nevyhnutelně! – Hle, v jednom listě k Římanům to v kap.16., doporučoval tento Pavel Fébe, která byla ve vši Mé službě představenou církve Kenchrenské. Rovněž tam z týchž důvodů doporučuje Priscilu, pozdravovat jistou Marii, která měla rovněž

mnoho práce ve jménu Mém, a rovněž Tryfénu, Tryfosu a svou milou Persidu, která ve jménu Mém slovem a skutkem pracovala!

6. Hle, milá Heleno, těmto ženám nedával Pavel v obci zámek na ústa; nýbrž jen těm, které z jakési pýchy chtěly mít v obci také místo a hlas, a aniž měly a chápaly Mého Ducha, přece chtěly mluvit, jakoby také ony věděly to, co vědí znovuzrození z Mého Ducha! – Hle, jestliže však také žena byla naplněna Mým Duchem, který je jak v muži, tak i v ženě vždy jeden a týž, pak může a ano i musí mluvit, co a jak to od ní žádá Duch!

7. Moji apoštolové byli prvou a tudíž nejznamenitější křesťanskou obcí na světě, protože byla založena bezprostředně Mnou Samým! Když jsem třetího dne vstal opět z hrobu, koho jsem Já Sám nejprve poslal k bratřím, aby jim zvěstoval Mé vzkříšení? Hle, ženu, asi tvé pozemsko-mravní vlastnosti! – Nuže, kdyby se onoho dodatečného příkazu Pavlovy pro tlachavé, ještě zcela světské ženy mělo používat všude (to jest také pro ženy bohulibé) – jak by se pak byla mohla kdy Magdalena opovážit dělati Mým prvním apoštolům sama apoštola?!

8. Mimo to jsem také jednou Saduceům dokázal a ukázal, že v Říši nebeské přestávají veškeré pozemské rozdíly, to jest pozemská práva pohlaví. Všichni jsou rovni andělům Božím a požívají jednoho práva, totiž býti: B o ž í m i d ě t m i !

9. A hle, tak je tomu nyní také s tebou, Má nejmilejší Heleno! – Ač mi tvá skromnost působí převelikou radost, budeš však nicméně mluvit! A to proto, že máš s Adamem sedícím vedle tebe, přede Mnou úplně stejně právo mluvit! – A tak se jen do toho dej!“

10. Praví Helena: „Aj, ah, aj! Ne, nyní již zcela jasně poznávám, že Tebe nelze vůbec chytit! Hm, hm, ano zcela znamenitě ano, – Tvá moudrost a moudrost našincova jsou zajisté, – dvě zcela zvláštní moudrosti! Ó jé, ó jé, to je rozdíl ! Ne, s omlouváním u Tebe člověk již věčně ničeho nepořídí! – Ale ani velmi srdečnou prosbou – bych Tě nemohla v Tvé jednou vyslovené žádosti učinit trochu povolným?“

11. Pravím Já: „Ano, Má nejmilejší Heleno, opravdovou prosbou se může u Mne poříditi velmi mnoho – ale ne všechno! – Hle, kdyby někomu život na Zemi chutnal, takže by tam chtěl žít věčně a ze všech svých sil by Mne o to prosil, přece bych nemohl takovouto prosbu vyslyšet, protože by to bylo proti Mému řádu! – A rovněž tak bych také nemohl vyslyšeti zde tvou prosbu o prominutí řeči; proto jen otevři svá krásná ústa a mluv jak ti to přijde do úst!“

12. Praví Helena : „Nuže, ve jménu Tvém, protože Ty tomu, nebeský Miláčku srdce mého již naprosto chceš, budu tedy mluvit! Ale poslyš, kdyby mně snad mělo něco příliš hloupého vyklouznouti, pak mně trochu zatahej, abych nebyla před Tebou a těmito vznešenými velelidmi Země tak příliš mocně zahanbena! A tak tedy ihned začnu vykládati své mínění, – Hle, Ó Pane, takovéto je moje mínění:

13. Na Zemi je malá část lidí příliš vysoko nahoře a mají také přespříliš mnoho – a největší část je však zato příliš hluboko dole a nemá buď vůbec nic, anebo aspoň přespříliš málo vůči těm, kdož tu mají přespříliš mnoho! Následek toho však jest, jak já tomu rozumím, nutně tento: vysocí, kteří mají přespříliš mnoho, přitom však tvoří celkem nepatrný počet, pohlížejí nutně s opovržením na spodní, málo anebo nic nemající třídy, protože mají stále jako strašidlo před sebou silnou a přesvědčující možnost, podle níž by se mnohé, nepatrné, chudé lidské šelmy přece jen snad jednou mohly spojití a sáhnouti na značný přebytek vysokých, velkých a bohatých! Aby to však podle možnosti zamezili, neštítí se žádného prostředku. Duch musí býti potlačen, jakkoli a čímkoli je jen možno – popským klamem, úplným omezením tisku, zákazem lepších knih ba i bible! Ti, kdož proti tomu jednají, jsou trestáni a to nezřídka takovým způsobem, že jim při tom přejde zrak i sluch? Kdo za takových okolností má tu ještě dosíci probuzení ducha?

14. Na druhé straně se však také dovoluje vše, cokoli jen může přispěti k umrtvení ducha! Rovněž tak je dovoleno, ve všech formách nevěstkářství; jakkoli se proti němu mnohdy na oko činí veřejně policejní kroky, není to této mrzké věci však přece v nejmenším ani na újmu. Neboť i když také na nahodilé, hloupé pokrytecké udání nějakého občana zcela zakrslého mozku (kterému jeho nájemníci hrozí vystěhováním, neodstraní-li se v sousedním domě nevěstkářská hola) bývají nevěstky policií odvedeny a dostanou snad přes noc volný byt, ano mnohdy pro forma dokonce přijdou na čtrnáct dní do robotárny a nebo dokonce jsou poslány postrkem, nebývá to věci v celku nicméně na újmu. Neboť jedněmi vraty jsou soudním sluhou vyváděny, druhými však nicméně smějí opět zcela svobodně a vesele vejíti dovnitř, zejména jsou-li ještě ve vhodném věku jestliže snad časem zestárly, tu se pak také ovšem s nimi již celkem tak vlídně nenakládá! – Dále se dovoluje lumpovat a hýřit, jak to jen ubohé, slepé a nevychované lidstvo může a dovede – protože hýření působí také velmi škodlivě na ducha! Rovněž tak se dovolují necudné komedie (veselohry) ; tu se to může dít pokud to jde, – a není-li v nich politických narážek anebo jiných jiskerek k probuzení, pak se může veselohra beze vší závady hrát, protože má rozhodný vliv na potlačení ducha!

15. Kdyby se však duch přes veškeré tyto mírnější ohlupovací prostředky přece jen chtěl pozvednout a snad tu a tam ukázat, že je původu božského, opak bývá použito také ostřejších prostředků, kterými každému duchu přijde jeho božský původ pozemsky jistě velmi draho! – Becher a jeho přátelé jsou zde živými svědky, kterak velcí Země dovedou oceniti každé otevřené pozdvižení ducha! Říkají: „Ó, to je již zase nějaký nebeský lidumil! Tak jen rychle s ním pomocí provazové a nebo prachové pošty do Království nebeského!“ – Kdo by se odvážil říci jim pravdu, tomu udělí ihned krásný titul „vyvrhel lidstva“ a na jeho cennou hlavu vysadí cenu mnoha zlaťáků! A dostanou-li ho, ó běda! Pak by bylo pro něho a jeho svobodného ducha mnohem lépe, kdyby nebyl nikdy zrozen!

16. Hle, tak stojí nyní akcie pro ubohé lidstvo na Zemi! – jaký div, pozvedne-li se přece jednou a pomstí na těch, kteří již mnohá staletí byli jeho trýzniteli a upíry! Já slabá ženská bytost, ježto již musím mluvit, vyznávám zde veřejně, že ubohé lidstvo má nyní k takovému povstání úplné právo a že je také nanejvýš na čase, aby bylo velkým, kteří nemají k lidem ani jiskry lásky, jejich zlé ducha vražedné řemeslo z rukou vyrváno a aby byli z půdy Země navždy vyobcováni! Velcí ať sestoupí dolů, a ať se s chudými bratry dělají o to, čeho mají příliš mnoho! A z jejich až příliš rozsáhlých hradů ať se stanou chudobince a oni sami lidmi! – Chudí ať však dostanou školy a v pravdě podle Tvého Ducha vzdělané učitele. Ó Pane, jinak nebude na Zemi nikdy lépe, nýbrž den ode dne a hodiny jen hůře. Neboť velcí se stávají stále krutější, tyranštější a nenávisť malých vzrůstá a bude vzrůstat jako cedr a jako s velehor se valící lavina. A jestliže Ty, ó Pane, neprovedeš na Zemi ihned něco rozhodného, bude aspoň pozemsky ve známých mně zemích po veškerém lidstvu veta, což však jistě nemůže býti Tvá vůle!

17. Či můžeš, ó Pane, míti snad radost z toho, když se nyní tisíce lidí jako nejdivočejší a nejdravější šelmy rvou a drásají, a to jen proto, že si velcí nechtějí za žádnou cenu, ani za cenu milionů lidských životů ze své výše a ze svého lesku, bohatství a vládcovství ani o chlup zadati. Myslí totiž, že kdyby si o chlup zadali, že by pak na nich chtěli také jejich celou hlavu – což je však v podstatě zcela falešné mínění. Neboť jsem přesvědčena, že kdyby šli ubohým národům vlídně vstříc, že by je za to národové nosili na rukou! – Ale činím-li národům maskované ústupky teprve tehdy, kdy národové proti nim ze zoufalství ve velkých masách rozdivočení povstanou a co nejhruběji je ohrožují a tyto vynucené ústupky také jen tak dlouho na oko udržují, dokud nebudou mocí svou nashromážděnou mocí vojenskou svým příznačným způsobem tyto ústupky zrušiti, – pak je zajisté velmi snadno pochopitelné, že museli nyní přijíti o veškerou důvěru. Ježto však nyní již nelze opravdovou důvěru mezi národy a vladaři nikdy zříditi a tito až příliš draho cenní vládcové se stali ubohým národům příliš drazí, takže jich nemohou již vydržovat a všechny nesmírné, vladaři učiněné dluhy platit, – nezbyvá tedy po mém zdání nic jiného, nežli národy od jejich starých vládců osvobodit a na jejich místo postavit vpravdě Bohem osvěcené vůdce, kteří jsouce sami dokonalými lidmi, budou si lidské hodnoty ve svých bratrech vážit a vynaloží vše, aby v pravdě oživil duch v prsou každého člověka! To se musí státi! A nestane-li se to, pak budeš mít , ó Pane, s lidmi Země na věky trápení, jako nyní s námi, kteří tu stojíme přes

veškeré Tvé úsilí a milost, ještě tak hloupí, jako mladí volové před novými vraty! A nakonec musíš býti jistě také značně roztrpčen, přicházejí-li sem každou minutu tisíce jako pařez hloupých bytostí, které o Tobě vědí právě tolik, jako ten dobytek na světě!

18. Proto budiž už také jednou k ubohé Zemi tak dobrým, jako jsi k nám zde a nenech již své vyznávače křížovati těmi, kteří by Tě dnes, tak jako kdysi, beze všech rozpaků ukřižovali, kdybys přišel jako člověk na zem a horlil proti nim jako kdysi proti mrzkým farizeům! – Povstaň konečně, ó Pane a zpracuj Zemi a pohnoj ji vážně Svou úplnou milostí, jinak se co nejdříve stane nejstrašnější ohavností všeho zpusťování! Hle, Pane, Můj nejsladší Ježíši. Ty Sám pravíš, že jsem nyní Tvá nejmilovanější Helena! Jsem-li však již Tebou uznána hodnou tohoto Hvězdám nepochopitelného nejvyššího jména, pak mi to také jako jedinečný Milenec mého srdce učiň kvůli!

19. Tím však ovšem nechci jako všichni ostatní předřečníci na věky udělovati Tobě nějaký předpis, nýbrž sděluji pouze své mínění, podle něhož by se nyní mělo přece jen na Zemi státi něco rozhodného! Ty jediný jsi nekonečně moudrý a nejlépe vidíš, co se tu má nyní stát! Tuto moudrost já věčně nemám a proto Ti také na věky nemohu řádnou skutečnou radu udělit. Ale věci jsou již jednou podle způsobu takové, a můj lidský náhled poznává jen tuto vyslovenou cestou záchrany. Tobě však jsou známy cesty nesčíslné!? Učiň tedy nyní, co je tu správného!

20. Mluvila-li jsem však nyní naprosto nesmyslně, pak to skutečně není má vina; neboť měl jsi mne zatáhati! Poněvadž jsi mne však nezatahal, za to ses však na mne častěji pousmál, pak myslím, že jsem přece jen tak nesmyslně nemluvila? – Ostatně nebylo by u mne věru divem, kdybych trochu hloupě mluvila! Neboť při vzdělání ducha, jakého se mi dostalo na zemi, nemůže se člověk věru státi nějakou Saphou anebo Kateřinou ze Sieny! Má přítomnost však sotva již postačí k tomu, abych si Tvou milostí osvojila tolik moudrostí, že nyní asi vím, k jakému lidskému pohlaví jsem na světě náležela, a že jsem Tebe, vše, však jen nejvýš povrchně, poznala!

21. Nyní jsem, ó Pane, učinila Tvou vůli a jsem se svou návrhovou řečí hotova! Tobě, ó Pane, budiž vše obětováno! Co jsem učinila hloupě, to Ty již opravíš. Jen tě prosím o to, abys mne neměl po tomto mém tlachání méně rád nežli předtím! – Tobě jedinému budiž všechna má láska, můj život a všechno mé bytí položeno k nohám na věky! –Amen.“

Kapitola 85.

Kritika Páně o návrzích Heleny. Podobenství o komunistické osadě. Země nemůže být rájem, dosud je zkušební půdou.

1. Pravím **Já**: „Nejmilejší Heleno, ty jsi podle svých zkušeností a názorů a z nich odvozených poznatků věc vpravdě dobře a důsledně přednesla. Tvé přání může být označeno o sobě jako velmi chvalitebné a tu a tam se leccos stane, jak si to přeješ, ale v celku jsi zašla přece jen zřejmě poněkud příliš daleko. Já vidím dobře a to žel jen až příliš přesně, jak leckteří vládcové, z nichž někteří již odešli (z pozemského života), se hodili spíše ke všemu jinému nežli za vladaře národů. – Ale co se dá dělat!

2. Dám ti podobenství; podle něhož sama posoudíš, zda to mohu vše vykonati tak, jak si to přeješ ty! – A tak poslyš!

3. Několik kolonistů vyhledalo po dlouhém putování konečně někde na zemi místočko – krásnou a úrodnou krajinu uprostřed pouště. Jejich prvou věcí jest zbudovati si pro tuto krajinu účelný příbytek. Je tu hojnost dřeva, jakož i hojnost druhu stavebního kamene. Rychle je učiněn plán a ruka ihned přiložena k dílu. A v krátké době, pokud to jen jde, stojí tu chata, zcela vhodná k ochraně našich osadníků před horkem a zimou, jakož i před mnohými divokými, v této krajině hojně řádícími šelmami!

4. Jeden ze společnosti však řekne: „Milí přátelé, chata je sice velmi dobře a účelně postavena. Před horkem a zimou a divokými zvířaty bude nás sice určitou dobu chrániti; ale kdyby se v této krajině objevil snad ještě větší a mocnější nepřítel, táži se: Bude moci naše chata i jemu vzdorovati? A což kdyby zde například někde řádil nějaký divoký kmen, který by za noci napadl naši chatu a všemi prostředky, které má po ruce ji zničil, nás pak zajal a usmrtil? Uvažte tedy dobře, zda by nám mohla chata pro všechny případy poskytnouti ochranu? Všichni osadníci nyní o tom uvažují a říkají: „Máš pravdu, pro takové případy by byla chata málo pevná, přes svůj dva sáhy vysoký kamenný podklad; proto uděláme kolem chaty hodně hluboký příkop ještě aspoň dva sáhy vysoký val. A nemnohá okna chaty zamřížujeme železnými tyčemi, které jsme si vzali s sebou a takto opatření před všemi vnějším nepříteli budeme míti mnohem menší strach! Také dveře vchodu se zřídí co možno pevné a silné, aby mohly každému nepříteli co nejdůkladněji vzorovati!“ – Tento návrh se přijímá a také ihned provede.

5. Když je vše hotovo, mají z toho všichni opravdovou radost. Ale jeden pochybovač učiní poznámku řka: „Ale milí přátelé, život na zemi je přece jen všude téměř stejný. Tam v kultivovaných zemích Evropy, kde vládnou pyšní králové a udržují silné armády, třeba hlavně vlastně držet jazyk za zuby a pak se již dále netřeba žádného nepřítele obávat. A jestliže se člověk jednou podvolil zákonům a učinil je vlastní vůlí, pak může kráčet všude pod ochranou držitelů moci! Jen komu narostl žaludek příliš velký a jazyk poněkud dlouhý a čí rozum a vůle si nechtějí dát líbit vlastně žádný zákon, ten bývá zatčen a uvězněn a tím o svou dřívější občanskou svobodu oloupen, protože si nechce dát líbit všeobecný, ústavní řád. My však jsme zde prosti všech držitelů moci a všech zákonů a můžeme bohudíky mluvit, jak nám jazyk narostl, a můžeme nyní všem pánům Země ukázat holou zadnici. Ale co je nám to vše vlastně nyní platné? Nemusíme nyní již nikomu daně odvádět, ale zato musíme po celý den pilně pracovat a plody, které tato krajina velmi hojně přináší, pilně sbírat a na její povahu si teprve přivykati a u mnohých plodů ještě nevíme, zda a jak nám budou sloužit. Musíme se tedy zde v zemi nejuplněnější svobody nakonec sami řádně uvěznit, abychom byli zajištěni před možnými vyskytujícími se nepřáteli. Ano, za noci se musíme hůře zabarikádovat nežli nejhorší státní buiči Paříže! Řekněte upřímně sami, zda jsme nyní při této naší zajisté neomezené svobodě i jen o chlup na tom lépe nežli nejnepatrnější dělník pod nejabsolutnější vládou Evropy? Jsme zde úplnými komunisty; ale vyjící divoké šelmy venku jsou, jak se zdá, také prodchnuty nejvyšším komunistickým duchem! Nemáme již žádného státního zákona mimo zákon našeho vzájemného přátelství; ale za to musíme tím více bez ustání pracovati, abychom ukojili touhu našeho žaludku – a naše ruce vypadají nyní již jako by byly potaženy dubovou kůrou. Také zde nemusíme udržovat obtížné úředníky; ale za to tím více se musíme udržovat sami. Také zde není žádný pop, jenž by nám činil peklo horkým, ale zato jsme zde ve stavu, před nímž by ani peklo nebylo příliš ve výhodě! – Co tedy učiníme, abychom si tento náš případný pozemský klopotný život poněkud okorenili a pro budoucnost učinili snesitelnější?“

6. Tu pokrčí všichni rameny a praví: „Kdo by si to byl dříve pomyslel!? – Ale nějaké zlo je všude; zbaví-li se člověk jednoho, přichází do druhého! Nyní však jsme zde a věc již nemůžeme změnit. Proto třeba zde být nade vsí míru činným a tak může časem přece jen snad také lépe!“

7. Hle, milá Heleno, z tohoto obrazu můžeš velmi snadno posoudit, co má člověk podniknout na Zemi, která pro ducha člověka musí zůstatí trnitou cestou zkoušky, aby přetvořil její půdu v ráj!

8. Sesadím-li ihned všechny vládce s jejich všech úřadů a vložím-li dosavadní jejich moc do rukou národů, budou pak tito národové zakrátko sami panovat – ale nad kým? Ano, tu pak bude chtít každý vládnouti, ale nikdo poslouchati, leč by někoho těšilo poslouchat vlastní zákony! – Kdyby však chtěl vládnouti lid a dával si zákony sám – kdo ho bude moci v nouzi a nebezpečí přinutit, aby zachoval své vlastní zákony?! – Ano pravím tobě:

9. Nakonec bude sice zřízena demokracie, ale zcela jiného druhu, nežli jak si to představují národové Země. A bude pak otázkou, zda nebudou až příliš brzy volat, jako kdysi Izraelité na poušti, kde již nemohli postavit žádný hrdce s masem na oheň!?

10. Ať jen každý z vás vidí, že Země nemůže být rájem, protože musí zůstat pro všechny časy zkušební púdu každého ducha vloženého do těžkého poskvrněného těla člověka, bez něhož by nemohl žádný duch dosáhnouti dokonalého věčného života – pak začnete ihned mnohem správněji posuzovati.

11. Že však nyní králové zeslábli a národové oslepli, toho je vinen někdo zcela jiný, nežli se domníváte. Tohoto jediného viníka však brzy poznáme a spoutáme a tím osvobodíme lidi na zemi od jeho pout. A bude již opět lépe, bez naší pomsty!

12. Ano, Má nejmilejší Heleno, pravím tobě: budeš moci se mnou být již úplně spokojena; neboť nakonec nalezne vše velmi snadné východisko, ale nyní musíme nechat napřed všechny duchy na zemi nejprve náležitě naléztí sebe a přijít k poznání, co jim hlavně především chybí?!

13. Pak to však již bude dílem okamžiku – a vše na Zemi se bude nalézati v novém pořádku!

14. Nyní však přistup ty, Můj milý Max Olafe, bližší ke Mně a sděl ty nám všem své mínění a svá přání!"

Kapitola 86.

Moudrost Olafova. Jeho tušení o smutných událostech na Zemi. Nebeský přípitek.

1. Přistoupí Max Olaf bližší a praví: „Ó Pane, je těžko vysloviti mínění a nějaké zvláštní přání tam, kde mluvíš Ty, ó Pane, jako nejhlubší a všemohoucí moudrost a již dávno jsi vše to, co se nyní děje předvídal a také jsi učinil všechna ona nejlepší opatření, podle nichž všechny nynější zmatky na zemi musejí beztoho co nejdříve obdržeti možné řešení! To je však také mým hlavním přáním; neboť já nepřeji ani ďáblu nic špatného, neřku-li lidem, kteří jsou mými bratry!

2. Také ti nemusím, ó Pane, nikterak popisovati, jak to nyní dopadá na Zemi, Neboť Ty, ó Pane, jediným pohledem přehlídíš nejen všechny ty mnohé ohavnosti, nýbrž také všechna srdce s jejich dobrými a nebo špatnými přáními, z nichž se rodí tyto skutky! Ano, Ty také vidíš, jak a čím takové zlé myšlenky a přání v srdcích lidí vznikají!? Proto Ti také navěky nebude třeba zvídati od nějakého ducha, co by se tu mělo učiniti! – A stěží se bude někdo tázati řka: „Proč?“ Neboť Ty jediný jsi Pán a můžeš dělat co chceš!

3. Tak nyní dopouštíš na Zemi také věci, o nichž si nikdo nemůže dáti správný počet, proč a k čemu se dějí. Ale jen lidé, kteří jsou slepí říkají: „Ó Pane, cožpak jsi oslepl a ohluchl, že nás nyní necháváš vyčerpávati se pod všelikými svízeli!“ – Já však myslím: Ty nenecháváš jistě nikoho vyčerpati, nýbrž pozdvihneš každého, kdo k Tobě volá a v Tebe důvěřuje, Těm však, kdož si chtějí sami postačiti a veškerou svou celou zvláštní důvěru vkládají jen ve své zbraně – těm se zajisté však také děje úplně po právu, jsou-li i se svou mocí zakrátko před tebou, ó, Pane a především světem zahanbováni! – Malí však a pokorní mohou plesat a jásat! Neboť Ty jsi jejich ochranou a útočištěm a nikdy nedopustíš, aby se museli před velkými světa stydět za svou důvěru! – Avšak velcí budou zakrátko před malými státi velmi zahanbeni, až jim, ó Pane, sejmeš masku! Neboť hrají nyní s ubohými národy hanebnou hru!

4. Ale já nad tím nejsem nikterak úzkostlivě zkormoucen; neboť vím až příliš určitě, že vše, co Ty činíš, dobře činíš! A také vím, že Ti žádná bezbožnost neujde! Neboť těm, kteří zasazují dnes hlavní ránu svým bratrům, které nazývají nepřáteli – zasadíš zítra ránu Ty a oni zmizí, jako by tu nikdy nebyli bývali, a s nimi i jejich úřady? – Proto budiž vždy posvěceno Tvé nejsvatější jméno!

5. Ale nyní dostávám zvláštní pocit! Nevidím sice nic a neslyším také nic, ale je mi, jakoby právě nyní nastala na Zemi mocná rána? – Ó Pane, co to může být?!”

6. Pravím **Já:** „Nejmilejší Max Olafe! Ano, ano, pravím tobě: Dnes, dnes, a dnes! –Noc chtějí a bude jim dána a pohltní všechny, kdož ji chtějí! S m r t chtějí – také jí se dostane těm, kdož si ji zvolili za svého pomocníka! Lesk, slávu a čest chtějí neboť se za ně musejí tisícové dávat zabíjet! Ano. Budiž! Budou se hrozně lesknouti, jejich sláva bude hrozná a jejich čest děsná! Vládnouti chtějí! Ano, ať vládnou, ale jako mor a jako drak ve své jeskyni a jako leviatan ve své hlubině bahna pode dnem moře! Lež chtějí; neboť pravda jest jim ohavností zpusťošenním. Jednoho Boha chtějí také; ale jen, jak Ho mohou potřebovat! Proto také nikdy na jasné světlo pravdy nepřijdou! Proto Mou tvář nikdy neuzří! – Tak chtějí také sami jen žítí, a všichni ostatní mají jen žít, hodí-li se pro život velkých! Proto se však staň, že budou věčně sami žítí! Co chtějí, stane se jim a také jak to chtějí! – Ale di jejich duše padne brzy velké a strašná lítost jako mlýnský kámen z mraků, a oni se budou snažit, aby se této lítosti zhostili. Ale jejich snažení bude marné; neboť tento kámen nikdo z hrobu jejich duše nezdvihne! – Ó, Já je znám i jejich choutky i jejich skutky! Já jsem k r á l e na zemi spočítal a málo které jsem našel, kteří by byli přede Mnou spravedliví v národech! Proto jejich údělem bude úděl Nabuchodonozorův – (Nebukadnezarův) Ale nemnohým spravedlivým také zázračně pomohu, takže se budou budoucně stkvíti mezi všemi králi a národy jako nejjasnější hvězdy na třpytné obloze.

7. A dnes, dnes, dnes – soud započne! – Dnes budou mnozí poraženi! Mnozí d'áblové dnes zahynou! – A satan nastražené pasti neujde

8. A nyní Roberte, jdi a přines sem víno, a to nejlepší víno života, lásky a pravdy, abychom připili na blaho ubohých bratří na Zemi a jim žehnali! – Tak budiž a tak se staň.

9. R o b e r t rychle povstává a přináší objednané nejdrahocennější víno.

10. Když je postaví přede Mne na velký poradní stůl, žehnám vínu a pravím Robertovi: „Nejmilejší Roberte, žádám-li vína, pak se také již rozumí k tomu chleba; neboť tento dům je zajisté všim co nejhojněji opatřen!

11. Dej však také chléb a víno tam těm našim čtyřiaadvaceti baletkám a řekni jim, aby měli své nohy opět pohotově; neboť bude jim brzy opět poněkud tančit! – Budou-li chtítí snad také požit ušlechtilého a dobrého ovoce, pak jim otevři skříň vedle dveří, které vedou do druhého vedlejšího pokoje. Co tam naleznou, toho ať požijí!

12. A nyní však ještě něco! Přines také ihned náležitě množství nádob na pití, abychom mohli do nich rozdělit vína a to pro každého muže náležitou plnou míru! – Jdi a splň Mé přání!”

13. Robert vykoná ihned s největší vřelostí co jsem žádal.

14. Když je tu vše v žádoucím pořádku, pak rozděluji Já Sám chléb a víno a pravím: „Děti Vezměte a jezte a pijte všichni! Pijete-li však, pak pijte na blaho našich dětí a bratří na Zemi, kteří musejí nyní snášet mnoho pronásledování a nyní již velice zemdleli a zeslábli! – věru, bude jim pomoženo! – Z každé kapky tisícero násobné štěstí všem, kdo jsou dobrého srdce a vůle! – Pravím vám, ještě dnes se u dobrych mnohonásobně osvědčí, že my zde na ně velice vzpomínáme; jejich srdce a skutky světa jim to oznámí! A některým nemnohým na zemi bude to vše slovo od slova a bod za bodem sděleno, co se zde děje a jak je zde o ubohou Zemi postaráno!

15. Ale také vzpomeneme slepých a hluchých Ale tvrdí půjdou do ohně, který je pánem a ničitelem karbunkulu (rubínu) a diamantu. Neboť ty, kdož se nebudou chtít dáti pravdou slova a svobodné nauky nikdy obměkčit, oměkčí mocný oheň! A pod mocnými ranami velkého kladiva Mé moudrosti budou zpracováni jako žhoucí kov v užitečné náradí našeho domu (nebeské církve)! Budou sice ještě mnoho hlučet a zuřit a budou se všelijak radit a mnohé plány ještě navrhovat; ale to vše bude marná snaha a bude míti vždy opačný výsledek toho, čeho by tím vlast-

ně chtěli docílit! Neboť Já jediný jsem Pán a mám moc lámati koruny a žezla a rozbité opět zříditi, obrátí-li se na Mne! Ale běda jim, jestliže se na Mne neobráť a nebudou-li hledati opravdovou pomoc u Mne!

16. Krále, kteří se Mne drží, pozdvihnu a dám jim pravou moudrost a z ní velkou moc! A jejich národové pak přijdou a budou volati hlasitě: „Sláva tobě, ty náš velký, Bohem nám darovaný králi a pane! Co je naše, to je také tvé! Tvá velká moudrost a dobrota budiž naší pravou a živnou ústavou! Tvé slovo budiž naší vůlí a tvá vůle naším zákonem! Běda každému provinilci proti tvé pomazané hlavě!“

17. Ale naproti tomu běda a třikrát běda oněm králům, vévodům a knížatům, kteří byli vždy věrolomní vůči svým sousedům a své srdce naplňovali lží a klamem! Pravím vám, zhynou jako roztočové listu! – Neboť Já nyní vymetu se Země všechen plevel!

18. Pak bude však postaven most mezi zde a tam, aby k nám mohli obyvatelé Země snáze přejít nežli dosud na velmi již zpuchřelém žebříku Mého Jakoba, po němž mohli vystupovati a sestupovati toliko andělé.

19. Tento most bude velmi široký a tak rovný jako zrcadlo klidného jezera. A nebudou ani na počátku ani uprostřed ani na konci postaveny stráže, aby zkoumali bedné, slabé a neduživé; – nýbrž každý se stane a bude úplně svobodným přichozím a každý si bude moci vždy odtud odnésti radu a pravou dokonalou pomoc jako ze své pravé domoviny!

20. A po tomto mostě však vstoupíme také My opět na dlouho opuštěnou Zemi a budeme tam Sami naše děti vychovávat, učit, vést a řídit aťk zřídíme opět ztracený ráj!

21. Nyní víte všichni úplně Mou vůli a Mé rozhodnutí! Zkouvejte je! A každý z vás ať porovná s tím svůj Mně učiněný návrh, své mínění a své přání – a shledáte přesně, že v něm jsou všechna obsažena. A nikdo z vás všech nebude moci říci, že mluvil nadarmo!?

22. Jezte a pijte tedy nyní všichni na blaho našich dětí a bratrů na zemi! – neboť nyní víte všichni, že a jak chceme dětem Země pomáhat, musíme pomáhat a určitě, a to právě již teď budeme pomáhat!“

Kapitola 87.

Nebeská hostina ku blahu pozemšťanů. Mezi-poznámka Adamova. Helenino svatební roucho a koruna Podobenstvím její čisté, žhoucí lásky k Bohu.

1. Po této Mé řeči všichni hosté co nejuctivěji povstávají a praví: „Ó svatý, svatý, svatý jsi Ty, náš jediný Bůh, Pán a Otec! Nejvyš velebeno budiž věčně Tvé nejsvatější jméno!“

2. Helena začne samým pohnutím plakat a vzlykat a praví: „Ó Můj Ježíši! Kterak jsem hodna, sedět zde vedle Tebe!? Ty jsi živý, věčný, nejopravdovější, všemohoucí Bůh a tvůrce nebes a Země a já jsem nejnecotnější a nejspinavější sprostá ženská plna neřádu a hříchů! – Ó, ó, ó, ! Ne, ne, To přece nejde?! – Ó Pane, teprve nyní v nejhlubší hlubině svého života náležitě poznávám, že jsem zcela ošklivá hříšnice a příliš nehodná sedět těsně u tebe! Proto nech mě odejít k oněm tanečnicím, jimž se přece jen poněkud více podobám nežli zde Tvé až příliš nekořečné svatosti!“

3. Pravím **Já:** „Ó, ó, hle, hle, co ty bys vše nechtěla! – Kdybys Mně byla protivná, pak bych již byl dávno našel pro tebe někde nějaké vhodné místo, ale ježto Mně nejsi protivná, nýbrž nyní jen i náramně milá, mám tě také mnohem raději hodně těsně u Sebe nežli někde jinde. – Copak ty myslíš, že Já jsem na Svě pánbíčkovství poněkud domýšlivý!? Ó, kdyby ses to domnívala, pak bys byla ne velkém omylu! Hleď, kdybych byl na Svě věčně nutné pánbíčkovství po-

někud domýšlivý, pak bych Se přece nenechal ukřižovat a také bych Se nikdy nestal člověkem! Ale poněvadž na to nejsem zcela nic domýšlivý a jsem z celého srdce mírný a pokorný a nyní jsem s vámi všemi také rovněž člověkem – pak se již můžeš odvážit u Mne zůstat! Přesvědčíš se, že tě naprosto neukousnu! A tak jen tu zůstaň hezky u Mne a jez a pij podle chuti svého srdce! Pravím tobě, že my se již velmi dobře sneseme!“

4. Po těchto slovech byla Helena samou láskou úplně v koncích. A právě rouho svou velkou láskou ke Mně se stává nepopsatelně krásnou, takže i Adam vedle ní učiní poznámku řka: „Věru, pravá to Eva před pádem! Po pádu však žily na mé výšině jen dvě, Ghemela a kněžka Purista, – jimž oběma se tato naše nejmladší dcera opravdu velice podobá! Ó, ta má nádherného ducha! – Heleno, musíš se již také se mnou trochu obírat! Neboť hle, podobou a duší jsem přece také jaksi tvůj otec a proto se přede mnou nesmíš ani v nejmenším ostýchat! Neboť také já miluji převelice všechny své děti a tedy také tebe! Proto však, že jsem pračlověk Adam a otec všech smrtelných lidí, se nesmíš nikterak přede mnou ostýchat! Duchem jsme si však před Pánem oba rovni a tu se teprve nemáme navzájem ostýchat! Buď tedy jen zcela zmužilá, má nejmilejší dcero, a neostýchej se vůbec před nikým a kdyby byl i desetkrát více Adamem nežli já! Vždyť člověk zůstává člověkem, ať již konal svou pouť tělem o desettisíc let dříve nebo později! – Vidíš, tak tomu jest!“

5. Praví Helena „No, no, a mne však nyní obzvláště těší, že mne otec Adam také jednou nezaslouženě poctil a promluvil se mnou několik slovíček! No, za tak dobrého a mírného jsem pana otce Adama nepovažovala. Ale až bude mít pan otec Adam, jednou kdy, pak mně jistě poví něco o starých časech, jak to tehdy bývalo?! – Neboť já jsem velkou milovnicí takových dějin!“

6. Praví Adam : „Ó mé dítě. Budu nejen vyprávět, nýbrž ti také ukáži na tisíce a tisíce věcí!“

7. Pravím Já: „Heleno! Ale ty zapomínáš zcela na jídlo a pití! Hleď, všichni jedí a připíjejí na zdar svých trpících bratří na Zemi a ty ses ještě ani prstem nedotkla ani chleba ani vína! Cožpak ti zdar našich přátel a bratří neleží také právě tak ne srdci jako těm ostatním zde?“

8. Praví Helena „Ó můj nejsladší, přelaskavý Bože a Spasiteli Ježíši! Ty zajisté víš, že, kdo Tě, jako já nade všechno miluje a je do tebe až do svého nejvnitřnějšího životního nervu zamilován, ten nemá ani hladu ani žízně. Neboť Ty Sám jsi mu nejvýživnějším chlebem života a nejsilnějším nápojem k nevyššímu očistujícímu občerstvení duše a ducha! Ó hle, i kdybych také tento chléb jedla a toto víno pila na věky, ale při tom bych nicméně neměla úplně Tvou lásku, v níž jedině je skryta všechna síla života, nemohla bych tím ani sobě a ještě méně někomu jinému pomoci! Neboť ani tento chléb ani toto víno, i kdyby bylo také o sobě sebe duchovnějším, nemůže pomoci – nýbrž jedině Ty, ó Můj nejmilejší Pane Ježíši! A tak myslím, že mně to, můj nejmilejší Pane Ježíši, nebudeš nyní přičítat za chybu, že jsem ještě nejedla a nepila?! Avšak já nyní již ihned dohoním, co jsem zameškala a budu, ale jen z nejčistší lásky k Tobě, ihned jíst a pít! Ale jen Se proto na mne nehněvej!“

9. Pravím Já: „Ó, Má nejmilejší Heleno! Buď jen bez starosti! Já a hněvat Se na tebe?! – Co tě napadá? – Hle, Já jsem dobře věděl, že jsi jen z nejčistší lásky ke Mně nemohla jíst ani pít. Proto jsem ti také nedal předchozí otázku; nýbrž pouze proto, abys před touto společností mluvila tak jak jsi nyní mluvila! – Ježto jsi však nyní mluvila úplně podle Mého smyslu, budeš zato také ihned přioděna světle purpurovým oděvem a korunou! Neboť nyní ses Mně stala nejmilejší nevěstou, která bude přioděna šatem čisté a pravé lásky na věky! – Bratře Roberte, jdi jen nyní opět, otevři zlatou skříň, nalezněš tam již pravý šat pro tuto Mou nevěstu srdce! Přines jej, abych ji oděl Já Sám tímto šatem!“

10. Robert pln radosti pospíchá rychle k řečené skříni, otevře jí a vyjme z ní nadmíru zářící přenádherný šat, že ho to samého převelice zarazí. Neboť něco tak nebesky přenádherného jeho oči ještě nikdy neviděly. – Když tanečnice spatří tento šat, vzkřiknou největším obdivem a nemohou se dosyta ani vynadívati na tento šat zářící jako nejkrásnější ranní červánky.

11. Ano nádherný lesk tohoto oděvu přivábí dokonce i Pathetika, jenž je se svou společností v nejbližším koutě tohoto pokoje a nutí ho, aby se zeptal Roberta, pro koho je určen tento císařský oblek. – Robert mi zcela klidně odpoví: „Tamto pro tu Lerchenfeldku!“ – Tomu se Pathetik velmi pohoršlivě podivuje a poté učiní poznámku: „No, ta se vyzná v umění zatočit hlavy i nejmoudřejším hrdinům nebe! No, no, je dobře když to dovede, prospěje to nejlépe jistě jen jí samé! – Ale řekni mně, příteli Blume, jak se může onen Nejmoudřejší z nejmoudřejších tak pošetile zabývatí onou Lerchen-feldkou, která má hubu nabroušenou jako meč a nyní jí dokonce může učinit pravou nebeskou královnou!“

12. Praví Robert: „Příteli, na to se zeptej Jeho, On ti to již poví ! Já jsem ještě příliš málo zasvěcen do tajemství všech nebes! On jedině je Pán s může činit co chce. On tomu nyní tak chce a tak se také musí státí! Nyní víš dosti. Já však musím jít: neboť volá Mne již očima!“

13. Robert nyní rychle pospíchá se zářícím oděvem k velkému poradnímu stolu a odevzdává jej Mně, Já však jej podávám Heleně, která ze samé vděčnosti, lásky a úcty ke Mně a přede Mnou téměř se neodvažuje ho dotknouti a také se zdráhá jej obléci, protože se cítí příliš nehodna tak až příliš nebesky krásného oděvu.

14. Já: jí však pravím: „Nejmilejší Heleno, ty nyní již velmi dobře víš, že u Mne zdráhání nic nepomáhá a neprospívá? Neboť co jednou chci Já, to se musí státí, a i kdyby proto zaniklo celé stvoření – což se zde ovšem ještě nestane. A pak Mně Tvůrci veškeré přenádherné vznešenosti všech nebí a Světů jest krásná a dobře ozdobená nevěsta přece jen také milejší nežli ošklivá. Neboť hled, u Mne musí být vše uvedeno do souladného poměru! U koho je nitro úplně očistěno, u toho musí být také zevnějšek tak utvářen, aby byl v nejkrásnějším souladu s nitrem. – A tento šat odpovídá nyní úplně tvému nitru. Proto jej nyní také musíš neprodleně obléci!“

15. Když toto Helena uslyší, praví: „Ó můj nejmilejší Pane a Bože Ježíši! Ty vidíš, že mé srdce lpí jen na Tobě, nikdy však na oděvu a kdyby byl i tisíckrát zářivější nežli tento zde. Neboť Mám-li jen Tebe, neptám se po nebích a vši jejich nádheře, které bez tebe by se mi staly jen ošklivostí! – Ale jelikož Ty tomu tak chceš a Tobě to působí radost, obléknu přesto tento šat a mé srdce bude Ti zaň s nejuvlejší láskou věčně děkovati! – Staniž se Tvá svatá vůle! – Ó můj nejsvatější, nejmilejší a nejsladší, nejlepší a nejkrásnější Ježíši! Ty jediný jsi zcela mé srdce, můj život, má blaženost a mé vše!“

16. Po těchto nejkrásnějších slovech z jejího srdce uchopí šat. A jakmile se ho jen dotkne, jest jíím však také již oděna, čemuž se již opět začne přemíru podivovat a přitom praví: „Ale pro Tvé nejsvatější jméno! Jakpak se to stalo?! Sotva jsem se oděvu dotkla a hle, je již na mém těle a tak nádherně, jako by byl na mne již co nejpřesněji ušit? – Ó, ó, jak nádherně padne! Ó Ježíši, ó Ježíši, ó můj nad med sladší Ježíši! No, Ty bys samou blažeností člověka přímo zbláznil! – No, no, já však nyní skutečně krásně vypadám, že tomu není na celém světě rovno! Dřívější řasnatý šat byl jistě také velmi krásný; ale proti tomuto oděvu byl přece jen téměř jako nic!“

17. Ale co budu muset nyní činit, abych se Ti, můj nad med sladší, nejmilejší, nejlepší a nejkrásnější Pane Ježíši, ukázala být více nežli doposud co nejvděčnější?! – Ó prosím Tě, dej mi nějaký úkol!“

18. Pravím Já: „Má nejmilejší Heleno! Ty jsi svůj úkol již rozřešila! Neboť něco většího, nežli, jak je to u tebe, totiž Mne nade vši míru milovati, není vůči Mně sto ani nejvyšší archanděl ! Proto zůstávej jen stále při tomto Mně jedině nejmilejším zaměstnání a na žádné jiné se netaž. Neboť každé jiné zaměstnání je mnohem nepatrnější nežli to! – Pravím však tobě, pravý miláčku srdce Mého, že, kdo Mne miluje jako ty, ten nosí v sobě něco většího, nežli obsahují všechny nebesa! Neboť v jeho srdci jsem Já celý! Ve Mně však planou a klíčí již nescíslná nová nebe, která také jednou vystoupí do nové nekonečnosti!“

19. Ale nyní již nic více, nýbrž dej Mi nyní, Má nejmilejší Heleno, pravý polibek a pak budeme za různých zjevů pokračovati v našich poradách.“

Co je pravý polibek? Nejvyšší cena nejčistší Boží lásky Boží nevěstství.

1. Praví Helena tázajíc se: „Ó Pane, Ty jsi mi pravil, abych Ti dala pravý polibek! A hle, slovo pravý působí mi rozpaky! Neboť já neznám jiného polibku, nežli polibek, který ukořisťuje láska a ještě jsem nikdy nikomu nedala jiný a Tobě, ó má nejopravdovější a nejvnitřnější lásko, nemohl bych věčně nikdy dát nějaký jiný polibek! Neboť zrádný Jidášský polibek se nestal mému srdci a životu ještě nikdy možností! Nemá-li však být polibek, který pochází z nejčistší a nejupřímnější lásky, pravý, pak skutečně nevím, jako vlastnost má mít Tebou označený pravý polibek?! – Prosim Tě tedy, ó můj nejmilejší, nejsladší a nejkrásnější Pane Ježíši, můj nejsvatější Bože, řekni mi tedy co nejmilostivěji, jaký musí být pravý polibek!“

2. Pravím Já: „Ale, ale! Má nejmilejší Helenko, jaký může být ještě jiný polibek, který by bylo možno nazvat pravým, nežli je právě jen ten, který poskytuje čistá a pravá láska!?! – Ty však máš v sobě jedinečnou lásku ke mně, proto také z této tvé lásky Mně nemůžeš nikdy dát jiný nežli jen pravý polibek! – Jenže je dvojí druh pravých polibků! Prvý, který se udílí spíše z úcty nežli z vlastní lásky; s druhý, který se nepřihlížejíc k úctě – udílí pouze jen z lásky! A hle, tento druhý polibek, při čemž se dává polibek ústy opět na ústa a ne na pouhé čelo, nazývám polibkem pravým; polibek nejvnitřnější úcty jsi Mi však již dala na čelo. Shledal jsem jej velmi vřelým a již tehdy jsem pozoroval, že obsahoval více lásky nežli vlastně o sobě uzavřené pouhé úcty. Ježto však od doby tohoto prvního našeho políbení přešla tvá úcta zcela v lásku a tvoří s ní jednu podstatu, což je Mně ovšem na věky to nejpříjemnější – pak Mně tedy také nyní již nemůžeš dávat polibek na čelo, nýbrž jedině a toliko jen zcela silný a vřelý polibek na ústa, a to pak bude pravý polibek! – Rozumíš tomu, Má nejmilejší Helenko?“

3. Praví Helena s tváří zcela zarůžovělou: „Ó ano, tomu již nyní rozumím; ale to bude přece jen snad – hm, ano, hm, – vypadati tak trochu příliš silně! Víš, oni se mně budou pro mou smělost snad trochu vysmívat? – Ale – hm, co však chceš Ty, nemůže být chybné! A láska ani chybit nemůže! – Ovšem, povážím-li, že Ty jsi všemohoucí, věčný Tvůrce všech věcí a bytostí, a já jen slabý tvor, pak je to ovšem něco velmi zvláštního, jestliže já nejsvatější líbám na ústa Tebe, Nejsvětějšího, Jehož všemohoucím „Staň se!“ povstalo nebe a země a vše, co je na nich! – Ale Ty, Ty tomu chceš, Ty Sám chceš nejvřelejšímu puzení mého srdce poskytnouti výtouženou nejvyšší blaženost, a tak se tedy staň, po čem mé srdce potají již velmi často a co nejživěji toužilo!“

4. Po těchto slovech dá Mně polibek opravdu non plus ultra, to jest. řádný polibek, – A Já jí poté pravím: „Teprve nyní jsi dokonalé a vykonala jsi na Mně za celou Zemi velké dílo usmíření! – Ty sama však budeš od nynějška stále po mém boku, to jest veškerou mou láskou budeš na příště požívat veškeré nejvyšší blaženost všech blažeností, totiž blaženost Mého nejvyššího a nejčistšího nebe lásky, v němž přebývají samí tací andělé, kteří Mne milují jako ty! Ale také ti pravím, že jejich není zrovna příliš mnoho! Milují Mne sice velmi mnozí, ale jen jako přirozeně to, co jsem, totiž jako svého Boha, Pána a Otce! – Ty jsi však svou láskou po dle příkladu Magdaleny vpravdě ještě hlouběji do Mne vnikla a uchopila jsi Mé srdce a přitáhla k srdci svému, čímž mezi námi nastalo dokonalé manželství všech nebi! Tímto manželstvím ses stala skutečnou ženou Boha a tím jedno se Mnou! Proto budeš míti na každé nejvyšší blaženosti týž rovný podíl, který přísluší Mně – Jsi s tím spokojena?!“

5. Praví – Helena celá se chvějíc blažeností: „Ó, ó, ó Ty, Ty můj nejsvatější, nejsladší Ježíši! Já, ubohá hříšnice byla bych nyní, ó Bože, ó Bože – Tvou, Tvou ženou?!? – Ó nebesa, nebesa, nebesa! Co se ze mne stalo? Já, ženu Boha?! – Ne, ne, to přece jen nemůže být! – Ale Ty, Ty nejvyšší věčná pravdo, jsi to nyní Sám vyslovil a tak tomu bude také! – Ale co si počnu v blaženostech nejhlubších hlubin a nejvyšších výšin!? Jak je budu moci snášeti?! Nezačne se

mně zmocňovat závrať, jako nějaké ubohé hříšnice, která by z nejvyšší ze všech Hvězd pohlížela na strašně hluboko dole spočívající Zemi?! Anebo budu se moci ve věčnosti kdy vyznat v takové výši? – Ó Bože, ó Bože! Ó můj nejsladší Ježíši! Co jsi nyní ze mne učinil? Ach, ach, já si nyní připadám jako nejšťastnější nešťastná a jako nejblaženější neblažená! – Ano, jako jedna, která jest a není!“

6. Pravím **Já:** „Má nejmilejší. Buď jen hezky klidná a veselá! Já ti pravím, že se zcela brzy a nadmíru snadno ve všem vyznáš; neboť hle, v Mé nejvyšší výši jde to co nejprostěji a co nejníže! Tam není dvorních etiket, přehnané nádhery a naprosto žádného přepychu, nýbrž nejkrásnější a nejčistší skromnost a ustavičně stejná a nerušená veselá mysl! A hle, to se tu právě hodí! – A tak se tam již vyznáš, – Nyní však vyhlédni oknem, které je obrácené k východu a řekni Mně, co jsi jím vše viděla objevila?“

Kapitola 89.

Pohled na Zemi a její ohavnost. Duch antikrista. Symbolický zjev na poradním stole.

1. Helena spěchá ihned k označenému oknu, vyhlédne z něho a po krátkém pozorování spráskne ruce nad hlavou! Dlouho to nevydrží, protože ten pohled ji až příliš uchvátí, nýbrž co nejrychleji se odebere ke Mně a praví: „Ale, ale, Ty můj Pane, Ty můj Bože, Ty můj Ježíši! Ý, á, á, to je přece jen strašné!“

2. Pravím **Já:** „No, no, Má přemilá Heleno, copak jsi viděla, tak velice strašného? – Pojd' a vzpamatuj se a vypravuj nám co vše jsi viděla?!“

3. Helena se vzchopí a poté praví: Ó můj nejsladší Pane Ježíši! Já myslím, že proti této hrůze je ten velký ďábel čistý lump! Hle, poprvé po mém výstupu se Země jsem nyní opět spatřila ošklivou a přehroznou Zemi, ale tak jako snad s nějakého nad ní se vznášejícího oblaku. A co zvláštního, celé Rakousko a Uhry se svými sousedními zeměmi ležely pod mnou rozprostřeny jako nějaká obrovsky velká mapa, na níž bylo možno spatřiti vše od největšího do nejmenšího předmětu! – Ale, ó běda, jaký to hrozný pohled! – Města jsou plna ohně a neřádu a ošklivě vypadajících červů, řeky, jezera a moře jsou plna krve! Hrozná vojna stojí proti sobě, a nelze tu spatřit nic jiného nežli vraždu, zradu a pak opět vraždu! Lidé se rozsápávají hůře nežli nejdivočejší a nejdravější šelmy! Na cisařské straně jsem viděla velký počet Rusů. Ale i mezi cisařskými a mezi ruskými jsem tu a tam viděla zradu a vraždu. A mezi uherským vojskem, které je hrozně silné, jsem také viděla největší počet Rusů a Poláků, jinak však ještě lidi z celé Evropy! A všichni křičí: „Smrt a záhubu všem despotům! A nám úplné vítězství anebo smrt! Žádná milost a žádné šetření více! A proklet budiž, kdo by pomýšlel na pokojné vyrovnání!“ – Ubozí císařští nemohou přes veškeré úsilí nic pořídit. Neboť předně jsou na všech koncích a místech zrazeni a za druhé musí jich vždy bojovati deset proti stu a proto nemohou docílit úspěchu! – Ó Pane, učiň tomuto strašnému rdoušení konec a nenech slabé zahynouti! Vdechni do srdcí Uhrů smířlivého ducha a neméně, je-li toho nutně třeba, i Rakušanům; neboť věru, je mi líto mých nejvyšších utlačovaných krajanů!“

4. Pravím **Já:** „Má nejmilejší Heleno, co jsi viděla, je správné a pravdivé! Srdce lidí se zmocnil velmi zlý duch. Je to duch antikrista, a tento duch je to, který rozdvouje lidi tak, že navzájem zuří a vztekají se, jakoby byli všichni přetvořeni v tygry, hyeny a draky. Ale jejich počínání bude učiněn brzký konec, a to konec, jakého Země ještě nezažila!“

5. Zde na stole před námi spatříš ihned nádobu, která vyroste ze stolu jako rostlina. V této nádobě uzříš míru lidských ohavností na Zemi a z toho budeš moci vyrozumět, o jakou dobu nyní na světě jde!? – Podívej se, zde před tebou se již objevuje! Pozoruj ji a popiš Mně, jak vypadá a co v ní spatřuješ!“

6. Helena celí užaslá pozoruje nádobu zázračně před ní na stole se vynořující a stále víc a více se rozvíjející a báječně utvářející. – Když ze několik okamžiků stojí tu nádoba úplně rozvínutá, praví Helena celá užaslá! „Ale, ale, ó Pane, prosím Tě pro Tvé nejsvatější jméno! Ano co, co – copak je to za přepodivný útvar!? – Hle z počátku ta věc vypadala jako zcela přirozená rostlina, asi jako na zemi leknín. Potom ze středu dlouhých, stuhovitých listů vyrazila oblý, silný stonek, na jehož konci bylo vidět poupě. Listy však brzo uschly a poupě puklo a vyrazilo místo očekávané Květiny, zjevnou papežskou trojkorunu (tiaru!). ale obrácenou, to jest s trojkřížkem, který sedí na zlatém jablku směrem dolů a s vlastní nejspodnější obroučkou na hlavě vzhůru. Tato tiara stojí nyní přede Mnou jako řádná nádoba na pití, a to zvláštním způsobem na třínožce, která se vytvořila jakoby ze sebe z dřívějšího stonku. Tato podivná nádoba je nyní uvnitř zcela černá, jako temná noc. A hle, tam, kde jsou umístěny zevně nejnádhernější drahokamy, teče uvnitř krev a krev. A krev rozrývají všelijací oškliví červi! Hlavy červů vypadají jako žhavý kov a ostatní tělo jako tělo draka. A hle tyto šelmy pijí dychtivě krev tak, že tato nádoba přes hojný přítok se nemůže nikdy naplnit a přetéci – aby nikdo neviděl, jak hrozným obsahem je nádoba naplněna. Ó, ó, jak velmi dychtivě sají tyto šelmy krev! A hle, mezi těmito červy spatřuji jednoho, který je mnohem větší nežli všichni ostatní; a tato šelma má jakoby sedm hlav a na každé hlavě deset hrotů jako hroty meče a na každém hrotu vězí žhoucí koruna; a když se ponoří do krve, tu krev zasyčí a na povrchu se objeví pára a kouř! – Přítok se nyní stává stále silnější a silnější, ale ještě se nechce nádoba naplnit; neboť šelmy to pojídají a co nemohou strávit, to se mění v páru a kouř! – Ó Pane, zavři přece těm šelmám tlamu a vezmi z hrotů tohoto jednoho zvířete žhavé koruny, aby se ona nádoba konečně naplnila! – Ó, ó jaká to ošklivá podíváná!“

7. Pravím **Já:** „Nuže, Má nejmilejší Heleno, vyznáš se již tak trochu, přirovnáš-li onen zjev před okem ke zjevu před tebou na stole?“

8. Praví Helena: „Ó Pane, pravý smysl toho asi těžko uhadnu; proto Tě ze vší své lásky k Tobě prosím odhal nám správné porozumění obou těchto zjevů, je-li to Tvá svatá, na věky nejmoudřejší vůle!“

9. Pravím **Já:** „Ó Má nejmilejší Heleno, z celého srdce velmi rád! Poslyš tedy a dej na vše přesně pozor! – Hle, venku před oknem jsi viděla velké zlo, a zde vidíš jeho příčinu! Před oknem venku se ti představil pouhý účinek, který zde má od A až po Z svou vlastní příčinu.

10. Hle, kde jsou na Zemi římsští katolíci, tam je nyní také povstání, zrada, válka a vražda! Pohlédni však do Turecka a nalezneš je sice dobře vyzbrojené, ale jinak klidné. Pohlédni do Číny, do Japonska, vše je klidné. Podívej se na velkou Anglii – až na Irsko je klidná. Pohlédni na Ameriku – až na několik málo katolických kruhů je klidná. Pohleď na Afriku a shleď ji klidnou! Přehleďni celou velkou Asii, která je lidmi přeplněna – jest až na několik malých okrsků zcela klidná! Pohleď na velkou řeckou Rus, je také až na několik málo Polsko-katolických kruhů klidná. Velké Norsko a Švédsko je klidné až na několik málo přistěhovaleckých katolických blouznivců, kteří strojí potají pletichy, ale mnoho zrovna nepořídí! Pohleď na Austrálii a na Nový Zéland a na veškeré souostroví velkého oceánu – hle všude až na nepatrné kruhy je klid; a kde jsou nějaké nepokoje, pak jistě pochází od římských! – Nyní však popatř na arci-katolické Španělsko; stojí na sopce – pod půdou, která vypadá jen zdánlivě poněkud klidnější, není nic jiného nežli vření a vření, které brzy vypukne. Právě tak je také i v Portugalsku! Pozoruj Francii, tu nejkatoličtější, zda na všech místech nehoří?! Popatř na vlastní katolickou Itálii od A po Z pro samé vření, plameny, kouř a páru, lze ji sotva již spatřit. Obať své pohledy do věrně katolického Rakouska, zda nevypadá jako zpola spálená a zpola potrhaná mapa?! A jak vypadá tato celá monarchie, tak také více méně vypadá každá její jednotlivá země! Pohleď na to, co je v Německu více katolické a všude objevíš vření a vření. Přede dvěma léty se chtěli katolíci ve Švýcarsku vyloučit a založit zvláštní spolek, co nejhloběji opovrhující všemi ostatními sektami. Tím urazili všechny ostatní strany; tyto strany se pak spojili a hloupé a temné vysokomyslné spolkaře notně rozehnal a tím stáhly hierarchovi, jakož i všem jeho náhončím škrabošku přímo s nosu. To rozzlobilo ony samospasitelníky tak, že odpřísáhli celému světu pomstu! – Ale jasnější část světa objevila až příliš brzy krásné plány samospasitelníků a jejich věrných pomocníků, kteří si od

samospasitelníků slibovali hory a doly, všude povstala a mnohých ryze katolických místech vykonává ještě nyní odplatu. A tak spatřuješ zde na stole onen neblahý symbol: Převrženou tiáru, jejíž říše krvácení dovnitř a brzy vykrvácí. Hierarchie se sice snaží zabránit, aby její vnější vzhled nebyl jejími vnitřními ohavnostmi poskvřněn; ale všechno toto její úsilí jí nyní již nic nepomůže. Neboť hle, proto jsem nyní obrácení tiáry ukázal světu její vnitřní obsah; a nyní může činit co chce, ale svou korunu nebude již moci postaviti a zničí a stráví se v sobě samé! – Rozumíš nyní věci poněkud lépe?“

11. Praví Helena: „Ó můj Pane a můj Bože! Nyní rozumím věci sice již poněkud lépe; ale o dokonalém chápání není ještě ani řeči; neboť co vlastně znamená a představuje ona krev a oškliví červi v krvi, to asi mimo Tebe nebude moci nikdo nikdy úplně pojmouti a pochopiti!? Kdybys Ty mně to však poněkud podrobněji vysvětlil, pak bych tomu ovšem také jistě lépe porozuměla! Buď tak milostiv a řekni mi o tom jen ještě několik slovíček!“

12. Pravím Já: „Nuže ano, poslyš tedy! Hleď, krev, která teče dovnitř právě z oněch míst, kde jsou umístěny na venek drahokamy, které představují veškeré říše a vlády Země, značí tyranskou vládychtivost, která předstírá na venek nejúplnější a nejskvělejší svobodu a stejné oprávnění všech stavů, v sobě samé je však pomsta a krvelačnost, podle níž každý, kdo by nedbal při každé příležitosti prospěchu tohoto jedinečného tyrana, má být co nejkrutěji usmrčen! Rozpomeň se na dobu inkvizice a pak dále až na tuto (nynější dobu a velmi snadno poznáš, že v útrokách hierarchie řádila a doposud jako silný mor řádí jen a jen nenávisť, nejvyšší nevyhojitelný hněv, soud, všeliké pronásledování a vražda a krev, jakkoli ne tak viditelně ve skutku (protože síly jsou k tomu ochromeny), zato však tím hůře ve skrytém chtění a nejvyšší toužebném přání!“

13. Promyslíš-li to náležitě, pak velmi snadno pochopíš a porozumíš, co vlastně znamená ona krev v tiáře! – Červi však, kteří požírají pilně krev, a tím ji pokud možno odnímají očím slepých národů, jsou nejvyšší oškliví, sobečtí podlézači, patolízalové a pokrytci pod každou lidskou formou úřadu a zaměstnání. Tyto bytosti jsou v každé lidské společnosti nejvyšší zavržitelné a nemají lásky ani k těm, před nimiž se plazí a ještě méně k těm, jejichž slinu prachu Země svými hadími jazyky vylizují. Jsou to naprostí nepřátelé všech lidí, a nemilují nikoho nežli pouze sami sebe; proto se tedy také stává, že ty, kterým předstírají, že by pro ně vše učinili, především a co nejhanebněji zrazují, jen když se z toho dá vykalkulovat nějaká výhoda. Neboť kdo je jednou zrádcem, ten je a zůstává zrádcem ať napravo či nalevo, to je mu jedno, jen když jemu z toho plyne prospěch! A hle, tak je to také s Římankou. Milovala pokrytce, licoměrníky, udavače, našeptávače, podlízavce, denuncianty, špiony a všechny, kdož dovedli chytře lhát a při tom velmi krutě a nesvědomitě vynalézati všeliké zbožné vypadající podvodnictví. A hle, nyní to budou právě její nejhorší soudcové a stanou se jí nejvěrolomnějšími zrádci! Velká část, a to v Římě samém, svou věc již provedla. A zakrátko budou také jiní Řím co nejvěrněji napodobovat; ano dokonce jej o mnoho předstihnou!

14. Nuže Má nejmilejší, rozumíš nyní oné krvi a červům již poněkud lépe? – Ano, rozumíš; ale máš před sebou ještě ono sedmihlavé zvíře! Ano, ano, i to ti bude novým zjevem objasněno!

15. Pohleď nyní tam, kde stojí ona zvláštní nádoba, dej však přesně pozor na vše, co se ti ukáže a popiš to před tímto celým shromážděním, jakož i to, co se ti poskytne vedle toho! Ale jen musíš dát na vše velmi přesně pozor.“

Kapitola 90.

Další vývoj časového obrazu na poradním stole. Proč dopouští Bůh ony mnohé ošklivosti na světě?

1. Helena pozoruje nyní nádobu před ní stojící a velmi brzy poznává, že se z jejího středu vynořuje trůn, na němž sedí vládce oděný zlatem a purpurem. Spatřivši tento zjev ulekne se a

praví pak poněkud úzkostlivě a zaraženě: „Ó Pane, přelaskavý Spasiteli všech lidí! Sem, sem Se podívej! Na trůně sedí vladaříček s tváří se tak strašně velkomyslně, že už při pohledu naň musí člověk dostat žádnou horečku! Á, á, to je přece strašné co je to za pře-vysokomyslnou tvářnost!

2. Nyní se z této nádoby vynořuje množství vkusně oděných lidských bytostí a sklání se před vladaříčkem až k zemi; a on je svýma baziliščíma očima přemocně pyšně měří, takže se všichni před jeho tváří chvějí. A hle, ti, kteří se nejvíc chvějí a nejvíce se shýbají jsou nyní vladaříčkem povoláni blíže k trůnu a podělování a oněm však, kdož se méně chvějí a tak příliš hluboce se nesklání, naplije se do tváře a poté se jim naznačí, aby se ihned vzdálili od trůnu! A oni nyní co nejpokorněji ustoupí a při svém ústupu bývají ještě mimoto těmi, kdož jsou poděleni řády, provázeni všemožným opovržením! Ale nyní dává vladaříček také těm, kdož jsou poděleni řády, pokyn aby se vzdálili od trůnu a hle, když se za tisícerych poklon vzdalují a obrací se zády k vladaříčkovi, klne jim a poplívá jejich cestu! Ne to je přece jen nekonečně vysokomyslný darebácký kníže ďáblů! (Belzebub)

3. Ale co vidím, prostor kolem králova trůnu se nyní stále zvětšuje a rozšiřuje. A vidím velké množství miniaturních drobných lidiček velmi uboze vypadajících; a zároveň však také mezi nimi pozoruji všechny ty dřívější poklonkáře, ale nyní se zcela jinými, vládcovsky vypadajícími tvářemi, nežli jak je bylo možno dříve viděti před králem. A chudí se musejí před nimi strašně skláněti; a někteří se musejí zcela trpělivě položit na zem, aby poklonkáři mohli tím pohodlněji po jejich hlavách stoupat! A někteří, kteří přitom bolestí křičeli, jsou ihned pochopy svázáni a vstrčeni do velmi temného vězení. A, ó, ó hle, hle, někteří jsou proto dokonce pověšeni! Á, á, nu pěkně to dopadá!

4. Nyní však právě také pozoruji hlouček lidí, kteří jsou téměř zcela ušlapáni krvácejíce z velmi mnohých ran. Pohybují se za velkého chvění k trůnu a chtějí prosit krále o nahlédnutí do jejich žádostí a odpomoc proti takovému potlačování. Králí se to ohlásí a král praví sluhům: „Při vašem životě, ať mně žádná taková nanejvýš sprostá holota před trůn nepřichází!“ – A sluhové praví pomoc hledajícím: „Král je nyní ve špatné náladě, proto nemůže být nikdo předpuštěn. Chybí-li vám však něco, jděte k jeho úředníkům a sdělte jim svou prosbu a oni pak již budou vědět, co tu učinit, a budou pak podle svého úřadu jednat! – „Tu praví pomoc hledající: „Ale vždyť my chceme u krále na ně žalovat! Neboť oni to jsou, kteří tak hanebně šlapou po nás!“ – Tu praví jeden královský sluha: „Ták! A o to tu tedy jde! To je ovšem zcela něco jiného! No, my to již zařídíme! Jděte nyní jen zcela klidně domů a to další přenechejte nám; jak bylo řečeno, my již věc zařídíme! Ale musíte mně zcela přesně udati svá jména a místo pobytu, jinak bychom nevěděli, komu a kde máme pomoci!? – Chudí odevzdají sluhovi spisy a on je přijímá jakoby s opravdovou blahovůlí. Když se však chudí nyní opět vzdálí v nejlepším mínění, že jim bude pomozeno, je poslán ihned rychlý posel k úředníkům s pokynem, aby tyto poddané, kteří měli ještě dost síly, aby šli žalovat k trůnu, ještě více přišlápli, aby budoucně pro náležitě velkou slabost nemohli tak snadno povstat a přicházet s jakýmikoli žalobami před trůn krále, jenž na celém světě nic tak nenávidí, jako sprostý hovadský lid! – A hle, co prvý královský služebník poručil, to se nyní doma přesně provádí! – Á, á, to je přece jen příliš hanebné, příliš bídné a podlé! – Služebník to nyní sdělí králi a ten ho velmi pochválí a udělí mu řád!

5. Ó Pane, To řece nemohou býti praví králové, nýbrž usurpátoři (uchvatitelé trůnu), jejich srdce a mozek zachvátil zcela satan!“

6. Pravím **Já:** „Ano, ano, máš pravdu; to jsou uchvatitelé, z počátku obšťastňovatelé národů, ale hned nato praví ďáblové! Pohled jen ještě dále: ta věc není ještě u konce. Až uvidíš vše, pak ti teprve sdělím pravý smysl!“

7. Praví dále Helena: „Á, á, copak se tu již ukazuje opět nového?! Hle, hle, ó Pane, nyní spatřuji množství nejpodivnějších vlků! Na venek vypadají jako by to byli lidé s dlouhými černými šaty, ale nejsou to lidé, neboť v šatech vězí místo člověka dravý vlk, který, ačkoliv je beztoho černě oděn a na obličejí má lidskou škrabošku, vězí ještě v zakrytí své bestiální přirozenosti

v ovčím kožichu! Jak něžně a sladce tito zdánliví lidé zacházejí se všemi ostatními lidmi, ať vysokými či nízkými! Ale v zápětí stahují se své vlčí tlamy škrabošku lidského obličeje a cení strašně vražedný chrup na šíji před nimi krácejícího člověka! – Á, á, to jsou strašně hrozné bytosti! A hle, hle! Za královským trůnem a také před ním stojí v husté řadě takové bytosti! Ti přední nesou na purpurových polštářích nejkrásnější koruny a žezla a dělají před trůnem nejhlubší poklony. A slepý král – to jest duchovně slepý, pozoruje to s libostí a má velkou radost z těchto oblehatelů trůnu, mezi nimiž mu někteří podávali také zcela nově vynalezené válečné zbraně, které král s velkou láskou přijímá.

8. Ale za trůnem cení tytéž bytosti hrozně zuby. A místo korun a žezla a zbraní nesou na rukou těžká pouta a řetězy a důtky ze žhoucích hadů! – Ó králi, povstaň z trůnu, tohoto sídla nenávisti a pohled na své zakulené přátele, kteří ti slovem a skutkem drze do očí lžou, ale za zády jsou tvými nejhoršími nepřáteli!

9. Ó Pane, ó Pane. Proč Tvá nekonečná dobrota a moudrost dala vzniknout také takovému zlým bytostem? – Nebylo by lépe, kdyby mimo Tebe nebylo zcela žádné bytosti, nežli aby mezi mnohými dobrými bytostmi, které jsou z Tebe, byly také bytosti, které, jakými jsou, nemohou býti z Tebe!?

Kapitola 91.

Důvod noční stránky života. Protivy jsou nutné pro duchovní svobodu.

1. Pravím **Já:** „Ano Má nejmilejší Heleno, to ovšem nyní ještě nemůžeš poznati, proč také jsou a musejí také býti takové bytosti; ale časem to vše již úplně jasně pochopíš. Aby ses však stala nicméně poněkud klidnější, předložím ti několik přirozených příkladů k vysvětlení této tebe tak velice rušící věci, a tak poslyš!

2. Pohled na ohně! Jaká ničivá síla spočívá v tomto strašlivém živlu hněvu, není-li co nejpečlivěji střežen a uchováván, kde se ho používá! Jaká ničení způsobuje! A hle, a přece není většího dobrodince lidstva, nežli je právě oheň, používá-li se ho moudře!

3. Pohled na vodu, jak strašně zuří a usmrcuje, kde se byvši rozpoutána zvedá nad údolí a nivy! Neměl jsem ji však proto stvořit, anebo mám ji nyní zničit proto, že ve svém rozpoznáném stavu tak pustošivě působí a pozemskému člověku přináší smrt a záhubu?! Řekni, mohla by Země sama a vše, co chová, trvat bez vody?!

4. Pozoruj dále přirozenou tíži přirozených těles! Jaká zpustošení způsobuje lavina řítící se s vysokých hor! A jak strašné je zřícení se nejvyšší těžké hory; pohrbí bez ohledu lidí i se vším jejich majetkem. Kde se zřítí skála, tam drtí svým pádem vše, čeho se dotkne! Nebylo by tedy lépe, kdybych byl celou Zemi stvořil lehkou jako pírko? Pak by ovšem moucha dokonce odnesla s největší lehkostí celé pohoří a člověk by si pak mohl hráti se zemí jako dítě s míčem. Ale kdo by držel Zemi pevně pohromadě? Jak by z ní mohl vyrůst plod? A jak by se mohli lidé, zvířata a rostliny udržet bez tíže na půdě zemské?! – Z toho opět vidíš, jak nutná je tato zlá vlastnost všem tělesům, mají-li mít trvání.

5. Jako je však všeho toho v přírodě třeba, aby byla tím, čím býti musí, právě tak musejí býti v duchu protivy dobrého a pravdivého, aby se duch právě těmito nepřátelskými protivami stával tím, k čemu byl Mnou určen, totiž nejdokonalejší, věčnou, svobodou života! Neboť bez nucení není svobody a bez svobody není nucení. Veškerá svoboda musí tedy vycházet z nucení, které jest řízený, věčný řád – jako je nucení samo z Mé pravěčné svobody!

6. A tak zde spatřuješ také takové zjevy, které o sobě jsou velmi zlé, ale jsou po určitém dobu k získání a udržení duchovní svobody právě tak nutné, jako asi na Zemi silný blesk a krupobití k stvoření a udržování vzduchu potřebného k životu a k ničení veškerých škodlivých a

smrtebných výparů, které jsou mnohdy nutným velkým zahřátím půdy Země z jejich útrob lákány a hnány! Pravím tobě, toto vše, je rovněž nutné a jedno podmiňuje druhé.

7. Na nás však jest, abychom různé nutné živly, pokud se začínají někde svou zvláštností o sobě příliš dostavovati, přiváděti opět moudře zpět do jejich nutného řádu. Jestliže jsme to za nejnutnější a nejmoudřejší opatrnosti učinili, pak půjde vše opět svým zcela pravidelným pochodem a přinese to nejlepší ovoce!

8. Hořící dům moudře hasit je dobré dílo; ale dům proto zcela do základu zničit i s ohněm zničit, nebylo by jistě moudré, leč by se tím snad mohla zachránit celá přilehlá řada domů. – Rovněž tak se musí postavit vodě hráze a tíži náležitě silné opěry a po velké bouři nutno Zemi opět čerstvě obdělat, pak přijde vše opět do pravých kolejí. – Ale chtít vše jednou ranou řešit, znamenalo by vše zničit.

9. Podle toho můžeš nyní již poněkud klidněji přihlížeti k tomu, co ještě přijde! A tak jen pozoruj ony zjevy opět zcela klidně dále!

Kapitola 92.

Další Helenina vidění. Boj šesti zvířat. Účinek této podívané na vlčí lidi a krále.

1. Praví Helena po krátké přestávce dále: „Hm, hm, to je však přece zvláštní! Tyto zvláštní bytosti se množí kolem trůnu jako písek v moři a první služebníci královi sotva se mohou silnými masami protlačiti! Vidím, že jsou napřed vlčími lidmi poučováni a dokonce podpláceni, jen aby jim pomohli krále náležitě zpracovati! Také je nyní kolem trůnu velice temno, takže lze už jen s námahou něco rozeznati; a tak temná a solná tato temnota vychází, jak se zdá, jedině z těchto vlčích lidí; ale jejich oči nicméně silně svítí a kamkoliv pohlédnou, tam jsou předměty osvětleny, ale jen potud, pokud to tyto zvláštní bytosti potřebují bezpochyby pro své vlastní poučení.

2. Ale nyní vidím v pozadí zcela zvláštní bytost, vypadající jako vůl; jiná bytost podobná lvu se právě vynořuje za volem a chce vola pohltnout. Ale za lvem se právě vynořuje jiná bytost, podobná nosorožci; a protože je zcela mocně obrněna, snaží se nyní umačkatí lva i se silným volem. Lev, který předtím hrozil pohltnout vola, vlídně se s ním nyní spolčuje a namáhá se, zhostiti se nosorožce. Á, á, jsou to ale podivné zjevy? A hle, hle, nyní přichází k tomu ještě čtvrtá bytost! A, ó běda! Je to nesmírný hroznýš! Tento hroznýš se nyní ovinuje okolo tří bojujících bytostí a začíná je žalostně umačkávatí! Vůl, lev a nosorožec napínají všechny své síly, aby se zhostili mohutného hada; ale jejich námaha se zdá být marnou. Přes jejich veliké úsilí stahuje had své články stále těsněji; a z řevu vyrozumívám jak je asi oněm třem úzko! – Ale zvláštní jest, že se přitom tito vlčí lidé zcela vlídně tváří a mají, jak se zdá, na tomto boji velké zalíbení!

3. Ale á, á, á, nyní k tomu přichází již zase nové zvíře. Je to nesmírně obrovský orel! Tento orel se nyní vrhá na toto klubko čtyř zvířat, uchopí je svými přemocnými drápy, rozpíná nyní svá velké křídla a celé klubko zvedá do výše. Had, jehož smyčky těla jsou mocnými drápy obrovského orla větším dílem probodeny, chce se nyní vyprostiti; ale smyčky jeho těla jsou orlovými drápy tak pevně spjaty, že se tu veškeré jeho namáhání jeví být dočista marné! Ona tři dřívější zvířata podporují nyní podle možnosti hada; ale drápy orlovy jsou příliš mocné a nepovolují ani o vlas. A výš a výše se zvedá mocný orel se svou kořistí! Dále v pořadí spatřuji nyní jakousi pustinu u řeky a právě na tuto pustinu míří náš orel se svou kořistí. Nyní se snaží, držet stále ještě pevně se stejnou silou svou kořist, na tuto pustinu a chystá se započít hostinu!

4. Ale tu vidím rychle vystupovat z řeky aligátora (krokodýl americký) a spěchat k tučnému klubku. Nyní je již u něho! Had naň vztýčí hlavu se široce otevřenou tlamou a aligátor týmž způsobem pozdravuje hada a zakousne se do jeho spodní čelisti. Orel chce se svou kořistí odletět; ale aligátor mu v tom bání. Nyní orel pustí všechnu svou kořist, posadí se na hřbet aligátorovi a

klove mu zobákem do očí, jimž však, jak pozoruji, nemůže nic uškodit. Při tom se však ona první tři zvířata ze svého těsného uvěznění vyprostí a pádí nyní porůznu a daleko odtud.

5. Ale nyní vidím chvatně cupat ichneumona k velkému aligátoru, která stále ještě pevně drží hada. Aligátor spatřuje a až příliš rychle pocituje svého nejhoršího a nejvyš nepremožitelného nepřítele pustí ihned hada, který svíjeje se bolestí rozrývá prach země a konečně do něho zaleze – a načež aligátor sám se vrhne do vody. Na bojišti zůstává pouze orel, jak se zdá, s velmi hladovým žaludkem. Ichneumon však pronásleduje aligátora až k vodě a hledí tu upřeně do vln, které způsobuje aligátor vrhnutím se do vody.

6. Tu orel nyní spatří ichneumona, zvedá se a chce jej jako malou kořist k žrádlu chytit; ichneumon však upláchne orlově chuti do otvoru v půdě a mocný orel odlétá odtud nyní beze vsí kořisti, podobně jako předtím uprchla zcela s nepořízenou pouze s nějakými pohmožděninami ostatní zvířata. Jen had utrpěl jak se zdá, nejvíce, zda jej písek opět vyléčí, je velkou otázkou! Zda však bude mít ichneumon něco z toho za to, že rozehnal tuto nepřátelsko skupinu, to budeš Ty, ó Pane, jistě věděti nejlépe!

7. Nyní však také vidím, že ti velmi četní vlčí lidé začínají dostávat velmi dlouhé a rozpačité obličej; ano z jejich pohybů lze snadno vyrozumět, že s takovýmto rozřešením bestiálního uzlu naprosto nejsou spokojeni! Ó, to je již správné a dobré; neboť tito přímo nadbestiální lidé jsou mně ještě mnohem protivnější nežli ona dřívější čistá zvířata ve svém přirozeném boji, neboť tento boj je pochopitelný; ale tito bestiální lidé jsou mně nepochopitelní a zároveň také téměř nesnesitelní.

8. Král na svém trůně dostává nyní také trhání, jakoby trpěl nervovou slabostí. – Ano jemu se nejde ta věc dohromady. – Ano, ano, nyní to zajisté mnohému králi na Zemi nepůjde dohromady! – Ale co chce, co může dělat? – Má-li ještě nějakou moc, odváží se s ním jistě do tohoto nejkrajnějšího, aby se jí udržel na trůně. Nemá-li však žádné moci, pak také jistě spíše půjde, nežli aby se sjednotil se svým lidem mírností, láskou a trpělivostí! Kdo se však udrží, tomu se nepochybně povede jako onomu orlu, že totiž začne pocíťovat v žaludku značné ulehčení! Neboť peníze spotřebují jeho vojáci a jeho poddaní mu budou nakonec platiti daně jen svým životem.

9. Ó Pane, hle, celý zjev začíná nyní mizet. A já se Ti musím prostosrdečně přiznati, že mně ono záhadné zvíře se sedmi hlavami není dosud jasné. Kdyby to však byla Tvá nejsvatější vůle, mohl bys mně o tom učinit malé odhalení.“

10. Pravím Já: „Poslyš, Má nejmilejší, ne, Já, nýbrž – ježto tento zjev sledovali krok za krokem všichni tito naši spolustolovníci a poradci, oslovíme tedy přímo Roberta a poslechneme si jeho. Proč bychom zrovna měli my dva sami o všem rozmlouvat? Ostatní mají přece také ústa a dobrý jazyk! Ať tedy také oni něco poví!

11. A tak tedy vysvětlí ty, Roberte, milé Heleně to, co ona, jak uvádí, ještě nepochopila! A tak tedy mluv ty, Můj Roberte.

Kapitola 93.

Robert vysvětluje co viděl. Sebeláska a pýcha základním kořenem zla. Neměnitelná Boží vůle odpočívající pól.

1. Po tomto mém vyzvání povstává Robert a praví: „Ó, Pane, Lásko lásky, Příteli bédných, nejmoudřejší mezi nejmoudřejšími ze Sebe! Celá ta věc je ve svém jevovém dějství již beztoho tak jasně podána, že se na tom nyní dá již jen málo vysvětlovati. Ale poněvadž nejmilejší Helena si nemohla v oboru podobenství ještě osvojití onen nutný stupeň, kterým by jí tyto zjevy moh-

la býti srozumitelné v tom, co představují, pak je ovšem nutné, učiniti ji tuto věc poněkud jasnější!

2. A tak tedy hled', nejmilejší sestro Heleno – vše to, co jsi nyní viděla, představuje všeobecnou pýchu, která je duchem z ducha zvrácenosti sebou samé podmíněné. tamto před oknem jsi viděla bojovat a tuhý boj provívala vzájemná zrada! Hle, to vše je dílem Pýchy jejímž rodištěm je sebeláska. Jako je však čistá láska k Bohu a k bližnímu základem všeho štěstí, vší blaženosti a vší svornosti a jednoty – právě tak je sebeláska nenávisť všeho toho, co se k ní blíží a tedy příčinou opovrhování a pronásledování toho, cokoli se chce nějak postavit proti této zlé vlastnosti zvrhlého života.

3. Čistá láska dává vše, co má. A přece nemůže být na věky chudší, nýbrž jen bohatší a mocnější; neboť dává-li tu dostává opět tisíceronásobně od tisíců, co dala. – Sebeláska však ztrácí vždy tisíceronásobnou měrou co bere, krade a loupí. Neboť ježto v sobě nemá žádné síly a moci, musí vzít na pomoc, i když to také proklíná, jiné síly pomocí všelikých, ji samu ochuzujících prostředků. Těmito prostředky se sice udržuje na světě po jistou dobu v určitém zdánlivém lesku a v určité zdánlivé velikosti. Protože však takové udržování velikosti a lesku časem víc a více stojí, tu nakonec úplně zchudne, při čemž se pak nějakou dobu kroutí, nadýmá a svojí jako hladový červ; ale to jí již málo prospěje, nýbrž spíše jen napomáhá k jejímu úplnému zániku.

4. Kdo tedy vede válku? – Hle, sebeláska jako matka pýchy a vládychtivosti! – A kdo se proti ní postaví a bude proti ní budovati a zvítězí nad ní?! Hle, pravá moc čistá láska, kteráž je spravedlnost a správný soud Boha! – A sebeláska nepřítelova používá sice všemožných prostředků, aby se udržela a na Boží spravedlnosti pomstila; ale to jí nic neprospívá, protože se tím ne všech místech co nejmocněji oslabuje. Kdežto v podobném boji se čistá láska stává po každé ráně jen mocnější a mocnější!

5. Výjev s převrácenou tiarou, která vniká z bahenní rostliny, ukázal jasně, čeho příčinou je veškerá pozemská nádhera. A že jsi ji nakonec viděla zvrácenou spočívati na třínožce, to znázorňovalo jasný poměr, v němž je veškerá pozemská moc nádhera lesk a panovačná velikost k tomu co je čistě nebeské. Třínožka představuje však slabé opěry, na nichž vše spočívá, totiž na sebelásce, kteráž je obručí třínožky; nohy jsou faleš, lest a podvod, – V tiáře jsi viděla krev a ohavné červy krev a menší červi ti byli vysvětleni. Jen ono sedmihlavé zvíře, které ti Pán dalším jevem odhalil podrobněji, zůstalo ti ještě poněkud temné. Musíš však postupovati počínajíc jen podle právě ti již ukázané míry, to jest: Podle míry podobnosti, tak dospěješ zcela snadno k nejopravdovějšímu, názornému poznání, toho co praví tento obraz! – Zkus to jen, my ti v tom všichni pomůžeme!

6. A když to rozluštíš, pak učiní také Pán Svě! Ano, pravím tobě: Záleží nyní jak vidím na tom, jak ve své velké lásce onu věc pochopíš; neboť podle toho jak ty a jak my, souhlasíce s tebou tuto věc poznáme, tak chce a bude Pán jednati! – Proto jen nyní dělej svou věc dobře; neboť štěstí světa závisí nyní na tvém poznání a na tvém jazyku!“

7. Helena žasne velice nad tím, když jí Robert sděluje, že štěstí světa závisí nyní na jejím poznání sedmihlavého zvířete!? Proto se ihned opět obrací ke Mně a táže se řkouc: „Ó Pane, má jediná, nebesky přeslaská Lásko! Mělo by tedy být pravda, co mi právě oznámil moudrý Robert?“

8. Pravím Já: „Ovšem! Hle, v jednom nejstarším proroctví, které je v rukou Indů jako jednoho z nejstarších národů Země, se praví : „hled', ty hříšné lidské pokolení! Byla to žena, která uvrhla svět do záhuby! A opět to bude jednou žena, z níž bude dána světu veliká milost! A nakonec to bude opět žena, kterou bude svět souzen! Ale bude záležet na ženě a záviset na jejím poznání zde k životu či smrti!“ – A hle, ty jsi jako náhodou právě onou ženou, o níž mluví toto nyní uvedené nejvyšší prastaré zjevení! – Proto čiň své věci dobře, jinak se povede Zemi špatně!“

9. Práví Helena: „Ach, ach! Ó jemine, jemine! Já, že bych byla nyní tak zvláštní ženou!? Ach ne, ach ne, to přece nemůže být! – To by také nebyla pro mne žádná blaženost, za tak však velká trýzeň! – Proto mně, ó Pane, promiň toto pozvání, za které bych věru nemohla ručit, zda by dopadlo dobře či špatně

10. Právím **Já** : „Má nejmilejší Heleno! Mou velkou lásku k tobě již znáš; ale také víš, že u Mne, zejména zde v Říši života, Světla a věčné nezvratné Pravdy se již vůbec nemůže slevovati z toho, co jsem jednou vyslovil! A proto budeš již muset učinit, co jsem nyní žádal od tebe! – Neboť hle, kdybych Já byl ve Svých výrociích a stanoveních nedbalý, jaký řád a jakou tvářnost by co nejdříve dostalo celé stvoření! Hle, kdybych jen na okamžik opomenul neochvějně pevně ve Své nekonečně velké ideji udržovat vše co je stvořené, pak by vše šlo ze svých kolejí a veškeré útvary by se staly oblačně nejvyš proměnlivými a až příliš brzo pomíjejícími pitvorami. – Protože jsem však právě nad veškeré Tvé nyní ještě něžné pojmy v nejvyšší míře neproměnný zůstávají veškeré stvořené věci a bytosti po celou věčnou nekonečnost také stále tím, proč a jak byly jednou utvořeny.

11. Bylo by ti to vhod. kdybych v Sobě tvou, nyní krásnou formu změnil a na místě tvé nádherné formy si myslel například krávu, čímž bys hned byla proměněna v podobu kravskou? A jak by se dařilo tobě, tak by se také dařilo celé nekonečnosti, kdybych Se stal ve Svě všeutvářející a udržující ideji s ve vše určujícím a vedoucím Řádu jen na okamžik nedbalý!

12. Já jsem to však nyní jako také již před dávnými velmi dávnými časy pro tuto dobu takto určil a tebe vyvolil! Proto musíš z nejčistší lásky ke Mně učiniti tedy také to, co od tebe žádám. Tím pak teprve budeš úplně samostatně svobodně ve vsí své životní sféře sebe utvářet a budoucně tu budeš moci státi, jakoby ze sebe vycházejíc od všeho cizího působení oproštěná a nezávislá!

13. Neboť vše to, co se zde od tebe žádá, se neděje tak velice kvůli světu hmotnému, který je beztoho u soudu, jako spíše vůli vám, abyste se všichni stali vpravdě svobodnými a schopnými požitku nejvyšší slasti a blaženosti! – Závisí ovšem také všechnen světský ruch ve všem na tom, co je tady, neboť zde / v Pánu je jádro a kořen všeho vznikání a bytí. Ale proto zde nicméně nepracujeme pro svět, nýbrž pro nebe!

14. A tak tedy jen začni nyní s tím, Má nejmilejší Heleno, co ti řekl bratr Robert!“

Kapitola 94.

Helena o sedmihlavém netvoru o boji zvířat, o vlčích lidech a o králi. Její návrhy na pomoc.

1. Práví Helena: „Ano, mají-li se věci zde, jakož i v celé nekonečnosti tak, pak ovšem musím přikročiti k poznání, aby snad celé stvoření nezahynulo! Ale cokoli budeš můj nejmilovanější Pane Ježíši, ode mne žádati, vše učiním; neboť to mě přikazuje mé, jen jedině Tobě žijící srdce. Ale já myslím, že slasti anebo strastí, anebo dokonce bytí a nebytí Země nebude snad záviset na má hlouposti!? Vid', můj jediný Miláčku, že bys přece snad mohl několik vteřin bez mého poznání onoho ohyždného sedmihlavce udržovat Zemi a celou nekonečnost? Tak příliš přísná zde ta věc snad přece nebude?!“

2. Právím **Já**: „No, Má nejmilejší Heleno, u Mne je vše vlasovou vahou vše nejpřesněji odváženo; tu nesnese v mnohém zcela žádný odklad anebo jakékoliv zastavení! Já ovšem mohu celé stvoření bez tvého poznání udržovat, o tom buď bez starosti; ale jak jsem ti již dříve poznamenal, zde se nejedná ani tak velice o neochvějně udržování veškerenstva, jako spíše o velmi brzké, nebesky dokonalé svobodné postavení všech těch, kteří sem v poslední době přišli se světa! To musíš při tom obzvláště vzít v náležitou úvahu, a pak ti bude snadné dostáti tomu, co od tebe žádám! – Rozuměla jsi tomu nyní dobře?“

3. Praví Helena: „Ano, ano, Pane, nyní je mi věc jasná! A tak se tedy také s Tvou pomocí pokusím, jak bych se mohla v onom ošklivém sedmihlavci vyznati.

4. Jak nyní poznávám představuje tento sedmihlavý netvor vlastního ducha antikristova a potvrzuje vnitřní činnost v jeho vlastním neřádu! Červ představujem již v sobě velkou hanebnost která vychází z vládychtivosti, hrabivosti prolhanosti a podvodnosti. – Oněch sedm hlav se podobá sedmi hlavním vášním, z nichž má svůj původ sedm hlavních hříchů: Pýcha, vládychtivost, nejvyšší žárlivá závist, smrtelná lakota, nesmiřitelná nenávisť, zrada a konečně vražda! Z těchto vášní vychází požitkářství, žravost, obžerství, smilstvo, nevěstkářství, úplná nevážnost bližního, nejkrutější pronásledování toho, co by si snad troufalo svobodně dýchat, plná nestydatost a bezectnost, úplná nesvědomitost a konečně naprostá nevážnost a úplné zapomenutí Boha! – Tyto nutné následky prvých sedmi hlavních vášní jsou však potom také nad každou hlavou zcela tytéž, jak to lze seznat z deseti stejných hrotů které bylo možno jako vždy stejně spatřit nad každou hlavou. – Na hrotech byly také ještě viditelné žhoucí koruny jimiž ono zvíře vypařovalo krev, když se ona nádoba začala příliš mocně naplňovati. Tyto žhoucí koruny zdají se mi být, sedmdesát římsko – katolických králů podle pověsti, kterou jsem jednou na světě slyšela, že totiž papež velí sedmdesáti korunovaným vládcům!! Ale to se mi zdá příliš málo držitelné, protože počet vládců nebyl a nezůstal vždy týž! Ale mně se zdá pochopitelnějším, že ony žhavé koruny oznamují úplnou vládychtivost, která je před Tebou, ó Pane, ošklivostí a která se nyní zahnízdila dokonce do srdcí národů. Ale ještě jasnější nežli vše to, zdají se tyto koruny naznačovat tak zvanou politiku, která se tu jeví jako způsobně vypadající a mnohoslibná rouška, aby tu nikdo nepozoroval, že v této roušce se skrývá ostrý a smrtonosný hrot. Chcete-li se však někdo dotknouti této roušky, stává se rouška výhní hněvu v srdci vládců slepých národů, takže se velmi snadno musí notně popálit každý, kdo se odváží na tuto roušku sáhnouti!

5. Proto myslím, že by se měly odstranit koruny, potom kopí, sedm hlav, celé zvíře, jeho pomocníci a také tiara – a pak se po mém mínění lidstvo této Země nebude již muset brodit krví, aby dosáhlo zlatého a pravého míru. Také šarvátky lidských zvířat by již mohli patřit k věcem již se nevyskytujícím!?

6. Jsem naskrze proniknuta míněním a poznáním, že se na Zemi musejí státi dvě věci, má-li to kdy na její půdě vypadat pokojně. Buď musíš, ó Pane, Svými anděly smrti vzítí náhle de Země téměř devět desetin lidí a zbylým dát lepší vůdce, anebo musíš Zemi aspoň devětkrát zvětšiti a v každé zemi dáti povstati velké hoře ryzího zlata, neboť jen nesmírným, všude stejně rozděleným množstvím tohoto kovu, který má svůj původ jistě v pekle, klesne jeho cena k nejobyčejnějšímu vápenci, za to však stoupne cena lidstva, což by se pak přece konečně mělo již uskutečnit! Neboť copak to je, když člověk, jak je tomu nyní, nemá o sobě a ze sebe žádnou cenu, nýbrž prostě jen podle množství kovu, kterého se zmocnil všemi způsoby a cestami, kterými je jen možno nabytí hojného vlastnictví tohoto žlutého prostředku vši pozemské neřesti! – Tedy buď zmenšení počtu lidí anebo značné zvětšení půdy zemské vedle nesmírného rozmnožení zlata a stříbra – jinak nebude na věky lépe na Zemi! – neboť touha po majetku a hrabivost lidí musí dospěti k nejmocnějšímu zcela všeobecnému přesycení, jinak své sebelásky jako zdroje vši pýchy a vládychtivosti nikdy nezanechají!

7. K čemu prospívá vůl (lidová síla) svou silou?! K čemu mocná tlapa lva (dynastie)? K čemu slouží nejvyšší bezohledná a nepoddajná tíže pásovce (absolutní tyrancko-despotický tlak?!). Jaké budou výsledky pro blaho lidstva z moci hada (skrytá, vše objímající inkviziční politika?!). Co zmůže mocný, svobodný orel (sociální svobodná povaha států?!). Co zmůže v záloze číhající velepomsta krokodilovité reakce?! Nakonec přece vše rozežene nutně se k tomu družící chudoba veškerenstva, ubohý a slabý ichneumon, a to s úplně prázdným žaludkem! K čemu tedy byl takový boj dobrým? Je-li ichneumon dobrý nakonec, nechť jím je také na počátku! Cožpak se musí Země krví ochuzovat?!

8. Ó, Pane! Přemoudrý a přelaskavý Tvůrče, Řediteli a Udržovateli vesmíru! My stvořené bytosti se modlíme a prosíme a radíme se zde před Tebou; ale jak to nyní stále stejně pozná-

vám, v jistém ohledu marně! Neboť ať se tu radíme a modlíme a prosíme jakkoli, konáš však přece co chceš Ty a jak to Tvá jediné nejvyšší moudrost uznává za dobré a správné! To však jest vlastně také při vši věci úplně to nejlepší; neboť kdybys nechával naše úsudky ve vnějších přirozených záležitostech uplatňovat, pak by bylo veškeré stvoření v nejbližším okamžiku zbaveno svého bytí!! – Ale Ty, ó Pane, jsi všude základ základu a Tvůj veškeren svatý Řád ke u Tebe lehkou, byť pro nás tvory nejvyšší závažnou myšlenkou. Proto tedy myslím, že by bylo skoro zbytečné, abych Ti tlachala ještě více.

9. Že vlíčí lidé v posledním jevu se vyskytující představovali onen nejvyšší licoměrný řád, který již zcela jednomyslně odsoudil veškeren svět a že právě tento řád, jakož i jemu příbuzné řády, byly na zemi téměř vždy jedinými zakladateli všeho zla a o nic jiného tak horlivě neusilovaly jako o nejúplnější samovládu nad vsí Zemí a proto také chtěly, aby všichni králové tancovali podle jejich písňalky – to je jisté tak jasné, že by každé další vysvětlování toho bylo dočista zbytečné!

10. Král, který proniknut nejvyšším pocitem vládcovského práva seděl s nejvyšší velitelskou tváří na trůně, jest, jak se zdá, pouze výmluvným symbolem vládcovské mánie této nynější nejhorší doby na zemi, kde nyní každý chce vládnouti, ale nikdo již nechce poslouchati, leč by mu poslušnost vynášela velké úroky; není-li tomu tak, pak se stává jinak z nejposlušnějšího a nejpoddajnějšího služebníka ihned všechny vlády nenávidějící demokrat anebo tak zvaný červený republikán, který chce učinit lidstvo šťastným jediné zničením vládců, hlavně však při tom hodně široce otvírá svou vlastní, prázdnou kapsu a má pevnou vůli zatáhnout zlaté rybičky do své jemné sítě! – Zdá se, že tato vládcovská vášeň je nyní nejhorším a téměř jediným, posledním důvodem, který jako dvojsečný meč pomsty rozděluje všechny lidi až k nejžhavější nenávisti!

11. Já nevidím nyní mezi lidmi již naprosto žádné pravé lásky. Druh nemiluje druhá jako člověka a bratr v Tobě, ó Pane, nýbrž jen jako pouhý zájemce. Může-li osoba **A** mít (ať v čemkoli) od osoby **B** nějaký prospěch, půjde A k osobě B se vsí vlídností vstříc a dokonce ji bude milovat, jestliže osoba B skutečně pomohla k nějaké výhodě osobě A. Nebyl-li však pan B toto sto, pak se dostane osobě A až příliš brzo člověkem nanejvyšší, ano často i opovrživě lhostejným a já bych osobě B neradil, aby snad v čas potřeby hledala pomoc u osoby A, kdyby se stala tato osoba zatím zámožnou, aby mohla neštěstím postižené osobě B pomoci. Neboť B není jeho přítelem, protože ho nepodporoval, také tehdy ne, i kdyby se také prokázalo, že tehdy B nemohl podporovat! Ale kdyby byl také B poskytl osobě A skutečně podporu, takže by potom A došel k velkým výhodám, a kdyby pak přišel B do nesnáze a hledal pomoc u A, pak se výhody chtivý A jistě za zdvořilých omluv stáhne podle možnosti zpět a bude se co nejpečlivěji snažit, aby se zbavil obtížného B! Hle, Pane, tak znám lidi já a takovými většinou jsou.

12. Jak je však učinit lepšími? – To je otázka, na kterou můžeš skutečně odpovědět jediné Ty Sám a jinak na věky ani žádný stvořený anděl. Tu bychom mohli raditi, až by třebaš všechna Slunce shořela – přece by se Zemi a jejím slepým lidem přitom nic nepomohlo! Vyslovíš-li však Ty podle Své skryté, nekonečně mocné, nejvyšší dobrotivé a nejvyšší láskyplné moudrosti i jen jedno slůvko, ozdraví celá Země, jako kdysi služebník římského setníka, o jehož uzdravení Tebe kdysi prosil jeho velitel! Ó můj nejsladší, nejdobrotivější, vsí lásky nejhodnější Pane a Bože Ježíši, buď tak milosrdný a očisti ubohou Zemi ode všeho, co sluje ďábel a co je ďábelské na věky! – Tvá vůle se staň!“

Kapitola 95.

Výklad Páně o vývoji samostatných a svobodně činných bytostí.

Hlavní klíč k pochopení pozemského života . Helenin nadšený dík.

1, Pravím **Já**: „No, no, Má nejmilejší Heleno, hle, ty jsi Mně nyní dala nejlepší radu, a všeho se dá velmi dobře použít a uskutečnit! Věřu, tvé pohlaví si může na tobě velice zakládat!

2. Jen dvě věci byly trochu přílišné! A to, že chceš vidět na Zemi buď devět desetin lidí odstraněných anebo Zemi zvětšenou a že bys chtěla na Zemi odstraněno všechno panování! Hle, to je poněkud tvrdé a nelze to přirozenou cestou nikterak provést, nýbrž jedině cestou soudu. Soud však je skutečnou smrtí každé bytosti, kterou postihne!

3. Neboť hle, Já jsem všemohoucí a vše, cokoli si jen pomyslí, musí se také ihned státi, chci-li tomu. Kdybych chtěl mít zde nyní opřed sebou milion lidí, byli by také zde. Dokonce by i moudře mluvili a jednali a byli by krásní, jako nejkrásnější Serafíni; ano dokonce by tě i vši láskou objímali a podle chuti tvého srdce by to sloužili – a přece by byli v sobě samých úplně mrtví! Neboť hle, vše co by učinili a mluvili, činil bych pouze Já a mluvil bych pouze také jenom Já. neboť nebyl by tu v nich žádný jiný život, než ten který bych Já chtěl mít pro jejich podle mé vůle souzené trvání. Kdybych však potom tyto zdánlivě živé lidi již nechtěl, pak by však také v okamžiku zanikli a více by jich tu nebylo!

4. Kdybych však chtěl tyto lidi zachovati a uvésti ve skutečný tobě podobný, svobodný, svobodně činný a na Mé všemohoucnosti nezávislý život, pak bych musel Svého Ducha působícího v těchto zdánlivě živých lidech vhodným oddělovacím prostředkem od sebe odloučit, a pak jej v těchto lidech vázat a vnější, vhodnou, hmotnou ohradou zajmouti, tak jej vůči Mně učinit skutečným objektem (předmětem a jako takovému dáti zákony o chování a poskytnout příležitosti a podnětů, kterými by byl uveden do nutnosti aby ze své svobodné, ode Mne zcela odloučené síly poznání a síly vůle jednal buď podle daného zákona anebo také proti němu. Zákon by ovšem musel být účelně a moudře sestaven a sankcionován (posvěcen, za všeobecně platný prohlášen) a následkem této sankce musel by pak takový člověk, v případě, že by tohoto zákona nezachovával, ještě tvrději a déle býti držen v zajetí – až by z nezbytí zákon čině přijal a podle něho jednal. Teprve potom by bylo radno, odejmouti takovému člověku opět vnější pouta a nechat ho, podobně jako tebe, přejít jako dobře utvořenou bytost do nejúplnější svobody, kde by pak měl ze sebe samého dokonalý, ne již souzený život.

5. Z této krátké úvahy však můžeš nyní zcela snadno vyrozumět, že Já Sám musím v nejúplnější míře šetřit svobodného způsobu jednání lidí jsoucích na Zemi v hmotné zkoušce k získání svobody – ať už to jednání je zákonitě dobré anebo zákonitě zlé. – Neboť uchopím-li je Svou všemohoucností tak či onak, jsou již v okamžiku uchopení mrtví, neboť pak nejsou sto ze sebe naprosto již nic činiti. Chci-li je však učinit opět svobodnými, musím Se pak opět od nich úplně odloučit a je zajmouti v hmotě, kde pak jsou vystaveni nové zkoušce k získání svobody.

6. Dopadne-li tato zkouška podle stanoveného řádu, pak mohou jako ty, přejíti sem do tohoto světa duchů do úplně nejsvobodnějšího života. Dopadne-li však proti řádu, pak musí zajetí také v duchovním světě tak dlouho trvati, až tací lidé zatím dojdou k onomu praktickému poznání, kterým se pak mohou ke Mně, Svému Tvůrci, bez ujmy přiblížiti. Jsou-li jednou sto milovatí Mne, jako Pána a Bratra, pak teprve jsou touto láskou opravdu svobodní, jako Já, neboť Já v nich jako úplně druhé Já živě myslím, cítím, usuzuji a jedním!

7. V tomto na věky pak trvajícím stavu mohou však ze mne, bez ujmy na své individuální svobodě přijímati také stále víc a více svobodných poznatků a sil, ano, mohou se dokonce stávat ve všem jako Já Sám dokonalými kterýžto stav pak teprve podmiňuje u nich nejdokonalejší blaženost.

8. Hle, ono se brzy a snadno řekne: Pane, učiň to a ono! Sud' zlé národy, sud' krále a sud' vládychtivého papeže! Vyhled' všechny, kdož mají srdce pyšné a panovačné! Učiň zázrak! Nech všeobecným morem veškerou tu lidskou holotu zahynouti, neboť jsou všichni vesměs zlí! – Ale

tu se pak musí s větším poznáním povážit, že bych pracoval dočista marně, kdybych pro nezákonný způsob jednání ihned soudil a usmrcoval lidi postavené na tuto Zemi.

9. Hleď, ačkoliv musíme přihlížet hlavně k tomu, aby lidé vznikající na zemi kráčeli, pokud je to jen možné, po naznačených cestách a jednali podle zákonů věčného řádu, jimiž lze ovšem co nejdříve a nejsnáze dosáhnouti svobodného života – musíme se však na druhé straně oddati také největší trpělivosti a pohlížeti na nejzvrácenější činy s tímž klidem, jako kdyby byly dobré a spravedlivé! Neboť prvou hlavní podmínkou utváření svobodných lidí jest, aby se v úplném odloučení ode Mne stali vědomi sebe samých a začali ze sebe samých jednat – zda dobře či špatně, anebo zákonitě či nezákonnitě, to musí pro začátek každého nově vznikajícího člověka úplně jedno! Musíme respektovat jejich z nich samých učiněná zřízení a vynálezy, a musíme náš udržující je vliv uchovávat jak jen možno v skrytu. Neboť kdybychom tu vystupovali hlasitě a otevřeně, pak bychom jedním krokem zničili mladou a něžnou školkou lidí a měli bychom pak mnohem déle co činit, abychom pošlapanou opět pozdvihli a přivedli k velkému určení, nežli když k tomuto prvému vývoji lidí na zemi trpělivě přihlížíme a jen zcela tiše působíme a pomáháme. Neboť po tomto prvém údobí vývoje máme pak vždy ještě nesčíslné cesty a stezky, abychom mohli na zemi ještě nevyvinuté lidi přivést k jejich pravému určení!

10. Jen když mezi vznikajícími lidmi začnou povstávat tak příkré protivy řádu, že by se tím mohla absolutní svoboda, které se má docílit a získat, dostat do značného nebezpečí, pak ovšem musíme sem tam nechat se vynořiti malým, ale pouze jen vnějším strašným soudům, jako jsou války, drahota a mor. Ale každý takový trestný soud nesmí nikdy postihnouti více nežli desetinu lidí, protože by to při větším zostření mělo až příliš snadno účinek skutečného smrtelného soudu!

11. Hle, tu jsem Já ti nyní řekl Svůj názor a Své mínění! – Jak se ti líbí? Porozuměla jsi mu úplně? – Řekni Mi tedy nyní také opět své mínění o mínění Mém, zda je shledáváš dobrá, správná a úplně spravedlivá? Anebo mohlo by to snad býti také ještě jinak?“

12. Praví Helena: „Ó Lásko lásky, Dobroto dobroty, ó Moudrosti vši moudrosti! Ó Bože, ó Bože, ó Ježíši! Kdo a odkud a jak by se tu mohlo ještě něco namítati! A co bych měla já ve své ještě až příliš slabé moudrosti namítat?! Neboť tak nekonečně moudře, jako Ty jsi nám nyní podle nejúplnější a nejjasnější pravdy vylíčil před očima nás všech vznik lidstva a jeho vývoj nahoru až po nejvyšší, nejsvobodnější stupeň života, a to se jistě ještě nikdy před lidskýma očima a našima nestalo!

13. Nyní teprve zcela jasně poznávám, co je člověk, jaký musí být a jak musí jednat a jak musí býti spravován a veden, aby mohl dospět k svému věčnému určení! – A tu Ti mám ó Pane, vyslovovati snad ještě nějaké opačné mínění!? Ne, to by bylo přece jen ode mne přespříliš nesmyslné! Při této Tvé moudrosti, moci a dobrotě mám já, taková Lerchenfeldská špindíra míti také ještě nějaké mínění?! – Ne, ne, již nikdy! –Kdyby podle Tvé nekonečné dobroty taková nestydatá hloupost mých úst nebyla také zrovna před Tebou zločinem, bylo by to, jak bylo řečeno, tak strašná hloupost, jakou by sotva nějaký po těle ženském toužící člověk přenesl přes svůj nejvyšš špinavý jazyk, když mu jeho zneužívaná přirozenost vypoví službu! – Ne, Ty můj nejmilejší, nejmoudřejší, nejsladší, nejtrpělivější a přenebesky nejkrásnější a nejvznešenější Pane Ježíši! Nyní mne již ani vši všemohoucností nepřivedeš k žádnému dalšímu projevu mínění! Neboť či mysl je pro nejjasnější světlo této před námi všemi nyní odhalené pravdy tupá anebo má ještě, co by nějak vytýkala, ten není hoden úcty se strany nejšpinavějšího, nejhloupějšího a nejošklivějšího osla! Nejbídnějším padouchem budiž ten, kdo by se odvážil mít o tom ještě nějakou nejhloupější poznámku! Nuže, můj nejvroucnější a nejvřeleji nade vše přemilovaný Pane a Bože Ježíši! I kdyby to byl sám Petr nebo Pavel musela bych klesnout do svého nejhrubšího lerchenfeldského temperamentu a jako náležitě zaslouženou odměnu mu oči vyškřábat! Ale oni jsou nyní všichni němí a poznávají velkou pravdu Tvých slov jistě ještě jasněji nežli já, a to je také od nich velmi pěkné a chvalitebné!

14. Hle, můj Pane a můj Bože, svatostí Tvé nyní vyslovené pravdy jsem proniknuta tak mocně, že bych mohla téměř tvrdit: Ani Ty Sám by Sis nemohl zde jen ani na oko něco namítnout anebo vyslovit nějaké opačné mínění? A takové je však také nejjasnější, nejsvětější a mnou nikdy neodvolatelné mínění, v němž budu věčně žít a setrvávat milujíc ze všech svých sil tebe zcela jediného nade všecko!“

Kapitola 96.

Pán o dětech Božích a dětech světa. Vykupitelské dílo platí hlavně dětem světa. Rada Helenina týkající se Pathetika.

1. Pravím **Já**: „Má, ze srdce nejmilejší Heleno, jsem se všemi tvými slovy naprosto spokojen. A tvá pochvala za odhalení pravého vedení a určení lidí neponechává dokonce ani v Mém srdci již žádné dalšího přání, neboť vpravdě slouží jen pravda k jediné největší chvále, podobně jako také mne jako Boha nemůže nikdo poznat a milovat, kdo není ze Mne!“

2. Neboť jsou lidé, kteří vzešli bezprostředně ze Mne, ale vedle toho jsou také jiní lidé, kteří byli Mnou stvořeni prostřednictvím (nepřímo). Lidé bezprostředně ze Mne vzešli jsou vlastní děti Boží, v jejichž srdcích přebývá pak také čistá Boží láska a z ní pravé poznání Boha. Lidé prostřednictvím stvoření jsou však děti světa, zplození satanem z pekla. Tyto děti jsou však Mnou také povolány k pravému poznání a k pravé čisté lásce. Neboť hlavně kvůli nim jsem provedl dílo velkého vykoupení! – Právě pro ty lidi se však nyní také toto ve světě děje, jak jsme to nyní viděli a zde v Mých nebích se o tom rokuje. A tu myslím, že v této chvále by však mohlo být uvedeno ještě něco, co by jaksí představovalo vyminečný stav, při kterém Můj dříve Mnou Samým všeobecně ukázaný způsob stvoření a vedení lidí musí mít nutně za následek některé neopatrné změny.

3. Uvedu ti nyní několik případů a budeš pak o nich souditi. A tak poslyš:

4. Jistý majitel zahrady zasadil množství velkých a malých ušlechtilých a neušlechtilých ovocných stromů. Všechny obdržely stejně dobrou půdu a stromy neušlechtilé, pokud možno téměř ještě lepší nežli ušlechtilé. Všechny byly s velkou péčí pěstovány a ukázalo se, že mnohé neušlechtilé stromy rostly mnohem bujněji nežli ušlechtilé. Takový planý strom byl pro svou bujnost zvláště nápadný, takže mu zahradník začal věnovati všechnu hlavní pozornost, pěstoval a pěstoval jej a prokazoval mu veškerou lásku. Ale míjel rok za rokem; zatím co všechny ostatní stromy přinášely podle svého druhu ovoce, zůstával tento strom planý a nepřinášel nic jiného nežli listí. Tu se konečně onen zahradník jako Pán zahrady nejvyšším právem rozhněval na tento planý strom a řekl svým služebníkem: „Vy víte, jak velice jsem tuto pláň po mnoho let pěstoval a doposud mi ještě žádné ovoce ani neukázala, ani nepřinesla; proto ji i s kořeny rozsekejte na kusy a vrhněte do ohně! Neboť tento planý strom zlobí mne nyní přemocně! Na jeho místo pak zasadte vrbu, na svědectví, že na tomto místě neplodný strom po léta zneužíval mé lásky a trpělivosti!“ – Tu pravili služebníci: „Pane, ponechej jej ještě rok; odejmeme mu jednu hlavní větev a dáme mu jinou půdu. Neponese-li však ani potom plodů, pak ať se mu stane podle Tvých slov!“ – Pán zahrady pochválí na trpělivost zahradních sluhů a nechá je učinit podle jejich dobrého mínění. I stane se vše, jak to řekli sluhové. Ale ani po roce, ani po dvou létech ani po třech létech nepřináší strom stále ještě žádné ovoce; nasadí sice květy, takže by se na jaře soudilo, že strom konečně přece jednou odmění ovocem námahu zahradníkovu, avšak hle, strom přece žádné ovoce nepřináší!

5. Co myslíš, Má nejmilejší Heleno, co se má nyní s tímto planým stromem stát!? Má být Má pohružka na něm splněna anebo ne? Neboť zcela vážně řečeno, strom se stal zahradníkovi již dávno protivný a nadměru pohoršlivý!

6. „Stromem“ rozuměj však ony lidi, kteří jsou děti světa a kteří ode Mne dostávají všechnu péči a opatrování, ale přesto mimo listí a šálivé květy nepřinášejí žádné plody lásky, pokory

a poslušnosti, neboť jejich srdce a mysl je pohřbena do všeho světa, do těla žen a do rozkoší těla! Řekni Mi tedy, co ty tu soudíš. Co se má stát s takovými lidskými stromy, které nepřinášejí ani dobrých ani špatných plodů, nýbrž mezi dobrými a špatnými ovocnými stromy zvláštní opovrhlivý druh cizopasných stromů, které pouze požívají, ale nikdy nechtějí nic užitečného učinit; i když se to také zdá, je přece jen veškeré to zdání klamem, neboť jejich mysl je tak jako jejich láska chlípné požitkářství“!

7. Práví Helena: „Ó můj Pane a můj Bože, Ježíši! To je již opět krajně choulostivá otázka! Vše tu také záleží ovšem na tom, co jsi mi zjevil o stvoření, vedení, vzdělávání a duchovním utváření, řádu a konečném určení lidí. Ale tací velmi hloupí lidé přece se jen o sobě liší od jiných, kteří přestupují Tvé zákony, nikoli pro neposlušnou a vlastní vůli, nýbrž jen z nepoznání a nedostatku žádoucího vzdělání. Jestliže však jistí velmi nevděční a ve svém srdci nejvyšší svěvolně rozháraní lidé nechtějí nikdy dopřát ochotného a účinného sluchu všem Tvým napomenutím a svým nejvyšším hloupým jednáním se Tvým nejsvětějším slovům jen naprosto a nejvyšší ošklibě vysmívají, a tělo žen jim více chutná nežli Tvé svaté otcovské slovo; ano, kteří by mladému děvčeti stojí-li jim k jejich nevěstkářsky nejvyšší smilné tváři, dali spíše sto srdcí (kdyby je měli) nežli Tobě jedno, kteří i také z mnohého trestání a napomínání, které zajisté každému v hojnosti udělíš, nic nedělají – pak myslím, že tací nejvyšší hloupí tělesní oslové a polypovitě duše stok nejsou již věru hodny ničeho jiného nežli dobře nabroušené sekery ke kořenům jejich opravdu hrozného prasáckého života!“

8. Ó, takových nejvyšších nudných chlapů, velmi podobných tamhle tomu Pathetikovi, jsem na Zemi ve Vídni až příliš dobře poznala převeliké množství! Otcové, navenek čestní a vážení, smilnili jako mladí kozlové s nejsprostšími často pod psa kleslými nevěstkami, ačkoliv měli doma milou a ctnostnou ženu a často již hromadu úplně odrostlých dětí, jimž by přece měli předcházet nejlepším příkladem, které potom však až příliš brzy co nejčistěji nahlédli do všech krásných spádů svého otce a konečně, zejména děti mužského pohlaví, také až příliš brzo vstoupili do ctihodných šlépějí svého pana otce! – Hle, ó Pane, tací lidé nejsou již schopni přinést ani nejhorší ovoce, a není na nich také již nic k polepšení! Neboť co je jednou lejno, zůstává také lejnem, z něhož se žádné zlato nestane! Proto ať jsou vyřati a do ohně vrženi! Snad oheň z nich učiní ještě něco potřebného!“

9. Pravím Já: „Máš úplně pravdu! Tak ať tomu také jest! Neboť dal-li jsem Já Sám někomu všemožné vzdělání a prokazoval mu veškerou trpělivost, shovívavost a laskavost a nosil ho téměř na rukou a on přece potom ještě může pro obtloustlé ženské tělo zapomenouti na Mne, a přes veškerá mírná a ostřejší napomínání ponořuje srdce a všechny smysly do nejvyšší špinavého a nejvyšší zapáchajícího bahna, jako tebou velmi případně označený močalovitý polyp svá žravá ramena do žumpy – pak věru není žádného lepšího osudu hoden! – Avšak hle, máme právě zde několik případů takových lidí! Tamhle ten Pathetik je jeden z nich! A zde v pokoji naproti nám stojí ještě několik tuctů – mezi nimiž dokonce několik krvesmilníků a jeden, pravím tobě, který zneužil za rok as stokrát dvě desetileté, vlastní dcery dvojčata, což obě velmi milé děti stálo konečně život a s tímto životem jejich určité duchovní vzdělání na Zemi. A hle, tito zlí kozlové jsou nicméně zde ve svobodném nesouzeném stavu! – Táže se tě nyní, co se má budoucně s těmito a jinými takovými státi?!“

10. Práví Helena: „Jsou-li již jednou zde, pak můžeme tedy snad učinit ještě pokus, zda by se na nich přece jen nedalo něco napravití?! Je-li u nich ještě nějaká náprava vůbec možná, nemělo by se ničím šetřit, aby se obrátili. Kdyby však jakýkoli pokus o jejich polepšení selhal pro jejich pyšnou, tupou mysl, pak s nimi nalož, jako s oním planým fíkem, který neměl plodu, aby Tě nasýtil, a nemohl Ti dát, co bys byl od něho nejvyšší spravedlivě chtěl mít, Když jsi jednoho večera unaven a zesláblý vkročil pod jeho větev!“

Kapitola 97.

Pán o tělesné rozkoši a o pýše. Filozofie světachtivého člověka a Robertova odpověď.

1. Pravím **Já**: „Velmi dobře jsi Mně, Má nejmilejší Heleno poradila! To také učiníme! Podají-li se nám to, pak ať žijí! Nepodaří-li se to však, pak ať jsou prokleti! – Pustíme se však také ihned do tohoto díla; neboť dokud toto ohavné pokolení nebude přetvořeno anebo zničeno, tudíž nemůžeme od Země nikdy očekávat úplně zralé a dobré plody.

2. Pýchu lze mnohem snáze přemoci nežli tuto nákazu! Jestliže se lidé stali pyšní, vysokomyslní a vládychtiví, nechť se jim dá válka, nouze, chudoba, a nemoci a oni polezou brzy ke kříži a jistě si na dlouhý čas zapíší za uši tyto pokořující lekce! Ale pravý chlípný kozel nedbá na nic! Ačkoli přestál všechny zlé tak zvané Venušiny nemoci a nakonec slabostí sotva již může chodit a stát a smrt se naň šklebí se všech stran, přece si však z toho pramálo dělá, jen může-li ještě nějaké bujné dívce tělo ohmatávat! Jde-li spát, je jeho téměř poslední myšlenkou – tělo. A když se probudí, je jeho prvou myšlenkou opět tělo, a pak po celý lenivý a ospalý den opět nic jiného nežli tělo! A tak je jeho řeč tělo, jeho mysl tělo, jeho přátelství tělo, jeho láska tělo, a vše ve všem tělo!

3. A jak velká je na těle vždy pevně lpící Pýcha, která se až příliš brzy projeví, vstoupí-li někdo tomuto nejhloupějšimu tělesnému oslu rušivě do tohoto jeho života jedině oblažujícího světa, a udělí mu dokonce snad nějaké vlídné napomenutí! – Sobě rovných, to jest svého pohlaví velmi těžko snášejí, často jich kolem sebe také vůbec nestrpí, Ano jsou-li smyslně rozčilení, pak by se nejraději zbavili všech ostatních lidí, aby mohli se svými milovanými majitelkami těla tím nerušeněji podle svého kozlího chtíče jednat! Jen když jsou časem nakrátko smilstvem unaveni a omrzeni, přijímají pak také návštěvy, aby se poněkud rozptýlili. Dostala-li však potom jejich mysl opět novou potravu, pak se již mohou přátelé ihned zase poroučet; neboť tehdy jsou takovému smilníkovi již trnem v oku! Hle, takoví jsou na světě a takoví přicházejí také sem!

4. Ježto nyní to víš, učiníme ihned zcela vážně pokus na Pathetikovi. Výsledek tě poučí, zde se naše námaha na něm setká se žádoucím zdarem anebo ne. A tak tedy ruce k dílu!“

5. Poté vyzvu Roberta, aby se odebral k Pathetikovi a aby ho co nejpůsobněji objednal ke Mně.

6. Robert pln nejvyšší a nejvlídnější úcty se pokloní a praví: „Ó Pane, kde Ty Sám přiložíš ruce k dílu, tam se to musí podářit! Jen bude-li možno přivést ho sem? Ale jak se mi tak zcela tiše zdá, dá to kus práce! – Cožpak kdybychom ó Pane, vykázali napřed oněch čtyřiaadvacet tanečnic z jeho blízkosti více na opačnou stranu, spíše k východu, kde je beztoho jejich taneční tribuna?! Neboť pokud jsem já a také jistě všichni zde přítomní vznešení hosté pozorovali, začíná se náš Pathetikus miserabilis (bídny) se svou společností velmi značně přibližovat k půvabným tanečnicím! Již se mu dělají laskominy k žádoucímu oslovení; ale s látkou oslovení, je, jak se zdá, na rozpacích – Proto myslím, že by snad nebylo špatné, kdybychom napřed vykázali tanečnice na určité místo?!“

7. Pravím **Já**: Milý bratře, co se zdá tobě dobrým, je dobrým i přede Mnou. **A když někdo uznává něco za dobré a opomene to učinit, dopouští se hříchu proti svému vlastnímu srdci. Proto číň vše, co uznáváš za dobré, spravedlivé a účelné!**

8. Robert odchází nyní rychle k tanečnicím a zpraví je, aby šly na předem určené místo. A ony splní ihned co nejvlídněji vůli Robertovu.

9. Ale zato Pathetik i se svou celou společností se, jak říkávají lidé, rozzuří, jde Robertovi vstříc a praví: „Noo – musejí!? Tyto spanilé (tanečnice) stály již dosti dlouho v mé blízkosti a při vašem hloupém žvanění se na ně nemyslelo. Právě teď, kdy bych se s nimi rád podrobněji seznámil, musel tě sem d'as přivést, any mi byly před noseem uchňapnuty! Myslím, mezi námi řečeno, že bys měl snad dosti na těch, které stojí jako nejkrásnější ovce shromážděny tamto u vašeho Adamova, Abrahamova, Izákova a Jakobova, Mojžíšova a Bůh ví jakého ještě stolu?! Má Ema – Gundl je také při tom a také má Mariandl a nejkrásnější Aurora Lerchenfeldka!

Ovšem u ní, jak se mi zdá, kvete pro tebe zatroleně málo pšenice, protože pseudo-spasitel Ježíš platí u ní asi mnohem více, nežli ty! Ale podívati se na ní přece smíš a přitom můžeš, jako až po své hezky dlouhé uši do ní zamilovaný, ponenáhlu začít zoufat!

10. Ó, ty pitomý chlape, Roberte Blume! Na světě jsi byl osel a zde jsi vůl! Tedy v jedné osobě dobytčí společnost, která byla přítomna zrození Krista! No, no, pěkně tak, pěkně! Věru, to ty ve svém nebi ještě daleko přivedeš! – Myslíš, ty královský saský knižní Žide, že jsem neslyšel každé slůvko z toho, co jste se tam o celé Boží nekonečnosti radili? A věru, komu čest, tomu čest, či co! Krásná Lerchenfeldská Aurora, bezpochyby nějaké novoapokalyptické (nové zjevené) soužení tohoto pravého sedmišvestkového nebe měla velmi významnou výsadu soudit; a vy, moudří, boží volové a oslové, jste měli to potěšení, že jste se slunili na její moudrosti, jako listoví roztoči na nádherných paprscích z řiti svatojánské mušky! Á, to bylo skutečně nebesky krásné, vznešené a velkého Boha hodné – co?!

11. A nyní bys chtěl také mne přitáhnout k onomu čistému poradnímu stolu u kterého rozhoduje tak vznešená jedna lerchenfeldská, éterická fosforescencí nalíčená buclatá ženština – ba i vynáší soud nad námi muži, protože jsme byli na světě často zvířecky dosti hloupí, že jsme se tak dalece zapomněli, a zahazovali se s takovými kreaturami (stvůrami) stok! – Příteli, to se hezky dlouho načekáš! Cožpak myslíš že já ti nyní jako nějaký hejl hned sednu na nečistou vějíčku? Ó, to má čas a svůj velmi pravidelný postup! – Bratříčku, jen se zase obrať zpola na pravo a řekni své jako fosfor zářící společnosti: Jen hejlové se tak lapají; jiní ptáci tak snadno nenasednou, zejména když taková lerchenfeldská glorificeas (oslavenka vysílá v dorozumění se svým pseudo – Ježíšem na lapání ptáků osla! – Až se vrátíš, vyříd' jí ode mne krásný pozdrav!“

12. Robert zcela užaslý tímto ultrasociálním přijetím, pohlíží chvíli od hlavy až k patě zcela rozčilen na Pathetika a má sto chutí desetkrát hruběji mu odpovědět; nicméně se však vzmuží a poté mírným tónem praví: „Příteli, ty jsi mne vůbec ještě zcela nevyslechl a nemohl jsi tedy také vyrozumět proč jsem vlastně sem přišel a co ti mám sdělit a odsuzuješ mě, aniž máš proto nějaký důvod!? Nech mne napřed s tebou promluvit, potom sud', budu-li od tebe žádati něco co se nepatří!“

13. Tu mu vpadne Pathetik do řeči a praví: „Příteli, aniž bych byl právě jako osel, sahají mé uši až k vašemu čistému poradnímu stolu a mají to nemilé potěšení, že slyší vše, co se tam mluví a usnáší! A tak byly mé uši tak drzé, že slyšely, na čem jste se ve své vysoké radě usnesli o oněch lidech, kteří si žel na světě dovolili požívati to, k čemu byli za vlasy přitazeni zákonem přírody!“

14. Ó vy hloupí chlapi nebeských mudrců; kdopak stvořil přírodu, a kdo do ní vložil všemohoucí rukou železné zákony?! Hle, pravé, jedině věčné pravé Božství! Jak může tedy nějaký červ hřešit, koná-li to, k čemu ho zákony přírody instinktivně pohánějí?! Hle, u mne je moudrý ten, kdo používá zákonů ve velké přírodě k svému prospěchu a žije podle nich! Osel a vůl však je ten, kdo, stavě se nad zákony přírody, usiluje jen o nějakou nadsmyslovou blaženost, která není domovem nikde, nežli jen v jeho nejhroupějším mozku. – Jestliže jsem však žil podle těchto zákonů, řekni, kde je Bůh, který by mne mohl za to soudit?“

15. Praví Robert, ještě vždy velmi umírněným tónem: „Slyš, příteli, ty jsi rozčilen pro nutné přemístění (místní vzdálení) oněch čtyřadvaceti tanečnic, které velmi zaměstnávaly tvé ještě nečisté smysly; ale umíni se nyní a zeptej se svého pravého rozumu, abys mohl poznat, zda mé poslání k tobě má dobrý, špatný anebo oslovský hloupý důvod!“

16. Ty nyní velmi mocně bušíš do zákonů přírody a chceš mně učinit pochopitelným, že by musel být člověk omezeným oslem, kdyby je nedovedl dáti vždy do služeb nějakému chlípně blaženému účelu anebo kdyby se to neodvažoval učinit pro nějaké bigotně hloupé blouznění! Já se tě však táži a pravím: Příteli, jak pak o tom rozumuješ, jestliže velmi mnozí, kteří se přičiňují o stálé plnění němých zákonů přírodních, zabředávají po krátké chlípné blaženosti do všeliké

tělesné a duchovní, nevyléčitelné bídy, z níž je již takřka nemůže ani Bůh vyprostit! Hle, například mladý muž velmi dbalý přírodních zákonů světa; spatří dívku, která přes míru okouzlí jeho smysly; pádí za ní jako posedlý a vynakládá vše, aby s ní uskutečnil silný požadavek přírodních zákonů. Podaří se mu, že dojde u dívky vyslyšení; ale (finis coronat opus) konec korunuje dílo) hned po dokonalém splnění přírodního zákona na oné dívce hlásí se jiný ďábelsky zcela špatný, protivný a velmi hrozně bídný, bolestný přírodní zákon, totiž zdábelštělý dodatečný zákon přijíce (syfilis) se všemi jejími nevyléčitelnými ustanoveními! Spousta nejstrašnějších utrpení a nesnesitelných bolestí se řítí se satanskou zuřivostí k splnění prvního zákona chlípnosti“ a trýzní věrného splňovatele chlípně blaženého zákona způsobem, který by byl věru i pro nejhoršího ďábla příliš zlý! Léta musí nyní tento člověk pykati za příliš ochotné plnění prvního blaženého zákona následkem následujícího nejvyššího neblaženého zákona! Jeho přirozenost se ochromuje, jeho duch se poněmáhle usmrcuje a vlastní duše zatemňuje a převládá v sebe trýznitele!

17. Řekni mi, nebylo by pro tohoto člověka fyzicky i duchovně lépe, kdyby byl tak věrně následoval prvního zákona chlípnosti – jelikož tím na sebe vyvolal druhý zákon z pekla!? Druhý zákon je právě tak přírodní jako zákon první. Jsi-li tak velice zaujat pro plnění prvního zákona, proč poté na také pro vládu zákona druhého

18. Ty jsi pravil: „Kde je Bůh, který by mne mohl soudit pro plnění zákonů, vložených do přírody?“ – Já se však táži a pravím: Který pak Bůh ustanovil ten druhý, ošklivý zákon jako následek prvního zákona, jestliže se tento zákon až příliš svědomitě horlivě plní?! Nemáš chuť zpívati chvalozpěv tomuto Bohu?

19. Ó hle, slepče! Bůh sice vložil všechny zákony do přírody; ale svobodnému člověku dal rozum a rozvahu, aby první zákony svého těla plnil jen mírně, a to řádně jen ve stavu manželství; za každý krok nad mravní hranici ustanovil však také strašné kulhavé posly, kteří taková přestoupení vždy co nejcitelněji trestávají druhým proti zákonem.

20. Víme-li však ze zkušenosti to, jakož i že opravdu šťastnými můžeme býti jen na zákonité cestě, jak tedy můžeš nazývat osly ty lidi, kteří žijí podle opravdového řádu Božího; kteří se nevrhají slepě do výstředností, nýbrž ve všem zcela skromně krácejí po střední cestě?!

21. Řekni mi, co jsi vlastně užil dobrého ve svém celém pozemském a nyní v tomto duchovním životě?! – Na světě jsi žil se svou právoplatnou ženou ve stálém hašteření a nesváru; tvé nevěstky tě často vytřepaly až do posledního haléře, takže jsi musel často dělat obtížné dluhy, z nichž některé dosud nejsou zaplacené. Několik let před svým vystoupením z přirozeného do tohoto duchovního světa tě jedna falešná Italka tak nakazila, že ti za několik dní poté přecházel zrak i sluch. Pět lékařů, plných dobré mysli, že dostali jednou do své péče bohatého hašteřilce, packařilo, píchalo a řezalo dvě léta na tvém skrz naskrz venerickém těle! Leč, jak tě tvá zkušenost učí, nejenže ti nepomohli, nýbrž úmyslně tě učinili ještě bědnějším nežli jsi beztoho byl. Neboť když tě velmi svrbělo, zahrnul jsi je zlatem, aby to dali nějaký umírňující prostředek! Ano byli by tě ještě po léta obtahovali, kdyby ti ona vídeňská událost nepřistříhla bídnou nit' života! – Řekni mi nyní, jakpak jsi byl s tímto druhým přirozeným zákonem spokojen; a jaké blaženosti požíváš nyní zde?

Kapitola 98.

Pathetik musí dáti pravdě za pravdu. Začíná se tázat na Ježíše. Sebepoznání v něm svítá a ukazuje mu před světlem Božím jeho záhubu.

1. Pathetik se začíná škrábat za ušima, činí nejvš rozpačitý obličej a praví potom rovněž velmi rozpačitém hlasem: „Ano, – hm – ano, – tisíc d'áblů najednou! Hé, ano, ano! – To je vlastně zpropadená záležitost, čert aby to vzal! Ano, ano, ano, ano! Tu to právě vážne! – Přírodní zákon číslo 1. by ovšem nebyl zlý; ale číslo 2. – pěkně děkuju! Tu máš ovšem proklatě, zoufale a úplně pravdu! A s blažeností zde? – No, chraň nás Bůh, s tou to dopadá věru zoufale špatně! Hlad, žízeň, se všech stran hněv, hanba, úplně odkrytí všech na světě spáchaných hříchů a to právě před tváří těch, před nimiž by člověk chtěl mít leckteré ty čisté slabosti na věky zakryty! A člověk se zde však ještě také sejde k osudnému cíli se vši holotou, kterou je mu právě nejvíce na obtíž! – To aby načisto čert vzal! – Byl jsem jinak přece zevně na světě váženým mužem; neboť o mých tajných radovánkách žádná duše nic nevěděla; až jen na několik velmi důvěrných osob! Zde se však musejí sejít právě všichni ti, u nichž jsem byl v největší vážnosti, jako například onen Max Olaf, onen baron, má manželka a podobných více, a vedle toho však také ona mužská a zejména ženská individua, s nimiž jsem žel měl leckterý žert! S těmito posledními se přece nelze čestně před tváří vážených přátel zabývat! A právě tato nejsprostší holota je zde tak nesmírně effront, (drzá, nestydatá) že vytrubuje slabosti našince zrovna tam, kde by je člověk chtěl mít věru co nejméně vytroubeny – čímž se pak obličej přátel, kteří mne měli vždy v největší úctě, vždy víc a více protahují a všichni pak se svými dlouhými lokty – táááááák! – Táááááák! – začínají nad našincem žasnouti – Ó, to je pak pro našince však již potěšení, k jehož pohřešení by přivolal velmi rád hory, aby naň spadly! – Našinci jsou ovšem dveře otevřeny; ale lze se přece jen tak zcela odvážit, ježto se nemůže vědět, co vše by se mohlo našinci teprve potom venku přihodit? Ano, ano, to je zcela zpropadená historie!

2. Jelikož jsem se však s tebou nyní již pustil do takové mizerné rozmluvy a ty se mnou, – řekni mi tedy také co nejlaskavěji, co je v podstatě na onom domnělém Spasiteli Ježíši? Co je to za bytost? Lze s ní mluvit rozumné slovo? A mohlo by našince bez dalšího zahanbování posadit tak trochu na poněkud lepší trávník?! A nota bene, mezi námi řečeno, není tedy snad nějak ve zvláštním nadlidském svazku s velkým Božstvím!? Neboť víš, já přece nemohu přijmout, že by on snad dokonce? Ne, ne, nemohu to vlastně vyslovit! Myslím, že mně již rozumíš, co vlastně míním! Max Olaf sice něco blábolil o úplnosti Božství právě v tomto Ježíši! Ale který rozumný duch by to mohl přijmouti? Buď tak dobrý, milý příteli a dej mi o tom několik zvláštních pokynů

3. Praví Robert: „Milý příteli, Pathetiku! Tu ti zatím nemohu říci nic jiného než-li: Jdi a přešvědč se sám!“

4. Praví Pathetik: „Ano, ano, to by vše bylo již správné! Ale pomysli na můj cit pro čest a na celou ostatní, mně právě v této situaci nejvš fatální společnost Zejména na onu nyní ovšem dočista proklatě zkrášenou Lerchenfeldku a na mou ženu, na mého pozemského sluhu Francka, Max Olafa a na onu proklatou, nejvš hrubou Mariandl a tak ještě na několik jiných! Pak na onu dtto od Adama dolů až k Pavlovi historicky nejvš pamětihodnou duchovní společnost! No ti by pohlíželi na našince s jistě přezvláštníma očima! – Z hovoru s ním bych si zrovna ničeho nedělal; ale ostatní lidičky, proklatá historie – no, ti by dali svému jazyku, volný průchod, že by našinec musel hanbou a zlostí puknouti!“

5. Praví Robert: „Ano, milý příteli, na zcela radikální pokoření se již musíš v každém případě připravit! Neboť bez něho by s tebou nebylo věčně nikdy lépe, nýbrž od chvíle ke chvíli jen hůře! – Dodej si odvahy a dej ze sebe udělat, co oni všichni chtějí! Ano, sděl ty sám všechny své slabosti Pánu Ježíši a chop se víry v něho a právě lásky k němu, tak se může státi, že ti leccos promine! Ale čím více se budeš zakládat na své čestnosti, tím více budeš až příliš záhy přede všemi a se všemi tvými jako ty čestnými přáteli zahanbován! Neboť jakkoli je skutečný Bůh a Pán Ježíš – Jehova Cebaot jinak dobrý k těm, kteří se k němu přibližují s kajícím srdcem – rovněž tak hrozně neúprosně přísný je však také k těm, kteří se vystavují jeho dobrotu, showivavost, trpělivost a lásku příliš dlouhé a hanebné zkoušce!

6. Ještě je dobrý a čeká na tebe! Ale tato jeho trpělivost již asi dlouho nepotrvá! Je-li však jeho trpělivost s někým u konce, pak dochází k uplatnění staré biblické napomenutí a výrok

podle něhož se praví: „Hrozné je - dostati se do rukou živého Boha!“ – Proto příteli, pravím tobě zcela nepokrytě, nesmíš již ztráceti času! – Neboť nevěstkáři a cizoložníci do Království Božího nevejdou! – Velká je Jeho dobrota a převeliká jeho milost a slitování; ale v soudu nešetří života! Tehdy je neúprosný! Koho postihne Jeho metla, toho On co nejstrašněji zraní na věky! – Proto uvaž dobře, jak nyní před Ním, jedině Všemohoucím, stojíš a co máš činiti! Neboť po mně nebude k tobě již poslán žádný posel!“

7. Praví Pathetik: „No, no, tak zlé to přece snad nebude – předpokládajíc, že se tu také něco ví o nějaké humanitě! Ale kdybyste zde, tvůj Bůh Ježíš, jeho apoštolové a ty s nimi snad byli neúprosnější nežli pohanští Minos, Ákus a Rhamantus (soudcové podsvětí), pak by tu ovšem přestal jakýkoli žert, a člověk by se nakonec musel nicméně podrobiti všemu, co chcete! – To by ovšem byla prokletá historie! – Ale co zmůže jednotlivec proti všeobecné, vše uchvacující moci!? – Nuže, myslíš tedy vážně, že bych měl jít k němu, tj. k tvému domnělému Bohu Ježíši?“

8. Praví Robert: „Zcela jistě, neboť jinak budeš beze vší další pomoci a záchrany ztracen!“

9. Praví Pathetik: „Ó, ta prokletá událost! No, no, no, no! – Ó čertovsky prokletě! – To bude nyní štvance, pro níž římský očištec ubohé duše je pouhé darebáctví! – Má Ema! Ouvej! – Má Mariand! Ještě více ouvej! – Max Olaf! Ouvej, Ouvej, ouvej! – Můj Francek! Ten chlap je do všech mých pozemských darebáctví až příliš zasvěcen! – Potom rodiče mé ženy! No, no, no, – ty mně svýma očima vzdají jistě nejznamenitější úctu, které však v podstatě žel také zasloužím! Neboť vůči Emě jsem jednal bídácky! Všechny peníze byly od ní! Já chudý selský syn jsem se stal pro ní, a vlastně skrze ni téměř bohatým kavalírem a odvděčil jsem se jí za to nejšpinavější nevěrou. Milovala mne šíleně a krmila mne vším, co mně jen viděla na očích! A já jsem za to ze samé vděčnosti k mé čisté nejlepší ženě – miloval nejsprostší nevěstky a prohýřil jsem s nimi tisíce vpravdě nejhanebnějším způsobem!“

10. Ne, ne, příteli, já tam přece jen nemohu! Neboť nyní teprve začínám poznávat, že jsem skutečně nadmíru hrubá a vlastně strašně hloupá hříšná mrcha! Nyní je již vše jedno, – Ježíš sem anebo tam, Bůh anebo ne Bůh! Ale já jsem skutečně strašný dobytek přede všemi lidmi; a byla by to skutečně zpozdilost, kdybych se snad jako sviňák odvážil k oné přenádherné společnosti! Já sice ještě sám nechápu, jak jen to může být, že nyní začínám pojednou nad Slunce jasně poznávat své nejuplněnější, hrozné bezpráví!? Ale, je to skutečně tak, jak to nyní poznávám

11. Ó má ubohá Emo, čím jsi mně byla? – I ve svém spravedlivém hněvu ještě čistým andělem! – A čím jsem byl já k tobě?! – Nejšpinavějším sviňským ďáblem, bez lásky, bez vděčnosti, ano o beze vší úcty! – Ne, ne, příteli, čím více nyní o tom přemýšlím, tím jasněji se ukazuje, že jsem byl a vlastně až do tohoto okamžiku ještě jsem nejsprostším sviňským ďábelským lumpem! – nemohu se k oné společnosti přiblížit – nyní sice ne již pro pocit cti, ale za to spíše pro nejkřiklavější spravedlnost! – ne, tak milou ženu jsem měl a já mohl nacházeti potěšení u nejsprostších nevěstek?! – Ó Ty vším Božstvím prokleté sviňské tělo! – Nyní pokrme nejvyšš pachnoucích červů! – Abych tě ve svých kozlích choutkách ukojil, dovedl jsem uprchnout andělu a pádit za všemi sviňskými ďábly!? – Ne, toto poznání musí mne nyní nutně usmrtit!

12. Ó lidé, ó lidé mého druhu, zanechte svého velkého, zlého ďábelství těla! Budete brzy státi, jako já, před svými soudci! Ti vám otevrou vaše vlastní srdce a toto srdce vás odsoudí! Nebude vás souditi Bůh, nýbrž bude vás soudit a odsoudí vaše vlastní srdce, a to právem! Neboť svým ďábelstvím sami jste se proto kvalifikovali! Upusťte tedy od svého velkého zaslepení, jinak budete sebou sami ztraceni! – Bratře, odejdi ode mne, neboť jsem až příliš velký hříšník! Přikaz, abych vešel do vepřů!“

Kapitola 99.

Robert povzbuzuje Pathetika: Pospěš k Pánu! – Bázlivý hříšník váhá.

Jeho staří přátelé ho ohrožují. A následuje Božího posla.

1. Praví Robert pln radosti: „No, no, bratře Dismasi, opravdu mne velmi těší, že se ti konečně také již vyjasňuje a že jsi tím učinil prvý krok k dosažení pravého nejdokonalejšího života ducha v Pánu! – Avšak nyní zde nicméně nesmíš zůstatí stát a naslouchat svému tebe soudícímu srdci, jak dalece tě odsuzuje či ne, nýbrž rychle se vzchop a pospěš k Pánu!“

2. Neboť věř mně, že také já jsem Ho jako jediného Boha a Pána nekonečnosti tak lehce neuznal a nepřijal. Stálo to Jeho i mne velkou trpělivost, nežli jsem mohl být vyzdvižen ze své nejtemnější hegeloviny a štrausoviny, jakož i ze své vládychtivosti a ze svého smilstva! Ale když jsem byl jednou, ovšem jen Jeho pomocnou milostí uveden do pravého světla, nahlédl jsem pak také slunečníma očima své nejvyšší křiklavé bezpráví a poznal jsem ve Spasiteli Ježíšovi jediného Boha nebes a všech světů! – A tak učíš nyní rovněž i ty!

3. Tobě se nyní půjde snadno, jelikož máš ve mně náležitě propracovaného průvodce. Mně se dařilo jistě mnohem hůře, neboť já jsem neměl nikoho, kdo by mně byl dal v mé noci pravé svědectví o Ježíši Ukřižovaném. Sám jsem musel Jeho slovům důvěřovat a z jejich moudrosti vyrozumět, že jedině On je skutečně pravou Božskou Bytostí! Mimo to jsem byl neméně nežli ty také dokonce ještě v říši duchů soužen žádostivostí těla. Ale jelikož jsem byl převeden hloubkou pravdy a moudrostí božího slova Kristova, učinil jsem pak na své smysly také větší násilí a tím jsem se s pomocí Páně stal také brzy a snadno vítězem nad svými tělesnými slabostmi, které sem byly ve vzpomínce ze smyslového světa v mé duši převzaty.

4. Mé vlastní srdce bylo také mým soudem a ve své nečistotě nemělo ani klidu a ještě méně pravé naděje, mimo očekávání věčné smrti, která se mi zdála být nejvyšší jistou. Ale tu mně z mé největší bídy, chtějící mne na věky usmrtit, pomohl Pán. Mé srdce bylo poté mou mocnou láskou k Němu očištěno a dostalo se mu místa ke přijetí Jeho milosti! Tím pak jsem se stával blaženější! Ale to vše bude také předsevzato na tobě. A jestliže v těchto zkouškách nepochybně tak dobře obstojíš jako já, pak budeš také brzy v mém nejvyšší blaženém stavu! – Vzchop se však nyní a pospěš se mnou k Tomu, který jedině může všem pomoci!“

5. Praví Pathetik Dismas: „To by bylo vše v pořádku, kdybych k tomu měl odvalu! Ale ta odvaha – odkud ji vzít?! – Hle, nyní začínám věřit že onen Ježíš je nejvyšší, nemocnější božská Bytost; ale se vzrůstem této krásné víry vzrůstá také bázeň před Ním, Tímto jedině nejsvětějším! Kdo mne osvobodí od této velké bázně?!“

6. Praví Robert: „Příteli, poděkuj Pánu za tuto bázeň! Neboť v této bázni položil Pán svou ruku na tvé srdce a začal mocně shromažďovati tvůj velmi rozptýlený duchovní život. Tato svatá činnost Páně v tvém srdci pudí tvého ducha, aby se probudil a způsobuje v tvé duši mrzutý pocit bázně! Ale vzchop se sám a následuj mne. Tak budeš brzy zbaven své dobré bázně! Pán, Jenž ti dává tuto svatou bázeň, Sám ti ji odejme. – Proto pravím ještě jednou: Vzchop se a následuj mne k Pánu!“

7. Praví Pathetik-Dismas: „Nuže, na tvé slovo, příteli Roberte, se toho odvážím! Ať se mně podle zasloužení stane nyní cokoliv, já to snesu! Neboť neměl-li jsem v sobě již žádné cti, když jsem se jako manžel milkoval s chlípnými nevěstkami, proč bych chtěl mít nyní před očima, ano před viditelnými očima vševidoucího Boha čest, již se věčně nikdy nemohu považovati hodným! Jen hanba a velké mé zahanbení budiž nyní mým životním heslem! Neboť nedbal-li jsem v sobě na Zemi Božího Ducha, který mi dal a zachoval život, jak bych mohl nyní žádati čest od Něho, kterého jsem tak často hanobil! Proto nyní jen hanbu hanby na mne!“

8. Bůh mi dal ze Sebe Sama život Svého svatého Ducha, a já jsem nechtěl velikou svatost tohoto života poznat a spravedlivým řádem a kázní proslaviti, nýbrž prchal jsem vždy před pravým poznáním a tak jsem porušováním pravého Božského řádu a psím smilstvem převracel ono svaté ve zvířecí a nesvaté! Nyní zde stojím na zaslouženém pranýři před Bohem a jeho svatými – jako ten nejnesvětější! – Proto ještě jednou hlasitě volám: Jen hanba mně, zasloužená hanba hanby!“

9. Po těchto hlasitě vyslovených slovech Pathetika Dismase, přistoupí k němu jeho pathetiční přátelé a praví: „Ale příteli Dismasi! Co je ti? Co zamýšlíš? Proč voláš na sebe hanbu?! – Cožpak nejsme všichni takoví jako ty?! Svoláváš-li hanbu na sebe, pak ji také svoláváš na nás a to nám věru nemůže být jedno! Jestli nás z toho nevyjmeš, pak se ti věru nejlépe nepovede!“

10. Praví Dismas: „Co, co, co chcete vy praví lenoši ode mne?!. Chcete snad také úctu za váš pravý zahálčivý život?! Ó, nekřičte příliš záhy; ona vás nemine! Copak jste konali se mnou na světě, aby to bylo hodno cti zde před Bohem a Jeho svatými?! Copak myslíte, že také zde, jako snad na hmotném světě, chrání vnější stříbrná a zlatá škraboška ducha před veřejným zahanbením!? Ó tu se velice mýlíte! Jedovatý výpar zlata a stříbra, kterým lidi na světě pokrývají svoji hanbu zde již nic neprospívá! Neboť zde přichází na světlo věčného Božího dne jen nahá pravda, k jejímuž překrytí zde na delší dobu neexistuje již žádný mrzký dým! Proto čiň každý z vás jen sám to, co nyní činím já, pak tím zachrání aspoň svému životnímu duchu tu čest, kterou jako duch Boží pravdy může vším božským právem požadovat od své duše! Nekonáte-li to však, pak můžeme vbrzku očekávat úplné odnětí božského životního ducha z naší nejvyšší mrzké bytosti a sním zcela zaslouženou věčnou smrt! – Proto hanba na hanbu na naše duše, aby byla živému Božímu duchu v nás zachráněna čest věčné pravdy a řádu!“

11. Po těchto slovech ustoupí přátelé žehrajíce a škrábajíce se silně za ušima. – Robert však praví Pathetikovi-Dismasovi: „No, no, milý bratře, u tebe to jde obrovskými kroky kupředu! Věřu, pravím tobě, tak rychle to u mne nešlo! No, no, no – to mne opravdu od tebe přes míru těší! Věřu, jak to nyní vidím, nebudeš mít před tváří Páně příliš těžké postavení! – Pojď tedy pojď! – Věřu, těším se na tvá slova před Pánem!“

Kapitola 100.

Dismas doznává před Bohem svou velkou vinu, neprosí však o milost, nýbrž, o spravedlivý trest. Následky této zvrácené prosby

1. Po těchto slovech Robertových dá se Dismas ihned na pochod a jde s Robertem ke Mně, Pánu života a padne tu u stolu přede Mnou na tvář a hlasitě praví: „Ó Pane, jsa na věky nehoden patřiti na Tvou svatou tvář, ležím v prachu své nejúplnějši a nejhanebnějši nicotnosti před Tebou jako bídný, páchnoucí červ, plný hnisu smilstva a nejhanebnějšiho cizoložství a prosím Tě, abys mi dal podle Své spravedlnosti nejúplnějši trest za všechny mé pozemské hanebnosti, Tvá vůle se staň!“

2. Pravím Já: „Dismasi! Kdo jsi a zač prosíš? – Bude ti to vhod, dám-li ti podle slov tvé prosby? – Běda ti pak, dám-li ti to! – Chceš-li se tedy státi ještě nedokonalejšim nežli jsi, pak jdi k nejvyššimu všech ďáblů, ten soudí trestem ohně! – Já však nesoudím a netrestám nikoho, tedy také ne tebe. Chceš-li však žít, ježto přicházíš ke Mně –pak pros o život, ale ne o smrt! Copak myslíš, že Já mám zalíbení na smrti Svých dětí? Ó pošetilče! Jsem tedy Bohem smrti a nebo Bohem života? Hle, všechny věčnosti nekonečných Mých nebes dávají Mi věčné svědectví, že jsem Bůh života a nikoli Bůh smrti. A ty bys Mne chtěl učiniti Bohem smrti?!“

3. Řekni Mi tedy, kdo jsi, abych viděl jaká zvrácenost v tobě přebývá. Což nebyly tvé skutky na Zemi dosti špatné a mrzké, že chceš nyní také ještě zde před Mou tváří hřešiti!? – Já však dobře vidím, kdo jsi a co chceš; proto budiž ti těžká odpověď prominuta! – Povstaň však nyní a změň svou mysl! Neboť s touto prosbou u mne na věky nikdy dále nepřijdeš a již vůbec nikdy ne s touto prosbou, která uvádí v pokušení Mou trpělivost a slitování! – Hle, ty jsi Mne nyní prosil jako nějaký japonský otrok o spravedlivý trest – a tvé srdce chce úplnou milost! Řekni, mám nyní vyhověti tvé slovní prosbě anebo přání tvého srdce?“

4. Praví Dismas: Ó Pane Ježíši, Ty jediný Bože! Měj trpělivost se mnou, ubohým tělesným ďábelským duchem! – Vím zajisté, že jsem ten nejhrubší hříšník a že nejsem schopen ani jedi-

né moudré slovo vykoktati před Tebou. Nesud' však nicméně podle mých bídných slov, nýbrž podle mého velmi nemocného srdce a uzdrav je podle Své nejsvobodnější milosti a můj jazyk na věky nikdy pod chválou Tvou neochabne! – Pane, jestliže Ty mne nyní zapudíš, kdo mne potom přijme a pozdvihne!?”

5. Pravím **Já:** „Vždyť přece máš hojnost přátel! Cožpak oni nebudou sto ti pomoci?! – Rovný k rovnému se druží ostatně vždy ještě rád a vzájemně se omlouvají a považují za neškodné! Proč by to tedy nemohlo být u tebe? – Považ, Přes 60 let jsi na Zemi žil bez Mé pomoci, pouze se svými přáteli, kteří ti dávali všeliké rady. A nebyl jsi neblažený –vyjma při pohledu na svou ženu, když tě mnohdy ve sladké hodině náhodou překvapila! Řekl-li ti někdo něco o Mně a ukázal ti, jak se Mi tvůj život musí nelíbit, notně ses mu vysmál; kdo tě však chválil, toho jsi líbal jako přítele!– Nyní přede Mnou ležíš a chceš ode Mne smrt i život! Co ti mám dáti? Smrt ti dát nemohu a život zcela nechceš, neboť tvé slovo není zajedno s tvým srdcem a všechny tvé pozemské skutky nechovají v sobě nic, co by se podobalo semeni života! – Nuže, zkoušej se podle toho a řekni co chceš?!“

6. Praví Dismas: „Pane, kde je ten spravedlivý, jenž by mohl ve sporu s tebou obstát!?! Neboť kde Ty řekneš tisíc, tam on nebude sto říci ani jedna, neboť Tvá moudrost je až příliš veliká a tvá moc až příliš nekonečná! Tím méně mohu s Tebou zápasit a přít se, já který jsem před tebou i před lidmi pln hříchů! Víím dobře, že s tebou může sice mluvit každý také jako hříšník, a můžeš být kajícímu hříšníkovi také milosrdný, chceš-li! Ale naproti tomu zdá se mu býti také správným to, že Ty, před Nímž nejsou bez poskvrny ani andělé, Si můžeš vyložit i nejlépe míněné slovo z úst hříšníka k Tobě mluvícího, jak chceš, a že můžeš pro věčný život hříchy odpustiti anebo pro věčnou smrt zadržet – a to vše podle nejpřísnější spravedlnosti!

7. Neboť spravedlnost je řád moci! Kdo má nejúplnější právo, které mu nemůže nikdo upřít. Je-li držitel moci také moudrý, pak je tím nepřemožitelnější a jeho stanovený řád tím neměnitelivější, neboť svou moudrostí může své moci připravit tím větší trvanlivost. A tak je moc a spravedlnost u jedné a téže bytosti vždy v jedné a téže rubrice (sloupci). Jsou-li však moc a spravedlnost stejně významné, kde si potom má bezmocný hříšník dáti kdy něco snít o nějakém jemu přináležejícím právu?! Co koná moc to je spravedlivé; co však koná malomocnost proti moci, to je nespravedlivé. Neboť i kdyby byl skutek malomocnosti o sobě podle všech rozumových zásad také správný, co by to však prospělo? Moc to nicméně uzná a prohlásí za spravedlivé a trestné, protože jednání malomocného odporovalo zásadám řádu mocného.

8. A právě v takových poměrech jsem já nyní před Tebou, ó Pane, – kterýž jsi všemohoucnost Sama – a já nejvyšší malomocnost sám! Ať bych nyní řekl, co řekl, přece jen by bylo na Tobě činiti co chceš, neboť jedině Ty jsi mocný! Nechci a nemohu tedy z nejvyš moudrých a rozumových důvodů říci nic jiného, nežli: „Pane Tvá vůle se staň – Mohl bych si nyní přátí tisícové věci, a za všech těch tisícových přání se stane přece jen to, co Ty, ó Pane chceš. – Proto si tedy také již nebudu pranic přát, nýbrž podrobím se úplně Tvé všemohoucí vůli, ať již mi přivodí něco dobrého anebo trpkého! Bude-li mne chtít učinit o poznání šťastnějším, bude to dobře; odsoudí-li mne však do pekla, pak budu muset také do pekla! neboť ani ta nejhoršnější malomocnost se věčně nikdy nemůže protivit všemohoucnosti! Učiň tedy, ó Pane, nyní se mnou co chceš! – Mně to bude muset býti vše vhod! Myslím, že jsem tím dostatečně vysvětlil svou malomocnost vůči Tvému všemohoucímu a tedy také přemoudře spravedlivému požadavku. A Ty, ó Pane, mně nyní učiníš podle Své moci!“

9. Pravím **Já:** „Nuže dobře; poněvadž ty vkládáš veškerou spravedlnost jedině do moci, Chce tedy nyní Má moc aby ses odebral na věky tamto k severu do kouta tohoto sálu: Tam budeš pak neustále sužován malou pichlavou mouchou! – Má moc tomu chce a proto se tam odeber!“

10. Praví Dismas velmi polekaně a rozpačitě: „Ó Pane, ačkoliv se musím Tvé moci podrobiti, prosím Tě nic méně co nejjasněji, abys mi prominul aspoň onu pichlavou mouchu, která mne

činí zoufalým!? Neboť býti na věky tímto hmyzem na jednom místě trýzněn, bylo by přece jen něco proklatě strašného!“

11. Pravím **Já** : „To vím! Ale vždyť Mne k tomu přece opravňuje Má moc! Proč se tedy nechceš nyní ihned podrobit Mé všemohoucí vůli?“

12. Praví **Dismas**: „Ó Pane, Ty jsi všemohoucí, ale jsi zajisté také nekonečně dobrý! A tak se tedy obracím k Tvé dobrotě a prosím Těš snažně o milost! – Ušetři mne té pichlavé mouchy!“

13. Pravím **Já** : „Ty se nyní dovoláváš Mé dobrotu a milosti, protože ti voda smrti začíná již oplachovat ústa! Ale Já se tě táži, jak to můžeš nyní učinit, když jsi přece dříve vkládal vše do Mé všemohoucnosti a svými nejmýš vlastními ústy jsi pravil: „Pane, Tvá vůle se staň – Tobě se však Má vůle nyní nejeví právě příliš příjemnou a tak bys nyní ve svém srdci chtěl, aby se Má vůle nestala! – Jak to tedy Mám brát?! – Ústy mluvíš vždy něco jiného, nežli co chceš v srdci! Copak myslíš, že Já jsem Bytost, s kterou se snad může hrát komedie?! Ó, pak se velice mýlíš!“

14. Hle, Já Se Svými dětmi nezacházím jako hloupí rodiče. Hloupí rodiče chtějí své děti často strašit zdánlivou vážností; ale děti to brzy rozpoznají a do pěstičky se jim smějí, a když pak rodiče na ně spustí falešné hromobití, stávají se poté umíněnými a málo dbají slov rodičů! Ale u Mne tomu tak naprosto není! U Mne je všude nejmýš pevná, neoblomná vážnost. A život roztoče musí být udržován a veden v týmž nejmýš vážném řádu jako život anděla. – Já jsem jako kámen nejmýš tvrdostí s tíže. Kdo na něj narazí, ten se roztrhne. Na koho však tento kámen dopadne, toho rozdrtil!

15. Pravím tobě, dokud tvé slovo nepřijde z tvého srdce, dotud budeš mít se Mnou tvrdé postavení! Neboť dva hlasy v jednom člověku nemohu slyšet. Až bude však tvé srdce zajedno s tvými ústy, pak slovo uslyším a vezmu naň veškerý ohled! – Co se ti však na Mně jeví svaté, to také musíš poslouchat! Moc Mé Boží vůle je ti to nejsvatější, jak jsi pravil sám, proto nechceš-li povstati jako odbojník proti Mé všemohoucí spravedlnosti, musíš se jí také podrobiti!

16. Ale věz také to, že Já mám jako Bůh nejen svobodnou vůli, a proto mohu konati co chci, nýbrž také každý Mnou stvořený duch má podobnou zcela svobodnou vůli a může konati, co chce. – Proto tě také nebudu Svou všemohoucností nutit, abys konal to, co jsem ti předtím jako přísný Soudce poručil. Můžeš se také protivit a konati, co chceš. Ale budoucnost ti ukáže, jaký jiný plod ti potom z toho vzejde! – Proto číň nyní, co chceš!“

Kapitola 101.

Pošetilý vzdor zaslepeného Dismase – k úžasu jeho pravých dobře smýšlejících přátel. Jejich ostré úsudky.

1. Tu se obrátí Dismas k Robertu Blumovi a praví: „Milý, nejmýš vážený příteli, jak jsem si to myslel, tak tomu také jest! S tímto Ježíšem nelze nic mluvit a nic dělat! Čím více se kdo před Ním klaní a pokořuje, tím se také stává příkřejším a nepřístupnějším! Následek toho jest, že se musí člověk od něho vzdálit a začne se co možno snažit, aby se zbavil tohoto bědného života, za který nikdy neprosil Boha! Neboť při takovéto sekatuře kašlu na takový proklatý život, který tu má být pouze k potěšení nějaké božské trusnice anebo pichlavé mouchy! Nyní ovšem poznávám, že má malomocnost nebude sto na věky nic poříditi proti Božské všemohoucnosti. Ale za takový svinský d'áblí život nebudu také věčně nikdy božské tyranii děkovati!“

2. Přišel jsem, přece k Pánu co nejponíženěji a domníval jsem se, že mne přijme aspoň tak shovívavě, jako tu Lerchenfeldku!? Ale jaký je tu rozdíl mezi ní a mnou! S ní jedná jako s andělem – a se mnou jako s odsouzcencem! A ona byly přece tak dobře nevěstkou jako já ne-

věstkářským darebou! Kdo při takovémto jednání nespátřuje v Božství nejvyšší náladovou libovůli, ten musí mít oči v zadnici a ne v hlavě! Na proklaté Zemi je člověk otrokem svého těla a zde je nejbídnější obludou! – Za takový čistý život má člověk Bohu snad ještě děkovati? – Kdy, kdy, ke všem čertům jsem kdy Boha prosil, aby mi dal život? Kde jsou ony věčné smluvní podmínky, za kterých mne Božství utvářelo v samostatnou bytost?!

3. Božství mne stvořilo, jakým jsem a teprve dodatečně mi dalo zákony, kterých jsem vědomě nemohl zachovávat, protože celá má přirozenost nebyla k tomu jinak zařízena! A nyní mám za to být věčně pro zábavu Božské svévole sužován, protože jsem podle své Bohem zařízené přirozenosti nemohl jednat tak, jak by to bylo zákonu Jeho rozmaru příjemné!? – Krátce a dobře, nyní je i Bůh a ďábel jednou věcí! – Mocné si hraje s malomocností jako kočka s myš! Líbí-li se to kočce, nechá myš běžet, nelíbí-li se jí to, pak ubohou myš sežere! A právě tak jedná Božství s lidmi! Krásný osud, býti člověkem! – Ale nyní je mi již vše jedno – Kde je onen sviniský kout, kde mám být pichlavou mouchou sužován?! Ihned se tam odeberu a ten nespravedlivější Pán Ježíš může pak na mně posílat jednoho či tisíc moskytů! Má vděčnost má být za to neomezená – co? – Spravedlnost světských knížat je známa! Neboť tu je jeden jako druhý Cicero pro domo suo (plnomocníkem pro svůj vlastní dům.) Ale spravedlnost Boží hledá v nejtýranštější libovůli sobě rovné! – Ale dokud jsem ještě svobodně schopen myšlenky, učiním je resenzenta (kritického posuzovatele), že se jí oči zarosí a čím více mne bude sužovat, tím hůře na ni křičet! – A nyní do proklatého kouta na nečistoty, abych měl tím spíše nejkrásnější příležitost ze všech sil klnouti!“

4. Praví Robert: „Příteli, při takové řeči nemohu s tebou déle mluvit! Pán, proti Němuž táhneš do pole, dá ti odpověď! – **My duchové Jeho milosti máme právo lásky získávat zbloudilé duše láskou a božskou moudrostí pro pravý věčný život a přiváděti je před tvář Páně, jejíž nejčistší světlo je pak prosvítí a nejopravdověji probudí k věčnému, co nejsvobodnějšimu životu z něho a v NĚm.** – Ale je-li nějaká námi slabšími duchy získávaná duše naprostým ďáblem pak již nemáme práva a oprávnění dále se s ní zaplétati, – Proto ode mne již nic neočekávej, nýbrž Pán ti dá podle tvé zásluhy!“

5. Zde se Robert od Dismase odváti a odchází k svým přátelům, kteří jsou plni hněvu a nemohou se ani dost vynadiviti drzosti Dismasově. – Příbuzní dělají kříž za křížem a jsou naplněni úžasem nad zatvrzelostí svého tak blízkého příbuzného. – Přítomní apoštolové se naplňují trpkou vážností a o t c e Země obchází hrůza z tohoto syna ohavnosti, jak to nyní vzájemně hlasitě doznávají, – H e l e n a Hoří zlostí na tuto příšeru, jak ona ho nazývá.

6. Poctivý M a x O l a f, spráskne se slzami v očích ruce nad hlavou a praví: „Ó Bože, ó Bože! Copak je to možné, aby se mohl pouhou tělesnou rozkoší státi z člověka, jenž byl co nejlépe obeznámen s Písmem, Takový z člověka, jenž byl co nejlépe obeznámen s Písmem, takový nejvyšší sprostý ďábel?! Probůh, co je to!? Kdo by se toho kdy nadál? Ne, ne! Boha znát, Boha mít, před sebou, svou vlastní nicotnost doznat a takovou řečí mluvit!! – Ó Ježíši, můj nejsvětější, přelaskavý, přepravdivý, předobry Otče! Puká mně srdce hořem, že jsi, ó přesvatý svatý Otče, nejbídnější červem prachu tak přehanebně zneuznáván a co nejhlouběji urážen – zde před námi, Svými omilostněnými dětmi! Ó Pane, Otče Ježíši, pomsti Se na tomto bídákovi! Neboť svýma pravýma satanskýma nohama šlape po Tvé zřejmé milosti, kterou mu chceš udělit a odvažuje se do očí To vzdorovati!“

7. Známa M a i a n d l dělá sedm křížů na čele, ústech a prsou a praví stále ještě vídeňským dialektem, zmíněnému již Francovi, jehož oči se stávají také větší a větší: „No, slyšel jsi ho!? Ó, Ta pekelná sakra svině! Když si teď vzpomenu na Zemi a připomenu si, že ta pekelná sakra svině byla mým milencem, a co vše se mnou tropil, pak bych již zlostí přímo z kůže vyletěla. No viděla a slyšela lidská duše kdy něco takového!? Já jsem také velká hříšnice a velmi dobře také vím, že jsem nezasloužila nežli peklo. Ale nyní bych se láskou k Pánu Ježíši přímo rozplynula, protože je holt tak strašně dobrý. A nebyla bych se na světě stala nikdy tak velkou hříšnicí, kdybych měla jen trochu lepšího vychování! Ale ta pekelná sakra svině měla Tu nejlepší výchovu a četla vždy Písmo svaté a k tomu ještě jiné duchovní knihy, takže jeho přátelé se domnívali, že přijde rovnou do říše nebeské! Ale teď se ukazuje, jaká to byla pekelná zákonitá

sakra svině! Před světem chtěl být považován za čestného člověka, ale náš nejmilejší Pán Bůh mu byl lhostejností. A proto dělal tak před lidmi, jako by byl již velkou lžicí sežral celé království nebeské. Ale v sobotu, kdy mělo svou veselou dobu, nechal Království nebeské pěkně čistě na holičkách. Když ho někdo na ně připamatovával, tu se hned rozkatil jako ďábel a pravil: Bud' ticho hloupá huso! Copak ty rozumíš Království Božímu!? Šest dní náleží Bohu a jeden den přírodě!“ – Tady máme teď jeho pravou přírodu! – Ó ty pekelná sakra svině! No, počkej, no počkej! V pekle ti již řeknou, zač stojíš! – No, takto hovořit s naším nejmilejším Pánem Bohem – – svět ještě nikdy neviděl!“

8. Praví Francek : Ano, ano, já myslím, že by to nedokázal ani nejhorší ďábel! No, nepřijde-li tato potvora do pekla, pak se stane i ten nejhorší ďábel blaženým! – Víš, já jsem jinak dobrý chlap a žádnému psu nepřeji nic špatného; ale tento dobytek bych mohl vidět v pekle vřít a péci a neměl bych s ním žádného slitování! – No, ale já myslím, že mu náš milý Pán Bůh řekne, kolik nyní pro něho uhodilo!“

9. Praví na to ještě druhý přítel Franckův: „Poslouchej Franc, což kdybychom my dva toho hulváta kvůli našemu milému Pánubohu uchopili a hezky zčerstva vyhodili a venku víš, pořádně mu nasolili, aby toho měl na půl věčnosti dost?!“

10. Praví Franc: „Kdyby náš nejmilejší Pánbůh neměl nic proti tomu, pak se k něčemu takovému nedám dvakrát pobízet! Neboť já na tu potvoru mám již takový vztek, že bych ho na kousky roztrhal! – Ale buď jen nyní klidný! Jak se mi zdá, hotoví se již také milý Pánbůh, aby tuto neřádnou taškářskou duši poslal ihned do pekla! – Buď tedy zatím jen klidný!?“

Kapitola 102.

Dismas je zaražen. Prosí Pána o milost a milosrdenství, a nalézá je. Rovněž prosí u svých věřitelů.

1. Dismas, který nyní slyší o sobě takové úsudky a se všech tváří může až příliš jasně vyrozumět, že mu naprosto nejsou nakloněny, vzchopí se a praví mně tato slova: „Pane, nyní věřím a vidím, že Ty jsi ten jediný, pravý Bůh a Tvůrce všech věcí! Jedině Ty jsi ve všem nekonečně dokonalý, a nikdo se Ti nevyrovná! Veškeré poznávání, všechno chtění a všechny skutky ve všech Tvých tvorech jsou od prvopočátku dílem Tvým a tedy také o sobě dobré. Neboť věčně nejdokonalejší Duch nemohl přece stvořit nic nedokonalého a tedy špatného. Vůči Tobě Samému nemůže tady též být hříšníků a hříchů! Ale ježto jsi podle Své nekonečné moudrosti uzpůsobil člověka tak, že chtění které jsi mu původně vdechl se má státi pro věčnou budoucnost od tebe zcela oddělené, samostatné a podle přerozmanitých poznatků v něm sama sebe určující svobodné (ale zcela ovšem jen v řádu, který je tebou co nejmoudřeji k zachování nekonečného celku určen a stanoven) – může se pak člověk, vyzbrojený tak nesčíslně rozmanitými znalostmi, schopnostmi a náklonnostmi, a nejúplnějším odloučením od tebe a ve svém nejvyšším nevázaném údobí sebeurčování na hmotném světě přes Tvou zjevnou vůli zajisté až příliš snadno dopouštět leckterých skutků, které jsou jistě Tvému božskému svatému řádu v užším smyslu přímo protichůdné a tím se také stávají hříchem, ačkoliv všechna takové úzká zbloudění mohou být ve své velké všeobsáhlosti Tvého řádu považována za nejúplnější nicotnosti.

2. Ale Ty, ó Pane a Stvořiteli všech lidí, jistě také poznáváš příčinu, jak leckterý člověk až příliš snadno a často koná právě to, co konat nemá a vlastně také v podstatě konati nechtěl; ale zvláštní pud ho k tomu přitahuje jakoby za vlasy a nedá mu dříve pokoje, dokud ho neukojí!

3. Jelikož Tobě, ó Pane, jako jinak žádné bytosti to vše jest a býti musí v nejhlubší podstatě věčně jasné, nebudeš zajisté také mé skutky, které beze všeho dalšího omlouvání jsou zřejmě nejhrubší přestupky proti Tvému řádu, posuzovat a soudit s onou neomezenou přísností, jako by byl před tebou hřešil nějaký druhý bůh. Ale pomysli milostivě ve Svém nejsvětějším otcovském srdci: Hříšník, který stojí nyní před tebou neomezenou mocí mdlý, slabý a bez pomoci – byl, jest a věčně také ze sebe zůstane slabým člověkem, který může jedině od tebe obdržet

úplnou sílu, protože Ty jediný jsi vše ve všem. Ze sebe samého zůstává vše člověk, čím jest – jen slabým stínem dechu z Tvých úst.

4. A tak budiž tedy také mně, jako nejslabšímu stínu před Tebou milostivý a milosrdný ! Nyní hlasitě vyznávám, že jsem před tebou, žel nejhrubším hříšником. Ale od Tvé neomezené moudrosti, dobroty a moci také co nejdůvodněji doufám, že Ty, ó Pane, Stvořiteli a Otče všehomíra, přece jen nebudeš připisovati mně zcela jedinému za vinu ty mnohé hříchy, kterých jsem se dopustil?! Neboť je-li nějaké peklo, pak má jistě také na tom svůj příslušný podíl!

5. Tak také vyznávám, že jsem Ti předtím opovážlivě mluvil do očí k velkému pohoršení Tvých všech, zde přítomných milých přátel. Ale proto cítím nyní opravdu nejhlubší lítost a prosím Tě ze vsí své nyní mě dobře vědomé nicotnosti před Tebou, o přece jen snad ještě možné odpuštění.

6. Ty jsi kdysi sice řekl Svým milým bratrům, když Tě jinoch nemohl a nechtěl pro své bohatství následovati, že spíše projde velbloud uchem jehly, nežli boháč do Království nebeského! Žel, tato věčná pravda tohoto Tvého výroku se na mně až příliš prakticky osvědčila a nyní až příliš těžce pociťuji Tvých úst kletbu, která lpí ne všech hmotných statcích. Ale z Tvých slov také vím, že jsi při téže příležitosti Svým učedníkům řekl, že u lidí není ovšem něco takového možné, ale že u Boha jsou všechny věci možné!! – A tak, ó Pane, mohlo by u Tebe přece jen snad možné odpustiti mně mé přestupky a pak co nejmilostivěji dovolit, abych se mohl skromně obživit drobtý, které spadnou se stolu Tvých přátel?“

7. Pravím Já : „Dismasi, tato tvá řeč se Mi líbí lépe nežli všechny tvé dřívější řeči, v nichž ses chtěl ve svém velkém zaslepení přítí se Mnou! Toto tvé otevřené doznání zastrčilo také opět závoru již bráně pekla, takže bys tam nyní již nemohl přijít i kdybys chtěl. Co se Mne týče, Já jsem Ti již všechny tvé hříchy odpustil. Ale zde vidíš mnoho silných věřitelů, jimž dluhuješ velké peníze! Jak se s nimi vyrovnáš –Neboť hle, je také psáno: „Dokud nezapavíte do posledního haléře dluh svým bratrům, nevejdete do království Božího – nebeského!“ Co myslíš, jak tuto věc urovnat?!

8. Praví Dismas: „Ó Pane, Ty víš, že jsem v každém případě tak nahý a chudý, jako snad žádný druhý v celé společnosti. Kdyby tu přišlo zcela jen na mne samého, abych ze svého jmění, kterého nemám, uspokojil věřitele, pak by byli věru velmi k politování. Neboť by na věky nemohli očekávat náhradu! – Ale ve svém srdci se odvažuji mysliti takto: Kdybys Ty o Pane, chtěl, nebylo by ti zajisté těžko, zbaviti mě Svou dobrotou a velkým slitováním veškerého mého dluhu.

9. Vše , co však já nyní ze sebe mohu učiniti jest, že je před tebou poprosím za odpuštění a prominutí a na věky co nejvěrněji doznávám, že jsem se proti nim, jakož i proti Tobě vždy velmi a hrubě prohřešoval! – Uveď mne však zde, ó Pane do nějakého postavení a já pak také uvedu všechny své síly v tom smyslu v č i n o s t , abych jim podle možnosti nahradil vše, cokoli se jen dá s mé strany vůči nim učiniti!

10. Největší dluh bude však zajisté mé milé ženě a příteli Maxu Olafovi !? Oba nyní po Tobě přede všemi ostatními také nejprve snažně prosím o dobrotivé poshování a odpuštění s nejvěrnějším ujištěním, že k umožení svého dluhu učiním jim z celého srdce vše, cokoli jen budou v tvém nejsvětějším jménu ode mne požadovat! Ty, ó Pane, ráčiž pak co nejmilostivěji posílit jejich a mé srdce provedení všeho toho, co se jeví před Tebou, jakož i přede všemi Tvými anděly správné, slušné a spravedlivé!“

11. Pravím Já: „Nuže dobře, promluvím tedy za tebe slovíčko na usmířenou s tvými věřiteli a ukáže se, co budou dále žádat! – A tak tedy buď zatím klidný!“

Ema a Olaf odpouští Dismasovi. Silný pavlovský duch Dismasův. Nebeský příkaz nově obrácenému.

1. Poté se obracím k Emě vypadající nyní již velmi vesele a k poctivému Maxu Olafovi a pravím: „Nuže, slyšeli jste slova svého dlužníka?“ – Práví oba: „Ó Pane, Otče, k naší velké radosti úplně!“

2. Pravím **Já**: „Dobrá! Co však nyní učiníte? Budete ho soudit anebo mu vše odpustíte a opět do svého srdce přijmete?“ – Práví o b a „ Ó přesvatý, předobry Otče! My jsme mu už dávno odpustili a jsme úplně ochotni ve vsí lásce ho opět přijmout a na věky podržet, jen když se něco takového nebude přičítati Tvé nejsvatější vůli?!“

3. Pravím **Já**: „Co je ve jménu Mém vhod a milé vám, to je také nad veškeré pojmy vhod a milé Mně! – Ano pravím vám, že mám velkou radost z toho, že tento duch byl opět získán. Neboť duchů jeho druhu, je málo. On má ducha pavlovského a přináleží Mé výzbroji proti všem malomocným nepřátelům Mých nebes! Jak tvrdošíjně Mně však odporoval, tak vytrvale bude od nynějška státi v Mých službách.

4. Ale nyní vám ho ještě nemůžu ihned vrátit, jelikož Mně musí napřed ještě vykonati řádné dílo. Provede-li toto dobře, pak se stanete vy jeho a on vaší odměnou!“

5. Práví Max Olaf: „Ó Pane, cožpak mě nelze k praničemu použít? Ó, dej také mně příležitost abych v Tvém nejsvětějším jménu něco vykonal!“

6. Pravím **Já**: „Milý bratře! Předně jsi Mně již vykonal velkou službu a za druhé již co nejdříve se ti dostane příležitosti vykonati Mně velmi důležité služby! – Nyní však je ke zdokonalení bratra Dismase nejvyšší nutné, aby on Mně vykonal službu pravé lásky a tak ho nyní vyšlu samotného na dobrý rybolov.“

7. Tím se Max Olaf zcela uklidní a **Já** Se poté obrátím k Dismasovi a pravím jemu: „Milý Dismasi! Jelikož ses nyní ve svém srdci zcela podle Mého přání přeměnil a konečně ses přede Mnou úplně pokořil, a to přede všemi těmi, kteří ještě krátce předtím ti byli trnem v očích tvé pozemské sem přenesené pýchy, dojdeš také právě tímto svým vlastním sebe upokořením velikých a pravých poct! Ale jelikož u Mne každá čest závisí jen na šlechetném dobrém skutku, dostane se ti také nyní vykonat a provést dobrý a prospěšný skutek: Na jeho zdaru bude velmi mnoho záležet; ale nebude ti to účtováno, zde se ti podaří anebo ne. Neboť u mne platí pouze poctivá dobré vůle, poctivý na lásce spočívající úmysl a konečně k tomu účelu po zralém a nejlepším uvážení provedený skutek!

8. Zda potom bude následovat úplný zdar anebo ne, do toho ti nic není. Neboť každý zdar spočívá v mé ruce! Já také dokonce častěji dopouštím, že se i nejménějším hrdinům leccos nepodaří, co oni, ačkoliv na Můj příkaz konají – a to proto, abych jim ukázal, že v celé nekonečnosti není ducha, který by byl sto něco sám ze sebe učiniti; nýbrž kde působí, musí vždy působit se Mnou. U takového se Mnou sjednoceného působení je však potom také zdar jistý a ducha takto se Mnou působícímu připočte se pak k dobru.

9. Avšak každý dokonalý duch má vlastní velkou sílu, kterou může mnoho vykonati. Ale co koná jako ze sebe sama, to mu přede Mnou k zásluze neposlouží jelikož tím je jen dělníkem pro svůj vlastní dům. Přijme-li však do svého působení M o u sílu a působí-li Mým prstem, pak pracuje v Mém domě, a tato práce mu bude připočtena k opravdové zásluze. – Z toho můžeš nyní vyrozumět, jak se musí zde v Mé věčné Říši pravého života jednat, má-li si někdo nashromáždit zásluhu přede Mnou!

10. A tak ti tedy nyní také ihned sdělím, jaká práce tě teď čeká. A tak tedy poslyš: Tamto v severním pozadí tohoto sálu jsi zanechal společnost někdejších přátel. Jejichž počet je cel-

kem přesně třicet hlav. Mezi nimi deset žen, ostatních dvacet mužů. Ti všichni byli na světě ještě značně horší, nežli ty; jejich mrzké způsoby jednání jsou ti známy, jakož i neméně jejich podstata. Nyní je dávám do tvé ruky a těmito svými slovy ti dávám plnou moc, abys učinil, co chceš. Jsa tedy Mnou vyzbrojen, jdi k nim, získej je a přiveď všechny sem, kde to další s nimi zařídím Já Sám. Podaří-li se ti to, budeš ihned oděn čestným rouchem. Chop se však této práce za pravý konec, jinak ti to dá mnoho námahy!“ –

11. Praví D i s m a s : „Ó Pane! Již ten příkaz je pro mne až příliš čestný, neřku-li že bych měl za možný dar být ještě oděn zvláštním rouchem! Neboť podaří-li se mně tato krásná námaha, pak to bude jedině dílo tvé, za což jedině Tobě náleží všechna čest. A nepodaří-li se mně, bude to znamením, že jsem asi jednal veskrze příliš málo ve sjednocení s Tebou; a v tomto případě nebudu moci asi být ještě považován hodným také řádného čestného roucha?! Ó Pane! S Tvou milostí budu konat, cokoli jen budu vždy moci a doufám také a pevně důvěřuji, že se mně, opřenému o Tvé přispění, toto dílo podaří! Ale pak Tě co nejjasněji a nejsnaživěji prosím, abys mi za to žádné pocty nečinil! Dovolíš však, ó Pane, abych Tě pak směl se získaným zástupem ze všech svých sil chválil a velebil. Neboť hříšníku, jakým jsem já nepřínáleží na věky žádné čestné uznání a vyznamenání!“

12. Pravím **Já**: „No dobře, dobře, Můj milovaný Dismasi, to je již dobrý začátek! Neboť kdo chce být u Mne prvý, ten bude poslední; kdo však chce být posledním a všechny své bratry ctí, miluje a dává jim přednost, ten bude u Mne v nejúplnější pravdě prvý! – Kdo se snaží získat život pro sebe, ten jej ztratí; kdo však před svým životem prchá a nenávidí ho pro Můj pravý život, ten ho ve vší hojnosti a úplnosti získá! – A tak tedy jdi nyní tam, kam jsem ti dal dobrý příkaz!“

13. Dismas se nyní Mně i všem Mým ostatním přátelům hluboce pokloní a rychle se ubírá ke zmíněné společnosti.

Kapitola 104.

Dismas a jeho někdejší přátelé. Námitky duchovně lenivých. Hladovka tvrdohlavých nevěrců

1. Když za několik okamžiků přišel ke společnosti, byl velmi chladně přijat. Dismas však to dobře zpozorovav, oslovil společnost nyní takto: „Přátelé, jakými jste byli na Zemi, takovými jste také zde. Vaši praví přátelé vám byli obtížní, zato však tím příjemnější vaši naprostí nepřátelé, kteří měli dosti lsti, aby vám sypali písek do očí a tím, vás oslepovali, aby vám pak mohli snáze prodávati skleněné střepy ze diamanty a leštěnou mosaz za pravé zlato. Kdo k vám přišel někdy s pravdou, toho jste vyhodili ze dveří jako svého nepřítele; kdo vám však dovedl lichotit, asi jako liška kuřatům a jako chřestýš ptákům, toho jste vždy se vší vřelostí pozdravili jako svého nejlepšího přítele. Dokud jsem s vámi jako váš druh táhl za jeden provaz, ctili jste mne a považovali za hodna přátelství; ježto jsem se však – Pánu všechna chvála! – poznáváje prázdnotu našeho stavu od vás odvrátil a obrátil tam, kde vládne věčná pravda a věrnost, a tak jsem se odchýlil od cesty noci a smrti a zato nastoupil cestu světla a života a nyní právě na této přehradě cestě se k vám opět vracím, abych vás přivedl všechny na tuto cestu – tu mne přijímáte chladněji nežli nejchladnější polární noc, příští nastávající den!“

2. Ó vy velcí pošetilci! Copak chcete ze sebe udělat? Co vám dosud vaše hloupost přinesla, jaké výhody vám poskytuje? Uvažujte o sobě a o oněch přátelích Božích tamto! Jak blaženě vypadají oni, jak strašně neblaženě vy! Řekněte, může vám jen při poněkud jasnějším uvažování probůh býti skutečně dobře, setrváte-li na věky jen kvůli své pošetilosti v tomto nejvyšším bíd-ném stavu?! Pročpak chcete sami sebe odsuzovat, chce-li vás Bůh Sám učinit a mít blažené?! Otevřete přece jednou oči a poskytněte místo v srdcích mým slovům, aby mohlo býti Bohu i mně možné, vám všem prostosrdečně pomoci. Jak mně to nyní dělá dobře, že mně Pán pomohl z mé bídy! Nemám nyní jako váš starý přítel přáteli vám všem totéž! A přicházím-li k vám pouze

v tomto vznešeném úmyslu, mluvíte, proč obracíte hněvivě svou tvář ode mne a mimoto mnou ještě pohrdáte? Obráťte se ke mně a čtete z mých očí, zda to s vámi míním nečestně! Najdete-li na mně záludnost, pak mne ve jménu Božím proklejte! Nacházíte-li však na mně nepochybně nejpoctivějšího přítele, pak mně přijměte a dejte se mnou přivést do pravé blaženosti!“

3. Práví jeden ze středu oněch třiceti: „Příteli, buď jsi byl předtím moudrým člověkem a nyní jsi byl učiněn bláznem, anebo jsi byl již dříve blázen a nyní jsi aspoň bláznem desateronásobným! Kdopak na té hloupé zemi více počítal, četl a bádá nežli já a mnohdy také ty se mnou. A čeho jsme tím nakonec, upřímně řečeno, docílili? Hle, nic jiného nežli to, že člověk přes veškeré své usilování o vlastní podstatu vesmíru vyzví sotva tolik, jako ona mnou často ti uváděná učenná, naší lidskou přirozenost zbádáti chtějící v e š , která jsouc svou vědychtivostí příliš daleko puzena, drze si jednou dovolila vystoupit na velehoru lidské hlavy, zvanou nos a kriticky ji prozkoumat, jelikož však tím způsobila velehoře nosu značné lechtání, byla uchopena nesmírným ramenem světového tělesa (člověkem) a bez milosti a pardonu na minutissimus (nejnepatrnější prášek) rozmačkána a rozdrčena!“

4. A hle, my lidé jsme vůči onomu nekonečnému Božímu vesmíru mnohem méně nežli je veš proti velikosti a síle člověka. A my nejvyšší nálevníci země, kapky stvoření, chceme pochopit Boha, ano i si Ho jako s námi rovnorodého zlidštití? Není to právě tolik, ano tisíckrát a milionkrát hloupější, nežli kdyby nějaká veš, chtějící být teozofickou, chtěla člověka, kterého obývá jako člověk na zemi, zavšíviti a řekla: „Náš obydlitelný svět (totiž člověk) není nic jiného nežli velká, vysokou mocí a silou vyzbrojená veš!“

5. Hle, hle, bratříčku, kam ses sešinu! Jak ti může i jen ve snu napadnout, chtít nám zde nyní v onom jinak zcela úctyhodně nejvyšším ctěném lidském duchu J e ž í š o v ě ?! Pojď a staň se opět starým rozumným kapitánem Dismasem! Jinak se ti může co nejdříve dařit, jako právě oné zmíněné, učené přírodozpytecké všil!“

6. Práví na to Dismas: „Příteli! Dokud člověk leze po Zemi takřka jako nějaká pozemská veš, dám si tvou bajku a oči líbit. Ale my jsme (zde v tomto duchovním světě) ono všivé již odložili a toto tělo, které máme zde, není tělo masité, nýbrž étericko-duchovní, v němž si uvědomujeme vše to, co nám hlásal velký Mistr J e ž í š na Zemi. Jestliže však nyní shledáváme jistě v nejvyšším stupni apriori (předem, beze všeho dalšího) vše to na sobě potvrzené dalším životem po smrti těla, vzpomínkou na náš pozemský život a poznáváním, že jsme titíž jako jsme byli a co jsme byli, – nebudeme tedy pochybovati snad o tom, že onen U č i t e l ž i v o t a , který na zemi podobně jako Slunce předně otvíral smrtelníkům oči a ukazoval jim a učil je poznávati jejich pravou, věčně nepomíjející otčinu a jejich pravého Otce, přece jen musel býti trochu v í c e nežli všichni lidé dohromady – neboť O n byl Jediný a Prvý, kterému bylo přivést lidi k jejich pravému učení a m y nyní jako duchové máme živé přesvědčení, že je tomu přesně tak, jak tomu slovy a skutky učil! – Není-li to O n řekni, K d o j e t o potom?!”

7. K tomu všemu koná skutky pouze Svou vůlí! V okamžiku je tu, co chce; a vše se děje podle Jeho slov. Naší rady nepotřebuje. A když si dává od lidí něco radit, činí to jen proto, aby lidem ukázal, jak pramálo před Ním, nekonečně nejmoudřejším prospívá všechna lidová moudrost a jak je dobře záviset jen na Jeho moudrosti!

8. Když toto vše shrnete a z tohoto světla přesněji ve svých srdcích o J e ž í š o v i uvažujete, pak musíte zajisté rukama nahmatati, že On je nejen nejmoudřejším Učitelem jako jinak žádný, nýbrž že vůči nám musí býti také t o , zač se S á m bez veškerého pozadí projevil! Neboť nelze zajisté předpokládat, že by měl tento jinak tak nedosažitelně moudrý učitel vedle Své neomezené moudrosti přesilnou, nejvyšší marnivou dávku hlouposti – aby Se Svým učedníkům představoval jako Bůh od v ě č n o s t a nechával Se také jako takový velebit a vyžadoval od satana poslušnost, službu a klanění, což podle mého úsudku značí tolik jako: Celý stvořený svět se musí jeho všemohoucí Boží vůlí ve všem dokonale podrobovati, a to dobrovolně, nechce-li být veškerou tíhou moci a síly Jeho slova souzen!

9. Žádá-li však toto se vši Boží vážností Bytost plná nejvyšší, nejvyš nedosažitelné moudrosti nejen od lidí, nýbrž také i od němé přírody, lze tu snad ještě mít pochybnosti, zda je tato Bytost – i když vůči nám lidem v postavě nám podobné – Bůh či pouze jen jako my člověk!? Myslím, že to, co bylo řečeno nyní a co se až příliš jasně projevuje na Ježíšovi, musí odstraniti jakoukoli pochybnost a vytýčiti ve vás nejsvětější pravdu, že jedině On je úplnou nejvyšší Božskou Bytostí! – Věřte tomu a povznete se všichni v této víře! – Věřte tomu a povznete se všichni v této víře! Já pak vás dovedu k němu, načež On Sám pak vám ukáže, že On je Ten, před jehož jménem se musejí všechny moci nebes a všech Světů co nejhlouběji skláněti.

10. Zajisté také víte, že právě já z vás všech jsem to byl a dosud jsem, který nejméně kdy něco jen tak lehce přijal. Bránil jsem se jistě tak dlouho, dokud to jen šlo. Ale když jsem přesnou a velmi tvrdou zkouškou došel k pravému světlu, pak jsem také skálopevně bez pochybností přijal vše, co mně nejjasnější zjevení o Ježíšovi sdělilo a dosud ve stále jasnějším světle oznamuje. Jestliže tedy já, nejtvrdošijnější mezi vámi, uznávám a vyzývám nyní J e ž í š e jako B o h a, pak myslím, že se toto zajisté také u vás tím snáze stane proto, že jste všichni byli na světě více věřící nežli já?!”

11. Praví dřívější mluvčí: „Příteli, tebe k tomu donutil hlad! My však nejsme zrovna tak velice hladoví! Přinutí-li nás však hlad, pak také my budeme považovati předtím onoho černokněžníka raději za Boha, než abychom hladověli!“

12. Praví D i s m a s: „Ó vy hloupí polo-polypové nejsmrduťejšího bahna! Kde mne donutil hlas k přijetí toho, že J e ž í š je J e d i n ý pravý B ů h?! Od té doby, co jsem opustil svět, nepřešel přes mé rty ještě ani drobet! A nikdo z vás mne neviděl ani jíst ani pít! A vy pravíte, že jsem toto učinil z hladu?! – Nyní vidím jasně, že vy všichni jste čistě ďábloví! – Ano, vedl mne k tomu hlad; ale nebyl to hlad žaludku, nýbrž hlad v srdci po Tom, který mně dal život, který jsem miloval, ale který mně byl bez něho nezbadatelnou záhadou! – Tento hlad a žízeň po velkém o d h a l e n í této svaté záhady je nyní ovšem na věky ukojen a sfinga je přemožena. Ale můj žaludek je ještě úplně prázdný!

13. Pravíte-li však: „My hlad nemáme, ani svatý hlad srdce ne!“ Pak je mi však také váš nevyléčitelný stav, jakož i jeho důvod vysvětlitelný. Počkejte však jen trochu a bude vám zcela zvláštní hlad údělem! Potom uvidíme, jak vám bude chutnat!“

14. Praví m l u v č í společnosti: „Ano, ano, příteli, jen pravý hlad, pak vše ostatní již půjde! Neboť pro hladové je Bohem ten, kdo jim dá něco jíst. Ti však, kteří nemají hladu, to jest ani objektivní ani subjektivní potřebu, ptají se málo na Boha a jeho Říši. Hlásej například morálku a všechny ctnosti někomu, kdo je v celé své bytosti jat jistou letargií (tupost, omámení) a při tom zachvácen spánkem, takže je již sotva svých smyslů mocen – kaž mu o morálce a vši ctnosti, on si toho jistě nebude všímat; neboť jeho smysly jsou lenivé a jeho duch spí!

15. Chceš-li však s takovým letargistou něco pořídit, uzdrav ho nejprve z jeho zla, vprav do jeho duše živou potřebu toho, co mu chceš dáti, pak také jistě co nejdychtivěji vezme a přijme, co mu nabízíš. Ale přes této předchozí práce stěží u svého pacienta něco pořídíš! – Mohl by si kdy někdo na Zemi osvojit těžko hudební umění, kdyby přítomní již umělci nevyvolali svými nádhernými výkony a s nimi spojenými výhodami v druhém člověku hlad státi se také hudebním umělcem!? – Řekni mně, šířilo by se lidské pokolení, kdyby Tvůrce nebyl vložil do jinak tupé přirozenosti člověka tak mocný pud anebo hlad po plození?! Čím by byla žena muži, kdyby muži, kdyby muži nebyla vdechnuta náklonnost k ženě?!

16. Z toho zajisté snadno seznáváš, že, má-li se člověk o něco účinně zajímat, musí u něho všude být mocná potřeba.

17. A tak je tomu nyní právě také u nás a s námi! Ke všemu, co jsi nám nyní přednesl, necítíme v sobě vůbec žádnou potřebu. Jsme jako polomrtví a z toho nejvyš ospalého psího života nemáme žádnou radost. Nejsme-li však za takovýchto okolností naprosto přáteli života, jak nás mají potom zajímat tvé nauky o životě a Tvůj jedinečný Mistr života Ježíš?! – Vyvolej v nás nej-

prve hlad, anebo táhni se svými nám obtížnými pošetilostmi ! Pro nás může být tvůj Ježíš desetkrát za sebou nejvyšší Bohobytostí. Jestliže však necítíme po něm žádné potřeby, jestliže zde pravím, pospolu dřepíme jako kameny téměř bez života a cítění co nám tu má být Tvůj Mistr Ježíš?! Opatři v n á s tudíž více ž i v o t a a dej nám po něm potřebu, potom se ukáže, že já, že se budeme k Ježíšovi chovat – snad lépe než ty!“

18. Tato řeč mluvčího Dismase zarazí a on nyní neví, co si s ní má počít? – J á však mu dávám do srdce, aby svým chtění ve jménu Mém vložil do jejich žaludků velmi mocný hlad; pak tito polomrtví začnou již víc a více přecházeti do života!

19. Dismas to učiní a společnost se stává ihned čilejší. N ě k t e ř í si začínají ihned ohmátávat břicho a praví mluvčímu: „Příteli, dělej, abychom dostali něco k jídlu, jinak tě celého sežere!“

20. Praví mluvčí: „Blázni, já budu nyní sám hladov jako vůl k porážce vypostěný a sám nemám, čím bych se mohl nasytit! Copak vám mám potom dát? – Tu stojí před vámi Dismas – toho se chytněte! Ten bude mít pro vás jistě něco k jídlu a pití; neboť jak se ukazuje, stal se nyní důvěrným přítelem onoho učitele jménem Ježíše, který jednou nasytil na poušti as pět tisíc lidí několika málo chleby! Snad tu zbyla také ještě pro vás nějaká maličkost?! – Proto jděte tedy jen na Dismase!“

21. Poté se ženou všichni k Dismasovi a žádají na něm pokrm a nápoj.

22. D i s m a s však praví: „Přátelé, nyní ode mne žádáte něco, co nemám! Tamto u stolu sedí Ten, jenž má hojnost všeho nasycení! Jděte k němu, vyznejte Mu své vady, pokořte se před Ním, a naplňte svá srdce láskou k Němu, pak budete jistě také nasyceni!“

23. Praví p ř á t e l é nyní Dismasovi stále citelněji hladovící a žízniční: „Ó ty z polovice Anglie vypráskaný arci-darebáku! Mohl-li jsi nám dáti podle svých vlastních slov hlad a žízeň, jak to, že bys nebyl nyní sto jakýmkoli prostředkem odnítí nám opět to obé soužení?! Dovedeš-li jedno, musíš také dovésti to druhé! Proto odejmi nám všem jen ihned proklatě trýznící hlad a palčivou žízeň – jinak uvidíš, co se ti přihodí!“

24. Praví D i s m a s : „Milí přátelé, pro vaši vlastní spásu vás prosím, nebudte prudcí! – Že jsem vám mohl na vaši vlastní žádost dáti hlad a žízeň, spočívá v tom, že zde nikdy nikdo není sto dáti nějakému bratru něco, co by dříve sám neměl. Co však má sám, to může také dáti, chce-li. Já sám mám ve svém žaludku opravdový hlad za sto volů a jeho silný přebytek mohu velmi snadno sdílet s ostatními! Kdybych však měl také nasycení, mohl bych je také sdílet s jinými. – Ale ukazují-li vám, kde musíte na věky naléztí nejuplněnější a nejjistější nasycení, pak jděte tedy a číňte, co jsem vám radil, tak také obdržíte rovněž určitě veškeré nasycení od Toho, který živí, nasycuje a udržuje celou nekonečnost! A kdyby se vám tam snad nedostalo nasycení, pak teprve budete mít právo, učiniti se mnou, cokoli jen chcete; ale dříve ne! Právo pomstít se na mně nastoupí teprve tehdy, až učiníte vše, jak a co jsem vám radil! Zanedbáte-li však i jen jediný bod, pak si musíte připsat sami sobě, nebudete-li nasyceni!“

25. Praví h l a d o v í a ž í z n í v í : „Cožpak jsme tě volali, abys k nám přišel?! Ty jsi k nám nepřišel na náš příkaz, nýbrž na příkaz tvého Boha Ježíše. Dal-li ti však moc trýznit nás hladem a žízni, pročpak ti také nedal moc nasytit nás?!“

26. Praví D i s m a s : „Milí přátelé, kdo z nás má moc Boha nutit? On jediný je všemohoucí a může činit, co chce! On pak obyčejně posílá napřed všelikými apoštoly lidem trpké věci, aby pak šli k němu a obdrželi od něho to sladké. Tím musejí lidé dojít k poznání, že všechna lidská pomoc neprospívá, a že se podobá oné zvláštní knize v apokalypse, která byvši jedním velkým andělem podána Janovi, aby ji spolkl, chutnala sice v ústech sladce jako med, ale zato v žaludku se stala velice hořkou! – Nečekejte tudíž také ode mne nic dobrého! – Neboť jsem-li

já sám špatný, jak bych vám tedy mohl poskytnouti něco dobrého? – t e n však, jenž je Sám pravdivý a předobry, ten může také dáti jedině dobro! – Proto tedy k Němu!“

27. Praví hladová a žízniví : „Je-li vše dobré co je od něho, pročpak jsme potom ty a my špatní? Vždyť přece všichni vycházíme z něho?“

28. Praví D i s m a s : „My nejsme špatní z něho, nýbrž námi samými se stáváme teprve tehdy špatní, když se následkem naší svobodné vůle od něho odvracíme a marně se namáháme dělat, jako bychom byli sami svobodnými Bohy, kteří již nechtějí o vlastním Bohu nic vědět a slyšet. Protože však pravý Bůh to chtít nemůže, nechává takové domýšlivé bohy tak často naběhnout, dokud nepřijdou k poznání, že oni přece jen nejsou žádnými bohy, nýbrž bez něho jsou jen slabými a hloupými lidmi – Také o tom uvažujte a jděte k němu, tak vám bude jistě vpravdě pomůženo!“

29. Praví nyní již zoufale hladová a žíznivá společnost : „Ale my naprosto nevíme, co míníš tím tvým“ jistě pomůženo!“ Hloupý dšase! Šel jsi také ty k němu, když tě ten nechutný Blum k tomu vyzval!? Čímpak se ti tím pomohlo?! Oč tedy máš nyní více, nežli jsi měl předtím?! Anebo se stal snad nyní sytější, nežli jsi byl dříve?! Hle, jako nyní nám všem, tak i tobě vyzírá z očí „pan hladu!“ A to nazýváš zlepšení?!

30. Ó ty hloupá apoštolská potvoro! Jdi a nenech se vysmát! Přijď k nám v budoucnosti, předpokládajíc, že je zde nějaká budoucnost, sám, se spokojenější tváří nežli tentokrát a my ti dáme aspoň trochu více víry nežli je to nyní možné. Ale přijdeš-li k nám opět sám jen s nejvyšší nespokojenou a nejvyšší potřebnou tváří, pak ti neuvěří ani pudl, neřkuli teprve lidský duch, že jsi blažený, to jest vším zaopatřený a vybavený.

31. Klid' se tudíž jen zase zcela klidně, Dismasku! Neboť v tvém nyní nám na vlas podobném stavu s námi nic nepořídíš! Dones nám raději něco k jídlu a k pití, ale sem; pak půjdeme také za tebou někam jinam. Ale z tvé nynější moudrosti se nedá při nejlepším svědomí nic ukousnout! – Přemýšlej, přemýšlej, Dismasku, jak jsi nyní pěkně hloupý! Ty doporučuješ ostatním něco, co jsi ještě nikdy neměl! Tvůj otec jistě asi rád jedl vepřové, že se mu v tobě vydařil tak svinský hloupý syn?“

32. Praví D i s m a s : „Přátelé, nemohl-li jsem snad z toho, co jsem nyní v krátkosti na sobě zakusil, vzbuditi u vás živé přesvědčení, pak mně musíte aspoň doznat, že jsem to s vámi všemi předně jistě dobře myslel a za druhé nikdo z vás mi nemůže nikdy dokázat, že bych se byl k němu zachoval nezpůsobně, surově a hrubě. Proto se tedy domnívám, že smím od vás právem očekávat, abyste se mnou mluvili trochu způsobněji a lidštěji. Já vás netáhnou za vlasy k Pánu! Chcete-li tam jděte; a nechte-li vůbec jít, pak také na vás nebude činěn nátlak! – Ale nezpůsobní, suroví a vpravdě klackovitě byste proto nemuseli být! Že nyní pociťujete v sobě silný hlad a žízeň, toho nejsem vinen já, nýbrž vy sami! Vy jste si přáli k svému většímu oživení hlad; ne já, nýbrž Pán vám jej dal mým slovem a mým nejvyšším vlastním hladem v žaludku. Já však jsem vám vedle toho také hned ukázal, kde a jak můžete hlad a žízeň utišiti! Proč to nečiníte, když to víte? Vy mne nazýváte hloupým dšasem protože jsem následoval Bluma a říkáte, že mně tato cesta tam nic neprospěla. Já však pravím vám, že mně tato cesta nadmíru prospěla. I když je můj žaludek ještě prázdný, je nicméně mé srdce nasyceno láskou k Pánu Bohu! Je mnohem lépe nasytit jedno srdce, nežli sto žaludků! Neboť je-li srdce živeno, bude také co nejlépe pamatováno na žaludek. Ale vedle hladového srdce nemůže být žádný žaludek uspokojen, leč stravou smrti k smrti srdce. – Čiňte nyní co chcete! Já vám však budoucně blázna dělat již nebudu! Chcete-li zůstat dobyt看em, zůstaňte jím! Chcete-li však jít k Pánu, pak je vám cesta k životu otevřena!“

33. Po těchto slovech Dismasových se společnost zarazí a je nerozhodná, co má činiti.

34. Tu však z jejího středu vystoupí hlavní mluvčí, prosí společnost o poslech a poté praví, když všichni ho žádají, aby promluvil: „Velevážení přátelé a sestry! Přemýšlel jsem nyní velmi

mnoho u sebe o posláním Dismasově k nám, jakož i o jeho řeči; a shledal jsem, musím vám to otevřeně doznati, že on má nakonec přec jen pravdu! Měli bychom opravdu přece jen učiniti to, co se od nás chce mít. Neboť můžeme půl věčnosti sem tam vtipkovati a radit se a přece stěží kdy dojdeme k něčemu lepšímu, nežli nám radil a ukázal dobrý bratr Dismas.

35. Co nám vlastně brání jít rovněž k onomu muži, o němž Dismas vedle všech ostatních, kteří jsou nyní již tak šťastni, vypovídá, že On je Božství Samo? – Myslím takto: je-li onen ježíš přes naši ztrnulou nevíru skutečně Bůh Sám, pak by se muselo naše vzpírání proti Němu nazvat více než bláznovstvím. A kdyby nebylo pravdou, co o něm vypovídá Dismas vedle ostatních šťastných, nuže, pak věru ničeho neztratíme, přetvoříme-li si jej v přítele. Neboť je-li po jeho boku jiným dobře, proč by mělo být špatně nám. – záleží jen na nás, abychom se k němu odebrali a svou srdečnou vlídností si ho získali? – není-li to nic, není to nic a my se neztratíme, protože nic nemáme! Vše však, čeho tím dosáhneme může pro nás být jen ziskem! Neboť kdo, jako my, vůbec nic nemá, ten také nemůže věčně nic ztratit, nýbrž jen získati tím, že si může aspoň nějakou maličkost osvojiti, co mu dříve v jeho závistivém přirozeném stavu nebylo možné. Pojdme tedy k Pánu tohoto domu a snažme si ho pro sebe získat; pak se co nejdříve ukáže, co jsme ulovili tím, že jsme promluvili? – Co soudíte o této věci?“

36. Práví všichni ostatní: „Ano, ano, to přece můžeme dětsky snadno učinit, protože nás to opravdu nestojí zvláštní námahu; neboť hlavy od těla nám přece neutrhne? – Po tvé velmi rozumné řeči lze také snáze něco podniknouti, nežli po silně nabubřelé řeči Dismasově! Nechceme sice přes náš hanebný hlad a žízeň tvrdit, že by Dismas mluvil hloupě; ale podle svého starého zvyku mluvil tím nabubřeleji! A řeč nabubřelá nemá nikdy takový účinek jako řeč střízlivá, rozumná.“

37. „Bylo by jinak vše správné“, praví jiný ze společnosti, „jen kdybychom však byli o vlas lépe oděni! – Zejména žalostně se vyjímá našich deset dam! Nic, než jen nejšpinavější cáry a hadry visí v největším nepořádku na jejich nejvyš nevhodně vypadajících tělech! – A my mužové nejsme na tom o mnoho lépe! Myslím tudíž, že bychom se měli, kdyby to bylo možné, především snažit, abychom přišli k jen trochu lepšímu oděvu, a potom teprve jít k němu; neboť v těchto velmi nesvatebně vypadajících šatech bychom se v jeho vši nádherou vybavené blízkosti přece jen proklatě špatně vyjímali! – Co o tom soudíte?“

38. Práví první řečník: „Příteli! Ultra posse nemotenetur! – nad svou možnost není nikdo nucen! Ať tedy jsou dámy za námi; a ti, kdož jsou z nás ještě nejsnesitelněji oděni, učiní avantgardu – předvoj) a tak již podle mého mínění půjde. Dismas jako nejlépe oděný činí nám ostatně vůdce!“

39. Práví všichni ostatní: „Nuže, dobře tedy! Považuješ-li to tak za dobré, pokusíme se i my!“

Kapitola 105.

Dismas o dílech rozumu a srdce. Přivádí 30 těžko věřících Pánu.

1. Práví Dismas: nyní jste se již konečně rozhodli pro cestu k životu. Toto dalo práce! Správně, správně, tak učiníme-li jak tomu Pán chce, tak nikdy nezbloudíme, ale se svým vlastním rozumem a se svými názory jsme na zcela mylné cestě, na níž se můžeme dostat nejvyš do uhlířské boudy. Vůbec kde člověk následuje chladný rozum tam také obyčejně přichází na led kde se jak známo špatně stojí. Jenom kde člověk následuje živé rady svého srdce, není zelená tráva daleko a člověk přijde, jak se říká, na zelenou zemi, to jest k živé naději a tak je to také teď s vámi, jakož i se mnou samotným. Nyní jsme uposlechli radu svých srdcí a ze dveří vyhodili radu rozumu jako tuláka, věčného dlužníka. A jsem zcela pevně přesvědčený, že teď s vámi se všemi bude co nejdřív lépe!

2. Přemýšlejte nyní, co vše nám radil náš vlastní rozum, a jakou spoustu pravidel a zákonů provedl! Co však nám prospěly? V pozorování tohoto našeho bedného stavu naleznete všichni nejpřesvědčivější odpověď. Vezmem naproti tomu veškerá vpravdě velká a užitečná díla lidí na zemi, jako například díla velkých mistrů krásných umění hudby, básnictví a malířství! Všichni velmistři těchto umění byli žáky svých srdcí, své mysli; a jejich díla jsou velká a nedostižitelná před poloslepýma očima pozdějšího ze samého rozumu skládajícího se světě, který se trpce namáhá vysvětlovat velká díla svobodného srdce tisícerými pravidly a zákony, o nichž se velkému mistru při tvoření jeho nedosažitelných děl jistě nikdy ani nezdálo!

3. Tažte se však, zda takový pokulhávající kovář pravidel provedl něco geniálního, svobodného a životem vonícího? – Zda nejsou díla těchto výrobců pravidel vždy tak suchá a ztuhlá jako vrchol Čimborasa a studená a neživotná jako severní a jižní pól Země? Ano, pravím vám nyní zcela otevřeně, jak to nyní co nejjasněji spatřuji: Díla rozumu připadají mně právě tak jako fosilie (zkameněliny). Máme tu mumii, zkamenělou rybu, raka, zkamenělé dřevo, kapradí a podobného více; ale jaký to rozdíl mezi těmito neživotnými fosiliemi a živou skutečností! Jaká zkeslená a zmrzačená ztuhlost ve formě samé! A jak děsná neživotnost. – Proto nyní pryč se vším, cokoli v nás jen poněkud pochází z pouhého rozumu! Neboť ve veškerém působení pouhého rozumu spočívá kletba, kdežto nejnepatrnější díla srdce mají nekonečně velkou hodnotu pro vše, co tu dýchá a žije.

4. Pouhý rozumový člověk je pravý hrobař. Jeho rozum jako konglomerát (snůška) tisíců pravidel a zákonů je v jeho ruce rýčem, kterým chce pošetilý hrobař udělati šachtu do hlubin živým zlatem oplývajícího srdce, ale jeho námaha je marná a jeho práce neplodná! Neboť živé zlato nezůstane lpěti na nemotorném rýči, za to však hluchý kámen a škvára, z níž žádný chemik života neobdrží ani nejmenší kapku ryzího zlata! Z tohoto jen až příliš pravého důvodu se také, jak jsem již dříve poznamenal, na věky rozloučíme s rozumem i se všemi jeho elaboráty (výplody) a budeme se držeti cest a skutků majících vztah jedině k našemu srdci – a jistě dojdeme brzy k lepšímu cíli, nežli tomu bylo dosud.

5. S touto nutnou předběžnou úvahou můžeme se však také nyní zcela směle odebrati k Pánu, kde v tomto našem změněném poznání a v této náladě myslí dojdeme také k žádoucí posile srdce a žaludku. – A tak mne nyní následujte v řádu, který jste pro velmi nepříhodný oděv sami nařídili jako slušný!“

6. Po této velmi dobré a opravdové řeči Dismasově, která byla celou společností schválena, přicházejí nyní všichni poněkud bázlivě ke Mně. – A když po několika krocích dojdou ke Mně, pokloní se Dismas opět co nejhloběji přede Mnou a praví: „Ó Pane, Tvou milostí a Tvou jedinou pomocí se mně ubohému hříšníkovi před Tebou podařilo toto svaté dílo! Všech třicet mne ve Tvém jménu následovalo, jak jsi mi to co nejmilostivěji přikázal. Nyní se s nimi, jakož i se mnou staň Tvá svatá vůle! Ale prosím Tě o to, jen pro mne žádný čestný šat za to; neboť já nejsem věčně žádně cti hoden. Tobě jedinému však budiž všechna čest na věky!“

7. Pravím **Já**: Velmi dobře jsi vykonal, Můj milý Dismasi své poslání a o Mé jméno ses nyní velice zasloužil! Proto ti také dám, co a jak ti náleží; potom však také těm, které jsi podle jejich srdce získal! Obrácej se k Robertovi: „A ty, Roberte, jdi a přines víno a chléb a náležitě roucho pro bratra Dismase – Já však budu nyní mít s těmito třiceti malé jednání! – Staň se!“

Kapitola 106.

**Proslov Bruna. Kritické proti-otázky Páně.
Pokora a moudrost Brunova přivolává milost Páně.**

1. Mluvčí oněch třiceti vystoupí, co nehlouběji se mně a rovněž také celé stolní společnosti pokloní a praví pak docela srdnatě: „Pane. Stvořiteli, Udržovateli a Vládce celé nekonečnosti a všeho toho, co naplňuje její na věky neomezený prostor! Stojíme zde jako neúplnější nicotnosti před tebou, který jsi jediný vše ve všem, – a očekáváme od Tebe milost a milosrdenství, ne však tak, jako bychom měli na to jakékoli i jen zdánlivé právo, ježto my všichni jsme většinou slabí a někdy dokonce hrubí hříšníci; nýbrž protože Ty, jako Bůh jsi nejčistší a nejdokonalejší Láska, která se dala přibít na kříž nikoli za anděly, nýbrž za padlé hříšníky! – Ty Jediný jsi Síla slabých, Spasitel bédných, Pomoc nuzných! Ty Sám Ses jako takový zjevil a hříšníkům pravil: „Pojďte ke Mně všichni, kteříž pracujete a obtíženi jste, Já vás všechny občerstvím“

2. A tak tedy jsme také my nyní před Tebou, plně obtíženi všemi nesnázemi života, kterými nás zahrnuje jakési peklo! Sejmi je z nás podle milosrdenství Svého, ó Pane! My ti ovšem za to nic jiného nemůžeme poskytnouti, nežli nejvyšší třicet všelikými hříchy stížených srdcí, která by tě nade všechno milovala, kdyby si troufala! Ale nyní myslím, jako jsem myslíval často na Zemi, když jsem ve slabých okamžicích použil bujné nevěstky. Kdyby tato nevěstka měla srdce, které by se dovedlo pro mne rozpálit, musel bych ji také milovat přes veškeré její skutky smilstva. Neboť pravá láska hledá jen srdce a pohlíží jen na srdce; pro vše ostatní je slepá!

3. Tak tedy ráčiž, ó Pane, s námi naložit! – neďivej se na naše skutky, které jsou vesměs špatné; nýbrž dívej se na naše srdce, která, i když nečistá, dychtí nicméně po tvém nejsvětějším Otcovském srdci jako suchá tráva po oživující rosné kapce!“

4. Pravím **Já**: „Ano, milý Bruno, vše co jsi nyní ve jménu těchto svých bratří a sester promluvil, je velmi dobré, pravdivé a krásné. Ale v Písmu je psáno, že smilníci a cizoložníci do království Božího nevejdu! Vy však jste byli venkoncem hrubí smilníci a cizoložníci a byli jste přitom plni sobectví. Má milost však, kterou chcete, jest vlastní království Boží. Je tedy otázkou, kterak se – v souladu s Písmem – zamýšlíte státi jako smilníci a cizoložníci účastni Mé milosti a Mého milosrdenství!“

5. Praví Bruno: „Ó Pane, dovolíš-li, aby směl před Tebou hříšník otevřít ústa, pak mu zajisté nebudeš také zabraňovat, aby pociťoval lítost nad svými hříchy a prosil Tě snažně o milost!? – Hle, Ty jsi přes tento zlý soudcovský text Svého svatého Písma neuzavřel lotru na kříži Svě království, cizoložníci v chrámu jsi neodsoudil, také Magdalenu ne, a zavítal jsi do domu Zacheova. Rovněž tak i nyní zde jsi oblažil Svou milostí již mnohé, kteří Ti přece také nemohli více učiniti nežli my. A tak nebuď ani k nám tvrdší!“

6. Pravím **Já**: Ano, ano, ale ti všichni nebyli tak velmi hrubí hříšníci jako jste vy!“

7. Praví Bruno: „Ó Pane! Co může před Tebou být velké anebo malé, ať hřích či ctnost!? Ty jediný jsi velký a dobrý; vše ostatní není však před Tebou nic! Ó Pane, který se staráš o psy, pardály, lvy, hyeny a tygry, což jsou zlá zvířata, postarej se tedy také o nás, aspoň v té míře, jako o tato zvířata!“

9. Tu dávám Robertovi pokyn, aby přišel s vínem a chlebem, – Bruno pohlíží celý užaslý na Roberta, neví však ještě, co to má znamenat.

Kapitola 107.

Nebeská hostina milosti. Závod v lásce nově získaných.

1. Robert klade přede Mnou na stůl chléb a vedle chleba postaví rovněž víno, poté se pokloní a jde na místo. – Já však vezmu chléb a táži se Bruna, zda ví, co to je?

2. Praví Bruno: „Pane! To je chléb nebes, pravý pokrm pro věčný život a odpuštění hříchů! Blaze tomu kdo jej dostane jíst!“

3. Pravím Já: „No, dobře tedy ! Protože takto věříš a mluvíš, vezmi jej a jez z něho, kolik můžeš a chceš!“

4. Praví Bruno: „Pane! Zde vedle mne je jich však ještě devětadvacet, kteří jsou asi ještě hladovější než-li já! Ó dovol, abych dal z tohoto chleba nejprve jim podle jejich potřeby a nakonec, abych já se nasytil teprve tím co by zůstalo!“

5. Pravím Já: „Čiň vše podle touhy svého srdce!“

6. Tu Mi Bruno děkuje se slzami v očích za chléb a rozděljuje jej až do posledního drobtu mezi oněch devětadvacet, kteří jej rovněž a s nejvyšším pohnutým srdcem požívají. – Jeden však upozoruje, že Bruno na sebe zcela zapomněl, přistoupí k němu a praví: „Ale, milý příteli Bruno, ty jsi při dobrém rozdělování chleba zapomněl, a dal jsi nám vše, co Pán dal jen tobě! Já jsem ze svého kousku ještě nic nevzal, vezmi jej a pojez; neboť jsi neméně hladový nežli já!“

7. Praví Bruno: „Nejmilejší příteli, podrž a pojez, co jsem ti dal jediné skrze milost Páně a na mne se neohlížej! Neboť já mám více radosti, jste-li vy všichni nasyceni, nežli kdybych já byl stonásobně nasycen. Jen se o mne nestarejte; neboť po boku Tohoto svatého Dárce se zajisté nesmí věčně nikdo zneklidňovat pro nasycení!“

8. Při tomto ušlechtilém chování Brunově, jakož i jeho přítele vstoupí do očí všem hostům, jakož i Mně Samému, slzy velké radosti! Neboť v žádném nebi není nic vznešenějšího a dojmavějšího, nežli když nějaký chudý a velmi hladový muž zapomene při pohledu na své stejně chudé a hladové bratry úplně na sebe a vše, co náleželo jemu rozdá svým chudým a hladovým bratrům. Takový muž učiní tím však také obrovský krok – a to do centra Mé lásky!

9. Notabene! Toto si také vy na Zemi zejména dobře zapamatujte a do svých srdcí zapište!

10. Poté vezmu víno a dávám je Brunovi s otázkou, co je to?

11. Bruno praví pln nejvděčnějšího pohnutí: „Ó Pane, to je vzácné víno z Tvého lisu, ano z nejsvětějšího lisu Tvého božského Otcovského srdce! S díkem nikdy neutuchajícím a naplněn nejvyšší úctou odvažuji se přijmouti je z Tvých přesvatých Otcovských rukou a dovolíš-li, dám je také svým ubohým, žíznivým bratrům!“

12. Pravím Já: „Již jsem ti dříve řekl, že je Mi úplně vhod, cokoli jen učiníš podle ušlechtilé pohnutky svého srdce! – Hle, víno je nyní tvé; učiň s ním co chceš!“

13. Bruno, zcela dojat, Mně děkuje a ihned podává víno svým bratrům a přátelům. – Oni praví a ujišťují, že z něho dříve nic nepřijmou, dokud se on nenapije. – Ale Bruno trvá na svém a tak tedy ostatní berou co nejvděčněji víno a pijí podle chuti svého srdce! – Leč také ani vína nezbude. Ačkoliv je však Bruno nyní ještě všecek hladov a žíznivý, nicméně se však co nejvroucněji raduje, že jsou nyní jeho bratři posíleni a že se jim ihned dostává lepšího vzezření.

14. Pravím Já: „Nyní Mně můj milovaný Bruno řekni, jak ti zde chutnal Můj chléb a Mé víno – Jsi nyní silnější nežli jsi byl dříve?“

15. Praví Bruno zcela srdnatě: „Pane! Já mám jen jedna ústa, jeden žaludek a jedno srdce! Oni však mají dvacet devět úst, rovněž tolik žaludků a srdcí, která všechna jsou z mého srdce! Také v mém žaludku a v mých ústech domovem. Kdybych byl snědl chléb a pil víno sám, byl

také jen zcela jednoduše nasycen a posílen, což by mně zrovna největšího užitku nepřineslo. Ježto jich však na mém místě bylo posíleno dvacet devět, které nosím všechny ve svém srdci jako druhé já, byl jsem tím nyní nejen jednoduše, nýbrž ve vši pravdě srdce svou velkou radostí v lásce devěťadvacetkrát nasycen a posílen radostí z devěťadvaceti nasycených a posílených chudých bratrů a nejvyšších chudých sester! A tak na Tvou mně danou svatou otázku nemohu opravdu nic jiného odpovědět a říci, než-li že Tvůj svatý nebeský chléb mně převelice chutnal a víno se mně jistě co nejlépe zamlouvalo! – Tobě jedinému věčně za to díky!“

16. Pravím **Já**: „Nejmilejší příteli Bruno! Hle, ty jsi na Zemi zajisté velmi často a velmi hrubě hřešil! Protože však v srdci chováš tolik nezištné lásky k svým bratrům, bude ti také mnoho odpuštěno! Neboť každému dobrodinci bratří a sester se zde dostane milosrdenství, tím že sám konal milosrdenství; a tak tedy také tobě kvůli tvým bratrům a bratrům kvůli tobě; neboť zde stojí jeden za všechny a všichni za jednoho!

17. Jsou však na světě dobrodinci, kteří jsou velice milosrdní k chudému, mladému děvčeti a snaží se mu ze všech svých sil propter certam quoniam (z jistého důvodu) pomáhati z nesnází; přijde-li však k nim nějaká stará a velmi zdeptaná vdova, je nasycována kázáním a mizerným krejcarem; právě tak je tomu i s chudým zdeptaným bratrem. Takovýmto milosrdným dobrodincům prokáži velmi málo milosrdenství! Neboť kdo chce mít za svá dobrodiní požitky a nemůže-li ho mít. Je pak tvrdšího srdce nežli kámen, ten patří k rodině všech ďáblů! Neboť i ďáblové konají dobro těm, od nichž mohou očekávat nějakou příjemnou výhodu.

18. Ty však jsi zde tak nejednal, ale konal jsi milosrdenství, za nímž se neskrýval žádný nečistý úmysl a proto nalezneš také u mne opět nejvyšší slitování! – Ale dříve nežli ti ho v zaslíbené plné míře poskytnu, budeš Mně muset složit ještě jednu zkoušku svého srdce! Obstojíš-li také v této zkoušce, pak se ti dostane také ihned v nejlepší a nejplněší míře Mé milosti a Mého slitování!

19. Zde směrem k západu spatřuješ dveře, které jsou zpola otevřeny. Jdi tam! V dotyčném pokoji najdeš samé lidi, kteří byli na světě tvými největšími nepřáteli! Hleď je získat a přiveď je ke Mně, tak se potom staneš dokonalým přede mnou! Neboť kdo koná dobro jen svým přátelům, ten ještě dávno neučinil vše, aby pak mohl přede Mnou říci: „Pane, byl jsem nicméně neúžitečným sluhou!“ Kdo to však říci nemůže, ten Mne ještě dávno není hoden! – Jdi tedy tam a jednej podle Mých slov!“

20. Praví **Bruno**: „Ó Pane! Tvá svatá vůle se staň! Ó jak je přebývatí ve svatém domě pravého, věčně všemohoucího Otce! – Ó vy všichni moji nepřátelé, vy bratři, kteří, jste na mně a ve mně tvrdě neuznávali bratra, který vás miloval, – přicházím k vám ve jménu svého a vašeho Boha, Pána a Otce, abych vám požehnal a učinil dobro a tím také na věky zapomněl na každé bezpráví, které jste mi kdy učinili!

21. Ó Bože, ó Bože! Jaká slast naplňuje nyní mé srdce, které se teď shledává dosti silným, aby se pokořilo před svými nepřáteli, před svými pyšnými a sobeckými opovrhovateli! Temně nyní tuším, co asi Tvé svaté Otcovské srdce pociťovalo před tváří Svých zlých nepřátel tehdy, když jsi v Sobě Samém k Otcovi zvolal: „Otče, odpusť jim, neboť nevědí co činí!“ Ó velikosti, velikosti, svatá, nekonečná velikosti, již je schopno jen srdce Boží!

22. Věru krásné, ano povznášející a podivuhodně krásné je, když pomáhá bratr bratru; a ještě krásnější jest, pomáhá-li mu, aniž by kdy pomýšlel na odplatu! Ale žádné nebe neobsahuje nic vyššího a většího, nežli těm, kteří nás proklínají a dobře činiti těm, kteří nás nenávidějí, námi opovrhovali a zhoubně pronásledovali!

23. Proto tam, tam k mým nepřátelům! Neboť oni jsou jakoby povoláni zdokonalit mé srdce před Bohem! S těmito vzácnými, povznášejícími slovy vrhne se Bruno k označeným dveřím.

Hrdina lásky obklopen nepřáteli. Bursiáni na onom světě. Láska Kristova přemůže vše. Velký rybolov duší.

1. Když však chce Bruno vstoupit do pokoje svým nepřátel, postaví se ihned někteří přede dveře a praví hněvivým rozčileným hlasem: „Zpět bídniče! Co máme zde s tebou co dělat!? Byl jsi nám vždy protivnějším nežli smrt a předmět naší nenávisti s našeho nejhlubšího opovržení! Co máme nyní zde v pekle s tebou dělati?! – Ke všem čertům s tebou, ty nejbídnější lidská bestie!!“

2. Praví Bruno zcela srdnatě: „Milí přátelé, copak jsem vám kdy učinil, že mne tak strašně nenávidíte?! Učiním vše, cokoli budete ode mne podle práva slušnosti požadovati, jen abyste mne mohli mít zase rádi!“

3. Křičí ti zuřivci ve dveřích: „Ty bídná lidská bestie, nemůžeš učinit nic, abys nám namluvil o sobě lepší mínění! A my také od tebe nic jiného nepotřebujeme, nežli abys nás opustil! Neboť tvá osoba se nám protiví více nežli nejspodnější peklo! Dábel je proti tobě Bohem! A tak tedy odstup dobrovolně od nás, jinak tě na kusy roztrháme!“

4. Praví Bruno: Může-li vás to se mnou usmířit, pak se dám rád vámi zkřížovat! Ale jen mě musíte slíbit, že potom se již nebudete na mne hněvat!“

5. Praví zuřivci: „Cožpak ty myslíš, že by nám posloužilo ke cti, kdybychom vložili své čestné ruce na tělo nějakého hanebníka?! – My – a tebe ukřížovat, to by přece byla pro nás hotová hanba! Nejvýš bychom tě srazili k zemi jako nejprašivějšího psa; a to jen tak mimochodem; to bychom ti mohli zcela ze zvláštních lidských důvodů bez obtíží učinit, kdybychom byli zrovna v dobré náladě! Ale dávat si s tebou větší a více pozornosti budící námahu, bylo by věru od nás nečestné, malicherné a směšné! – Proto zmiz a nezlob nás déle svou ohavnou přítomností!“

6. Praví Bruno: „Ale neváženější přátelé! Musím vám nyní otevřeně doznati, že je mi žel příliš dobře známo, že jste mne na světě vždy nenáviděli a, jak a kde jen bylo možno pronásledovali! Jakkoli jsem se však také velice snažil, abych přišel na důvod toho, bylo to nicméně vždy marné! Pronásledovali jste mne jen proto, že jsem vám nebyl po chuti! – Zde na tomto světě jsme však všichni naše tváře velmi změnili. Nyní myslím zcela jinak, nežli jak jsem myslel na Zemi a také jsem se stal zcela jiným člověkem. Totéž se asi stalo s vámi!“

7. Řekněte mi přece, čeho jsem se na světě proti vám dopustil? – Jsem nyní sto, tisícero-násobně všem vynahradit, cokoli vám, ač nevědomě, dlužím. Jen mi odpusťte a buďte ke mně vlídnější, nežli jste byli dosud! – Jakou radost vám to může učinit, jestliže mne jako ubožáka nenávidíte?! – Nečiním si nikterak nárok na vaše přátelství, neboť to bych od vás jako svých vyhlášených nepřátel požadoval příliš mnoho! Ale proto vás přece jen právem mohu prosit, abyste upustili od svého vyhlášeného nepřátelství proti mně, a to tím snáze, že mne beztoho považujete za příliš nepatrného, než abyste mne mohli uznat za hodna ukřížování?“

8. Praví zuřivci: „K čemu tu tvé mluvení a hloupé chvástání! Jsi jednou svi - - - a také jím na věky zůstaneš! Do očí se stavíš, jako bys byl nejvzácnějším a nejpočestnějším člověkem; zatím jsi však potvora všech potvor, a nelze ti nikdy důvěřovat! Víš, jak jsi s námi jednal na b u r z e ? neviděl jsi nic jiného nežli ustavičné klesání, vystrašil jsi z nás akcie a pak sis je koupil sám! – Ó lumpo! Nedělej se jen tak nevinným! Známe tě! Klesají snad také zde kurzy, protože nyní tak velice vyhledáváš naše přátelství?!“

9. Praví Bruno: „Á, tady to tedy vězí?! Ó přátelé, pochází-li vaše zášť od toho, pak doufám, že budeme spolu co nejdříve nejlepšími přáteli! Neboť tu vám mohu dáti předem nejvěrnější a nejoprávněnější ujištění, že se svou nenávistí proti mně jste na nejvýš špatné čínské cestě! – Hledte, předně bych mohl tak málo jako vy předem určit, zda budou kurzy stoupat či klesat; a za druhé nemůžete mi na věky dokázat, zda jsem nakoupil právě ty akcie, které jste vy se ztrá-

to prodávali bance zpět! Kupoval jsem, protože jsem měl peníze a vy jste prodávali, protože vám peníze došly! Já jsem se vás proboha nikde a nikdy neptal jaký je kurs; ale vy jste mne na burse téměř každodenně obléhali a byli jste mně se svými vždy stejnými otázkami často k zošklivění obtížní! Jaképak jsem z toho mohl mít aneb odvozovat výhody? – Ó hleďte, jak mělce je založena vaše nenávist ke mně? Vždyť já jsem vás přece nikdy nenutil ani ke koupi a rovněž také ne k prodeji. Že jsem vám však vždy, pokud je to jen na burze možné sděloval o velmi kolísajícím stavu kurzů, zejména v dobách válečných, pravdu, když jste se mne na to tázali, to jste přece mohli sami co nejpřesvědčivěji denně vidět při vyvolávání kurzů! Kdo však vás nutil, abyste své papíry při nejnižších kurzech prodávali a při vyšších kurzech kupovali?! Já jistě ne a tisíc ostatních také ne! Vy jste sami byli tak pošetilí a tím jste přišli na mizinu! Ale takovou hloupost jste nechtěli připsat sami sobě, protože jste se považovali za příliš moudré spekulanty. Když jste se však potom na sobě samých dopustili co nejhrubšího hříchu, svalovali jste vinu na toho nejbližšího, který byl ve své spekulaci poněkud chytřejší nežli vy! – Otažte se však nyní v tomto duchovním světě jednou zcela vážně, zda tato vaše nenávist, zejména ke mně – má v sobě i jen zdánlivý důvod? Nedejte se vysmát! Co by mně mohli překážet vaše a vám moje papíry? Já jsem kupoval, vy též, pokud se vám to zdálo být radno. Anebo jste prodávali a já kupoval! To je přece něco zcela přirozeného! Odkud tedy váš hněv na mně?! Falešné pověsti jsem však nikdy nerozšiřoval a nikdy jsem také žádné klamně svítilny nepoužíval!“

10. „Dobrá!“ Práví j e d e n z nenávistné společnosti, „ty jsi tedy správně jednal, jak jsi to nyní slovy před námi vyjádřil! Ale to nemůže naši zášť, zlobu a nenávist k tobě zmenšit, protože ty jsi na světě vždy jinak smýšlel nežli jak zněl smysl sladkých slov, což my všichni teprve náležitě dokonale zde poznáváme! Řekl-li jsi černé, pak to bylo již bílé, a řekl-li jsi bílé, pak to bylo již zcela jistě černé! Kdybys neměl v burzovních spekulacích naprosto žádné předvídavosti, pak bys byl jistě nemohl a to vždy tak jistě, jak jen může být něco jistého, předem prohlašovat černé za bílé a tak také naopak! Hle, my všichni jsme se tě netázali, abychom se do tebe přímo pravdu dověděli, nýbrž právě naopak. A opak byl pak úplnou pravdou! Ale tvůj úskočný ostrovtip přece jen nepozoroval, že jsme tvých výpovědí používali právě obráceně a tím jsme jistě k tvé skryté, velké zlosti vytáhli padesátilibrový koláč z proudu papírové spekulace. Že se nám to zrovna vždy nepoštěstilo, to přináší rozmar hry sebou; ale kdybychom byli jednali vždy podle tvé výpovědi, pak bychom byli v nejkratší lhůtě prohráli vše, co jsme měli! Hle, tak tomu je a odtud také datuje naše spravedlivá nenávist proti tobě! – Prokaž nám však opak a my tě dokonce poprosíme za odpuštění a staneme se tvými nejlepšími přáteli.“

11. Práví Bruno: „Dobrá, беру vás za slovo! – Odpovězte mi však předem na několik otázek! – Otázka číslo 1: Byl jsem na burze více nežli vy, snad ředitel, účetní, pokladník anebo tajemník anebo nějaký právní konsulent (poradce) anebo jinak něco podobného?“ – Práví rozhněvaní: „Nikoli byl jsi jako my pouze zájemcem?“

12. Práví Bruno : Dobrá! Otázka číslo 2: Kdo vlastně na burze je do všech finančních otázek zasvěcen?“ – odpověď : Bankovní a burzovní zaměstnanci!“ – „Dobrá! – Otázka číslo 3 : Dostane se mnohým bankovním a burzovním zájemcům od poučených vedoucích úředníků vždy pravdy?“ – Odpověď: „Nikoli! Hatí-li se něco, nedoví se již vůbec nikdo nikdy pravdu!“ – „Dobrá! – Otázka číslo 4 : Nemůže-li však při takových příležitostech nikdo ze středu zájemců dospět k pravdě, jak a čím bych tedy měl dospět k pravdě já?“ – Odpověď: „Ó zcela snadno! Podplácením může přijít lump na leccos, co čestnému chlapu zůstává skryté!“ – „Dobrá! Ex cantucognoscitur avis! Podle zpěvu se pozná pták! Anebo Wie der Schelm so der Helm (Jaký pán takový krám)! Přiveďte mně všechny bankovní a burzovní úředníky a necht' řeknou, zda jsem kdy i jen toho nejnepatrnějšího haléřem podplatil, aby prozradil bankovní tajemství! Ale o vás říkal tak zvaný zlý svět, že jste při jedné kritické příležitosti zasadili jednomu zasvěcenci tajnou, tisíc dukátů těžkou, ránu do žeber, aby vám podal malé předběžné odhalení, jak se asi věci vyvinou – načež jste pak také již následujícího dne zaměnili téměř veškeré své papíry se značnou ztrátou za zvonivé mince a s těmi jste pak podnikli tajný obchod do ciziny a tím jste se napálili podruhé! Řekněte, pohnul jsem vás k tomu také svým černým za bílé?“

13. Tu se oni nevraživci zarazí a nevědí, co by na to odpověděli. – **B r u n o** však mluví dále říka: „Přátelé, poradil jsem já vám snad také, abyste dali společně v jednom sklepě zazdít třicet tisíc fl..c.m. (zlatých) ve dvacetnících? Když pak bylo ve Vídni prohlášeno milé stanné právo a byly nařízeny přísné domovní prohlídky a když v onom osudném sklepě dobří Chorvaté (chorvatské vojsko) prolomili dutě znějící místo ve zdi, aby snad objevili skryté zbraně, avšak místo zbraní našli hotových třicet tisíc zlatých, které je ještě více potěšily a které si až do posledního groše vzali – myslím, že k tomu asi mé černé za bílé nepřispělo! Byli jste, krátce řečeno, vždy sami vinni svých ztrát. Ale vy se považujete stále ještě za moudré spekulanty a v nejvyšší míře se mylně domníváte, že jsem byl do vašich spekulacních tajemství zasvěcen a že jsem vám byl zrádcem? Jak by však něco takového bylo možné, když jsem vás mimo burzu nikdy svou přítomností neobtěžoval – a také na burze ne, leda když jste se na mne vrhli jako hejno moskytů?! Na veškerém vašem neštěstí nemám ani nejmenší viny, o tom můžete být úplně ujistěni! Bůh je můj svědek. Myslíte-li však ještě, že jsem vás učinil nešťastnými, pak mi to dokažte před Bohem; a já učiním vše, abych svou vinu na vás stonásobně odpykal. Mluvte nyní, jak vám tato věc připadá!“

14. Praví poté jeden po poněkud delším přemýšlení „věc se má ovšem tak, jak jsi nám ji nyní všem vyložil! Ale jestli jsi na tom tedy neměl snad podílu již vůbec, pak přece nechápeme, jak jsi přišel k této přesné vědomosti a evidenci o našich poměrech! Kdybys byl neměl naprosto žádného zájmu na našich nejvyšších nemilých životních poměrech, jak by ti mohly býti tak známé, jako bys je byl sám nařídil a řídil? Ve Vídni se ještě přihodilo jistě mnoho takových nejvyšších nepřijemných věcí jako byly naše – řekni, jsou ti rovněž tak známé jako naše?“

15. Praví **Bruno**: „Všechny jistě ne, ale zajisté velmi mnohé, aniž bych měl na nich zrovna více méně podíl, jako na vašich. Vždyť vy jste přece také vždy věděli, kdo byl volán soudem a proč, aniž byste proto byli nějak bídnými udavači účastníků soudu. Proč bych se tedy nemohl dovědět i já také, aniž bych byl proto vůči vám hanebným udavačem, jak se vám dařilo v době velké svízele, když jste mně byli přece z burzy až příliš dobře známi? – Dejte mi nyní na to dostatečnou odpověď a dokažte mi, že ten, který obdrží jakoby náhodou zprávu o neštěstí svých známých, musí proto na něm mít vinu. Ukažte mně, v kterém zákonu je to uvedeno jako zaviněný zločin?“

16. Nevraživci se zarazí a nevědí, co by učinili! Dobrá řeč jim nenapadá a s nějakou mělkou řečí se již neodvažují vystoupit. Rovněž tak je tomu také s jejich hněvem, nenávistí a zlobou, Chtěli by velmi rádi zůstat ještě déle téměř nesmiřitelně hněvivými; ale při zralejší úvaze ztratili pro to nyní veškeren důvod, a s ním se konečně ztrácí také hněv. Tak stojí nyní před Brunem bez důvodu k hněvu a tedy bez hněvu a zlobí se nyní sami nad sebou, že nyní nemohou mít hněvu, nenávisti a zášti vůči Brunovi.

17. Po delší chvíli vystoupí jeden a praví: „Hloupé, hloupé, hloupé je to! Ano proklatě hloupé, že ti nyní nemůžeme již nic rozumného namítnouti a proto musíme nutně od svého hněvu na tebe zcela upustit. Jak rádi bychom ti zasolili, kdybychom ti mohli aspoň přibájit jen zdánlivou vinu! Ale ty jsi příliš chytrá mrcha, než aby ti mohl někdo na kůži. A tak musíme nolens volens (chtěj nechtěj) státi se ti dokonce ještě přáteli! To skutečně usmrtí najednou všechny dobytek na celé zemi! – Ale copak chceš nyní ještě dalšího s námi? Ci máme činit?“

18. Praví **Bruno**: „Přátelé, nevidíte v tomto velkém sále velký poradní stůl a všechny ty, kteří kol něho shromáždění sedí a konají nejmocnější poradu dokonce hned o celé nekonečnosti?“

19. Praví řečník: „N e v i d í m e bohudíky n i c, ani sálu ani poradního stolu! Vidíme jen tu to nejopravdovější krčmu plnou temnoty, a také tebe! Zda má však nějaký východ, to nevidíme a nevíme! – Co však chceš se svou pro nás opravdu nejvyšší nesmyslnou otázkou?“

20. Praví **Bruno**! „Nechci nic jiného, nežli přivésti vás k Pánu a Spasiteli **Ježíši**, aby vás očistil a potom na věky učinil vpravdě b l a ž e n ý m i – z kteréžto jediné příčiny jsem bylo právě od tohoto Pána a Spasitele Ježíše vyslán k vám. – Ať Ho nyní vidíte anebo nevidíte, násle-

dujte mne však nicméně ochotně, kam půjdu před vámi. Na pravém místě vám již bude dán pravý zrak!“

21. Práví řečník: „To půjde trochu těžko! Neboť předně dávno ještě nemáš naší důvěry v té míře, abychom tě nyní ihned slepě následovali, jako kdybys nám byl bůhví jak již dávným a mocně vyzkoušeným přítelem. A za druhé jsme n o v o k a t o l í c i, kteří dobře vědí, zač mají považovat Žida Ježíše a nejsou tak hloupí jako mnozí jiní, kteří ho dokonce učinili Bohem, jako kdysi Řekové Herkula a též jiné hrdiny šedého dávnověku! Proto si musíš pro náš prospěch vymyslet již něco chytřejšího a tudíž přijatelnějšího, jde-li ti vážně o to, abys nás vodil na průvazku.“

22. Práví Bruno: „Přátelé, tu bych mohl věčnost přemýšlet, a přece by mně nenapadlo nic chytřejšího. Římskokatolická víra je sice ve velmi mnohých věcech pošetilá a mēlká, ale novokatolická víra je ještě tisíckrát slepější a hloupější. Zda nepopírá život duše po smrti těla?! A přece žijete nyní po smrti svého těla dále. Tato okolnost dokazuje zajisté více nežli dostatečně, jakého ducha dítětem je novo katolicismus – Dále popírá nejen nejvyš zřejmé Božství Kristovo, nýbrž podle Strauss a Hegela popírá vůbec každá Božství! – Kdo se však může držet zejména zde ve věčném duchovním světě, této zavržitelné nauky, která ve věci dalšího života duše ohromnou chybu našemu zajisté nejživějším přesvědčení! Nauka, která však učinila tak ohromnou chybu, nebude přece, ve všech svých zásadách uchopených ještě makavěji ze ztuhlého vzduchu naprostého sobectví, věrohodnější nežli ve svém nejvyš mrzkém přijetí smrtelnosti lidské duše – je-li však u nějaké nauky hlavní poučky a podstatě falešná, pak ostatní z ní více méně odvozené věty a nauky nemohou přece být jiné, nežli rovněž v podstatě falešné! – Zahodte tedy celou svou novo-katolickou nauku do haraburdí a n á s l e d u j t e m n e,, kam vás povedu já! Ručím vám za to, že se vám zakrátko povede lépe!“

23. Práví řečník: „Příteli, ty jsi zatraceně chytrý chlap! Člověk ti musí dáti za pravdu, ať chce nebo nechce; neboť mluvíš jako když tiskne. Upřímně řečeno, jest mi nyní ze srdce líto, že jsme ti dříve šli všichni vstříc tak hrubě a urážlivě. Ale já doufám, že nám to budeš moci odpustit, zejména kdy povážíš jako neprostou temnotu ve všem jsme byli poraženi za všech našich dob od narození! Považ, že ve Vídni všichni, pop i úředník se starali o to, aby pohřžili ubohé lidstvo do nejtemnější noci ducha, uspali oplzlými komediami, bály, trpěným smilstvem a podobného více. Mezi těmito vlivy, veškerého ducha usmrcujícími, bylo zajisté nemožné povznést se do čistšího vědění. Jakými jsme však byli vychováni, takovými jsme také ještě nyní, totiž slepí, hluchí a němí na duši a na duchu a dovedeme tudíž sotva rozeznati černé od bílého. Měj tedy s námi poshovění a trpělivost a veď nás ve jménu Božím někam, kde se nám dostane aspoň poněkud více světla, nežli tomu bylo dosud.“

24. Práví B r u n o: „Nuže dobře! Že jsem k vám přišel se srdcem nanejvyš trpělivým a zcela hněvu prostým, to vám snad nemusím již dokazovat; neboť celé mé chování k vám je toho nejvýmluvnějším důkazem. Já jsem vám vše odpustil a jsem nyní, jako vždy, ve vší pravdě vaším přítelem! A tak tedy nyní také myslím, že mezi námi nesmí již býti překážky, která by nám zabraňovala nastoupit onu cestu, na níž je zde v tomto světě jedině možno uvést se na věky do takového životného stavu, v němž lze co do potřeby duše a ducha pokud možno blaženě trvat. – Dodejte si tedy odvahy a pevné vůle a následujte mne! – Vše ostatní však očekávejte klidně od Toho, který jedině může pomoci, který mně jakož i mnohým jiným přátelům již pomohl, a takto také vám co nejjistěji pomůže! Neboť ne nadarmo mne vyslal k vám! Kolik vás je, zda sto anebo tisíc, to je jedno. Následujte mne všichni a bude vám všem pomozeno!“

25. Práví nyní všichni přední: „Nás, kteří se známe z burzy, jest jen asi dvacet; ale za námi je takřka nesčíslné množství samé nejsprostší holoty. Zda oni tě také budou následovat, to je zcela jiná otázka! Možné, ale velmi málo pravděpodobné! Neboť jsou příliš hluboko v noci. – Zkus to!“ – Nám je to jedno, půjdou-li s tebou či ne.“

26. Práví m n o z í v p o z a d í: „Tak příliš hloupí, jak tu páni vpředu míní, nejsme! Proto nám nemějte za zlé, pánové – dovolíme-li si tedy i my jako opravdová t i s í c o v á společnost

vás doprovázeti! Neboť ten který chce pomoci vám, jistě ani nás nevyhodí ze dveří. Rozumíte tomu? – Tak tedy na štěstí k počtě Boží jen vyrazit!“

Kapitola 109.

Dobry duch svornosti mezi lačnými po světle. Zástup světských slepců přichází před Pána. O Brunově životě.

1. Praví poté dřívější nevraživci: Ó kvůli nám se nemusíte nikterak ostýchat! Zde v tomto světě jakýkoli rozdíl stavu beztoho úplně přestal. A v nekonečné prostoru budeme snad také my míti místo. A tak můžete bez ostychu nerušeně s námi jíti tam, kam nás povede přítel Bruno!“

2. Praví poté jeden z velkého zástupu v pozadí: „Tak je to v pořádku, takové slovo si dáme líbiti! Před Bohem jsou všichni rovni, kníže i žebrák, vlk i jehně. Kníže nesmí přezírat žebráka a vlk nesmí nikdy dychtit po krvi jehněte. Jsme-li mezi sebou vyrovnáni, pak budeme také vyrovnáni před Bohem. Neboť On nám nedal zákony kvůli Sobě, nýbrž kvůli nám samým. Nenosíme-li však na našich vzájemných dlužních tabulkách žádných vzájemně povinných záznamů, pak jich také jistě nenalezneme ve velké knize života, ve velké úřadovně řádu Božího. Kdybyste snad měli něco proti nám smažte to s dlužní tabulky na věky, jako jsme my úplně smazali vše, cokoli jsme našli na našich záznamových tabulkách.“

3. Praví jeden řečník z popředí: „Krásné, velmi krásné od vás! Co jste učinili vy, učinili jsme také my; a tak tedy jsme nyní přátelé, bratři a sestry! – Ale nyní nám přítel Bruno dává pokyn, abychom ho následovali; a tak tedy tuto naši soukromou rozmluvu přerušíme a budeme zcela mlčky následovati přítele Bruna!“

4. Po těchto slovech všichni povstávají a následují rovnou Bruna, kam on před nimi kráčí se zcela veselou myslí.

5. V několika okamžicích přijde Bruno s celou velkou karavanou ke Mně a praví: „Pane, tu byli v š i c h n i, které držel v zajetí onen ponurý pokoj. Tím jsem splnil prostě Tvůj rozkaz. Nyní staniž se beze mne, ó Pane, s nimi Tvá svatá a věčně nejlepší vůle! Slepí jsou všichni. Dej jim tedy světlo, aby Tě mohli vidět, jako Tě nyní vidím ve vši Tvé laskavosti a Otcovské lásce já!“

6. Praví jeden ze společnosti: „Příteli Bruno, jsme tedy již u cíle krátkého putování? A s kým pak jste to nyní tak do duchovního vzduchu mluvil?“ – Praví Bruno: Nyní jsme úplně u cíle! A Ten, k němuž jsem nyní mluvil. Je P á n, B ů h , J e h o v a, Ježíš C e b a o t ! Proste Ho o světlo, jako jsem Ho již prosil já, tak se vám také ihned dostane světla; a budete Ho pak moci rovněž tak vidět, jako Ho nyní vidím já!“

7. Pravý jiný za společnosti : „Řekni nám, zda nejsme ve velkém sále, kde jsme byli dříve a odkud jsme však potom byli pro svou domýšlivost a nestoudnost zahrnání do oné temné díry – a to, nemýlím-li se Robertem Blumem, který nebyl nikdy příliš zdvořilým Sasem?“

8. Praví Bruno: „Ano, jste v tomtéž sále! A bratr Robert je nedaleko vás!“ – Praví řečník: „Byl tam také přítomen, jak si tak slabě vzpomínám. P á n J e ž í š, v Něhož jsme však tehdy nevěřili a měl mnoho co dělat s Lerchenfeldkou, Leanerl, strakatou jako kukačka. Tehdy jsme Ho viděli a Leanerl též! Proč Ho a rovněž Leanerl nemůžeme tedy vidět nyní?“

9. Praví Bruno: „Důvod spočívá prostě v tom, že jste se stali příliš hrubě smyslnými. Z takové hrubé smyslnosti nelze však vidět, slyšet a chápat, naprosto nic duchovního, jak to víš z vlastní zkušenosti, jak z údobí mého pozemského života, tak i nyní z různých stavů tohoto mého duchovního života.“

10. Když jsem se na Zemi ještě jako velmi něžný a bohabojný chlapec zdržoval v domě svých velmi zbožných rodičů, míval jsem všeliká nádherná vidění. Ano mnohdy při své ranní a večerní modlitbě mě bylo tak, jako by se kol mne vznášely andělské postavy, které mne posilovaly a v mých prsou probouzely tak velice nebeský pocit, že mně to nezřídka připadalo tak, jako bych byl skutečně již v nějakém Božím ráji. V tomto svém pozemském zbožném údobí života jsem měl také často tak obdivuhodně nádherné a nezřídka velmi významné sny, že si je můj pozemský otec podle mého vypravování téměř vždy od slova k slovu zaznamenával do svého protokolu a činival z toho leckteré mravní úvahy a závěry, ano mnohdy z toho dokonce prorokoval nastávající události pro kruh našeho, dosti velkého příbuzenstva. – Když jsem však potom jako dospělý j i n o c h odešel z otcovského domu a nacházel vždy víc a více zálibu ve světě, tu pak bylo také brzy po mých nebeských viděních. Moji veselí přátelé mně vše dočista oddisputovali a mé mládí mi učinili směšné a nudné, takže jsem se nakonec začal za ně dokonce stydět. A tak jsem obrovskými kroky přešel do veselého světa, styk se nakonec zcela hrubě hmotně smyslný a ze všech nádherných chlapeckých vidění zbyla mi sotva již vzpomínka. – Teprve v p o s l e d n í d o b ě jsem dostával mnohá jistá napomínání, která jsem však žel oceňoval teprve tehdy, až bylo příliš pozdě. Nyní teprve poznávám, jak všechna tato vidění se na mně osvědčila – a proč – Ale zde se z toho všeho dá ovšem již pramálo dělati! Neboť zde přijde nyní pouze na to, jakou povahu má ubohé duševní srdce, aby přijalo ještě nějakou slabou schopnost. Je-li srdce schopné ještě čistšího poznání a lepší vůle, pak je pro vás dobře. Je-li však srdce, jak se říkává, neřád, pak je vše neřád. Z tohoto nejvyš věrného popisu mého nejvyš vlastního mizerného života, jak se tento život vyvíjel a utvářel, můžete nyní všichni až příliš zřejmě vyrozumět, odkud to vlastně přijde, že jste zde v duchovním ohledu ještě úplně slepí. – Obraťte se však ve svých srdcích nyní zcela vážně na P á n a J e ž í š e a poproste jeho Samého o řádné světlo a dostane se vám a musí se vám dostat světla!“

11. Celá velká s p o l e č n o s t o tom nyní velice přemýšlí a mnozí začínají klásti ruce na prsa a srdce.

Kapitola 110.

Pán o rybolovu duši. Chléb, víno a nebeský oděv jako síla a povznášející dary milosti.

1. **Já:** však pravím Brunovi: „Milý Bruno, ty jsi opravdu dobrý rybář. Jedním záťahem jsi Mi přinesl plnou síť a to je opravdu mistrovství, které je v plné míře hodno své dobré mzdy! Teprve nyní se ovšem ukáže, až tyto ryby vyzvedneme ze sítě, zda nejsou mezi nimi některé, které snad pro svou příliš velkou hubenost nebudou muset být vyloučeny a vhozeny opět do moře. Ale to tvou zásluhu přede Mnou nikterak nezmenšuje; neboť třídění je jedině Mou věcí, zatím co tobě, jako Mnou vyslanému rybáři přísluší toliko chytání ryb. Avšak každý rybář učinil již vše, jestliže svou síť naplnil a nemusí se dívat, zda jsou ryby dobré či špatné. Já však jako Pán mohu teprve určit, které ryby se Mi hodí a které se Mi nehodí!“

2. A nyní jdi k Robertovi; on ti dá náležitou posilu, skládající se z chleba a vína a čestné tobě náležité roucho!“

3. Praví Bruno: „Ó Pane, já jsem sotva hoden Tvé nejnepatrnější milosti; jak bych tedy měl, jak bych mohl od tebe přijmouti takovou největší a nejvyšší milost. – Pane, to je příliš mnoho, co mně chceš učinit, učiň raději těmto ubohým rybkám, které by snad byly příliš hubené před Tebou ze sítě vytaženy. Mne však ponech, jaký nyní jsem. Neboť věru, v Tvé svaté blízkosti nejsem ani hladový ani žíznivý a Tvé slovo jest Mi nejdrahocennějším čestným rouchem!“

4. Pravím **Já:**“Tvá velká pokora a Tvá rovněž tak velká střízlivost se Mně přesmíru líbí. Ale právě proto toto Mé velké zalíbení na tobě, musíš ještě učinit to, co jsem ti nyní přikázal. Hle, také Můj Petr nechtěl kdysi připustit, abych mu umyl nohy. Když jsem mu však oznámil důvod chtěl pak být na celém těle umyt, což by však bylo bývalo zase příliš mnoho. Potom jsem mu však dal na srozuměnou úplný důvod, a on si dal poté umýti jen nohy. – A hle, tak je tomu nyní

také zde s tebou! Musíš proto být nejprve posílen chlebem a vínem a zčištěn nebeským čestným rouchem, aby pak z tvé sféry mohla býti tato rybičky osvíceny, posíleny a vpravdě oživeny. Kdybys však k tomu nebyl dříve vybaven, nemohlo by to také s těmito tvými sem přivedenými rybičkami vůbec jít kupředu. Důvod toho úplně poznáš teprve později. – Proto jdi a učiň, jak jsem ti předtím poradil a pak to s vykoupením těchto ryb půjde ihned dobře!“

5. Když to B r u n o uslyší, tu se zcela rozjasní a zaraduje a praví: „Ó Pane, Otče! Je-li tomu tak, pak chci za tisíc jisti a píti a přioděn čestným rouchem slunečním!“

6. Pravím **Já**: „Jez co se ti dává a rovněž pij a rouchem, které se ti podává se oděj a tvé rybičky obdrží ihned zrak, aby viděly Mne a všechny, kteří jsou zde shromážděni kolem mě!“

7. Když to B r u n o uslyší, tu se mně co nehlouběji pokloní a poté pospíchá ihned k Robertovi. Robert mu podává co nejvládněji malý kousek chleba a v malém křišťálovém poháru trochu vína. – Bruno požije chleba takřka na jedno polknutí a rovněž také poskytnutého vína; poté však pociťuje ještě velmi značnou chuť. Robert se však nemá k tomu, aby opakoval tento dar, nýbrž přináší ihned zmíněné čestné roucho, které Bruno ihned také obléká v domnění, že se tím poněkud více nasytí. Ale není tomu tak, neboť teprve nyní se stává notně hladovým a žíznivým a prosí Roberta ještě o dar chleba a vína.

8. R o b e r t však ho odkazuje na Mne a praví: nedostávajícího se ti dostane u Pána! – Jdi nyní tam! – Já konám, co konám jedině podle vůle Páně! – Budiž tedy tak!“

Kapitola 111.

Bruno je blažený, ale stále ještě pociťuje hlad a žízeň. Proč? Odstraň ze sebe malého soudce! Pokyny o nebeském řádu.

1. Když to Bruno uslyší, ubírá se ihned ke Mně, oděný nyní již bílou řasnatou, červenými pruhy lemovanou tógou a praví: „Pane, já ubohý hříšník, děkuji Ti ze tuto velkou, neocenitelnou milost, jíž jsi mne učinil nejvyš nezaslouženě hodným. Já jsem nyní šťastný, přešťastný; jen pociťuji ještě trochu hlad a rovněž také málo žízeň. Ale nevdí, vždyť blaženost před Tebou a z Tebe nyní vycházející proudí mou celou bytostí, nenechává mne pociťovat ani hladu ani žízně. Krátce – nyní jsem b l a ž e n ý a mé srdce pociťuje poprvé pravou, č i s t o u n e b e s k o u l á s k u k Tobě, ó Pane, a tak i ke všem těmto mým ubohým bratrům a sestrám! Ó, to je láska, z níž by slabým smrtelníkům jistě nejvyš zřídka připadlo něco na mys! Neboť i nejlepší lidé na Zemi milují sama sebe tisíckrát více nežli své nejpřímnější nejlepší přátelé. Oč mnohem méně teprve milují své nepřátele! Tak milují mužové dívky též jen pro požitek, tedy jen sebe samé v dívkách; ale dívek pro ně samé nikdy nemilují. Neboť kdyby je čistě milovali, pak by s s nimi dopouštěli věcí, kterými ubohým dívkám vždy jen škodí. Chtějí ubohých sice užítí, ale o zaopatřování Tobě libém a v lásce spravedlivém nechtějí nic věděti, ba ani tehdy, kdyby je byli sto co nelépe poskytnouti. Muži dbají velice své cti; ale když svou prostopášností způsobí ubohým slabým děvčatům jen výsměch a hanbu, to jim nic nevdí, jen když za noci a mlhy se ctí odejdou. Jak často jsem vídal ve Vídni tisíc chlípných kozlů běhat za noci ulicemi vzhůru dolů, aby mohli na několik minut získat nějaké chudé, svedené, prodejné děvče pro svůj smyslný požitek! A když dosáhli žalostného údělu svého nočního pobíhání a ukojili svou ošklivou touhu, dali pak onomu chudému, téměř k smrti zhanobenému děvčeti několik bídných grošů. A prosilo-li ještě o několik grošů více, bylo počastováno těmi nejhanebnějšími slovy, někdy také ranami a ke všem čertům prokleta. A tomu se nyní na světě říká také l á s k a ! Ó proklatá lásko!

2. Pane, měj slitování s děvčaty, které byly nejvyš hanebnou a nesvědomitou smyslovou touhou mužů učiněny nevěstkami. Ale mužům dej za takovéto zásluhy také zaslouženou odměnu u všech čertů v pekle. Neboť jakkoli je mé srdce naplněno čistou nebeskou láskou a jakkoli také z celé duše přeji všem ubohým hříšníkům a hříšnicím nejúplnější odpuštění všech jejich

hříchů a jsem také hotov vše pro ně učiniti, necítím nicméně k takovým nejvyšš nesvědomitým kozlům ani nejmenšího slitování a měl bych pravou radost z toho, kdybych je viděl v pekle tak dlouho pálit, dokud by si svou chlípnost neodpykali do poslední kapky. Nepřeji sice nikomu nic zlého, ne toho nepřeji; ale zlým nepřeji také tak dlouho nic dobrého, dokud se ho neprokázali být hodni pravým a dokonalým pokáním. Jest zajisté také mezi těmito mnou sem přivedenými rybami také několik shnilých užovek a jiných hadů, kteří se na světě oddávali velmi rafinovanému smilstvu! Ale přesto Tě prosím o milost a slitování pro ně; neboť jsou mezi nimi tací, kteří ani nevěděli co činili. – Ale na druhé straně jsou mnozí, kteří zcela dobře vědí, co vlastně činí. Za tyto darebáky neprosím, ti ať okusí všechnu přísnost Tvého soudu!“

3. Pravím **Já:** „Milý Bruno, ty pociťuješ ještě hlad a žízeň! – Víš však odkud to pochází? – Hle, to pochází odtud, že v tvém srdci sedí ještě malý soudce! Tento soudce je o sobě sice velmi slušný a spravedlivý, ale nicméně **n e** v Mém řádu!

4. Chceš-li však býti zcela podle Mého řádu, pak musíš **o d s t r a n i t i** ze svého srdce také tohoto soudce a pak již nebudeš věčně pociťovat hlad a žízeň. – Neboť hle, **J á z c e l a j e d i n ý** jsem Soudce dobrý a spravedlivý ve vši úplnosti Své moci! A přece **J á S á m n i k o h o** nesoudím! Nýbrž každý se soudí sám – podle své lásky. Je-li tato láska čistá a dobrá, bude také jeho soud nad ním samým čistý a dobrý; je-li však jeho láska nečistá a špatná, bude také takový jeho soud. Jestliže však **J á z e** Své moci a síly nikoho nesoudím, oč méně teprve smíš soudit někoho ty.

5. Jaký je svět a jací jsou **V í d e ň á c i** a jaký duch je oživuje, to vím nejlépe Já. Ustlali si beze Mne, proto však také nyní odpočívají tak, jak si pro čas a věčnost ustlali. Prováděli všeliké krvesmilství, proto také nyní odpočívají na krvavých ložích. Tato krev volá sice mnohonásobně ke Mně o pomstu; ale Já ji přece nechci pomstít, nýbrž jen zcela dopouštím, aby se všeho druhu krvesmilníci mezi sebou rozsápali jako tygři a dávali si mezi sebou odměnu, kterou si vzájemně zasloužili. A to je v plné míře peklo; a není nikde jiného pekla, než právě jen toto peklo, které se samo sebou utváří a buduje ze sobectví v srdci člověka.

6. Kdo se sám neodsuzuje, toho neodsuzujeme ani my. Kdo se však ze zlé lásky svého srdce odsuzuje sám, ať je také odsouzen! Krátce a dobře, ať se každému stane, co chce **s á m**. A stane-li se mu co chce, bez ujmy všem ostatním, kteří chtějí něco jiného, pak je to zajisté to, nejvyšší a nejdokonalejší právo, kterého se kdy může někomu dostat. – Z naší strany nebude zajisté nikdy opomenuto, aby byla všem podle jejich chápavosti ukázána správná cesta a aby byli správným poučením přivedeni k dobru! Chtějí-li po této cestě kráčet, bude to pro ně prospěšné a dobré; jestliže však naprosto nechťejí, nuže, pak se jim za to od trestu nedostane, nýbrž dostane se jim jen toho, co chtějí sami; a tím mají soudu a trestu v nadbytku! Chtějí-li se však časem, přinuceni utrpením, odebrati opět na dobrou cestu, nebudou jim věčně nikdy kladený do cesty překážky.

7. Hle, takový je pravý **n e b e s k ý ř á d** nejčistší lásky Mého srdce! – **T e n t o ř á d** se musí také zcela státi řádem tvého srdce, tak se staneš dokonalým jako Já Sám a nepocítíš ve svých útrobach nikdy nějaké tísnící prázdnoty. – Takovýmto způsobem nyní nasycenému a veskrz osvícenému bude ti snadno ze svého vlastního přebytku pomáhat všude všem těm, které jsi přivedl sem, kdekoli budou nějaké pomoci potřebovat! Ty je nasytíš a jejich žízeň uhasíš Nahé oděješ, zajaté osvobodíš; smutné potěšíš a nemocné uzdravíš; a slepým sám co nejdříve oči otevřeš a hluchým dáš slyšeti slovo života. Takto nyní vyzbrojen a úplně nasycen, obrať se opět k svým rybičkám a otevři jim oči a uši jejich srdce na věky!“

Kapitola 112.

Bruno poučuje své chovance. Námítky hrubiána týkající se znovuzrození a svobody vůle. Bruno je poučuje.

1. Toto učení přetváří Bruna zcela nebesky a on se poté také ihned obrací k svým rybičkám a začíná je náležitě a správně učit.

2. Když však skončí učení, praví jeden novokatolík, z dosti velkého počtu souvěrců, řka: „Příteli, tvá slova byla vybraná a stavba tvých vět neporovnatelná! Ale k čemu všechno to utrácení teozofických frází moudrosti? – Hle, Mojžíš vypravuje ve své Genesi: Když se Bůh pustil do díla stvoření, byla v celé nekonečnosti noc. A Bůh pravil: Budiž světlo! A nastalo světlo ve všech nekonečných prostorech! A když byla takovýmto způsobem nekonečnost osvětlena, tu teprve začal všemohoucí Boží Duch, který se vznášel uprostřed nade všemi vodami a jejich chaotickým obsahem, právě toto vodstvo a jeho chaos dělit a pořádat. A hle, příteli, to bylo vpravdě úplně Boha důstojně moudré jednání. – Ale ty začínáš s námi jít po o b r á c e n é cestě! Co pomůže slepým veškeré to sáhodlouhé, moudré tlachání o nebeském řádu barev? Je-li někdo slepý, co mu pomůže slyšet, jak přítel proráží houštinou? Kam před ním prchne? Nebude mu přímo spěchati vstříc, právě když se domnívá, že se od něho vzdaluje? – Tak jsi nyní také ty mluvil mnoho zcela řádně o Kristu a o Jeho jedinečném Božství, o Jeho lásce, dobrotě a slitování a rovněž tak o jeho nejbližší blízkosti. Ale co vše vám to pomůže, nemáme-li očí, abychom Ho viděli a poté posoudili, zda je to skutečně On?”

3. Proto řekni také ty, máš-li nějakou moc podobně jako Božství nad námi: B u d i ž s v ě t l o ! A jakmile budeme mít jednou protřené zrak, poddá se pak ostatní samo sebou. Mluvíš-li však, co ty vše vidíš, my však nemůžeme mimo tebe nic spatřit a slyšet, – také tento pokoj (vidíme) jen jako nějakou zcela obyčejnou selskou jizbu, v níž jsme namačkáni jako slanečci (zatím co ty pravíš, že je to neobyčejně velký sál!) – jak máme tu tvým slovům co nejuplněji uvěřit? Proto řádně přemýšlej a čiň, čeho je nám především třeba, pak také snad nebudeš jednat proti řádu nebes, neboť tento řád byl zajisté podmínkou prvního vznikání všech věcí!

4. My stále ještě nechápeme, proč nyní vidíme méně, nežli jsme viděli hned z p o č á t k u naší přítomnosti? Proto také náležité otevření očí je nám prvou potřebou, abychom přišli k názoru, proč nyní vidíme méně nežli jsme viděli s počátku. – N a p o č á t k u naší přítomnosti jsme zcela d o b ř e viděli velmi prostranný sál, rovněž také domnělého Spasitele Ježíše, Roberta Bluma, Messenhausera, Jellinka, Laeanerl, Pathetika Dismase, jeho přítele Maxe Olafa a dva tucty elegantních tanečnic. A n y n í jich vesměs nevidíme a neslyšíme ani mnohých jiných! – V čem to tedy vězí?

5. Již jednou jsme se tě na to tázali a ty jsi nám nemohl nato dát uspokojivou odpověď, za to však jsi nás odkázal na trpělivost se slibem, že nám Pán Bůh Sám otevře oči. Ale nyní se ze všeho toho nic neděje! Poved' tedy ty na nás to, oč jsem tě nyní prosil, pak vše ostatní, jak bylo řečeno, půjde samo sebou!“

6. Praví B r u n o : „Přátelé, jen ještě malé strpení a stane se vám pak především to, po čem nyní tak obzvláště toužíte. Ty jsi mně sice zcela moudře předvedl řád Boží při stvoření světa, abys tím postavil nauce vám podávané silnou protiváhu. Ale já s vámi nesmím zacházet jako Bůh při stvoření s pra vodami Svých věčných idejí, nýbrž jen tak jako porodní babička s novorozencem. U dítěte není otevření očí přece také to první! Proč by mělo být u vás? – Dejte se nejprve co nejochotněji úplně vytáhnout z mateřského těla své smyslnosti, pak se teprve ukáže, kolik Božího světla budete sto najednou snést! – A tak budiž, a tak se staň ve jménu Páně!“

7. Praví j i n ý, vede dřívějšího řečníka se vynořující, se satirickými posměšnými očima a se sarkastickým jizlivým jazykem: „No, no, nejmilejší, takovým způsobem jsi se stal nebeskou porodní babičkou! Škoda, že se něco takového na Zemi nedozvěděli svatí otcové liguoriáni! Ti by tě byli snad již jako nějakého milostivého patrona na hlavním oltáři pode jménem Hebamius coelestis buď vymalovali anebo ze dřeva vyřezali a falešně pozlatili a dali by se, tobě na počest, za několik set stříbrňáků podmáznout na několik dobrých mší za dosažení lehčích porodů. Ne, jsi ty to ze základu chytrý muž! Dovedeš si pomoci z každých rozpaků!

8. Ale můj milý St. Hebamius coelestis, řekni mi jako patron ve všech nativitatibus (porodních věcech) zkušený, jak často musí tedy býti lidská duše rozena nežli konečně může jednou říci: Nyní, bohudíky, jsem vylezla na stálé denní světlo z posledního mateřského těla! – Já myslím, že až tam to při tomto tvém nebeském zřízení žádná duše na věky nepřivede. Není divu, že Nikodemus, když mu jednou Kristus říkal něco o znovuzrození ducha, cítil se nucen naproti tomu otázat, zda bude muset opět vklouznouti do nějakého mateřského těla! – Mně se zdá, že vaše celá nebeská moudrost není slátána z ničeho jiného, nežli jen ze zrození a smrti a pak opět ze znovuzrození a tedy také z opětné smrti! – Řekni nám zcela upřímně, jak často budeš ještě na nás prováděti své nebeské porodní babství, nežli dospějeme k pravému zraku!? – S v ě t l o, s v ě t l o příteli Hebamie! Potom půjde vše bez mnohé porodní pomoci jinak a zřejmě lépe; neboť beze světla je jakékoli mletí hubou babská hloupost! – Rozumíš tomu?“

9. Praví B r u n o: „Příteli, s hrubostí to zde v říši duchů ještě žádná duše příliš daleko nepřivedla, to si můžeš prozatím dát zcela vážně říci! Já tě za to sice věčně nebudu soudit a trestat; ale ty se tím budeš od svého cíle určení sám jen stále víc a více vzdalovati, místo aby ses mu přibližoval! – Proč se vlastně tážeš, jak často se budeš ještě z nějakého mateřského těla rodit, nežli dospěješ trvale a nezměnitelně k nějaké úplně světlé pravdě? Já ti na to pravím; snad ještě několiksetkrát, zůstaneš-li ve svém svéhlavém a přespříliš hrubém založení mysli!“

10. Cožpak je to tak těžké rozloučiti se, se svou vlastní vůlí a na její bezcenné místo dáti vůli Božího řádu a skutečně ji upevniti? – Hle, kdybys to byl již učinil na Zemi, pak bys byl také již dávno z posledního mateřského těla zrozen a byl bys také již dávno v nejopravdovějším světle všeho světla! Ale tobě nebylo nikdy po chuti učinit vůči své rozkoši i jen nejnepatrnější ujmu. A tak ti tedy musí nyní býti také po chuti býti slepým – tak jako všem těm, kteří byli a dosud jsou rovněž takoví, jako jsi byl a žel, přes mnohonásobné nejtrpčí zkušenosti, dosud jsi!

11. Chtěj něco jiného, nežli co chceš; to jest chtěj, co chce Bůh tak dospěješ k Světlu! Chceš-li však jen to, co ty chceš, pak to s tebou proklatě dlouho nebude jiné, nežli je to právě nyní! – Rozuměl jsi dobře těmto slovům?“ –

12. Praví onen h r u b i á n: „Jau, bratříčku St. Hebamie – jau – rozuměl jsem tomu! – Človíčku poslyš! Poslyš človíčku! Jsi ty ale velmi hloupý a mluvíš tudíž něco, co nemá ani paty a ještě méně hlavy! A má-li to již nějakou hlavu, pak by to snad mohl být nějaký propuštěný exemplář tresky chystající se na cesty!“

13. Ale, řekni mi, kdopak dovede svou vlastní vůli vyhostit a za to do své duše nacpat vůli zcela cizí? Hle, ty pravíš, že vidíš a že my jsme slepí! Ale pak je dvojnásob zvláštní, že ty jako vidoucí nepoznáváš, že vůli někoho cizího sis přece nemohl osvojit jinak nežli jen svou nejvyšší vlastní vůlí. Kdybych však již neměl naprosto vlastní vůle, pak bych se přece od tebe dozvěděl, kterou vůlí bych mohl chtít, co by mně někdo jiný ukládal chtít. Jdi a dej se, se svou nebeskou moudrostí vycpat! Já jsem tě sice vždy považoval za poněkud hloupého, ale že bys byl tak nesmírně hloupý, to by mně bylo ani ve spleti snů nenapadlo! – Ne, nemít žádné vůle a přitom však nicméně neoblomně chtít, co druhý chce, to znamená více nežli darovat někomu panství a sám nebýt majitelem ani ulity! – Řekni mně človíčku, co nejlaskavěji, osvojil sis tuto moudrost od nějakého pátera liguoriána anebo snad dokonce od sv. Ignáce z Loyoly; anebo sis snad zkazil svůj mozek špatně vypečenou skopovou?

14. Ale nyní žert na stranu! Řekni mi zcela upřímně, jsi skutečně tak hloupý, anebo si z nás pro své soukromé potěšení děláš pouze bláznů? Hleď, hleď, vždyť člověk bez vůle by přece nebyl ničím jiným, nežli organicko-mechanickým hodinovým strojem bez péra aneb bez závaží. Já myslím, že člověk sice může dáti svou vůli na chvíli k službám druhému a chtít a činit to, co někdo druhý chce, ať je to již něco rozumného anebo nerozumného; neboť žádný názor nemůže definitivně změnit jednu pojatou vůli. Ale zbaviti se zcela své vlastní vůle jako nějaká těhotná žena svého plodu, a pak si dát jaksí nasadit vůli jinou jako roub na nějaké ořezané a rozštěpené pláň, příteli, to jde dokonce tak daleko nad obzor poslední stálice! Usekni si tak zcela v dobrém evangelickém mínění ruce a zároveň také obě nohy a dej si pak, může-li to snad být,

našit pár cizích, uvidíme jaké kozelce pak budeš dělati! – Tak jen moudře, přítelíčku! Jen moudře! – Máš-li nějakou sílu, pak jednej v náš prospěch! Ale svými zcela prázdnými slovy nás navždy ušetří, ó pane, Brunisime!“

15. Bruno vynakládá vše, aby uklidnil svou poněkud rozčilenou mysl; ale hrubián mu nechce tak zcela ze srdce ustoupit. – Za chvíli, když víc a více uklidnil své nitro, praví Bruno hrubiánovi řka: „Příteli, z tvé celé, úmyslně urážlivé mluvy jsem více nežli jasně vyrozuměl, že jsi ani dost málo neporozuměl mé promluvě k vám. Především jsem vás napomínal k náležitě t r p ě l i v o s t i, bez níž žádný člověk nemůže nikdy dospět k něčemu významnému; neboť ti, kteří chtějí vše lámat přes koleno, ještě nikdy nevykonali nic velkého. Nato jsem vám ukázal, že se člověk nejspíše dostane dopředu a k žádoucímu cíli, když svou vlastní, bezcennou vůli zajme tak, že svou vůlí přijme do sebe vůli moudrého a pak v sobě nenechá již jako činnou sílu působit (zvrácenou) vůli v l a s t n í, nýbrž je (lepší) vůli c i z í

16. Já myslím, že tato věc by ti měla býti jasnou?! Ale ty v této nejdůležitější pravdě shledáváš jen hloupost, protože věci rozumíš tak, jakoby se člověk musel napřed učiniti zcela bez vůle, aby teprve potom přijal vůli cizí za vlastní, v sobě působící vůli. Kdo však ti kdy dal takovou nauku? Já vím tak dobře jako ty a snad ještě poněkud lépe že člověk b e z vůle nemůže naprosto chtít, co chce druhý; neboť člověk bez vůle by byl buď nejhoupějším automatem a nebo pouhou sochou. A tak se rozumí samo sebou, že člověk může nechat svou vůli přejít do vůle druhého jen tím, že právě vlastní vůlí pevně chce vůli druhého a zařídí podle ní své jednání!

17. Vůle je rámě lidských potřeb. Kdo tedy chce svou vůli co nejlépe změnit, musí napřed změnit své potřeby. Je-li člověku lenost vrozenou potřebou, pak tato potřeba nabalamutí duši nutnost nic nedělat. Je-li člověku potřebou ukojení těla, pak musí duše vynaložit vše, aby přivodila tělu nasycení. – Člověk však má také v y š š í mohutnost poznávání, (poznávavost) kterou uznává škodlivost hrubých potřeb; tím může tyto nečisté potřeby přemáhati, konečně je zcela vyhostiti a na jejich místo dát potřeby lepší, to jest božské; a to pak znamená zaměnit svou hmotnou vůli za pravou vůli božskou! – To však je také to, co ve jménu Páně od vás žádám.

18. Žádám-li však od vás jen to a nic jiného, pak mi řekni, proč jsi vystoupil proti mně tak popudlivě, surově a hrubě?“

19. Praví h r u b i á n: „Kdybys byl s námi dříve mluvil také tak srozumitelně (německy), jako nyní, pak bych ti byl vyšel také zcela jinak vstříc. Ale ty jsi s námi předtím mluvil jen velemoudře a velmi ortodoxně (pravověrně), že jsme ti při nejlepší vůli nemohli jinak rozumět, nežli jak jsme ti rozuměli; a následek pro tebe poněkud nepříjemný byl ten, že jsem ti proto musel ve jménu tohoto méně čteného bratrstva ušetřiti několik dobře míněných poklon. Nyní je však beru zpět, protože jsem z tvé poslední řeči, opravující dřívější nejasné slova seznal, že přece jen nejsi takový hlupák, za jakého bych tě byl musel považovat, – za příčinou dobré, spolehlivé situace, z níž by se nám všem mohla státi údělem spása anebo záhuba. Teď však po této poslední opravě stojí akcie mnohem výše a my všichni velmi dobře uznáváme nyní nutnost toho, co jsi mluvil o dobré trpělivosti a o jisté výměně lidské vůle. Ano, ano, takovým způsobem to také může jít, byť i s mnohými obtížemi; neboť jezdecký kůň přijme vždy snadněji nějakou jinou drezúru, nežli remonta, (nevycvičený vojenský kůň) ale to na věci nic nemění tam, kde v pozadí prodlévá na pravém místě panna trpělivost!“

Kapitola 113.

Hrubiánova řeč o znetvoření náboženství kněžstvem.

1. Praví dále h r u b i á n: „Že my lidé jsme však nyní tak zcela nelidsky hloupí, zejména ve věcech Kristova náboženství, to nám nemůže ani Bůh zazlívat! Neboť dřívější vláda Metternichova, policie, jako pravá ruka kamarily (dvorská strana mající vliv na vládu), tisíckrát tisíci vy-zvědačskými očima co nejlépe opatřená a konečně vysoké i nízké popství, jsoucí s ní v nejlepším souladu, hospodařili s milou naukou Kristovou tak, že nakonec muselo tomu poslednímu chovateli vepřů na uherských pustách napadnouti, že sluhové sv. náboženství oplývají největším blahozitím, nic tak velice nekladou na srdce ostatním věřícím a pokřtěným vyznavačům samospasitelné římskokatolické církve jako milou nebeskou chudobu, lásku, trpělivost a bezpodmínečnou poslušnost, především k církvi a jejím božským (či co?) sluhům a potom však také ke stádu, pokud je ovšem příznivý věci samospasitelné církve!

2. Sám jsem častěji o tom hovořil s nejprostšími človíčky, kteří tato lumpáctví posuzovali právě tak dobře jako našinec, a činíce z toho závěr, říkali: Náboženství není nic jiného, nežli již ve starých dobách vymyšlený prostředek k oslepování chudých lidí a udržování jich pekelným a nebeským předstíráním a všelikými k němu se vztahujícími lžemi a skvělými podvody v tom, aby pak z bázně před peklem anebo z velkého přání po nebi pracovali pro kněžskou, práce se štítící kastu, aby jí přinášeli nejlepší sousta a sami však aby žili hůře nežli nejsprostší pes na řetěze – ovšem vše pro větší slávu Boží (anebo co?)! Z čeho tedy pak nejvýš zřejmě vyplývá, že buď nikdy Ježíš nebyl, anebo, byl-li již jaký, nemohl to býti Syn Boží! Neboť pozoruje-li a zkoumá-li člověk stvořené zřízení světa, které je nekonečně moudré a vedle toho si pak představí chvalitebné zásady samospasitelného římskokatolického náboženství, podle něhož musí každý takřka zcela bezmyšlenkovitě téměř jako dobytek věřiti všemu, a kdyby to také bylo sebe hloupější a nesmyslnější, jen když to vychází od papeže – a musí-li mimo to ještě doznávat, že jen tato římská nauka je čistě křesťanská – pak musí každý ano i se zavázanými očima vidět, že týž Bůh, který tak nejvýš moudře stvořil Zemi, se vším, co na ní jest a Slunce, Měsíc a všechny Hvězdy, nemohl zajisté na druhé straně dáti k probuzení a oživení ducha lidí nauku, která by nedělala čest ani chovateli vepřů, kdyby ji vynalezl a dal lidstvu pro jeho oblažení.

3. Hle, Bruno, takto filozofují nyní zcela prostí človíčkové, a to s dobrým, důvodem! Táži se, jakpak teprve máme my vzdělanější filozofovat a soudit o až příliš nám odhalených hloupostech, lžích a nejkřiklavějších podvodech římskokatolické církve?! A v jaké vážnosti musí tu teprve býti zakladatel této nauky, která se dá jako vosk anebo sádra přeměňovat ve všemožné znetvořeniny?!

4. Říká se ovšem: Papežství se podobá čistému učení Kristovu právě tak, jako špinavá bota kurýra medicéjské Venuši. Ale to na mém úsudku o křesťanství a jeho zakladateli nic nemění. Neboť co vychází od Boha, nemůže žádné lidské sobectví ani za mák změnit, ani kdyby se postavilo nad tím i na hlavu; může sice ovocné stromy zušlechtovati, ale dáti jim jiný tvar nemůže nikdy, jako také není sto učiniti nějaký strom horší, nežli jak od přírody jako pláň pochází. Kdyby tedy nauka Kristova byla božská, tu by v tom museli být všichni čerti, aby se podle ní bédné lidstvo nemohlo ve své sobecké choutce poněkud změnit! A záleželo by snad Božství skutečně jen na tom, aby s naukou o nejuplnějši svobodě lidí, dalo lidem také svolení chápat podle libosti s naukou vydrídušství! Pak přáteli, adieu, (sbohem) Božství! Neboť pak musí dokonce i slepec uznat, že taková nauka lidstvu mnohem méně prospívá nežli zcela žádná!

5. Myslím však, že před čistě Božskou naukou měl by každý člověk mít největší vážnost a úctu jako před vycházejícím Sluncem a nejvíce hlasatel a šířitel této jedinečné nauky. Jsou-li to však právě popové, kteří nejméně chovají v úctě vpravdě čistou nauku Kristovu, která je prý naukou Boží, nýbrž ji jako čistě lidské dílo přetvořují pro své nejvýš panovačné a sobecké účely aby ji mohli co nejlépe potřebovat – ano (jestliže kněží) může se (klidně) říci, jsou přímo jen nejpříkřejším opakem toho, co přikazuje původní nauka, – zda tu nezačne každý jen poněkud jasněji myslící člověk u sebe myslet a soudit takto: Nauka, která nepoživá úcty ani dokonce u kněží, nýbrž uplatňuje se pouze vnějšími, bezvýznamnými, ubohé lidstvo úmyslně vši slepotou zraňujícími obřady – nemůže býti božská! Neboť před čistě božskými věcmi má dokonce dobytek úctu; oč mnohem více pak rozumem nadaný člověk.

6. Kdo může při pohledu na vycházející Slunce státi bez úcty k velkému Božství!? Koho neuchvacuje pohled na vysoké majestátné pohoří!? Kdo by mohl bez úcty lhostejně pohlížet na moře a potupně se smát při nejmocnější bouři mořské!? Čí hrud' se nezachvěje při mocném Božím hromobití!? Hle, to jsou božské věci, před nimiž se úctou chvěje právě tak nejhoupější a nejzistištější pop jako nejsprostší pasák sviní! Ale domnělé slovo Boží je mu pomádou (lhostejností) ! Jak to tedy vypadá s božskostí? – Není-li však domnělé slovo Boží popům skutečně ničím jiným nežli prodejnou špatnou pomádou, čím má býti potom nám laikům, kteří nejsme žádnými doktory Boží učenosti, zejména když jsme byli až příliš často a až příliš jasně skutky popů řádně za vlasy přitahováni k poznání, že Boží učení o Kristu musí být ještě méně, nežli špatná pomáda, jinak by se přece nemohla takto zneužívat.

7. Musí-li si však člověk tímto způsobem tuto nauku nutně oškliviti, lze se pak snad diviti, že si potom každý jen poněkud nad všední život povznesený člověk tvoří ze solidních potřeb své přirozenosti životní pravidla, podle nichž rozumně žije a s mírou požívá všeho, co mu milé a opravdové Božství poskytuje nejpřirozenější cestou k požívání.

8. Proti zásadám čisté, původní nauky Kristovy nemám co namítat; jsou dobré a vzájemným potřebám lidstva zcela přirozeně a spravedlivě přiměřené. Ale co to prospěje, nemůže-li a nesmí-li jich člověk, má-li být dobrým katolíkem, dokonce ani v jejich pravosti poznat, neřku-li teprve používat. Ježto však Božství ostatně vede, řídí a udržuje vše, co jednou stvořilo, nemělo by Mu býti tedy také možné, aby Svou vlastní nauku, vyšla-li skutečně tak jako celé stvoření z jeho úst, opatrovala před takovým zpustošením, jakého je žel nesmírně mnoho zejména v římsko-katolické církvi? Kde však je takové opatrování vidět? Příteli, na celé Zemi, pokud je mi známé, nikde!

9. Má-li se však tato věc skutečně tak a ne jinak, pak tě všichni prosíme, ukaž nám v čem to potom vězí, že se nauka Kristova, jako snad přece jen božská, považuje za naprostou nicotnost a všemožnými způsoby se jí zneužívá především právě těmi, kteří by měli její božskost co nejhlouběji pociťovat, čímž se jí ovšem také u všech poněkud jasněji vidoucích lidí nedůvěřuje.

10. Mluv a dokaž nám božskost nauky Kristovy; pak ti však také na slovo uvěříme všemu, cokoli nám budeš předříkávat o povinnostech, které Bůh Svou naukou požaduje od lidí pro jejich vlastní prospěch. A jestliže jsme se oproti tomu prohřešili, pak budeme rádi svých hříchů litovat a možno-li dokonce jako Ignác z Loyoly odpykávat, kdyby to muselo být!

11. Ale musel bys nám ovšem také dokázat, že člověk může také bez zákonů hřešit. Nám však jako jasněji myslícím lidem nebylo ze zmíněných zřejmých důvodů třeba žádného a nejméně nějakého pozitivního božského zákona – mimo zákon v naší přirozenosti, kterého jsme vždy také dbali – a nemohli jsme tudíž také žádného zákona zachovávat. – Prosím nyní, příteli, máš-li chuť mluvit, tedy mluv! Jinak nás nech jít, kam nás přímou cestou povedou naše smysly!“

Kapitola 114.

Odpověď Brunova z Pána. Důkazem božskosti učení Ježíšova je Jeho nevyčerpatelná plnost a rozmanitost. Srovnání s lidskými naukami.

1. Po této dosti jasně pronesené řeči našeho hrubiána obrací se B r u n o na Mne o pravé vysvětlení, aby mohl dáti onomu řečníku a jeho druhům v dobře uspořádané řeči co nejpůsobivější námitku.

2. **Já** však pravím a na vědomí jemu dávám: „Mluv a o slova se nestarej! Ve svém vlastním jazyku nalezněš správnou odpověď!“

3. Po tomto Mém ujištění se Bruno obrací opět k řečníkovi a praví: „Příteli, máš-li náležitou trpělivost spojenou s opravdovou pozorností, půjdu tvému vyzvání co nejochotněji vstříc!“ –

Praví h r u b i á n : „Jen do toho! Náležitě s veškerou pozorností spojené trpělivostí nebude chybět ani mně ani komukoliv jinému z této společnosti. Ale jen nesmíš svou řeč roztahovati přes stáří Kristovo!“

4. Praví B r u n o : „Zcela dobře, milí přátelé, má řeč bude zcela krátká a dobrá a tak mne poslyšte!“

5. Veškeré časné dary Božství jsou lidem dány a učiněny tak, že n e d o k o n a l ý člověk se svým přirozeným rozumem, který naprosto nedovede tyto dary oceniti, má na nich vždy něco h a n ě t i. Jednomu září Slunce v létě příliš palčivě; jemu by bylo milejší věčné jaro. Jinému je zase zima strašně obtížná; věčné léto by mu bylo tedy mnohem milejší. Třetí hubuje i na Měsíc, že nezůstává stále v úplňku. Jednomu je život lidský příliš krátký, jinému často až k zoufání tak nudný, že si jej zkracuje sám násilně. Opět jiný chce, aby byla Země celá senzamare (bez moře) úrodnou pevnou půdou; zatím co Angličan by chtěl mít moře ještě rozsáhlejší, nežli beztoho jest. Tak chtějí někteří samé rokle, jiní samé louky, opět jiní samé zahrady, ještě jiní samá města a pevnosti! A tak na tisíc různých věcí! Ano sotva jsem poznal dva lidi, kteří by chtěli zcela na vlas jedno a totéž!

6. Tak právě z téže nespokojenosti nemohou lidé ani božské dary ponechat jak jsou dány, nýbrž mění je vždy podle své libosti a podle svých pozemských potřeb. Zvířata se chytají, vycvičují, porážejí a jejich maso všelijak připravované požívá. Stromy a rostliny jsou přesazovány, zušlechťovány; a rostliny jejichž plody dávají lidem potravu, se pěstují jen na určitých rolích, podobně jako vinná réva na zvlášť k tomu určených místech. Podle Tvůrce muselo by vlastně růsti vše páté přes deváté pospolu! Leč s tímto řádem není člověk spokojen a dělá si sám řád lepší. Tak by také přírodou bylo naznačeno, aby lidé chodili nazí v létě a v zimě tábořili pod širým nebem anebo v nahodilých skrýších a jeskyních! Leč s tímto obdarováním, jež jejich jemnou kůži poněkud příliš lechtá, nejsou naprosto spokojeni a proto si dělají účelné, anebo dokonce někdy velmi luxusní šaty, jimiž pokrývají kůži a z téhož důvodu si staví všeliké domy a přibytky a v nich si hoví.

7. Proč tedy lidé hudlaří vznešené stvoření a tím skutečně Božství ukazují, že s prvním, Tvůrcem ustanoveným řádem nejsou naprosto spokojeni? Štěstí pro Hvězdy na nebi, že nemohou být dosaženy lidskýma rukama, jinak by již dávno obdržely jiný řád. Co nechává člověk nedotčené z toho, čeho může dosáhnout svými smysly a zejména svými rukama? Pravím tobě, nic? Ba ani nebe ne! Neboť jeden si je maluje tak, druhý jinak. Nemají však býti všechny Bohem stvořené věci na Zemi – Bohem stvořeny proto, že neuskromnění lidé vložili na ně ruce a mnohé dokonce zcela přetvořili? – Příteli odpověz mně především na tuto otázku; potom budeme velmi rozumně a moudře spolu dále mluvit o B o ž í nauce!“

8. Praví ř e č n í k : „No, no, věc se dá poslouchat! Jak nyní začínám zcela slabě pociťovati, snad se ti, zůstaneš-li důsledným, podaří učinit nám také Božství Kristovo pochopitelným. Pokračuj však jen dále, neboť jest věru velmi zajímavé slyšeti tě mluvití tímto způsobem!“

9. Praví B r u n o dále: „Dobrá, uznáváte-li, co jsem řekl, budu tedy ve jménu Páně před vašimi očima a ušima rozebírat v ě c B o ž í dále. A tak poslouchejte!“

10. S n a u k o u Boží (v bibli a jiných slovech zjevení; vyd.) se to má, zcela krátce řečeno, právě tak jako s ostatním stvořením. Před očima vlastního světského rozumu je nejvýš neuspořádaně vypadající pošetilství. Rozum světský tu hledá marně nějaký pevný řád, který nazývá přirozenou logikou. Podivné skutky a mravní nauky většinou v mystických obrazech jsou téměř jako páté přes deváté spolu pomíchány. Zde čteme nějakou zázračnou pohádku; tam odpověď; na jiné straně o sobě sice nejvybranější morálku, ale ta souvisí s ostatními vypravováními, podobenstvími a příběhy pro světský rozum často spolu ještě méně nežli nejvýš neuspořádaná květena dobře pohnojené selské louky, na níž nachází botanik pohromadě nejrůznější vzory pro svůj herbář. To však v Boží nauce lidem (dané) ani dost málo Božímú řádu neodporuje, nýbrž spíše jej potvrzuje. Neboť tím právě Božství nutí línou přirozenost lidí k ustavičnému pře-

mýšlení a rozmanitému hledání, aby se řádně vyznala v tom, co se jí zdá být s počátku a v zevnějšku Boží nauky tak neuspořádané a jakoby náhodou beze vší logiky pohozené.

11. Co byste asi soudili o Božství, kdyby bylo například zařídilo na zemi věc tak, aby se na její půdě jen na určitých matematicky zcela označených, systematicky stejně velkých místech dařilo jen určitému druhu rostlin – plodin, na jiných místech opět jinému druhu plodin!? A kdyby tak hospodář zasel na takové ploše jiný druh plodin nežli určený, který by však byl lepší a vydatnější a poté by však nic nesklidil – jak by to potom vypadalo s jeho hospodařením?

12. Proto nekonečně moudrý Stvořitel Světů, rostlin, zvířat a lidí ustanovil nezměnitelně pevný řád jen tam, kdy je nutný a lidem prospěšný. – Ale věci, jimiž se svobodný lidský duch má obírat, Bůh zcela pestře zpřeházel proto, aby na nich mohl duch nalézt nejlepší příležitosti cvičiti se v pilnosti k dosažení jistých uspořádaných výhod, aby si tím osvojil onu dovednost a vytrvalou sílu, která zde v tomto čistém duchovním světě je podmínkou k vlastní, svobodné, v lásce činné, věčné existence.

13. Proto však je také Boží nauka, jak bylo již dříve poznamenáno, dána a položena tak, aby z ní mohl každý duch, podobně jako rostlina z půdy zemské sáti svou jemu zamlouvající se potravu, živiti se, tím růsti a dospívati k dokonalosti.

14. Jako se může na půdě zemské dvěma různým rostlinám velmi dobře vedle sebe dařit a mohou dosáhnout zralosti tak také mohou z téže **B o ž í** nauky co do vyznání sebe různěji postavení duchové zcela nerušeně své duchovní dokonalosti dosáhnout, jen když svého vyznání věrně a svědomitě následují.

15. Že však žádná nauka na celém světě nepřipouští takové množství druhů kultů jako právě Boží nauka Kristova to je velkým hlavním důkazem pro božskost této nauky a rovněž tak pro božskost jejího nejvznešenějšího Hlasatele a Zakladatele! Kdyby tato nauka byla dílem lidským jako snad nějaký z vosku anebo dřeva napodobený strom anebo keř, nemohl by z ní nikdo nějakou haluz dále přesazovati; a kdyby to někdo učinil, vysmáli by se mu nejvyš jako nějakému bláznů. Protože však Boží nauka z Božích úst Kristových není stromem lidskýma rukama uměle vyřezaným, nýbrž věčně pravdivým, veškerou životní silou ve všech jeho haluzích opatřeným, tedy jen Bohem Samým stvořeným a sázeným, stává se tedy také, že se její rouby (konfese, vyznání) všude zelenají a při pravém a správném pěstování přinášejí také pro věčný životní požitek nepochybně dobré plody.

16. Pozorujte však nyní naproti tomu nauky lidské, například filosofii, matematiku, a podobného více; jsou jako stroj, který jen za určité formy a zřízení vyvolává stále stejný účinek. V matematice je na celém světě beze všeho sektářství dvakrát dvě stejně čtyři. Takový Aristoteles připouští jen jednu sektu, totiž čistě aristotelovskou, rovněž tak Wolf, Fichte, Kant a Hegel; neboť oni všichni sázeli jen mrtvé stromy a keře!

17. Ale ne tak je tomu s Boží naukou Kristovou! Každá zasazená haluz zapustí kořeny, zelená se, vyrostle velice brzy v živý strom a nese plody. A to je závažný rozdíl mezi dílem Božím a mrtvým dílem člověka a zároveň největším důkazem o nepopíratelnosti božskosti nauky, která ve všech pásmech a pod nejrůznějšími formami kultu přináší při náležité, dobré a svědomité péči vždy tytéž životní plody.

18. Máte-li však ještě někdo něco proti tomuto namítat, je vám nyní ponecháno na vůli Já vám ve jménu Páně nezůstanu dlužen žádnou vysvětlující odpověď.“

Kapitola 115.

Kritika na Řím. Brunovo osvětlení této věci. O užítku noci.

1. Práví řečník: „Příteli, ty jsi vyložil věc slova Božího s úžasnou, bystou důsledností a já ti nyní musím ve jménu všech těchto hostů za to dokonce poděkovat! Neboť tím jsi nám prokázal rozhodně nejdůležitější službu. – Ale nyní přistupuje k tomu ještě hlavní otázka. Odpovíš-li nám také na tuto otázku stejně přesvědčivě správně, pak nás všechny úplně získáš a my tě učiníme vrchní hlavou naší společnosti. Tato otázka zní takto:

2. Je-li podle tvého vpravdě moudrého výkladu Kristus Pánem a Bohem nebe a Země, pak je otázkou, která sekta věřících na zemi je pravdě nejblíže, a jak je tomu zcela vážně s Kristem v římskokatolické církvi? – Kdo by neznal staré, bídné, světské, sobecké a v nejvyšší míře vládychtivé počínání této samospasitelnice? Slovo Boží zakrnělé a zmrzačené jako sotva nějaká vinná réva na Sibiři, jest tu jen bídně licoměrným vývěsným štítem, moly rozhlodanou ovčí kůží, za níž vlk věčně lačný krve a peněz skrývá svou dravou hltavost. Všechny možné bouře se o něho pokoušely. Vše, co má jen nějakou sílu se pustilo do toho, aby tomuto vlčímu draku stáhlo trpělivou jehněčí kůži s hanebného těla, ale žel, veškerá velká i největší úsilí byla dosud dočista marná! Tento gog a magog, tento moloch, tento sedmihlavý drak, tato stará nevěstka světa žije, prospívá a vegetuje nezmarně dále a provádí z větší části vědomě a jen z menší části (zejména u zotročeného nižšího kněžstva a jeho nejvyšších slepých stoupenců) nevědomě, své hanebné, bohaprázdné řemeslo, nejsouc vůbec rušena ani nebem ani peklem!

3. Je-li Kristus Bohem, který při všech příležitostech přece tak nejvyšší důrazně káral hanebnosti židovských popů, a žije-li jako nyní my po smrti našich těl – pak nám řekni, jak může nyní dobře již přes patnáct století ponechávat průběh takovým ošklivostem ošklivostí a tak zcela klidně přihlížet, jak tito černí sluhové Boží provozují s Ním mnohem horší hanebnosti nežli všichni ti starořímská katané, kteří Ho přibili na potupný kříž? Více nežli čtyři pětiny křesťanského lidstva poznává až příliš jasně, toto zlé jednání a praví: „Mezi všemi křesťanskými sektami je Řím nejstarší a musí tedy také nejlépe vědět, zač má Krista a jeho učení považovati. Svým jednáním, nauce Kristově přímo odporujícím však ukazuje, že sám o sobě ještě nikdy nevěřil v tuto nauku a tedy ještě méně v Krista, z něhož v podstatě činí, cokoli jen chce. Peče Ho, prodává Ho, ano i soudí a dokonce Ho proklíná do pekla, kdyby se snad odvážil spolčovat s jinou sektou. Tím bývají všichni jinak sebe věrnější vyznavači Jeho nauky ve víře otřesení a takovým způsobem jsou pak přímo železnou mocí nuceni, aby se k takové nauce, která se dá zcela ochotně používat k největším hanebnostem obrátili s nejvyšším spravedlivým opovržením zády!

4. Řekni, je-li nějaký Kristus, nevidí to, co nyní již nejobyčejnější lidé nahmatávají rukama? Anebo nechce toho vidět? Anebo je to snad dokonce i jeho vůle, aby římskokatolická církev rovněž tak trvala a vládla dále, jako dosud trvala a dosti hanebně vládla? – Řekni nám, musí Řím takto trvat? A má skutečně Kristus na jeho skutcích zalíbení? Zná skutečně jen latinsky a miluje nade všecko nejvyšší prázdnoty, bezvýznamné obřady? On, který za Svého pozemského života ničemu tak velice nehrozil jako hanebnému pokrytectví! – Nuže, příteli, ještě tuto záhadu nám rozřeš a pak budeme zcela tvoji a tvého Boha!“

5. Práví B r u n o: „Příteli, tato tvá namítající otázka, týkající se Říma a jeho sluhů je zcela správná a co nejlépe odůvodněná a pro tuto církev lze věru těžko nalézti obhajobu; ale nicméně Pán musí přece jen mít nějaký d ů v o d, že ji nechává dále trvati. Je úplně pravda, že Boží slovo Kristovo požívá dokonce u arci-židů a přísných Mohamedánů mnohem větší vážnosti, nežli právě u nejsmyslnějších Římanů, a že oni dělají z Krista, co chtějí, a Jeho nejsvatější slovo překrucují, znesvařují a ořezávají, jak se to právě hodí do jejich nejvyšší podvodného, panovačného a hrabivého krámu.

6. Ale tu myslím takto: Tento nyní již velmi zestárlý strom utrpěl v duchovním ohledu téměř totéž znetvoření a skutečnou degeneraci, jako onen starý kaštan v Sicílii poblíž Etny, jehož jádro zpuchřelo, shnilo a odumřelo téměř již před tisíci léty. Ježto však tento strom v době svého mládí vyrazil na všechny strany silné a mocné kořeny a rovněž také velmi silné a daleko se rozkládající větve a haluze, které jsou ovšem ve stálém vzájemném vztahu s kořeny, vytvořila se pozdějších dobách mezi kořeny a větvemi nová kmenová anebo pňová čára, takže s druhdy jednoho, zdravého stromu vznikl nyní mnohostrom, který souvisí pouze v koruně a dávno již ne

v kořenech a v kmeni jako jeden a týž strom. Tento svým vysokých stářím pozoruhodný strom přináší sice ještě tu a tam řídké plody; ale jsou bez chuti, tvrdé a téměř nepoživatelné. Důvod toho je asi ten, že onen strom již dávno zcela ztratil první hlavní jádro života. Ze silných postranních kořenů se vytvořila v dělených kmenech listových také vlastní jádra; ale tím se pramálo pomohlo hlavnímu kmeni, od jehož plného zdraví závisí jedině také úplný, zdravý a dobře požitelný plod. Tento strom je nyní považován spíše za historickou zvláštnost nežli za skutečný užitečný strom, je udržován a prostým lidem pod všelijakými báchorkami a bajkami, (které se přilepují na vše velmi staré právě tak rády, jako mech na staré kmeny stromů) uctíván a mnozí zcela slepí blázni se mu dokonce klaní jako nějaké svátosti. Nejlepší na tomto stromě je to, že při náhle nastalých nepohodách poskytuje poutníkům jakési skrovné ochrany!

7. A rovněž tak je tomu, aspoň mně to tak připadá se stavem římsko-katolické církve ve vysoké míře rozervaným. Nemá již žádného vlastního kmene a žádného jádra; trvá sice dosud a dosud má zvenčí stromu života; ale v podstatě není již právě tak skutečným stromem života, jako již není užitečným plodným stromem onen starý sicilský kaštan. Ještě sice vegetuje a má ve svých údech ještě život vnějšnosti, také ještě přináší květy a plody; ale nelze jich již požívat, jsou dřevnaté, tvrdé a bez chuti a někteří cestující je kupují a berou sebou jen jako vzácnost. Nejlepší na onom starořímském kaštanu podobně jako na onom siciliánském kaštanu je to, že cestující, to jest politickými bouřemi utlačovaná knížata hledají pod jeho široce se rozkládajícími větvemi ochranu a také ji, ovšem jen nejnvýš chatrně nacházejí. Ale jako je onen siciliánský přirozený strom vlastně již dávno mrtvý a nyní jde vstříc svému úplnému rozkladu, tak je tomu nyní také s oním věkem sešlým duchovním stromem Říma. Pravím tobě: Brzy bude Řím již jen v dějepisných knihách existovat – podobně jako onen siciliánský kaštan v kronikách této Země!

8. Je ovšem pravda, že na místě, kde nyní ještě stojí tento strom, mohlo by státi množství jiných, čerstvých a úplně zralých stromů. Ale je-li právě zrovna Pánu Bohu libé ponechatí takovéto zvláštnosti, k čemuž má jistě Svůj nejlepší důvod, proč by překážely nám, kteří jsme jich vpravdě již velmi dlouho a s nejlepším svědomím vůbec v životě nepoužívali a nadále po všechnu věčnou budoucnost ještě méně budeme používat!

9. Ostatně římská církev mně také připadá jako noc víry, ježto při svých tak zvaných bohoslužebných úkonech rozžehuje vždy světla na znamení, že je v ní také za nejjasnějšího dne noc! – Noc však má také rozhodné své dobro, neboť dává znaveným klid! – A kde mají duchovně znavení více klidu nežli v noční církvi římské? Nepotřebují nic myslet, nic bádát a dopředu kráčet, nýbrž jen zcela klidně brát podíl na statcích své matky (noci) a při tom mohou klidně spát! – Jestliže se však potom nějakým mravním anebo politickým hřmotilem probudí ze spánku, pak nehledá nikdo tak horlivé světlo, jako právě ti, kteří se ocitají v noci!

10. A tak myslím, že asi právě p r o t o trpí Pán římsko-katolické lidi v noci, jako přirozenou noc vedle dne, aby lidé v noci dostali tím větší chuť na světlo! Já jsem se aspoň ještě vždy přesvědčil, že slepí byli vždy většími přáteli světla, nežli vidoucí. A proto se také ze všech křesťanských věřících sekt žádná tolik nepídí po pravém světle jako ta, která má nejméně světla, to jest příslušní vyznavači této noční církve. – Já myslím, že z toho by vám mohlo býti dosti jasné, proč Pán trpí starou Římanku, a nač je vlastně dobrá? Máte-li ještě nějakou pochybnost, pak mně ji jen zcela otevřeně sdělte; o odpověď nebude nouze! –

Kapitola 116.

Znetvoření čisté Boží nauky následkem lidské svobody vůle. Římské dějiny víry. Pán miluje římské beránky. Konec Jeho shovívavosti.

1. Práví ř e č n í k: „Velevážený příteli, nyní skutečně poznáváme, co je na oné římské samospasitelce, a že Boží nauka Kristova může být a také jistě zcela dobře je pravou Boží naukou, ačkoliv se jí nanejvýš omezenou římskou sektou co nejošklivěji zneužívá. Ale jen to ještě všichni nepoznáváme, jak mohl Pán dopustit, že tato církev, která v prvé době byla prý takřka

čistě apoštolská, klesla v těchto posledních stoletích pod psa, takže nyní již naprosto nemůže dospět k poznání, že podle čistého smyslu evangelia není vlastně již vůbec církví. Její latinské brebentění, její ušní zpověď, její mešní oběť a její ostatní daremnosti se svatými a nejvyšší cinklinkání a zejména zdravým lidským smyslům a veškeré přirozenosti se přičítící celibát (bezženství katolických kněží) jsou zajisté jevy, kterým se v nynější době začínají posmívat i jen poněkud cvičenější pudlíkové – nevzpomínajíc jiných nad veškeré pojmy nejvyšší hloupých církevních obyčejů a disciplinárních záležitostí. Neboť kdyby nějaký člověk žil přesně podle římských zákonů, musel by pak být již tak hloupou mrchou, že by jistě nedělal hanbu svému bláznovi v Paříži. A hle, takový nejvyšší velkolepý ústav na dělání bláznů trpí Pán, Jehož nauka má být centrálním slunečním světlem lidí na Zemi! Hle, tu trn vězí, a to je ta osudná věc! – O tom, přáteli, nám dej ještě možné světélko!“

2. Praví B r u n o: „Milí přátelé! Ono vlastní jak a proč může Pán toto dopustit, musíte si vyložit za svatého pojmu nutné svobody lidské vůle, bez kteréžto svobody by nebyl člověk člověkem, nýbrž pouhým zvířetem anebo směšným automatem. Protože však člověk, aby byl člověkem, musí mít úplně svobodnou vůli, aby ji přijal anebo nepřijal, anebo aby ji uznal anebo neuznal za pravou. Jelikož však toto člověku náleží, je však potom také jasné, že se časem z čistého učení Kristova mohlo zcela snadno vytvořit i nejtemnější papežství.

3. Vždyť se již za časů apoštolských vyskytli kramáři se zázračnou naukou Kristovou; ano Kristus Sám měl u Sebe jednoho, který Ho zradil; jak se nemělo v pozdějších dobách vyskytovat množství kramářů, když měli již před sebou zkušenosti, podle nichž nauka Kristova byla považována za trpělivou krávu, která bez mnoha píce dává nesmírné množství mléka. Jelikož však lidé bažící po zlatě a po penězích to až příliš brzy poznali, učinili z Boží nauky prodejné zboží, ve všech krajinách Země s ním obchodovali a dělali ty nejlepší obchody. To byl již prvý zlý skutek! Když však kupci (římské kněží všeho druhu) viděli, že zboží ve své čisté duchovní formě nebylo již tak příliš dychtivě kupováno, zejména u nádhery a obřadů milovných Asiatů – upravili také brzy své zboží tak, aby se podle jejich mínění co nejlépe zamlouvalo obyvatelům východu. A hleďte, novému obchodu se opět dobře dařilo.

4. Z tohoto obchodního údobí se však také datuje hlavně především ono drzé a libovolné znesvařování a oklešťování čisté nauky Kristovy, vynalezení očištění, odpustků, bratrstev a podobného více. – Také proslulé a prohnaným římským kupcům velmi mnoho vynášející křížové výpravy patří do tohoto druhého údobí. – V době o něco pozdější, když lidé začali poněkud poznávat, v čí prospěch a užitek byly křížové výpravy Říma tak horlivě a za nesmírných odpustků vychvalovány a se vši energií prováděny, musela se pak potom tomuto příliš křiklavému provádění učiniti nicméně přítrž, aby se před veškerým světem příliš neobnažilo. Neboť s velkým překvapením se přišlo na to, že římské kupci byli v nejužším obchodním spojení se Saracény a vždy co nejdůvěrněji jim sdělovali, kdy budou opět navštíveni tučnou křížovou výpravou, z které strany přijde a jak silná bude – čímž pak dobře poučeným Saracénům bylo ovšem vždy snadné přivítati slepé křížáky co neúčelněji.

5. Když tedy lidé přišli na tyto podvody, což se popové poslouchající pilně zpovědi až příliš brzy dozvěděli, vrhli se na mystiku anebo vlastně na eskamotii (černé umění), zřídili poutnická místa se zázračnými obrazy světců, zahalili se zcela do latiny, vyráběli zázračné relikvie a stavěli velké chrámy s mnohými zázračnými oltáři, lili velké zvony a podobného více. S tím se do této chvíle obchodovalo. Protože však lidé v dnešní době začínající popům již zase a to silněji nežli kdy jindy přerůstati přes hlavu a nemají již dokonce úcty ani před duchovně posvěceným mužem, docházejí nyní těmto kupcům peníze a nyní nevědí, jak by věc zařídili, aby svému velmi proleželému zboží vydatný odbyť.

6 Ale přátelé, tentokrát to již nepůjde! Bible. A tak se jim začala dokonce Maria, která byla dlouho vedle jiných spisů přišly již příliš mezi lid a tito kupci až příliš zřejmě ukázali, že za peníze jsou pro všechno. A tak se jim začala dokonce Maria, která byla dlouho jejich hlavní oporou, i s jejich dřevěným Kristuskem poroučet, což je pro tyto kupce neobyčejné malum Omen (zlá předzvěst). Nyní jim brzy nezbude již nic jiného, nežli jejich v dějepisných knihách věrně za-

znamenává (Chronik skandales) skandální kronika). Neboť chtěl bych se téměř o svou celou blaženost vsadit, že vbrzku nebudou před národy zrovna o mnoho jinak stát, nežli jako stále mravně a zbožně se tvářící dcera před svými poctivými rodiči a jinými příbuznými, byla-li již jako chlípné děvče přistižena v bordelu hanebné kuplířky. – Anebo tito kupci budou muset hodně slevit – což však také bude proti nim argument (důkaz) tak křiklavý jako ten druhý.

7. A tak Pán v pravý čas o č i s t í Svou nauku způsobem, který sjede všemu světu do očí jako b l e s k ! V celku však zrovna nikomu neuškodí, náleží-li Římance secundum ad nomen (podle jména). Neboť mohu vás všechny ujistit, že Pán má římské b e r á n k y velmi rád – což je tedy také hlavním důvodem, proč těmto holubářům a penězoměncům již dávno nepřevrhl jejich mrzké boudy a kramáře nevyhnal důtkami z chrámu. Ale co se dosud nedělo ještě ve vší křiklavosti, to stojí nyní přede dveřmi!

8. Proto všechna čest Jemu jedinému, který vede Svě vždy tak něžně jako slepice svá kuřátka! – Myslím, že je vám snad nyní vše o Římance jasné. A tak se nyní tedy obraťte jedině na Ježíše Krista, aby se vám všem dostalo úplného světla na věky!“

Kapitola 117.

Pochybovači nyní věří, obávají se jít k Pánu jsouce Si vědomi své viny. Rozmluva jednoho církevního a jednoho svobodného. Humor v duchovní říši. Řeč Brunova.

1. Poté praví dřívější řečník, který mluvil před tak zvaným hrubiánem, řka: „Já a řečník po mně jsme zcela proniknuti jasností tvé řeči. Pravda je v ní všude do očí bující! Je tomu tak, bylo tomu tak a bude tomu také nepochybně tak, jak jsi to nyní v prorockém duchu úplně předpověděl. – Je tedy také Žid J e ž í š K r i s t u s jistě tím, co o něm praví dobrá tradice (ústní podání) a co jsi nyní pověděl o něm ty. Ale čím je to vše pravdivější, tím těžší je nyní pro nás, abychom se mohli na něho obrátit. Neboť byli jsme až příliš hrubými hříšníky a Jeho božské nauky jsme si nevážili! Zda nezvolá nyní ihned k nám, obrátíme-li se také ještě s prosbou na Něho: „Odejďte ode Mne, pachatelé zla, neznám vás?“

2. Praví d r u h ý řečník: „Ó, ó, ó, ! Co si to zase myslíš? Mně se zdá, že v tobě stále ještě straší půl tuctu zcela prostoduchých liguriánů. Copak ty skutečně ještě věříš v peklo a očistec? Ne, něco takového by mně nemohlo napadnouti dokonce ani ve snu. Kristus bude zajisté, myslím, o hezký kousek moudřejší a také lepší než my oba. Řekni mně, mohl bys i při své někdejší, ne nepatrné tvrdosti srdce někoho odsoudit do jezuitského pekla, a to na věky, kdyby nějaké peklo bylo? – Já pravím, to by musel být člověk přímo ďáblem, aby dokázal něco takového. Jak si však potom představuješ Krista, můžeš-li Mu něco takového přisuzovat?!“

3. Praví p r v ý : „Máš sice pravdu; ale víš, podle též Jeho vlastních slov nevěstkáři, cizoložníci, zloději, vrahové, podvodníci, křivopřísežníci, lakomci a zatvrzelci do Království Božího nevejdou. – Praví se: „Kdo věří a pokřtěn bude, blažen bude!“ – My jsme sice byli pokřtěni, ale nikdy jsme ničemu nevěřili, leč jen tomu, co jsme mohli nahmatat rukama; vše ostatní bylo u nás bláznovství! Nemůžeme tedy před Kristem Pánem nyní se zcela ničím vystoupit, co by pro nás mělo příznivé také jen zdání. On je sice nekonečně dobrý, ale je také rovněž tak spravedlivý! Jak se však v Jeho spravedlnosti vyznáme, to je zcela jiná otázka?“

4. Praví d r u h ý : „Ale prosím tě, nemluv přece tak příliš nabubřele a duchaprázdňe! Cožpak jsi neslyšel mluvit našeho přítele a vůdce Bruna, jak se věci mají?! Byl k nám vyslán Kristem Pánem, aby nás získal a přivedl právě také před Pána! Nyní nás získal; proč tedy máme ještě dělat okolky? Víme všichni, že před Bohem nejsme hodni ani rány prachem (a olovem); ale chce-li On nám býti milostivý a milosrdný, proč se tu máme vzpínat jako nějaká panna na selské svatbě a dělati se stydlivými jako nějaká saská princezna, je-li svým královským chotěm po prvé požádána na manželské lože!?! Tu třeba brát oběma rukama, chce-li nám velký Pán

nebes něco dát a ne chovat všelike jesuitské pochybnosti, které by byly ostatně pro každého pudla až příliš špatné a hloupé, kdyby mu je někdo linea recta (přímo) pověsil pod ocas.

5. Práví p r v ý: „Ale kdybys byl jen trošku jemnější! Na světě jsi byl vždy takový přímý Michl a zde nejsi ani o vlas jiný! Budeš snad před tváří Páně a všech jeho svatých přátel také tak mluvit? Tu se jistě budeš chvětí jako osikový list při velké bouři!“

6. Práví d r u h ý : „Ó je, ó je! Já jsem myslel že máš ještě co činit jen s půl tuctem liguriánů; ale jak nyní pozoruji, vězí v tobě ještě celý sbor jezuitů! Ale cožpak jsi nedal pozor na nejjasnější slova Brunova? Bruno přece odhalil římské podvody tak jasně, jako jasně bylo kdysi slavné zrcadlo Arkádie“ A ty nyní ještě blouzníš jako umírající páter Kochheim! Jdi, nedej se vysmát! Hle, příteli Brunovi stává se již notně nedobře, když se na tebe dívá , protože nyní děláš tak přihlouplý obličej a poté mluvíš nevázaně jako nějaký vídeňský fiakr o velkém pátku, když liguriáni kropí jeho koně svčcenou vodou a třeba-li krystýrují! Styd' se, že sám jsa duchem, přicházíš zde v říši duchů s takovými pošetilostmi! Hled', Kristus Pán, musel by se ti Sám vysmát, kdyby tě viděl s takovým Mólker – Bastei – Löwen – obličejem!“

7. Práví p r v ý : „Ale probůh příteli! Prosím tě, zkrout' svůj hrubý jazyk jinak přijdeš ještě zcela zřejmě do pekla! neboť je peklo, tak jako je nebe. Drž svůj jazyk trochu na uzdě, jinak budeš beze všeho dalšího odsouzen! Neboť máš bezbožnou hubu!“ – Práví d r u h ý: „Příteli Bruno, buď tak dobrý a potěš tohoto hrdinu; jinak zde ještě ve světě duchů zažijeme neblahou nehodu znečištění kalhot! Přípravy k tomu jsou již, jak se zdá učiněny!“

8. Celá s p o l e č n o s t se tomu dá do smíchu a prvý řečník praví: „Ale příteli Bruno! Prosím také, abys tomuto hanobiteli mého dobrého jména zacpal trochu jeho příliš nepřístojně širokou hubu. Neboť co je mu do toho, byl-li jsem přítelem sluhů Božích?! Nedovol mu učiniti takové narážky, pro které se mně všichni začínají vysmívat!“

9. Práví B r u n o: „Buď moudřejší, pak se ti nebude nikdo vysmívat! Přijmi to, co jsem zde mluvil, tak dobře pochodíš! Ale přicházíš-li zde se samými tak jezuitsky vypadajícími pochybnostmi a tím mé dílo na vás všech zdržuješ, pak má přítel Niklas pravdu, když tě trochu plísnil! – Kdopak je před Bohem dobrý a spravedlivý a kdo má zásluhy před Ním, Všemohoucím? Copak neřekl On Sám: „Když jste vše učinili, pak musíte ještě říci, že jste byli leniví a neužiteční sluhové?! – Mluvil-li však takto On, proč my tedy usuzujeme, zda jsme dobří anebo špatní, anebo zda snad máme či nemáme před Ním zcela žádné zásluhy? Hle, my jsme všichni dohromady opřed Ním špatní a nemáme zcela žádné zásluhy! Chce-li On nám však být milostivý a milosrdný, proč se máme proti tomu vzpírat, jako by byli skutečně lidé, kteří jsou snad úplně spravedliví a mají před Bohem rozhodné zásluhy?! Ó hle, to je marnivé! My všichni jsme špatní a jedině Bůh je dobrý! Chce-li On nám však ze Své věčné dobroty učinit něco dobrého, pak je na nás, abychom učinili, jako kdysi onen hříšník Zacheus, když ho Pán nechal sestoupit se stromu, vešel do jeho domu a s ním se účastnil hostiny. Tak volá nyní také nás tžž Pán! A tak tedy učiníme také, co učinil kdysi Zacheus!“

Kapitola 118.

Bardova neústupnost a citlivost. Důtka Niklasova. Tisícový v duchu spojený zástup zakouší milost Páně.

1. Práví prvý řečník B a r d o : „Nuže tedy, ve jménu Božím, je-li tomu tak, poddám se. Ale že Niklas není příliš jemný duch, to musí sám uznat. Je ještě, jak byl na Zemi hrubý, surový a neotesaný člověk. Ale na tom, že Niklas byl novokatolík a jako takový nijak nevěřil v Pána Ježíše, nemusí si také zrovna příliš mnoho zakládat. Neboť novokatolíci chtěli učiniti svět nebem a katolíkům se vysmívali a nazývali nás hloupými hňupy. Ale nyní jakožto duch sedí tento dobrý

Niklas s velmi mnohými souvěrci i s námi starokatolíky ve stejné bryndě! A proto nemusí být Niklas na našince zrovna tak hrubý! Vždyť já jsem přece na něho nebyl také hrubý!“

2. Praví N i k l a s poněkud se usmívaje: „Můj nejvyšš vážený příteli Bardo! Neměj mi za zlé, stal-li jsem se snad trochu příliš prudký! Ale já jsem to při nejmenším mínil dobře, což mně nikdo nemůže popřít. Ostatně musím však nicméně otevřeně doznati, že je mi deset dobře míněných hrubostí vždy milejší nežli jediná hloupost, která nemůže posloužit ani prudkému vepři za lázeň. Ostatně ti musím otevřeně doznat, že je mi novokatolický políček v pravý čas milejší, nežli římsko-katolický jidášský polibek. Neboť políček mne učiní střízlivým a přivede mne k nějakému určitému rozhodnutí; ale takové prázdňé římskokatolické přítelíčkování se nedívá příteli nikdy do oka, nýbrž vždy jen do jeho váčku na peníze! Věru, na římskokatolických visí všude třicet stříbrňáků, jako na krávě její vždy velmi špinavý ocas. Řekni mi, zda se kdy skutečný římský katolík modlí k Bohu jinak, nežli aby od Boha něco obdržel?! Žebrák se modlí, aby obdržel almužnu, rolník dobrou žeň, věřící úředník dobrou službu, panna krásného a zámožného, váženého muže atd. každý modlí za něco jiného; ale vzdávati úctu Bohu jen proto, že On je Bůh je nekonečně dokonalejší bytostí, – příteli Bardo, svou blaženost dám za jednoho papežence, jestli se kdy modlil k Bohu z tohoto jedině čistého nezištného úmyslu. Proto si tedy na své římskokatolické jemnosti zrovna příliš mnoho nezakládej; neboť není skutečně nic zvláštního! – Ostatně myslím, že by bylo jednou na čase následovat rady přítele Bruna, neboť myslím, že jsme se již dosti namlátili hubou prázdňé slámy!“

3. Praví B a r d o : „Prázdňé slámy, ano, prázdňé slámy! – To není prázdňá sláma! Rozumíš? Neboť nazve-li někdo, i když opsaně, někoho oslem, pak to není u mne prázdňá sláma!“

4. Praví N i k l a s : „A co tedy? Snad dokonce nějaká citronová zmrzlina anebo uherská koroptvička? Jestliže tě tak velice pálí, že jsem ti řekl trochu pravdy, řekni mi tedy za to nějakou pravdu zpět a budeme pak spolu vyrovnáni! – Hle, cožpak ty ještě nepoznáváš, že nám všem musí nyní záležet na Kristu Pánu více, nežli na naší vzájemně uražené, hloupé cti? Co je veškerá čest bez Boha?! Anebo, co bys měl z toho, kdybych tě za několik naprosto neúmyslných urážek pozlatil vždy cti, ale musel bys tím být od Krista ještě dále odloučen? Já myslím, že z takové cti bychom si oba proklatě málo ukousli. Proto, příteli Bardo, nyní již nic více a takových pozemských hloupostech, ale spojme se všichni podle rady Brunovy a prosme Pána Ježíše o světlo, o milost a o všem nám potřebné slitování! – Já poprosím napřed a vy prostě o to též hlasitě a ze základu srdce za mnou – ovšem chcete-li?“ Praví Bardo: „É pročpak mám zrovna po tobě žvatlat!? Já přece budu také sám sto nějakou prosbu formulovat!“ Praví Niklas : „Jen do toho! Nemám nic proti tomu! Neboť každý musí sám nejlépe vědět, kde ho bota nejvíce tlačí! – Já však přednesu nyní nahlas svou prosbu a každému je ponecháno na vůli, chce-li se jí účastnit anebo ne.“

5. Zde mluví celá tisícíhlavá společnost: „Prosím, prosím, Niklasi! My budeme prosit ze tebou!“

6. Praví B a r d o : „Pro mne! – Já však budu prosit sám za sebe; neboť já vím již, proč a co! – Praví N i k l a s : Čiň, co chceš; ale prosíme tě všichni, abys nás dále nerušil! Proto pros potichu!“

7. Po těchto slovech padnou všem, až na Barda, jakoby šupiny z očí a J á S á m stojím nedaleko velkého poradního stolu, kolem něhož je shromážděna celá, již známá společnost, těsně před Niklasem. Nikdo se neodvažuje nyní téměř ani vzhlednouti a nemůže se dosti vynadivit velikosti a nádheře sálu, jakož i svěžesti a kráse hostí.

8. V tomto okamžiku přistupuje také B r u n o v nejvyšší úctě přede mne a praví: „Ó Pane! Tobě jedinému všechna láska, všechna čest a všechno klanění! Hle, jako nejneužitečnější sluha stojím zde před Tebou a odevzdávám Ti tento zástup, který nyní v srdci náleží, jak jsem přesvědčen, zcela Tobě.“

9. Pravím J á : „Velmi dobře jsi to učinil! Tvá velká trpělivost a pokora provedly vzorně toto ne nepatrné dílo.– Věřu, protože ses při tomto svém prvním zaměstnání v Mém Království tak vzorně zachoval, budeš postaven velmi brzy nad něco většího. A tento tvůj přítel Niklas ti bude státi po boku, neboť také on přispěl na konci tvého jednání s touto tisícíhlavou společností rozhodně mnoho k tomu, že nyní až na jednoho lehkovážného svéhlavce, stojí přede mnou, svým Bohem Pánem a Otcem jako úplně zachráněna a je způsobilá přijmout ode mne další a větší milosti!

10. Věřu, ž á d n é z í s k á n í d u c h ů n e n í t a k p o ž e h n a n é, jako získání pravým slovem a moudrou naukou! Vy jste toto stádo získali jedině slovem a naukou, což je úplně podle Mé vůle a podle Mého řádu. Proto je tedy toto stádo nyní také již úplně svobodné a žádný zázrak nedrží jeho srdce souzené; je tudíž také zcela způsobilé přijmouti ihned větší milosti; a to Mi působí opravdu velikou radost! Vaše odměna bude tudíž také veliká!

11. Všichni dřívější, když přišli ke mně, měli hlad a žízeň; neboť mohli být ke Mně přivedeni jen zázračnými skutky a jevy; vy však nyní hladu nemáte a nikdo, až na Barda nežízní! Důvod toho spočívá v tom, že jste všichni následovali jedině slovo! A to je správné a taková je Má vůle!

12. Jděte oba, Bruno a Niklasi, k Robertovi; on vám dá nový šat. Já Sám však uchopím Barda a dám mu, co chce mít, – sladké anebo trpké!“

13. N i k l a s láskou a díkem zcela zkrušen, rád by ještě něco promluvil. – Ale J á mu pravím: „Příteli, ty jsi již mluvil – neboť Já Se vyznám v jazyce srdce! Proto jdi jen zcela směle s Brunem k Robertovi! – V novém šatě bude nám pak ještě velmi mnoho spolu mluvit a urovnávat. – Staň se!“

Kapitola 119.

Duševní léčení Bardovo. Dobrá řeč Niklasova o Božích vedeních. Vděčné, nebeské sbratření všech.

1. O b a se nyní ihned ubírají k R o b e r t o v i, který je nadmíru vlídně přijímá. – J á však pravím Bardovi, který mne ještě nevidí: „Otevři se, zatemněnce a odpověz Mně a ukaž Mi důvod své pýchy!“

2. B a r d o se mocně ulekne a vida mne státi před sebou ihned Mne poznává. – Pokouší se mluvit, ale jazyk mu vypovídá službu. A tak pouze pokoktává, jako někdo, koho v největších spekuláčních starostech přemůže spánek. Ve svém chvějícím se srdci nemyslí však na nic jiného, nežli na to, že ho již v nejbližším okamžiku odsoudím do pekla.

3. J á mu však pravím: „Slepče! Jak marnivá je tvá bázeň! Copak jsem přišel kdy k těm, kteří jsou sami sebou odsouzeni – abych je ještě více odsuzoval!? Když Já přicházím, abych pomáhal, ale ne abych soudil a odsuzoval! – Já však v tobě vidím silnou nemoc a ta se nazývá pýcha! A o tom podáš Mně, který ti chce pomoci, náležitou zprávu. Ne proto, abych Se snad o tobě dozvídal, neboť Mně jsou všechny věci od věčnosti dobře známy; nýbrž aby ses ty sám zbavil svého břemene přede Mnou!

4. Hle, když tvůj přítel Niklas chtěl za vás všechny předem prosit a tím činit vedoucího pro-sebníka, nechtěl jsi jíti sebou, nýbrž chtěl jsi prositi ze sebe zcela sám. A také jsi prosil, ale jak a zač? Pro sebe sama jsi zrovna nechtěl mnoho, ale zato tím více jsi chtěl pokoření pro všechny, kteří tě kdy urazili a nejvíce pro Niklasa, který ti byl učinil u Bruna sporným tvé zastupitelství lidu (byl jsi přece prvý, který začal ve jménu celé společnosti vyměňovat slova s Brunem) – a který se nakonec i odvážil říci ti do očí, ovšem nikoli jemným způsobem, několik velmi významných pravd!

5. Považ nyní však také, zda je správné, přeješ-li tomu, jenž ti byl nejlepším přítelem, velké pokoření, protože jako přítel se ti odvážil říci zcela zaslouženě pravdu?! Neměl bys přáteli spíše vše nejlepší tomu, jenž ti jako pravý přítel říká pravdu a tím tě odvrací od záhubného stupně pýchy a sobectví, místo abys mu přál silně pokořující soud?!

6. Cožpak myslíš, že zde v říši věčné, nejmýš nezastřené pravdy to jde také tak jako na Zemi, kde slepí považují a ctí za své přátele jen lichotníky a zbabělé a líné podkuřovače; ty však, kteří jim říkají pravdu, si jako nejhorší nepřátele oškliví a je pronásledují – podobně jako to činili Židé Mně, který jsem byl také dosti smělý, abych jim vmetl do očí holou pravdu!?

7. Ó, Můj milý Barde, zde je tomu jinak! Zde platí jen nejmýš nahá pravda a s ní sdružená čistí láska! Vše ostatní je přede Mnou ošklivostí a musí zůstatí tohoto Mého Království věčně vzdáleno! – Nyní však také víš z Mých úst, nejmýš vlastních, božských úst, jak je to zde se vzájemným přátelstvím. Proto doznej ze sebe sama, že ses dopustil na Niklasovi ve vysoké míře bezpráví a jdi a vyrovnej se s ním! Pak přijď opět sem a Já ti opatřím, co je správné a co ti náleží!“

8. Když B a r d o uslyší z Mých úst tato nejmýš závažná slova, začíná vcházeti do sebe a praví v srdci u sebe: „Ano, ano, Pán, Všemohoucí to řekl! Kdo se může vzpínati jeho moudrosti a všemohoucnosti? Je již tomu tak a je to věčně správné! Člověk je nepřitelem pravdy, zejména tam, kde k němu přistoupí příliš blízko; ale činí jí velké bezpráví, zvláště když pomyslí, že jeho život nesahá jen až ke kraji hrobu, nýbrž nekonečně daleko za něj a to podmíněčně jen v pravdě a lásce! – Pán Sám mně to ukázal a nejhouběji mne poučil. A tak tedy učiním také, byť mně to připadalo sebe těžší, jak to chce Pán! – Odvaha a odhodlanost patří ke všem velkým věcem. A tak tedy půjdu zmužile a odhodlaně k příteli Niklasovi, vše mu vyznám a pokorně ho poprosím o jeho přátelství! – Ano budiž tomu tak!“ – Poté se odebere ihned k Niklasovi, aby splnil svůj dobrý úmysl.

9. N i k l a s mu však přichází nyní již přestrojen vstříc, obejmě ho a praví: „Příteli! Na Zemi potřebují slepí také skutku; neboť vážní síly vůle nevidí. – Zde však, kde se silně otevřenými očima zcela dobře spatřuje vážnost vůle, nikdo se netáže na skutek, který následuje po vůli, nýbrž toliko na vážnost vůle. Je-li tato vážnost vůle v pořádku, pak je také vše v pořádku! Zde jen vůle naše, veškeren skutek však je Páně!

10. A hle, tak jsme nyní nejlepšími a nejdůvěrnějšími přáteli na věky a všechny naše dřívější pozemské neshody na věky přestaly! Přítel Bruna si však budeme také vždy z celého srdce vysoce vážit a jako nejmýšlejšího přítele milovati; neboť jeho odvaze a jeho velké trpělivosti máme všichni co děkovat za úplné zachránění od záhuby! Ovšem, jak se samo sebou rozumí, především však za vše nekonečné dobrotě, laskavosti a nepochopitelné blahosklonnosti Páně! Neboť On byl jest a zůstane na věky hlavním základem a prazákladem veškerého štěstí! – Rovněž tak je nám vyslovit pochvalné uznání také ještě několika nám zde předcházejícím přátelům; neboť byli nám silným magnetem, který nás již na zemi velmi k sobě přitáhl a byli také zde zřejmým podnětem, že jsme jimi našli toto své štěstí v jejich příbytku!

11. Pánu Otci Ježíši budiž však všechna čest, všechnen dík a všechno klanění a láska za to, že naše cesty tak vyznačil a naše kroky tak řídil, že jsme přes veškerou naši malomoc a proti veškeré naší víře museli nyní na konci naší dlouho trávající slepoty přece jen dospěti tam, kam jsme měli podle Jeho řádu dospěti!

12. Věru, Jeho úradky jsou nezbadatelné a Keho cesty nevyzpytatelné! S člověkem to nejde, jak se zdá, jinak nežli jako s lodí, která je bez plachty a bez vesla jakoby náhodou sem tam na moři zmítaná. Kdo by při tom pomyslel a řekl: „Hle, toto plavidlo, všech svých říditelných orgánů zbavené je nicméně podle nejlepšího plánu řízeno!“ – Ale nepomyslí, že také větry jsou Páně a že jedině On jim udílí směr a sílu. Loď přijde konečně přece jen k jistému břehu, jako by ji vedl nejzkušenější lodivod. A hle, to je dílo Páně, Jemuž jedině náleží tato všechna čest a všechna chvála na věky!

13. A tak tedy P á n v e d l také nás, že jsme se nakonec museli našimi vpravdě hrubými hřích dáti na cestu k Němu! Ó jak musí být nekonečně dobrý a moudrý a jak nezměrně v lásce mocný! – Krátce, nyní jsme na věky zachráněni! – Proto také budme naplněni nejlepší odvahou a nejvroucnější láskou k Němu, Zachránci veškerých našich zachránců!“

14. Po těchto slovech se oba obejmou nesmrtelnými pažemi. Poté obejmou Bruna, pak Dismase, který se k nim též odebral a Maxe Olafa, který napravil Dismase, hlavně však objímají Roberta, který působil nejsilněji ke konečnému opětovnému přivedení Dismase!

15. Po tomto výjevu se odebere N i k l a s s Bardou ke Mně a praví: „Pane, my dva stojíme jako jedno srdce před tebou. Odpusť také Ty nám, jako jsme si my navzájem vše na věky odпусти, – abychom Tě pak mohli jako jednoho srdce nade všechno milovat!“

16. Pravím J á : „ Jste-li vzájemně vyrovnáni vy, pak je také vše vyrovnáno a urovnáno přede M n o u ! – Vaše dlužná tabule je zničena! – Jděte však nyní s Robertem a se všemi ostatními přáteli k velké zlaté skříni! Tam nejdete pro těchto tisíc chudých náležitě množství oděvů; vezměte je a rozdejte je dosud chudým, neboť vypadají ještě velmi nazí. Potom však přijďte, abych vám mohl požehnat a vésti vás Říší světla dále? – Tak se staň!“

Kapitola 120.

Odivání v záhrobí. Požehnání z řeči Páně nově získaným. Blum a jeho přátelé ustanoveni, aby uspořádali jídelnu. Jejich kromobyčejné zkušenosti tam.

1. Všichni se nyní ubírají k Robertovi a on vede celý velký zástup k velké zlaté skříni, otevře ji a rozdělí všem nový š a t, který si také ihned obléknou. V tomto šatu a tímto šatem obdrží všichni lepší vzhled a nabudou také radostné mysle.

2. V říši duchů je však značný rozdíl mezi těmi, kteří se sami od sebe ke mně obrací svým nejvnitřnějším poznáním, které se probouzí čistě láskou ke Mně – a oněmi, kdož se ke Mně obrací jen moudrým vyučováním z venku – První dostávají nový šat jakoby z nitra. Druzí však musejí viditelně svléci svůj starý světský šat a místo něj obléci šat nový, nebeský, jakoby zvenčí. Toto krátké vysvětlení je zde podáno proto, aby v dalším nikdo neshledával závadu, jelikož se sem tam při jiných výjevech stává, že se mnozí duchové ocitnou náhle jakoby ze sebe v novém šatu, asi tak, jako strom na jaře – zatím co duchové tohoto výjevu musejí být nově oděni většinou zvenčí, jako kdyby byli ještě na zemi.

3. Nyní vidíme státi před sebou celou velkou skupinu již nově oděnou, naplněnou veselou myslí. Všichni Mne potají velebí, a mnozí se nemohou dosti hluboko vynadiviti Mé blahosklonnosti. Jiní pozorují s jistým svatým ostychem praotce a apoštoly. A opět jiní se odvažují, ovšem zcela nesměle, navázati rozhovor s apoštoly. – Ale P e t r dává všem na vědomí, aby se napřed odebrali ke Mně a obdrželi tu zaslíbené požehnání. Pak již budou uvedeni jakoby samo sebou do všelíké moudrosti. – Po tomto Petrově upozornění spěchají tedy všichni ke Mně, děkují za krásný šat a prosí Mne za slíbené požehnání.

4. **Já** poté zvedám ihned nade všemi ruce a pravím: „Přijměte všichni zaslíbené požehnání k nejopravdovějšímu posílení vaší nyní ještě slabé lásky a moudrosti, bez nich by bylo nemožné vejíti do Mého vlastního Království nebeského! – Protože jste nyní přijali Mé Otcovské požehnání, jste také schopni učiniti v Mém Království značný krok dále! – Vy jste se na Zemi často tázali, když jste mnohdy pohlédli vzhůru k Hvězdám: Co jsou asi tyto Hvězdy, co měsíc, co Slunce a ještě leccos jiného. Někteří z vás mínili to, někteří ono, ano někteří nemínili také zcela nic. Leč to nyní na věci nadále nic nemění; neboť vy všichni jste to pozemské překonali a stojíte veselí, čilí a hluboce povzneseni přede Mnou, svým Bohem, Otcem a Vykupitelem, jako doko-

nané děti a máte právo, abyste byli všichni uvedeni do velkých nekonečně mnohých příbytků vašeho nebeského Otce. A tak tedy se všichni dobře připravte! – Neboť teprve od nynějška začíná vpravdě velké uvedení do všech děl, která se vám po celý váš život vznášela před očima jako nejzahalnější záhada!

5. Tento dům však, v němž jste padli a nyní jste opět povstali, bude vám tak dlouho sloužit za všeobecný příbytek, v němž se pokaždé se Mnou shledáte, budete-li velkým putováním poněkud unaveni přáteli si občerstvení.

6. Dosáhnete-li však mnohými velkými zkušenostmi v lásce ke Mně řádného nadbytku, pak nalezne také každý v sobě samém svůj nejvyšší vlastní obytný dům, který pak bude na věky věků co nejbláženěji obývat!

7. Abyste však všichni mohli, úplně posílení, vykonati velké přede dveřmi čekající zkušební pouti v Mých Říších, zúčastníme se všichni nejprve **ž i v o t n í h o s t i n y**. – A ty, Roberte a všichni tví hlavní bratři, jděte a otevřete jižní prostřední dveře, tam se vám ukáže nový sál. V tomto síle najdete množství stolů a stolic. Uspořádejte je a opatřete chlebem a vínem! – Já však uvedu pak Sám všechny tyto hosty do velkého sálu **p o k o j e a k l i d u**. Tam budou všichni **n a s y c e n i !** – Jděte nyní a čiňte, co jsem vám nyní přikázal!“

8. Robert se nyní ubírá s ostatními přáteli do označeného převelikého a množstvím velkých a malých stolů opatřeného sálu. Ale stoly stojí ještě v nepořádku, který je přiměřený onomu stavu ducha, v němž je sice duch již v neomezeném držení všelikých v lásce činných zásad, ale tyto zásady nejsou ještě uspořádány a proto také ještě k různým dobrým účelům použitelné – protože duch ještě nemůže poznat, co tu má následovat jako číslo jedna, dvě, tři atd.. – Z tohoto důvodu musejí oni duchové (Robert a jeho přátelé) nyní také jít napřed, aby uspořádali stoly, které se podobají zásadám činnosti v lásce. Až budou uspořádány, pak přijdu Já Sám a uvedu hosty do sálu činnosti dobra a lásky, kde obdrží a budou požívat vyšších milostí a darů také ve vyšším a čistším řádu.

9. Když **R o b e r t** se svými přáteli Messenhauserem, Becherem, Jellinkem, Max Olafem, Dismasem, Niklasem a Bardou a ještě s několika k tomu volně se nabízejícími spatří mnohé stoly stojící v dosti velkém nepořádku, vyvalí oči a praví: „Přátelé, zde budeme muset dosti dlouho pořádat a stavět, nežli tu vše bude stát tak, jak to má vlastně státi. Již s různou velikostí stolů je to tak osudné! Některé jsou vyšší, některé, jak pozoruji nižší. Jiné jsou užší, některé opět kratší, nežli ostatní. Rovněž stoly a lavice nejsou stejné! To dá hezký kus práce! – Jsem já to ale krásný pan domácí, nevím ani co je vše v tomto domě a jak to má být uspořádáno! A mám být úplným vlastníkem a držitelem všeho toho, před čím nyní stojím s vámi všemi, svými milými přáteli, jako vůl před novými vraty! Ó to je čisté hospodářství! – Ale co tu dělat? Budeme se však muset pustit do práce a uspořádati tuto věc jak nejlépe dovedeme!“

10. Praví Messenhauser: „To je opravdu zvláštní! V dřívějším sále jsme byli již jako zcela dokonalí mudrci, a zde – jen o jeden sál dále – stojíme již opět tak hezky hloupí, jako bychom se nikdy nenaučili ani násobilce! Jde tu pouze jen o řádné sestavení těchto stolů, lavic a stolic a my tu stojíme opravdu jako nejkrásnější volové u hory a nevíme, čeho se dříve chopiti. Který stůl je číslo jedna, tedy nahoře, který číslo dvě a tak dále? – Jak postavíme ty nižší k vyšším a úzké k širokým?“

11. Praví **B e c h e r**: „Přátelé, dělejte co chcete, já pomohu všude; ale jen ode mne nezádejte žádný plán! Neboť věru, v této nesmírné velké síni si připadám ještě jako hloupý, jako bych teprve vylezl z mateřského těla!“ Praví **J e l l i n e k**: „Ano, ano, tato věc je, jak se mi to potají zdá, mnohem významnější, nežli si ji představujeme! – Já myslím: Ten dobrý, nejlepší Pán nechal nás zde všechny tak trochu nalítnout?! – A nakonec nám přece jen nezbude nic jiného, než abychom šli k Němu a poprosili Ho o náležitý plán. Neboť takto zde můžeme půl věčnosti čekat, studovat a rozmýšlet a přece nepřijdeme se zcela ničím ke konci! – As tisíc stolů

a několik tisíc lavic a stolic nejrozmanitější velikosti – to vše nejsme sto, jak se říká, dostat pod jednu střechu! Proto pošleme někoho k Pánu, aby se zeptal na náležitý řád!“

12. Praví R o b e r t : „Já půjdu sám a vy zůstaňte zatím zde a poohlédněte se po ostatních zvláštnostech tohoto sálu!“

13. Po těchto slovech se vrací Robert do dřívějšího sálu a otevírá široce oči, když nalézá tento sál zcela prázdný, to jest bez lidských bytostí. Zařízení a dveře, stěny a okna jsou však táž, jako byla dříve. Také se nikde nic nehýbe a žádný zvuk nelze odnikud slyšeti. Robert se dívá oknem, nevidí však nikoho. Otevře druhé dveře. Ale nikde nelze vypátrati nic z toho, co hledá. Jde dokonce do velkého nádvoří domu a nikde se nic nehýbe! – Když přes veškeré hledání a volání nic nenalézá, vrací se opět zcela zarmoucen a zastihne své přátele neméně zarmoucené.

14. Robert k nim došel a praví: „Chvála a díky Bohu, že vás zde ještě nalézám; neboť sál venku jest bez všech bytostí, jako ledový pól Země! Pán a ani jiná bytost nikde již není, ani v žádném z vedlejších pokojů, jichž jsem mnoho prohledal. To věru usmrtí dobytče, kdyby mělo i sebe tužší život! Teprve nyní tu řádně stojíme jako nejhoupější volové u hory! – Ó zoufalá věc! Co si nyní počneme?!”

15. Praví zcela užaslý J e l l i n e k : „To není špatné, Ó to není nijak zvlášť špatné! Ve jménu Božím, ať je tomu jakkoli; začneme tedy, pokud to dobře půjde pořádati tyto stoly! Až budou uspořádány a opatřeny chlebem a vínem, ukáže se, zda jsme byli napáleni!?“

16. R o b e r t povolává Maxe Olafa a praví mu: „Bratře, ty jsi byl na Zemi námořníkem, inženýrem a geometrem; proto také byl bys asi nejspíše sto uvésti tyto stoly a lavice do náležitého pořádku?! Jdi a přehleďni věc! – Neboť nyní nám nezbývá nic jiného, nežli abychom učinili, co nám Pán předtím nařídil a jak to také míní bratr Jellinek.“

17. Praví M a x O l a f : „Více nežli je kdo sto, nemůže ani Bůh od nikoho požadovat! A tak se tedy pustíme ihned do pořádání těchto stolů! – Nejprve srazíme dohromady velké stoly stejné výšky a šířky v nejhořejší části sálu, k nim poněkud nižší a užší; k těm opět o něco málo nižší a rovněž o něco málo užší – a tak v pořádku dále, až budou takovýmto způsobem všechny stoly uspořádány. V celku vytvoříme druhý čtyřúhelník anebo však také k ř í ž , což by bylo téměř ještě vhodnější, ježto s touto praví máme již vlastně kříž! – A právě tak si budeme počínat také s lavicemi a stolicemi! – Až tuto práci, jak doufám, velmi vrzy skončíme, pak se již ukáže, zda přijde Pán jak slíbil. Nepřijde-li však, pak půjdeme také ven a budeme hledat ve všech koutech tohoto světa naši společnost. – A tak tedy začneme ve jménu Božím pořádati tuto věc!“

18. S plánem Maxe Olafa jsou všichni srozuměni a ihned také rychle přiloží ruce k dílu. A za delší chvíli stojí stoly, lavice a stolic v pořádku, a to ve tvaru kříže. – Poté otevře Robert několik skříní, které jsou naplněny všechny chlebem a vínem – chléb v podobě obyčejných okrouhlých bochníků a víno v pohárech opatřených zlatými víky. – A za pomoci ostatních přátel dá Robert na všechny stoly chléb a víno.

19. Když je také tato práce skončena, praví Robert: „Pane, který jsi všemohoucí, vše slyšící a vševidoucí, nyní zajisté vidíš, že jsme, pokud to jen vždy mohlo jíti co nejpřesněji rozřešili úkol, který jsi nám dal. Ty jsi nám slíbil, že sem ihned přijdeš se Svými ostatními hosty a že nás všechny posílíš a nám požehnáš pro vyšší záležitosti nebes! Ó tak tedy nyní také nemeškej a přijď k nám, kteří nyní tak těžce postrádáme Tvou svatou, všeoživující a všeoblažující přítomnost!“

20. To též praví pak také všichni ostatní. – Ale všichni zůstávají v nejhlubším klidu a nikdo neslyší nikde šustot anebo nějaký jiný hlas. Ale to naše pořadatele stolů nemýlí, čekají dlouhou chvíli zcela trpělivě.

21. Když se však přes toto dlouhé čekání nikdo neobjevuje, praví R o b e r t: „To je opravdu zvláštní! – Chtěl by nás snad Pán zvláště zkoušeti, anebo jsme se něčím provinili? A nebo je tato celá, dlouhá historie od našeho příchodu do tohoto světa přece jenom snem! To je věru zvláštní, ano prazvláštní! Co však nyní učiníme?! Sestupte se, milí přátelé a konejte poradu a podejte návrhy; jinak bude tato věc vpravdě zoufala vypadat!“

Kapitola 121.

Názory a porady přátel, v příčině zvláštního postavení. Dismas vystihuje to pravé a přivádí srdce v řád. Robertův dík. O požehnání lásky k bližnímu.

1. Tu přistoupí B a r d o k Robertovi a praví: „Přátelé, nemohu nikterak popřít, že toto úplné zmizení Páně i s tou velkou, dílem svatou a dílem však také zrovna ještě ne velmi svatou společností, mně připadá rovněž velmi zvláštní. Ale představuji si to nyní takto: Bylo-li celé dřívější dějství s tisíci nejmoudřejšími příhodami jen pouze prázdným , snu podobným jevem, čemuž však nyní naprosto již nemohu uvěřit, pak jsme svobodni a tedy pro veškerou budoucnost svými nejvyšší vlastními zákonodárci a můžeme tudíž činit, jak to pro sebe a pro naše potřeby shledáváme za nejlepší a žádná cizí moc nemůže nás v tom mástí. Je-li však vše to, co jsme nyní v tomto světě za velmi dlouhou dobu již zažili, viděli. Uzřeli a zakusili, čistou duchovní pravdou a skutečností a námi všemi viděný, pocíťovaný a slyšený a nade vše milovaný Ježíš Pánem, pak není tato naše nyní vpravdě ne nepatrná rozpačitost nic jiného, nežli nová, pro naši spásu co nejlépe vypočítaná zkouška, kterou nám ukládá jeho láska, milost a slitování, aby nás tím bezpochyby učinila svobodnějšími, samostatnějšími a tedy jaksí duchovně mužnějšími. Proto myslím takto: Hleďme v lásce k Pánu Ježíši – jak jsme jej viděli a s Ním mluvili a jak nás poučil, povznesl a Svou všemohoucí stvořitelskou rukou nám požehnal – vzrůstati a hodně přibývati, pak bude jistě velmi brzy v našem středu se všemi těmi milými bratry a sestrami! – To je moje rada! Ví-li však někdo něco lepšího, pak prosím, aby s tím v zájmu všech vystoupil!“

2. Nato praví N i k l a s „Bratře, musím se ti zcela otevřeně přiznat, že mám z tebe převelikou radost; neboť ty nyní svým vpravdě velkým ostrovtipem tneš již vždy do živého! – Je tomu tak, jak jsi nyní řekl a nemůže býti ani jinak! – Já jsem sice našemu příteli Brunovi dříve porozuměl nežli ty; Ale nyní bys věru ty mohl býti vůdcem nás všech. Ano, ano, v lásce k Pánu Ježíši pokulháváme jistě všichni a proto nás nyní nechává trochu sedět a potit se! – Krásná Helena z Lerchenfeldu u Vídně zrozená, jistě asi bez Něho není, jako nyní my. – Proč? – Protože již hned zpočátku Ho dovedla uchopit za Jeho nejslabší stránku, totiž v srdci! – My jsme se však jako pečení kramářů moudrosti domnívali, že jsme celé nebeské Království lžící docela sežrali; stojíme tu však nyní jako nejkrásnější volové před takovým Čimborasem!

3. Proto zcela správně řečeno: Více lásky! Ano mnohem více lásky nežli rozumu musíme přinést Pánu za oběť! Potom nebude meškati! – Ale vykonáme-li s jakousi nebeskou grandesou (vznešeností, důstojností) rozkazy Páně a přitom si jako božští jednatelé představujeme jako Sirius velké místo na nebi, jako bychom byli přece jen něco více nežli leckteří jiní hloutni Boží milosti, pak také nemůže ovšem být ani jinak nežli že musíme prožívat na sobě věci, které nám všem musejí připadat ovšem velmi zvláštní! – Já však spíše myslím, že my sami jsme ještě zvláštnější nežli tyto zážitky! – Co soudíte, mám pravdu anebo ne?“

4. Praví v š i c h n i : „Úplně! Tak tomu také jest! My sami jsme všeho vinni! – Ale Pán zná naši hloupost a zajisté nám ji promine!“

5. Tu přistoupí D i s m a s poněkud blíže a praví: „Milí přátelé, dovolte také mně slovíčko! V příčině pomíjení naší hlouposti, myslím, že s takovým očekáváním jsme dočista na nejzpuštěnější cestě. Neboť má-li se duch člověka považovat za dokonalého teprve tehdy, když se svou v l a s t n í s i l o u , to je Bohem od prvopočátku mu danou vnitřní životní mocí vzhopí, obrodí, do poznaného Božího řádu vstoupí a v něm se pak tak jako ve svém nejvyšší

vlastním životním žvlu účinně dále pohybuje – pak by to tu s jistým milosrdným promíjením velmi silně vázlo.

6. H o d i n á ř, kterému záleží na tom, aby provedl dobrý hodinový stroj, vynaloží zajisté vše, aby kolečka stroje byla v nejpřesnějším pořádku a když jsou kolečka stroje vyzkoušena, přidruží k nim konečně také péro opatřené přiměřenou pružností, aby pak stroj vstoupil v žádoucí zcela samočinné působení a tak vyhověl hodinářovu úmyslu. Co bychom však řekli dokonce o hodináři, kdyby po úplném sestavení hodinového stroje nechtěl ze samého milosrdenství k svému znamenitému dílu nechat volně působit péro v hodinovém přístroji jen proto, že by tím snad jemnému soukolí mohlo to být příliš tvrdé?! Proto si dá z pouhého šetření mistrovského díla tu chvalitebnou námahu, že bude přiměřeně k času vlastní mi prsty postrkovat ručičky? Přátelé, já myslím, že takový hodinář by byl asi náležitě zralý pro blázinec.

7. Vy řeknete: To je správné a úplně pravdivé! – Nuže dobře, milí přátelé! Jestliže bychom tedy zcela správně museli již takového milosrdného hodináře zřejmě prohlásit za blázna, jakpak jen můžeme jsouce vyzbrojeni jen několika jiskrami jasnějšího rozumu předpokládat, že by nás Pán, jako věčně nejmoudřejší Dílovedoucí všech věcí v nekonečném prostoru, právě v době, kdy se jedná o naše samostatné zdokonalení, vlácel na věky na tak zvaném milosrdném provázku jako pohůnek krávu na provaze, aby nemohla ožrati stéblo trávy stojící za hraniční šňůrou!

8. My máme nyní sílu a máme nadbytek Božího učiva! A tak nyní jde o to, abychom se samostatně utvářeli tak, jak toho vyžaduje námi všemi dobře poznaný Boží řád! – Předně je to zcela správně I á s k a, ale ne láska nucená, nýbrž láska svobodná, jaké jsou schopna naše srdce. Neboť milovat Boha více nežli je někdo sto, bylo by pošetilostí; milovat však Boha méně nežli toho vyžadují naše srdce, byla by trestuhodná nedbalost a musela by nás konečně uvést do stavu poloviční smrti, z níž bychom se již těžko probrali sami od sebe. Máme-li však správnou míru lásky, budeme také mít správnou míru moudrosti a s touto mírou také přiměřenou míru uspořádané síly, z níž se pak budeme moci jako svobodní a dokonalí duchové ze sebe samých, jakoby z Boha, svobodně činně pohybovat. Bůh je jistě ve všem Sám nejvyšší řád. Chceme-li tento řád pochopit, musíme sami v sobě dospět ve všem k pravému Řádu, a to skrze sebe samé, jinak si nebudeme moci nikdy činiti nárok na pravou, dokonalou svobodu.

9. Uspořádání těchto dříve navzájem pomíchaných velkých a malých stolů a lavic, které Pán záměrně přikázal a které jsme provedli, je nejjistější pokyn prstem Božím, co ještě musíme na sobě a se sebou samými vykonat, abychom mohli před Bohem trvati pro věčnou budoucnost. To tudíž nyní znamená shledávat tento jev ne tak zvláštním, jako spíše nejvyšším nutným a také ho co nejdělečněji použít tak, jak tomu chce Pán.

10. Já myslím, že, kdybychom nyní náležitě přemýšleli, jakými snad ještě jsme, zda jsme prosti všech vášní, zda se snad nevyskytuje v nás ještě nějaká jiskérka pýchy a zda v sobě činně přijímáme dobro jedině pro dobro – pak nám nebude zajisté nikdy příliš zatěžko přejít do nekonečné dokonalosti ducha a jakožto dokonalí podle řádu Páně očekávat Pána s jeho hosty. Ale považujeme-li tento zjev jakoby na nás Pán seděl a proto se mu tu a tam více méně podivujeme, pak jsme ovšem od vlastního cíle asi ještě velmi daleko.

11. Nestačí, že jako oživené a dobře seřízené stroje vykonáme co Pán od nás požaduje, nýbrž my musíme v sobě samých pravý důvod toho zbádati a poznati. Teprve tím se budeme moci sami postavit do živého Božího řádu a z něho očekávat, co je nám slíbeno. – Na vnějším uspořádání tohoto nábytku pramálo záleží; neboť stačí nejslabší myšlenka ze srdce Božího a věčně nepředstížitelná řád je tu. Ale je-li uspořádání tohoto nábytku pokyn prstem Božím, že v druhé síni našeho srdce, která je síní božské svobodné moudrosti, máme uvést v určitý řád veškeré naše životní nářadí, pak na tomto zjevu záleží zajisté nesmírně mnoho! – Myslím, že jsem tuto před námi ležící věc neosvětlil nesprávně. Ví-li však někdo z vás ještě něco lepšího, ať s tím ve jménu Páně vyrukuje!“

12. Praví R o b e r t: „Příteli, já jsem obdivem nad tou velkou moudrostí všecek uchvácen. Ty jsi přece byl druhdy tvrdošijný bojovník proti přijetí božskosti Pána Ježíše Krista a stálo nás to mnohou námahu, nežli ses orientoval. Neboť tvůj patetický cit pro čest a někdy také touha po ženách, která v tobě ještě skrytě vězela, zahalovaly nejvýš hustě velmi dlouhou dobu tvé oči a měli jsme o tebe ne nepatrnou starost. Ale nyní jsi nás všechny, jak se říkává, téměř o polovinu věčnosti předešel! Ty jsi nám všem nyní odhalil tak velikou pravdu, že musím otevřeně doznati: Bez tebe bychom byli všichni přišli na toto nejdůležitější odhalení podle pozemského času snad teprve za tisíc let! – Bratře, ty jsi nám všem nyní prokázal tak velikou službu, že se cítím zcela neschopen, abych ti za to byl dostatečně vděčen!

13. Hle, zde tento dům mně dal Pán na věky do mého vlastnictví. Já sám znám jen nejnepatrnější část jeho vnitřních pokladů. Kdyby tě to těšilo, dal bych ti jej na místě do úplného vlastnictví! Ty jsi nám sice nedal viditelné poklady, jejichž cena může však býti také jen omezená. Ale dal jsi nám slova, svatá slova, jako z úst Boha Samého, která nás v naší pustině utěšila, která bratrsky navzájem co nejužěji spolu váží, přinášejíce jim Boha, který se zdál jakoby ztracen! Ó bratře, tu má jedno slovo větší cenu nežli sto tisíc takových domů! – Proto vezmi co ti mohu dát, ježto předně jen ty jsi vpravdě vrátil našim srdcím Pána a za druhé ty patříš svrchovaně sobě samému. – Ó můj nejmilejší bratře, jak nevýslovně milým a drahým ses nám všem nyní stal! Jak je to dlouho, co jsme shlíželi na tebe s mrzutým politováním, a ty nyní stojíš tak vysoko nad námi všemi. Ale jak blahodárná je nám všem nyní tato tvá výše! – Proto tě prosím, je-li ti to milé, abys nás ještě několika nejvýš neocenitelnými slovy občerstvil a potěšil!“

14. Praví D i s m a s: „Milí bratři, neslyšeli jste nikdy, že vždy ruka ruky myje a čistí? Tak je tomu také zde! Vaše bratrská mysl mne dříve očistila a pozdvihla z hlubiny mé nejvýš vlastní zvrhlosti; neboť svým nitrem jsem byl tehdy občanem pekla. Vy však jste dovedli mé nitro ucho-pit, umýt a očistit a tím jsem byl zachráněn. Vy jste se však nyní ocitli jen v malých rozpacích pro malou zkoušku sebe uspořádání, kterou nám Pán co nejmilostivěji uložil v tomto druhém sále. A tu jsem ze svého nitra pronesl několik slov, aby vás občerstvila Jak vidím – Pánu jedinému všechna chvála! – Neminula se žádoucího účinku a působí mně opravdu tu největší radost, že jste byli mými prostými slůvky tak občerstveni.

15. Ale proto ještě dávno nezasloužím, abys mi zde Roberte, dával zcela do vlastnictví svůj dům, který zbudoval Pán z tvého srdce, což by podle mého slabého mínění nebylo také ani tak snadno možné. Neboť hle, tento dům i se všemi svými nádherami odpovídá vlastně tvému nejvýš vlastnímu srdci, z Jehož Boží a bratrské lásky utvořil Pán toto nádherné dílo. Kdybych nyní přijal od tebe darem tento dům, vzal bych ti tím také tvé srdce a tvůj život, protože tento dům je podle nejhlubší pravdy samá v lásce činná podstata tvého srdce.

16. Ale duchovně v tomto tvém domě s tebou bydlet je v této říši zcela přirozeně snadno možná věc. Neboť jako již na Zemi dobrý, ušlechtilý člověk nechává ve svém srdci vládnout velmi mnohé bratry a přátele více nežli sama sebe a dává se jim často ke zcela volnému použití, koná se zde tím více a tím snáze, protože zde Pán nechává do plastického jevového bytí vstoupit všemu tomu, co na světě zůstává pouze jen při nejvýš činném přání. Krátce, na světě zůstává pouze při ušlechtilých vzdušných zámcích; zde se však stávají hmatatelnou skutečností! Ale tato skutečnost zůstává v sobě nicméně tím, čím byla na světě, totiž srdcem a jeho v lásce činným zřízením.

17. Jako však již na světě vpravdě ušlechtilí lidé by jako pravé děti Boží vytrhli, kdyby to bylo možné, nezřídka své srdce z těla a dali je svým bratrům – tak také ty, nejmilejší bratře, bys mně chtěl nyní dáti darem své vlastní srdce. To je sice od tebe nadmíru šlechetné, ale něco takového je také zde (v duchovním světě) zhola nemožné; a i kdyby to také mocí Páně bylo možné, bylo by to nicméně velmi zbytečné a bezúčelné. Neboť kdo dává zákony o tom, co je mé a tvé, opravdová bratrská láska, tam nemůže věčně býti sporů o hranice. Neboť žádný zákon nezajišťuje nikomu jeho vlastnictví tak věrně a mocně jako svatý a živý zákon lásky k bližnímu, podle něhož každý to své vždy co nejradostněji dává všem k nejvýš volnému použití. Co však jeden koná a provádí, to konají a provádějí pak také všichni ostatní. A tak je zde

čirou nemožností, aby někdo kdy špatně pochodil. Zde se úplně osvědčuje starý, apoštolský výrok: Quam amoenum et jucundum est, habitare fratres in unum! (Jak krásné a libé jest, že bratři svorně přebývají pospolu!)

18. My všichni přebýváme nyní vpravdě v tobě, jako ty v nás všech. A hle, kdo z nás může říci: „Bratři, já mám příliš málo!“ – Každý má své a čím více má a dává, tím více opět dostává. Neboť čím více se my všichni u tvého srdce nasycujeme, tím více je naproti tomu také tvé srdce opět nasycováno. Srdce jsou zde jako moře; jedno se vlévá vždy do druhého a přece nemá nikdy jedno příliš málo vody. – A tak si nemusíš svůj dům darovat; neboť používám ho tak, jakoby byl můj vlastní. Zato však je ti také mé srdce otevřeno k úplně nejvolnějšímu použití.

19. Nyní však poslouchejte! Slyším hlasy ve vedleším prvém sále! Pojdme ke dveřím a podívejme se, co je to asi!“

20. Praví R o b e r t : „Díky, díky, díky tobě, nejmilejší bratře, za toto opět přenádherné poučení, nad něž věru není – Jelikož však nyní také já slyším velmi mnohé hlasy, jest již na čase, abychom se všichni odebrali ke dveřím a podívali se, co se tu děje. – A tak tam pojdme. Ale ty, bratře, pojd' po mém boku, neboť ses mi stal mocnou potřebou!“

Kapitola 122.

Nová překvapení, Vnikání divoce rozčileného zástupu padlých za války. Řeč vůdcova. Jeho vyzvání k modlitbě a zvláštní pokusy k tomu.

1. Všichni se hrnou ihned ke dveřím a pohlíží jimi poněkud kradmo do známé velké předsíně, ve zcela přirozené naději, že spatří Pána v čele rovněž také již známých hostí. Ale není tomu tak! Velký zástup všelikých lidských bytostí vniká do sálu a žádá si bouřlivě pána tohoto paláce.

2. Praví R o b e r t Dismasovi: „Bratře, to je zcela zoufalé nadělení! Místo nyní již tak toužebně očekávaných hostí po boku Páně přichází a vniká do tohoto domu velmi podezřele vypadající sebranka a žádá zcela drze a bouřlivě pána tohoto domu, jímž žel, mám tak smutnou čest býti já! – Co však zde propána chtějí?! Jsou snad lupiči a vrahové také zde? Věřu, to by byl přece pěkný přídavek pro Boží nebeskou Říši! Pohleď jen jak mají žárem rozpálené oči, z nichž vyzírá však spíše všechno jiné, nežli snad nejslabší jiskra pokory a jemnosti! Ne! Poslyš, nepochází-li tato sebranka přímo z pekla, pak se všeho zříkám! – Řekni mi, co si nyní s touto sebrankou počneme!? Tito chlapi by byli sto vyhoditi nás dokonce zde v této nebeské říši, jak se říká na dlažbu. – Tu vpředu vypadá jeden dokonce strašně zuřivě! Jak se to hemží a vzteká! Celý sál je nyní již nácpan a dveřmi předsíni vidím, jak se dokonce i dvůr vždy víc a více naplňuje! – Půjde-li to tak ještě chvíli dále, budeme bez všeho umačkáni. Také ten velmi odporný zcela zvířecký zápach se nijak nechce líbit mým nozdrám! Á, to je věru zcela neočekávaný, nejvyšší osudný zjev – Ale co nyní dělati!?

3. Praví D i s m a s : „Zatím zcela nic! Neboť oni nás nevidí, jako také tyto dveře ne a proto sem také nemohou vniknouti! – Ostatně se zdá, že do tohoto světa přicestovali teprve ze země; a nemýlím-li se, nejspíše z bojišť uherských a druhdy také italských; neboť slyším zcela zřetelně uherské kletby a někdy také nadávky! Musíme je nutně napřed nechat náležitě vybouřit, čímž se pak stanou poněkud mírnějšími; teprve potom se k nim přiblížíme a ukážeme se. Neboť teď v této jejich rozlícenosti hněvem a pomstou by se s nimi pořídilo pramálo. – Vyslechneme je však poněkud, abychom poznali zaměření jejich srdcí!

4. Hle, tamto vpředu, ne již daleko nás, jsou, jak se zdá tři vůdcové. Neboť jak se tváří oni, tak se tváří také všecek převeliký dav. Proto jen pozor, uslyšíme tu zcela zvláštní věci! – Hle, ten prostřední se nyní obrací a poroučí ticho, pořádek a klid! Bude mít jistě nyní promluvu k celému, velké tlupě! Tato bude mít pro nás jistý význam; proto si ji také s veškerou pozorností

vyslechněme! – Nyní nastává již větší ticho a klid a také již nepřicházejí žádní další protivové, což je velice dobré. Proto jen pozor! Nyní prikazuje nejuplněnější pozornost a již si odkašlává! Poslouchejte, mluvím!“

5. V ů d c e nově příchozích: „Drazí spolubojovníci! Na tak zvaném poli cti za vlast jsme skončili jako dobytek na jatkách otlého řezníka! Co z toho nyní máme? Snažili jsme se vzhůru a přišli jsme hluboko dolů! Jako nejudatnější hrdinové jsme bojovali s veškerým pohrdáním smrtí a v záhrobí jsme nevěřili; neboť naše veliká filozofie nám ukazovala nicotnost mýtů (bájí) o Kristu a tak zvaném evangeliu jsme se jen smáli. Nyní jsme však de facto (ve skutečnosti) v nejvyšším peklu, což není nikterak nějaký sen a ještě méně nějaký bludná víra; neboť nyní tím více cítíme, že nám nějaký ďábel, – nejspíše z čisté vděčnosti za naše velké hrdinské činy– dal nalézt tento pravý pekelný palác a pak nás do něho vehnal jako na Zemi nějaký řezník porážející své koupené stádo vepřů! Nyní jsme tu namačkáni jako nejpěknější uzenáči!“ Kolem je temno jako v nějaké podzemní jeskyni! Nikde jinde již není nějakého východu! Vlastního pána tohoto domu nelze nikde objevit. Také bezpochyby nikde není. A tak máme teprve teď pravou odměnu za všechny naše pozemské námahy a snahy!

6. Ó kdyby jen bylo možné, sdělit všem našim ubohým druhům na světě, jaká odměna je zde očekává! Věřu, ani jeden by již nehledal a nevstoupil na to prokleté „pole cti“ – kdybychom byli ve jménu všech ďáblů zcela zahynuli, bylo by vše dobré; neboť kdo není a nežije, ten také již nic nepocituje. Ale tomu žel tak není! Teprve zde co nejpronikavěji pocítujeme, že jsme a žel že žijeme v největší bídě a v děsné nouzi. Trpíme největším nedostatkem všeho dobrého a za to máme hrozný nadbytek všemožných utrpení jako jsou: Hlad, žízeň, horko a zároveň zima. Všeliké bolesti jako červi hlodají v našich útrokách. Žádné světlo neobčerstvuje naše oči a hlas přátelství jakoby dozněl na věky. Ó, nádherná to odměna za naše neslýchané námahy, utrpení a všeliká strádání, jež nám v tak přehojné míře co nejmilostivěji ráčilo poskytnouti to krásné „pole cti“!

7. Takový je tedy osud pyšného, nadutého pána Země, že nakonec je za živa požírán a pak může jako nějaká sama sebe mocně vědomá bytost ve věčné, nejbolestnější temnotě úpět a zoufat! Ó prokletý nanejvyš podvodný živote člověka a zejména hrdiny! – Co však nyní dělat? Naproklínali jsme se snad dost a nic nám to nepomohlo! Cožpak, kdybychom se jednou pomodlili?! Snad by nám nějaká krátká modlitba prospěla? Copak nedovede nikdo z vás nějakou všivou modlitbu nazpaměť?“

8. Práví j e d e n ze středu: „Pane veliteli! Já umím modlitbu Košutovu!“ – Práví velitel: „Hloupý osle! Tu bychom mohli zrovna tak potřebovat! Košut s ní přišel na mizinu, co nám tedy prospěje?! – Neumí někdo jinou?“

9. Práví jeden l t a l: „Signore generále! Já dovedu ještě altro che (jinou) –krásnou modlitbu! Modlitbu santa Maria a modlitbu de lo santo Giuseppe! – Ó to jsou krásné modlitby!“

10. Práví velitel: „Drž hubu, hloupý italský osle! Takové hlouposti nám tu ještě scházely! – Ať se hlásí někdo jiný, ale s něčím rozumným! Ne, taková modlitba k Marii a Josefovi nám právě ještě scházela! – Cožpak z vás všech u ďasa se nikdo nedovede pomodlit tak zvaný „Otčenáš“? Kdo to dovede ať se hlásí!“ – Tu předstoupí jeden a praví: „Pane generále! Učil jsem se kdysi, když jsem byl ještě kluk, Otčenáš. Je to modlitba krásná a také zázračná! Ale teď ji již celou nedovedu. Ale co ještě dovedu, no to budu předříkávat!“ Práví g e n e r á l : „No modlil se tedy, kolik a jak to dovede!“

11. Poté ten, který se nabízel k předříkávání modlitby, začíná takto; „Modlete se za mnou a říkejte: Otče náš, Ty jsi v nebi! – Není trochu počkejte! Jak je to dále? – A – již vím! – Otče náš, Ty jsi v nebi, tvé jméno posvěceno! – Tvá vůle se staň v nebi i na Zemi! – No, počkejte zase trochu! – Jak je to teď dále? – Prosím za odpuštění Pane generále, že mně to jde tak špatně! Ale jen trpělivost, však to již půjde! Aha již vím, jak je to dále! Dej nám dnešní chléb a a vím již! Dej nám dnešní chléb a neuveď v pokušení!“

12. Praví jiný: „Ouha, odpusť nám naše viny, jako my je odpouštíme našim viníkům – přejde ještě napřed!“ – Praví prvý předříkávač modlitby: „Prosím tě, domodli se ty tu poslední část protože já to dobře nedovedu!“ – Praví druhý: „No dobře! Dále se pak praví: Neuved' nás v pokušení, ale zbav nás všech pitomých chlapů, kteří jsou již v sobě největším zlem, Amen!“ – Praví prvý: „Hm, tak to naposled není! Praví se jen: Zbav nás ode všeho zlého. Amen! – Ale já jsem ti již rozuměl, že jsi mínil mne, že já jsem také hloupý chlap! Ale já ti říkám, ty nejsi chytrý chlap, ale jsi sám hloupý! Ted' to víš!“

13. Praví generál: „Jen žádné hašteření! Jsme snad již dosti nešťastni věčně nepřemožitelnou mocí osudu! Proč se tu máme ještě vzájemným vtipkovaním a urážkami na cti dělat ještě nešťastnější, nežli beztoho již jsme! – A co může prospět modlitba, když se jeden nedovede již pomodliti ani polovici a druhý se snaží učinit jej za to směšným?! To vše je nanic. Ať předstoupí někdo, kdo se tuto modlitbu dovede pořádně pomodlit! Jinak je zřejmě lépe se nemodlit!“

14. Předstupuje jedna dáma a praví: „Pane generále, já dovedu dobře tuto modlitbu. Ale modliti se po Německu připadá mi tak titěrné a je to také jaksi sprosté; ale francouzsky anebo anglicky mohla bych s ní již zcela znamenitě posloužit!“

15. Praví generál: „Milá dámo! Prosím vás, ustupte opět tam, odkud jste přišla a modlete se pro sebe anglicky anebo čínsky! My však dosud rozumíme jen všeobecně německy, ačkoli je mezi námi velmi mnoho Uhrů a Slovanů. Já myslím, že není na světě řeči, která by byla božství obtížnější a nechutnější, nežli právě francouzská a anglická, protože je to řeč pýchy! – A my bychom se pak chtěli modliti v takové řeči!? – No to bychom si vystavili u Božství obrázek, který by nám nemusel jistě řádný ďábel záviděti! – Proto se ještě jednou jasně a zřetelně táži; Kdo se z vás všech dovede dobře německy pomodlit Otčenáš? – Necht' předstoupí a předříkává dobře německy!“

16. Předstoupí jeden paster a praví: „Pane generále, nevádí-li to, že jsem luterán, pak bych se pokusil dělat předříkávače!“ – Praví generál: „Mně je to zcela jedno, zda luterán, římský katolík anebo Turek. Ale v této velké společnosti, jejíž jsem vůdcem, je žel, mnohem větší množství temných římanů a těch by se to mohlo přece jen dotknout. Proto děkuji vám předem za tento návrh, kterého použiji teprve tehdy, nenajde-li se v římskokatolická církvi skutečně nikdo, kdo by byl sto tuto modlitbu dobře předříkávat. – Zůstaňte však zatím zde u mne!“

Kapitola 123.

Jeden mnich chce sloužiti mši za peníze, Generál ho odmítá a hromuje na Řím. Robert by rád pomohl. Pán přichází.

1. Praví dále generál: „Což tu v této velké, nanejvýš ubohé společnosti není z římskokatolického vyznání nikdo, kdo by se dovedl starý Otčenáš jasně, zřetelně a dobře pomodlit? Kdo to dovede, je povinen, všem jej nahlas a dobře předříkávat!“

2. Po tomto vyzvání předstupuje jeden dosud zakuklený mnich a praví: „Pane Generále! Já dovedu tuto modlitbu dobře, jenže nic nám tu neprospěje, neboť my všichni jsme zamřeli bez svátosti posledního pomazání a nebyli jsme u zpovědi, pročez jsme tu ve stavu úplné nemilosti! V takovém stavu bychom si však mohli jazyk vymodliti, a přece by nám to všem nic neprospělo, zvláště když jsme brevi manu (zkrátka) Bohem již na věky odsouzeni. V tomto smutném stavu budeme muset asi zůstat až do posledního soudu. Tehdy nás však povolají strašné pozouny zpět do našich těl, v nichž budeme muset předstoupit před neúprosnou soudcovskou Boží stolicí abychom tu de facto (skutečně) obdrželi věčné zatracení a budeme vrženi do věčné nejstrašnější ohnivé trýzně!“

3. Já znám jediný prostředek na záchranu a ten sluje „M š e s v a t á, které jediné je Bohu milá. Nemám zde sice příležitosti ani pomůcek, abych mohl sloužit mši; ale kdybyste mně, pane generále, chtěl podporovat a já dostal od všech těchto nešťastníků malou odměnu, pak bych nicméně sloužil mši zpaměti a tím bychom mohli být všichni zachráněni. Neboť jen mše nám může pomoci, všechny ostatní modlitby nic neprospějí!“

4. Práví g e n e r á l : „Hleď, abys přišel dále, jinak tě chytnu a vyhodím nejméně deset německých mil daleko. Ty arci-lumpo! Považuješ-li mši za jediné platný záchraný prostředek, bez něhož jsme všichni ztraceni a nemáš-li při tom tolik bratrského smyslu a lásky k bližnímu, abys nás, kteří vesměs nic neznáme, bezplatně zachránil, pak jsi horší nežli všichni zloději, vrahové, lupiči, smilníci a cizoložníci celé Země a nezasloužíš ani nejhoršího jména člověka! Ty jsi zde, čím jsi byl na Zemi, sluha Boží za peníze! Bez peněz však může být tebou třeba celý svět ztracen a ty se proto ani dost málo nebudeš soužit, nýbrž bude ti přitom docela dobře! Jdi mi z očí a konej si svůj latinský škvár, kde chceš! Ale nás ho ušetři! Neboť my jsme většinou Němci a Slované a proto se tedy také chceme a budeme modlit německy a nebo slovensky. – Halbrechts! Marsch!“ (vpravo přič! Táhni!

5. Po této velmi vojenské námitce se mnich vzdává. A generál povolává nyní Slované, aby se někdo z nich pomodlil Otčenáš.

6. A ihned předstoupí jeden P o l á k praví: „Generále, já to dovedu v pěti řečech! – Práví g e n e r á l : „Dobrá, modli se tedy nejprve německy a pak slovensky! Ale dobře slyšitelně a pak povznešeně!“

7. Poté se modlí P o l á k ihned podle přání generálova a všichni se modlí slovo za slovem za ním. – Jen mnich, který chtěl sloužit mši a několik jeho druhů se neúčastní a jsou plni zlosti a vzteku, že generál nechtěl použít jejich latinské bohoslužby. – Kolemstojící však pozorují, že se tito duchovní nejen spolu nemodlí, nýbrž jen se potupně tváří a mnich, chtějící sloužit mši, při prosbě: „přijď k nám Království Tvé!“ pravil: „Přijď k vám peklo!“ – Proto uchopí ihned tyto svaté služebníky Boží, vlekou je před generála a vypravují mu, jaké hanebné neplechy tropili za modlitby

8. G e n e r á l nad těmito pohoršlivými Božími služebníky velmi rozzloben, praví těm, kteří je vlékli před něho: „Uklidněte se! Zajisté víte, že tato popská havěť byla na Zemi, až na řídké a nepatrné výjimky, spíše vše jiné, nežli to, čím by měla být! A tak se zde nedivte tomu, když ten nejposlednější pastýř vepřů z Kečkemétské pastviny je ještě mnohem lepší křesťan a vyznavač Boží nežli nějaký takový pop! – Kdo ukřižoval Krista? – Popové! – Aby však v tomto nejbrutálnějším díle nevyšli z cviku, vynalezli mši, v níž mohou konati službu každodenních popravčích Boha! neboť celá mše není nic jiného nežli hrubě nesmyslná, obřadně formální rekapitulace (opakování) někdejšího skutečného ukřižování Kristova. Co lze od těchto „popravčích Boha“ očekávat, lze snadno poznat a rukama nahmatat. Neboť kdo někoho soudí, ten musí být buď mocnější nežli ten, kterého soudí a je tudíž jeho pánem, anebo si osobuje soudcovský úřad a koná, jakoby byl pánem toho, kterého aspoň ve své ideji soudí. Pop však soudí, odsuzuje a usmrcuje Krista Pána denně a činí Ho také opět živoucím, aby Ho znovu usmrcoval – protože nějakého stále živého, nemůže potřebovat! Není tu, jakožto Boží soudce nežli Bůh Sám?! Kdo může popřít, že v samospasitelné římskokatolické církvi není tomu tak? – Osobuje-li si však tato černá popská holota i rozsudek smrti nad Bohem Samým a dokonce skutečné usmrcování Boha, jak se potom můžeme divit, když nás tak často odsuzuje do pekla, jak se jí to jen zlíbí?

9. Studoval jsem ve svém pozemském životě světové dějiny a vždy jsem však ještě shledal, že kde šlo o nějaké arci-podlosti, byli v čele většinou popové – což je však také zcela přirozené od privilegovaných popravčích Boha nelze zajisté věčně očekávat nic dobrého! Vezměte jen dnešní dějiny revolucí a válek! Kdo je zosnoval? – Popové!

10. Ve Švýcarech začali a byli za to náležitě spráskáni a museli slavně prásknout do bot. To tuto havěť strašně rozzlobilo! Poté bylo na papeže se všech stran naléháno, aby tento ohavný

čin, možno-li na celé Zemi pomstil. Neboť Švýcary by byly pro takový zločin málo, protože lid této vysočiny, stejně jako kdysi asi Adam, se prohřešil na svátosti kněžích nejen za sebe, nýbrž za všechny národy země. Neboť lid švýcarský měl dokonce tu neodpustitelnou drzost, že když byl několikrát velmi hladov, sáhl na svaté, nejlepšími víny naplněné sklepy a přeplněné spížírnými sluhů-božích – protože sluhové boží nechťeli, ovšem z pouhé křesťanské lásky k bližnímu, nic dát! A tento ohavný čin popudil čisté svaté sluhy boží tak, že prokleli ihned celou zemi a poté začali všemi možnými způsoby lidi štvát, aby jejich kletba nad Zemí přešla v nejkrvavější splnění. A hleďte, svůj sobě samým daný úkol rozřešili velmi účinně, ale při tom si také bohudíky sami zasadili ránu, kterou bezpochyby již nevyléčí ani žádná pozemská bylinka! – Já myslím, že jste mi porozuměli a že nyní víte, jak jste na tom s popy! Proto buďte nyní zcela klidní, ačkoliv vám tito černí i tisíckrát přejí peklo; neboť přece víte, že s trní nelze sklízet hrozny a s bodláčí fíky!

11. Kdo chce znáti člověka, ať pozoruje jeho skutky! Neboť každého člověka lze co nejnázet poznati z jeho skutků! Srdce řezníků a myslivců jest vždy hrubé a necitelné. A srdce popravicích je zajisté ještě hrubější a necitelnější. Nemohou-li však již tito lidé jistě míti srdce, leda vlčí aneb tygří, jaké srdce však teprve tluče v prsou těch, jimž se dokonce zdá být povzneseným, když denně přibíjejí na kříž a usmrcují Samého Boha. Je-li však již velmi povážlivé uzavírati přátelský spolek s katany dobytka a ještě méně s katany lidí, oč mnohem méně všeobecně jistě s nejnějnějšími katany Boha?!

12. Dějiny všech dob a zejména dějiny Španělska až příliš jasně ukazují, jak předábelsky ukrutně zacházeli sluhové Boží se svými zbloudilými ovečkami. Nechte proto tyto na těle, duši a duchu černé jít, kam chtějí a klnout kolik jen chtějí! My všichni se však budeme od nynějška chovat jako p r a v í b r a t ř i a budeme si vzájemně radit a pomáhat, jak jen to půjde!

13. Já myslím, že existuje-li nějaký B ů h, o čemž jsem vlastně ještě nikdy nepochyboval a zde tím méně pochybuji, protože nyní vidím, že po smrti těla skutečně žijeme dále – pak podle pozorování nejnějnější moudrého zařízení celého stvoření je tento Bůh jistě moudřejší a lepší nežli Jeho domnělí sluhové, které v osobě Kristově za dob Jeruzaléma Sám náležitě ocenil, neboť ukázal, jakého ducha jsou dětmi! – A proto smíme tedy míti téměř jistou naději, že On nás bude také lépe soudit, nežli tato nejtemnější havěť!“

14. Celá společnost propuká v jásos, když byla vyslechla tak energickou řeč generálovu k několika popům. – Ale popové se k tomu nejnějnější zlostně tváří. A zmíněný mnich, který již nemůže svou pěníci zuřivost potlačit, začíná dupat na zem a přivolávat peklo, aby se otevřelo a takové ohavné zlosyny náhle pohltilo! – Ale společnost si to nedává příliš dlouho líbit, uchopí sluhu božího za límec a v nejnějnější formě ho vyhodí před dům, kde také zcela zemdlený zůstane chvíli ležet.

15. Ale R o b e r t, u dveří druhého sálu touto novou společností stále ještě nepozorovaný, praví rovněž nepozorovanému Dismasovi: „Bratře, řeč a smýšlení generálovo se i velice líbí – až na to, že poněkud příliš přehnal jednání popů. Kdyby to bylo možné, pak bych přece ještě těmto ubohým bláznům poněkud zlepšil jejich velmi trudný stav.“

16. Praví D i s m a s: „Jen ještě malé strpení a věc se spraví jako sama sebou! – Jen musíme mít P á n a a já cítím, že přichází! – Ano! – Pohleď oknem – již je tu i se všemi nám dobře známými hosty! – Pojďme mu jen rychle vstříc! Ó, on to je, On to je!“

Kapitola 124.

Robertova radost při shledání. Starost Páně o vyhozeného mnicha. Robertova pomocnice Helena. Nebeské manželství.

1. Všech o s m m u ž ů se ubírá nyní co nejrychleji před dům, kde spatří Pána. A když vyjdou ven, naleznou M n e zaměstnaného právě vyhozeným mnichem, který Mne však ovšem ještě dlouho nepoznává.

2. R o b e r t přistupuje ihned ke mně a se slzami v očích obrací se na Mne těmito slovy řka: „Ó Pane, Otče! Milý svatý Otče! Kde jsi byl tak dlouho, že jsme Tě přes veškeré hledání, dotazování, volání a radění nemohli naléztí?! Ach jak převelice smutno, pusto a prázdno zde bylo, když jsme Tě nikde již nemohli naléztí!? Jak velmi špatně se nám dařilo s pořádáním velkých a malých stolů! Ano zkrátka – bez Tebe to nemýlo možno již ani vydržet! – Nyní však, jelikož ses k nám zase vrátil do Svého vlastnictví, je již také vše opět dobré, ano vše nevyslovitelně dobré! Ó Pane, Otče! Já bych se nyní radostí málem stal přímo rozpustilý, jako milý bratr David před archou úmluvy! Avšak nikoli mé nohy, nýbrž jen mé nyní přeblažené srdce ať poskakuje a skáče nejvyšší radostí a slastí! Ó jak věčně pravdivé je, co jsi řekl: „Beze mne nic nemůžete!“ Já ještě dokládám a hlasitě pravím: Bez Tebe, ó milý, svatý Otče, je všude úplné nic! Vše je pusté, prázdné a k zoufání smutné! – Ale od nynějška nás tedy přece již takto neopustíš?“

3. Pravím J á : „Ale já jsem vás ani tentokrát neopustil. Vodil jsem tyto tvé hosty, jako Své dětičky jen trochu po velké zahradě tohoto domu a ukazoval jim rozmanité, zcela nové sady, na nichž nacházeli všichni převeliké zalíbené, dokonce i Adam, Noe, Abraham Izák a Jákob! A ty jsi měl zatím nejkrásnější chvíli, abys mohl uvést do jistě nejlepšího pořádku velkou jídelnu, což se také k Mé radosti stalo. Že jsi Mne na několik okamžiků nemohl zrovna postřehovat očima, to přece nic neznamená, neboť Já jsem byl se stejnou láskou u vás. Já jsem bratru Dismasovi Sám vložil na jazyk slova, která vyslovil k nehlubšímu poučení a uklidnění vás všech. Nyní jsem však opět viditelně u vás a vejdu s vámi opět do tohoto domu a uzdravím tu k životu mnohé nemocné!

4. Tu máme před sebou (v tomto mnichu) již jednoho takového pacienta, který je nyní ještě zcela hluchý, slepý němý a chromý zároveň! Tomu se musí především pomoci; a on vám potom pomůže zpracovati ty ostatní!! Generál ho příliš hrubě napadl a obvinil z určitých zločinů, na které tento ubožák v celém svém životě jistě nikdy ani nepomyslel. Neřku-li, aby se jich dopustil! To nebylo od toho jinak zcela po pravdě a světle prahnoucího generála zcela správné! Tento člověk je jen, jako všichni jemu rovní, hluchý, slepý, němý a chromý, a tu mu musí být pomozeno. Neboť býti zarytým římským katolíkem značí Být duchovně hluchým, slepým, němým a chromým! To je stav, v němž nikdo nemůže být považován za příčetného Ale pro jeho vnitřní kněžskou pýchu bylo toto prvé léčení když také poněkud silně útočné, přece jen opět dobré. Neboť nyní v sobě poznává, že chybil tím, že chtěl, aby jiní věřili něčemu, čemu on sám ještě nikdy nevěřil. Neboť on používal pekla pouze jako prostředek k zastrašení a nebe jako sladkého pamlsku. Avšak on sám u sebe nevěřil ani v to, ani v ono. Celé náboženství mu bylo starým mytologickým prostředkem k udržení národů Země v poslušnosti vůči zákonům světským. A bohoslužbu vykonával vždy jen jako nutnou šalbu pro duchovně slepý dav, sám však nikdy na ni váhy nekladl a říkával, podobně jako jistý papež, často u sebe a také nezřídka v přítomnosti svých nejdůvěrnějších kolegů: „Starý Mýtus (báj) o Kristu není nikterak zlý! Lze z něho udělat, co kdo chce. A jeho sluhům vynáší velmi mnoho peněz a vážnosti. A to však je na něm zároveň také to nejlepší; jinak by však byl mýtus řecký přece jen mnohem lepší a vznešenější!“

5. Ale Já pravím vám: To vše tu nic nepadá v úvahu! Neboť tento mnich byl do své slepoty vší mocí vnucen a byl trojnásobným otrokem Říma! Lze však trestat otroka za to, že si dal od svého pána, jenž byl mocnější nežli on, vypíchat oči a vypálit uši? Já myslím, že o tom nelze dále nic jiného říci, nežli: „Pomoc tomu, kdo jí potřebuje!“ – Proto jdi, bratře Roberte, nyní ihned do domu a přines vína a chleba! Neboť tento mnich musí obdržet především úplnou posilu, aby byl schopen býti námi poučen pro další životní postup. – Jdi tedy jen rychle do domu a učiň, co jsem ti nyní přikázal!“

6. A R o b e r t se odebere nyní také ihned do domu a za několik okamžiků přinese řádnou láhev vína a celý bochník chleba a praví: „Pane, Otče, zde je to již! Jak tím však toho ubožáka

občerstvíme? Vždyť tu leží jakoby mrtvý, obličejem k zemi! – Budeme ho muset zřejmě napřed pozvednout se země!?”

7. Pravím J á: „Nejmilejší Roberte, jen malé strpení! Naše blízkost ho již velmi brzy pozvedne! Ale jsou to vždy velmi nebezpeční pacienti; proto si již musíme s nimi vzít trochu více času. – Ale Já vidím, že se ti to víno a celý bochník chleba trochu těžko drží. Cožpak kdyby ti milá H e l e n a, která tě zde s takovou účastí pozoruje, trochu pomohla!? Kdybys měl takovou hospodyni, co myslíš, nedařilo by se v tvé domácnosti značně lépe?“

8. R o b e r t se rozpačitě usmívá a za chvíli praví: „To by bylo vše nevýslovně dobré, zdravé a správné, jen kdyby nebyla tak nesmírně krásná! – Ale ostatně taková pomocnice, ó Pane, Tebou mně daná, učinila by ovšem z tohoto jednoho domu deset tisíc nebí! – Ale ona je pro mě příliš krásná, ano nesmírně krásná, milá a nádherná!“

9. Pravím J á : „Ale vždyť ty jsi byl přece jinak nesmírným přítelem všeho krásného a při tom však také ovšem užitečného! Tvé h e s l o dokonce znělo: „Krásné musí být užitečné a užitečné krásné; jinak je krásné jen zpola krásné a užitečné jen zpola užitečné!“ – A hle, toto tvé heslo bylo také od věčnosti M o u nejvyšší vlastní zásadou jednání. Proto jsou všechna Má díla nejen užitečná, nýbrž také podle stupně své užitečnosti rovněž tak krásná jako užitečná. Neboť užitečnost odpovídá Mé věčné lásce a dobrotě a krása Mé moudrosti a pravdě. A tak zde v Říši nebeské nemůže nikdy býti jedno bez druhého. Čím krásnější se ti zde něco jeví, tím je to také užitečnější!

10. Milá H e l e n a je opravdu nadmíru krásná; ale právě proto je také rovněž užitečnou bytostí. Proto se tedy pro její krásu tolik neostýchej, neboť nebyla by tak krásná, kdyby v ní nebyl zároveň velký stupeň užitečnosti. Ty se staneš teprve jí dokonalým člověkem a andělem a ona tebou ještě krásnější, dokonalejší a užitečnější! – Já ti ji dávám za pravou nebeskou ženu s níž se budeš stávat vždy moudřejší, šťastnější a blaženější. Podej ji tedy svou pravici a přitiskni ji na svou hrud! A splnění této Mé vůle je pro vás v ě č n ý m požehnáním!“

11. R o b e r t, kterého jímá závrať slastí praví: „ Pane, odpusť mi velkou slabost! Ale zde ti musím otevřeně přiznati, že jsem prosbu: Pane, Tvá vůle se staň!“ jistě nikdy nevyslovil snadněji a blaženěji nežli tentokráte! – A tak tedy pojď na mou hrud přenebesky krásná a nádherná Heleno! Co Pán, Otec, Ježíš, Jehova Cebaot mně co nejmilostivěji dal na věky, to dal mnou také tobě na věky! A tak tedy budeme ve všem co nejblaženěji j e d n o, v lásce, v pravdě, ve vší činnosti lásky a tím jedno v našem nejsvětějším, nejvyšší láskeplném Otcí!“

12. Praví H e l e n a záříc všechna nebeskou krásou: „Jméno Páně budiž velebeno na věky a Jeho svatá vůle se staň! Rovněž tak bude mi však také věčně svatá vůle t v á, neboť nyní co nejjasněji poznávám, že ty v srdci již nechováš žádné jiné vůle, nežli jediné svatou vůli nebeského, lásky nejplnějšího Otce všech lidí a andělů! – Kdyby tvé srdce někdy ve velkých skutcích v lásce na několik okamžiků zemdlelo, nalezne na srdci mém bohaté nasycení a posílení! A kdybych já sama někdy ukázala ve svatém chtění nějakou slabost, pak mně tvé srdce upevní a posílí ve všem, co je milé nejsvětějšímu Otcí! – A tak chci tedy ve jménu našeho nejsvětějšího nebeského Otce býti a zůstatí navěky t v o u nebeskou ženou, která bude s tebou a v tobě žít a jednat jako j e d n a bytost na věky! – Milost, láska, moudrost, řád a vůle nejsvětějšího Otce budiž nám požehnáním na věky!“

13. R o b e r t nade vší míru dojat, přitiskne Helenu na svou hrud a políbí ji třikrát na čelo. – A H e l e n a políbí jej poté rovněž třikrát na ústa, vezme pak od něho ihned víno a chléb a praví: „Nech si ode mne, jako nyní na věky své ženy, zmenšit svou námahu! Dost na tom, že ty ve jménu nejsvětějšího Otce požádáš. Jednati budu já pak již jako tvá pravá ruka!“

14. Pravím J á: „Dobře, dobře. Mé nejmilejší děti! Nyní jste požehnány a jste j e d n o a budete tak zůstávati stále blaženější a blaženější na v ě k y!

15. Ale naše dílo tím není u konce! Nyní teprve jde o to přejíti náležitě v jednání! Ale každé jednání se bude moci od nynějška snáze a rychleji skončit, neboť ty tu, milovaný Roberte, stojíš jako dokonalý občan nebeské Říše a máš nyní nejen moc poučovati pravdou slova, nýbrž také moc soudit vůlí lásky za Mne, které však budeš používat jen tehdy, kdyby snad prvá moc naprosto nestačila! A tak se tedy skloň k tomuto nemocnému a dechni na něho, aby povstal k uzdravení!“

Kapitola 125.

Mnichovo duchovní probuzení. Samomluvy zrcadlem duše. Kristus je životní kotvou trosečníka.

1. R o b e r t se ihned sehne a dechne na onoho dříve vyhozeného mnicha. A mnich se začne ihned hýbati, jako člověk probouzející se z nehlubšího spánku.

2. Když se m n i c h za chvíli úplně vzpamatoval, táže se: „Kdopak vdechl život do mých útroh, ježto jsem přece byl mrtev byv usmrcen svými nepřáteli?“ (V duchovním světě jsou totiž všichni, kdož byli z nějakého domu vyhozeni, na chvíli jako mrtví. neboť vystrčit a nebo vyhodit značí v duchovním světě tolik, jako násilně soudit anebo usmrtit.) – „Kdopak nyní jsem? Je noc a kamkoli pohlédnu velmi temno; a mé uši neslyší žádný zvuk. Zda jsem také chromý, ani nevím; neboť necítím pod sebou půdu. Ó kdybych mohl uvidět někde aspoň nejmenší záblesk světla!

3. Na světě jsem byl knězem a předepsanou službu jsem vykonával ve vsí horlivosti. Ovšem byly s ní spojeny většinou pouhé zájmy pozemské, a víry ve všechny ty mé úkony věru mnoho nebylo. Ale přesto jsem zastával svůj úřad svědomitě a nikdy jsem při tom nebyl mrzutý. Ale jak strašnou odměnu jsem nyní sklídl v říši smrti! Ó Bože, jsi-li někde – anebo neúprosně krutý osude! Proč jsem se musel státí myslící, sebe sama vědomou bytostí?! Proč jsem byl veden všemi nejnepřirozenějšími poměry, které jsou obtíženy všelikou kletbou?! Ano, byl jsem a dosud ještě jsem zcela přirozenou bytostí! Ale kdo tomu tak chtěl, abych se musel státí tím a ničím jiným? Může dítě za to, že se rodí na svět slepé a že pak již není lékaře, který by slepě na svět přišedšímu propíchl zákal? Ó, krutý to osud, který mi dal vzniknouti?! Kde jsi, abych se k tobě obrátil a proklel tě?! Neboť můj celý život byl dosud jen nepřetržitou kletbou, a proto také mé skutky nemohou být nic jiného nežli kletbou! Ale nicméně jsem dalek toho, abych proklínal! Nechci již proklínat; neboť dost na tom, že já sám jsem kletbou!“

4. Pravím J á Robertovi: „Nyní mu dechni na uši!“ – Robert to učiní.

5. A m n i c h poslouchá a za chvíli praví: „Kam, kampak jsem to přišel? Neboť nyní slyším jakoby hukot velkých vod a v hukotu jakoby hlasy všelikých ptáků! Hm, hm, to je opravdu zvláštní a to hučení se stává mocnější a zvuky ptáků silnější! Nezaplaví mne tedy ty vody a nebudou se pak ti ptáci sytiti mou mrtvolou? Ó děsný osude! Proč jsi otevřel hluchému ucho? Pročpak musím, jelikož už hynu, slyšet napřed strašný hlas záhuby! Nemůžeš ty, chtivý zhoubce, jako úkladný vrah pustit se do mne nekonečně slabého a bezmocného? Ale pročpak se zde hádám? Co mi to prospěje? Vždyť přece také tvrdí lidští soudcové na Zemi předčítají pachateli rozsudek smrti, nežli je skutečně usmrtí! neboť ukrutné tvrdosti lidského srdce nestačí nikdy jedině smrt jejich bezbranného nešťastného bratra; nýbrž on musí být napřed také týrán. Činí-li tak chudí lidé, proč by nemohl krutý osud mluvit bez obalu?! Jen tedy chřestěte řetězy mého věčného zničení, aby mne přece jen snad dříve usmrtilo dobrotivé zoufalství!“

6. Pravím poté Robertovi: „Nyní mu dechni na oči.“ Robert tak učiní.

7. A m n i c h si poté začne třít oči a praví: „Copak to bylo? Pocítil jsem zřejmě ovanutí dechu přes oči a nyní náhle vidím jako za večerného soumraku a postřehuji pod sebou nyní opět pevnou půdu! Také se mi opět vrací paměť! A hle, hle, je tu opět týž dům, z něhož mne moji

praví nepřátelé vyhodili! Ano, ano, je navlas týž a já nyní místo onoho osudného hučení vod slyším mnohé hlasy svých nepřátel! A ty ptačí zvuky v mé blízkosti! – Ale nemohu nikoho objevit

8. Nyní však zase věřím v nějakého Boha! A generál v tom domě, jenž jaksí ne zcela neprávem opovrhl mou mší, měl pravdu, že velebil Božství jako mnohem lepší, nežli jsem se snažil vylíčit mu je já. – Ale jaká práce, taková též odměna! Pracoval jsem špatně, pak se mi také nemůže dostat lepší odměny. Měli pravdu, že mne vyhodili! Proč jsem chtěl dokonce ještě zde býti temným oslem!?

9. Pravím J á Robertovi: „Dechni mu nyní na ústa a prsa!“ – R o b e r t to učiní, co mu pravím.

10. A m n i c h praví: „Ó, jak nádherně a jak nadmíru blahodárně ovanul něžný vánek má ústa! Byl to snad přelaskavý polibek nějakého anděla? Ano, ano, tak mohou, tak musejí líbat jen andělé! Vždyť také ve svých prsou, která pronikl nejvyš blažený život, také jsem pocítil, že má ústa jistě políbil anděl, jinak by mi nemohlo nikdy být u srdce tak přeblaženě. – Je to věru zvláštní, že se také nyní ve mně nějakým zvláštním způsobem víc a více rozjasňuje a že mé ruce se stávají plnější a v nohách pociťuji blahodárné puzení. Je mi tak, jakoby se mnou celou bytostí rozproudila jakási zcela nová životní síla.

11. Ano, ach, hle, také se celá krajina stává jasnější a dům ve všech svých krásných stavebních tvarech určitěji viditelný! Ach, to je asi velmi nádherný dům! Tři patra! A to nádherné sloupoví a balkony pod okny! Ta impozantní velikost a výška! Ne, celá ta věc mi připadá jako sen! Tento dům jsem přece již dříve viděl, když nás sem přivedl všechny generál a uvedl do tohoto domu! Ale nemohu se upamatovat, že by tehdy tak nádherně vypadal.

12. Rád bych nyní opět vešel do tohoto domu: ale jistě by mne zase rychle vyhodili. Proto raději zůstanu zde na čerstvém vzduchu a budu obdivovat zcela potichu tuto nesmírnou nádhernou budovu, která se nyní jeví s přibývajícím světlem, jež přece jen, jak se zdá, přichází od východu, stále větší a nádhernější. Ano, ano, zůstanu zde; neboť nyní je mi tak velmi dobře okolo srdce.

13. Jen nechápu, že mně to zde nyní připadá tak domácké, je to, jako bych zde byl bůhví jak dlouho již domovem. A přece je mi tato krajina tak cizí, jak jen může člověku připadat něco úplně cizího a nikdy nevidaného. Podobá se to v mnohém ohledu pocitu, který jsem míval na Zemi, když jsem se octnul ve vysokých horských krajinách. Ach, nádherně, nádherně je zde! – Vše však je také v souladu: Tato rozsáhlá zahrada s nejnádhernějšími sady, krásný pruh pohoří, které ve velkém rozsahu v nejnádhernějších formách obklopuje tuto vilu, stále výš a výše se zvedá zvláště k jihu a směrem k západu a k severu přechází v nedozírnou rovinu. – Ó, to je nádherné, to je nepopsatelně krásné!

14. Ale tu, zcela v mé blízkosti, spatřuji nějaký velmi nádherný p a v i l o n! Což kdybych do něho vstoupil? Tu by se tato krajina musela ještě nádherněji vyjímat! Sílu v nohách nyní mám! Musí se sice hezky vzhůru vystoupit, ale to nic nevadí. Jen vzhůru, vzhůru se mnou! – Ale ne, já přece jen zůstanu zde dole, něco takového by mohlo být majiteli tohoto domu přece jen nepřijemné. A tak zde zapřu sebe sama a přiložím uzdu své příliš dychtivé zvědavosti. Zde je nyní již vše dobré. Ale jak se nyní kolem mne a také ve mně víc a více rozsvětluje a rozjasňuje v mém žaludku; to znamená, začínám pociťovat, že člověk také v duchovním světě se může stát hladovým a žíznivým. Takový kousek chleba a něco k pití k tomuto bohudík všeobecnému osvětlení duchovního světa by se věru špatně nevyjímalo!“

15. J á pravím Robertovi : „Předlož mu nyní chléb a víno!“ – Robert vezme od své Heleny rychle chléb a víno a klade to do klína mnichovi. Mnich se raduje a velice podivuje a spatřuje sice ihned chléb a víno, ale ještě ne obklopujícího jej dárce.

16. Pozoruje chvíli chléb a víno; pak pravé m n i c h k sobě: „Zaplat' Bůh! Nyní by ovšem bylo vše pohromadě! Ó božský stolečku prostři se! No, no, tak se to tedy chvála Bohu dělá v duchovním světě! Okouzující vyhlídka a takové porozumění pro průhledný žaludek, věru, takto se to tu již vydrží celou věčnost, Amen! – Ale jen již žádnou noc v této krajině! Neboť noc zde byla velmi hrozná.

17. Ale nyní bych tedy přece jen také rád věděl, kdo je zde tak úslužný? – V každém případě jsou to duchové, a to jistě samí velmi dobří! – Ale já přece jsem nyní snad také duch! Jakpak to přijde, že já, sám jsa duch nemohu tyto dobré, mně neviditelně sloužící duchy anebo anděly vidět? – Bezpochyby jsem asi ještě příliš nesvatý, než abych mohl zřítí čisté, svaté, andělské duchy! Ale chléb a víno přece vidím! No, už je to také tak dobře, jen když mám po ruce chléb a víno! To ostatní také asi půjde! Ve jménu Božím a s jeho požehnáním k tomu dám se tedy nejprve do chleba a pak však také do nadmíru pěkně vypadajícího vína! – Ó, ve jménu Božím, ó ve jménu Božím! Bůh požehnej! – Jemu jedinému všechna čest, všechna chvála a sláva!“

18. Po těchto slovech ulomí m n i c h z celého bochníku řádný kus chleba, začne jej jísti a shledává jej podivuhodně chutným. Proto se pustí ihned do celého bochníku a praví, když je s ním zcela potěšen a hotov:

19. „Ó bohudík, bohudík! To byl chléb, jenž chutnal jako úplně zralý ananas z Brazílie! Člověk nemohl ani přestat, když se do něho jednou zakousl! Nyní však se pustím také do vína! Ve jménu Božím, v nejsvětějším jménu Božím! Je ho téměř více nežli máz! Ale to nic nevádí, však jsem na Zemi také při dobrých pochůzkách k zaopatření bral sebou mazáček a mnohdy ještě o něco více, snad takové Janovo požehnání! No, no, ve jménu Božím! Však to již také zde půjde! – Ó milé, milé, milé vínečko! Jaká to nádherná barva zlata! A jaké téměř na prst vysoké ojinění!“

20. Zde přiloží láhev k ústům a neodloží ji, dokud není do poslední kapky vyprázdněna, – Nyní se nemůže ani dost vynadivit neobyčejné dobrotě vína a nadmíru se rozjaří a rozveselí a při tom velmi zbožně naladí, takže nakonec neustále ze sebe vyráží: „Ó chvála Bohu, ó chvála Bohu!“

21. Po chvíli zbožných výlevů se konečně zcela vzchopí a praví u sebe: „Jak mně ta hostina posílila! To nebyl pozemský chléb ani pozemské víno! To byl opravdový chléb z nebe a opravdové víno s nejvyšších nebes! **Neboť tento chléb byl úplnou potravou a víno úplným životem!** – Nyní teprve opravdu ž i j i, a smrt, jak se zdá, na věky ode mne odstoupila! Nakonec ta stará báje o K r i s t u, jenž dal svým učedníkům v chlebě a víně večeři a jejíž požívání doporučil k získání věčného života, přece jen není tak prázdná, za jakou ji ovšem zcela potají považoval vzdělaný vyšší klérus!

22. V téže staré nauce Kristově, která se až do této doby čtyřmi mystickými evangelisty – ovšem již velmi zdokonalená – zachovala, je sice leccos si odporujícího, co zdravý duch nemůže zrovna tak lehce strávit, jako já nyní tento chléb a toto víno. Ale přesto obsahuje přece jen opět jiné nejvyšší důsledné věci, z nichž nelze zrovna tak zcela nejasně poznati, že Zakladatel této nauky, předpokládajíc, že kdysi existoval, nebyl nikterak obyčejný člověk, nýbrž zřejmě to musel být Bůh. A nyní toto znovuoživení chlebem a vínem dává mi téměř nezvratný důkaz, že Kristus na Zemi kdysi skutečně existoval a že to s jeho Božím synovstvím nemůže zrovna vypadati tak špatně, jak to míní potají vysoký klérus.

23. Kdo ví, anebo kdo může vědět zda se nyní v tomto nejkrásnějším duchovním světě přece jen nemůže jednou přihoditi, že bych se někde sešel s Duchem Kristovým! Ó Bože! Kdybych se něčeho takového dožil, pak bych Krista tak dlouho prosil, až by mi dovolil vykonati papeži a veškerým kardinálům jistě nevítanou návštěvu a ukázal jim, k d o je Kristus a jakého ducha o n i jsou dětmi! Ovšem, to by zrovna příliš mnoho neprospělo; neboť oni všichni jsou až příliš zajmuti vším světem. Ale dobře by to našinci učinilo, kdybych mohl těmto červenokabátníkům, postrádajícím každého lepšího citu, těmto nejzřejmějším proti křesťanům ukázat, že Kristus

není nějakou bajkou, jak oni se domnívají – nýbrž opravdu Ten a To, za koho a za co, se On Sám prohlásil! Při nejmenším by dělali tak velké oči, jako nejkrásnější Měsíc v úplňku

24. Ale nyní slyším pojednou kolem sebe šepot jakoby lidí a ranní světlo se stává silnější a silnější! – Proto nyní tiše, zcela tiše! –Snad uslyším zcela dobře článkovaná slova a věty!“

Kapitola 126.

Mnich naslouchá svatou nauku Ježíše, Toho Ukřižovaného. Duchovně slepý se stává vidoucím, poznává Pána a jeho nekonečnou milost

1. Nyní naslouchá mnich š e p o t u a slyší zcela tiše s l o v a: „Ježíš Ten ukřižovaný, je jediný Bůh nade všemi nebími a nade vším co naplňuje nekonečný prostor. On jediný je Pravtůrce všech věcí, všech andělů, lidí, zvířat, rostlin a vší hmoty. Jest O t e c a Svou pravěčnou podstatou lásky, věčný S y n Svou moudrostí a jedině Duch Svatý Svou nekonečnou silou a působením.

2. Na tohoto J e ž í š e se pravdivě a věrně obrať v s r d c i a m i l u j Ho, jenž tě tak velice miluje a miloval, že z lásky k tobě jakož i ke všem lidem vzal na Sebe lidskou přirozenost a dopustil na Sobě nejtrpčí smrt těla, aby byl umožněn tobě a všem lidem věčný život.

3. Tento věčný, Bohu úplně podobný, nejblaženější život byl jedině J í m umožněn a dán jako nekonečný podklad všemu stvoření. A netřeba nyní ničeho více a ničeho méně, nežli tento svatý, velký dar svatého Otce v ochotné lásce žádat a co nejvděčněji přijmout – aby byl člověk na věky ve společnosti Boží jako druhý bůh blaženě žijící.

4. Bůh, kterým je náš všech Otec Ježíš, je nejčistší láska, která nikoho nesoudí a chce každého učiniti co nejblaženějším. Jen musí člověk chtít také to, co chce Boží nejčistší láska, jinak se blaženým státi nemůže. Neboť Bůh nečiní na nikoho nátlak, nejméně pak v tomto světě duchů. Proto se však také každému stává údělem jen to, co chce sám. Co tedy chceš, to také o b d r ž í š.

5. Není však života a není blaženosti, leč jen v čisté B o ž í l á s c e. Kdo do sebe přijal tuto lásku a sám chce, co chce tato svatá láska, ten žije a jest blažený na věky.“

6. Když byl m n i c h vyrozuměl ze šepotu tato slova, nemálo užasl a pravil opět u sebe: „Zvláštní, zvláštní! Zcela nová nauka o Bohu! Tedy řádné tři oddělené osoby! Zvláštní, zvláštní! Na Zemi by to bylo největší kacířství, bylo by to nebetyčně rozdílné od římskokatolické nauky; ale já shledávám tuto nauku nicméně zcela přirozenou a mnohem pravdivější nežli je římskokatolická! – Čemu se však velice divím, je to, že tento duch , jenž ke mně mluvil úžasně moudře ze vzduchu, se ani slůvkem nezmínil o nejblaženější Panně Marii a o jiných milých svatých, a že by se mělo prosit i jejich přímlovu. To není již naprosto katolické, ale to zrovna nic nedělá. Neznámý, jenž mi předtím nejspíše poslal nadmíru dobrý chléb a nejlepší víno, dal mi nyní také tuto nauku. Bylo-li ono prvé nadmíru dobré, pak je také dobrá nauka! Ať je tomu nyní jakkoli, já tuto nauku přece jen přijmu.

7. Musím otevřeně doznati, že, kdyby byl sám ďábel takovou naukou proniknut, musel by být sám blažený. Anebo by to musel býti již nejhoupější ďábel, kdyby chtěl obrátit k Pánu Bohu ducha, jakým jsem já! Ó to ďábel jistě nečiní! A takový chléb se v pekle jistě nepeče a takové víno nikdy nelisuje. Proto je to vše z nebes – chléb i nauka! A já ji přijmu! – Ale je-li tomu tak, jako že jistě tomu tak bude, pak se těšte vy kardinálové, a také ty papeži! Začnu ve vašem mozku zcela podivně strašiti. Budu Ježíše tak dlouho prosit, až mi vyhoví. Onen duch mi řekl, že člověk může mít vše, co chce sám! Dobrá, já tedy uvedu římský papežský dvůr do největších zmatků a rozžehnu mu světlo, kterého se zhrozí! – Ale již nic o tom! – Nyní je třeba zcela

vážně se obrátit na Pána Boha Ježíše! Vše ostatní bude pak teprve odtud vycházet a odtud se podnikat.“

8. Pravím J á Robertovi: „Dotkni se nyní jeho očí!“ – Robert to učiní. A mnich spatřuje nyní k svému největšímu úžasu velký zástup blažených shromážděných se Mnou kol něho, nikoho v něm však nepoznává. Pozoruje hned toho, hned onoho a tváří se jako spánkem opojený.

9. Teprve po delší chvíli přijde m n i c h k úplnějšímu vědomí a táže se zcela nesměle nejblíže u něho stojícího Roberta: „Ó milý, nebeský příteli! Řekni mně, kde to jsem! – A nepovažuješ-li to za nezpůsobné, že jsem tak smělym obtěžovati tě ihned otázkami – pak mi také řekni, s kým v tobě, nebeský příteli, mám velkou čest a milost mluvíti?!

10. Praví R o b e r t: „Předně jsi zde na nebeském pozemku; a tento dům, který se tu před tebou ukazuje v nepopsatelné velikosti, nádheře a velebnosti, je můj nebeský obytný dům na věky. Já však jsem nyní blažený duch na Zemi tobě příliš dobře známého nešťastného Roberta Bluma, a tato překrásná žena po mém boku je má Pánem Bohem mně daná a na věky (se mnou) spojená žena! – Nyní víš na co ses tázal. A mluv tedy ty, jak ti ta věc připadá, a co si především přeješ!“

11. M n i c h hlavou sem tam poněkud potřásaje a k tomu trochu rameny krče, praví: „Ty – ten – Robert Blum – a v nebi!? Á, á, á, tu to přece jen není v pořádku! A to že je tvůj pozemek a dům!? Cožpak v nebi jsou také pozemky a domy? Nebe se přece skládá ze samých světlých oblaků, na nichž se ve vzduchu podobně jako andělé vznáší nebeští občané a zří tváří v tvář Boha a neustále volají: „Svatý, svatý, svatý je Pán, Bůh Cebaot! Nebe a Země jsou plny slávy Jeho! Sláva Bohu, Otcí a Synu a Duchu svatému – jakož tomu bylo, nyní jest a bude po všechny věčné časy, Amen!“ Po všem není tu ani stopy nejmenší! Jak by to tedy mohlo být nebe?! To by snad mohlo být jen nějaké novo-katolické nebe, které vám bezpochyby až do soudného dne dopouští milost Boží, aby vás časně odměnila za leccos dobrého, co jste na Zemi vykonali. Ale po soudném dnu také toto nebe zanikne a bude proměněno v peklo! Dej Bůh, abych neměl pravdu! A tento dům, který nazýváš svým, je bezpochyby postaven na sypkém písku a nikoli na skále! A až v den soudný budou na jeho stěny bít vichry, pak se až příliš brzy a snadno zhroutí v nicotné sutiny!

12. Ó, ta věc, ta věc se mi nezdá zcela správná! Je-li to nebe, pak mi řekni, kde je tedy potom Pán Bůh i se všemi Svými svatými anděly a ostatními svatými!?“

13. Praví Robert: „Pohlédni se napravo a uvidíš zcela jasně v největší blízkosti B o h a, Pána J e ž í š e a za ním svaté a p o š t o l y a za apoštoly p r a o t c e Země počínajíc Adamem!“

14. M n i c h se nyní zcela ostýchavě ohlédne a spatří a poznává Mně ihned Ježíše, Ukřižovaného a tak také apoštoly, které zřejmě poznává podle jemu známých znaků, zjevných na roukách apoštolů. – I padne ihned přede Mnou na kolena a praví: „Pane Bože Ježíši! Jsi-li Ty Ten, jak Se ukazuješ, pak mně buď ubohému hříšníkovi milostivý a milosrdný! Neboť já jsem hrubý a velký hříšník!“

15. A J á pravím: „Tomáši, vstaň, viz a žij! Já jsem Alfa a Omega, Prvý a Poslední! Proč však pochybuješ o Mně a o pravdě tohoto nebe?“

16. Praví mnich T o m á š: „Ó Pane! Ty se mě tážeš, jako bych Ti mohl říci něco, co bys nevěděl! Pohlédni co nejmilostivěji do mého srdce a nalezněš v něm ještě ony prvotní tahy písma, které do něho vepsala Tvá všemohoucí pravice. V těchto tazích se vyslovuje nekonečná velikost, velebnost a vznešenost, pod níž jedině Tě mohlo mé srdce cítit a proto nebylo nikdy sto představovat si tě jinak, nežli jak Tě podle Tvého svatého prapísma mělo v sobě samém. Žádná malicherná, ano dokonce jako u římsko-katolické církve hanebně špinavá a vládychtivá a hrabivá představa o Tobě nemohla tudíž v tomto mém srdci nikdy zaujmouti místo! Proto nemohl jsem tedy také nikdy tak zcela úplně přijmout víru Božství Ježíše, Pomazaného, ačkoliv,

přesně vzato, nikdy jsem o možnosti toho nepochyboval. Leč muselo by ovšem Božství Kristovo jeviti se zřejmější – asi tak, jako u apoštolů. Kdybych měl být přinucen k nějaké pevné víře. Ale tomu tak jistě z božských nejvyšších vele-rozumných důvodů nikdy nebylo; nýbrž Kristus anebo Jeho Duch vždy ještě dopustil, aby římský papežský dvůr směl z Něho učinit, cokoli jen chtěl, ano, nezřídka věci a spekulace, o nichž se starší době i se vším jejím modlářstvím nemohlo nikdy ani zdát!

17. Kterému jen trochu probudilejšímu duchu by bylo mohlo při přesnějším poznání římsko-katolické teologie i jen v nejvzdálenějším smyslu napadnout, aby považoval takovou nauku za čistě božskou?! Já sám jsem učinil z okrouhle vypíchaných oplatek několik tisíc nejopravdovějších Kristů a pak jsem je opět usmrtil a většinou též sám nadobro sežral. Co si však má potom poctivý člověk myslet o Božství anebo spíše o nauce, která je člověku vnucována za takových auspicií (předzvěstných úkazů) kterým se každý poctivý Číňan musí vysmát. Jak často jsem si pomyslel po vykonané mši, když jsem poté vstoupil na velkou, krásnou, svobodnou Zemi, a vyslal pohled k velkému Slunci a večer k myriádám Hvězd: „Tedy Ten, kterého jsi dnes ráno tak zvanou konsekrací (posvěcením) učinil z kruhové oplatky, ze škrobové mouky pečené, nejvyšším Bohem a poté jsi Ho jaksi živého snědl – že by toto vše učinil?! – Ó Pane, to bylo pro víru smrtelníka přece jen trochu příliš mnoho! Kdo tomu může zcela klidně věřit, tomu se věru nemůže gratulovat. Neboť ten přece nemůže v sobě mít ani sebemenší jiskřičku nějakého ducha! Ten je a zůstává hmotným, pouze elektrickým fluidem na krátkou dobu oživeným strojem, kterému je jedno, zda je na venek zablácený a zda jeho vnitřní soukolí je ze dřeva, ze železa, mědi anebo zlaty. – Vykonával jsem sice tak zvanou bohoslužbu před očima slepého světa úplně podle předpisu; ale sám jsem v ni nevěřil, protože prapísmo v mém srdci a v celém stvoření mě poučovalo vždy o něčem jiném.

18. Že však tím skutečný K r i s t u s, jenž trpěl takový nesmysl a takovou ohavnost a nechtěl nikdy přijíti k nějakým nebeským sdělením proti tomu, pozbyl u mne a u mnohých jiných důvěry, jistě Ty, ó Pane, nekonečně jasněji poznáváš nežli já! – Teď ovšem věřím v Tvé výlučně jediné Božství, ježto nyní jsi tu opět zcela tak, jak jsi kdysi jistě kráčel a jednal mezi smrtelnými lidmi na Zemi. Ale v nějakého oplatkového krista za škrobové mouky ani nyní nevěřím a také nikdy neuvěřím

19. Hle, Pane. Toto bylo a je dosud (až do tohoto okamžiku) psáno v mém srdci! Toto. Můj život, – protože se na to v sobě dívám jako na něco čistě božského! A tím jsem já, ubohý hříšník Tobě vševědoucímu nejvyšším nedostatečnými slovy vnějšně nesdělil nic, co bys Ty, jako jediný Původce všeho toho již od věčnosti co nejjasněji neviděl. – A tak se tedy staniž se mou Tvá jediné svatá vůle!“

20. Pravím J á : „Dobrá, milý Tomáši, vše, co jsi mluvil, je zcela v pořádku! – Ale, že Mně činíš jaksi výčitky proto, že jsem proti římské církvi pro její ohavnost ještě nikdy neučinil žádný energický p r o j e v, v tom Mně křivdíš! Pozoruj všechna ta o d l o u č e n í od této římanky! Hle to jsou zcela mocné projevy proti ní! Leč málo pomohly, protože jsem nechtěl tohoto draka ještě soudit, a to pro Mou lásku! Dále pozoruj velké rozšíření čistého slova tiskem ve všech jazycích! Ale i to málo pomáhá, protože jsem toho draka nechtěl ještě soudit, pro Mou lásku! Pak pozoruj dále četné, za všech dob Mnou Samým probuzené (novější) p r o r o k y ! Tito proroci činili silné projevy proti ní! Ale pomáhalo to málo, protože jsem toho draka ještě nechtěl soudit pro Mou lásku! Pozoruj pak ještě ta tisícero násobná pokoření, která jsem jako silné projevy se všech stran posílal proti této římance! Ale až dosud rovněž ještě málo pomohl, protože jsem toho draka stále ještě nechtěl soudit – pro Mou lásku.

21. O d n y n ě j š k a však nastanou pro římanku beztoho značně jiné poměry! Její světová moc bude velmi otřesena a bude dovoleno proti ní všude otevřeně mluvit. Nevezme-li ještě ani tento projev náležitě v úvahu, pak bude tento drak souzen, – pro Mou příliš dlouho zneužívanou shovívavost!

22. myslím, že budeš nyní také v příčině římanky a Mého tebou mně předhazovaného zanedbávání uspokojen. A tak se tedy nyní ke Mně upřímně přimkni a pojď s námi všemi do tohoto domu k připravené již h o s t i n ě!“

23. Práví T o m á š: „Ó Pane, věčný Spasiteli všech nemocných duší a duchů! Hostinu, kterou jsi připravil Ty Sám pro Své nejzasloužilejší a Tvé milosti nejhodnější sluhy nejsem na věky hoden. To by bylo příliš mnoho milostí a slitování pro mne, který tu nyní stojím jako stále jen až příliš velký hříšník, neboť jsem na Zemi vždy co nejhruběji hřešil před tebou a všemi Tvými milými, posvěcenými bratry. – Do domu sebou sice půjdu, ale účastnit se tak svatě hostiny bych se věčně nikdy neodvážil, neboť bych na sobě samém mohl velmi snadno zakusit osud Jidáše Iškariotského a to by bylo přece jen něco nadmíru strašného!“

Kapitola 127.

Vděčný mnich Tomáš nesmírně chválí Boha. Jemné poučení Páně o prostotě lásky.

1. Právím J á : „Milý Tomáši , ty jsi ještě velmi bláhový! **Jidáše jsem nevyzval, aby se Mnou namáčel chleba do mísy; neboť jsem věděl, že mu to bude k soudu**, protože nebyl hoden jísti se mnou chléb života! Tebe však vyzývám Já Sám, protože v tobě neobjevuji nehodnosti. A tak můžeš již beze vší pochybnosti konat, co Já od tebe nyní v říši duchovního světa požaduji. Mimoto, zde přece také veškeré soudcovské počítání na věky přestalo, ježto zde beztoho každý skutek má za sebou svůj následek (přiměřený duchu), v jakém byl učiněn. Zde nyní již není soudu ani rozsudku, protože každý duch je podle svých skutků také svým vlastním soudcem. Proto se také budoucně nemusíš se žádné strany obávat cizího, mimo tebe jsoucího působení, nýbrž všeho jen z tvé a od tvé nejvyšší vlastní strany. Co chceš, to také učiníš; a souditi tě bude jednání podle tvé vůle, která je vlastní pohnutkou každého jednání.

2. A tak pojď a nedělej si od nynějška již žádných skrupulí. Neboť každý zajisté bude od tebe přece jen očekávat, že se nedopustíš jednání, které by muselo nutně na tebe samého uvalit utrpení! – Jsi-li například hladový a žíznivý, budeš zajisté chtít něco jíst a pít, abys netrpěl bolestí hladu a žízně. Kdybys však přes velký hlad a žízeň přece jen nechtěl nic jíst a pít (což by bylo jednáním protivícím se zcela potřebě), pak by sis musel ovšem také dát líbiti bolest, kterou na věky v sobě jako nutný následek skrývá hlad a žízeň. – Anebo šel bys snad do ohnivé pece, když hoří jasným plamenem? Jistě ne, neboť takové jednání by ti připravilo tu největší bolest. – Anebo vzal bys ostrou metlu do ruky, aby ses jí trestal? Toho také jistě zanecháš; neboť víš, že rány metlou jsou spojeny vždy s bolestí.

3. Co však bys nerad činil sám sobě, to také nebudeš činit svým b r a t r ů m, protože by toho láska tvého srdce jistě nedopustila, ježto dobře ví, že to, co působí bolest jí samé, působí také bolest bratrům a protože zde v duchovní říši je řád již na věky takový, že tu každý dobrý anebo špatný skutek i když se vykoná na druhém, působí také vždy stejným pocitem zpětně na pachatele, což se také za různých forem více méně stává již ve světě přirozeném.

4. Tímto Mým příkladným vysvětlením nyní víš, jak se zde mají věci. A tak myslím, že nyní také nebudeš již spatřovati zločin v tom, když po mém vyzvání bez další úzkosti svědomí učiníš, co může vlastně být a také nepochybně bude jedině tvým nejvyšším vlastním prospěchem!

5. Hle, Já jsem přece všemohoucí a mohl bych tě přinutit , abys šel okamžitě tam, kde tě chci mít. Jelikož tě však Svou božskou všemohoucností nenutím ani k dobrému, nýbrž jen nejjemnějším poučováním , kterým mohou býti tvé srdce, tvůj rozum a tvá vůle jen posíleny, nikdy však nějak oslabeny – oč teprve mnohem méně tě budu Svou všemohoucností nutit k něčemu zlému! Proto můžeš zcela dobře poznat, že Já k ničemu tak velice nepřihlížím, jako k úplné svobodné vůli člověka! A tak se tedy můžeš nyní zcela srdnatě odvážit dobrovolně činit, co od

tebe bez nejmenšího omezení tvé vůle žádám jako Tvůj Bůh, Stvořitel a Otec, plný mocné lásky.

6. Práví T o m á š: „Ó nejsvatější, lásky nejplnější Otče! Nyní v Mém Tebe jediného nadevšecko milujícím srdci není již překážek! Cokoli si budeš přátí Ty, bude vždy nejsvětějším zákonem mého srdce! – Ó, jak nádherná, něžná, sladká a moudrá je tvá svatá otcovská vůle! Kde je ještě srdce, které by jí mohlo odporovat?! Ó, jak b l a ž e n á je nyní celá má bytost, že Tě smím a mohu následovat! Kdo by zde také nebyl zároveň co nejživěji proniknut blaženostmi všech nebi, stojíš-li Ty Sám po boku a Svou všemohoucí otcovskou rukou ho vedeš do Říše věčného života! Ó svatý dome domů, do kterého vstupuje Bůh! A kdo se dovede dostatečně zmínit o velké hostině v domě nebi všech nebi, kterou Sám Bůh připravil všem těm, které jeho nejsvatější otcovské srdce vyvolilo za Svě děti a Jeho nekonečná moudrost za své věrné služebníky?!

Vy všichni nejblaženější bratři a sestry, kteří jste zde velice četné shromáždění, ó rcete hlasitě, aby se tím nejhlubší úctou zachvěl celý nekonečný prostor, – cítíte-li to úplně, pochopte nekonečnou, svatou hloubku, že tento náš učitel a Vůdce – je Bůh – Bůh Sám! – Jsme u Boha, ano u velkého Stvořitele věčnosti a nekonečnosti, jsme u Otce!! Ó řekněte, řekněte cítíte dosti hluboce, k d o je Ten, jenž naše vede do svého domu?!”

7. Pravím J á vchází do domu: „Dobře, dobře, můj milý Tomáši! Je mi opravdovou radostí, že dáváš ve svém srdci vzkličiti citům, které jsou hodny Mé lásky a velice se podobají velkým, Mne velebícím plamenným myšlenkám Cherubínů a Serafínů, kteří jsou roznášeci Mé vůle ve věčnosti. Ale jakkoli vznešené jsou jejich myšlenky a city, jejichž hlubiny a velikosti mohou pochopit jen málokterí duchové, je Mi přece jen milejší, když mne Mé dětičky tak hodně srdečně nazývají „Otcem“ a když Mně Moji přátelé říkají: „Milý Bratře“ – nežli když Mne největší andělé opěvují chvalozpěvy nejhlubší moudrosti a sklesnou k zemi zcela zemdeni, přicházejí-li po svých velkých vzýváních k poznání, že všechny jejich největší a nejplamennější myšlenky nejsou sto dotknouti se ani roucha Mého šatu, zatím co Mé zcela prosté dětičky si mohou s Mým srdcem a s Mými myšlenkami co nejblaženěji hrát a vždy u Mne přebývat a u Mého stolu chléb pravého života požívat!

8. Hle, ti kdož opěvují Mou velikost, moc a sílu a velebí věčně nekonečně velkého Boha, jsou m i m o Mne a pohlízejí na Mne asi tak, jako jsi ty na Zemi pohlížel často na hvězdnaté nebe a nadmíru vznešeně je opěvoval, ale při tom jsi nicméně nevěděl, co ony tebou opěvované Hvězdy jsou a co je v nich! Ti však, kdož mně říkají: Ó milý Otče! Ó můj božský Bratře!“ – Ti jsou u Mne a dokonce ve Mně. Ti Mne opěvují a velebí jako pravého Otce a pohlízejí na Mou velikost a moc a sílu ne již z nějaké jaksi svatě plaché vzdálenosti, kde je vždy dělí velká propast ode Mne (jako kdysi tebe od Hvězd, které jsi opěvoval) – nýbrž jsou sami na Hvězdách u Svého Otce v plném požívání oné svatě skutečnosti, kterou velepěvci sotva tuší.

9. Pozoruješ nyní tento důležitý rozdíl? – Ano, ty jej nyní již pozoruješ! A protože jej pozoruješ, jsi také již mnohem šťastnější nežli jsi byl dříve; a ti je dobré a správné a Mně nanejvýš milé, protože je to tak v Mém řádu. Ty budeš velmi brzy po Mém boku zřít a požívat přenesmírných veleděl plných divů na divy. Kdyby ses tu vždy vysoce povznesen dotazoval –: „Kdo cítí dosti hluboce a kdo pociťuje zcela, co je Bůh? – Hle, tu by se ti Mé dětičky vysmály a řekly“ ale, dětinsky slabý bratře Tomáši! Copak tu blouzníš za nesmysl!? Kdo může věčně kdy dosti hluboko a zcela pociťovat a pociťit, co je v Sobě Samém Bůh!? Jak může konečno kdy pochopit nekonečno!? Hle, to je plané blouznění! Bůh je nás všech O t e c a my Ho nade všecko milujeme a On je u nás a vedle nás a my vidíme, jak je milý a neskonale dobrý! A to zajisté mnohem více! Boha jako svatého nejlepšího Otce nade všecko milovat má nekonečně větší cenu, nežli chtít jej pošetile vystihnouti! – Co je člověka hodnější: Pohroužiti se do velkých myšlenek a když jde nějaký chudý bratr kolem velkého myslitele, tu ho pro samé velké myšlenky zcela nezpozoruje – anebo velké myšlenky přenechá Bohu svatému Otci a s milýma vlídnýma očima jde úslužně vstříc chudým bratrům? Přenechejme tudíž velké velkým! My však zůstávejme pospolu jedině v lásce hezky malí a budeme šťastnější nežli velešťastní velcí!“

10. Hle Tomáši! Takto by s tebou mluvili tito bratři a nemohl bys jim nedat za pravdu! Proto zůstaňme tedy také my pospolu hezky malí! Neboť aby bylo možno vidět celé nebe, k tomu zrovna není třeba míti tak velké oči, jako je nebe samo. Toho se dosáhne také obyčejnýma malýma očima! – Rozumíš tomu?

11. Ano, ty tomu již nyní rozumíš! A tak se tedy ihned pustíme do j í d l a, ježto nyní jsme již všichni ve velkém sále, kde jsou prostřeny stoly.“

Kapitola 128.

Tomáš v nebeském sále. Jeho prosba za zástup odpůrců. Tomáš je přiděn čestným rouchem a kloboukem moudrosti.

1. T o m á š se diví, že se nyní ocitá, aniž to úplně pozoroval, se všemi ostatními hosty již ve velké jídelně a to před nejlépe prostřenou tabulí, která byla podle výpočtu Maxe Olafa v celku postavena ve tvaru kříže.

2. Když se T o m á š takřka dost a dost nadivil praví: „Pane milý Otče! Jaká velikost a jaká nejmýš nevýslovná nádhera zdobí tuto jídelnu! Ó Bože, ó Bože! Tu by měl zcela pohodlné místo i stonásobný počet obyvatelů celé země! Jaké to nepřehledné kolonády (sloupořadí) na všech stranách! Jaká to pravá nebeská výše! Jaké to jsou jako Slunce svítící ozdoby velebně klenutého stropu a trojnásobných galerií! Ta vysoká, mnohá, veškeré světelné barvy vysílající okna a tato zcela čistá zlatá podlaha povznášející všechny mé smysly příliš velkým obdivem a úctou! Kdo, kdopak to vystavěl? Ó, já se tu tážím jako nějaký slepec! Ty, Ty věčný Mistře děl, jimiž oplývá nekonečnost, jsi jediným budovatelem takových zázračných děl! Ani nejohnivější duch cheruba, ač jeho bytost je stvořena z nejjasnějších plamenů Tvé moudrosti, není sto dostatečně milovat, chválit a velebit; neřku-li takový červ v prachu, jakým jsem já! – Ó, nádherné, nádherné!! – Ne, takový pohled! Věru to přesahuje – řekl bych – milionkrát každou fantazii, i toho nejdůmyslnějšího anděla!

3. Mudřec dávnověku měl pravdu, když až příliš hluboce dojat Tvou bezmeznou dobrotou, konečně hlasitě zvolal: „Otče, Otče! Přestaň konečně jednou žehnat! Neboť trestáš-li dítě, máš vyměřený cíl; ale když pak poté začneš polepšenému žehnat, pak nemá Tvé žehnání nikdy konce!“ – A také já bych zde chtěl téměř již takto zvolati; neboť taková nikdy netušená velikost Tvé milosti, dobrotivosti, lásky a všeslitování a všeslitovné něhy, jemnosti a blahosklonnosti je pro slabého ducha najednou příliš mnoho!“

4. Pravím J á : „No, no, již dobře, již dobře, Můj nejmilejší Tomáši! Jen nedělej tak příliš mnoho hluku! Copak je to pro Mne něco tak velkého, když dám vzniknouti tomuto domu podle dobré míry srdce toho, jemuž je nyní dán úplně do vlastnictví. – Hle, to vše odpovídá srdci našeho na zemi vždy nešťastného R o b e r t a a dávno ještě není nejnádhernější a nejvelkolepější, co obsahuje tento celý dům. Budoucně se ti dostane vidět ještě zcela jiné věci. Pak budeš moci nechat úplnou volnost své fantazii. – Nyní se však posadíme všichni ke stolu!“

5. T o m á š pohlédnuv nesměle k prvému sálu, jehož dveře jsou otevřeny, praví: „Ó Pane, lásky nejplnější svatý Otče! Pohlédni ze dveří ! Jaká to bída! Převeliký zástup nešťastných duší! Nemohlo by se tedy také jim pomoci? Jsou téměř všechny v podstatě lepší nežli já, proto mne také dříve jako nejšpatnějšího jak se náleží vyhodili, což jsem jim také již dávno zcela odpustil. O d p u s ť jim také Ty, ó nejdobrotivější Otče a nech je všechny účastniti se této přebohaté hostiny!“

6. Pravím J á: „Ano, nemilejší bratře Tomáši, začínáš-li ke Mně přicházeti s takovými záležitostmi svého srdce, pak budeš muset ovšem brzy zvolat: „Otče! Přestaň žehnat!“ – Hle, tímto tvým přáním srdce jsi sám jako rázem všechny své viny přede Mnou zahladil! A proto musíš být oděn ihned novým zářícím oděvem a jako Slunce svítícím kloboukem moudrosti! – Roberte,

tamto k jihu vidíš novou skříň z čistého zlata! Jdi a přines šat a klobouk. Neboť to pravý šat všech těch, kteří s moudrostí ve stejné míře sdružují lásku!“

7. R o b e r t ihned pospíší a k úžasu všech hostů přináší ještě jasnější šat nežli je šat Heleny a okrouhlý klobouk as ve tvaru tak zvaného kardinálského klobouku, jenž však nadměru jasně svítí.

8. Když T o m á š spatří onen šat a klobouk, praví chvěje se všecek až příliš velkou radostí: „Ale Otče, Otče! Ty zázračný přesvatý Otče! Něco takového má zdobiti mou nejvyšší hříšnou bytost!? Ó Bože, ó Bože, ó můj nejsladší Ježíši! Ne, ne, to je na věky příliš mnoho! Ach jaký lesk! A to mám obléci já!? – Já – jeden jako ne tak snadno nějaký jiný! Ty již víš co míním!“

9. Pravím J á : „Ano, ano, ty – pro své Mně libé srdce musíš jej obléci! Jen si pospěš, neboť máme pak ještě velmi mnoho co činiti!“ – T o m á š vezme šat a klobouk, který se v okamžiku uchopení také již octne co nejlépe přizpůsobený na jeho těle, čemuž se již opět nemůže ani dost vynadiviti.

10. Když tu nyní stojí takto nově oděn, pravím jemu: „Nuže bratře! Nyní jsi dokonalý a nasyčen Mou milostí, láskou a moudrostí! Hostina zde, jak vidíš, je připravena; a nechybí důstojně učinění hosté Ale, jak sis dříve sám k Mému velkému zalíbení přál – tam venku v předsíni je as 3 000 ještě velmi ubohých duchů pod vedením jistého generála, kterého dobře znáš. Tento muž má dobré a rozumné srdce a jeho slovo má velký účinek u jeho významného zástupu. Jdi nyní s bratrem Dismasem, kterého onen generál na světě a zejména ve Vídni velmi dobře znal, ven do předsíně a snaž se tohoto poctivého muže získat podle svobody jeho srdce pro Mne a jím opak také celý velký zástup. – Provedeš-li dobře toto své prvé poslání v této Říši pravého života, budeš po hostině ustanoven nad něčím větším; neboť pravím tobě: V Mé Říši je velmi mnoho a tebou ještě nikdy netušených všelikých velikých služebností a postavení. – Jdi tedy nyní rychle! V Dismasovi budeš mít velmi moudrého pomocníka.“

11. Praví T o m á š : „Ó dobrý svatý Otče! Jak velice pečuješ o ztracenou ovečku, o ztracený groš a jak nepochopitelně o ztraceného syna! Sláva, čest, chvála a veškerá láska a klanění Tobě jedinému za to na věky!“

Kapitola 129.

Tomáš a Dismas u generála a jeho tří tisíc. Výklad o Ježíšovi a cesta spásy. Řeč generálova. Pán u dveří síně života.

1. Po těchto slovech vezme Tomáš vlídného Dismase za ruku a ubírá se ihned ven do předsíně ke generálovi.

2. G e n e r á l nevychází z úžasu, když spatřuje za Dismasem jemu dobře známého mnicha Tomáše ve svítícím oděvu a v nejlídnějším postoji. Podává ihned oběma ruce a praví: „Pozdravuji vás, milí přátelé! Buďte mi tisíckrát vítáni! Ale přáteli Tomáši, jak vypadáte?! Předtím, nežli můj zástup vložil na vás proti mé vlastní vůli ruce pro nezdařený Otčenáš a pro projektovanou mši a ještě leckterá slova, o nichž se již netřeba zmiňovat – byl jste černý jako starý mouřenín a nyní svítíte jako Slunce! Řekněte mi, jak se to stalo, že jste tak v krátké době přišel k tak nesmírnému oslavení? Dostalo se vám ho snad sloužením mši a latinským Otčenášem?! To je věru něco mimořádného! Což jste snad dokonce našel Božství? – Ó řekněte, řekněte mi, jakou cestou jste se to dal, že jste dospěl k takovému opravdovému štěstí?“

3. Praví T o m á š : „Velevážený příteli! Slib mně, že nepochybně uvěříš tomu, co ti řeknu – tak budeš také ty s tímto celým zástupem ihned na téže půdě, na níž jsem nyní já a tento tobě rovněž z Vídne dobře známý bratr Dismas!“

4. Práví g e n e r á l : „Z vašeho svícení poznávám, že jste na půdě pravdy; neboť lež nemůže svítit, protože je prázdná a nic není. A tak vám tedy také na slovo uvěřím, cokoli řeknete. Proto mluvte jen rychle, neboť hořím touhou, abych uslyšel z vašich úst svítící pravdu!“

5. Práví T o m á š : „Dobře, tak tedy poslyš! – Ježíš, Ten Ukřižovaný je nejen Syn živého všemohoucího Boha, nýbrž všemohoucí Bůh Sám, ve vší úplnosti pravěčné všemoci a vše síly! Jedině Jím a v NĚm lze nalézt i na věky podržeti štěstí a pravý věčný život! Obrát se i s celým zástupem na Něho, a bude vám všem okamžitě pomoženo! Jedině On mne a tomuto bratrovi pomohl, aniž vzal do počtu mé a jeho konání, jelikož je nekonečně dobrý a nikoho nesoudí, každému však dává, po čem touží jeho srdce. Kdo je dobré vůle, tomu se dostává přemíra dobra z jeho vlastní vůle. – Nyní však také víš již v š e a můžeš činit do chceš! Tvá nejvlastnější vůle bude tvým soudcem!“

6. Práví g e n e r á l : „Co tomu říkáš bratře Dismasi? – Práví D i s m a s : „Co nejvýš moudře pravil bratr Tomáš, to v úplné pravdě pravím také já!“

7. Práví g e n e r á l : „Dva takoví svědci postačí! A věřím vám tedy vše na slovo! – Nyní mě však nechte říci také několik slov k tomuto již dosti probudilému velkému zástupu!“

8. Poté se generál obrací k davu a praví: „Dejte všichni pozor na to, co vám nyní oznámím! Vy všichni jste za naší velmi smutné přítomnosti až příliš hluboce a tvrdě se mnou pocítili, v jakém nevýslovně nepříjemném stavu jsme dosud vyli. Volali jsme a nikdo se nehlásil. Naříkali a plakali jsme a žádný utěšitel nepřišel nám vstříc. Hledali jsme a nic nenalezli. Proklínali jsme a žádná propast se neotevřela, aby nás pohltila. Začali jsme se pak také modlit, jak jen špatně jsme to dovedli; neboť jsme se tomu vpravdě nikdy nenaučili. Ale také modlení nechávalo nás, jak se zdálo na holičkách. – Krátce a dobře, nakonec nám zbývalo již jen zoufalství! – Utěšoval jsme vás sice, pokud mi to jen vždy bylo možné. Ale co to vše pomáhalo, když utěšovatel se musel cítit mnohem nešťastnější nežli ti, které utěšoval!“

9. Když nyní začala již mne samého opouštět veškerá odvaha a jakákoli naděje, poslalo nám všem Božství, které jsme již dávno vyhostili a v Něž jsme nevěřili, dva nám dobře známé zachránce! Ti nám ohlašují blízkou záchranu jedině přijetím jediného Božství **Ježíše Krista**, Tohoto Ukřižovaného! Co nám překáží zde, kde přece nemáme u Boha co ztratit ani co získat, abychom nejvýš prostosrdčně přijali a pevně uvěřili tomu, co nám říkají tito dva světlen oblétávání přátelé. Hůře nežli se nám doposud dařilo zde, nemůže se nám věru dařit ani v samém pekle! Důvěřivým přijetím toho, co jsme slyšeli, máme – soudě podle těchto dvou – odůvodněnou naději na možné zlepšení našeho osudu; a to přece je již o sobě něco významného našemu nynějšímu zoufalému postavení!

10. Uvažujte o tom, co jsem vám všem co nejvládněji řekl a jednejte podle toho! Škodu nám to na věky přinést vyhodili, vykonává na nás akt tohoto přátelství. Ten nás bude nejméně obelhávat jelikož dříve s námi dosti dlouho sdílel trpký osud a proto ve svém nynějším, jistě velmi šťastném stavu jen až příliš dobře pociťuje, jak je asi nám , jako dřívějším druhům, v takovém nejvýš bídném sotva již měřitelné doby – A tak, přátelé, „aut Caesar, aut nihil!“ (buď ryc anebo nic) J e ž í š e K r i s t a pro naše srdce za každou cenu! Nepomůže-li nám On, pak jsme ztraceni!“

11. Celý z á s t u p volá: „Ano, ano, milý generále! My všichni jsme zcela vašeho mínění! Co Vy říkáte a chcete, to také učiníme! J e ž í š e K r i s t a, který nám pomůže, za každou cenu! Nepomůže-li nám Ten, pak jsme ztraceni a je po nás!“

12. Práví g e n e r á l Tomášovi: „Příteli, odpusť mně, nebudu-li tě od nynějška oslovovat již jako generál, nýbrž jako bratr! Neboť já myslím, že zde bude na věky konec všem světským titulaturám. – Tedy ještě jednou, nejmilejší příteli a bratře! Ty jsi nyní sám slyšel, jak rychle se tento celý velký zástup, složený ze všemožných národností prohlásil jako jeden muž; pro onu jedině dobrou věc! J e ž í š jest mu, jako m,ně samému, nyní vše ve všem! – Co nám nyní ješ-

tě schází, toho se musíme snažit dosáhnouti, abychom se stali jen trochu hodnějšími Ježíše, Pána od věčnosti, nežli jsme nyní!“

13. Praví T o m á š: „Psáno jest: Kdo v ě ř í v Syna Božího a nepochybuje, že On Sám jest a dává život věčný stane se b l a ž e n ý m. „Vy však tomu nyní věříte a proto se také stane čistě Jeho milostí – blaženými! – Ale něco vám ještě chybí, jak vyrozumívám z tvých projevů, které sice znějí věrohodně, ale přitom jsou přece jen poněkud životně suché! Chybí vám ještě l á s k a k Pánu Ježíši! Otevřete Mu srdce! Nechte je ve vši l á s c e k němu zahořeti a On vás Sám – pravím vám, chcete-li tisíckrát na můj věčný život – věru, p ř i j d e r vstříc a přijme vás a povede dále! Neboť Jeho dobrotivosti a jeho lásky a slitování není na věky konce!“

14. Praví g e n e r á l : „Příteli, naše slova znějí sice poněkud drsně a jejich smysl se zdá být suchý; ale přicházejí z opravdového a upřímného srdce. A tak můžeš být ujistěn, že naše srdce tlukou pro Pána Ježíše vřeleji, nežli srdce leckterých jemných křesťanů, kteří velmi mnoho a krásně myslí a vznešeně mluví, ale přitom velmi málo cítí. My také již máme ještě trochu rozumu, ale ne ovšem velmi vysokého a nejjemnějšího vzdělání; za to však máme tím více srdce na jazyku. A já myslím, že to Pánu vši slávy nebude zajisté také nemilé. Můžeš tedy také ty být úplně ujistěn, že se v lásce k Pánu Bohu Ježíši nestaneme slabší nežli v naší nyní skálopevné víře v Něho! – Nyní máš také toto ujistění, které stojí veskrze na pevném základě. Řekni, co nám ještě chybí?“

15. Praví D i s m a s : „Nyní vám všem nic nechybí! Proto řekni celému zástupu, aby otevřel oči a pohlédl na velké otevřené dveře, které vedou z této síně do velkého přilehlého sálu života! Tam již stojí On se široce otevřenou náručí, aby vás všechny přijal do velké Říše Svě milosti a slitování!“

16. Zde se generál rychle obrátí k nejjasněji viditelným otevřeným dveřím a ihned Mne spatří a poznává. – jat největší radostí, zvolá pravým hlasem velitele: „Ó nejvyš vzývaný Pane všech nebes a Světů! Tak, tak nekonečně blahosklonně přicházíš nejvznešenější, nám bídným vstříc! Ó Svatý, svatý, svatý – Bratři a sestry! Pozvedněte oči vzhůru a vizte! Pán, Bůh, Ježíš, jenž za nás zemřel největší hrdinskou smrtí na kříži a třetího dne ze Svě nejvyš vlastní moci vstal z mrtvých jako Vítěz všech vítězů, přichází nám vstříc!!! Padněte na kolena a modlete se a chvalte Ho z nejúplnější hlubiny svého srdce!! – Nyní co nejživěji říkejte: „Ó náš nejsvatější Otče, jenž přicházíš ze Svých nebes k nám ubohým hříšníkům, vysoce pochváleno a velebeno a posvěceno budiž Tvé nejsvětější jméno! Ó odpusť nám naše hříchy a netrestej nás podle našich špatných skutků, nýbrž místo přísného soudu poskytni nám podle míry Svého slitování Svou svatou milost! Tobě, Ó Pane, Otče Ježíši, budiž věčně jedině všechna naše láska, čest sláva a chvála!“

Kapitola 130.

Zachráněný zástup před Pánem. Životní cesta generála Theowalda. Tajemství pozemského bytí zodpověděno v záhrobí.

1. Při těchto generálových slovech obrací všichni svůj zrak k velkým dveřím sálu a při pohledu na mně padají ihned na kolena a klaní se, chválí Mne a velebí, jak to nejlépe dovedou při úplné nekultuře duší, které zde ovšem slouží za příbytek ještě velmi nezkaženému duchu a proto také v tomto stavu projevují více života citového nežli nějakého života rozumového. – J á je na krátkou dobu ponechávám v tomto nejvyš zbožném povzneseném stavu, aby se mohli v nitru soustředit.

2. Generála však povolávám k Sobě. On se sice omlouvá, že není hoden, aby se mohl blíže ke Mně přistoupit. Já však jej odkazuji na Zachea v evangeliu, který byl velkým hříšníkem a přece jsem zavítal do jeho domu, abych s ním pojedl.

3. Po tomto poučení dostane pak g e n e r á l ihned více odvahy, s největší úctou se přiblíží ke mně a praví přijda ke Mně: „Ó Pane odpusť, odpusť mně a nám všem naši velkou smělost, že se můžeme také jen odvážit, zřítí v tvář Tvé nekonečné svatosti! Ale cožpak můžeme my ubozí tvorové za to, že poměr mezi námi a tebou, věčným Tvůrcem je tak strašně ubohý a úplně nicotný!? My všichni vespolek jsme před Tebou, Ó Pane, úplně nic a Ty jediný jsi vše ve všem! Je již neuvěřitelnou blažeností, že tvor, který se zdá být na zemi stvořen pouze pro pomíjejícínost, přece může pod odpadnutí těla dosáhnouti jednou schopností, Tebe zřítí, což na zemi, aspoň to tak u mne, sotva tušil, neřku-li věřil! Co bych si zde mohl přát ještě většího!? – Ó Bože, nekonečně vznešený Bože! Jaká slast proudí zde mou celou bytostí, že tě konečně jednou vidím a slyším nejsvatější, všemohoucí hlas Tvých úst!

4. Ó, jak často jsem se tázal na zemi: „Je nějaký Bůh anebo ne? A je-li nějaký Bůh, kde je, jak vypadá? Je jím snad ten židovský učitel Ježíš, jak o Něm vypráví legendy? – On, člověk, jako našinec, že by byl Bůh?! Bůh, jenž ze Sebe Sama naplnil nekonečný prostor nesčetnými myriádami všelikých tvorů a bytostí, jenž dal světlo Slunci, jenž udržuje pozemské moře v jeho velkém loži, přikazuje větrům a bouřím a dává v nekonečných dálkách kroužit nesčetným Hvězdám!“ Ale na žádnou za těchto krásných a jistě nejdůležitějších otázek jsem neobdržel nikdy odpověď, která by uspokojila mou duši; a zvuk této marnivé otázky se rozplynul ve velkém vzdušném, Zemi obklopujícím moři a marně jsem naslouchal, zda přijde odpověď. Neboť nebe bylo uzavřené a smrtelník se marně tázal po věčně Živoucím. Jen pozemští, sami smrtelní lidé se mnohdy namáhali, vštípili mně o Bohu jiné mínění. Vyprávěli mi o Tvých pozemských divech, které zněly jako pohádky a proto také byly až příliš slabé, než aby mohly mému bádajícímu duchu v plné míře dáti to, po čem pátral! Krátce hledal jsem a nic jsem nenalezl! Tázal jsem se a odpovědi jsem nedostával! Také jsem všude zaťukal, ale nebylo tu nikde nikoho, jenž by mně byl podle požadované velké pravdy řekl: „Vstup příteli, zde nalezněš, co hledáš!“

5. A tak jsem také konečně přišel takřka o veškerou víru v Boha! Vše bylo v mé představě (dílem náhody němě působících sil přírody). A to mne však potom uvrhlo do víru světových událostí, v nichž jsem právě našel pozemskou zlou smrt, která mně otevřela netušenou bránu do tohoto života. A nyní jsem zde a vidím jiný život – a vidím také T e b e, který jediný jsi mi dal život! – Ó slasti, ó slasti! – Říše mnohého dotazování je u konce a v T o b ě, ó Pane, stojí nyní velká ž i v á o d p o v ě ě na věky přede mnou! – Ano tak tomu jest = pozemský život není ničím jiným nežli velkou otázkou, na níž se odpovídá teprve zde! – Ó, díky Tobě, věčný dík Tobě, že pamatuješ na červa v prachu.

6. Pravím **Já** : „Milý Theowalde! Životní poměry na zemi jsou jiné, nežli poměry tohoto duchovního světa, věčně nepomíjejícího. Ale musejí být takové, aby se z nich mohl státi tento pravý, dokonalý život! Je sice dosud každý v těle žijící člověk povolán, aby si již na Zemi přesným zachováváním Mého slova, které je psáno hlavně ve známých čtyřech evangeliích, razil dráhu k zajištění tohoto dokonalého života. Ježto však každý člověk, aby se stal věčně živým duchem, má a také míti musí svou nejvyšší svobodnou vůli, stává se pak, zejména v tomto období, až příliš snadno a často, že lidé přehlušují své uši hlasem sirén světa a své oči nechávají oslepotat klamným světlem lesku světa.

7. Tak přicházejí tací lidé pak na světě těžko, ačli vůbec tam, k čemu jsou povoláni, nýbrž přímo tam, kam by neměli vlastně vůbec přijít, totiž k sebelásce, sobectví, vládychtivosti, lakotě, závisti, žravosti, obžerství, chlípčnosti, smilstvu a nevěstkářství! Tyto věci však život stravují, místo aby jej rozmnožovaly. A tak se potom stává, že se po odložení těla velmi mnohým daří tak, jako se dařilo tobě a tvému zástupu. V tomto světě musejí pak být velmi opuštěni vším tím, co kdy zaměstnávalo jejich hrubé smysly a musejí se státi velmi nuzní, aby se mohl jejich život v této duchovní samotě a poušti opět soustředit a nalézt. Nalezli-li se, jako nyní život váš, pak

také přijde pomoc, které je třeba, – avšak přece tak, že se nejeví být vnucovanou, nýbrž tím, kdo jí potřebuje, jakoby sama požadovanou!

8. Proto pravil ti také Můj posel Tomáš, že tvá vůle je jediným soudcem a dárce všeho, co chceš, dobrého nebo špatného. Ty jsi však poté žádal dobro a žádal jsi mne Samého – a hle, tak nyní před tebou nejopravdověji a nejživěji stojí, co jsi chtěl ve svém srdci! – Teprve od nyníška ti bude sdělována Má zvláštní vůle. Učiníš-li ji vůli svou, budeš žít pravým nejblaženějším životem! – Jdi a zvěstuj toto též svému zástupu!

9. Generál T h e o w a l d to ihned učiní. A celý zástup přijímá vše zcela bezpodmínečně jako vojenské komando a podrobuje se ve všem, co od něho generál Theowald požaduje. Když byl generál tento rozkaz brzy a velmi snadno takto vyřídil vrátil se rychle zpět a pravil: „Pane, Otče, Bože Ježíši od věčnosti! Stalo se, co jsi ode mne požadoval a mnou také od celého zástupu! Tvá jediné nejsvatější vůle budiž naším věčným zákonem! Jelikož jsi pravil, že teprve nyní nám všem sdělíš Svou zvláštní vůli, prosím Tě, ó, nejsvatější, nejmoudřejší a nejláskyplnější Otče, o to! My Tě všichni co nejsvědomitěji ujistujeme, že od Tvé jednou slyšené vůle nikdy ani o vlas v našem vlastním chtění a jednání neupustíme!“

10. Pravím **Já**: „No, no, působí Mně opravdovou radost, že to od vás slyším jako z jedněch úst! Ale nicméně byste se přece jen měli poněkud zkusit, zda jste již schopni ve svých srdcích přijmouti jako vítané a tím pak také teprve jako úplně proveditelné vše to, co chci Já!“

11. Praví generál T h e o w a l d : „Ó Pane, kdo zná lépe nežli Ty, čeho jsou schopna naše srdce! Proto přenecháváme toto vše na věky zcela Tobě jedinému! Neboť Ty na nás jistě neuválíš více, nežli jsme sto pojmout a nést. Proto také nebudeme o ničem jiném uvažovati, nežli o tom, zda nás považuješ za hodna, abychom mohli přijmout Tvou nejsvatější, zvláštní vůli do našich srdcí ještě velmi nečistých. Neboť neradi bychom jako Jidáš nořili naše nejvyšší nečisté ruce do velké svatyně Tvé živé vůle, abychom si tím pak snadno nepřivodili věčnou smrt. Myslíím, že nám všem bude ještě dříve zcela třeba řádného očišťování, nežli se staneme hodni slyšet od tebe, ó nejsvatější Otče, nejsvatější vůli!“

12. Pravím **Já** : „Milé děti! Musím vám otevřeně doznat, že ačkoliv jste téměř vesměs dětmí světa, přece jste jen mnohem chytřejší nežli děti světa. Vy jste mne uchopily na pravém místě a tím jste si uspořily leccos, co by vám bylo ještě nutno přestat. Ale poněvadž jste tak chytrého srdce a poněvadž nenecháváte ve svých myslích klíčit tolik lásky a úplné důvěry ke Mně, bude vám také mnoho prominuto! Budte však rádi, že jste nebyli na Zemi diktátory; neboť ti Mne uzří ve zcela jiném rouše! – Povstaňte nyní všichni a poslechněte, co vám povím:

13. Největší mezi vámi budiž vaším služebníkem a podomkem a vzájemná, účinná láska budiž vám všem zákonem! Tomáš a Dismas ať jsou vašimi učiteli, jejich slova považujte za slova Má a jedněte podle nich, tak se stanete schopnými vejíti úplně do Mého království! Milujte je jako své nejpřímější přátele a bratry; neboť je jim ode Mne dáno vésti vás po pravé cestě do říše věčného života. Oni vás také opatří vším, čeho zatím opotřebujete!“

Kapitola 131.

Velká hostina. Generál a jeho přítel Kernbeiß o božských divech. Tomáš děkuje za léčení. Pohled na pozemské peklo.

1. Po těchto slovech vystupují opět ze dveří a přikazují Robertovi, aby za pomoci někdejších tanečnic vydal oběma učitelům Tomášovi a Dismasovi náležité množství chleba a vína, aby pak tuto posilu rozdělili novým hostům. – Robert to ihned učiní, a když se hosté venku takovými způsobem posílí, není slyšet nic jiného nežli jásot na jásot a chválení a velebení se všech stran. Oba učitelé pak po tomto rozdělení vstoupí na Můj pokyn rovněž do druhého sálu, kde také konáme již vespolek připravenou hostinu.

2. Noví hosté se však nemohou dost vynadiviti, jak bylo možné, že mohli být všichni tak rychle co nejlépe obslouženi. – Nejbližší přítel generála Theowalda praví poté toto: „Milý příteli, ale jak vám to připadá – ne, ne, tobě, chtěl jsem říci, neboť zde jsme si všichni rovni – tedy jak ti to připadá, že jsme mohli být všichni, počtem jistě přes tři tisíce našimi dvěma bratry, totiž někdejší mničem a již z dřívější doby nám známým Dismasem, jako naráz co nejhojněji opatřeni chlebem a vínem? Předtím přinesl, jak jsem zpozoroval, ačli se nemýlím, pověstný Robert Blum as se dvěma tucty úžasně krásných dívek několik lahví vína, jakož i několik bochníků chleba. Myslel jsem si při tom, zejména když oba bratři převzali zcela sami rozdělení: No, nežli tito dva rozdělí těchto nemnoho lahví a bochníků chleba všem matematicky přesně jako u vojska, budou první téměř již opět hladoví a žízniví, nežli se dostane na posledního! – Ale bylo tomu přepodivně jinak! Jako úderem nějakého kouzelného proutku měl každá z tohoto zástupu v ruku pohár plný vína a rovněž hezky velký kus nejchutnějšího pravého nebeského chleba! A těchto celkem as třicet lahví vína bylo správně vyprázdněno a poslední bochník chleba byl až do posledního drobtu rozdělen! – Nyní mně a vlastně nám všem řekni, jak byla tato věc jen zpočátku pochopitelnou přirozenou cestou možná?! Mně to je, jako že opravdu žiji, záhadou nade všechny záhady!“

3. Praví generál: „Ano, milý příteli Jene z Kernbeissu, jak tě na zemi nazývali, ty již zase příliš mnoho bádáš! Přimysli si k tomu božskou moudrost a všemohoucnost a bude ti něco takového beze vší nesnáze pochopitelné! – Cožpak jsi na Zemi pochopil vše, co jsi tu viděl a zažil? Kdo napínal tvé plíce když jsi dýchal? Kdo dával tvému srdci tlouci a tepně se vzdouvatí!? Kdo vařil v tvém žaludku pokrm, kterých jsi požíval!? Kdo odděloval životní částice od nečistoty! Kdo činil, že jsi rostl? A kdo ti zastavil vzrůst!? Kdo budoval oči a kdo ucho! A jak mistr těchto věcí vše to dokázal a jakých prostředků k tomu použil!? – Hle, všechny tyto a ještě tisíc jiných záračných jevů vídali jsme dokonce na zemi téměř denně tváří v tvář! Ale ježto jsme si na ně (tak jako na nemnohé myšlení) zvykli již od mládí, když jsme ještě zcela nic nemysleli – proto nám ono opravdu záračné při všech těchto jevech také vůbec nikdy nenapadlo a mohli jsme velmi snadno a zcela lhostejně přes ně přecházeti.

4. Ale zde, kde jsme nyní prosti vší obtížné hmoty a naše myšlení může tím nerušeněji vykonávat svou činnost, tu nás ovšem musejí všechny zjevy tohoto světa uvádějí v náležitý úžas tím více, čím více jsme schopnější rychle postřehovati, co je při nějakém zjevu opravdu záračného. Ale abychom si snad při tom lámali hlavy, abychom matematicky prokazatelně pochopili možnost takových věcí, hle, příteli Jene z Kernbeissu, to by byla holá pošestilost! Bude-li však toho k našemu dalšímu štěstí třeba, pak nás již poučí naši dva učitelé, kteří se nyní též, jak vidím otevřenými dveřmi, posilují pokrmem. Není-li však toto poučení k naší spáse absolutně třeba, pak je dosti na tom, že víme, že všemohoucímu Bohu jsou všechny věci možné. Neboť hle, já považuji vše za nezbadatelný zázrak! Chtěl-li by nyní někdo vědět podstatu všech nesčetných věcí a jevů, nepřišel by tak na věky nikdy ke konci a to by bylo možno nazvati prací non plus utra!

5. Pohleď jen na tento můj prst, jak se zdá na všechny strany zcela pohodlně pohybuje; zda to není také div?! Komu se však zachce o tom hloubat, ten to nepřivede nakonec k žádnému jistému výsledku. Bůh to tak zařídil a to stačí! Více nemusíme vědět a chápat. Pán Bůh nám všem uštedřil ze Své lásky a slitování záračně nejlepšího chleba a vína a to v nejvyšším dostatečném množství. A my jsme se jím – Jemu jedinému chvála – k nejblaženější přemíře nasytili a posílili. K čemu nám nyní ještě k tomu třeba vědět, jak záračně to provedl? Já bych něco takového považoval za marnivou titěrnou zvědavost. Poděkujeme-li však za to všemohoucímu a všedobrému Dárci, budeme mu jistě také milejší, nežli kdybychom Ho chtěli moudrostí všech andělů bádat a rozebírat!“

6. Praví Jan Kernbeiß : „Máš úplně pravdu, a já tu jsem také zcela tvého mínění! Ale překvapující a podivuhodnou přece jen vždy tato věc zůstává!“ – Praví g e n e r á l : „Ovšem to ti také žádný anděl nepopře. Ale nejsme tu, abychom věc báдали, nýbrž abychom obdivovali a co nejvděčněji požívali!“

7. Praví Jan Kernbeiß: „Ty tedy naprosto nejsi pro jakýkoli duchovní pokrok?! – Praví generál: „Ó příteli, mýlíš se velice, jestliže, jak se zdá, z mé řeči usuzuješ, že bych byl proti duchovnímu pokroku proto, že se nechci pouštět do bezúčelného zkoumání nějakého zázračného zjevu. Ó, já nic tak velice nemiluji, jako duchovní dokonalost! Horlím však jen proti takovým snahám ducha, které se do jeho sféry, aspoň prozatím, nehodí. Vyčkej jen trochu, než se k nám vrátí naši dva učitelé. Oni ti budou moci o tvé záležitosti jistě více říci, nežli já. Kdybych ti však chtěl říci více nežli vím, pak bych byl buď marnivým bláznem anebo lživým mluvku, jenž chce být všude nejmoudřejším, ale v podstatě u sebe jistě velmi zřetelně pozoruje, že je zralý pro sbor bláznů.“

8. Pohled. Oba již přicházejí! Jeden zcela prostě a bez mnohého lesku, to je Dismas – a Tomáš s pravým slunečním světlem! – Je-li ti libo, představím tě jako snaživého badatele Boží moudrosti.“

9. Praví Jan Kernbeiß: „Ó prosím tě, nejmilejší příteli, jen toho nečiň! Neboť víš, naše rozmluva má zůstat zcela mezi námi! Proč by se to mělo oznamovat celé nebeské společnosti!? No, ti dva by se na to zcela divně dívali, kdybych jim přišel s takovou otázkou! Proto jen o tom raději zcela pomlč! Jsem nyní již úplně tvého mínění a také při něm zůstanu! Ale jen těm dvěma o tom nic neříkej!“

10. Tomáš a Dismas vstupují nyní opět do tohoto prvního sálu a přistupují k velkému zástupu. A generál Theowald ve společnosti svého přítele Jana Kernbeíse jdou jim vlídně vstříc a jménem velkého zástupu vyslovují co nejdojemněji dík Pánu slávy za toto nejvyšší skvělé pohoštění. Jan K e r n b e i ß ještě zvlášť poznamenává, jak se to vše tak překvapujícím způsobem zázračně rychle přihodilo.

11. Mnich T o m á š však odpovídá na srdečný dík generála Theowalda tím, že on, Tomáš, má co děkovati za své nynější duchovní zdokonalení vedle Pána hlavně silné důtce generálově a po něm celému zástupu, který mu prokázal dobrou službu tím, že ho pro jeho velikou hloupost vyhodil. – Poté praví Jan Kernbeiß: „Nejmilejší příteli, jen o tom již nic nemluv! Neboť já jsem byl také jedním z těch, kteří tě vyhodili, ale co se jednou stalo, to již nelze žel odčinit. Já jsem toho již tisíckrát litoval. Ale člověk, ať duch či tělo, se mnohdy rozpálí, že již ani sama sebe nezná a často ani neví, jakého je pohlaví. Podle nejmoudřejších zákonů Božích nemělo by se ovšem nikdy něco takového státi; ale žel, stává se to mnohdy dokonce i mezi jinak lepšími lidmi. Ale já myslím, že když pak lidští duchové své vzájemné poklesky mezi sebou pokud možno opět napraví, poprosí vzájemně za odpuštění a podají si ruce k přátelství věčného svazku, že se ani milý nebeský Otec nebude k tomu příliš hněvivě tvářit!“

12. Praví T o m á š: „Ovšemže! Jsou-li lidé mezi sebou v pořádku, pak jsou také před Bohem! Neboť Pán Bůh nechce od lidí zajisté nic jiného, nežli aby vespolek žili jako praví bratři a sestry, aby se žádný nad druhého nepovyšoval a žádný nebyl soudcem druhého. My dva jsme neměli navzájem beztoho nikdy nic proti sobě a proto také si nemáme co odpouštět. Že jsi mne však zde v tomto duchovním světě pomohl poněkud vyhnat ven, to se našeho starého pozemského přátelského řádu beztoho ani v nejmenším netýká, a to tím méně, že jsi mně tím prokázal rozhodně jen tu nejlepší službu. Bez této události bych snad ještě doposud zůstal až po krk vězet ve své mnišské hlouposti, v níž bych vám všem byl mohl ještě připravit lecjakou mrzutost, zatím co nyní milostí Páně mohu a podle vyzvání svého vlastního srdce dokonce musím mnohonásobně napravit hlouposti, kterých jsem se na vás již dopustil.“

13. Kolik hloupostí jsem se vám na zemi nažvanil, takže nyní dokonce jsou mezi vámi asi někteří, kteří jsou dosud v zajetí té či oné hlouposti, kterou jsem vám jako kněz namluvil. Ale to vše nyní na vás mnohonásobně napravím. Hlouposti budou zničeny a na jejich místo nastoupí, pokud je to jen v mých silách, moudré poučení. Ten však, který mně dal tento čistě nebeský úřad, posilní vás i mne tomuto nejkrásnějšímu úkolu!

14. Velkou milostí Páně byla mně udělena schopnost že mohu také vidět, co se nyní děje na Zemi a zejména v naší pozemské prvé vlasti. Také vy obdržíte brzy zvěst od několika sem přicházejících nově příchozích. Řeknu vám, jak to vidím a jak mně to Pán Sám zjevuje: Velcí, kteří již byli velmi malí, našli na krvi svých bratří dobrou píci a stali se opět tuční a silní. Místo aby poděkovali Pánu za vítězství nad svými domnělými ubohými nepřáteli, nevědí nyní, co by hrdostí, pýchou, vysokomyslností a pomstou učinili. Satan, který to dobře pozoruje, strká jim na jeviště světové politiky pod nohy celé peklo. A oni se chápou pekla a hospodaří podle jeho zásad!

15. „Nesudte, abyste nebyli souzeni! A neztracujte abyste nebyli zatraceni! Buďte milosrdní, tak také dojdete milosrdenství!“ To jsou nejvyšší vážná napomenutí a zákony Páně, které On dal lidem na Zemi. Ale přes všechna tato vážná božská napomenutí a zákony dělají ti, kteří se stali mocnými, se svými bratry, co chtějí. Soudí, odsuzují, zatracují a usmrcují nyní podle libosti, jelikož mají vnější moc. – Z těchto v poslední době ukrutně zavražděných přijdou sem nyní brzy někteří a spustí velký žalostný nárek. Musíte je ihned vzít k sobě a potěšiti a uklidniti je, tak vykonáte prvé nebeské dílo!“

Kapitola 132.

Přichází dav popravených a zoufalých. Vůdce sděluje jejich smutné příhody. Filozofie bezbožnosti a nelásky.

1. Sotva byl Tomáš ukončil své poučení velkému zástupu, bylo již zvenčí slyšet mocný křik a kvílení. – T o m á š vyzývá zástup k pozornosti a praví: „Jak nyní slyšíte, naplňuje se již, co jsem vám právě milostí Páně oznámil! Hrozně rozrušený dav se blíží k tomuto domu. Nyní slyšíme mocný křik a kvílení. Příchozí byli jistě asi velmi utiskováni a v nejvyšším stupni urázení. Jsou to duše nemilosrdně popravených; přicházejí blíž a blíže. Proto nyní třeba dávat velice pozor, abychom jejich slova nepřeslechli! – Nyní tiše, přátelé! Již spěchají velkou zahradní cestou sem! – Jeden muž, zcela zasmušilého vzezření, oděný černou sametovou kazajkou, mající hlavu zdobenou modrou, zlatem vyšívanou čepičkou, kráčí vpředu téměř jako opilý a asi třicet lidí ho následuje. – Za nimi pozorují něco jako plameny! – Ó to vypadá velmi hrozně! – Ale nyní tiše!“

2. Onen zasmušilý v ů d c e se zastaví, obrátí se, přehlíží svou společnost a praví jí: „Tu jsme nyní v největší bídě, v nejvyšším žalostném stavu! Ó má ubohá choť! Tvůj stín v podobě pomstou sršících plamenů marně spěchá ze nejvyšší hanebně zavražděným choťem! Celé peklo se proti němu spiklo a jeho smrtonosná pracka ho uchopila, aby ho na věky nikdy nepustila – Ó moji milí přátelé! Marně voláte a kvílíte v tomto temném světě trápení! Předlouhý čas jsme již utíkali, křičeli a vyli; ale se žádné strany nám nepřichází žádná pomoc nebo útěcha! Není Boha a není odplaty! Nadarmo voláte o pomstu našim vrahům! Neboť kdyby byl nějaký všespravedlivý Bůh, nemohl by přece nikdy dopustit, aby na té satanské mnou na věky prokleté zemi páchali nejvyšší bědní lidé na jiných bědných takové hanebnosti!“

3. Copak jsme učinili, aby to zasluhovalo smrt? Chtěli jsme jen, co nám sliboval a skutečně dal náš císař a král. A protože jsme to chtěli a nemohli jsme od toho, co nám bylo dáno z dneška na zítřek jako zbabělí a usmrkaní hloupí kluci na císařské dožádání jen tak beze všeho opustit (aniž bychom měli vědět proč) – dotazovali jsme se a touto otázkou jsme se stali buřiči a velezrádci. Bránili jsme se proti takovému nařčení nejprve mravně a potom také fyzicky. Tu proti nám vytáhli do pole s mocí dvou císařů a nebyli by nás porazili, kdyby byli nepoužili všemožných prostředků. Nevzdali jsme se na milost a nemilost, nýbrž na amnestii zaručenou Ruskem. A tady ji nyní máme jako popravení političtí zločinci!

4. Ó prokletá země i se všemi svými lidmi a nádherami! Kdo může být na této satanské Zemi dost bohatý, dost mocný a ukrutný, ten má také pro sebe plné právo a může dát povraždit jako zločince všechny, kteří nechťejí jeho právo přijmouti jako skutečné, lidstvo opravdu oblažu-

jící právo. – Pravdu mají, že nás zavraždili! Viděli, jak se musí satanská půda zpracovávat, aby si na ní opatřili blaženost ma útraty milionů ubohých trávožravců. Kdybychom to byli již dávno učinili, byli bychom v témž právu, které bychom si byli sami utvořili v náš prospěch. Ale takto nás předešli a mají na ní také veškeré právo pro sebe. A kdo jim, kteří jsou nyní mocní, nedá za pravdu?!

5. Kdyby byl Bůh, Ten by to mohl učinit. Jelikož však není věčně Boha jsou svobodni a mohou dělat co chtějí! Každá ukrutnost je správná, protože oni ji, ježto mají moc, prohlašují za právo a nikdo jich nemůže volat k odpovědnosti. Krátce, ono staré „potiori jus“(silnější má právo) platí pro všechny časy! Jedině bohatý a zároveň mocný má právo žít a chudák může hřešit, bezpráví činit a býti za to potrestán, protože je malomocný a nemůže, co právem považuje za svou potřebu, převládající mocí uplatnit. – Věříte nyní snad ještě v Boha a odplatu?“

6. Volají v š i c h n i ostatní: „Ne, ne, nikdy nevěříme! Správně jsi mluvil, je to tak! Ano, peklo je, a to na světě! Ale dobrého a spravedlivého Boha věčně nikdy není! Neboť kdyby byl nějaký Bůh, pak by musel proklatou zemi již dávno ke všem čertům odsoudit. Ale protože Boha není a být nemůže, je a zůstává Země stále trůnem pekla! Tak tomu jest, tak tomu jest! A tak to zůstane!“

7. Praví j i n ý z této zcela nové přišedší společnosti: „Pane hrabě, máte pravdu! Já jsem zcela vašeho mínění až na to, že není B o h a ! Ale že se tento Bůh anebo tvůrčí Princip o prach Země právě tak málo stará, jako jsme se my kdy starali o vyschlou kapku vody, která se vyronila –za nejhlubšího spánku snad z póru malíčku na noze, to můžeme s jistotou předpokládat. Pranice anebo válka-mezí lidmi na zemi je před očima pravého Božství něco mnohem nepatrnějšího, nežli je pro čínského císaře válka nálevníků v rosné kapce anebo monád atomů v prázdné pouze vzduchem naplněné porcelánové medicínální lahvičce! Proto máte pane hrabě také úplnou pravdu, říkáte-li: „Měli pravdu, že nás zavraždili! Neboť věděli, jak se musí satanská půda zpracovat, aby si na ní mohli připravit blaženost!“ – Ó, tu jste, pane hrabě, promluvil velké, moudré slovo!

8. Věru, zloději, lupiči a vrahové jsou vlastně nejchytřejší lidé na Zemi! Dovedou co nejlépe odhadnouti cenu věcí, lidí a jejich života, protože totiž vědí, že trilion lidí před Bohem je právě tolik jako nic. Bohu nezáleží na životě miliardy miliard lidí. Zda se všichni navzájem pobijí, anebo zda tu a tam jich ještě několik zůstane, to je u Boha zcela j e d n o „ Proto nesmíme však také budoucně býti tak hloupí, jako jsme byli dosud! Uzavřeme spolek a co se nám dostane do rukou, musí být bezohledně zničeno!“

9. Praví třetí: „Já myslím, že tak trochu ohledu bychom snad přece jen měli mít k jistým nám nějak se nahodivším jednotlivcům – jako například k našim rodičům, ženám, bratřím, sestřím a dětem a ještě k nějakému jinému velmi dobrému příteli.“

10. Praví druhý: „Jaký ohled?! Co rodiče, co žena, děti a bratři, sestry a ostatní přátelé!? Ohled není nic jiného nežli buď úmyslná anebo skutečná zbabělost vůči jiným, které člověk nechá, jak řečeno, pro čest anebo lepší prospěch ještě trochu dále žít; anebo je člověk považuje va vlastní vědomé slabosti za značně mocnější nežli sebe sama! To je tedy ohled! – Rodiče? Výsměch pekla! To jsou první tyrani dětí. Proto žádný ohled k takovým obtížným vládcům! – Žena!? No, je-li ještě mladá a velmi bujná, může se šetřit! Ale zestárne-li jednou a zoškliví, pak již žádné šetření, neboť pak přece nemůže již nikomu sloužit za potěšení! – Děti jako velmi způsobné loutky na hraní, jestliže se pěkně zdařily, dám si také líbit, ačkoliv považuji za moudřejší ty národy Země, kteří své nejkrásnější a nejbujnější děti zabijí a pak sežerou, protože mají lepší tělo nežli děti hubené a ošklivé. Jsou-li však jednou veliké, pak také s těmito pijavici svých rodičů již žádného ohledu! A zde, kde člověk nepříjde již nepochybně k žádným dětem, leč k těm, které zplodil na Zemi, nebude se bráti na zcela žádné dítě ohled! Bratři a sestry a ostatní přátelé jsou již na Zemi nejobtížnějšími bližními a zde se jimi stávají tím více! Proto již zcela žádný ohled s nimi ! Kdyby měli lidé na hloupé Zemi poznání, jaké mám zde nyní já, tu by se prvorozený, jakmile by dospěl k sebevědomí a k náležité síle, dovedl zhodit těchto obtížných

domněle stejně oprávněných soupeřů. Ale co na Zemi sluje člověk, je až na nemnohé rafinované taškáře čistě dobytek a to ještě hloupý. A tak se také nutně stává, že jedno dobytče zůstává již na obtíž druhému, dokud není od vychytralého zabito, anebo dokud nezdechne starým jadem vzduchu! – Proto již žádné šetření a s nikým žádný ohled!“

Kapitola 133.

Pan hrabě a Bezohledný. Životopis obou, Jejich jednomyslné, temné zneuznávání Boha. Pyšný nápadník Královského trůnu a jeho žalostný konec.

1. Práví hrabě: „Příteli, ty zacházíš se svou bezohledností přece jen příliš daleko! Neboť tím přece odsuzuješ také sama sebe a vyslovuješ stejnou bezohlednost vůči sobě samému. Bude ti vhod, kdyby se lidé podle týchž zásad chtěli zbavit anebo zbavili tebe?! – Práví Bezohledný: „To platí jednomu jako druhému! Potiori fiat jus! (Silnějšímu staň se právo), kdyby se mě někdo chtěl pro svůj prospěch zhostiti, pak bych ho sám nazval oslem, kdyby tak neučinil!“

2. Práví hrabě: „Ty bys tedy neměl ani ke mně žádného ohledu?“ – Práví Bezohledný: „Kdybych z toho mohl mít prospěch, ovšem že ne! Pan hrabě dal přece sám našim pozemským, vrahům za pravdu, že se nás zbavili, protože nás nepokládali za užitečné pro své cíle. Můžete mi pak dávat za nepravdu myslím-li a cítím-li zcela tak, jako vy sám, pane hrabě?“

3. Práví hrabě: „A tak – se to má s tou dobou!? – Poslyš! Ty jsi také jeden, který mne chce chytit! Ale to se ti nepodaří, neboť já nyní již vím, co mám dělat!“

4. Práví Bezohledný: „Co uděláte a co můžete dělat? – Pravím zcela otevřeně, že můžete nyní se mnou právě tolik dělat, kolik jste mohl v poslední době svého života, kdy jste musel tak jako já následovat katovy metly na šibenici – jako vůl ran a kousnutí psů na jatky. Všichni jsme se již až hanba nakleli a nic to nepomohlo. Také jsme již všichni náležitě volali devětsetdevěta-devadesát tisíc ďáblů a žádný se nedal vidět! Prokleli jsme co nejmocněji Boha, smrt, ďábly, nebe, Zemi, Slunce, Měsíc a peklo; avšak k naší největší zlosti si také nechtějí z toho nic dělat. – Řekněte mi, co můžete nyní ještě dělat? – Chcete se snad dokonce začít modlit?“

5. Práví hrabě: „Ano, právě to chci učinit, abych tě tím aspoň k smrti rozzlobil!“ – Práví Bezohledný: „Ó jen tak dále, pane hrabě, má svaly smíchové jsou již v nejúplnějším napětí, aby vás mohly v modlitbě náležitě podporovati. Ale řekněte mně, ke k o m u se budete modlit? K nekonečně velkému Bohu, který váš hlas právě tak málo uslyší, jako asi vy slyšíte hlasy sirém oněch malých bytostí, které v trilionech přebývají v jedné rosné kapce ; anebo k nějakému nekonečně maličkému božičku, jehož uši by asi byly pro náš mohutný hlas přece jen až příliš malé?! Anebo spustíte snad i nejvyšší zbožnou modlitbičku k nejsvětějšímu srdci Ježíše a Marie a vedle toho také modlitbičku k svatému Josefovi?!

6. Práví hrabě: „Zcela hněvivě – teď mně drž hubu, anebo ti ji roztrhnu! Ty zatracená šibeniční mrcho! Ta sprostá nikdy nenarozená, nýbrž jako tele vržená kanálie se nyní opovažuješ dobírat si mne, prvého kavalíra celých Uher Čert aby tě vzal, ty bídná psí mrcho! Budu-li chtít se modlit, pak to učiním a nebudu to velerozumně věšeti takové kanálii na prasečí nos! Hleděl, ať mně přijde z očí, jinak pocítí sílu mé kavalírské paže!“

7. Práví Bezohledný: „Pane hrabě, hledte, jaký jste to zvláštní člověk! Jaký jste byl na zemi, takovým jste také zde! Nemluvil jsem k vám nyní nic jiného, nežli co jsem sám přijal od vás. A to vás nyní zlobí až k puknutí! – Kdy jste, milý pane hrabě, v nějakého Boha vůbec věřil? Vaším bohem byl nekonečný prostor a rovněž nekonečný čas. Nezlobíval jste se často sám, až jste plival žluč, spatřil-li jste krucifix anebo mariánský obraz?! Anebo zda jste se nestal skutečný nepřítelem šlechtného Košuta proto, že Vám byl náboženským blouzněm a nezřídka volal zcela vážně o pomoc Boha Krista?! Pomodlil jste se kdy na světě i jen j e d e n Otčenáš? – A Vy se teď chcete modlit! – Táže se vás: Jak, co a ke k o m u ?!

Praví hrabě ještě pln hněvu: „Na tom vám čerta záleží! Copak jsem nemohl být na světě ve svém nitru zcela jiný člověk, nežli jak jsem se ukazoval na venek?“

9. Praví Bezohledný: „To asi sotva, pane hrabě! Řeknu Vám přesně, jak jste se choval uvnitř a na venek! Hledte pane hrabě, uvnitř jste byl nepřítelem nejkrásnějšího a nejvznešenějšího, nejpůvabnějšího těla Venušina a navenek jste byl kavalír non plus ultra a raději byste se byl sám stal králem celých Uher, nežli byste byl někoho jiného korunoval za krále. Kristus byl u vás všivou bajkou Švábů, chycenou z židovství! A jiné božství – přízrakem nějakého filozofického hltona, umírajícího hladem! – A vy vyprávíte, že jste byl uvnitř zcela jiným člověkem, nežli jakým jste se ukazoval na venek?! Prosim vás, neobelhávejte přece sama sebe, pane hrabě! – Milý pane hrabě, ó wir kennimus nos – – (známe se) vy a modlíti se! To jsou dva zcela opačné póly, které se ještě nikdy nedotkly a také se stěží kdy dotknou – Rozumíte mi nyní?“

10. Praví hrabě: „Řekni mi nyní jen jedno, kdo mu vlastně dává právo se mnou mluvit tak, jako kdybychom byli spolu někde pásli prasata? Cožpak myslí, že si to hrabě Bathianyi dá od něho snad dokonce delší dobu líbit? Anebo se snad domnívá, že jsem s ním v jedné hodnosti svým neštěstím anebo tím, že jsem v poslední době bojoval v řadách obyčejných husarů? Ó, pak se velice mylí! – Pravím mu, jestli svou nevázaností hubu brzy co nejdokonaleji neuklidní, pak se brzy dozví jaký je rozdíl mezi mnou a jím! Proto nyní již ani slova! Vzal si příklad z našich ostatních dvaatřiceti druhů v utrpení! Všichni jsou tiší a klidní a oplakávají ve mně nejlepšího krále, jímž jsem se měl stát. Jen on se opovažuje a chce si mně dobírat, protože tu nyní stojím bez pomoci. Dal si však tuto chuť zajíti, jinak by mu mohla přijít velmi draho!“

11. Praví Bezohledný: „Pane hrabě! Naše zbraně v tomto dusném světě, v němž my sami jsme jen parou, záleží jen v jazyku a někdy také v rukou a nohách, z nichž jsou to zejména nohy, které při prasknutí do bot hrají nejvyšší důležitou úlohu. Jazykem se mnou tak příliš snadno něco nesvedete rovněž také rukama ne; neboť boxování jsem se naučil v Anglii jako umění. Ale při používání nohou mě asi velmi značně předčíte, neboť tímto způsobem jsem nohou nikdy nepoužíval.“

12. H r a b ě se nyní odvrací od bezohledného a praví k jinému: „Příteli, co říkáš této nesmírné drzosti tohoto nejvyššího sprostého honvédskeho husara?! Copak z toho časem bude, bude-li si muset člověk nechat od takového chlapa dělat na hlavu? – Řekni mi přece, zda snad neznáš tohoto chlapa po světské stránce podrobněji? Já vím jen tolik, že jsem ho několikrát viděl mezi nejsprostšími honvédy. Odkud však je a co asi byl dříve, to je mi úplně neznámo.“

13. Praví oslovený: Pokud vím, byl kdysi mnichem řádu františkánů a měl mezi svými rovnými pro řád poněkud nepříjemnou pověst tak zvaného jasnovidce. Říkal častěji různé, celý řád o překot pobuřující věci o řádu samém a napomenutí vůbec nepřijal. A když ho chtěli za to zavřít do disciplinární jizby, napráskal jako nevázaný silný chlap celému konventu (klášteru). Když ho však časem takové škádlení a bití omrzelo, sebral jednoho dne všechno své řádové šaškovství, vstrčil je do záchodu a opustil poté s trochou sebou vzatých klášterních peněz konvent a dal se najmout u nejbližšího praporu honvédů. Rozháněl se všude úplně jako lev, proto tedy také musel nyní s námi jako velitel umřít. – To je však také vše, co o něm vím,.

14. Praví hrabě: „Hle, hle, teď je mi teprve líto, že jsem si na toho dobrého člověka trochu příliš tvrdě vyjel. Byl-li dříve mnichem a o tolik moudřejší nežli jeho řádoví kolegové, jejichž rozum byl vždy zabeđený, že je spráskal – pak náleží již dávno a nejvyšší zřejmě k lepším lidem. Á, s tím musím ihned opět zcela přátelsky navázat!“ – Poté se h r a b ě obrátí ihned k bezohlednému a praví: „Nejváženější příteli! Nesmíte mi již zazlívát, že jsem s vámi dříve zacházel snad přece jen poněkud příliš nezdvouřile; ale nevěděl jsem, kdo vlastně jste. Jelikož jsem se však nyní dověděl od tohoto ctěného přítele kdo jste a kdo jste byl na světě, nabývá ovšem nyní vše to, co jste ke mně mluvil zcela jiné tvářnosti! – Vy jste tedy skutečný obr Goliáš, který se z vnitřního, lepšího přesvědčení obrátil k svému řádu zády a pak se silnou rukou chopil meče k možné záchraně vlasti!“

15. Práví Bezohledný: „Ano, milý pane hrabě, tím jsem! Obětoval jsem se pro blaho lidstva, jehož příliš těžké otrocké řetězy mně byly nesnesitelně obtížné. – Avšak, pane hrabě: My jsme seli, jiní však budou sklízeti! Tak tomu v hloupém světě vždy bylo a tak to také zůstane! Vynálezci velkých věcí zmírali téměř vždy hladem, ale jejich přátelé se pak tím krmili. My jsme viníci obdělali a naše žeň byla krev a smrt! Zlatou šťávu révy budou však lisovat ti, kteří přijdou po nás. Krásný osud velkých lidí! Jsou odsouzeni, aby pracovali pro zaopatření much masařek. Když pak přijde doba dlouho kýžené žně, přepadnou velké roje lenivých masařek velké lidi, usmrtí je a pak se zmocní krásné žně! Jak se Vám líbí toto božské, moudré zřízení světa a jeho přirozené právních životních poměrů?“

16. Práví hrabě: „Příteli proklatě špatně! O tom věru lépe mlčet nežli mluvit. Neboť toto zřízení je dokonce pro náhodu příliš špatné, neřku-li pro nějakou nejvyšší moudrou nejvyšší bytost! – Zdá se, že si Božství, je-li jaké, nepovšimne ani v nejmenším svých děl. Stačí mu bezpochyby na druh božské hry, bytosti a lidí pouze jen stvořit. Jsou-li jednou tu, pak se milé Božství stará opět hlavně o to, aby bylo co možno brzy popraveni. A aby to mohlo tím snáze jít a se dít, nechává oduševňovat jinak klidné lidstvo nejhanebnějším sobectvím a vládychtivostí. Puzen touto pekelnou chtivostí stává se bratr bratru hyenou a naplněn nikdy neuhasínající krvežíznivostí! Ó, to je hanebné! Ošklivá hra se životem sebevědomé lidské loutky! Jakou náhradu může také Božství poskytnouti a dát člověku, který tak jako já, tisíckrát co nejhanebněji zemřel, ano zemřel smrtí, jakou by se světové dějiny sotva mohly vykázat.“

17. Představ si prvního hraběte celých Uher! Tento hrabě je odsouzen několika bezvousými malými císařskými vojenskými soudci k smrti na šibenici. Hrabě je ihned beze všech dalších okolností vlečen na popraviště. Ježto nyní vidí, že pro něho není ani milost ani odpuštění, učiní v největším zoufalství sebevražedný pokus, který se mu však žel nezdaří. Přihlížející lid, přemožen soucitem, začne nahlas klnout a hrozit a žádá bezpodmínečný odklad mé popravy. Vykonavatelé povolí, avšak jen pro ránu na krku a hrabě je odveden zpět do nemocnice, kde mu poskytnou lékařskou pomoc, sotva že bolest rány poněkud polevila, kojil se hrabě pevnou nadějí, že si bude moci nyní vyžádat od císaře amnestii. Tu přichází k večeru auditor anebo ať už to byl kdokoli, probudí hraběte ze spánku ve mdlobách a předčítá mu druhý rozsudek smrti, který musí být ihned vykonán. Hrabě, jakoby tisíce blesky zasažen, bezmocně se zhroutí, takže jej musejí křísit. Když se opět trochu vzpomene, je ihned uchopen pacholky a da capo (opět) vyveden na popraviště, kde je takřka cestou milosti několika myslivci jako pes zastřelen a pak ihned jako nějaká mrcha zahrabán. A tímto hrabětem jsem já, což je ti asi beztoho známo. A hle, to se nazývá spravedlnost! Ó ty vším Božstvím prokletá spravedlnosti!

18. Ale nicméně se nyní nemohu nad čistě bestiální ukrutností lidí tak velice zlobit; neboť zdají se mi spíše němými nástroji nějaké neviditelné moci, nežli aby činili něco takového jen za své nejvyšší vlastní vůle – z kteréhož důvodu onen v mnohých věcech moudrý učitel z Nazaretu prosil také při své popravě svého domnělého Boha Otce za odpuštění svým vrahům, ježto také On byl jistě toho nerozhodujícího mínění, že přirozenost lidí přece jen nemůže býti tak zlá. A téhož mínění jsem tedy také já.

19. Ale vlastní Božství anebo satan, (cokoli je tu přemocné) – to vidělo vlastního ďábla. Tato všemohoucí Bytost sedí pohodlně v jakémsi nepřístupném centru a vysílá neustále svůj nejedovatější dech ke všem světovým tělesům a obveseluje se pak nesčíslnými, jí samou připravovanými vražednými podívanými. Že jsou však přítom ubozí herci co nejstrašněji trýznění, o to se velké Božství právě tak málo stará, jako se staráme my lidé o válku nálevníků v rosné kapce, o níž ses předtím velmi moudře a příznačně zmínil, a kterouž kapku snad už nejbližší vteřina odvané do moře věčného zapomenutí. – Rád bych tedy znal toto hanebné Božství, ale zároveň bych si přál moc, která by je zahubila!“

20. Práví Bezohledný: Máš zcela pravdu, nyní se teprve k sobě náležitě hodíme. – Ale, slyším v blízkosti jakoby lidské hlasy! – Proto nyní tíše, snad uslyšíme něco pro naši útěchu!“

Jako útěcha popravených hýbe se nejprve mstivost. Nauka Bezohledného o cti. Cizí hlasy a jejich účinek. Nouze učí modlitbě. Spásný hlas.

1. Praví hrabě: „Co útěcha! Kdo by nás mohl utěšit? – Náležitá odplata těm, kteří nás dali na zemi beze všeho jedině pravého přirozeného práva dokazatelného důvodu zavraždit, bylo by jedinou útěchou pro mne jako jistě také pro vás všechny! Každá jiná útěcha je mi ošklivostí. Myslíš, že by mne Bůh mohl snad odškodnit tisíci nebími za to, co jsem ztratil, ženu, čest a veškeren velký majetek!? Víím sice, že bych to byl časem musel stejně opustit a odevzdat potomstvu, ale to by se bylo stalo se ctí mně přináležející a mé jméno by přešlo skvoucí jako Slunce na nejspodnější potomstvo jako jméno Davidovo anebo Šalomounovo. Ale takto mé jméno nyní ve světě zhasne jako mdle hořící lampa v moci za burácení nejprudších bouří a škodolibí světští soudcové je naleznou v pozdějších dobách zaznamenané mezi šibeničníky! Tedy odplata, nejúprosnější p o m s t a! To je heslem pro naši útěchu, pro naše spravedlivé usmíření za utrpenou, nekonečnou potupu! Proto pryč se vším, co i jen slabě zavání nějakým vše usmířícím Božstvím, anebo jinakým andělským zprostředkováním! – Především musí být na zemi úplně obnovena naše č e s t a naši vrahové musejí být až do miliontého údu co nejpekelněji pomstěni; pak teprve začneme před tribunálem všech d'áblů mluvit o nějakém usmíření v pekle!“

2. Praví Bezohledný : „Ale milý pane hrabě, vy jste se octl v poněkud silném afektu (pohnutí myslí) a nemůžete tedy také o této věci uvažovat s patřičným klidem a s náležitým oceněním! – Hleďte, pane hrabě, já, který ještě zcela bezohledně přísně usuzuji a mám nadmíru žhavé srdce, myslím o sporné věci obnovy naší c t i na Zemi zcela ztracené na šibenici, zcela jinak. Jakoupak ctí by nám bylo nyní, požívati cti u tohoto hanebného světa? V takovém „čestném světě“ bych se za obnovení své ztracené světské cti poděkoval! Pravím Vám, pane hrabě, tito hloupí světští volové byli by nám nemohli prokázati vůbec větší cti, nežli právě způsobem jak s námi naložili. Bylo by ctí býti ctěn těmito nejničernějšími hanebnými bestiiemi? Ne, probůh, toto přání budiž mému srdci věčně vzdáleno!“

3. Kde by bylo jméno šlechtného Bluma, kdyby mu byl býval ten dobytek, kníže Windischgrätz nerazil zlatou cestu nesmrtnosti prachem a olovem? Dávno by již o něm sotva někdo něco věděl! Takto však zůstává jeho jméno pro všechny časy jako pravé čestné jméno uchováno, kdežto jména všech ostatních vyslanců se již příštím rokem octnou v úplném zapomnutí, – A právě tak a ještě lépe to bude s našimi jmény! Mám pravdu anebo ne?“

4. Praví hrabě poněkud klidněji: „Hle to se mi od vás líbí! To je skvostná myšlenka! Vskutku pravdivá! Také já nepotřebuji již žádné cti na tomto hrozném světě! Ano, ano, taková světská čest by byla pro nás opravdu jen největší hanbou! – Máte pravdu, zcela pravdu!“

5. Po těchto slovech hraběte je slyšet opět hlasy, a tentokrát je slyší také sám hrabě, takže praví k Bezohlednému: „No, no, tentokrát jsem také slyšel hlasy jakoby velmi mnohých lidí! To není špatné! Nakonec jsme zde byli vyslíděni nám velmi nepřátelsky smýšlejícími duchy a to nás nyní zcela uzavřeli a zajmou nás a zaženou pak někam do pekla anebo ke všem čertům. Jsou nám asi zcela na blízku, ježto jejich hlasy lze dosti jasně slyšet. Copak kdybychom se přece ještě možno-li pokusili prchnout někam dále kupředu, buď vpravo anebo vlevo? Neboť soudě podle hlasů jsou, jak se zdá, naši na nás číhající nepřátelé zrovna před námi.“

6. Praví Bezohledný: „Tu jsem již opět jiného mínění! Kam bychom uprchli v této věčné noci, kde kolem sebe pocítujeme sotva tolik světla, že se můžeme v neblížší blízkosti navzájem rozeznat a dosti špatně poznávat? – Kdo z nás se vyzná v této krajině zpropadené anebo světě, či co to asi je? Pádíme-li snad několik kroků na nějakou stranu, pojme nás co nejmilostivěji do nekonečna sahající propast per omnia saecula saeculorum (pro všechny časy časů) – Amen! Neboť zde se zdá, jakoby již vše chtělo být nekonečné a věčné! – Anebo mohli bychom našim nepřátelům spěchat přímo do tlamy. Neboť válečná lest bude nepochybně také zde domovem. A hlavní masa se může zdržovat právě tam, odkud neslyšíme zcela žádné hlasy; a

právě tam, kde bychom se domnívali býti nejjistější, mohli bychom být nejspíše zajati. Proto se tu chovejme jen zcela klidně! A přiblíží-li se k nám snad nějaký malý předvoj anebo několik plíživých zvědů, ihned je pochyťáme, zajmem a zacpeme jim hubu! – Pane hrabě, snad mi rozumíte?“

7. Práví j i n ý ze společnosti: „Vše by bylo správné, kdyby bylo možno duchy usmrtili! Ale, že ducha již nelze usmrtit, poznáváte již z toho, že také my přesto že usmrcovatelé našich těl vyfoukli na světě z našich těl světlo života, nemohli nás usmrtit a my zde právě tak dále žijeme, jako kdybychom nebyli nikdy usmrceni. Je to sice život nejvyšš bédný, takže bédnějšího být nemůže; ale život to přece jen jest a zůstává.

8. Soudím zde však takto: Měli bychom se dát bez obalu chytit a dělat s našimi domnělymi nepřáteli společnou věc. Mně to aspoň připadá vůbec tak, že v podstatě nemůžeme mít zcela žádných nepřátel. Neboť jak bychom si zde mohli učinit nějaké nepřátele, když jsme se mimo nás se žádnou duší ještě nesrazili!?

9. Práví hrabě: „Příteli, tomu nerozumíte! Copak zde v tomto prokletém ďábelském světě není také velké množství černožlutých duší anebo duchů, což je tolik jako ďáblů?! A to postačí! Kdo byl černožlutý na světě (rakousko-císařský) bude jím také zde a je tedy našim nepřitelem – například Latour, Lamperg a druhové, ti budou zajisté asi na věky našimi nepřáteli!“

10. Práví druhý: „Nevěřím, pane hrabě! Neboť černožlutí jsou jen boháči! Jen ať je stát učiní chudými, aby se jim hladem třepaly kalhoty na nohou a stanou se radikální jako vlci! Teprve až všeho pozбудou tělesnou smrtí a nezůstane jim nic jiného, nežli nejbídnější nahá život duše, pak jejich černožlutá mysl utrpí nanejvýš jistě také největší ztroskotání.“

11. Práví třetí: „No černožlutí a duchovní svět, to by se pěkně spolu hodilo! Uvážíme-li však jen, proč poddaní vlastního Rakouska jsou černožlutí, pak také nejsnáze poznáme, že v tomto duchovním světě nemůže již nikdo mít černožluté smýšlení. – A proč jsou poddaní Rakouska černožlutí? Poddaní Rakouska jsou černožlutí, předně: Z bázně před mnohými bajonety, děly a šibenicemi, – za druhé: Boháči ze sobectví, vojsko rovněž ze sobectví a úředníci rovněž ze sobectví; neboť jim všem neleží na srdci ani blaho národů, ani blaho jejich císaře, nýbrž jen jejich nejvyš vlastní blaho – a za třetí mnozí jsou také černožlutí z jakési náboženské hlouposti, protože byl jeden svatý černožlutý, císař Leopold, a jeden zbožný, všechny protestanty pronásledující a usmrcující Ferdinand. Poslední druh by se tu snad mohl udržet; ale ručím za to, že z prých dvou druhů zde nenaleznete ani stopu!“

12. Práví hrabě: „Dobře jste mluvil, je to pravda! Ale já rozumím pod černožlutým něco zcela jiného nežli myslíte vy, a s tím bychom se také zde dobře mohli setkat. Je to: Pomstychtivá, vládychtivá zlomyslnost! – Haha, příteli! Co tomu říkáte?“ – Práví třetí: „Nic nežli: Kde nic není, tam je také všechna pomsta a vládychtivá zlomyslnost ta tam a všechna skutečná aneb falešná práva dávají se nepravou cestou!“ Na to právě hrabě: „Příteli, vnitřní satanská zlomyslnost je ohnivý červ, který neumírá a jehož oheň nikdy neuhasíná a také nikdy nemůže být nasycen! My ovšem nemáme nic jiného, nežli svou nejbídnější existenci; ale právě zlomyslnosti může to být ještě až příliš málo bédné a proto lze až příliš snadno předpokládat, že je jejím nejtoužebnějším přáním, aby nás učinila co možno ještě bédnější. Proto tedy také myslím, že bychom se měli zcela pomalu odebrati, nohama a rukama klátíce, z tohoto místa. A narazíme-li na někoho, zeptáme se ho, kdo jest. Nebude-li nám nebezpečný, přijmeme ho; bude-li však mít na sobě něco nebezpečného, což by se dalo hned rozpoznat, nuže, necháme ho opět jít!“

13. Ale nejlépe by přece jen bylo, kdybychom se začali poněkud m o d l i t i. –Považoval jsem sice na zemi sotva něco hloupějšího nežli je modlení, zvláště růženec a latinské modlitby; ale zde mi to připadá tak, že by bylo přece jen dobré trochu se pomodlit k nějaké nejvyšší Bytosti božské. A vy, milý příteli, který jste byl na Zemi františkánem, dovedete přece ještě několik praeces (modliteb) například Pater noster latinsky anebo německy, slovinsky uhersky to bude

zcela jedno! Jestliže nám to nic nepomůže, pak nám to také nanejvýš nepochybně vůbec neškodí. – Budte tedy tak dobrý a aspoň nám tak žertem předříkávejte!“

14. Praví bezohledný františkán: „Proč ne? To by však znamenalo korunovat lidský rozum lejnem. Chcete-li se již někdo modlit, pak musíte vědět, ke komu a proč se má modlit! Ale modlit se jaksí pro ukrácení času, je před mýma očima největší a dokonce nejhříšnější hloupost; neboť je-li nějaký nejvyšší moudrý Bůh, pak Mu bude takové modlení, nejvyšší hloupé mumlání připadati ještě ošklivější nežli našinci; není-li však Boha, nuže, pak by bylo hloupostí ještě větší, kdybychom dávali zaznívati našim latinským modlitbám, k nějakému naprostému nic. – Jsem tudíž toho nerozhodujícího mínění, abychom zatím nekonali z c e l a n i c, nýbrž abychom vyčkávali vše s nejvyšším možným klidem. Ať se nakonec stane cokoli, budeme zcela připraveni na vše, ať nás potká cokoli!“

15. Ale nyní slyším vážně zcela ve vsí blízkosti hlasy, ano, ba i slova, jak alespoň mně to připadá. Slyšte, slyšte! Ze slov nejlépe poznáme, jací duchové jsou nyní v naší blízkosti. – Aha, aha! Slyšeli jste to? – Já jsem nyní zcela zřetelně rozuměl slova: „ O b r a t t e s e v s r d c i n a J e ž í š e , Ukřižovaného, tak vám bude pomůženo!“

16. Praví poté hrabě, který slyšel tatáž slova: „Příteli, tu to již pěkně vypadá! Tímto čistě římskokatolickým voláním a případným zařízením se s naší strany podle něho nám asi zpropadeně málo pomůže! – Já se jen divím že jsme zde byli odkázáni pouze na J e ž í š e a nikoli zároveň také na celou litanii svatých! Ano, dokonce bych chtěl tvrdit, že to nebylo zvolání samospasitelné, nýbrž snad luteránské anebo kalvínské!“

17. Praví františkán: „To je nyní už jedna veteš! Ať nyní pomůže, co chce, dovede a může! Může-li se nám jen pomoci, pak to bude snad přece jedno, ať už lejnem, nebo sušenkami anebo anansem! – Nabízí-li se nám nyní pomoc J e ž í š e m, co nám překáží, abychom ji přijali?“

18. Praví hrabě: „Zcela dobře. Milý příteli! Víte však zcela určitě, že se tato pomoc nabízela nám? Nezdržují se v naší blízkosti snad ještě jiné skupiny a nejsou v podobném bědném postavení? Alah e velký a Mohamed, jeho prorok je obsáhlý! A tak můžeme také my říci: Bůh, je-li jaký, je veliký a Ježíš byl jeho prorok a byl ve svém učení ještě obsáhlejší nežli sarcenský Mohamed!“ – Bůh ví, kde jsou ti jimž platí toto zvolání!“

Kapitola 135.

Tajuplné pokyny nešťastníkům. Houževnatý hraběcí klam zmrskán Bezohledným. Tehdejší uherská politika.

1. Po těchto slovech slyší opět všichni zřetelně slova: „ Toto zvolání platí vám – vy nevěřící od prvního zrození!“

2. Hrabě se při tomto druhém zvolání notně ulekne. – A františkán praví: „ No, tu to nyní máme na nos napsáno, koho se to na všechnen způsob týká! Budete, pane hrabě, také ještě nyní mít pochybnost, myte-li se obrátit na Ježíše, toho Ukřižovaného?“

3. Praví hrabě: „Na mně jediném tu zcela nezáleží! Co budou činiti ostatní, to učiním ve jménu Božím i já. Zeptejte se však také ostatních, co oni chtějí a budou činiti. Jen musím připojit a zcela významně poznamenat, že my tak příliš lacino nevyměníme svůj čistý rozum s pantoflem tak zvané křesťanské pokory. Jsou-li pod vládou Ježíšovou také hrabata a knížata,

pak: Eljen Kristus (Sláva Kristovi) – není-li však tomu tak, pak: Adieu, Kriste! – Neboť to by bylo pěkné abychom zde v tomto světě museli snad dokonce dělat všemožné pocty nějakému nebeskému čtyřákovému pohybovači pysky!

4. Po těchto slovech hraběte zaznějí opět slova: „Zde není ani hrabat ani knížat! Jen jeden jest Pán, všichni ostatní jsou však samí bratři a sestry!“

5. Poté praví františkán hraběti: „Nuže, pane hrabě, to je snad přece jasně a zřetelně řečeno!“ Copak učiníme teď?“, říkají Vídeňák. – Mně se zdá, že tato velmi případná odpověď platila asi zcela jedině vám, který – z pouhého nejčistšího rozumu – chcete být ještě v duchovním světě hrabětem anebo knížetem?! Jak může mít někdo jako duch ještě zálibu ke kabátu, v němž byl na světě nejhanebnějším způsobem justifikován!? (popraven). Ne takového rozumu opravdu nevážím! Není zřejmě lépe žít dobře a bez starosti jako zcela obyčejný chlap, nežli být jako hrabě pověšen? Co máte nyní pane hrabě z toho, že jste byl na zemi jedním z nejmávanějších uherských magnátů? Kdybyste byl obyčejným, nešlechtickým pěstitelům sviní, mohl byste snad sedět ještě při dobré čtuře vína a míse dobrého guláše! Takto však jako hrabě tváříte se tu s námi stejně zasmušile a z vašeho hraběcího titulu si nemůžete ani zbla ukousnout. Neslyšel jste nikdy, že blesk má tu impertinentní vlastnost, že bije nejprve do nejvyšších předmětů a nízkých se dotýká teprve tehdy, jsou-li příliš blízko pod vysokými předměty, podobně jako volové pod stromem!?“

6. Praví hrabě: „Mně se zdá, že děláte tyto jemné narážky na mne. Víte, že já si něco takového dovedu zakázati také zde? Neboť Bathianyi zůstává Bathianyem také ve světě duchů!“

7. Praví františkán: „Bezpochyby pouze z nejčistšího rozumu! Hm, ano, nad čistý rozum uherského šlechtice první třídy již „halt“ nic není, říkají Švábové. Přeji vám mnoho štěstí a krásného počasí k tomu, pane hrabě! Zůstaňte si jen také zde ve světě duchů při svém ryze maďarském čistě hraběcím rozumu, který vás přivedl na Zemi na šibenici! Kdož ví, k jakým krásným, parohovitým vyznamenáním budete s ním moci dospět!“

8. Praví hrabě zcela rozzloben: „Držel hubu, jinak na něho vztáhnu ruku! Má-li mi něco říci, pak to řekl, jak se sluší mluvit jako člověku s člověkem! Ale nafukovat se vůči mně, toho zanechal, jinak okusí, že hrabě Bathianyi nepřestal býti hrabětem Bathianyem! Rozumí hloupý nafoukanče?!“

9. Praví františkán: „Chcete-li na mne vztáhnout ruku, pak mne ihned popadněte a tím se aspoň přesvědčíte, jak zde hrabě Bathianyi zcela nic nezmuže! Jakoupak sílu má takový duch, jako například my dva! Kdypak byla hloupost silná a mocná? Pravím vám – co svět stojí, nikdy! Vy jste však velmi hloupý což mám nyní tu čest zcela svobodně vám ohlásit! Proto jste také v každé příčině velmi slabý, což jste mi dokázal právě tím, že vás urazilo to, co jsem řekl čistě ve váš vlastní prospěch. Rovněž tak i na Zemi jste ukázal, že jste byl přes míru hloupý! Neboť kdybyste byl chytřejší, pak byste to byl udělal tak jako Görgey, anebo Košut a druhové, kteří ještě v pravý čas našli správnou díru z chrámu. Vy však jste se dal se svým čistým rozumem raději jako hýl chytit a pak zcela hrdinsky zpola pověsit a zpola zastřelit! Řekněte mi, zda to lze nazvat zchytralým?“

10. Že však při této věci jednaly vůbec celé Uhry více nežli hovadsky hloupě, je nejjasnějším důkazem to, že na konci svého nepředloženého jednání museli s hanbou a výsměchem zastrčit svůj zarezavělý aristokratický meč do pochvy z vepřovice a dáti si tak líbit veškerou svévoli vychytralých vítězů. Kdyby se tak zjevně nedávalo najevo, že jistí magnáti nechtěli vlastně nic jiného, nežli posadit korunu Uher na své volské lebky, nebylo by také Rakousko tak mocně proti nám vystoupilo. A kdybychom bývali měli jen jiskru politiky, nebyli bychom museli vůbec ani mávnout mečem a mohli jsme se povýšit na vládce celého Rakouska. Takto však jsme byli pyšní – tedy hloupí – neohební a hrubí – tedy opět hloupí – neohební a hrubí – tedy opět hloupí – na naše stará svinská a volská práva posedlí – tedy ještě hloupější – a aby naše stará hloupost byla navrácena a uhájena, chtěli jsme se jako trpaslíci měřit s obry, což bylo již

velmi hloupé! A takových hloupostí ještě více než tisíc! Proto tedy nakonec nastala také úplná porážka na všechny časy – což je také správné! Neboť kde je hloupé hovado, tomu se děj po právu, je-li jako vůl poražen. – Prosim, pane hrabě, jen tedy s naší starou, čistě maďarskou aristokratickou hloupostí hezky pokračujte také v tomto nejvyšším a důležitém světě; tak si jistě neodnesete žádné lepší vítězství, nežli jakého se vám co nejchvalitebněji dostalo na Zemi! – Nyní jsem vám zcela otevřeně jako člověk řekl nejčistší pravdu. Chcete-li tedy nyní na mne sáhnout, můžete to ihned zkusit!“

11. Praví hrabě: „Kdo má škodu, na toho přichází obyčejně také ještě hanba! – Jste-li však takový již ze základu chytrý chlap, proč jste se tedy také vy nechal pověsit? Proč jste nenásledovat příkladu Košutova a Görgeyova? Já myslím, že jestliže podle vaší definice síla udržuje stejný krok s moudrostí, pak také asi nebudete jedním z nejsilnějších!“

12. Praví františkán: „Nad touto nejmilostivější poznámkou se naprosto nepozastavuji! Neboť pravá maďarská hloupost mně – jako takovému malému šlechtíčkovi – nikdy nechyběla. Ó takový všivý šlechtický diplomek byl ještě vždy nejlepším oddalovacím prostředkem od vlastního opravdového lidského rozumu! Jenže u mne tomu bylo nakonec tak, že jsem začal poznávat, kde je v Uhrách vlastně ten háček – leč ovšem o několik týdnů později, kdy už člověk byl úplně mezi nejbouřlivější Scyllou a Charibdou. Tu stála vlevo jedna šibenice a vpravo druhá šibenice; vpředu a vzadu nesčetná kopí a děla! Příteli, tu pak mně můj znovu probuzený rozum nemohl již ovšem ukázat žádné východisko. Ale u vás byla ta věc zcela jiná. Byl jste u vesla, mohl jste si prostě ústním babským počítáním na prstech vypočítat, jak ta věc, na jejíž obhájení není po ruce prostředků, v nejbližší době dopadne. Ale ne, vaše čistě maďarská staroaristokratická moudrost – či – co? – jen vám šeptala do ucha: Buď zvítězit anebo zemřít! – Eljen! Či co? – Nyní jste zemřel! – Eljen! Či co? – A co máte nyní z hrdinské smrti na šibenici? Nechtěl byste také nyní velkolepé Eljen? Či co? – zvolati? Snad vám za to někteří přátelé v severní Americe jednu postaví čestný sloup; ale v Uhrách to příliš snadno nepůjde. Také v světových dějinách naleznete pro rok 1848 a 49 nějaké mizerné místočko. To bude však potom také již vše, co můžete očekávat za svou hrdinskou smrt na zemi. – Ukousnete si z toho něco?“

13. Praví hrabě: „Miliony mne budou litovat a oplakávat! To také snad není nic? Miliony poznají nanejvýš křiklavé bezpráví, kterého se dopustilo na mne Rakousko a budou ke všem čertům proklínat! To snad také není nic?“ – Praví františkán: „Ano, ano, ano, to vše zní velmi krásně a romanticky! Snad napíše ještě jednou nějaký Francouz truchlohru, která vzbouří celou Paříž, pod titulem „Hrabě Bathianyi“ – Ale my, vlastní hrdinové, jsme zde dále žijící in circumstantiis miserabilissimis (za nejbídnějších okolností) A jest přitom otázkou, co nám to vše nyní a na věky prospěje!“

14. Proto zde platí nesetrvávat již ve staré maďarsko-pozemské hlouposti, která nás již na zemi nechala tak hanebně na holičkách, nýbrž z nejděčnějším srdcem přijímat, co se nám líbí, tak jistě snáze zapomenete, čeho se nám na světě, za naší námahu dostalo, nežli když také ještě zde budeme chtít na své staré hlouposti. Já myslím, že je to přece snad dosti německé!“

15. Praví hrabě: Ano, neuved' nás v pokušení? – Praví se někde v jisté, ano, ano, hm! – Jakpak se jen honem jmenuje ta modlitba? Hm, hm, hm, nenapadá mně! – Krátce, ať sluje, jak sluje, ale někde je to tak psáno; proto také nyní pravím: Neuved' nás v pokušení!“

16. Praví františkán: „Jak? Co? Kdy? – Co, co, co třeštíte o tom „neuved' nás v pokušení“? Co tím chcete říci? Já nerozumím jistě leccemu, ale tomu vůbec nerozumím; neboť to se na mou řeč hodí tisíckrátě hůře nežli pěst na oko místo brýlí! Prosim vyslovte se pane hrabě, poněkud zřetelněji, kdyby vám to bylo ještě možné!“

17. Praví hrabě: „Hloupý žvanile! Měl jste ně nechat vymluvit! Proč jste mě přerušil?! Já jsem vás přece také nepřerušil, uši svým tlacháním. Protože tedy této metafoře (obrazný výraz) – Praví mezi to františkán: „To nazývá metaforou! Není přece nic nad „čistý rozum!“ – Pokračuje hrabě dále: „Cožpak už zase do toho mumláte? Vyslechněte mne, pak teprve můžete dělat

mumlavé poznámky! Tedy ještě jednou! Poněvadž metafoře nerozumíte, vysvětlím vám ji zcela dobře po Německu.“ Františkán u sebe: „Na vysvětlení plné pravé uherské jasnosti se těším!“ hrabě: „Ale vy už jste zase něco mumlal?“ – Práví františkán: „É, nechte mne mumlati a mluvit dále, co chcete mluvit! Nějakou tu narážku budu snad přece smět při Vaší metaforické rozmluvě učinit!“ – Práví hrabě dále: „Z narážek si nic nedělám! Ale vaše, jak se zdá satirické poznámky mně obtěžují! Nejsem vůbec nepřítelem nějakého vtípkování!“ – Práví františkán: Ó já nikterak nevtípkuji! – Proto se neobtěžujte a pokračujte se svými metaforickými didaskaliemi (úslobími) dále, jinak nepřijdeme ke konci.“

18. Práví hrabě: „Nuže tedy – metafora praví tolik jako: Vy máte dobrou kušnu a chcete mne nejkrásnějším způsobem připravit o můj hraběcí titul! Je tedy pokušením, že mne chcete zcela a se vším přivésti co nejkrásněji na mizinu. Ale nic takového! Hrabě Bathianyi zůstane pevným!“ – františkán pro sebe: „volem!“ – Hrabě : „Rozumíte nyní tomu?“

19. Práví františkán: „Ó velmi dobře a velmi jasně! Neslyšel jste však, pane hrabě, nikdy výrok, který zní asi takto: „Memento homo, quia pulvis es et in pulverem reverterie?“ – Práví hrabě „Mluvil jsem sice kdysi dobře latinsky, ale to je z Cicerona a tomu nerozumím!“ – františkán: „ Ano, proč ne dokonce z Horáce anebo z Virgilia?! Mně se zdá, pane hrabě, že jste z latinské mísy příliš velkou lžící nikdy nejedl! – Já vám to přeložím, jelikož předstíráte, že Ciceronovi těžko rozumíte. – Tato věc značí dobře německy: „Pomni, ó uherský magnáte, který jsi jedině člověk a chceš býti ještě něčím více, že jsi jen prach a že se opět do starého prachu své hlouposti navrátíš a bude-li Bůh chtít, že v něm také zůstaneš po všechny věky Amen!“ – Rozuměl jste, pane hrabě, nyní Ciceronovi?“

20. Právě hrabě: „Jak říkám, vy nedovedete nic jiného nežli vtípkovat a urážet! Kdybyste byl též magnátem, řekl bych vám ještě něco jiného; ale protože nejste magnátem, nestojí vůbec za to, abych vám řekl něco řádného!“ – františkán praví: „To si také myslím, říkají lerchenfeldští ve Vídni!. Hledte, pane hrabě, kde nic není , tam také nemůže ani nejhrabivější smrt nic požadovati. Jak bych tedy měl žádat od vás něco, co jste ještě nikdy neměl?“ – Práví hrabě: „Co myslíte, že bych byl nikdy neměl – co je to?“

21. Práví františkán: „Moudrost Šalomounovu míním! S tou, jak se zdá, jste nebyl nikdy spřízněn. Upřímně a beze všeho vtípkování řečeno, pane hrabě. – Vaše velké maďarsko – aristokratická hloupost vás přivedla takřka na šibenici! Neboť kdybyste byl jen o chlup moudřejší, nestala by se vašemu pozemskému domu nikdy taková hanba. Ale právě proto, že jste hloupější nežli koroptev, přivedl jste to tak daleko! – Ale musíte probůh přece nyní doznat, že svět pro vás jako pro nás všechny je na věky i se všemi svými domnělými právy a praerogativy (výsostnými požadavky) ztracen! Copak potom chcete ještě od něho a zdráháte se, nyní již k oprávněné zlosti vši společnosti, přijmout nabízenou pomoc Ježíšem Kristem, kleč by vás také zde v duchovním světě potvrdil za hraběte Bathianya anebo dokonce povýšil na knížete! – Přemýšlejte už jednou moudře o tom a mluvit pak rozhodně – ale ne jako magnát z Uher, nýbrž jako pomoci potřebný člověk, jakým jsme my všichni!“

Kapitola 136.

Rozmluvy o Ježíšovi. Náboženské zkušenosti františkánovy. hrabě znalcem Bible. Podobenství o muži bez roucha svatebního a o desíti pannách. Františkánův závěrečný návrh.

1. Práví hrabě: „Ano, ano, kdo a nebo co je vlastně váš Pán Ježíš? Je to snad týž, o němž židovská anebo římská báje praví, že byl Synem Božím, a o němž jste přece sám dříve jednou řekl, že jste nikdy v něj a jeho římskokatolické titěrky nevěřil?! Anebo je ještě jiný Ježíš?“

2. Práví františkán: „Ano, týž Ježíš, o němž evangelická tradice praví, že jest a zůstává Synem Božím – jakožto Pán nebes a Země na věky! Já jsem sice za svého života na zemi v tuto

tradici nevěřil, protože jí Řím velice zneužíval a musel jsem z toho odvodit tento nutný závěr: Kdyby na té věci něco bylo a nebylo by pouhým dílem dřívějších vládyctivých hierarchů, bylo by přece nemožné, aby se s takovým od Boha pocházejícím učením prováděly takové nejhanebnější neplechty. Neboť v římské hierarchii v době vcelku sotva 1 200 let se děly věci, před nimiž musí mít nejhlubší úctu celé peklo s celým vojskem svých ďáblů. A v šedém pozadí dlící zakladatel takového učení, jehož římsští sluhové by se museli v nejspodnějším pekle stkvít jako praví velmistři největší hrůzu budících ďábelství, že jest Synem Nejvyššího?! – Věru, pane hrabě, věřit něčemu takovému nebylo by pro mého ducha žádnou malou úlohou.

3. Když jsem však později dostal jednou do rukou od jednoho protestantského kněze úplnou bibli – vzešlo mně ovšem zcela jiné světlo. Tehdy jsem se snažil, abych z římského doupení vrahů ducha unikl a stal jsem se poté raději obyčejným honvédem (uherským vojákem) nežli abych byl kdy opět nějakým římsko-katolickým pomocníkem při vraždění ducha lidu. Neboť pomyslel jsem si: Je vždy ještě lépe být vrakem těla nežli vrahem ducha.

4. Zmíněný J e ž í š může být tudíž zcela dobře Synem Božím a míti moc, aby nám pomohl, i když byl také sebevíce popírán nehanebnější Římankou; neboť On také přes zradu hanebného apoštola Jidáše Iškariodského třetího dne vstal z mrtvých z nejdůležitější vlastní moci a smrti vzal veškerou moc. – A hleďte, pane hrabě, právě tímto Ježíšem byla nám neviditelnými ústy nabízena pomoc! Všichni jsme slyšeli ona vzácná slova. A nyní ještě uvažujeme, zda je máme přijmout či ne! A hlavně vy, pane hrabě, jste nejtvrdošijnějším pochybovačem a nechcete k tomu svolit – jako byste musel v tomto nejošklivějším vědném stavu bůhví čeho se vzdát. Proto vám nyní radím naposled, abyste se rozhodl přijmouti nabízenou pomoc, anebo byste v opačném případě nás ostatní v tom nemátli!

5. Praví hrabě: „Co neuškodí vám, to přece nezabije ani mne! Také já chci přijmout pomoc! Ale několik nutných podmínek mohli bychom při tom přece jen ještě navrhnouti, jinak se také vydal na milost a nemilost a potom sklidil slavnou nemilost. Tak například vydatná pomsta na našich pozemských nepřítelích byla by po mém mínění hlavním předpokladem, a pro naši osobnost úplné odškodnění za vše na světě ztracené nebylo by také žádnou podmínkou hodnou opovržení!“

6. Praví františkán: „To by nebylo špatné! Ale jaká hloupá a nanejvýš nedůsledná věc vás to napadá!? Kdybyste se octl například na Zemi mezi lupiči a nějaký silák by vám chtěl pomoci, vy však byste mu navrhl podmínky, za kterých byste přijal jeho – pomoc – řekněte mně, nevy-smál-li by se vám proto dokonce i lední medvěd? Kdypak kdo slyšel, aby žebrák předpisoval dobrodincovi podmínky, za kterých by byl ochoten přijmouti dobrodiní? Á, á, pane hrabě, to je přece jen trochu příliš hloupé! O tom se již nedá nic mluvit! Náš pozemský poměr odevzdání se byl přece jen zcela něco jiného. Tam nám nikdo pomoci nenabízel; nýbrž tam platilo: „Milost a nemilost za slíbené přímluvy!“ Ale o nějaké pomoci nebylo tam nikdy ani nejmenší řeči, – Z d e se nám však výslovně nabízí úplná pomoc a žádná milost a nebo nemilost. Jak to tedy lze i jen nejvzdáleněji přirovnat k pozemskému stavu, který nám přinesl smrt těla?! Prosím vás, pane hrabě, nebuďte přece probůh tak velice zanedbání!“

7. Praví hrabě: „Ano, ano! Máte již opět pravdu! Já jsem sice poněkud hloupý, to nyní již přiznávám. Ale popálené dítě se bojí vždy ohně. Zde jsou zajisté zcela jiné životní podmínky a poměry, nežli by byly obvyklé na ošklivé Zemi. Ale na duši nešťastníkově lpí věci dosti smutně zažité na sobě samém, než aby se mohly takřka z dneška na zítřek odstraniti. A jistě mi tedy také bude trochu přičítáno k dobru, váhal-li jsem poněkud přijmout nabízenou pomoc, která nám všem musí zajisté být nade vše vítána.“

8. Vojevůdce Paskievič nám také všem slíbil amnestii a pro svou osobu nám ji také zaručil. Když jsme však potom dokonce za ruské přímluvy a záruky – byli vydáni Rakušanům, tu bylo možno pozorovat ihned jinou tvář a o nějaké amnestii nebylo od té chvíle již ani řeči. – Z těchto pozemských nejdůležitějších smutných zkušeností, které si sem člověk až příliš živě donesl a naproti nimž dosud neměl příležitosti nasbírat si lepších, musí se člověk, duch anebo dobytek přece

jen stávat poněkud nedůvěřivým a ve všem, pokud to nějak spočívá na vlastní síle, jít v budoucnu k dílu zpropadeně opatrně.

9. Já nyní zcela dobře poznávám, že musí být nějaký Bůh, bez něhož bychom byli jistě vzali za své a neměli a nemohli bychom mítí žádného jsoucná. Ale jedině tento Bůh je všemohoucí; proti Jeho rozsudku není odvolání; co On chce, to se musí neprodleně stát. A přáteli, v tom spočívá více nežli dostatečný důvod, aby se i s přijetím nabízené pomoci povážlivě váhalo a na před se přesně uvážily okolnosti, které by mohly být spojeny s nabízenou pomocí. – Hle, ze svého mládí se mohou ještě velmi přesně upamatovat, že jsem jednou četl v evangeliu, kde je řeč o velké hostině, k níž nakonec, jelikož pozvaní nechtěli přijít, byli všichni na cestách, ulicích a u plotů dlící proletáři mnohými sluhy mocného hostitele přímo za vlasy přitaženi. Když byla takovýmto způsobem velká jídelna naplněna, tu přišel do sálu také hostitel, ohledal hosty, proletáře a našel jednoho, jenž neměl na sobě tak zvané svatební roucho. A hle, dal ho ihned uchopit a vrhnout do nejtemnějšího vězení! – Cítíš jsi, přítelíčku co tím chci říci?! – Hle, čím se tento ubožák provinil? Sluhové ho přivedli s cesty jako ty ostatní, kteří snad byli náhodou lépe oděni a nepohoršovali se jeho oděvem. Když však přišel Pán, odsoudil beze všech okolků onoho ubožáka, který přišel do jídelny jistě přece bez svého provinění!

10. Přemýšlí-li člověk poněkud důkladněji o této věci, která líčí Božství zřejmě ve svém velmi libovolném jednání, nemůže nikdo člověku ani s čistě evangelických ohledů zazlívat, přikročuje-li dokonce i při přijímání nabízené pomoci shora, jak jen lze ostražitě. Také Jidášovi bylo podáno sousto; ale teprve po něm se stal náležitým ďáblem! Řekni nyní, zda mne po tomto mém oprávněném odůvodnění považujete pro mé váhání ještě za tak hloupého, jak jste mi to předtím beze vsí šetrnosti řekl do očí?“

11. Praví františkán: „No, no, no, pane hrabě, vy jste ku podivu zběhlý v bibli. To mne těší tím více, ježto zde uvádíte z bible právě ten text, který se také mně zdál vždy být v nejvyšší míře nespravedlivý. Jsou sice ještě některé jiné texty, jimiž se jinak nadmíru dobrý Pán Ježíš projevuje skutečně jako neúprosná a zároveň, pozemském smyslu, nespravedlivá bytost. Ale za to je ovšem mnoho textů, které jsou velmi potěšitelné. Jejich pochybnost z tohoto stanoviska musí se zde ovšem omluvit. Neboť moc, ať je v jakýchkoli rukou má vždy nezvratně pro sebe to, že může malomoc věčně držeti v šachu a může činit co chce. Ale dobré je přitom to, že žádnou pravou moc si nelze představit bez největší možné a dokonalé moudrosti. A s bytostí nejvyšší moudrou lze vždy snáze vyjít nežli s bytostí hloupou. A tak myslím, že bychom se přece jen mohli odvážit přijmouti nabízenou pomoc.“

12. Obrátme se tedy v srdci k J e ž í š i, tomu Ukřižovanému a vyčkávejme pak trpělivě, co se stane z tohoto našeho obráceného srdce! Vyzírá-li tu něco dobrého, pak jsme neučinili špatné obrácení! Mělo-li by však z tohoto obratu přijít najevo věci pro nás špatně vypadající, nuže, pak se opět vrátíme do našeho nynějšího stavu.

13. Praví hrabě: „To by bylo vše dobré a správné, kdyby nejvyšší moudrost nebyla nejvyšší moudrostí (teprve) tím, že se v sobě samé jeví uzavřenou jako nějaký matematický důkaz. Dvě stejné veličiny přičteny opět ke dvěma stejným veličinám dávají na věky čtyři stejné veličiny. Tu se nedá na věky nic usmlouvat a tak je tomu také s nejvyšší moudrostí Božství. Co ona jednou vysloví, to je vysloveno na věky! To také ukazuje velmi jasně Ježíš v jednom textu, kde praví: „Nebe a Země pominou, ale Má slova věčně nikdy! – Kdybychom po našem obrácení v srdci k němu snad slyšeli: „Pryč s vámi, pachatelé zla!“ – co potom přítelíčku? – Já myslím, že dokud my od něho nic nežádáme, nemá také On rozumně zapotřebí něco nám dávat ani dobrého ani špatného. Požadujeme-li však jednou něco my, pak jsme Mu také již zároveň otevřeli bránu, aby učinil s námi, co podle Své neměnitelné moudrosti chce.“

14. Právě nyní mně na doklad tohoto mého dobrého mínění opět jeden velmi vhodný text a ten má myslím, v záhlaví deset panen. Z nichž byla polovice moudrá a polovice pošetilá. Všechny očekávaly – patrně podle tehdejšího zvyku východních zemí – svého ženicha. Moudřejší polovice opatřila své lampy olejem, pošetilá polovice však náhodou ne. Když však

přišla v noci zpráva, že přijede ženich a bezpochyby již asi za hodinu, tu prosily pošetilé panny ty moudré, aby jim daly do jejich prázdných lamp trochu oleje. Ale železné moudré panny odepřely to oněm pošetilým, bezpochyby z čisté křesťanské lásky k bližnímu, či co? – A pošetilé panny byly tím nuceny zajít ke kupci a tam si za peníze dát naplnit své lampy olejem. Poté se vrátily plny dobré vůle ihned zpět do ženichova domu očekávání. Ale nastojte! Domovní dveře byly již uzavřeny na závoru! Neboť ženich brzy poté přišel, a to dříve nežli ony přišly s plnými olejovými lampami. Když pak tyto ubožačky mírně zakleply na dveře a prosily o vstup, tu zahřměl jim zcela drsně vstříc hlas ženicha: „Pryč s vámi! Já jsme vás ještě nikdy nepoznal a neznám vás!“

15. Tato věc, posuzuje-li se jedinečně ve smyslu lidsky čestném, je hanebně hrubá, drsná, nespravedlivá a přesně vzato, také nepravdivá, má-li se ženichem rozumět Božství. Neboť jak může Božství někomu říci: „Já tě neznám!“ – Když na druhé straně opět učí, že počítá dokonce všechny vlasy na hlavě každého člověka – Kdo může obviňovat z křivdy všemohoucí Božství?! Božství nechává k zoufání chladno, i kdyby přitom tisíce lidí zmrzalo. A když miliony ubožáků prosí o teplo, zůstává nicméně chladno, dokud chce Božství v důsledku své moudrosti chladno. A tak také nechává bez milosti a pardonu mrazy a krupobitím ničit nejkrásnější osení a nikdo Mu v tom nemůže zabránit. Pravím tobě, kdo se činí příliš závislým na Božství, ten má bídu již v sobě. Copak by se mohlo bylo státi oněm pěti či několika pošetilým pannám, kdyby se byly vůbec k domu ženichově nevrátily? Sotva něco horšího, nežli když se, se svými naplněnými lampami navrátily a prosily tu, o vpuštění. Aspoň by si byly jistě ušetřily hrubost! Neboť kdyby tu již nic nehledaly, nebyly by mohly dát ani onomu obzvláště hrubému ženichovi příležitost, aby jim před nosem zastrčil závorou dveře a pak si na ně co nejhruběji vyjel. Neboť kde nelze nic získat, tam také nelze nic vytěžit! – A tak myslím, aspoň co se mne týče, že hlasu Božího máme teprve tehdy plně uposlechnouti, když jsme o jeho nejuplnějším blahovůli vůči nám zcela přesvědčeni; jinak však zůstaňme, jakými jsme, i kdyby se nám sebe hůře dařilo. Neboť já všemohoucímu Božství nedůvěřuji! – Co soudíte po zralém uvážení o tomto mém návrhu?“

16. Praví františkán: „To je vše správné, pane hrabě! Vy tu věc pojmáte co nejostřížetěji! Ale já říkám, že Písmo Boží se nesmí brát zrovna tak doslova, ježto přece celé Písmo je jen obrazným vyličením vyšší morálky, jakou má mít dokonalý člověk. Lampou s olejem se rozumí jen pravá láska k Bohu a světlem lampy z této lásky prýstící moudrost. Ony pošetilé panny neměly však žádné lásky a chtěly lásku vzít také ostatním. Ty však byly chytřejší a svěsti se nedaly. Poslaly ony panny bez lásky ven do světa, aby si přinesly olej lásky. A panny bez lásky šly a přinesly si své lampy, anebo lépe svá srdce plna oleje světské lásky. Když se chtěly vrátit se světskou láskou do domu ženichova, v němž jsme nyní zde, jak si to ne bez důvodu představuji, již o delší dobu, – anebo ještě lépe; „Když sem přišly bez pravé lásky k Bohu a žádaly o vpuštění do Království nebeského, nemohlo jim Božství také nic jiného říci, nežli: „Já vás neznám s touto vaší láskou, kterou jsem nikdy neuznal, anebo ještě lépe, neustanovil za Svou. Jděte tedy tam, odkud je vaše láska!“ – Hledte, milý pane hrabě, tak rozumím já těmto a ještě jiným textům! A tak tomu také jest! – A tak tedy také myslím, že pan hrabě přisuzuje Božství příliš mnoho tvrdosti. – Přejděme to nyní a chopme se tedy všichni nabízené pomoci. Věru, nebude se nám tak zle dařiti – to mně praví mé srdce.“

17. Praví j e d e n vedle stojící ze společnosti: „Tomu já také věřím, toto evangelium je veskrze metaforické a musí se dobře chápat, protože vše je metaforické.“ – Praví hrabě : „Prosím vás, ovládejte laskavě svá ústa, jinak bude s námi všemi zle! Cožpak naše poprava na Zemi byla snad také metaforická anebo snad dokonce pouze jen provizorní? (zatímní). Anebo byl Ježíš snad také metaforicky přibit na kříž?“ – Praví pokáraný : „Ó ne, to nebylo metaforické, to bylo skutečné, jinak bychom nebyli vykoupeni!“ – Praví hrabě : „Krásné to vykoupení, jak vy si je aspoň představujete! Mně aspoň se o něm dosud nic nezdálo! Zejména tato čistě egyptská tma a náš zcela prázdný žaludek jsou nejuvlnější důkazy pro eventualitu vykoupení na mně samém. Věru, toto vykoupení pěkně vypadá! – Na zemi smrt na šibenici a zde, jak se zdá, věčná temnota – to jsou opravdu makavé důkazy o účinku velkého vykoupení na nás. Líbí se Vám, milí přátelé?“

18. Práví j i n ý : „Dosud to s vykoupením ještě zpropadeně špatně vypadalo. Ale musím také na druhé straně doznati, že jsme vlastně ještě nikdy neučinili nic, co by nás mohlo učinit účastnými vykoupení. Jestliže posléze ani šibenice s nás nesňala dobrou porci našich přemnohých smrtelných hříchů, pak, postupuje-li se tu skutečně podle tak zvaného desatera přikázání, bude to s vykoupením vypadati ještě proklatě špatně. Neboť o nějaké křesťanské hrdinství ctností dalo by se u nás všech stěžít kdy mluvit. Já bych byl tedy velmi pro okamžité přijetí navrhované pomoci, jinak se nám může ještě velmi špatně dařit! Neboť nemáme zcela nic, oč bychom se mohli právem opírat, nežli nanejvýš o svou neomezenou hloupost a v nejlepším případě – o jedinou milost a slitování Ježíše Krista.“

19. Práví františkán: „Bene dixisti! (dobře jsi řekl) to se ti podařilo! To bylo přímo z duše promluveno! – Tak tomu jest! Milost a slitování Boha, Ježíše Krista – anebo jsme všichni ďáblůvi! Neboť na Zemi jsme to byli zajisté my, zejména v poslední době, kteří jsme do tohoto světa dopravili patřičnou porci ubožáků a nešetřili jsme ani dětí v těle mateřském a měli jsme zatraceně málo soucitu s tisícero násobnou bídou svých bližních. Hnali jsme je před sebou jako telata a strkali na bojiště. A slovanským nepřátelům se dařilo zoufale špatně, když se dostali do našeho zajetí. Krátce a dobře, oživuje-li nás ještě nyní pomsta proti těm, kteří na nás vložili ruce, – jakou míru pomsty můžeme pak očekávat od tisíců a tisíců těch, kteří padli našima rukama a byli právě tak dobří, a mnozí snad tisíckrát lepší nežli my!

20. Proto myslím: O d p u s ť m e z celého srdce všem těm, kteří s námi mravně a fyzicky špatně nakládali a nakonec nás ještě ukřižovali! – Neboť také my jsme dovedli tisícům náležitě přibítí kříž na jejich život. – Co myslíte pane hrabě, mám opravdu anebo ne?“

21. Práví hrabě : „Žel, že musíte mít pravdu! – Ale mne zaráží a naplňuje obavami právě to, že se nám nakonec bude dařit tak, jako oněm pěti pošetilým pannám! Jak zaťukáme, tak také uslyšíme sententiam, quam miserabilem, (nejhorší rozsudek) a pak dobro noc na věky! – Co tedy soudíte o tomto mém mínění?“

Kapitola 137.

Maďarská pýcha se ještě jednou zvedne a jest Bezohledným utlumena. Pozemská politika v osvětlení záhrobním.

1. Práví františkán: „Pane hrabě, na to lze říci velmi málo a ovšem také zcela nic. Křivda je jednou na naší straně a tím je řečeno vše. Nyní přijde jen na milost Boží. Přijme-li nás milost Boží, pak nejsme ztraceni. Nechá-li nás však na holičkách, pak patříme na věky černé kočce. Rozumíte tomu pane hrabě?“

2. Práví hrabě zcela rozčilen: „ Co říkáte, že je křivda na naší straně?! Kde žije Bůh, který by mi to mohl dokázat? Cožpak nepocházíme přímo od Attily? Nevybojovali naši předkové pod jeho nejmoudřejším vedením nádherné Uhry pro nás svými zbraněmi? Nemáme tuto zemi již přes tisíc let? Kdy byla tato říše již nějaké jiné moci poddána! My sami jsme si zvolili krále a nikdy jsme nebyli odkázáni na dům habsburský. Že jsme jej dosti dlouho podržovali, bylo naší zcela svobodnou, opravdu maďarskou velkomyslnou vůlí. Jak jsme mohli chybit, jestliže jsme prohlásili pravého uchvatitele koruny, kterého jsme nikdy za krále nezvolili a nepomazali, za zbavena uherského trůnu, ježto si byl trůn Uher jen osoboval Neboť jeho strýc pravoplatný král uherský, neměl podle staré pragmatické sankce bez našeho svolení zajisté nikdy práva, aby místo sebe zvolil a dosadil krále pro naši velkou a mocnou říši! – A vy mluvíte o bezpráví na naší straně? Přestaňte mně s takovou diplomacií!“

3. Práví františkán:“ Ale prosím vás pro Boha, Pána Ježíše, nemluvte zde v říši duchovní tak ultramaďarsky hloupě! Řekněte mně, cožpak Božství darovalo tuto zemi Attilovi jako Izraelitům zaslíbenou zemi Kanán? Či nepodmanil ji spíše Attila zbraněmi v ruce a neuloupil tedy bezprávně starým původním obyvatelům, které zničil? Je to pravoplatné vlastnictví před Bo-

hem? – Říkáte také: My jsme nebyli nikdy v cizím područí. Copak to nebyli několikrát Turci, kteří v Ofen a Pestu (Ofenpest, Budapest), co nejkřutěji tyranizovali všechny Maďary? A kdo osvobodil Uhry od této tyranie? Neovládala země uherská pobřeží Černého moře, jakož i Adriatického moře? Co jest nyní Černé moře, kde Adriatické moře? Bělehrad a Bukurešť byla maďarská – či nyní jsou? Rakousko mělo věru větší a starší práva na naši říši, nežli jsme mu je kdy chtěli přiznati. Rakousko vybojovalo Uhry zpět od Turků a dalo nám je opět do vlastnictví s jedinou výhradou, že Habsburkové budou míti vždy první právo na korunu Uherskou, což jim také bylo co nejslavnostněji přislíbeno. – Proč jsme tedy nyní chtěli míti upečené vlastní jelito? Hleďte, to učinila naše p ý c h a ! My jsme se pod žezlem Rakouska stali příliš bohatí a mocní a chtěli jsme pak naši říši zcela samostatně ovládat a býti přijati mezi prvotřídní vládcy Evropy a aby se o nás mnoho mluvilo.

4. Ale to se milému P á n u B o h u nelíbilo a on nám udělal hrubou čáru přes náš rozpočet! A vám, pane hrabě, jako pravému synu Attily je nyní ponecháno na vůli chopiti se proti našemu všemohoucímu Pánubohu rekursu a podati tento rekurs přímo u pána z dáblů! Kdo ví, jak vzácné účinky z toho vyjdou. Přeji ostatně k tomu mnoho štěstí a krásné počasí!

5. Cožpak nevíte, že ve svatém Písmu se praví, že totiž vše, co chce býti před světem velkým, je před Bohem ošklivostí? My jsme však chtěli býti velcí mocní; a zato vězíme nyní v nejkrajnější bryndě! Hovězí maso nám bylo už na Zemi náležitě osoleno a zde požíváme k němu omáčku! Jak vám chutná tento guláš? Poženeme-li to teď s tou maďarskou hloupostí jen trochu ještě dále, může se nám ještě poštěstiti to, že se nám časem dostane jako věčného pamlsku takové opravdu pekelné pečeně se sirnatým salátem, že nám však věru nezbude již nic, čeho bychom si přáli. Trochu zavánění a trochu malé předchozí chutičky již měli. Jen pokračujeme v naší tvrdošijné hlouposti a bude ještě lépe! Staré přísloví praví: „Co chce peklo, zůstane peklu! Nyní jsem domluvil.“

6. Praví hrabě: „Velmi pěkné od vás, pane čistě z černo-žluta! Jest jen věčná škoda, že jste s tou argumentací (s tímto dokazováním) nepřišel na Zemi o 12 měsíců dříve! Věru, musel by v tom být čert, kdybyste byl už dávno nedosáhl výsostného místečka u vídeňského ministerstva! Skutečně, že tak krásnou argumentaci by se nemusel stydět dokonce ani takový knížecí Metternich.“

7. Kdybyste snad za tak krásné černo-žluté smýšlení přišel přece již co nejdříve v nadmíru přátelský nejbližší styk s Pánem J e ž í š e m, pak se snažte pohnouti Ho k tomu, aby seslal na Zem neprodleně několik nebeských záslužných řádů, a aby je na znamení Své zvláštní blahovůle rozdělil těm, kdož se co nejučinněji osvědčili při záležitosti našeho oběšení. Nezapomeňte na to! Neboť hleďte, záležitost věšení lidí musí mít u Pána Ježíše obzvláště velikou cenu již proto, že On Sám zemřel tělesně podobnou smrtí. Jak mu však tento druh smrti byl příjemný, dokázal zvláštním odměněním zrádce Jidáše Iškariotského. Podle vašeho dobrého mínění budou páni popravčí jistě sami cherubíni anebo něco takového, neniliž pravda, můj nejmilejší pane z Černožluta?! – Ne, podívejte se! Nikdy bych nevěřil, že byste byl tak dobromyslný člověk. To oběšení vám muselo dělat náramně dobře, že jste nyní rakouské vládě tak vděčen! A nyní ty skvělé vyhlídky zde jako následek našeho půvabného oběšení! Ó, ó, ujde to! Ne, ty jste přece celý muž! A jak jen se vyznáte v dějinách Uher, věru, musím doznati: Kdo z vás nemá radost, ten není jistě člověk! Vy jste zajisté také již dostal zprávu, podle níž je prý, Kristus Pán také úplně černožlutý rytíř řádu Toiponského. Ó, vy to jistě víte, protože jste v dějinách tak mimořádně zběhlý

8. Praví opět františkán: „Milý pane hrabě, vy si mne ráčíte dobíratí jako nějakého všiváka! Ale to mi zcela nic nevadí. Neboť já vím, na čem jsem a proč jsem tak mluvil. Vy jste však mé celé řeči vůbec nerozuměl! Proto se vám také musí odpustit, mluvíte-li tak, jak jste právě mluvil. Ex truco fit Mercurius (ze špalku se bůh nestane) – Rozuměl jste, pane hrabě! – Copak jsem chválil jednání rakouské vlády? Pane, já znám vady Rakouska tak dobře jako každý jiný. Ale také poznávám, že by bylo největším neštěstím, kdyby vedle již trvajících Vesuvu měl být přistaven ještě druhý a zuřivější pustošitel zemí. Císař rakouský je už dostatečným Vesuvem pro

všechny země Rakouska; to ví Pán Ježíš. My jsme se však chtěli se vši ďábelskou mocí státi ještě druhým Vesuvem, a to bylo, jak myslím pochybení. A bezpráví je probůh na naší straně!!

9. Nyní však máme povinnost, abychom toto bezpráví poznali a Pánu Bohu v srdcích to doznali; jinak s námi nebude nikdy lépe. Nepravil kdysi Bůh: V hněvu svém dal jsem vám krále!“ – Je-li však již král dílem hněvu, proč jsme se pak také my snažili o to, co je čistě hněvu Božího? Také jsme obdrželi, oč jsme se snažili – totiž hněv Boží jako prvý závdavek na krále! Bezpochyby bude také brzo následovat král. Ale běda těm, kdož budou pod jeho žezlem! Kdybychom byli bojovali místo o hněv Boží raději o jeho lásku, bylo by to nyní kolem nás nepochybně jasněji tomu je nyní!

10. Pán J e ž í š však chce jak to teď v sobě pocítuji, aby se počet vládců zmenšil a nikoli zvětšil – zajisté z nejvyš moudrých důvodů. A tak jsme mu právě přišli my vhod, kteří jsme chtěli Evropu zvětšiti o nové svobodné království! Máme snad také ještě zde trvati na uskutečnění této bohorouhavé idee a tím na věky zahynout?! – Upustěte, pane hrabě už konečně od těchto pozemských výsostných hloupostí a bláznovství! Dost na tom, že jsme se za to na zemi náležitě ošídili!“

11. Praví v prvním sále domu známý generál Robertovi, který právě vstupuje z druhého sálu s krásnou ženou Helenou: „Slyšte – anebo chtěl jsem říci slyš – to je zoufale nudná historie! Co těchto as třicet nešťastných duchů venku před okny toho nažvaní, to je zcela neslýchané! Tu bije doslovně jedna hloupost druhou. Ten hrabě je vůl a jeho oponent osel! A ti ostatní se zdají být ještě hloupější! Nyní se ti chlapi již půl věčnosti prou o to, zda mají nabízenou pomoc Páně přijmouti či ne! Ne, něco takového by se nemohlo přece jen tak snadno v celé Boží nekonečnosti podruhé vyskytnout! – Jak dlouho budeme muset mít ještě trpělivost s těmito hloupými žvanily?“

12. Praví R o b e r t : „Nejmilejší přáteli a bratře! Naším nejživějším měřítkem je zde Pán. Pohled jen dveřmi, jak se srdečně se všemi svými baví a právě mluví o tom, jak má být nadále s těmito třiceti postupováno. Pozorujme zde všichni na Jeho nejsvatější tváři i jen nejnepatrnější netrpělivost?“ – Praví generál: Ne, opravdu ne! Z celé jeho bytosti vyzařuje vpravdě nejvyš božský klid a věčně stejná, nejvyšší spanilost.“

13. Praví R o b e r t dále: „Vidíš, bratře, to je naše měřítko trpělivosti a lásky – Pro Něho není nepřítel! Konzervativci jsou tak dobře Jeho děti jako radikálové! Pečuje o všechny! – Hle, má-li nějaký otec na Zemi velmi mnoho dětí, které žijí mezi sebou v ustavičném sváru a hádce, pak ovšem nejsvévolnější potrestá. Ale svou stejnou lásku ke všem přece jen nemůže zapřít a proto se stále namáhá, aby se o všechny postaral co nejlépe. – Co je před Pánem pozemská konzervativní anebo radikální povaha lidí, kteří jsou všichni stejně Jeho děti?! On sice také trestá svévolné; ale právě tímto trestáním tím více o ně pečuje. On je stále ještě Týž, jenž devěta-
devadesát ovcí v ohradě opouští a jde hledat stou, kterou pak vezme na ramena a s největší radostí odnáší do Svého velkého ovčince, jež je se všech stran ohrazen jeho božskou milostí, láskou a slitováním.

14. A tak musíme tedy také my s jeho dětmi, našimi bratry, míti tu největší trpělivost, i kdyby byli sebe slabší. Neboť zde již není vizíh stran, nýbrž samé děti Jednoho a téhož Otce! My zde neříkáme nikdy: „Pane, Rakousko jedná svou vojenskou neomezenou krutovládou proti tvému řádu – potrestej je!“ Anebo: „Uhři jednali proti Tvému zákonu – potrestej je!“ – Neboť všichni jsou zde naši bratři a sestry! Nýbrž my říkáme: „Ó Otče, shlédni milostivě na ubohou Zemi a osvět naše slabé bratry, ať patří k jakékoli straně a pomoz jim všem!“ – A P á n nám pak přemilostivě praví: „Pročpak prosíte? Máte snad více lásky k svým bratrům a sestrám než-li Já, Otec všech?“ – Po této proti lásce se pak všichni stáváme vůči až příliš velké lásce věčně nejsvětějšího Otce jakoby němí a nemluvní.

15. On miluje všechny stejně! Kteří chtějí k Němu, přicházejí také k Němu, a nikdo tu není vyňat! Jako nechává Svě Slunce svítiti na hodné a nehodné a jeho déšť padá na všechny byli-

ny, ušlechtilé i neušlechtilé, tak je také Jeho milost, láska a slitování. Rozprostírá se na všechny stejně a nezřídka přichází právě na ty, nejslabší celá průtrž mračen Jeho nejvyšší lásky, trpělivosti, milosti a slitování!

16. Mějte tedy jen ještě trochu strpení a uvidíme všichni, co zmůže láska Páně! – Právě na těchto třiceti jeho slitování zejména vynikne, – Proto jen ještě malé strpení!“

Kapitola 138.

Hrabě a františkán (hovoří) o znovu slyšených hlasech hrabě projevuje vždy ještě pochybnosti má-li jíti k Pánu. Muž z lidu udělá krátký proces a zavolá Ježíše.

1. As třicet venku slyší opět tuto rozmluvu a tentokráte hrabě Batahianyi dokonce zcela zřetelně, takřka od slova k slovu.

2. H r a b ě nad tím velice žasne a praví františkánovi: „Příteli, slyšel jste tato velmi útěšná slova? – Jak se mi zdá, nemáte ani vy ani já pravdu, a celá věc se asi utváří zcela jinak. Hlas, který jsme zprvu slyšeli, byl sice poněkud drsný a plný netrpělivosti a byl by mne začal téměř velmi hluboce urážet. Ale potom se zvedl jiný, nadmíru něžný pravý hlas andělský a linul se přes mou stísněnou hrud' jako nejnádhernější balzám! Ano, příteli, tak si dám Pána Ježíše již líbiti! Ale jak ty jsi mně ho nejvš vadnými obrysy vylíčil, nemohl bych Ho věru nikdy potřebovat.“

3. Praví františkán: „Milý hrabě, copak jste nikdy neslyšel, že šibal a arcidarebák je ten, kdo dává více nežli má? Moje mínění bylo aspoň poctivé, ačkoli mnohdy poněkud drsné a hrubé. Ale sám, pane hrabě, vidíte, že zde pro nás všechny je stejně temno. A nelze se tudíž také příliš divit, že naše domnělé jasné kontraverze (spory) nemohou dopadnouti zrovna příliš jasně. Měl jsme však v podstatě nicméně pravdu zcela, jestliže jsem se Vás snažil pohnouti ku přijetí nabízené pomoci se strany Pána Ježíše Krista. – Pan hrabě však byl přítom skálopevně naladěm pro přijetí této nabízené pomoci, leč nanejvš za všelikých, vůči Božství opravdu ve vysoké míře směšně pohoršlivých podmínek. Nyní jste to však slyšel na vlastní uši a tak tedy také myslím, že od nynějška nebudete již nalézati, míti a činiti překážky.

4. Ž e j á, K r i s t a, věčného Syna Nejvyššího, neznám tak, jako Ho znají Jeho andělé, to přece bude možno snadno a dokonce bez matematika pochopit. Ale přesto, že jsem byl františkán, přece jen jsem věděl, že dobrý Pán ježíš není nikterak tyransky neúprosný, jak Ho vylíčil svatý Ignatius z Lojoly. Neboť měl jsem vždy před očima verš, kde Pán Ježíš jednou pravil: „Přijďte ke Mně všichni, kteří pracujete a velmi obtíženi jste! Já vás všechny občerstvím!“ Žel, římsští kněží to vztahovali na chvalnou zповědnicí, na jejichž stupních jedině přijímá a občerstvuje Pán Ježíš upracované a obtížené. Ale toto zповědnicové občerstvení přivedlo již mnohého slabého do zoufalství a mnohé o všechn jejich nutný majetek, o klid a život – okolností to, které mohou vykázat věru velmi málo občerstvujícího! Ale já jsem to v tomto čistě římském smyslu nikdy nebral. Nýbrž myslel jsem si, že nějaký nadmíru dobrý člověk by to s upracovanými a obtíženými jistě jinak učinil, nežli svatá římská, samospasitelná církev, která si po hodiny trvajícím proklínání ubohých kacířů do věčné pekelné trýzně pochutnávala a dosud pochutnává na obědě právě tak dobře a zcela spokojeně, jako kdyby se zcela nic nepříhodilo – a přitom má ještě tu drzost, že se nazývá lásky nejplnější matkou!

5. A tak tedy nyní míním, jako jsem také dříve mínil: Upracování a obtížení bychom již byli tak pěkně, jako asi jistě v nejvyšším stupni tlačené středisko Země. A tak bychom zajisté také měli nanejvš vážný důvod, abychom se odebrali k nejlaskavějšímu Pánu Ježíši a snažně Ho poprosili o slíbené – a pozor – již nabízené občerstvení. – Jsem zcela ochoten učiniti začátek. Kdo mne chce následovat, ať vezme všechny smysly dohromady a učiní, co učiním nyní neodvolatelně já!“

6. Praví hrabě: „Ale posečkejte přece trochu! Snad nám přijde ještě několik pokynů z nějakých neviditelných úst, jak máme věc zařídít! Neboť nemůžeme přece u nejvyššího Pána vpadnout hned celými dveřmi do domu, Vy jste skutečně čestný muž a máte svým způsobem velmi jasný rozum, přes temnotu, která nás obklopuje; ale nicméně máte tu chybu, že chcete nanejvýš zvláštní mystické poměry tohoto světa, který se již ani světu nepodobá, pozorovati až příliš přirozenými očima a chcete zde jednati zcela tak, jako byste byl na zemi v domě svých rodičů! Povězte však, kde jsme! Zda-li pak víte, co je zde nad námi a pod námi? – Proto zde třeba, aby se dal každý napřed co nejpřesněji informovat, nežli se odváží učinit někam první krok!

7. Já nyní již naprosto nejsem proti přijetí nabízení pomoci. Ano těším se dokonce nanejvýš dětsky na to, až budeme moci co nejslušněji a jistým krokem o ni požádati a ji přijmouti. Ano, pravím Vám ještě více, mým nejvyšším přáním nyní jest Krista Pána od věčnosti spatřit a v nejvyšší lásce mu k nohám padnout a možno-li, z lásky tu zemřít! Ale příteli, vpadnouti ihned dveřmi do domu anebo popadnouti celou ruku, ukáže-li se člověku zcela mysticky malíček – to nejde!

8. Způsobnost, jako krásný vývěsný štít dobrého, vděčného a pokorného srdce, vidí na Zemi každý rád, ale prostofeké smělosti si velice neváží. Měli bychom tedy nyní v říši vlastního života předpokládat, že zde musí být člověk nezpůsobný jako uličník, aby u nejvyššího Pána neko-nečnosti něco prosadil!? – Proto milý příteli, jen poněkud více moderáto et piano (jemně a způsobně), trochu více spěchej pomalu! – Pak se podle mého mínění již vše udělá.

9. Praví františkán: „ No, ano, no ano, v tomto smyslu máte už i vy také pravdu! Před Boha musíme ovšem předstoupit s nejvyšší způsobností a v nejhlubší úctě, ačkoli z počátku ještě pouze jen v srdci. A tak tedy ještě trochu počkáme; snad uslyšíme přece jednou něco potěšitelného.“

10. Po těchto slovech františkánových celá společnost zcela umlkne a naslouchá, zda uslyší něco potěšitelného. Ale ze žádné strany sem nepřichází ani slovo.

11. Po delší chvíli bezúspěšného čekání přistupuje jeden ze společnosti před hraběte a praví: „Příteli, já jsem byl, jak to také vždy přejasně ukazovalo mé pozemské chování a jednání, tělem a duší vždycky Maďar a nebál jsem se ani smrti ani ďábla. Můj celý život byl od hlavy až k patě zasvěcen těžké službě uherství. Ty sám mi musíš vydati svědectví, že jsem byl vždy žhavým Uhrem. A ani Bůh by mne nebyl mohl pohnouti k něčemu jinému nežli k tomu, co jsem poznal jako štěstí naší vlasti. Ale má a nás všech poznání bylo příznakem. Neboť i to, co jsme učinili v pevné naději naší idee. Že to prospěje vlasti, činili jsme budiž dobře rozuměno – b e z B o h a. Odříkávali jsme sice modlitby před ušima národů, abychom jej ošálili. Ale kde bylo naše srdce, kde naše víra, kde pravá láska k Bohu a národu!?

12. Věděli jsme že jsme slabí a že sami nemůžeme vejíti v boj s našimi protivníky. Ale našeho nepřítel jsme klamali slepo jen v novinách existující velkou mocí a přitom jsme čekali pomoc zvenčí. Ale tato pomoc nepřicházela, a my jsme si museli dáti líbit, že následkem našeho klamného velikášství náš odpůrce v domnění, že má skutečně co činit s půl milionem udatných maďarských vojnů, požádal Rusko o pomoc a také ji obdržel. A pak jsme byli nuceni se tvářit jako opilý osel v ohradě k obveselení lidu před tygrem puštěným na svobodu, abychom ještě nějakou dobu národům Evropy ukazovali, jako bychom měli bůhví jaké skryté nepřekonatelné síly. Nakonec se však muselo přece jen státi zjevným, jak jsme na tom. A facit (výsledek) toho byl ten, že jsme svým zápalem našemu národu nejen nic neprospěli, nýbrž že jsme se postavili jen mezi Scyllu a Charybdu a že jsme své zlaté naděje učinili prázdnými sny.

13. Z toho však nyní usuzuji, abychom se také zde nespolehali na čekání vizí pomoci a nechtěli si také zde přiznávat více síly a trpělivosti, nežli ji vpravdě máme. Pomoc nám byla příslíbena podmíněčně, jako nám byly hned na počátku našeho nešťastného povstání učiněny přijatelné podmínky vídeňského ministerstva. My jsme je však nepřijali, leč jen za podmínek námi

stanovených, které vídeňské ministerstvo nemohlo anebo nechtělo přijmout. A brzy poté jsme seděli mezi dvěma stolicemi na zemi. A právě tak se nám může dařit také zde, budeme-li hledět za všelikých zdánlivě oprávněných záminek odsuzovat přijetí podmíněné pomoci. V onom zázračně znějícím návrhu se pravilo: „Obrátte se na Pána Ježíše a bude vám pomoženo!“ Proti Tomu a pro to jsem slyšel nyní až k opravdovému zošklivění promrhati mezi tebou a páterem františkánem mnoho mně obtížných slov. Oč lépe je proto nyní s námi? Ještě stojíme na starém místě! – Proto již žádné váhání, nýbrž jednejme podle dané podmínky! Jinak povstanu a odejdu a budu jednat za sebe sám!“

14. Praví hrabě: „Milý příteli, ty jsi nyní nad všechny salamandry černožlutý! To je strašně zvláštní, že v tomto nad veškeré pojmy chimerickém duchovním světě se všichni radikálové stávají po čertech zcela černožlutými! Nakonec je Božství přece jen také zcela noc amore (ve vsí lásce) černožluté!“

15. D r u h ý zcela popuzen vpadne mu do řeči: „Ó přestaň už se svým hloupým černožlutým sarkasmem! Řekni mi ve jménu Božím, co jsi získal se svým proti černožlutým obžalováním národů?! – Že jsme byli my dva a snad ještě několik tuctů našinců oběšeni, to je náš celá radikální zisk! A naše nanejvýš proti černožluté chování nebylo jistě asi také milému božství velmi slušné, jinak bychom po našem ospravedlnění jistě nebyli uvedeni do tak žalostného stavu!“

16. Hle, příteli ačkoliv jsme nyní v temnotě, která se nikdy nechce stát jasnější, přece se mi však v srdci stává jasnějším, že člověk není stvořen pro Zemi – na níž jest mu prožívat jen přípravný život, který trvá takřka jen ode dneška do zítřka – nýbrž je stvořen pro čistý věčně trvajícím život duchovní, v němž se může asi velmi snadno jevit ta nejvyšší blaženost.

17. Kdybychom byli zůstali raději věrni, poslušní poddáno rakouskému černožlutému vrchnímu vedení a vládě a dali si líbit leckterý útlak, zejména bel-li vypočten pro všeobecné dobro – bylo by nyní s námi lépe. Jelikož jsme se však stali neposlušnými vládě ustanovené jistě Bohem anebo aspoň Jeho dopuštěním a chtěli jsme se sami státí vládci, máme tedy nyní také ze odměnu, která je po mém zdání úplně přiměřená našemu pozemskému jednání. – Zlepší to svým nejvš radikálním smýšlením, můžeš-li! Ale já myslím, že by se ti dařilo ještě mnohem hůře, nežli kdyby ti byla posazena na hlavu říšská koruna. Kde jsou všechna ta opojná eljem, která byla tobě a tvému soupeři Košutovi milionkráté provolána? Hle vše je němé! Ani nejobtížnější komár ti nezabzučí něco do ucha! – Prosím tě přestaň jednou už být hloupý! J e dost a dost na tom, že jsme na zemi vynášeli na jasné denní světlo největší mistrovské kousky lidské hlouposti. Máme jich snad i zde ještě věčně užívat? Ne, poslyš, od toho si věru nic neslibuji! Raději být na věky nejsprostším obyvatelem nějakého černožlutého nebe, nežli být v tomto pekle, jímž jistě je toto místo, nejradikálnějším králem!

18. Já se však nyní nebudu vázat na nějakou barvu, leč na barvu poslušnosti a pravé pokory. – A tak nyní hlasitě volám:

19. „Nejvznešenější, nejspravedlivější a lásky nejplnější Pane a Bože Ježíši, kterýž jsi také mne vykoupil Svou svatou krví na kříži, pomoz mně možno-li nám všem z této všeho světla nejprostší tísně! Neposlouchej nikdy nejvš hloupé, nejvš vládychtivé oslovské žvanění uherského, sobeckého demokrata vysoké šlechty, u něhož přes jeho předstíraný demokratismus slul nicméně obyčejný lid holotou! Ale poslechni také nás ostatní ubožáky a pomoz nám všem podle Své milosti a milosrdenství z této velké bídy, která nyní již jistě trvala několik tisíc pozemských let!“

Kapitola 139.

Také v hraběti se vyjasňuje. Nádherné velehory a palác se stávají viditelné. Přibližuje se nebeský občan a podává nejvš láskyplná poučení o řádu na onom světě.

1. Hrabě se při tomto zvolání řečníkově za středu společnosti zlostí téměř obrátí a chce uprchnouti. – Ale františkán ho uchopí pevně za kabát, nenechá mu učinit ani krok dále a praví: „ Pane hrabě, ani krok dále! Vy jste vládli nad námi v Uhrách jako prvý ministr; podle vašich zákonů jsme jednali! Nyní bude jasněji, věčný Soudce přichází! Vy se zodpovíte před Ním! Rozumíte Mně?“

2. H r a b ě strašlivě překvapen zvláštní vážností františkánovou a pln zlosti nad modlitbou onoho řečníka ze středu, ocitne se ve skutečné horečce a praví nyní zcela klidně a mírně: „ No, no, je, je, ano tak, ano, ano, mně je již vše vhod! Jen vás prosím o to, abyste mne neusmrtili jako nějakého loupežného vraha! Jen mne tak zlomyslně nenapadejte, já učiním vše!“ Praví františkán: „No, dobře tedy, ale jak se Vám povede – a jak nám, jako vašim pomocníkům před věčným Soudcem?“

3. Praví hrabě: „Ale milý příteli, neslyšel jste dříve, že nám Pán chce být všem milostivý a milosrdný? Dá-li nám však milost za právo, jak by nás potom chtěl soudit? Co by se pak na nás vůbec soudilo? Anebo k čemu má konati Všemohoucí a Vševědoucí zprvu se Svými všivými tvory konfrontaci (postavení tváří v tvář), aby je jejich vlastním doznáním přivedl k tomu, aby sami poznali, že jsou právem souzeni!? Ó od římskokatolického řádového kněze je zatraceně slabé, přisuzuje-li Božství lidské slabosti. Bůh je dobrý a milostivý, komu chce být dobrý a milostivý. Koho však nechává padnout, tomu také zcela nic nepomáhá a nejméně již na přímluvu nějakého uherského hraběte Bathianya. Já však myslím, že milý Pánbůh se nebude naprosto dívat na hnůj, který jsme si navzájem metli přede dveřmi; vždyť beztoho každý z nás měl by již značnou hromádku, která je jeho zcela vlastním dílem; a jen za tu by měl být v nejhorším případě volán j zodpovědnosti, při čemž Vy, milý příteli, se budete moci asi velmi těžko ospravedlnit poukazováním na mne. – Rozumíte tomu, milý pane pátere Cypriáne anebo hrubiáne, či co jinak snad ještě jste?“

4. Praví františkán: „Již dobře, již dobře, pane hrabě! My však jednou již uvidíme, kdo bude mít nakonec pravdu. Nyní se stále víc a více od východu vyjasňuje, jak aspoň mně to připadá. Ta věc se asi brzy změní. – Jen kdyby nebyla ta osudná mlha ! Jinak bychom při tom jasu museli přece již tu a tam něco spatřovati, lze-li tu vůbec něco poznat.“

5. Praví opět onen řečník řka: „Milí přátelé a bratři, poslyšte mě nyní; neboť mou duší prolétla nyní dobrá myšlenka a chci vám ji sdělit! – Hledte, my jsme se stali všichni stejně nešťastni, a druh nemá nic před druhem. Což, kdybychom raději setrvali v opravdové bratrské lásce a přátelství pospolu a bez vzájemných výčitek vyčkávali, jak s námi naloží všemohoucnost Boží? Je již beztoho trýzně dosti v tom, že se bojíme Boha jako holubice mocných drápů orla. Proč se máme ještě k tomu trápit? Myslíte, že tím Boží rozsudek nad námi dopadne mírněji? Ó nikoli! Bůh koná co chce a žádná věčnost Ho neodvrátí od jeho jednou vyneseneho rozsudku! Neboť psáno je v Písmu: „ Nebe a Země pominou, ale slova Má nepominou!“ –Přátelé, v tom spočívá zcela zvláštní vážnost, z jejíhož nadbytku bude nám kousat na věky. Proto budme aspoň mezi sebou přívětiví, nemělo-li by nám Božství nikdy přijít vlídně vstříc! – Ale nyní se skutečně víc a více vyjasňuje a směrem vzhůru připadá mi nebe také již velmi pěkně modré! Jen Hvězd nemožu postřehnouti. Bezpochyby tu ani nejsou!“

6. Praví hrabě: „Výborně, příteli Mikloši, tvá řeč se mi tisíckrát lépe líbí nežli řeč pátera Cypriána! Věru, pop zůstává přece jen na věky bezcitnou bytostí! Ale budiž mu nyní vše odpuštěno! Od nynějška se nebudu navěky nikdy vyvyšovat ani nad svým nejhorším nepřítelem! Dejž nám Bůh všem pravé poznání a vzájemnou opravdovou, pevnou a trvalou trpělivost! – Jeho vůle budiž s námi všemi!“

7. Po těchto projevech hraběte mlhy řídno a všem se nyní zdá, jakoby v této krajině příliš dlouho nebyli.

8. M i k l o š praví za chvíli, když byl směrem k západu a severu objevil silné a mocné pohoří: „Ó přátelé, přátelé, tam, tam, tamto pohleďte! Krajina, velehory! Konečně, konečně poprvé

krajina na tomto světě, a to velehorská krajina má slabá stránka, pokud jsem žil na Zemi! Nad velebný pohled velehor přece jen na věky není! To věru podivuhodně nasycuje jinak často tak velmi hladovou a chudou mysl člověka, a jeho srdce je posilováno ve víře v jednoho všemohoucího Boha a rozněcováno láskou k Němu. A to vše způsobuje pohled na pravé velehory! – Ó jak povznesen jsem nyní při pohledu na tyto obrovské velehory! Zejména vrchol mezi západem a severem, jestliže se správně orientuji, je něco nanejvýš nesmírného. Věřu, ten je jistě přes sto tisíc stop vysoký! Proti těmto vrcholům, mohly by se nejvyšší hory Země nazvat sotva malými pahorky. – Vidíte také vy, tyto přeskvělé nádherné velehory?“

9. Praví v š i c h n i „Ano, ano, vidíme je! To je velká nádhera! – Ale jsou odtud asi velmi daleko! Neboť lze tak soudit z šedavě světlemodrého zbarvení. A přece aby si člověk téměř vykroutil vaz, chce-li spatřit onen nejvyšší hrot, nalézající se skutečně mezi západem a severem. To musí být výška! Ó, Bohu díky, Bohu tisíckrát chvále, že konečně něco vidíme! A mimoto ještě tak nádherné pohoří! Ó, to je nádherné, nádherné, nádherné, člověk by si mohl oči vykukovat! Ale pozoruhodné jest, že směrem k jihu a zejména k východu je vše ještě zahaleno v mlhu! A přece jistý jas, jak pozorujeme, přichází jen od východu Slunce, je-li také zde jaké stojí jistě ještě velmi hluboko pod obzorem, protože paprsky nedopadají ani na ony nejvyšší špičky!“

10. Praví hrabě: „A přece, a přece, jak pozoruji, nejvyšší vrchol je již v paprscích, jinak by se tak červenavě netřpytil. Ale opravdu, – pohled na toto pohoří je něco nesmírně velebného! Věřu, přátelé, kdybychom zde měli jen nějakého vůdce, byl bych skutečně jedním z prvních, který by se odhodlal vystoupit na toto pohoří. Z jižní strany nebude asi příliš těžko na vrchol vystoupit. A také bychom zde zrovna nic neztratili a nepromeškali. – Nuže, pane pátere Cypriáne, copak tomu říkáte?“

11. Praví františkán: „Co tomu říkat? Já jsem již dosti mluvil a vy jste mě neposlouchali, nyní brž jen jste mi nadávali hrubiánů. Proto jsem nyní potichu a budu jen poslouchat a jednat podle toho, co mi to slyšené slibuje! – Půjdete-li do hor, jistě zde nezůstanu sám. Ale já myslím, že na onom jistě nezměrně vysokém vrcholu nebude žádného z nás kdy boleti hlava, neboť zde dostává člověk již při pohledu vzhůru závrať. Jak by se člověku dařilo teprve nahoře! Já pravím a zůstávám tudíž při svém starém výroku::

„Krásné jestiť zřítí hory
krásnější však státi vdoli
a pohodlně vždy jen vzhůru vzhlížet,
nežli v úzkosti a hrůze dolů shlížet.“

12. Praví Mikloš : „Ano, ano, tak myslím také já! Jsme zde sice duchové a tedy zatroleně mnohem lehčí nežli na Zemi; ale s této výšky bych se přece jen neodvážil k salto mortale. (k smrtelnému skoku) – Zůstaneme tedy ještě chvíli, nežli se poněkud vyjasní a potom se již ukáže, co nám nakonec zbude učinit, mně se v duchu stále zdá, že zde vbrzku dostaneme velmi vzácné návštěvy! A neklamou-li mne mé smysly, přichází sem od východu právě již někdo přímo k nám!“

13. Praví hrabě: „Ano, ano, také já vidím někoho s velmi řasnatým rouchem! Nakonec je to opět nějaký nový příchozí s milé Země, snad také podobně jako my justifikovaný?“ (popravený).

14. Praví františkán: „Pak by musel být jako my zahalen ještě do pozemských hadrů! Neboť na zemi nenosí od dob starých Řeků a Římanů již žádný člověk řasnaté roucho. – To bude nějaký velmi starý občan tohoto světa! – No, ukáže se brzy, kdo to je, co chce anebo kam jde a jaký je jeho úřad? Zavolám ho sem k nám!“

15. Praví Mikloš: „Přátelé, já myslím, že ho nemusíme volat; neboť beztoho se pohybuje přímo k nám. A jeho přiblížování činí dobrý, ano řekl bych dokonce blahodárný dojem na mou celou bytost! To je jistě nějaký dobrý člověk anebo duch! Nyní však čím blíže přichází, tím více a více se rozjasňuje. To je něco velmi pozoruhodného! Am, ó, ó, pohleďte k východu; v blízkosti

za tímto k nám přicházejícím mužem spatřuji ještě v dosti silné mlze pojednou zcela zřetelné obrysy nesmírně velkého paláce!“

16. V š i c h n i : se nyní ohlíží k východu a zároveň objevují, co objevil Mikloš a velmi mocně se tomu podivují. – Hrabě však praví: „Hleďte, měl jsem dříve přece jen pravdu! Kdybychom byli šli aspoň o několik set kroků dále, byli bychom nutně nakonec vrazili nosem na tuto budovu a mohli jsme tam prosit o vpuštění! Takto však jsme ještě zde!“ Praví františkán: „To nic nevadí! Ve věčnosti o pár minut dříve či později, je již jedno! – Ale nyní ticho! Onen dobrý muž, který bydlí bezpochyby v paláci. Je nám již velmi blízko a slušnost vyžaduje, abychom mu šli vstříc, neboť zcela jistě se sem namáhá kvůli nám!“

17. S tímto návrhem jsou všichni srozuměni a jdou velmi slušně vstříc příchozímu. – A když se s ním úplně setkají, ujme se hrabě slova a praví: „Smím se s vaším nejdobrotivějším svolením zeptati – kam kampak tak pospícháte? Máte asi před sebou velmi dalekou cestu?“

18. Praví cizinec: „Budte mně tisíckrátě vítáni milí přátelé a bratři! Přicházím sem jen pouze kvůli vám! Zaslechl jsem vaše hlasy a proto jsem pospíšil z tohoto domu, abych vám všem v případě potřeby nabídl pomoc, potřebujete-li nějaké pomoci. – Bydlím v tomto domě, který spatřujete odtud poněkud v mlze.“ – Praví hrabě: „Budete nejspíše asi jeho vlastníkem?“

19. Praví cizinec: „Ano, ano, tak napolo jak se říkává. Avšak hleďte, zde není zvláštního, odděleného vlastnictví. Nýbrž vše tu je víc a více jaksi společným majetkem. V této Říši zavládá čistá demokracie. Neboť co patří jednomu, patří také všem ostatním, kteří jsou jedné mysli a jednoho srdce. A tak můžete také vy všeho užívat, aniž byste se přitom tázali: Komu zde patří to či ono? – Zde zavládá nejdokonalejší svoboda, nad níž má jen každého nejsvobodnější duch o sobě bez jakékoli námítky poroučet. Co zde někdo chce, toho se mu také dostává.“

20. Praví hrabě: „Ó pěkné, pěkné, to je přenádherný pořádek! To jsme také chtěli vybojovat na Zemi; ale nešlo to tam. Neboť tam je stále ještě potuiri jus (právo silnějšího) – ale zde tedy platí, jak se zdá, prosté primo occupanti (právo prvního vlastníka) anebo dokonce prastaré quilibet sui juris? (Každý je svým pánem).“

21. Praví cizinec: „Ano, ano, téměř tak! Ale přece ještě poněkud jinak! – Neboť zde je jen jedno právo, a to je právo volné čisté lásky. Jaká láska, takové právo z lásky a láskou! Co chcete aby vám jiní činili, to čiňte také vy jim to je zde zásadou života! A jelikož každý činí tuto nejvyšší právní zásadu svou hlavní životní zásadou, propůjčuje tím také každému volné právo, aby úplně spoluužíval všeho, co má sám, jelikož naopak také on si smí zcela nerušeně vzít stejné právo. – Nyní vidíte onen dům již trochu jasněji. A já pravím vám, že máte nejúplnější právo spoluužívatí tohoto domu, protože také majitel se své strany má totéž právo na majetek, kterého se vám může někde zde dostat. – Jste s těmito právními zásadami srozuměni?“

22. Praví hrabě: „Ale příteli, to je přece komunismus in optima forma (v nejlepší formě) anebo vlastně čisté staré křesťanství ! Pro takovéto státní zřízení nekvete ne zemi ještě dávno pšenice. Je to ovšem nejpřirozenější a nejlepší zřízení národa. Jenže špatné je na tom to, že je při tom v mocné výhodě lenost „před pilností.“

23. Praví cizinec: „Příteli, mýlíš se! Příteli, mýlíš se! Lenivý a pilný nejsou zde ve společenství; neboť lenivý nemůže chtít to, co chce pilný. Zde je ono pravé „rovný rovného si hledá“ a nerovný se vylučuje sám sebou. – Neboť platí-li nejvyšší zásada, že každý má svému bratru činiti právě totéž, co si může v opačném případě přát od svého bratra, aby činil jemu on – pak je tím již samo sebou vyloučeno, aby si lenivý přál od svého pilného bratra vše, co se jemu zamlouvá, aniž by však v nejmenším přemýšlel činiti bratru to, co si od něho přeje on. To zde naprosto nejde, neboť zad totiž každý duch přesmíru hledí a snaží se, aby všemožným způsobem prospěl všem bratřím. – Kdo je však lenivý a není prodchnut tímto duchem, tomu se ihned zoškliví takový kosmopolitismus a vyhledá si brzy společnost, která smýšlí ve všem jako on. Jak se

však může takové zcela osamocené společnosti zahalečů zakrátko dařiti, to a ještě ledacos jiného bude zajisté každému z vás i bez mnohého vysvětlování jasné!

24. Vy dodáváte: Ano! – Protože však tedy nyní toto úplně jasně poznáváte, jakož i právní zákon tohoto světa, v němž není již smrti (jako dobrý uznáváte) – chovejte se tedy také tak, jak to ve vás a ve vašem nejvyšším vlastním zájmu vyžaduje tento zákon; tím se pak již stanete úplně občany tohoto světa a budete moci vhodně a pro vás prospěšně všeho užívatí, budete-li chtít kvůli mně vejít do onoho domu, abyste se tam poněkud občerstvili. Jen musíte však vzít sebou pevnou vůli, že budete chtít býti tomuto domu také všemožným způsobem užiteční.“

25. Praví hrabě: „Velectěný, milý příteli, to se rozumí samo sebou! Neboť já bych mnohem raději nechtěl jinak býti, než abych přijal od někoho něco, co bych mu nemohl tím či oním způsobem opět navrátit. A jak tu smýšlím já, tak také smýšlí celý můj zástup; za to si troufám ručit a to s tím nejlepším svědomím. – Ale nyní, milý příteli, který již jistě déle obýváš tuto krajinu a všude se dobře vyznáš, řekni nám všem co nejlaskavěji, jak se máme obrátit o pomoc k jedinému Bohu nebes a Země, tedy k Ježíši, tomu Ukřižovanému? Kde On je? A uzíří kdy na několik okamžiků naše nejvyšší hříšné oči Jeho tvář?“

26. Dříve, když tu bylo ještě velmi temno, byli jsme několikrát jakýmsi hlasem přímo vyzváni, abychom se obrátili na Ježíše, má-li nám být pomozeno. Zpočátku jsem to považoval za jakýsi akustický klam. Ale ponenáhlu se mi stávala věc jasnější a začal jsem poznávat, že na té věci asi skutečně něco bude. Ale jak se této věci účinně chopit, to je jiná otázka! A na tu by nám nepochybně asi žádná bytost neodpověděla, nežli právě ty, jenž jsi zde jistě ve všem již zcela obeznámen.“

27. Praví cizinec: Zcela dobře, zcela dobře, Moji milí přátelé! Neboť v tomto světě jsem zcela a takřka úplně doma. Ale v příčině vaší prosby, už jste se beztoho obrátili na Pána Ježíše, pročez také kolem vás nastalo ihned jasněji a nepotřebuji vám tudíž v této věci již nic dalšího sdělovat. – Podržte jen ve svém srdci hlavně Ježíše, tak se vám co nejdříve dostane ve všem té nejlepší pomoci. Ale jen musíte napřed ze sebe na věky vyhodit všechnu svou se světa sebou přinesenou vysokomyslnost, pýchu, domýšlivost, veškerou pomstychtivost a mrzutou smyslnost v příčině ženského pohlaví a vše odevdat Pánu Ježíši. Tak uzříte Ježíše tváří v tvář nejen na okamžik, nýbrž budete věčně u Něho, kolem Něho a v něm! Neboť Jeho dobrotivost jest nezměrná.“

Kapitola 140.

Další otázky kladené cizímu návštěvníku o Ježíši a o Jeho pobytu – cizincem záhadně zodpovězeny

1. Praví Mikloš milými slovy cizincovými zcela vzrušený: „Ó nejmilejší příteli, protože, jak se zdá, znáš velmi dobře Pána Boha Ježíše Krista, jinak bys jistě nemohl o Něm mluvit s takovou jistotou, buď tedy také tak dobrý a dej nám všem co nejlaskavěji malý popis o Pánu Ježíši Kristu a ukaž nám jen tak přibližně krajinu, kde se zvláště zdržuje se Svými nejbláženějšími přáteli.“

2. Praví cizinec: „Milí přátelé! Ve věci první otázky musím vám říci, že jsem Mu právě Já Sám nejvíce podobný. Osobně vypadá právě tak jako Já. Také Jeho hlas je zcela takový jako

hlas Můj. Věru, kdo Mne vidí, vidí skutečně úplnou podobu Pána Ježíše! Můžete ne Mne jen hezky pevně zrak upřít a uvidíte co do podoby také již jakoby Ježíše Samého.

3. Ale ve věci druhé otázky, totiž onoho kde? – Je odpověď na to přece jen poněkud těžší, ačkoliv nakonec vše vybíhá v jedno, Všeobecně však přebývá na věčném východě. A se stanoviska pozemsky přirozeného ve velké krajině souhvězdí „ **Iva** „ a to v příslušném duchovním Centrálním Slunci, které objímá přirozené Slunce **Regulus** a nad ně celou nekonečnost. – Rozuměli jste Mi dobře

4. Práví hrabě: „Ano, pokud to jen lze! Ale že ses při tom o onom „ k d e“, poněkud temně vyjádřil, to zajisté každý z nás postřehl. Jak tu ta tvá osobní podobnost s Ježíšem a jeho pravé „kde“ mohou nakonec vybíhat v jedno, to je mi, nejmilejší příteli, musíš mi to již odpustit, poněkud příliš nepochopitelné. Neboť co má dělat tvá takřka nahodilá podobnost s oním pravým „ k d e „ Pána Ježíše? Jak to může být jedno? Tu ses v horlivosti jistě asi trochu přeekl. Buď tedy tak dobrý a vysvětlí nám tu věc poněkud jasněji!“

5. Práví cizinec: „Ano, milý Bathianyi, hleď, zde je tomu již jednou tak! Nemusí však tu být někomu zrovna vše najednou jasné. Cožpak nevidíš, jak se tato krajina nechce najednou z osudných mlh vyjasnit?! Tak je tomu také s leckterou odpovědí. Ú p l n á odpověď činí ducha lenivým, protože se pak již nemá na nic dalšího tázati. Je-li však odpověď poněkud temná, ó, tu se pak stává duch nade vši míru pilný, aby se opět vyznal v malé temnotě. Hle ve věci podoby Pána Ježíše, neuvedl jsi žádné další pochybnosti a tvůj duch se poté jasné odpovědi oddal ihned svému lenivému klidu a na nic se již netázal. Ale temnost druhé odpovědi ho probudila znovu a on tě pak ihned nutil, že ses musel tázati dále. A hle, to je dobré! – Proto se budoucně nad někde se vyskytující „drobty“ (tvrdými duchovními sousty) netrap, neboť v pravé chvíli se ti beztoho vše ujasní!“

6. Práví hrabě: „To je vše velmi krásné, dobré a pravdivé – ale mystické, velmi mystické to vše zůstává!“ – Tu mu vpadne do řeči františkán a praví: „Ano, ano, ano, mystické a vždy jen mystické; musíme být rádi, že nám tento přítel podává tak mnoho vysvětlení, ne však, abychom ještě jeho nádherná slova malicherně kritizovali. Mně například druhá odpověď ani v nejmenším nepřekáží. Vy, pane hrabě, byste chtěl již opět celou ruku, kde vám byl ukázán prst. V tom věru již neshledávám zdvořilosti, která vám přece jinak byla tak vlastní!“ – Práví hrabě: „Příteli, do toho vám pranic není! Jste-li lenivého ducha, mějte si ho, ale od mého ducha lenivost nepožadujte!“

7. Práví cizinec: „ Klid, klid přátelé! Neboť v takové horlivosti se nedá nic velkého a opravdového dosáhnout. Láska budiž vaším vůdcem!“

Kapitola 141.

Františkán mluví o lásce a kritizuje hraběte pro jeho titul. Jeho aristokratická odpověď. Miklošovo zprostředkování a dobré misijní pokyny.

1. Práví františkán: „Slyšel jste nyní, co pravil tento ušlechtilý, dobrý přítel? Láska má být naším vůdcem! Velmi málo slovy nesmírně řečeno! Ano, ano, a ještě jednou a tisíckrát ano, láska, láska, velká, svatá láska. V ní jsou skryta všechna tajemství života.

2. My sice známe také jeden druh lásky, ale tento druh lásky sluje u nás číslo jedna sebe-láska a číslo dvě tělesná láska, to je tělo krásného pohlaví! S láskou jsme prožili oba lečjaké dobrodružství. Ale o oné božské lásce, která ještě na kříži dovedla největší za bolesti prositi

věčného Otce eonů za neúplnější odpuštění svým vrahům – pane hrabě, o takové lásce se nám oběma zajisté ještě nikdy ani nezdálo! A přece jen v této lásce je obsaženo vše, co je podmínkou života!

3. Zahubiti naše nepřátele, přáteli jim na jejich hlavy všechno neštěstí, zničiti až na nejmenší třísky rakouský trůn a jeho vlastníky odevzdat peklu – k tomu, zdá se mi, byli bychom zcela uděláni. Ale žehnati těm, kteří nás prokleli, činiti dobro našim zločincům a přechovávatí tym kdož nás pronásledovali, o tom není v našich srdcích ještě ani stopy. Neboť dosud jsme chovali potají ještě vždy možnou pomstu. Vyslovovat zákonité právo nad svými bratry a z nějaké moci je odsuzovat, to není věru žádné umění. Bratry pro nějakou různost mínění nenáviděti a prohlašovatí ze nehodné božské milosti je zcela snadná věc; ale státi se pánem nejvyš vlastních vášní a nade všemi slabostmi často velmi slepých lidí nechat zavládat jedině čisté lásce a přáteli jim z neúplnějšího puzení srdce bez ohledu na jejich slepé skutky milost a odpuštění shora a míti se všemi bratry trpělivost a slitování ať jsou takoví anebo taková, to je jiné umění, nežli chtít osmi sty děly a stotisíci kopími učinit celý svět maďarským anebo polským aneb ruským.

4. A hledte velevážený příteli, to je právě ona láska, ona velká, svatá Boží láska, tajemství všeho života, o níž se nám oběma ještě nikdy ani nezdálo. A nemýlím-li se, mýnil tento náš nám dosud neznámý přítel právě tuto lásku, ano ona se stala naším vůdcem! – Jak to však bude možné, dokud se mezi sebou neshodneme o mnoho lépe nežli psi a kočky a potají v sobě vždy ještě myslíme na pomstu svých nepřátel!? Upřímně řečeno, od Vás, pane hrabě, mrzí mne hlavně nejvíce to, že nechcete ani svůj titul odložit; dal jsem vám to přece několikrát zcela makavě na srozuměnou. Ale kdo tomu nechce naprosto rozumět, jste Vy! Já jsem se, se svým „páterem františkánem“ už dávno až do poslední kapky rozloučil a není na mně a ve mně z toho již ani stopy! – Proč jste tak neučinil již dávno také Vy se svým „panem hrabětem!? – věřte mně jistě, že bych vás jako člověk a bratr nikdy ani slůvkem neurazil, kdyby mně ten váš hrabě, který se do této vážné duchovní říše hodí ještě hůře nežli nejhrubší pěst na oko něžného kojence, nevadil na Vás ještě více nežli unaveného poutníka šestatřicet kuřích ok a hladového zcela prázdná tobolka! – Prosim vás však nyní pro Vaše vlastní štěstí, dejte sám „panu hraběti“ Bathianymu na věky jednou po nose a neuslyšíte ani slova z mých úst, které by vás i jen v nejmenším urazilo; a já vás také za všechny vám učiněné urážky poprosím z celého srdce za odpuštění. Nechcete-li to učiniti již pro mne, pak to tedy učinite pro tohoto nejušlechtlejšího přítele, z jehož úst se pro naše smutná srdce vyronilo již tolik potěšitelného.“

5. Práví hrabě: „Aha, aha, hinc ergo allae lacrimae (proto ty slzy)! Milý Cypriáne, tak lacino se „hrabě“ neprodává, to vám povídám! Tento přítel, který se také zdá být velmi moudrý, něco takového ode mne ještě nežádal. A kdyby to žádal, pak jest otázkou, zda bych jeho žádosti ihned vyhověl! Neboť rod Bathianyi je velmi starý, rozumíte tomu?“ Práví františkán: „Ó, ano! – Práví hrabě:“ Zůstaňte co jste a já zůstanu, co já jsem! Proč vám překáží, zda jsem hrabě či nejsem hrabě? Cožpak nebývají také velmi zbožná hrabata, knížata a vévodové? Či nemůže člověk jako hrabě milovat Boha právě tak dobře a snad ještě lépe nežli jinak docela prachspostý chudás Já myslím, že jemné vzdělání pravého kavalíra bude pro čistou lásku přece jen způsobilejší, nežli vzdělání nějakého sprostého chlívského koštěte! A Bůh by nesměl býti dokonalý, kdyby měl na nedokonalém větší zalíbení nežli na něčem, čemu přece celý svět musí přiznat větší dokonalost. Pročpak se dokonce i v nebi nazývají nejdokonalejší andělé „archanděly“? Bývají též nazýváni „knížata světla“ a hlasatelé moci Boží!“ – Již Bůh Sám ustanovil tedy mezi prvstvořenými nejdokonalejšími duchy určité pořadí podle hodnoty, který přesně zachovává ba i mezi světovými tělesy, horami, řekami, jezery, moři, rostlinami a zvířaty, a to tak, že si musí vše navzájem sloužiti; ale přesto zůstává Slunce nadále Sluncem a nemůže se stáhnouti dolů k žádné obyčejné Planetě a Čimboraso zůstává Čimborasem a nemůže být stlačeno v krtčí hromádku a mezi veletokem Amazonským a potůčkem, který dodává za hodinu sotva vědro vody – je snad přece jen také patrný rozdíl.

6. Nechtěl byste tedy žádati Božství o to, aby odstranilo přednostní práva ve velké přírodě, která vám připadají jistě směšná a mrzutá, Pročpak kdysi Jehova ustanovil jen Saula, Davida a Šalomouna za krále a pána nad celým židovským národem?! Neměl snad podle Vašeho mínění

pomazati raději celý národ na samé krále? Tak také, pokud vím, učinil Bůh Davidovi výlučné zaslíbení, že z kmene Davidova probudí příštího Mesiáše světa a že kmen Davidův bude věčně trvat. Řekněte mně, neudělalo tu Božství podle vaší podle Vaší logiky nesmírný kopanec (koni-nu), že z milionů lidí dalo tak velkou přednost právě jednomu člověku, Musel Pán Ježíš býti zro-zen právě z Marie, která pocházela s královského domu Davidova? A musel Josef, který vyl z téhož kmene, býti Jeho pěstounem? Četl jste, či nečetl jste nikdy, že v knize, myslí že se jme-nuje kronika, se přesně poukazuje na ušlechtilé právo prvorozenství počínajíc Adamem až po Ježíše? K čemu pak měl býti dobrý tento velice aristokraticky vypadající „Gallimathias“? (ne-smysl). Nemají si být podle Vašeho mínění raději všichni lidé rovni jako vrabci, u nichž jistě vel-mi málo záleží na prvorozenectví?!

7. Hled'te, hled'te, milý příteli, jak můžete tedy kdy chtítí najednou zrušit hodnostní řád, který přece co nejnázorněji zavedlo Samo Božství?! Učinil jsem se já sám hrabětem, či nezařídilo to samo Božství tak, že můj kmen musel býti přijat do hraběcího patriarchátu? Jestliže však Bůh něco takového jednou zařídil a určil, smí to lidé pouze podle svého dobrozdání zrušit? Já jsem hrabětem z B o h a a proto také nemohu být zbaven této nejtuhodnější přednosti nějakým po-pudlivým a cti závistivým františkánem Rozuměl jste mně, milý pátère Cypriáne?!

8. Praví františkán: „ A zda jsem vám rozuměl? – Snad lépe, nežli byste si pomysleli! Neboť z vaší řeči, protkané všelikými spornými důkazy jsem také zcela jasně vyrozuměl, že člověku, který není ani Sluncem, ani Čimborasem a rovněž také ne amazonským veletokem, není nic těžšího, nežli se pokořit a od svých na světě dosažených výsostných práv upustit. Také jsem z vaší skutečně geniální řeči vyrozuměl, že pozemsky vysoce postaveným je velmi těžko státi se malými jako děti, které v sobě ještě necítí žádné pozemské znamenitosti a které pro tuto svou pozemskou pravou nepatrnost mají podle slova Božího jediné způsobilost vejíti do království Božího. A to jsme také obzvláště shledal v tom, co kdysi řekl Pán a Bůh Ježíš bohatému jinochovi, že totiž snáze projde velbloud uchem jehly, nežli boháč anebo vysoce postavený (což je jedno a totéž) do Království nebeského.

9. Příteli, cožpak zmo hořčičné, k němuž Sám Pán přirovnával Svě Království je snad Čimboraso anebo veletok Amazonský? Ó nikoli, jest mezi zrněčky to nejmenší, jak to Pán Sám zce-la jasně naznačil. Jelikož tedy Pán Sám přirovnává Svě Království s takovou maličností, čímž chce zcela jistě naznačit nejkrajnější pokoru člověka, nelze tedy zajisté předpokládat, že taková Čimborasa a veletoky Amazonské naleznou místo na povrchu malého zrněčka. Také praví, že pod větvemi vzrostlého hořčičného keře se usídlí ptáčekové nebeští. Neměl tu snad ve prospěch pozemské výsosti spíše říci: „pod jeho větvemi se usídlí nohové (bájeslovní ptáci), orlové, orlo-supi bradatí, pštrosi a kasuáři!“ – Aby tím ukázal, že by člověk musel být na světě aspoň baro-nem, aby byl přijat do Království nebeského.

10. Ó milý pane hrabě, můžete mi přijíti s tisícerými důkazy a já zůstanu vždy při výroku Kristově: „Co je před světem v nějakém ohledu velké, vysoké a nádherné, to je před Bohem ošklivostí!“ – Vsadil bych vše na to, že kdyby se nám kdy dostalo té milosti, že bychom směli vejíti do království nebeského, nesešli bychom se tak ani s nějakým králem Davidem, ani s nějakým Šalomounem jako králem, se žádným císařem Karlem Velikým a také se žádným svatým Štěpánem, králem uherským a tedy také se žádným knížetem a hrabětem Bathianym; nýbrž , jsou-li již v království nebeském, jsou to sami milí, vzájemně úslužní bratři, kteří mají všichni jen jednoho Boha, jednoho Pána a jednoho Otce. Ale v pekle si asi dělají ještě někteří skálopevní aristokraté vzájemně zcela významné pocty! – Jestliže jsem zde mluvil nepravdu, ať mně tento náš ušlechtilý přítel, náš nejtoužebnější utěšitel dá přes hubu. Chtěl jsem vám tím však jen říci, jak já jsem porozuměl vaší řeči tak pro sebe. Nemáte-li nic proti tomu, ať tento ušlechtilý přítel učiní mezi námi dvěma platného rozhodčího!“

11. Praví hrabě:“ Ó nikoli, proto tomu zcela nic nenamítám! Ale podle mého mínění není tu třeba rozhodčího; neboť vy máte pravdu s vaší strany a já rovněž se své strany. Já vám nechci klásti nic do cesty k budoucí blaženosti a vy mne od nynějška nechte přijíti k blaženosti mé. A tak jsme oba beze všeho rozhodčího soudu nejsnadnějším způsobem navzájem vyrovnáni.“ –

Praví františkán: „Requiescat in pace per omnia saecula saeculorum, et perpetua luceat ei! (Ať odpočívá v pokoji pro všechny časy časů a věčné světlo ať mu svítí). Anebo volně do němčiny přeloženo: Bei dem ist Taufe und Chrisam verdorben) U něho je všechno marno) – Všichni mohou býti získáni, i Jidáš Iškariotský; ale u Magnus Hungariae (uherského velmože) je každý sebelépe míněný pokus čistě pro nic a k ničemu. Proto ještě jednou: Requiescat in pace etc.“

12. Praví poté Mikloš; který byl zatím rozmlouval s cizincem řka: „Přátelé, vy se tak hezky rázně mezi sebou hašteříte; ale já pravím vám, vaše hašteření mně připadá jako mlácení obilí malých dětí, které, když silní rodičové skutečně mlátí, d'obají v odlehleém koutě stodoly malými cepy na hraní na prázdném stéble slámy.

13. Pravím vám: My se nepolepšíme a nemůžeme navzájem polepšit a do pravého řádu uvést již proto, že my každý o sobě jsme od A až do Z špatní. Co nám to prospěje, i když se vzájemně sebe moudřeji poučujeme, nemůžeme-li však nic dobrého ukázat skutkem a poučovaný může učiteli namítnout: „Proč mne učíš vstupovati do dobrého řádu a sám kráčíš v největším nepořádku? Uspořádej napřed sebe a naleznuli zalíbení na tvém pořádku, pak počkej, až já sám k tobě přijdu a řeknu: „Bratře, tvůj řád se mi líbí! Zasněť mne do všech předností a jeho tajných zásad!“ – Také nám chybí v tomto novém světě veškerá nutná zkušenost a všichni dohromady nevíme v podstatě nic o cestách a poměrech tohoto světa. Jek se potom můžeme o nich navzájem poučovati!?

14. Tvá řeč, milý Cypriáne, byla velmi krásná a zcela vpravdě evangelicky křesťanská a kdyby byla promluvena z kazatelny na Zemi, vyvolala by velkou pozornost a snad také mnohý dobrý účinek; ale jaký účinek vyvolala u mého přítele Bathianya? Hle, právě naopak, nežli co jsi tím chtěl docílit! Co však je žalostnou toho příčinou? Hle, nic jiného nežli to, co řekl kdysi Pán na světě, nemýlím-li se farizeům, když je označil slepými vůdci slepých a výslovně dodal, že každý, kdo je sám slepý, nemůže vésti opět slepého.

15. Hled'te, zde v našem středu prodlévá náramně zkušený vůdce, který v tomto světě je již velmi dobře vidoucím. Toto všichni jednohlasně požádejme, aby nás vedl po pravé cestě; a jsem pevně přesvědčen, že jediné slovo od Něho více zapůsobí, nežli kdybychom my slepí ještě polovici věčnosti se navzájem št'ouchali a prázdnou slámu mlátili.“

16. Praví hrabě: „Ano, ano, s tímto návrhem jsem úplně srozuměn! Tu také učiním vše; ale dobrý Cypriánus, který je časem velký hrubiánus může mne pak mít i se svým requiescat rád. Nepopírám, že jeho řeč byla více než dobrá a čistě evangelická; ale kdo mu dal právo, že mne již chtěl vésti?! Vždyť on není skutečně ani o chlup lepší nežli já; jak mne potom chce učit?!“

17. Pravé učení musí vycházet z jemného, čistého a osvětleného srdce a nesmí v sobě chovat satirické vtipkaření; pak také dosáhne vždy nejlepšího účinku. Ale učení sebe čistší, je-li protkáváno zřejmou satirou, vždy více zkazí nežli napraví. Neboť má-li být polepšen, nesmí být urážen, nýbrž jen mírně a opravdově bratrsky přesvědčen. – Přítel Cyprián štípe však štípe však svým učením kolem sebe hůře nežli nejostřejší paprika. Kdo – k čertu – by se podle takové nauky obrátil? – Ale tvůj návrh, bratře Mikloši, je zcela něco jiného! Á, podle něho se již může člověk zařídit, a já se také podle něho zařídím!“

18. Praví františkán: „Ano, učiníme-li všichni to, co bylo již dávno mým toužebným přáním, pak budeme zajisté všichni v nejlepším pořádku! Poprosme tedy všichni tohoto milého přítele, aby nám ukázal pravé cesty, po nichž pak také chceme a budeme zcela neprodleně kráčet!“

Kapitola 142.

**Vážné kárání cizince proti soudcovskému duchu mezi bratry.
Námítka františkána, toužícího po odplatě. Cizinec o řádu srdce.**

1. Praví cizinec: „Milí přátelé! Já od vás nepožaduji prosbu, nýbrž poslušné jemné srdce! Vše ostatní přijde pak již samo sebou a vy pak nebudete věčně v ničem trpět nedostatkem. Ale nemusíte se budoucně pro nějakou různost mínění osočovat, ani si vzájemně množství hříchů předhazovat a se obviňovat, jako byste měli právo se soudit a odsuzovat!

2. Jelikož se zdáte v Písmu všichni dost zběhlí, pak musíte také vědět, že kdo řekne svému bratru „prase“ vinen je soudu; a kdo řekne svému bratru: „blázne“, vinen bude věčným ohněm pekla. Víte-li, kterak se pak mezi sebou můžete hašteřit!? Já pravím, každý z vás je o sobě pln chyb a vad a má dost toho, aby zametal před svým prahem! Proto nerozmazujte chyby svého bratra; neboť to je největší ošklivost před Bohem.

3. Já vím žel dobře, že na Zemi táhne do pole bratr proti bratru z pouhé pýchy a nejkřiklavější hrabivosti; neboť tu chce jeden každý býti moudřejší nežli druhý. Každý se považuje vůči svému bratru za bezvadného a maluje svého bratra často všemi barvami pekla. – Zejména na pozemsky vznešenější pohlížejí chudí úkosem a závistivým okem, k čemuž ovšem dává nezřídka podnět příliš skoupý duch zámožnějších. Jelikož však zámožný je také vždy mocnější a chudší musí u něho hledati službu a chléb a tím mu musí přiznati přednost, nečiní to však nicméně z lásky, nýbrž z nouze a potají ho nezřídka strašně hryže, že musí být svému bratru podřízen a jeho příkazu poslušen, zatím co by však mnohem raději chtěl svého zámožného bratra všemožným způsobem ovládat. Že jsou žel na Zemi, jak bylo dříve poznamenáno, takové poměry, to je vůči nejčistšímu slovu Božímu dosti smutné.

4. Ale zde, v říši duchů, kde nemůže již býti řeči o žádném nedostatku, o žádné chudobě a žádné přednosti, nesmějí se zajisté věčně nikdy vyskytovat takové pozemsky vypadající nevraživosti! Neboť pravím vám nepokrytě: Kdo z jakéhokoli důvodu svého bratra nenávidí, v tom není Boží milosti a jeho duše je ďábel plný pýchy a nesmiřitelného ducha a jeho stálým přáním je, aby viděl, kterak potkávají jeho bratra všeliké svízele a neštěstí.

5. Vaše vzájemná poučování mohou býti sebelepší a sebe správnější; co však prospívají, vězí-li za nimi jistá horlivost a hodnost, vládychtivost, zjištnost a všeliká hrabivost!? – Kdo chce svého bratra účinně poučovat, musí napřed břevno z vlastního oka odstraniti a pak teprve pln lásky bratrovi říci: „Drahý bratře, vidím, že jedno z tvých očí zakaluje tříštička. Pojď ke mně, anebo dovol, abych přišel já k tobě, abych ti ji zcela jemně vyjmul z oka!“ – Hleďte, tak bude každé ponaučení, které si bratři vzájemně udělují, plné nejnádhernějšího účinku. Ale chtějí-li bratři svým vzájemným, často nevyprošeným poučováním jen dokázat, že každý z nich je moudřejší a lepší a autority nejvyš hodný – pak ani nejlepším poučováním neprospívá, nýbrž jen kazí a činí vše horším, kde by žal, často jen až příliš zřejmě chtělo zjištně polepšovat

6. Hleďte, Já jsem pravý učitel; neboť Já od vás nežádám nic jiného, nežli abyste přijali to, co může jedině posloužit k vašemu nanejvyš vlastnímu prospěchu. A tak musíte býti i vy všichni navzájem, tedy budou vaše slova požehnána.

7. Bratr Mikloš předtím vystoupil takto vůči vám všem a jeho slova nalezla ihned vstup do vašich srdcí. Kdyby byli bratři Cyprián a Bathianyi také tak mluvili, byla by tato celá společnost již o mnoho kroků dále. Ale tito dva chtěli navzájem jen – zcela evangelicky – dokazovat, že každý z nich je znamenitější a tak v jejich slovech nespočíval také žádný požehnaný dar.

8. Odložte nyní tedy vše, cokoli v sobě chová i jen zdání nějaké choutky po znamenitosti, jinak se nebudete moci státí dětmi jednoho a téhož Otce v nebesích! – Co by vám to prospělo, že by druh získal dokonce celý svět, přitom by však na své vlastní duši utrpěl tu největší škodu!? Co bude asi moci dáti, aby svou duši vysvobodil z močálu záhuby?

9. Vy přece znáte modlitbu Páně? Hleďte, tu to zní mezi jiným: „Odpusť nám naše hříchy, jakož i my odpouštíme naším bratrům, kteří se na nás prohřešili!“ – Klade-li však všelijaké těžké usmiřovací podmínky, které mohou býti často asi sotva k vašemu uspokojení protivnou stranou splněny – na čempak zakládáte svou příslušnou prosbu k Bohu?

10. V Písmu se také praví: „Žehnejte těm, kteří vás proklínají a číňte dobře těm, kteří vás nenávidí a chtějí zlo!“ – Jestliže byste se však již jako přátelé a druhové v neštěstí chtěli navzájem pocuchati, co byste pak učinili svým nepřátelům!? A přece vám pravím, že každý z vás nebude moci vejíti do království Božího, dokud podobně jako Kristus na kříži z hloubi srdce nezvolá: „Pane! Odpusť jim, neboť nevěděli co činili!“

11. Jste-li s tím vším srozuměni, pak pojděte nyní se Mnou do onoho domu! V opačném případě však zůstaňte a vyhledejte si sami přístřeší! Neboť vaše vůle je svobodná na věky!“

12. Praví Bathianyi: „Příteli, tvá slova jsou sice jako ostré šípy a zasahují vždy zcela přesně střed, ale nicméně srdce nezraňují; neboť jsou úplně podle nejlepšího řádu, v němž jedině může nějaká společnost co nejšťastněji trvati, více než přesmíru pravdivě. A já, a zajisté i my všichni přijmeme je co nejvděčněji tak, jak jsi nám je co nejdobrotivěji dal. Po těchto tvých slovech odpouštím také z celého srdce všem svým pozemským nepřátelům. Neboť co nám učinili, to učinili na nás, svých domnělých nepřátelích opravdu jen ve slepé vítězné zběsilosti, Pán Bůh jim to odpusť! V mé věci nemají už u mne žádné viny.“

13. Jen bych prosil Pána nebes i Země, aby byl pamětliv mé ženy a mých dětí a aby je vedl tak, aby jednou přišly k Pánu Bohu lepší cestou, nežli tomu bylo u mne!“

14. Praví cizinec: „Milý bratře! Nestarej se již o nic, co je a se dělo na Zemi! Neboť o to se stará již Pán, který je vám zde všem mnohem blíže, nežli se domníváte. Co se týče tvé ženy a tvých dětí, těm je náramně třeba důkladného pokoření pozemského, bez něhož by sotva věčně kdy přišly tam, kde jsi nyní ty. Ale tímto pokořením se však učí poněkud poznávat a potají si dokonce oškřívají nicotnost pozemských statků a tak jim bude možno po odložení těla snáze dospět do Říše světla. – Ty se však nyní nestarej o nic jiného nežli o lásku k Bohu a ke všem svým bratrům; vše ostatní to k tomu přijde samo sebou!“

15. Praví františkán: „Příteli, já jsem jinak také zcela v pořádku, v příčině těchto mých druhů v utrpení zde. Ale v příčině těch nejnemilosrdnějších pravých ďáblů na Zemi, nejsem tak lacině hotov jako přítel Bathianyi a snad ještě několik jiných více. neboť milé nejmoudřejší Božství musí zajisté Samo uznat, že přece jen není maličkostí, býti na Zemi na šibenici popraven jako nejsprostší lupič. Za takovýto zločin žádám od Boha spravedlivé usmíření, přiměřené ostrým potrestáním našich soudců – jinak mé srdce nenalezne tak snadno kdy klidu.“

16. Praví cizinec: „Příteli, ti, kteří tě odsoudili, jsou právě tak Páně jako ty. Dejme však tomu, že by sis neopatrností způsobil svými rukama na nohou poranění, které by to působilo velkou bolest, takže bys bolestí proklínal ruce, a tu by k tobě někdo přišel a řekl: „Příteli, to ti způsobil tvé vlastní ruce, proto se jim úplně pomsti a dej si je useknout; neboť nejsou již hodny býti částmi tvého těla!“ – Řekni mně, propůjčil bys tomuto návrhu sluch a vůli?“

17. Praví františkán: Ó, před takovou hloupostí přece jen milé Božství chrání člověka! To by tak scházelo – k jedné bolesti připojit ještě druhou!“

18. Praví cizinec: „Aha tu tě již mám, kde jsem tě chtěl mít! Nechce-li se ti zamlouvat druhý bol následkem trestného useknutí tvých rukou, které se zřejmě prohřešily na tvých nohou – jak se má potom milému Božství zamlouvat, aby Si usekávalo své údy, kdyby se snad neopatrně zachovaly vůči údům jiným!? Jak můžeš od Boha žádat, aby konal na Sobě, co ty bys na sobě nikdy neučinil? – Hle, jako ty tu stojíš se všemi svými tělesnými údy jako celek a jednotná bytost, tak je také Božství se všemi Svými stvořenými bytostmi konkrétní celá Bytost a snaží se stále všechny své nemocné části co nejlépe léčit a učinit je schopnými pro jejich věčné určení. – Dovede-li ti však Pán Bůh tvé rány jiným a mnohem lepším způsobem léčit, budeš pak ještě pomýšlet na pomstu na svých pozemských nepřátelích?“

19. Praví františkán: poněkud rozpačitě! Ano, pak ovšem již zajisté ne! Vůbec pravím také já ve jménu Božím: Jak je to vhod Pánu Bohu, tak to bude také příště vhod mně! Ale doufám, že mi milé Božství nebude přičítat za chybu mé smýšlení způsobené nejsmutnějšími okolnostmi.“

20. Praví cizinec: „Jsi-li v pořádku ve svém srdci, tak jsi také v pořádku se svým Bohem. A odpustil-li jsi z nejvnitřnějšího základu svého srdce všem svým nepřátelům, pak je tím také odluční tabule před Bohem očištěna! A pak se můžeš se zcela klidným srdcem a svědomím k Bohu modlit: „Otče, odpusť mně všechny hříchy, jako jsem nyní odpustil já všem, kdož se na mně prohřešili!“ A Otec ti vše odpustí a již ti odpustil dříve nežli ještě jsi Ho za to prosil.“

Kapitola 143.

Poslední pochybná otázka františkána. Co se děje se smrtelnými hříšníky? Moudrá, láskyplná odpověď Cizincova. Pozvání do domu.

1. Praví františkán: „Děkuji to, nejmilejší příteli, za tuto přenádhernou zprávu! Je pravdivá a hodna úplně velkého Boha a každá mysl musí v ní naléztí nejuplněnší uklidnění. Ale jsou přesto nicméně věci a záležitosti, které nelze považovat za hlavní chyby lidské přirozenosti a nelze věru s nimi dělati tak, jako s nepřáteli, kteří nám něco zlého učinili. Sem patří například určité podvody, jichž se člověk dopustil na různých osobách a kterých nyní nelze při nejlepší vůli opět napravit. Tak je také smilství, spáchané násilné smilství, sebeprznění, zhanobení chlapců, často i na zasvěcených místech atd. Bohem Samým co nejpřísněji zakázanou a takřka věčným zatracením zatíženou hříšnou věcí, které nelze nikdy odčinit a která přes zpověď, kterou člověk vykonal před popravou, musí zanechat na duši téměř nezahladitelnou hříšnou skvrnu. Je tu tedy velmi významnou otázkou, co tady milé Božství učiní!? Zmizí také tyto skvrny s oním živoucím „Pane odpusť nám, jakož i my odpouštíme“ s tabule hříchu?“

2. Praví Cizinec: „Příteli, považuješ-li Božství za moudřejší nežli jsou nejmoudřejší a nejlepší lidé, pak také musíš o něm souditi, že přirozené slabosti lidí pozoruje mnohem lepšíma očima, nežli tato slabosti pozorují nejmoudřejší a nejlepší lidé. – Ty jsi ovšem ve svém těle mnoho hřešil, protože jsi jím byl mnoho pokoušen. Byl bys sice mohl tato pokušení potírat, kdybys byl k tomu použil pravé vážnosti. Ale tato vážnost se ti zdála příliš vážnou a hříčky přirozeného života příliš sladké a ty jsi zůstával ve svém těle nezměnitelně stejným. Ale hle, tu se pak do toho vložilo bez tvého vědomí Božství, vyvedlo tě z tvé smyslné pokojné komůrky a postavilo tě na bojiště. Tam jsi pak měl mocnou příležitost spatřiti před sebou konec všeho těla a jeho choutek v kresbách vzbuzujících největší hrůzu a stal ses při tom střízlivější. A nakonec muselo tvé tělo na sobě samém zakusit, jakou cenu měly všechny jeho choutky a jejich ukojování. A hle, tak potrestalo Božství tvé tělo a očistilo a osvobodilo od něho tvou duši. A nyní se tedy již nemusíš tázati, co se stane z tvých hříchů. Neboť pravím tobě, že tělem dosáhly svého rozsudku a svého konce! Neboť co je těla bude také s tělem souzeno a pohřbeno.“

3. Ano, něco jiného jest, kde duše sama přešla zcela do těla. Tu jí ovšem nemůže potkati jiný osud nežli osud těla. – Ale u tebe tomu tak není, což můžeš sám poznati z toho, že zde žiješ úplně bez těla a neležíš jako mrtvý v hrobě, nicméně však osud těla v sobě pociťuješ.“

4. Praví františkán: „Ale příteli, co se tedy potom děje s dušemi které sdílí hrozný osud svého těla? Ty přijdou po úplném zetlení své modly jistě do pekla?“

5. Praví Cizinec: Žádná duše nebude nikdy o svou svobodu jakož i o své vědomí a svou paměť oloupena! Co chce, to se jí stane! Bude-li chtít povstat, pak povstane. Bude-li však chtít ještě hlouběji pod svůj hrob dolů do pekla, nebude jí cesta zatarasena. Peklo je sice Bohem dopuštěno a jako na věky v sobě samém všemi nebími co nejpřísněji souzené ode všech nebí odloučeno; ale ne tak duše! Neboť duše není souzena, leč svou vlastní láskou a nejuplněnší svobodou vůle. Chce-li do pekla, protože peklo tvoří její vlastní láska, půjde do pekla a žádný

z nás ji nebude moci zadržet. Chce-li však do nebe, pak ji také co nejochotněji a co nejlaskavěji přijmeme a po nejlepších cestách ji tam dovedeme. Neboť tak tomu chce nejlepší Boží řád!

6. Praví františkán: „Ale příteli, nemohl bys nám tedy také říci, jak to v pekle vypadá?“

7. Praví Cizinec: „Příteli, v Písmu se praví: „Především hledejte Království Boží, všeho ostatního se vám pak dostane samo sebou.“ – Tak se tedy budeme také co nejživěji starati o božské „pro“. Mrzuté „kontra“ se pak každému dosti záhy stane zřejmé a známé! – A tak pojdte tedy nyní všichni se mnou do onoho nyní již ode všech mlh osvobozeného domu! Tam obdržíte větší světlo! – Staň se!“

Kapitola 144.

Úžas nováčků před nádherou a velikostí domu. Bydlí zde Ježíš Kristus? Touha duší po Pánu. Miklošovo dobré tušení.

1. Bathianyi se přimknul těsně k Cizinci a františkán rovněž co nejtěsněji po levici. A Mikloš jde krok za krokem jako vůdce celé zbylé společnosti za Cizincem,

2. Čím blíže přicházejí k domu, tím více je jim nápadná nesmírná velikost, velkolepost a nevyslovitelná nádhera a velebnost budovy. – V těsné blízkosti tohoto domu se nemůže již Bathianyi zdržet obdivu a v největším nadšení praví: „Příteli, příteli, příteli! To nemohli zbudovat ani andělé a ještě méně nejmoudřejší duchové všech Hvězd, nýbrž to zbudoval Svou nejvyšší vlastní rukou Bůh. Ta hrozná velikost a přitom nicméně nadevše estetická souměrnost, které nelze k ničemu přirovnat! Á, to je více, nežli kdy věčně pochopíme! No, no, no, jestliže tento dům všech domů již zevně vypadá tak nevýslovně divuplně, jak teprve bude zařízen uvnitř!“

3. Praví františkán „Máš pravdu! –Prosím za odpuštění, pane hrabě! – Máte zcela pravdu, chtěl jsem říci!“ – Praví hrabě: „Příteli, zůstaňte při ty! Já již nechci o žádné tituluře nic vědět! Od nynějška jsme bratři!“

4. Praví františkán: „Pěkné, pěkné a dobré, milý příteli! To bylo již dávno mým přáním! – Ale nyní k věci! – Máš tedy pravdu! Já jsem přece viděl Petrův chrám v Římě i Vatikán s mnoha tisíci pokoji, ale pravím tobě, to vše je proti tomuto paláci sotva ulita! Při zcela skromném počítání mnělo by v tomto obrovském paláci všech obrovských paláců zcela pohodlně místo stokrát tolik obyvatelstva jako má celá Země! Pozorujme jen šířku prvního hlavního průčelí! Přečází nalevo i napravo téměř přímo do nekonečna! A co se týče výšky, připadá mi to tak, že kdyby tu byl Měsíc, musel by zřejmě narazit na vrchol střechy. Neboť takovou výšku nelze zajisté nikdy určovat na sáhy, nýbrž jen na míle. Á, á, to je něco nesmírného! Ne, z toho by se člověk přímo zbláznil!“

5. Praví Bathianyi k cizímu vůdci. „Ale řekni nám milý, dobrý příteli, bydlí snad Pán Bůh Ježíš Kristus v této více nežli světové velké budově? Pro jednoho aneb také pro několik nejblaženějších a největších andělů byla také pro několik nejblaženějších a největších andělů byla by totiž nesmírně veliká a nádherná.“

6. Praví tento pro tuto společnost ještě Cizinec: „Ano, ano, On Sám přebývá také velmi často v takových domech a tak také v tomto domě u Svých přátel a dětí! Jenže v tomto okamžiku není v domě, jakmile vstoupíte dovnitř domu, bude také nepochybně ihned tam. Jen musíte dát hezky pozor, abyste Ho poznali!“

7. Praví Bathianyi: „Eljen Kristus! Ó příteli, ví Bůh, že kdybych mohl jen jednou viděti Krista, nežádal bych si již žádné jiné blaženosti! Ale ovšem toto skutečného Krista a ne nějakou tu římskou maškarádu!“ Praví také františkán : „Ano, ano, také já si již nežádám jiné blaženosti!“

8. Předstoupí také jiný za společnosti a praví: Ó, ó, prosím, také já bych chtěl aspoň jednou vidět Krista. A kdyby to mohlo býti, také svatého Josefa, protože to byl můj patron! Ale nemůžeme to být, nežádám to – jen když budu moci vidět aspoň Krista!“

9. Praví Cizinec: „No, a pročpak bys tak nesmírně rád viděl křista – vysvětli mi to! – Praví předstoupivší: „No to přece nepotřebuje vysvětlení! Protože mám Křista nade všecko rád! A co má člověk nade všecko rád, to by také nade všecko rád viděl! „praví Cizinec: To je správné; ale proč máš Křista nade všecko rád?“ Praví předstoupivší: „To je zcela jasné, protože je Kristus a protože je to Bůh a protože mne vysvobodil z pekla a protože to byl také takový dobrý Spasitel!“ – Praví Cizinec: „Ale, co učiníš, když Křista uvidíš?“ Praví předstoupivší: Ó, tedy zvolám radostí „Eljen Kristus!“ a vyskočím a padnu Mu, budu-li smět kolem krku!“

10. Praví Cizinec: „No, no, teď již vidím, že máš Křista velmi rád! Ale copak bys dělal potom, kdyby tě Křistus neměl tak rád, jako ty jeho?“ – Praví tázaný: „To nevadí, protože já beztoho nejsem hodem, aby mně měl Křistus rád. Tu si z toho nebudu nic dělati!“ – Praví Cizinec: Milý příteli, vrať se nyní ke svým kamarádům a to s ujistěním, že tě Pán Křistus snad přece bude mít raději, nežli ty jeho.“

11. J o s e f nyní ustoupí a Cizinec praví Bathianymu: „Poslyšte ten mluvil srdcem místo jazykem!! Ten je také mezi vámi všemi nejnevinější a svůj pozemský trest smrti si věru ani v nejmenším nezasloužil. Na tohoto člověka musím již vzít zvláštní ohled! A nyní jsme však u brány! Vstupme tedy také ihned do pokojů tohoto domu!“

12. Praví Bathianyi: „Nejmilejší příteli, jen ještě jednu prosbu! Řekni nám co nejdobrotivěji, přijde-li snad Křistus a mnoha miliony andělů, jak Ho ihned poznáme?“ Praví Cizinec: „Tu se spolehněte jen na mne! Již jsem vám jednou řekl, že je mně úplně podobný. Budete se moci pak jen na Mne podívat a porovnat, zda mně bude někdo podoben; a ten to pak také bude!“ – Praví Bathianyi: „Děkuji Ti, že u nás zůstaneš! Pak nám také Křistus Pán neprojde, aniž bychom Ho neviděli. – No, no, to je dobré, to je velmi dobré!“

13. Praví také Mikloš vzadu se nacházející: „Přátelé jak nyní pozoruji, jsme ještě trochu slepí, Já však vám pravím, že mám zcela zvláštní tušení!“ Praví františkán: „No, jaképak tušení?“ – Praví Mikloš: „Já vám nic jiného neřeknu! Vbrzku však to také pocítíte a řeknete.“ Ale jak jsme jen mohli býti tak velice slepými voly!? – Rozuměli jste mně? tak velice slepými voly!“

14. Praví Bathianyi: „Milí přátelé, stojíme již na prahu velkého vchodu do domu, jakým se Slunce, země a Měsíc nemohou vykazati. Se vstupem do oněch zázračných komnat budou také jistě co nejužěji a co nejneodvolatelněji spojeny dosud ještě nikdy netušené poměry životní. Před tímto vstupem plným nevypočitatelných následků upozorňuje nás bratr Mikloš, že má velmi závažné tušení, a přímo žasne, že my ostatní nemáme o tom ještě ani potuchy. Jelikož však tento vstup do tohoto zázračného domu má jistě nejuvš velkolepé důležité následky, jsem toho mínění, že by se měl bratr Mikloš o svém tušení napřed zcela jasně vyjádřit, nežli vstoupíme do komnat tohoto domu. Neboť takové tušení může nám nanejvš prospěti, budeme-li moci vejíti hlouběji do jeho prvků. Buď tedy, bratře Mikloši, tak dobrý a vysvětli nám své tušení! – Náš milý přítel bude již tak dobrý a bude s námi mít na několik okamžiků trpělivost.“

15. Praví Mikloš: „Ano, moji milí přátelé, mé tušení je opravdu zvláštní; ale nemohu vám je popsat. Připadá mi to téměř tak, jak to asi podle mého pocitu připadalo oněm dvěma do Emaus krácejícím učedníkům, když Pán Sám krácel v jejich středu a oni Ho nepoznali, ačkoliv je co nejmoudřeji o všeličems poučoval! Hleďte, právě tak mi to připadá zde! A chtěl bych se téměř vsadit, že toto mé zvláštní, veskrze mne oblažující tušení nebude možno asi přirovnati k prázdné slámě! – Krátce, přijde doba – přijde rada! Nakonec se to přece jen bude muset ukázat!“

16. Praví Bathianyi: „Jdi, jdi, jdi, ty libě zbožný blouznivče! Copak míníš? Křistus Pán sestoupí ze svého nejvyššího nebe také tak zcela prostě a beze vší slávy k nám hrubým hříšní-

kům, jako Syn člověka sestoupil ke krutým Židům!? Hleď, hleď, kampak zacházíš? Považ přece, co a kdo je Kristus, a co a kdo jsme my vůči Němu! Pak přijdeš ihned na jiné tušení. – Hle, tvé dobré tušení není nic jiného, nežli velmi slušný Kristův vzdušný zámeček, jichž jsem také já ve svém mládí postavil velké množství. Ale kdy zůstala milá skutečnost!? Ostatně se mně líbí tvůj vzdušný zámeček lépe nežli tento dům. A musím ti říci, – že kdyby tomu tak ve skutečnosti bylo, byl bych jistě nejšťastnějším duchem celé nekonečnosti. Ale v té věci buďme zcela klidni! Neboť ať je Kristus sebelepší a blahosklonnější, – zda však to dá tak lacino, jak my si to malujeme ve svých idylicko-křesťanských vzdušných zámcích, o tom bych přece jen poněkud silně, rozumíš pochyboval! Mám pravdu, anebo ne?“

17. Praví Mikloš: „Máš pravdu, ale já se přesto nemohu svého tušení zbaviti. A věru, má srdce se ve mně chvěje!“ Praví Bathianyi: „Plácale! Mé srdce se také chvěje a jak! Ale to způsobuje ten významný na nás čekající vstup do tohoto jistě nejvyššího pravého Božího domu a nejistota, co vše nás v něm potká!“ – Praví Mikloš: „Ano, ano, nakonec budeš mít přece jen pravdu! Bude tomu tak! Ano, ano, je to zcela jisté!“

18. Praví Cizinec: „Nuže, jste již se svým vyjednáváním hotovi?“ – Praví Bathianyi: „Příteli, my jsme již opět zcela v pořádku! By ovšem velice zajímavé, kdybychom také v této věci obdrželi malé vysvětlení. Ale ty saháš již po klice! Snad se tedy nalezne v domě nějaká příležitost, abychom v té věci poněkud důkladněji osvětili svůj rozum.“

19. Praví Cizinec: „Ó ovšem, zde se naskytne ještě velmi mnoho příležitosti! – Ale nyní třeba vstoupiti již do domu! – A tak tedy, otevři se bráno k věčnému životu!“

Kapitola 145

Vstup do nebeského domu. Setkání se starými známými. Hraběte slepé hledání Ježíše. Překvapení, konečně nalezení!

1. V tomto okamžiku se dveře ihned široce otevrou. Z prvního sálu vyzařuje přichozím vstříc nepopsatelná nádhera a převeliký dav lidu v řasnatých oděvech jakoby z nejjemnějšího bisu pozdravuje co nejsrdčeji vstupující. V čele stojí generál obklopen mnichem Tomášem a Dismasem.

2. Když hrabě spatří a ihned pozná generála, vrhne se, přesmíru potěšen tímto nenadálým shledáním, svému starému příteli na prsa, políbí ho a pln ohně praví: „Budiž mně stotisíckrát pozdraven jistě v lepším životě, milý, starý, dobrý příteli a bratře! Ó jak šťasten jsem, že tě opět mám a chce-li to Pán Bůh, že tě snad budu mítí věčně. Ty jsi jistě již šťasten, přešťasten a Pán Bůh nenechá zajisté ani mne nešťastným! – Á, á, ale vše bych spíše očekával, nežli to, že se zde s tebou tak šťastně setkám a shledám! Jak se ti dařilo hned po tvém příchodu sem? A jak se ti daří nyní? A co zde vlastně děláš?“

3. Generál odpoví na pozdrav a poté praví: „Nejmilejší příteli, o tom něco děláni není tu vůbec řeči; ze to pouze o požívání všeho toho, co nám v nehojnější míře uštědřuje neomezená dobrota a láska Pána Ježíše Krista. Kdyby požitek blaženosti nebyl spojen s nejobdivuhodnější, nikdy nepopsatelnou rozmanitostí, musel by člověk opravdu s Jobem zvolati: „Ó Otče, nejsladší nejlepší Otče!, přestaň konečně aspoň na malou chvíli žehnat!“ – Ano, příteli, zde se teprve člověk učí vpravdě J e ž í š e K r i s t a znáti! Ale nemusím ti dále nic více vypravovat, neboť to co bude nejdříve následovat, vše ti úplně objasní. Chceš-li si však předem učinit jakýsi malý pojem o moudrosti, všemohoucnosti a lásce Páně, pozoruj jen poněkud nádheru tohoto sálu, a již při tomto pozorování nabudeš zcela zvláštního pojmu o Kristu, jediném Pánu nebes a Země.“

4. Praví hrabě: „Zcela správně, že mi připomínáš Krista Pána! Co ty o Ném víš? Měl jsi snad již nevyslovitelné štěstí Jej nejsvětějšího viděti? Byl již zde, anebo snad brzy opět přijde? A jak Ho ihned poznám? Víš, já Ho tak nesmírně miluji, že bez něho by mne všechny ty nádhe-

ry připadaly jako nějaký vymřelý dům. Buď tedy tak dobrý a upozorni mne ihned na Něho! Ó Bože, ó Bože, jaký to bude pohled, až Ho svého T v ů r c e , uvidím!“

5. Při tomto nanejvýš horlivém dotazování hraběte, se g e n e r á l spokojeně usmívá a po chvíli praví: „ Ale příteli, ty mně zde připadáš jako někdo, kdo pro samé stroby nevidí lesa! Řekni mi laskavě, jak se tedy Pána Ježíše asi představuješ – Pak ti povím já něco, co tě jistě mocně překvapí.“

6. Praví hrabě „Příteli, to je sice zvláštní žádost od tebe, leč by se přišlo tím dříve k tomu co mi chceš říci, vyhovím ihned tvému přání. Hle, já si představuji Krista jako pána Boha v nepopsatelné slávě a obklopeného Svými apoštoly a nečetnými andělskými sbory. Neboť psáno je v Písmu, že přijde opět ne vznášejících se světlých oblacích, z nichž v každé sekundě vylehne jistě nejméně trilion blesků všemi směry do nekonečnosti. – Tu máš nyní mou dobrou představu o Pánu Kristu! A nyní mi řekni ty, co jsi mi slíbil!“

7. Praví generál: „Bratře, máš věru v podstatě zcela klamnou představu o Pánu Kristu! Jak bylo řečeno nevisíš pro samé stromy lesa. Hle, my jsme zde všichni zcela zřetelně slyšeli, kterak ti dal tento náš největší Přítel, kterého dosud pevně držíš svou levicí, ovinutou kol Jeho pravé paže poznávací znamení o Kristu Pánu, jakož i přislíbil, že se Pán zároveň s vámi dostaví do tohoto domu. Nuže, ohlédni se tedy trochu kolem, zda se nesetkáš s někým, kdo je M u navlas podoběn. A nalezneš-li někoho, pak Ho považuj za Pána! Neboť pravím tobě, Pán Bůh Ježíš jest zde právě tak prostý a bez okázalosti jako byl na Zemi a po nějakém lesku není u něho nikdy ani stopy!“

8. Praví hrabě: Správně, správně! Právě tak nám to venku řekl tento nanejvýš pomilování hodný Přítel. Ale budu potřebovat hezkou chvíli, nežli budu hotov s přehlídkou těchto všech jistě tisíců přítomných s tímto milým přítelem. Ale je to práce, která jistě stojí za námahu. Sál je sice nesmírně velký a silně osvětlený, přítomní se staví jako na povel do řady, což je velmi dobré, a tak bych mohl být s tou přehlídkou přece jen dříve hotov, nežli jak jsem si to myslel zpočátku. – Zde v prvých řadách nenalézám nic podobného! Proto tedy budu přehlížeti díle! – Také dále nenalézám nic podobného. Pozoruji zde sice ty vzdálenější rovněž tak dobře jako ty, kteří stojí zcela blízko; ale zdá se, že náš dobrý milý přítel mezi nimi žádného dvojence nemá! – Tamto zcela v pozadí objevuje ještě skupinu, kterou bych si rád trochu důkladněji prohlédl, kdyby bylo dovoleno několik kroků se k ní přiblížit.“

9. Praví generál: „Ó jen dále, beze vší překážky! Neboť zde je domovem nejdokonalejší svoboda!“ – Potí se ubírá hrabě s Přítelem jemu dosud neznámým ke zmíněné skupině. Když však přijde se svým Přítelem do blízkosti této skupiny, padne tato velkou úctou jata, na tvář a volá: „Sláva Tobě, sláva Tobě, sláva Tobě, Nejvznešenější!“

10. H r a b ě se tímto obratem přímo ulekne a praví k svému průvodci: No, tu to máme! Chtěl jsem je srovnávat s tebou a oni nyní leží všichni na tvářích opřed námi a volají bůhví ke komu: „ Sláva Tobě!“ – Mělo by se to snad dotýkat jednoho z nás? Anebo přišel snad již Ježíš odněkud neviditelně?“ – Praví C i z i n e c : „Počkej jen trochu! Tato skupina opět ihned vstane a pak budeš pokračovat ve svém zkoumání dále!“

11. Na tajný pokyn Páně povstává opět celá skupina. – A h r a b ě ihned objevuje, že se skládá ze samých žen a poté praví: „ Nejmilejší příteli, na zemi byl pokud vím Pán Bůh a Spasitel Ježíš dokonalým mužem a ve Svém věčném Království Božím Se jistě nestal ženou! Proto myslím, že se tu pro můj účel dá velmi málo zjistit. Ale jen bych se rád od nich dozvěděl, proč dříve tak velice volaly: „Sláva Tobě!“ – Praví P r ů v o d c e : „Jdi a otaž se jich!“

12. Hrabě se přiblíží zcela skromně ke skupině. Tam mu však zcela mohutným hlasem volají vstříc: Zpět, zpět, zpět! S tebou nemáme nic společného, neboť ty jsi zde v domě Božím bezbožníkem!“

13. H r a b ě ustoupí sice ihned zpět, praví však nicméně ke skupině, která také sama není ještě příliš dlouho v tomto domě: „No, no, dejte jen pozor, abychom vám snad nesetřeli několik lotů lékárnické váhy s vaší nanejvýš papežské svatosti! Ó, vy nedůtklivé Markétky! Já myslím, že tak svatí jako jste vy, jistě bude tento můj přítel a také já?! Pojd' milý příteli dále se mnou; neboť s těmito bytostmi se nedá nic dělat! Jejich čistě jezuitská svatostní pýcha je mi nesnesitelná!“

14. Praví P r ů v o d c e: „Á, příteli, nesmíš to tak brát! Neboť zde se musí vše snášet s největší trpělivostí! Také ony nejsou ještě zcela v pořádku; ale k cíli nemají již příliš daleko!“

15. Praví hrabě: „Ano, ano, to vše je již správné; ale o d m í t n o u t i nás jako dva zločince, to je něco příliš zvláštního! Ale ve jménu Božím, ať je tomu nyní jakkoli, jen kdybych už dosáhl svého cíle. Je mi však také zcela nevysvětlitelně, že zde nemám téměř pro nic jiného smyslu, nežli jen pro Pána Ježíše. Všechny tyto nanejvýš opravdové nebeské krásy, jak těchto půvabně krásných dam, tak i tohoto sálu, jsou pro mě jako mrtvé mumie anebo obrazy bez duše, dokud tu není Ten Jeden. Už na Zemi, kde se Tvůrce postaral o tisíce a tisíce změny, je dosti nudné, že člověk sice častěji o nějaké nejvyšší Boží Bytosti pouze jen něco uslyší; avšak o nějakém sebe žádoucnějším vidění není tam, aspoň v této (nynější) době nikdy ani řeči. Zde však, kde stojí člověk na místě, aby mohl jako sám duch vidět nejdokonalejšího Ducha Božího, stává se mu život nesnesitelný, nemůže-li viděti Toho, jenž je mu jedině vše ve všem. – Víš-li ty, milý příteli, kde nyní je, pak mi Ho ukaž, abych Ho mohl aspoň v dálce spatřit!“

16. Praví P r ů v o d c e: „Milý příteli a bratře! To půjde trochu těžko, abych ti ukázal Ježíše v dálce. Neboť kdo neuvidí Ježíše nejdříve v Jeho nejbližší blízkosti, ten Ho v dálce nemůže spatřit. Musíš si přáti spatřiti Ježíše jedině ve své nejbližší blízkosti, pak se ti také stane podle tvého přání!“

17. Praví H r a b ě : „Velectěný příteli, to by bylo již vše správné a bylo by velice žádoucí, kdybych mohl jeho příliš svatou blízkost snést. Leč jeho nejbližší blízkost nemohou prý snést dokonce ani jeho nejbližší a nejvyšší andělé. Je otázka, jak potom já?! – Praví Průvodce: „Příteli, kdyby však Kristus Pán stál před tebou, nejsa ani o vlas pozoruhodnější nežli Já a mluvil nyní s tebou právě tak jako Já, – řekni mi, měl bys také ještě opřed Ním jistý ostych pro Jeho svatost, jako ji máš nyní?“ – Praví hrabě: „Myslím, že by mi to připadalo nyní trochu snazší. Připadalo by mi to sice ještě vždy poněkud těžké, jelikož bych pak přece musel zajisté nesmírně dobře uvážit, kdo je On a kdo jsem já. On – nekonečně vše, a já – úplně nic! Ale na všechn způsob by mi bylo při tom u srdce jistě lehčeji, než-li kdyby sem přišel ve vší Svě nebeské moci.“

18. Praví P r ů v o d c e : „Dobrá! Co bys tedy učinil, kdybych například Já Sám byl Kristus a z jistých důvodů bych se ti pak však dal teprve nyní poznati?! Jak by ses k tomu tvářil?“

19. Praví h r a b ě : „Poslyš příteli, to tedy znamená podrobovat ubožáka jako jsem já, přece jen příliš těžké zkoušce! Věru, vznešený příteli, kdybys to byl nakonec přece jen ta sám, pak bych se stal bezpochyby pro celou věčnost n e m l u v n ý ! Ale řekni mi to raději určitě, abych samou úctou, láskou a hrůzou ihned nezahynul!“

20. Praví P r ů v o d c e : „Ano, příteli, J á S á m t o j s e m ! ! – A kdybys tomu snad těžko uvěřil, pak se zeptej těchto zde, oni ti to poví – T v á l á s k a M n e t a k t o k t o b ě p ř i t á h l a ! !“

Kapitola 146.

Velký okamžik hraběte Bathianya: „Ano, Ty to jsi! „ Nádherná holdovací řeč. Svatá odpověď Páně o poměru Otce k Jeho dětem.

1. Hrabě, celý pryč, dílem ze strachu, dílem z příliš velkého, nanejvýš radostného vytržení a dílem také z bázně z nějakého klamu, který považoval za možný, nemůže se nad Mým vysvětlením vůbec vzpamatovat. Teprve po chvíli nejradostnějšího nastavšího vnitřního boje, kterým jeho duch zpřetrhává všechna pouta a cele se rozšiřuje s objímající jej duši, zakoktá h r a b ě velmi se zajíkájící slova:

2. „Tedy – t – t ty ty – j – j jsi to!!! – Ty? V ě č n ý P á n nade vším, co objímají čas a prostor a nade vším, co jsou povzneseno nad veškerý čas a všečen prostor žije ve věčné svobodě a dokonalýma očima pohlíží do věčných hlubin Svých zázračných stvoření!? – Ó Bože, ó Bože! Já – bídný, jinými červy pošlapaný červ, nejnicotnější prach v prachu, stojím nyní před Tebou, svatým věčným Mistrem nekonečných zázračných děl, která se všechna vyronila z Tvé všemohoucí ruky, před svým Bohem, před svým Tvůrcem, Otcem, před svým Spasitelem Ježíšem! – Ó, slyšte to všechna nebesa! Já stojím nyní před Bohem, svým Bohem a vaším Bohem! Pojdte, pojdte, sem, vy všechny přebálené eony a pomozte mně pociťovati přenekonečnou hlubinu všech nebeských slastí – pociťovat, co to jest. Tvor stojí poprvé před Bohem, svým všemohoucím Tvůrcem! A – ó, sotva lze pomyslet, – že tento Bůh je jako nějaký člověk jednoduchý a prostý, veden nejvyšší vlastní láskou, dovede se mnou tak blahosklonně, jemně a sladce mluvit jako nejlepší bratr se svým jediným nejlepším bratrem!

3. Ó lidé, kteří kráčíte ve všelikých omylech na povrchu potměšilé Země a často se sklopnou hlavou a skleslýma rukama stojíte u velmi smutného cíle své pouti a nikdy nevíte, kam se obrátit – sem, sem pojdte ve svých srdcích a učte se ve svých srdcích a učte se Boha v Ježíši, milém Spasiteli, znát a budete se svými velkými marnivými plány pro krátký život zkoušky na zemi snadno hotovi.

4. Pravé a náležité poznání Boha vám ukáže, jak málo je třeba k tomu, aby se člověk v pánu Bohu vyznal a byl pak nade všechny pojmy přešťastným! Nezápate jako bídní psi a kočky o pozemské věci, které jsou velice pomíjející a před Bohem nemají ceny! Nýbrž ucházejte se hlavně o pravé a náležité poznání a lásku Boží a milujte se kvůli Bohu jako praví bratři a sestry, jako děti jednoho a téhož Otce, jenž je vždy a věčně svatý a nade všechny pojmy milý, dobrý a něžný, – tak budete mít ve svých srdcích více, nežli co by vám kdy mohl dáti a opatřiti celý svět!

5. Co je nejskvělejší čestné místo na zemi proti tomuto mému postavení před viditelným Bohem a Pánem, Jehož láskou a moudrostí se nemohou všechny nebeské eony nikdy sdostatek nasytit! – Ó, Bože, Ó Bože, jaká slast býti u Tebe! A jak zcela zapomenuty jsou nyní všechny ty zlé osudy, které mne potkaly na zemi! Kde jsou nyní moji přátelé?! Věřu, nyní bych mohl (a eony se mnou) zvolati: Pojdte sem miliony, ať přátelé či nepřítelé a dejte se co nejbratrštěji obejmout!“

6. Po těchto slovech, které pln nejvyššího žáru lásky před sebou spíše vykoktává nežli promlouvá, padne přede Mnou na kolena, sepne ruce a praví: „ Ó můj jedině věčně dobrý Bože a Spasiteli Ježíši! Dej se takto na věky ode mne nejvznešenějšími výroky vyzývati, chváliti a velebiti! Neboť je nemožné, abych tě kdy příliš mnoho velebil a chválil! – Ó nyní chápu, že lze jedině za Tvého chválení a velebení pociťovat největší blaženost všech blažeností! A tak ať Tě tedy chválí vše, co jest na mně, věčně a děkuji Ti, také za vše, co jsi mne kdy, i když také v rouchu, jehož nošení bylo sebe trpčí a těžší, uložil! Neboť teprve nyní začínám poznávat, že to vše učinila jen Tvá nevypočitatelně velká láska ke mně!

7. Ó Pane, svatý Otče, já jsem byl také sice velmi silně ztraceným synem a musel jsem být k Tobě obrácen velkou bídou. Ale nyní – nyní – jsem opět u Tebe, věčně dobrý svatý Otče! Přijmi mne jako nejnepatrnějšího ve Svém Království a buď také ke všem mnohým jiným ztraceným synům rovněž tak milostivý jako mně, nejspodnějšímu z Tvých omilostněných dětí! – K kdyby to byla Tvá svatá vůle, nech mou na zemi zanechanou rodinu přijíti spíše o veškeren pozemský majetek, než aby příliš hluboko padla před tebou a nakonec na tebe úplně zapomněla!“

8. Pravím J á : Vstaň, vstaň, Můj milý bratře a nedělej tak příliš mnoho hluku! Vždyť přece vidíš, že jsem Se ani dost málo nezměnil proto, že jsi Mně nyní poznal. Jako spolu mluví, jednájí a žijí bratři, tak to také budeme na věky dělati spolu i my!

9. Já jsem sice Bůh pravěká Bytost plná moudrosti, moci a síly – a ty jsi jen tvor Mé síly vůle- Ale nicméně tvůj duch je zcela to, co jsem Já Sám. A zůstane tedy mezi námi nadále úplně stejný poměr jako mezi Otcem a synem anebo jako mezi Bratrem a bratrem. Neboť co do své duše, která nyní tvou vnější bytostí, jsi Mi synem a co do tvého ducha bratrem! Duše vzešla z Prasevřtla Mé moudrostí a je o nekonečnĕ mnoho ménĕ nežli Prasevřtlo mající stvořiti; a proto je duše synem vůči Mnĕ, jenž Jsem v podstatĕ pouhá láska. Ale tvůj duch jenž jest v tobĕ Má Láska Sama a tedy Můj nejvyšší vlastní Duch, je podle toho veskrze a naskrz Mým bratrem! Tak tedy o této věci příliš dalekosáhle neuvažuj, nýbrž vstaň a pojď se Mnou k ostatním bratrům!“

10. Praví h r a b ě, zcela pomalu se zdvihaje se země: Ó Otče, jak jsi nekonečně dobrý – Jen kdyby Tĕ mohl ten můj nade všecy pojmy hloupý jazyk aspoň ponĕkud přimĕřenĕji k Tvĕ nejsvatĕjší důstojnosti chváliti! Ale já nyní téměř nic nesvedu!“

11. Pravím J á „Buď klidný bratře a zanech přehnaného chválení! Neboť Tvé srdce je tou nejlepší chválou, na níž mám vždy největší zalíbení. Vše ostatní patří více ménĕ do Říše obtížného pobožnůstkářství. Vstaň nyní úplně a pojď se Mnou k ostatním bratřím!“

Kapitola 147.

Přilíšná zkroušenost hrabĕte. Pán o dozřívání človĕka k nejvyššímu bohopoznání. Dosud vždy ještĕ slepý františkán dostává peprné pokyny od Mikloše.

1. Praví h r a b ě láskou a nejhlubší úctou zcela zkroušený: „Ó Pane, při Tvém nejsvětĕjším a nejmocnějším jmĕnu, Tobĕ je jistĕ snáze říci: „Vstaň a pojď!“ – nežli mnĕ hříšník u před tebou, věčným Pánem nekonečnosti povstati. Mnĕ nyní to povstání připadá téměř právě tak, jako by to muselo připadati mšici, kdyby měla inteligenci, a celá Zemĕ jí řekla: „Ty nejnepatrnĕjší zvířátko, jemuž jest list keře plným divů, povstaň a doprovod mnĕ na mé daleké cestĕ kolem Slunce!“ – Ó Pane, to by byla pro velkou Zemi jistĕ podivná společnost, která by mohla býti stĕží kdy oku přírodopytce pozorovatelná a bylo by ji možno asi z Uranu i s trilionkrát zvĕšujícími dalekohledy ještĕ nesnadněji objeviti, nežli Mĕsíce téže Planety se Zemĕ volným, neozbrojeným očima človĕka. A přece by se taková mšice mnohem spíše hodila za Družici Zemĕ, nežli se hodím já, úplné nic, za průvodce věčně nekonečného Boha, vůči Němuž celé stvoření o sobĕ není ani hodno slouti bodem. Ó Pane, – já – hloupý lidský duch, nic v nicu před Tebou a Ty, nekonečné, věčné vše ve všem! A já Tĕ mám doprovázet?! Ne tato myšlenka je příliš nesmírná pro stvořeného ducha, jehož celá velikost může býti tělesně i mravnĕ zmĕřena pěti pídĕmi, zatím co Tvou míru nevstihne nikdy žádná věčnost! Ó dovol, abych se napřed ještĕ trochu hloubĕji sebral, neboť před Tvou nekonečnou velikostí ve všem mne jímá závrat!“

2. Pravím J á : „Ale Můj milovaný bratře, nyní se mi zdáš již notně nudný se svými chvalorečmi na Mou nekonečnou moc, sílu a moudrost! Postav se sem ke Mnĕ a zkus sám, oč Můj nos přečnívá tvůj! – Hle, hle, dětinský bratře, J á jako B ů h musím býti přece to, co a jaký býti musím, abys t y mohl býti ze Mne a vedle Mne to, co jsi a čím se ještĕ mnohem více staneš. – Ostatně jsi Mé dílo a považuješ-li se jako Mé dílo tak zcela za nějaké neúplnějši nic, pak přece haníš Mne! A to, myslím, přece jen nebudeš moci dobře činiti!“

3. Praví h r a b ě : „Ne, ne, ne, Pane, věčně ne, z Tebe jsem zajisté nesmírnĕ veliký. Jen ze sebe nejsem nic! Nuže, nuže, já nyní již vstávám; neboť Tvé slovo mne nyní zcela pozdvihlo.“ – Potĕ se hrabĕ zcela vzchopí, jde ihned zcela zmužile ke Mnĕ a praví: „Pane, Otče, Bože,

Ježíši! Nyní jsem jediné Tvou láskou a milostí zcela uzdraven a jistá přehnaná bázeň před tebou zmizela. Ale zato v každém vlákně mého srdce bouří neomezená láska k Tobě zesilovaná přímo jakoby v nejvyšší vášeň. Ponenáhlu se snad také tato nová vlastnost duchovního života aspoň poněkud utiší. Ale nyní bych Tě rád vši svou životní silou objal a tak v nejvyšší Boží lásce nejvyšší nepopsatelné slasti zemřel! – Pane, dej se jen trochu obejmout a na mé, jako Etna anebo Vesuv hořící srdce přitisknouti!“

4. Pravím J á : „Milý bratře, to by ti nyní uškodilo, protože se tvůj duch v duši ještě příliš málo ustálil. Ale až tvůj duch dosáhne co nejdříve náležitě pevnosti, pak se budeme moci beze vši bázně z jakékoli škody obejmouti. Neboť víš. Milý bratře, Já jsem ovšem, pokud je to vždy možné, jako ty člověk; ale v tomto Člověku přebývá nicméně vtělená úplnost Mého Božství osobně a tvůj duch by ji nesnesl. Rozrazil by všechna pouta a pak by se spojil s Božstvím ve Mně, jako svém věčném Prazákladu a Praživlu. Jestliže se však tvůj duch v tvé duši úplně uspořádá a bude v sobě samém naplněn vši silou lásky ze Mne, pak bude moci Mé objetí beze vši ujmy snést.“

5. Teď však pojď jen rychle se Mnou k ostatním, aby se mohli také oni povznést na stupeň tvého poznání! Jejich zvědavost jest nyní již veliká a silná; neboť oni dosud ještě nevědí, k jakým výsledkům ses dopracoval svým hledáním Krista. Jediný Mikloš má zcela správné tušení, které mu však františkán ustavičně upírá, což má za následek, že také ostatní společnost souhlasí s jeho míněním. Proto musíme rychle tam, abychom františkánovi ucpali trochu příliš prostořeká ústa!“

6. Praví h r a b ě : Ó Pane, věčná dobrota a mírnosti, to je zcela z mého srdce promluveno! Tento mnich je sice o sobě dobrá bytost, může-li mimo Tebe vůbec ještě býti něco dobrého; ale co se týče jeho pojmů o poměru Boha k tvorům a naopak, které nelze zrovna zavrhnouti, tu je nestravitelnější nežli libra vařené kůže. – Prosim Tě Pane, zakroč tu aspoň trochu – jak se říkává!“ – Pravím J á : „Zcela dobře, zcela dobře! Ale nyní mluvme trochu tišeji, neboť přichází nám již vstříc!“

7. Nyní jdu s hrabětem vstříc společnosti. A františkán volá již z dálka na hraběte: „Nuže, milý pane hrabě, k jakým výsledkům jste – jsi, chtěl jsem říci, dospěl při prohledávání sálu? Nalezl jsi snad někde Jeho. Pána na životem a smrtí a nad nebem, Zemí a peklem? Mně se zdá, že ten pověstný blíženeček stále ještě váhá, neboť já ještě žádného třetího u vás dvou nevidím!“

8. Praví h r a b ě : „Příteli, toho také není nikterak třeba; neboť my dva si stačíme také bez prostřednictví třetího! – Rozuměl, pán ze stále hezky silných všetečků? Tu Mikloš šťouchne františkána a praví: „Pane Cyprle! Pozoruješ něco? Ty nezpozoruješ patník dřívě, dokud si o něj nerozbiješ nos! „Praví františkán : „No, co jaký patník? Kde je zde jaký patník? Praví Mikloš: „Já myslím, že ti to řekl hrabě hezky po německu! Ale ty ještě nevidíš lesa pro samé stromy!“

9. Praví františkán: „Já věru nevím, co máš stále s tímto viděním lesa pro samé stromy! Vy-slov se zřetelněji! Co je to, co mně hrabě dosti po německu řekl? Neřekl nic jiného nežli, že on a nám všem dosud ještě většinou neznámý přítel si postačí také bez prostřednictví někoho třetího. Copak je to něco neobvyčejného? Já rozumím této věci zcela přirozeně takto: Ten třetí, Nejvyšší, bude bezpochyby ještě dlouho otálet, ježto nikdo z nás není jako mravní bytost tak postaven, aby se mohl považovat za hodna zřítí Boha. Dokud je však člověk mimo nutnou hodnost, ale má již po boku důstojného Božího přítele, který mu ukazuje všechny správné cesty k Bohu, může také snadno říci: My dva si postačíme také bez zprostředkování třetího – ovšem jen zatím! Neboť by bylo velmi smutné, kdybychom neměli nikdy dospěti ke zření Boha.“

10. Praví M i k l o š : „Příteli, ty jsi zabedněný! Jinak ti nemohu říci nic, protože podle varujícího hlasu v sobě nesmím nic jiného říci. Na světě může sice býti ještě velmi mnoho takových zabedněných hlav, jako je hlava tvá. Ale ty bude možno jistě spíše vyléčiti nežli tebe, třebaže ve světě kráčí ještě ve svém němém těle, kdežto ty jako duch jsi již dávno zde v nivách Božích a přitom se však zdáš býti nicméně němější a slepější nežli nejvyšší mrzuté středisko Země. Abych

ti však možno-li nicméně poněkud více otevřel oči, budu ti vypravovat vhodné podobenství! Dej však dobrý pozor, abys rozuměl, co ti tím povídám! – Hle, jednou byl na Zemi velký a mocný pán a velitel. Šlo mu však o to, aby poznal své různé poddané osobně; protože se nespokojil s donášečstvím tajných vyzvědačů, převlékl se často za zcela obyčejného člověka a navštěvoval dokonce častěji jako žebrák domy boháčů, které veřejně pověřil péčí o chudé. A blaze těm, které jako nepoznaný zastihl v zákonitém, jím daném řádu! Každého však, koho nenalezl v zákonitém řádu, čekalo jistě velmi silné běda. – A h l e , P á n n e b e s a všech nespočetných myriád Světů a Sluncí činí, jak se zdá něco podobného, ovšem jistě ne v úmyslu, aby Svě rozmanité lidi zkoušel a z toho teprve viděl, jací jsou, nýbrž aby jim poskytl příležitost, aby se sami zkoušeli a tříbili, k čemuž jim Svou láskou a moudrostí dává nejvyšší makavou příležitost. Ale chtěl bych téměř také zde říci: Běda těm, kteří svou svéhlavostí, svou mohlo by se říci, úmyslnou slepotou a tupostí Ho vystavují pokud se týče Jeho shovívavosti a trpělivosti příliš citlivé zkoušky! – Rozuměl jsi tomuto podobenství?“

11. Praví františkán: „Jakž, takž! Ale co já s tím? Mám proto snad dokonce onoho cizího přítele považovat jaksi za převlečeného Pána nebes a Země? – Anebo je to zde snad někdo jiný? – Nakonec ten se zářícím kloboukem? Toho však znám, že byl na zemi téhož stavu jako já a jistě asi teprve zde dospěl k tomuto vyzařování hlavy; neboť na světě nebylo jistě nic tak bez záře jako jeho hlava. – Řekni mi tedy, kde je ten přestrojený, abych šel k němu, padl před Ním na kolena a náležitě se mu klaněl?“

12. Praví M i k l o š: „Příteli, já jsem ti již téměř příliš mnoho řekl a nyní s tebou nepromluví již ani slova! Tamto je hrabě s oním velkým přítelem; obrať se k nim a otaž se jich na onoho přestrojeného! – Věčnou pravdou však zůstane: Pop je na světě obvykle nejtvrdošijnější bytost a v duchovním světě nemůže Pána poznat i když se s Ním tvrdě srazí! Víš, kdo byl v Jeruzalému nejslepější a nejzatvrzelejší? Hle, byli to popové! – A chceš vědět, kterým lidem na světě chybí téměř všechna víra a kteří jsou také nejméně nakloněni přijmouti pravou víru? Hle, to jsou opět popové a hlavně římskokatoličtí k nimž patříš také ty! – Nyní jsem ti řekl dosti! Dej Bůh , aby ti to trochu prospělo! – Ale nyní jdi jen k oněm dvěma a promluv si s nimi! – Já jsem domluvil!“

Kapitola 148.

Františkán pohledem na Roberta Bluma uvržen ještě jednou v pochybnost. Jeho ďábelské úzkosti čelí Pán zázraky a dary Svě otcovské laskavosti.

1. Františkán jde nyní několik kroků dopředu ke mně, ke generálovi a k hraběti. – Právě, když chce vysloviti důležitou otázku: „Kdo jsi, cizí příteli?“ přichází ke Mně – ovšem na vnitřní zavolání – R o b e r t B l u m a praví: „Pane! Chléb a víno a oděv jsou v nejúplnější pohotovosti!“

2. Pravím **Já** : „Zcela dobře, milovaný Roberte (úmyslně dokládaje) Blume! – V tomto svém domě jsi ty pánem vedle Pána a velká láska k Pánu v tvém srdci je zákonodárkyní nad tvým celým domem a nade všemi, kteří jsou v něm!“

3. Když františkán, který lásky k jisté svobodě, ale nikoli lásky k svobodné, velké pravdě evangelia opustil svůj řád, spatří zde zcela tělesně Roberta Bluma, známého mu dobře z mnohých podařených kreseb, spráskne ruce nad hlavou a po chvíli praví: „Ale proboha! Ježíš, Maria a Josef, a vy všichni milí andělé a světci Boží, pomozte nám! Vždyť jsem zde v domě nejvyšší arcikacířského hlavního kacíře! A zde, že by se někde zdržoval Kristus, P á n !? – Ó, ty prokletý ďáble! Ty nejzálnější Belzebube! Ó nejhanebnější a nejnicotnější arcidáble! Ó prokletý ďáble! Vid, ty jsi myslel že mne máš!? Ale nic tu, ty nejdivočejší, nejhroznější, nejošklivější a nejhloupější ďáble. Nejblaženější panna ti v pravý čas strhla svou nebeskou všemohoucností přede mnou škrabošku a já se ještě mohu z tvých drápů vyrvati! Ano, já jsem však také vždy takřka jediný uctíval tuto nejblaženější, aby mne časně jakož i věčně uchránila před pokušením

d'ábla. A teď se co nejzřetelněji ukázalo, jak bere ty své do ochrany přede všemi d'ábly! – Ó, vy všichni bestiální přátelé d'áblůvi a ty již tak pěkně prohnáný d'ábelský chlape Mikloši! Nemohl bys mi nyní oznámit žádného nového Krista ve vaší nádherné společnosti? Ó ty arci d'ábelský lumpe, jak pěkně sis dal práci, abys mne přivedl do pekla! A Nejblaženější panna ti zhatila tvůj zlý výpočet! Zkus ještě jednou co dovedeš! Tak brzy jak se domníváš, nebude d'ábel s františkánem hotov!“

4. Pravím J á : „Milý příteli, tento dům není ani domem kacíře a ještě nekonečně méně nějaké společnosti d'áblů! To ti pravím Já, jediný, věčný Pán nebe a Země! Neboť v pekle nekráčí nikde svobodné postavy ve světle nebeském! – Jeli ti však toto pravé nebeské bratrství příliš podezřelé a špatné, pak vidíš tamto ještě otevřenou bránu a venku věčně rozsáhlou volnost! Můžeš jít anebo zůstat – to je nám jedno! Nekonečnost jest dosti veliká, daleká, široká, vysoká a hluboká. – A nyní mlč anebo jdi! – Ty však bratře Blume, jdi do velkého vedlejšího sálu a přikaž, aby všichni vyšli a dej přinést na tento dostatečně velký okrouhlý stůl hojnost chleba a vína, aby se tento slepý blázen mohl přesvědčit, jak vypadají domnělí d'ábové tohoto domu a jak jsou drženi a snad dokonce vařeni a pečení!“

5. R o b e r t rychle odchází, aby splnil Mou vůli, do velkého vedlejšího sálu. – A ihned přichází všichni praotcové, proroci a apoštolové se znameními, podle je lze snadno rozeznati, rovněž tak i pramáteře, počínajíc Evou a nyní také matka Marie s Josefem a všechny v evangeliích se vyskytující osobnosti. K tomuto velkému průvodu se pak připojují nově přichozí: Robert, Messenhauser, Jellinek, Becher, Niklas, Bardo, a všichni k nim náležející a nakonec také ještě oněch dvacetčtyři tanečnic vedených ženou Robertovou; přinášejí velké množství vína a chleba a kladou tyto pro život potřebné věci v nejlepšího pořádku na zmíněný stůl. Všichni však, kteří přicházejí z vedlejšího sálu, jsou obklopeni silnou svatozáří a to hlavně proto, aby otevřeli františkánovi oči.

6. Když je stůl co nejlépe opatřen, pravím ke všem dvacetidevíti nováčkům: „Pojďte sem přátelé a bratři! A ty Mikloši, kterého františkán prohlašuje za d'ábelského chlapa, přístup zde ke mně a vezmi a jez nejprve chléb života a pij k němu zároveň víno poznání a síly! A řekni opak františkánovi, který má již dlouho velmi prázdný žaludek, jak ti tato pekelná strava chutná!“

7. M i k l o š, který Mne vlastně již venku začal skrytě poznávat a proto častěji volal k ostatním, že nevidí lesa pro samé stromy, přichází hned co nejuctivěji a nejpokorněji ke Mně a praví: „Nyní, ó Pane, mohu poprvé ve svém veškerém bytí co nejoprávdověji zvolati: „Ó Pane, nejsem hoden, abys vešel pod hříšnou střechu mou! – Ale promluv jen jedno svaté slovo, ó Pane, a vše, co je ve mně a na mně, ozdraví! – Ano, t o je ten opravdový živoucí chléb nebes, Tvé opravdové tělo, bez falše a klamu, ó Pane! Kdo tento chleba jí, ten bude žít na věky! Neboť tento chléb má v sobě sílu věčného života! A jakou přenebeskou přesadkou chuť!“ – A toto víno, vyroněné čistě z Tvého srdce, je rovněž Tvá nejoprávdovější krev, kterou se nám snímají všechny hříchy, kterých jsme se kdy ve špatné a lehkovážné mysli na zemi dopustili. A tak se tedy odvážím tohoto vína jakož i tohoto svatého chleba požítí. – Ó, ó, ó, jaká to chuť a jaký to duch! Ó, ó, to žádný smrtelník na zemi nepochopí! Ó můj Bože, ó můj Bože a Otče, je to ale vznešenost! – Ó bratři, jezte a pijte a ochutnejte sami, kolik nebi jest domovem v každé té kapse!“

8. Všichni si nyní berou a jedí a pijí podle chuti srdce. A nikdo nenalézá slov, která by popsala velkou náheru chuti, sladkosti a ducha.

Kapitola 149.

**Františkán ještě vždy pochybující, se tvrdošijně opírá o římské učení.
Mikloš ho ostrými otázkami léčí. Konečně se také u této strnulé duše
prolomí led. Nejvyš blažený úžas nad nebeskými pravdami.**

1. Za chvíli nejhlubšího úžasu praví h r a b ě nepříteli daleko stojícímu františkánovi: „Příteli, vypadá-li to v tvém domnělém pekle tak, – pak v něm již neochvějně zůstanu – a bratr Mikloš jistě též i se všemi ostatními! Také oni pekelní duchové a řekl bych také ženští duchové vypadají nesmírně krásně a nádherně! Věřu, ve společnosti takové pekelné kompanie nebude na věky nikterak špatně! Hle příteli, co o tom soudíš?“

2. Praví zcela nevrle františkán: „na iluzorní (klamnou) pekelnou sladkost již jich mnoho zahynulo! Tento osud potká také asi ještě vás! Jsem sice též velmi hladov a zejména však žízním. Leč, dokud o tom všem nemám tak jako Tomáš makavé důkazy, dotud zemskému míru nevěřím. Neboť u kacířů jakými jsou Robert Blum a jeho druhové, nemůže Pán Bůh přebývat!“

3. Praví M i k l o š: „Příteli, přistup se mnou tamto k onomu velkému oknu! Něco ti ukáži.“ – Praví františkán: „Copak?“ – Praví Mikloš „Však již uvidíš!“ – Praví františkán: „Dobře, pojďme tam! Ale neklam mne, jinak!“

4. Oba přistoupí k oknu. A M i k l o š ukazuje františkánovi velké prostranství mimo dům a ve značné dálce směrem k západu město, vypadající jako Ofen a Pest (Ofenpest, Budapest) Praví jemu: ó příteli, onen Pán, kterého tvá nesmírná hloupost stále ještě opovažuje za nejvyššího dábla, vzkazuje ti skrze mne: Zprošťuji tě toho pekla! Tamto spatřuješ Ofen a Pest! Jdi tam a opatři si tam anebo také někde jinde lepší nebe!“ – Můžeš také zde ihned oknem vyjít! Neboť tato okna nemají skla. „Praví františkán: „Já přece jen ještě trochu počkám!“ – Praví M i k l o š: „Ó pročpak? Je-li toto peklo, proč by ses chtěl v něm stále ještě zdržovat?“

5. Praví františkán: „Víš, já bych se ještě rád najisto dozvěděl, zda se snad Blum před svou popravou přece jen nevrátil i se svými souvěrci opět do lůna jediné pravé a spasitelné církve. Je-li tomu tak, pak zde může býti vše až na svatou dosud ještě nikde nespátranou Trojici v pořádku. Není-li však tomu tak, čehož se nejvíc právě obávám, pak to zde není nic jiného než-li pekelná šalba! Neboť také peklo je plné nejtvrdošijnější horlivosti v tom, aby ti jeho byli napřed dobře připraveni, nežli budou jako úplně vpuštění do vlastního pravého pekla. – Zde je opravdu vše pospolu? Kristus, Marie a svatý Josef, všichni svatí apoštolové, všichni praotcové, patriarchové a proroci a jinak ještě spousta mužských a ženských svatostí; také je tato místnost více nežli postačitelná, aby posloužila blaženým za jakýsi druh ráje anebo přednebí. Ale jak bylo řečeno, jsou-li Blum a druhové ještě stále stejní kacíři, pak je toto vše jen pekelná šalba a pak se musím co nejrychleji odtud vzdálit. Neboť hle, příteli, není-li římský papež jediný zástupce Boží na Zemi a římská církev výlučně jediné pravá a spasitelná, mající jediná ve svých nejsvětějších rukou klíče k nebi a peklu pro všechny lidi na Zemi – pak Kristus není vůbec Kristem a veškerá náboženství Země nejsou již náboženstvími, nýbrž jsou to zcela bezcenné lidské přízraky a za takovýchto okolností se nelze spoléhat na další trvání tohoto duchovního života. Hle tak se vlastně mají věci! A proto se mám také nyní nejvýš na pozoru, abych se nedal nikde obelstít peklím. Neboť pravá církev je skála, kterou brány pekla věčně nikdy nepřemohou.

6. Praví M i k l o š : „Dobře, dobře, dobře! Všechna tato římskokatolická bláznovství znám tak dobře jako ty. Já bych ti sice mohl tvá římsko-katolická ústa okamžitě ucpati takže bys mi na tisíc slov ani jedním slovem neodpověděl. Ale dávám přednost tomu, abych tě pouze několika otázkami přivedl poněkud do úzkých; avšak předem ti pravím, že mi musíš na každou otázku odpovědět! Neboť neodpovíš-li mi na ni, pak mi s tím budeš stále víc a více dosvědčovat, že papežství je právě tak málo založeno Kristem, jako mně kdy apoštol Petr vylátal na zemi přirozenou rybářskou síť. – A tak tedy poslyš – jsou to této otázky:

7. Při které příležitosti nařídil Kristus mše svaté církvi tak vysoce ceněné, a to výhradně jen v tehdejší římské řeči téměř při ztrátě věčného života? – Prosim o odpověď doloženou přesně z Písma Svatého!“

8. Při této otázce se františkánovi daří jako volu před novými vraty. – Žádná odpověď nenásleduje.

9. Mikloš se však táže dále: „Ježto na tuto otázku nenalézáš odpověď, musím ti již přijít s něčím lehčím! – Kdypak a při které příležitosti ustanovil Kristus obřady, bohatě olemovaná roucha, štolu, kvadrátek, červené punčochy, biskupskou čepici, velmi cennou pastýřskou hůl : pokud vím, zapověděl dokonce apoštolům hůl nosit (papežskou tiáru, velmi drahé kardinálské klobouky? Prosím o odpověď – Ty jsi již zase němý! – No, no, budu tu ihned s něčím lehčím!

10. Řekni mně: Kdypak Kristus Pán, který vlastně postavil a na všechny časy postavenou míti chtěl pouze jen jednu živou církev v srdci člověka, dal stavět zděné chrámy, jichž je nyní na zemi již přes milion, kdy zavedl jejich vnitřní pohanské zařízení, privilegované (výsadní) a nepri- vilegované oltáře, zázračné obrazy, vysoce posvěcenou křestní vodu, rovněž nejsvatější chri- sam (křížmo, světící olej) Práví apoštolové křtili přece zcela přirozenou vodou, jak ji stvořil Bůh; zda při křtu používali také nejsvatější oleje, o tom, jak se zdá, dějiny rovněž mlčí) kdy zvony, mešní písně, varhany a drahé mešní náradí, kdy exekvie (pohřební slavnosti) a drahé zádušní mše a kdy a při které příležitosti zavedl kaplany, faráře, děkany, kanovníky, probošty, preláty, biskupy a kardinály a nadal je tak velkými důchody? Pokud vím, zapověděl dokonce apoštolům, vyslav je aby šířili jeho učení, míti kapsy, aby do nich mohli zastrčit nějaký dar?! – Prosím zde opět o dobře dosvědčenou odpověď! – Mluv nyní, mluv! Vždyť jsi měl jinak vždy hbitý jazyk! Jak tedy můžeš nyní státí přede mnou tak němý?! – Ty jsi a zůstáváš němý!? – To značí tolik jako: „Nedovedu nic říci ve prospěch římsko.katolické církve a tudíž jsem raději zticha!“

11. Práví konečně zcela rozhořčeně františkán: „Mohli bych ti sice leccos říci, ale před kací- řem je lépe mlčet!“ Práví Mikloš: „To si také myslím, zejména nemohou-li se provést zcela žád- né důkazy! – Řekni mně však aspoň, kdy Kristus nařídil bezbožnou formuli přestoupení z nějaké křesťansko- kacířské náboženské sekty do církve římské? Kdy odpuštění, kdy růženco- vou slavnost, kdy slavnost portiunkule? (františkánská slavnost) Při které příležitosti zavedl pak svatou římskou a španělskou inkvizici? A kdy a proč zavedl veškeré to řádové duchovenstvo? – Mluv a dej mi odpověď? – Hle, ty jsi již opět němý jako hřbitovní zeď! – Proč? – To vím já! – Tedy něco lehčího:

12. Řekni mně, kde je ve skutcích apoštolských napsáno, že apoštol Petr založil skutečně v Římě papežství? Pokud vím, zdržoval se tento apoštol ve svém posledním čase v Babylonii a odtamtud napsal také jeden list do Jeruzalému. Ale Říma Petr se navzájem právě tak málo vi- děl, jako jí s čínským císařem! – Ale snad máš jiná, zaručená data a tak mluv – Ale ty již zase nic nepovídáš! Tebe jistě opět nenapadá nic chytrého a hájitelného! – Hle. Hle. Jaký ubožák jsi se svou papežskou obhajobou!

13. Ale snad přece mi budeš moci říci, jak a kdy dal Kristus anebo Petr papeži titul „Svatý Otec“ a nařídil odpuštění hojný polibek pantofle? - vím, dokonce přísně zakázal aby někdo jiný byl zván dobrým a svatým nežli jen Bůh sám. Také by neměl být zván otcem nikdo jiný, nežli jedině Bůh sám; neboť všichni ostatní buďte bratři a sestry! Ale kdo ví, zda Kristus Pán, potom, když Mu snad napadlo něco lepšího? nevydal mnohá, nám laikům zcela neznámá dodatečná ustanovení, – přestože sám otevřeně před mnohými lidmi v Jeruzalému božsky slavnostně prohlásil a řekl: „Nebe a Země pomínou, ale slova Má neopomínou!“

14. Ano, příteli, ty stále ještě mlčíš a tvou nejvyšší mrzutou rozpačitost mohl by ti už člověk vyčísti z tváře na míli daleko!“ Copak z toho bude? Hle, já bych ti mohl posloužit ještě celým milionem takových zvláštních otázek. Ale k čemu by to prospělo!? Ty mně nemůžeš na žádnou odpovědět! – A tak bude lépe, upustíš-li zcela od papeže a půjdeš se mnou ke skutečnému Pá- nu a věrně a zkroušeně se před Ním přiznáš k své hlouposti – anebo se vydáš na cestu do vidi- telného Pestu a Ofenu!“

15. Práví konečně františkán. „Příteli, tys mne svými zvláštními otázkami přivedl nyní na zcela jiné ideje, za něž jsem ti zcela povděčen. A já tě budu následovat I Onomu jedině Pravé- mu

16. Praví M i k l o š : „Tedy na Ofen a Pestu?“ – Praví františkán: „Ne, opravdu ne! Neboť myslím, že v těchto městech světa vyzívá pro ducha proklatě již málo. Ti, kteří tam ještě dosud žijí, jsou, jak se říká, na celý svůj život fyzicky a mravně ve škodě; co vše by tu teprve mohlo potkat ducha, kdyby se dal někde spatřiti?“ – Praví M i k l o š : „Ale jen nepovídaj takové nesmyly! Kterýpak smrtelník mohl kdy nějakému duchu něco učinit!? – Ale lepším by se tam ovšem naprosto nestal, nýbrž jen mnohem horším. Neboť z takového bodláčí se zajisté hrozny nikdy nesklízí.“

17. Praví františkán: „Ale nyní mi řekni, poněvadž jsi již skutečně značně moudřejší nežli já – je to skutečný Ofen a Pest v Uhrách? – Mne pak ta věc připadá přece jen poněkud podezřelá! – Jsem toho mínění, že onen viditelný Ofen a Pest je spíše iluze nežli něco skutečného!“ – Praví Mikloš: „Nechme nyní oba této věci! Zda to co vidíme, je skutečnost anebo neskutečnost, stane se nám jednou také již jasné. – Nyní půjdem k Pánu, přiznáme se před Ním ke své velké pošetilosti a přenecháme pak vše ostatní jemu Samému!“

18. Praví františkán: „Ale nemyslíš, že by snad bylo dobré, kdybychom se obrátili přece jen napřed na nejblaženější pannu Marii, když přece také ona je tady?“ – Praví Mikloš: „Proč ne dokonce na Adama a Evu a na všechny patriarchy a proroky před Marií!? – Pohleď, na koho se obrátil hrabě? Na nikoho jiného, nežli přímo na Pána Samého! A hle, je u něho a to co nejbližší! – Chceš snad být ještě blíže? – Pohleď na Roberta Bluma, kterému dal Pán na věky do vlastnictví tento dům, jehož nádheře a velikosti jsme se nemohli zvenčí dosti vynadiviti; ten se předtím jistě také na nikoho jiného neobrátil, nežli na Pána Samého! A je blažený, přeblažený! Chceš snad ještě více?“

19. Praví františkán: Ano, ano, máš pravdu! Na člověku lpí ještě tolik katolických trosek bláznovství, že se jich nemůže najednou zbavit! Ale jen trpělivost, časem se již vše poddá! – Pojďme tedy nyní k Pánu a ukažme Mu, jací jsme! Já myslím, že to s našincem nebude bráti přece jen tak přísně římsko-katolicky!“

20. Praví M i k l o š : To je má nejmenší starost! Hle, já jsem jistě přece hezky hloupý a nemoudrý a mimoto ještě velmi špatného srdce vůči Pánu – a již já, jako jen poněkud lepší nežli nějaký římská kardinál, nemohl bych jíti na tebe pro tvou slepotu ostře, nýbrž mohl bych s tebou jednati jen zcela srdečně jako pravý bratr, jako jsem to dosud také vždy činil. Oč mnohem více se to dá v plné míře očekávat od Pána, jenž je ta nejčistší Láska! Pán má ostatně jistě také Své nanejvýš ostré stránky, zejména vůči pýše, lakotě, závisti, a vůči všem, kteří své pozemsky chudší bratry považovali za nuly. Ale vůči nám, kteří jsme také v nejsprostším honvédovi (uher-ském vojáku) viděli vždy člověka, bude jim mnohem laskavější. – A tak pojďme teď jen s náležitou odvahou k Němu!“

21. Oba přistoupí nyní rychle ke Mně. Já jim však jdu několik kroků vstříc a pravím Miklošovi: „No, no, tak přece ti bratr Cyprián neutekl? To Mne těší, to Mne velice těší! – Nuže, jen pojďte! Trochu chleba a vína je ještě v zásobě. Jezte a pijte z toho podle potřeby! – Potom vás uvedu všechny do velkého muzea tohoto domu! To se budete divit! – Pojďte nyní jen rychle ke stolu a posilněte se! Kdyby snad tu nebylo dosti, pak bude domácí pán Robert Blum ihned dávku opakovat.“

22. O b a přistoupí nyní nesmírně ostýchavě ke stolu a františkán, jelikož přichází právě tváří v tvář k samé Marii, odvažuje se sotva něčeho dotknouti.

23. Matka Marie se však na něho usměje a praví: „Ale milý příteli Cypriáne, pročpak jsi tak velice rozpačitý? Jez a pij! Copak si myslíš, že se zde v nebeské Říši to jde také tak vysokomy-slně jako u dvorů králů na této Zemi? Ó nikoli! Zde jsme všichni jako děti a milujeme Otce a jsme plni lásky, dobroty a jemnocitu ke každému! – Proto tedy již žádný ostych, můj milý Cypriáne!“

24. Cyprián se úctou před Marií téměř zhroutí. – Ale Mikloš mu praví: „Nebud' jen teď hloupý, milý bratře, a čiň co ti řekli Pán Sám a přenáděrná Marie!“ – Praví františkán plačtivě z rozcitlivělosti: „Tobě se to lehce řekne! Neboť jemný, vyšší cit ti jistě nebyl nikdy v nejvyšší míře vlastní. Ale já, který jsem byl již od narození tak citlivý chlap, že jsem nad smrtí mouchy dovedl tři dny plakat, jsme zde postaven na zcela zvláštní citové uhlí.“

25. Pravím **Já**: „Z toho si nic nedělej! Hle, to je jen z počátku tak. Časem se již staneš zmužilejší.“ – Praví františkán: „Ó Pane, jen kdybys nebyl tak příliš blahosklonný, pak by to také šlo ještě snáze; ale Tvá přenesmírná blahosklonnost mohla by člověku srdce láskou k Tobě přímo roztrástit!“ – Pravím **Já**: „No, no, jez, jez a pij! Neboť hle, Mikloš se již ukázal být mužem! – Roberte! Opatři více chleba a vína! Pozoruj na Miklošovi, že mu chutná!“

Kapitola 150.

Františkán se občerstvuje nebeským chlebem a vínem. Ve vřelém díku vzpomíná Pána. Pravá Říše nebeská s novými, nekonečnými zázraky se otevírá. Celá společnost blažených v hlavním sále. Ó Pane jak jsi velký!

1. **R o b e r t** přináší rychle více chleba a vína. – A františkán vezme, za trojnásobné nejhlubší poklony před pokrmy, chléb a jí. Již při prvním soustu si neví rady ze samého vzrušení nad přezázračnou dobrou chutí a nedostává se mu slov na vylíčení svého dojmu. Když však poté okusí vína, je celý pryč. Není slyšet nic jiného, nežli téměř nikdy nekončící –Ááá!

2. Při tomto obdivování se ho táže již posilněnější a srnatější Mikloš: „Nuže bratře, co říkáš nyní této tvé dřívější „pekelné iluzivní stravě?“ – Mně se zdá, že ti tato ohnivá tuň atd. znamenitě chutná!“

3. Praví františkán velmi vlídně se usmívaje: „Milý bratře, k jsoucnosti každého člověka patří čtyři věci, bez nichž si nelze nikoho myslet. Nejprve přijde stvoření se do světa, Potom přijde hloupost, v níž se člověk na světě roztahuje. Za třetí pak přijde smrt těla, která sice duši odnímá často velmi nezdvořilým způsobem těžké břímě těla, ale přitom jí však zcela neztenčeně ponechává světskou hloupost. A tak se stává, že za čtvrté: Člověk také ve světě duchů musí být nejprve hloupý, aby se mohl stát moudrým. – A tak to šlo také se mnou! Byl jsem stvořen do světa; tam jsem byl hloupý, a po smrti byl jsem zase hloupý zde. Nyní se však Pán nade mnou smíloval a tak se stanu nyní poněmhu poněkud méně hloupý.“

4. Můj Bože, Ty víš tak dobře jako já, jak hloupá byla naše víra a jak hloupé bylo dogma, které nám ji vtloukalo! Odkudpak jsme měli při takové nauce čerpat pravou moudrost? Byli jsme vychováni jako ten milý dobytek a v této vlastnosti jsme také vyrostli. Když pak na nás přišla rakouská smrt, zastihla nás jako vždy ještě nezměněné voly a jako takové nás opak nejvyšší neštěstím odnětím našeho těla jako stále ještě stejné voly přesadila sem, ve kteréžto vlastnosti bychom také byli až do našich budoucích věčností zůstali, kdyby na nás nevložil nejvyšší vlastní všemohoucí ruce předobry, nejsvatější Pán, Bůh a Otec. Jemu tudíž jedinému všechna chvála, všechna sláva a všechn dík! – Avšak pohleď, bratr Robert přinesl na stůl skutečně ještě jeden řádný pohár plný vína a celý bochník nejlahodnějšího chleba!“

5. Praví Mikloš: „Toho dobrého je opravdu přespříliš! Jez a pij bratře! Já jsem se již ukázal být mužem a jsem nyní tak nasycen a posílen, že bych mohl, jak mně to nyní připadá, vydržet na věky!“ – Praví františkán: „Mně se daří právě tak! – Ale co by tomu asi řekl Pán, kdybychom J e m u přinesli tento chléb a víno?“

6. Praví matka **M a r i e**: „Učiňte to, učiňte to! To Ho potěší!“ – Praví františkán: „Bratře, je-li nejblaženější s tím srozuměna, pak již netřeba dalšího dotazování. On sice mluví nyní něco tajemného s hrabětem, ale to nic nevádí. Jen vezmi víno a já vezmu chléb a tak Ho překvapíme!“

7. O b a to nyní učiní a přináší Mně chléb a víno. A františkán v nehlubší pokoře praví: „Pane, Ty jsi kdysi na Zemi pravil: „Nyní z této rostliny nepožijí, dokud jí nově nepožijí s vámi ve Svě Říši!“ – Pane, zde je nyní Tvá pravá Říše! A tak tedy požij k naší velké útěše z této nové rostliny Tvé Říše!“

8. Pravím **Já** : „No, no, Mne opravdu velmi těší, že jste si na Mne vzpomněli a že jste také jako děti přinesli svému Otci něco k jídlu a pití! Já bych si to sice mohl ovšem vzít Sám; ale pak by Mně to tak dalece nechutnalo, jako když Mně to přinášejí Mé dětičky! – A tak jen sem dej chléb a víno, a ihned se přesvědčíte, že z toho budu skutečně jíst a pít!“ – Poté požijí něco chleba a vína a zbytek dám kolem stojícím, kteří všichni z toho pořijí a pozorují v sobě opětovnou, ještě větší posilu.

9. Františkán však v nejvyšší míře rozechvěn dodává: „Pane, Bože a Otče! Kdyby mně byl někdy možno-li anděl na Zemi řekl, že to v Tvé nebeské Říši takto vypadá a se děje, jak to nyní opravdu přeblaženě vidím na své vlastní oči a slyším na své vlastní uši – nebyl bych mu byl uvěřil! – Neboť kde je zde onen nadmysticky slavný, božsky nenazíratelně svatý nimbus, v který jsme věřili my římské katolíci? Kde je ona strašlivě vážná, soudcovská tvář Božího Syna? Kde tvář neúprosného Otce!? – je zde tak nanejvyš přirozené největší blahosklonnost, nejvyšší vlídnost na všech stranách! A Ty, jako nejvyšší Božská Bytost, kráčíš co nejprostěji mezi námi všemi. A nikdo na Tobě (vnějšně) nepozoruje, co a kdo jsi! Tvá ř e č je zcela nestrojená a **vše** na Tobě je svědectvím největší jednoduchosti!

10. Věřu, (člověk by mohl přijít v pochybnost), kdyby mu neříkala velká velebnost tohoto sálu, nádherné, velkými okny dovnitř padající světlo a všichni ti předobří zdravě, svěže a andělsky mladě vypadající a co nejnádherněji oděni a blažení: „ Toť ona pravá nebeská Říše, nemůže věčně býti žádné opravdovější , nežli ta, kde Pán nebe a Světů v nejprostším nejneokázalejším domácím oděvu kráčí mezi Svými dětmi a pečuje o ně! Zde jest v plné míře domovem nejopravdovější nebe!“ – Musím otevřeně doznati, že mne zde jako jistě také několika jiným z počátku leccos nesouhlasilo se slovy evangelia. Neboť v evangeliu je často zmínka o tom, že S y n sedí po p r a v i c i všemohoucího O t c e ve věčně nepřístupném Světle! – Opět se na jednom místě praví: „ Já přijdu v oblacích nebeských s velkou mocí, silou a nádherou a sou- dit budu živé i mrtvé!“ – Tak viděl také Štěpán před svým kamenováním nebesa otevřená a Syna člověka po pravici Otcově! A jak vzácná jsou mystická vidění Janova! – Z toho všeho však zde není ani stopy, nýbrž vše je nebetučně jinaké! Proto se nám také musí jaksí odpustit, jestliže jsme zde nějakou dobu nahlíželi do těchto nyní nejopravdovějších nebi jako ovšem čínští volové do španělské vesnice.

11. Ale nyní poznávám, že jen nebe právě takto uzpůsobené může každému duchu poskytnout nejopravdovější, nejsvobodnější a tedy také nejvyšší blaženost na věky! – A za to buď, ó nejsvatější Otče a lásky nejplnější Bože mnou a námi všemi chválen, milován a veleben!“

12. Pravím **Já**: „No, no, můj milý Cypriáne, zde to vše vypadá jistě velmi prostě a nikde nelze objeviti nějakou nepotřebnou okázalost; ale proto se nicméně nesmíš zcela oddávati mínění, že by tím, co tu nyní vidíš, Má nebe byla již uzavřena! – Ó počkej jen trochu a uziš ještě mnoho a mnoho obdivuhodného!

13. Nyní se odebereme ihned do přilehlého sálu a odtamtud do velkého muzea tohoto do- mu, kde se ti ukáží věci, před nimiž jistě klesneš. Ale nicméně nesmíš myslet, že tím mají Má nebe již určitou hranici; nýbrž tu si musíš pomyslet: To vše je teprve prvý prvopočátek prvopo- čátku!“

14. Ale přesto vše J á zůstanu takovým, jakým nyní jsem! A až spatříš všechny věci změněny a do nejzazšího nekonečně zušlechtěny a znádherněny, pak se nicméně vždy a věčně neproměnně objevím uprostřed Svých děl, ačkoliv jejich velikost a hlubokost žádná věčnost nikdy nezměří. – Teď se vzchopíme a odebereme se však do přilehlého velkého sálu!“

15. Všech těchto několik tisíc hostů jde nyní před námi. Za nimi jsou praotcové a apoštolové. Před námi jde Marie s Josefem a apoštolem Janem. A nejbliže ke Mně kráčí hrabě, františkán, Mikloš, pak Tomáš a Dismas. A za námi jdou Robert se svou Helenou, Becher, Jellinek, Bruno, Bardo, Niklas a dvacetčtyři tanečnic které nesou za Robertem veškeré náčiní a nádoby.

16. Když takto uspořádání přijdeme do velkého sálu, v němž se oněch několik tisíc hostů vyjímá právě tak, jako kdyby v něm bylo sotva as třicet lidí. – tu františkán údivem klesá a praví.

17. „Ó Pane, to je na slabého ducha příliš mnoho najednou! Ta velikost, ta vysokost, ta nádhera! Věřu, Pane, to přece není prvopočátek prvopočátku!? To je již veškeré nebe se všemi konci, jak se říkává!? Strop se podobá celému úplnému hvězdnému nebi s nejnádhernějšími souhvězdími! Stěny září jako oblaka v ranních červácích! A nejvyš obdivuhodně propletené galerie se podobají vysokým horským cimbuřím, které se poprvé stkví v ranním zlatě! – Ó nádherné, nádherné! To je příliš mnoho, příliš mnoho najednou pro slabého ducha! Ó Pane jak jsi velký!!!“

– Konec prvního dílu –

Kapitola:	Obsah:	strana:
1.	P ř e d m l u v a	2
2.	Pozemská životní dráha Roberta Bluma	6
3.	Robert se domnívá, že je v narkóze	7
4.	V nesnázi výkřik k Bohu. Odvolávání se na Ježíše. Touha po nebytí. Kupředu do neznáma	8
5.	Pokusy o chůzi a plování v prázdném, temném prostoru Samomluvy o ničem a o dalším životě. Zlořečení Bohu	9
6.	Násilný vnější klid, vnitřní neklid. Co je život? Kdo jej udržuje Touha po pokoji ve víře. Myšlenky na ženu a děti vede k modlitbě	10
7.	Uctivá vzpomínka na Ježíše vyvolává opětovné silné zablýsknutí. Úlek a radostný Robertův obdiv	11
8.	Obnovená láska k životu. Hněv a mstivost se mění podle německého způsobu v myšlenky odpuštění. Nový blesk.Vynořující se, zůstávající jas	13
9.	Veškerá moudrost světa je marnivá. Ježíš právem klade Svým učedníkům na srdce víru	14
10.	Dobré myšlenky o Ježíšovi. Opětovný blesk objasňuje dále blahodárny stav Robertův. Víra v nesmrtelnost a v jednoho Boha lásky vzrůstá	15
11.	Další myšlenky úcty a touhy po Ježíši. Světlá krajina postupuje blíž a blíže	16
12.	Jakýsi člověk se objevuje ve světlé krajině. Je to Ježíš Sám? Robertova velká radost v očekávání Vytouženého	17
13.	Zvolání Robertovo. Příchod Ježíšův. Duše zemřelého nalézá poprvé opět pevnou půdu u Pána	18
14.	Robert oslovuje Pána. Odpověď Ježíšova. Důležitá životní otázka	19
15.	Dobrá odpověď Robertova. Zbožná přání	21
16.	Pán slibuje splnění spravedlivých přání, činí však rozhodnou výtku. Robertova ohnivá řeč proti tyranům	21
17.	Pán namítá: „Budte poddáni vrchnosti! „Robert o tomto přikázání pochybuje a tuší v něm lidské ohledy. Přeje si poučení o božsko lidské přirozenosti Ježíšově	23
18.	Velká vysvětlovací řeč Ježíšova o nutnosti pozemské vrchnosti. Žádná lidská společnost není myslitelná bez vedení pořádku a poslušnosti	26
19.	O poslušnosti. Příklady z různých říší přirozeného světa	27
20.	Velehory a jejich nutnost jako další příklad	29
21.	Střední a malá pohoří – jejich vznik a nutnost v zemském celku.	30
22.	Podřízení podle stupňů je také mezi lidmi nutné	31
23.	Robertova uznávací odpověď a jeho otázka o zneužívání mocí knížat	33
24.	Zevrubná a potěšující odpověď na Robertovu pochybnost. Bůh netrestá Zlomyslnost lidí a duchů se sama trestá. Poučení z dějin	35
25.	Smysl a účel pozemské školy života. Časná nebo věčná blaženost!? Co sis přinesl do věčnosti?	36
26.	Odpověď Robertova: Holý život, vracím zpět tomu, od něhož jsem jej obdržel	37
27.	Další výklad o výchově člověka k samostatnosti. Ve zdánlivě tvrdé škole se projevuje nejvyšší božská moudrost Lásky.	39
28.	Také tělesná smrt je lékem lásky Boží. Utrpení při smrti ve staré a nynější době	41
29.	Pravý smysl textu: „Odstupte ode mne, zlořečení! „Není to Božství které zlořečí, nýbrž zlomyslný duch sám sobě! Hřích proti duchu Svatému	42
30.	Bohatý hýřil a chudý Lazar v záhrobí. Kdo učinil peklo. Jen zloba duchů.	43
31.	Robertův radostný souhlas. Kde a jak se vytváří pravé Božství	45
32.	nemůžeš-li milovat Boha, pak miluj mne, Ježíše. V Kristu přebývá hojnost Božství tělesně. Robert pochybuje.	46

33. Pravá a falešná víra. Nebezpečí labužnictví. O vykrmeném otroku. Trpké následky péče o tělo.	49
34. Robertovy pojmy o víře a o pravém uctívání Boha.	50
35. Dvojí poznávání člověka. Jen světlo ducha zjednává pravou víru. Vyžaduje však cvičení a mravní čistotu	52
36. Robert je rozmrzely vzpomínkou na pozemské slabosti	53
37. Nebezpečí chvály. I andělský kníže potřebuje pro svůj duchovní pokrok pokory. Doznej pokorně vinu – pro spásu.	55
38. Robert se diví, že není dost upokořený. Pohled na pozemské osudy. Vše vzato. Potrestej mne, ale neopouštěj m,ne!	56
39. Dobrý obrat u Roberta. Poučení Pánem. Jak Křtitel jako připravovatel cesty Ježíšovy. Robertovi nadchází světlo.	58
40. Nový život z Božského ducha začíná. Nové zkoušky svobody vyššího poznání. Pokyny o chování k tomu.	59
41. Robert: „Tvá vůle budiž mým životem – jen mne neopouštěj! Pán – Láska za lásku! Zůstanu u tebe!“	60
42. Pravý bratr. Podobenství o střelení do terče. Láska k Pánu – vše určuje	61
43. Robertův nový, nádherný svět. Slova žasnoucího díku a nejrůznější lásky. Uklidni se, tento svět je z tebe. Div – plození dětí	63
44. Robertův nový úkol v novém domě. Společnost padlých přátel z Vídně. Ponaučení bouřlivým hostům od Roberta	65
45. Robertovo mocné přiznání ke Kristu a vídeňská společnost	67
46. Robertův dotaz na tři vůdčí pozemské spolubojovníky. Duševní obraz těchto „přátel lidu“. Robert napomíná k pokojnému odpouštění	69
47. Vstup do domu Robertova. Duchovní podobenství pater. Napomenutí k opatrnosti vídeňských hostů..Tichý styk srdce s Pánem.	71
48. Divuplné nitro domu Robertova. Hněv při pohledu do zahrady. Skandální scény vídeňské společnosti. Duševní léčení zlých.	72
49. Zástup tanečnic vstupuje do domu. Zakusily v duchovním světě bídy a prosí pokorně o chléb a přístřeší	74
50. Vídeňská společnost před domem si přeje část tanečnic. Robertovo hromové kázání. Záchrana duší u propasti. „Rozpálení duchem vína.“	76
51. Tři spolubojovníci Robertovi před okem Páně. Jejich náprava. Vděčné tanečnice jako ochotné nástroje.	78
52. Dobré dílo v Robertovi. Blahosklonnost Páně otřásá Robertovým srdcem. Jeho soucit, přichází milost Páně tanečnicím k dobru	80
53. Tři vídeňští vůdcové lidu Messenhauser, Jellinek, Becher v záhrobí. Jejich názory o Bohu, pekle a osudu.	82
54. Jellinek o vládě Boží z knihy přírody. Podrobnější zprávy o Božství nemůže člověk pojmout a pochopit.	84
55. Odchod na výzkumné cesty. Bázliví hrdinové. Jellinek jde napřed Pán a Robert vystupují	86
56. Dobré tušení Jellinkovo. Jeho srdce zahoří láskou k „příteli“ Robertovu. Nebeské víno. Přípitek. Odpověď Páně	88
57. Účinek nebeského vína. Toužebná otázka po Kristu a jeho Božství. Odpověď Robertova. Jellinkovo heslo lásky	90
58. Zkouška lásky k ženám pro tři přátele Robertovy.. Dobré odpovědi Jellinkovi a Messenhauserovy	92
59. Pán o často zneužívané větě: „Účel posvěcuje prostředky.Příklady k tomu	94“
60 Tanečnice naplněny pokorou přejí si poučení o Bohu. V sobě hledej světlo. Nebezpečí čistě vnějšího bádání	95
61. Dík a porozumění tanečnic. Robert o boji proti nečistým duchům v člověku. Zdokonalování. Skromnost. Nejvyšší	97
62. U rozpustilé vídeňské společnosti v zahradě. Trpké ale prospěšné léčení těchto hrdinů těla. Robert povzbuzuje ke vstupu	99

63. Hosté při pohledu na tanečnice. Lidová řeč ve vídeňském nářečí. Hrdinka barikád. Pathetik.	101
64. Robert kárá Pathetika, jenž si zakládá na cti. Dobrosrdečná hrdinka mu marně domlouvá	102
65. Vídeňáci a nepříjemný Čech. Hrdinka se obrací na Jellinka. Jellinek ji odkazuje na Pána	103
66. Hrdinka se obrací o pomoc pro sebe a všechny na neznámého jí pána. Rada Spasitelova: Vyznej chyby. Příhody padlé.	105
67. Důležitá zvláštní poznámka Páně o účelu tohoto sdělení, které se zdá býti pohoršlivým	106
68. Toužebně čekající hrdinka a hrdý Pathetik. Pán napomíná Pathetika. Zázrak lásky na hrdince Heleně.	107
69. Pathetik a přátelé o zázračné proměně Heleny. Rozdíl života snu a skutečného. Olafovo namlouvání nevěsty.	109
70. Manželství Pathetikovo a vysvětlení. Pomáhající generál	111
71. Pathetikovo nebe manžel zachmuřeno. Pravá tvářnost Emy	114
72. Požadavky choti Emy. Generál zprostředkovatelem. Manželské bouře.	117
73. Pokračování Pathetikova manželského případu. Nervová Emina krize	119
74. Velké překvapení Pathetikovo. Staří známí. Dobrá rada Olafova	121
75. Olaf prosí Pána za blaho přátel. Jeho svědectví a zaslíbení na něm. Rybolov lidských duší. Slepě zarputilý Pathetik	122
76. Upřímný cídič bot, nevíтанá Mierl a duševní slabost Pathetikova. Uražený duch pýchy opouští svou nebeskou společnost	125
77. Olafova přímluva u Pána. Vyznání o Božství Ježíšově a odevzdanost do vůle Páně. Nasycení chudých duší.	127
78. Napomenutí k opatrnosti s poloslepými. Nebeská porada o osudu Země . O velikosti prostotě a dobrotě Pána. Výjev lásky	129
79. Ctihodné poradní shromáždění. Co se má státi se zemí. Adam, Nore, Izák, Abraham a Jakob mluví, na otázku Páně.	132
80. pokračování schůze rady. Netrpělivost Heleny se uklidňuje. Mojžíš a David mluví. Helenina meziřeč. Davidova dodatečná řeč	134
81. Pokračování rady. Petrova ostrá řeč soudu nad Římem. Naproti tomu Pavlova světla plná řeč o milosti	136
82. Robert Blum a Jellinek vyzváni vyslovují se. Odpověď Páně.	140
83. Radikální návrhy Becherovy. Poučen Pánem. Přirozené pokolení lidí podmíněno Zemí, jejím účelem postavením v celkovém stvoření.	142
84. Helena se vzpěčuje, ale musí se odhodlat k řeči. Názor o spáse lidstva	145
85. Kritika Páně o návrhu Heleny. Podobenství o komunistické osadě. Země Nemůže být rájem, dokud je zkušební půdou.	148
86. Moudrost Olafova. Jeho tušení o smutných událostech na zemi.	150
87. Nebeská hostina ku blahu pozemšťanů. Mezipoznámka Adamova. Helenino svatební roucho a koruna podobenství čistě žhoucí lásky.	152
88. Co je pravý polibek? Nejvyšší cena nejčistší Boží lásky – Boží nevěstství	155
89. Pohled na Zemi a její ohavnost. Duch antikrista. Symbolický zjev na poradním stole	156
90. Další vývoj časového obrazu na poradním stole. Proč dopouští Bůh ony ošklivosti na světě?	158
91. Důvod noční stránky života. Protivy jsou nutné pro duchovní svobodu	160
92. Další Helenina vidění. Boj šesti zvířat. Účinek této podívané na vlčí lidi a na krále	161
93. Robert vysvětluje co viděl. Sebeláska a pýcha základním kořenem zla. Neměnitelná Boží vůle – odpočívající pól	162
94. Helena o sedmihlavém netvoru, o boji zvířat, o vlčích lidech a o králi. Její návrhy na odpomoc	164
95. Výklad Páně o vývoji samostatných a svobodně činných bytostí. Hlavní klíč k pochopení pozemského života. Helenin dík.	167

96. Pán o dětech Božích a dětech světa. Vykupitelské dílo platí hlavně dětem světa. Rada Helenina týkající se Pathetika	169
97. Pán o tělesné rozkoši a o pýše. Filozofie světachtivého člověka a Robertova odpověď	171
98. Pathetik musí dát pravdě za pravdu. Začíná se tázat na Ježíše. Sebepoznáním svítá, ukazuje mu před světlem Božím jeho záhubu	174
99. Robert povzbuzuje Pathetika: Pospěš k Pánu! – Bázlivý hříšník váhá. Jeho staří přátelé ho ohrožují	176
100. Dismas doznává velkou vinu, neprosí o milost, nýbrž o spravedlivý trest. Následky této zvrácené prosby	177
101. Pošetilý vzdor zaslepeného Dismase – k úžasu jeho dobře smýšlejících přátel . jejich ostré úsudky	179
102. Dismas je zaražen. Prosí Pána o milost a milosrdenství a nalézá je. Rovněž prosí u svých věřitelů	181
103. Ema a Olaf odpouští Dismasovi. Silný pavlovský duch Dismasův Nebeský příkaz nově obrácenému.	183
104. Dismas a jeho někdejší přátelé. Námitky duchovně lenivých Hladovka tvrdohlavých nevěrců	184
105. Dismas o dílech rozumu a srdce. Přivádí 30 těžko věřících Pánu.	189
106. Proslov Bruna. Kritické proti-otázky Páně. Pokora a moudrost Brunova přivolává milost Páně	191
107. nebeská hostina milosti. Závod v lásce nově získaných	192
108. Hrdina lásky obklopen nepřáteli. Burziáni na onom světě. Láska Kristova vše přemůže. Velký rybolov duší	194
109. Dobrý duch svornosti mezi lačnými po světle. Zástup světských slepců přichází před Pána. O Brunově životě.	198
110. Pán o rybolovu duší. Chléb, víno a nebeský oděv jako síla a povznášející dary milosti	199
111. Bruno je blažený, ale pociťuje hlad a žízeň. Proč? Odstraň ze sebe malého soudce! Pokyny o nebeském řádu	200
112. Bruno poučuje chovance. Námitky hrubiána týkající se znovuzrození a svobody vůle. Bruno je poučuje	202
113. Hrubíánova řeč o znetvoření náboženství kněžstvem	205
114. Odpověď Brunova z Pána. Důkazem božskosti učení Ježíšova je Jeho nevyčerpatelná plnost a rozmanitost. Srovnání s lidskými naukami	206
115. Kritika na Řím. Brunovo osvětlení věci. O užitku noci	209
116. Znetvoření čisté Boží nauky následkem svobody vůle. Římské dějiny víry. Pán miluje římské beránky. Konec shovívavosti	211
117. Pochybovači nyní věří, obávají se jít k Pánu s vědomím své viny Rozmluva církev, a svobod. Humor s duchovní říší. Řeč Brunova	212
118. Bardova neústupnost a citlivost. Důtka Niklasova. Tisícový, v duchu spojený zástup zakouší milost Páně.	214
119. Duševní léčení Bardovo. Dobrá řeč Niklasova o Božích vedeních. Vděčné, nebeské sbratření všech	215
120. Odívání v záhrobí. Požehnání z řeči Páně nově získaným. Blum a přátelé uspořádají jídelny. Kromobyčejné zkušenosti	217
121. Názory a porady přátel o postavení. Dismas vystihuje pravé a přivádí srdce v řád. Robertův dík. Požehnání lásky k bližnímu	220
122. Nová překvapení. Vnikání divoce rozčileného zástupu padlých za války. Řeč vůdcova. Jeho vyzvání k modlitbě a zvlášť. Pokusy k tomu	223
123. Jeden mnich chce sloužit mši za peníze. Generál odmítá a hromuje. Robert by rád pomohl. Pán přichází	225
124. Robertova radost ze shledání. Starost Páně o vyhozeného mnicha. Robertova pomocnice Helena. Nebeské manželství	228
125. Mnichovo duchovní probuzení. Samomluvy zrcadlem duše. Kristus je životní kotvou trosečníka	230

126. Mnich poslouchá svatou nauku Ježíše. Toho Ukřižovaného. Duchovně slepý se stává vidoucím, poznává Pána a Jeho nekonečnou milost	233
127. Vděčný mnich Tomáš nadmíru chválí Boha. Jemné poučení Páně o prostotě lásky	236
128. Tomáš v nebeském sále. Jeho prosba za zástup odpůrců. Tomáš přioděn čestným rouchem a kloboukem moudrosti	238
129. Tomáš a Dismas u generála a jeho tři tisíc. Výklad o Ježíšovi a cesta spásy. Řeč generálova. Pán u dveří síně života	239
130. Zachráněný zástup před Pánem. Životní cesta generála Theowalda. Tajemství pozemského bytí zodpovězeno v záhrobí	242
131. Velká hostina. Generál a přítel Kernbeiß o božských divech. Tomáš děkuje za léčení. Pohled na pozemské peklo	244
132. Přichází dav popravených a zoufalých. Vůdce sděluje jejich smutné příhody. Filozofie bezbožnosti a nelásky	246
133. Pan hrabě a Bezohledný. Životopis obou. Pyšný nápadník Královského trůnu a jeho žalostný konec	248
134. Jako útěcha popravených hýbe se nejprve mstivost. Nauka Bezohledného o cti. Cizí hlasy a jejich účinek. Nouze učí modlitbě. Spásný hlas	251
135. Tajuplné pokyny nešťastníkům. Houževnatý hraběcí klam zmrskán Bezohledným. Tehdejší uherská politika	254
136. Rozmluvy o Ježíšovi. Náboženské zkušenosti františkánovy. Hrabě znalcem Bible. Podobenství o muži bez roucha svatebního a deseti pannách. Františkánův závěrečný návrh	257
137. Maďarská pýcha se ještě jednou zvedne a jest Bezohledným utlumena. Pozemská politika v záhrobním osvětlení	260
138. Hrabě a františkán (hovoří) o znovu slyšených hlasech. Hrabě projevuje vždy ještě pochybnosti má-li jíti k Pánu. Muž z lidu udělá krátký proces a zavolá Ježíše	263
139. Také v hraběti se vyjasňuje. Nádherné velehory a palác se stávají viditelné. Přibližuje se nebeský občan a podává nejvyšší láskyplná poučení o řádu na onom světě	266
140. Další otázky kladené cizímu návštěvníku o Ježíšovi a o Jeho pobytu cizincem záhadně zodpovězeny	270
141. Františkán mluví o lásce a kritizuje hraběte pro jeho titul. Jeho aristokratická odpověď. Miklošovo zprostředkování a dobré misijní pokyny	271
142. Vážné kázání cizince proti soudcovskému duchy mezi bratry. Námitka františkána, toužícího po odplatě. Cizinec o řádu srdce	274
143. Poslední pochybné otázky františkána. Co se děje se smrtelnými hříšníky? Moudrá, láskyplná odpověď Cizincova. Pozvání do domu	276
144. Úžas nováčků před nádherou a velikostí domu. Bydlí zve Ježíš Kristus? Touha duší po Pánu. Miklošovo dobré tušení	277
145. Vstup do nebeského domu. Setkání se starými známými. Hraběte slepé hledání Ježíše. Překvapení. Konečně nalezen	279
146. Velký okamžik hraběte Bathianye. Ano, Ty to jsi! Nádherná holdovací řeč. Svatá odpověď Páně o poměru Otce k Jeho dětem	282
147. Přílišná zkroušenost hraběte. Pán o dozrávání člověka k nejvyššímu bohopoznání. Dosud vždy ještě slepý františkán dostává peprné pokyny od Mikloše	283
148. Františkán pohledem na Bluma uvržen ještě jednou v pochybnost. Jeho ďábelské úzkosti čelí Pán zázraky a dary Svě otcovské laskavosti	285
149. Františkán ještě vždy pochybující, se tvrdošíjně opírá o učení římské. Mikloš ho ostrými otázkami léčí. Konečně se také u této ztrnulé duše Prolomí led. Nejvyšší blažený úžas nad nebeskými pravdami	287
150. Františkán se občerstvuje nebeským chlebem a vínem. Ve vřelém díku vzpomíná Pána. Pravá říše nebeská s novými, nekonečnými zázraky se otevírá. Celá společnost blažených v hlavním sále. Ó Pane jak jsi velký!	290